

ဥပေမာအဖြစ်

လိပ်အဘိဓာန်မန်အင်္ဂလိပ်ကွဲ တွဲဂုဏ်အာကောလာသ (ဂုဏ်သေ၊ မေ့စရာရိယ-M.A ကွန်စံက်ချီ) ဝှံနင် နူချင်သေံတဲ ကလေင်printလပ် အတိုင်မူတြေံရ၊ အတိုင်မူတြေံဂှ် ဟိုတ်နုဒှ်ဒိုင် အကွေံတြေံတြေံဟ်၊ အကွေံ အခိုင်ကွာတေံတဲ သေံဝှ်သေံဝှ်လုတ်ဗွဲတသိုန်ဂှ် ဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲတ်ဗွဲမလောန်ရ၊ သွက်ကောန်ဂကူပိုယ် သေံဝှ် ဝှ်သေံဝှ်လုတ်ဗွဲတသိုန်ညိလပ်စိုတ်တဲ ကလေင်တက်လပ်ရောင်။

လိက်အဘိဓာန်ဝှ် စိုန်ရကလေင်ဒါန်လပ် ထပ်ကိုထပ်ကိုလေပ် သေံဝှ်ချီက်ပေင်၊ သေံဝှ်တိတ်ဗွဲနု ပွမ ဗွေတ်ဗွေင်မှာရာယောင်ယာဂှ် ဝှ်လှ်သွလေပ် ဒှ်ဟံမာန်ညာ်ညာ်ရ၊ ဟိုတ်ဒှ်သတ်ဂှ်ရ ဒှ်ဗွေတ်ဗွေင်မှာရာယောင် ယာတံ ယပ်ရဆိုမး စွဲစေံကျိတ်ခွင် လှူညးချူလိပ်ကံတဲ ပဠေင်ဝှ်အာညိဂှ် သွပ်ဂွးဂတာဇိုင်တုညာဂကူမန်ပိုယ် ညးချူလိပ်ကံ မိက်ဝှ်အာတ်ကာအခေါင် နကိုအတိသက္ကစွဂါရဝရ၊ လိပ်ဝှ် ကောန်ဂကူမန်ပိုယ် ညးလှ်မွဲဟံဟို မိက်ဝှ်ပဠေင်ကို မိက်ဝှ်ကလေင်ပတိတ်ကို ယပ်ရဆန္ဒနွဲမး ဝှ်ဒးစိုတ် အတိုင်နွဲပိုက်ဂှ် သွမာန်ရ။

ညးတုဒါန်ဂမၠိုင်

တွဲဂုဏ်အာသုနန္ဒ	(ကွန်ကအိယကွ)
တွဲဂုဏ်အာပုညဝန္တ	(ကွန်ကံကျပ်/ထပ်ပွင်)
တွဲဂုဏ်အာစန္ဒိမာ	(ကွန်ကွာလှီ)
တွဲဂုဏ်အာသုရိယ	(ကွန်ဟံင်ဂါမ်)
တွဲဂုဏ်အာအရိယ	(ကွန်ဟံင်ဂါမ်)
တွဲဂုဏ်အာစန္ဒောဘာသ	(ကွန်ဒုရာ)
တွဲဂုဏ်အာဇိန	(ချင်ပံင်)
တွဲဂုဏ်အာဝရညာဏ	(ကွန်မု)
တွဲဂုဏ်အာဇာဂရ	(ကွန်တ္တံညွတ်)
မံအသုဇိ	(ချင်ပံင်)

လိပ်အဘိဓာန်မန်အင်္ဂလိပ်ကံ ဝှ်ကလေင်တက်ပတိတ်တိုမာန်ဂှ် တွဲဂုဏ်အာကောလာသ (ဂုဏ်သေံ) ညးမက္ခဲဗွေံဗွေံဗင်လပ် လိပ်မူတြေံကို၊ ညးတုဒါန် အတိုင်မေမံက်ထွးလပ် လှူတေံဂမၠိုင်ကို၊ ဂကောံမိဿ ဟံ ညးမကိုကသပ်ဂမၠိုင်ကို၊ သိုဖအိုတ်တံဂှ် ညးချူလိပ်ကံ တင်ကာဂုဏ် နူကိုပွဲဝှ်ညိတ်တေံ ငြိဟ်ငြိဟ်နက် နက်ရ။

“ ဗွဲမအဲပရဲဟေင်-တင်ဂုဏ်ရ ”
အညတြာဘိက္ခူ (တ္တံညွတ်)

Introduction

Dr. J. M. Haswell, who had lived and moved amongst the **Mon** people and had studied their language and literature, published "**A Vocabulary of the Peguan Language**" in **1874**, as a result. Nearly thirty years later when a new interest was being taken in the language, and the **Vocabulary** had been out of print some years, a second edition with many new words added was published by **Dr. E. O. Stevens** in **1901**. To these two scholars a debt of gratitude is owed for the impetus and direction thus given to the study of **Mon tongue**. In compiling the present work I have made free use of their matter, though I have sometimes had to select here and omit there, and have had to amend and add to their definitions. A vast number of new words, too, have been recorded and defined.

A new interest has been given to the study of **Mon** or **Talaing**, as it is called in **Burma**, by decipherment and publication of the old inscriptions found in various parts of **Burma** in that language. **Mr. C. O. Blagden** of **London** has for many years been working on these old records, and his enquiries in the course of a long and intimate correspondence have given point to my own studies in the extant literature, whilst my life amongst the people has of necessity brought me in contact with the language as it is now used. **Mr. C. Duroiselle**, too, as Epigraphist and Superintendent of the **Burma Archaeological Survey**, in his study of the old records has given special attention to the old literature and more particularly to the translations from **Pāli** works as a help to understanding the records of the past. I have freely availed myself of helpful suggestions from his published works.

***Epigraphia Birmanica**, Vols. I and II- **Talaing Nissayas**. Jour. Bur. Research Socy. Vol, III. Part II. Pp. 103-145- **Talaing Plaques**, Ep. Bir. Vol. II, Part II.

Inscriptions are also being found in **Northern Siam** in the same form of character and exhibiting a similar stage of the language as those of the 12th century found in **Burma**. These will shortly be published. It is hoped that this dictionary will help in the interpretation of these old records of **Burma and Siam**, as the gathering of the materials for it has already been of some assistance in identifying many of the old words.

In selecting words to be listed and defined I have taken those in general use in the books and in the spoken language. In the case of compounds I have confined myself as much as possible to those in ordinary use and which can only be fully explained in such forms.

Some of those given previously have been omitted as being rather explanations of English words which would find a more fitting place in an **English-Mon Vocabulary**. Each word and phrase given has been romanized in accordance with the system of transliteration adopted by the **Siam Society** adapted to the needs of the **Mon**. A key to the transliteration is given on another page. **Indian Loan-words** when appearing in their original spelling, are followed by "P." for **Pāli** or "Skt" for **Sanskrit** in brackets, whilst such words as have taken on a **Mon** form have the original spelling indicated. It is hoped this feature will interest philologists. Where it has been thought necessary original quotations from the books have been given.

The pronunciation followed in the transliteration is a very general one, and corresponds more or less with what has been termed the Martaban dialect. Though there are dialectical differences in the **spoken Mon**, they are not so great as to prevent people from different districts readily understanding one another. Strange to say the very same dialectical differences are found amongst the exiles in **Siam**, even where, at least two centuries separate them from any connection with **Burma**.

I stand much indebted to **Prof. G. Ccedès**, **Chief Librarian, National Library, Bangkok**, for helpful suggestions, and for his labor of love in seeing the work through the press and reading the proof. To the **Siam Society** and its **Council** I feel deeply grateful for undertaking the publication of the dictionary. The publishers and the compiler alike feel a deep debt of gratitude to **Phra Candakanto**, the **Mon printer monk** at **Paklat**, who has kindly and efficiently set up the **Mon** type free of charge.

Nagon Pathom, Siam,

March 4th, 1922.

Abbreviation

adj.,	adjective.	o. a.,	ordinal adjective.
adv.,	adverb.	P.,	Pāli.
Ar.,	Arabic.	p. a.,	participial adjective.
Beng.,	Bengali.	p. p.,	past participle.
Bur.,	Burmese.	part.,	particle.
col.,	colloquial.	pers.,	personal.
conj.,	conjunction.	pl.,	plural.
Eng.,	English.	poss.,	possessive.
gram.,	grammar.	prep.,	preposition.
Heb.,	Hebrew.	pro.,	pronoun.
int.,	interjection.	S.,	Siamese.
inter. pro.,	interrogative pronoun.	Skt.,	Sanskrit.
Mt.,	Mount.	v.,	verb.
n.,	noun.	v. a.,	verbal affix.
n. a.,	numeral adjective.	v. p.,	verbal prefix.
num. aux.,	numeral auxiliary.		

KEY TO TRANSLITERATION

Consonants

k	as in English.	kh	same with aspiration.
ng	as in "sing".	c'	as <u>ch</u> in " <u>ch</u> ur <u>ch</u> " nearly.
ch	same with aspiration.	ny	as "n" in cañon.
t	as in English.	th	same with aspiration.
d	as in English to all intents, though it has something of "t" in it.		
n, p	as in English.	ph	p with aspiration.
m	as in English.	y	as in "you".
r, l, w, s	as in English, though s sometimes has a sound that needs to be heard.		
h	aspiration.		
b	as in English to all intents, though it has something of p in it.		

Vowels

a	as in "America".	ā	as in "far".
ä	a modified ā pronounced with the lips formed as for "aw" in "law".		
i	as in "pin".	ī	as in "machine".
u	as in "put", except before ng when it is pronounced like ou in "young".		
ū	as <u>o</u> in "do".	ü	as <u>eu</u> in French "deux".
e	as the vowel sound in "fate" but shortened.		
ē	as <u>a</u> in "fate".	è	as <u>ea</u> in "head".
ë	as <u>e</u> in French "le".	o	as in "note".
ò	as the vowel sound in "fall".		
ó	as the vowel sound in "fall" suddenly cut short.		
oe	as <u>ou</u> in "enough".		

Diphthongs

ai as in "aisle". ei as the vowel sound in "mine" but shortened.

ēī as the vowel sound in "mine" pronounced long.

ea, eo e+a, e+o=The first letter is long.

oi as oy in "boy". òi ò+i.

ao as ow in "now". āo ā+o.

au as ou in "loud". āū the long sound of au.

See, however, the tables explaining the Mon characters.

NOTES ON MON GRAMMAR

The grammar of the **Mon** language is very simple. There is no declension of nouns, pronouns, or adjectives, nor is there any conjugation of verbs, the moods and tenses being shown by words and particles prefixed or affixed.

THE ALPHABET

VOWELS

The vowels, twelve in number, are usually given first. In the following table the first column shows the form of the letter when written alone or when it is initial in the word; the second column gives the form in which it is written when combined with a consonant; and the third and fourth columns explain its powers.

အ	က	a	ka	a, as in "America"
အာ	ကာ	ā	kā	a, as in "far"
အိ	ကိ	i	ki	i, as in "pin"
အီ	ကီ	ī	kī	ī, as in "machine"
အု	ကု	u	ku	u, as in "put"

ဥ	ကု	ū	kū	u, as in "do"
ဇ	ကေ	ē	kē	a, as in "fate"
အဲ	ကဲ	oa	koa	oa, o+a
ဩ	ကော	ao	kao	ow, as in "how"
အံ	ကံ	āo	kāo	ao, a+o
အံ	ကံ	òm	kòm	aw, as in "law"
အး	ကး	ah	kah	a, followed by h with its inherent vowel sound suppressed.

The following table will show how other vowel sounds or combinations of them are indicated by adding final consonants.

အာယ် (အဲ)	ai, as in "aisle"
ဥယ် (ဇဲ)	ui, as in "fruition"
အောယ် (ဝေါ)	oa, o+a like oa above
အေယ် (ဝေ)	ea, e+a
အိုယ် (ဝို)	oe, o+e
အအံ (ကံ)	ó like "ò" in 'òm' in cut short.
အိုအံ (ထောံ)	oe, as oa in "furious"
အဝံ (လဝံ)	o, aw as in "law"
အိုဟံ (ချိုဟံ)	oeh, oe stopped by vowelless h.
အိုဝံ (ကို)	ä, modified ā. See Key.
အိုဝံ (ဆို)	ü, as eu in "deux"
အို (လို)	ëm, e, as in "le"

Consonants

(Thirty-six)

Character	Name	Power
᠎ᠠ	ka,	k, as in English
᠎ᠠᠬ	kha,	same with aspiration
᠎ᠠᠭ	ke,	k, with a deeper tone
᠎ᠠᠬᠡ	khe,	same aspiration
᠎ᠠᠭᠡ	nge,	ng, as in "sing"
᠎ᠠᠴᠠ	c'a	ch, as in "church" but approaching to ts in "its"
᠎ᠠᠴᠠᠬ	c'ha,	same with aspiration
᠎ᠠᠴᠠᠭ	c'e,	ch, with a deeper tone
᠎ᠠᠴᠠᠬᠡ	c'he,	same with aspiration
᠎ᠠᠨᠡ	nye,	ñ, as in cañon
᠎ᠠᠲᠠ	ta,	t, as in English
᠎ᠠᠲᠠᠬ	tha,	same with aspiration
᠎ᠠᠲᠠᠭ	da,	d, with a little of t in it
᠎ᠠᠲᠠᠬᠡ	the,	t, with aspiration and a deeper tone
᠎ᠠᠨᠠ	na,	n, as in English
᠎ᠠᠲᠠ	ta,	t, as in English
᠎ᠠᠲᠠᠬ	tha,	same with aspiration
᠎ᠠᠲᠠᠭ	te,	t, with a deeper tone
᠎ᠠᠲᠠᠬᠡ	the,	same with aspiration
᠎ᠠᠨᠡ	ne,	n, with a deeper tone
᠎ᠠᠫᠠ	pa,	p, as in English
᠎ᠠᠫᠠᠬ	pha,	same with aspiration
᠎ᠠᠫᠠᠭ	pe,	p, with a deeper tone

ဆ	phe,	same with aspiration	
မ	me,	m	} with a deep tone
ယ	ye,	y	
ရ	re,	r	
လ	le,	l	
ဝ	we,	w	
ဆ	sa,	s	} as in English
ဟ	ha,	h	
ဇ	la,	l	
ဓ	ba,	b with a little of p in it	
ဗ	be,	same with a deeper tone.	

When the consonant is used as final, it is marked by a little hook over it called **hacät**, "killed", the inherent vowel sound being thus suppressed. Only the following are found final: **k, ng, t, n, p, m, y, w, h, a**, the last name being used merely to shorten the sound of long vowels having no corresponding short one.

Table of Finals with 'a' initial

ကံ	င်	တံ	နံ	k	ng	t	n	
အကံ	အင်	အတံ	အနံ	ak	ang	òt	òn	
အာကံ	အာင်	အာတံ	အာနံ	ait	ain	āt	ān	
အိကံ	အိင်	အိတံ	အိနံ	oit	oin	it	in	
အုကံ	အုင်	အုတံ	အုနံ	auk	ung	ut	un	
အေကံ	အေင်	အေတံ	အေနံ	eak	eang	ēt	ēn	
အောကံ	အောင်	အောတံ	အောနံ	ok	ong	ot	on	òk òng
အိုကံ	အိုင်	အိုတံ	အိုနံ	äk	äng	ät	än	

ပ	မ	ယ	ဝ		p	m	y	w
အပ	အမ	အယ	အဝ		òp	òm	oa	ò
အာပ	အာမ	အာယ			āp	ām	ai	
အိပ	အိမ				ip	im		
အုပ	အုမ	အုယ			up	um	ui	
အေပ	အေမ	အေယ	အေဝ		ēp	ēm	ēī	ē or ī
အောပ	အောမ	အောယ	အောဝ		op	om	oa	o
အိုပ	အိုမ	အိုယ	အိုဝ		öp	öm	oe	ü
ဟ	အ်				h	a		
အဟ	အအ်				òh	o'		
အုဟ					uh			
အေဟ	အေအ်				eh	ē		
အိုဟ	အိုအ်				oeh	oe		

Note. Most of the missing forms in these tables are found in the ancient **Mon** of the inscription, but their places are now taken by vowels symbols.

Compound Consonants

The following ten consonants have a subscript form for use when compounded with other letters: **ng, d, n, m, y, r, t, w, h, and b.** The compounds are as far as possible pronounced as one syllable. Sometimes, however, the subscript form is written for the full form.

င	တူ	ng	tanga (usually pronounce nga.)
သ	တူ	da	tada
န	တူ	ne	tana
မ	တူ	me	tama (sometimes pronounced kama)

ယ	ကျ	ye	kya
ရ	ကြ	re	kra
လ	ကွ	le	kla
ဝ	ကွ	we	kwa
ဟ	လှ	ha	hla
ဓ	ကွ	ba	kaba

It will be seen that the vocalization is determined by the first letter of the compound, that is, the inherent vowel sound is **a** or **e** as the initial takes **a** or **e**.

THE PARTS OF SPEECH

It is convenient to think of words as belonging to one or other of the eight parts of speech, but as in other **Indo-Chinese language**, **Mon words** are nouns, pronouns, adjectives, verbs, etc. according to the use made of them.

Nouns

Some nouns are formed by prefixing 'A' to a word used as a verb.

အစပ်	စပ်	Acòp, joining, from còp join.
အစီအရောင်	စီရောင်	Acī areang, order, arrangement, from cīreang, to arrange.
အစဉ်အတူ	စဉ်တူ	Acong atāū, anxiety, from cong tāū, to be anxious.

Some are formed by prefixing 'L'

လညာတ်	ညာတ်	lenyāt, a view, from nyāt, to see.
လပိုတ်	ပိုတ်	lepüt, a stone's throw, from püt, to throw.

Many of these words are again used as verbs in the new form. So that it is not always clear that the prefix makes a noun.

Some Indian loan-words also take this prefix.

လွီ	Lewī, (P. vīriyam), diligence.
လွေဟ်	Leweh (P. vesō), disguise.

Others again are formed by prefixing 'TETOH', usually with the connective 'M', but sometimes without.

- ဒန်ကျိန်   Tetòh kyait, Buddhahood.
 ဒန်မဗျူ   Tetòh me pyu, old age.

Sometimes 'M' alone is sufficient to give a verb substantive form, especially following a preposition. At times 'M' is omitted.

- ပွဲမအာ   Padoa me ā, on going.
 ဒိုဗျူ   Tü pyu, until old age.

Some nouns are formed from verbs by the use of the infix 'M'.

- ကမ္ဘောန်   ကောန်   Kamlon, work, from klon, to work.
 ကမ္ဘတ်   ကွတ်   Kamlòt, a thief, from klòt, to steal.

Number is not always indicated. When it is desired to be more definite, words are added to indicate singular or plural, as:

- ကွဲမ္ဘွဲ   Kleo bu' moa, a cow.
 ကောန်တံ   Kon ngait to', the children.
 ကောန်ချိုင်   Kon dung kemläng, the citizen.

Gender is indicated as follows:

- ဒန်ကြံ   Ngait krauh, a boy.
 ဒန်ပြ   Ngait preo, a girl.

The words KRAUH and PREO mean 'man' and 'woman' respectively.

- ချေဟ်ကွက်   Cheh kamak, a horse.
 ချေဟ်မ္ဘွဲ   Cheh bu', a mare.

Case in general is shown by position. The nominative precedes the verb, and the object usually follows it, though sometimes for emphasis the object comes first. A noun in the possessive follows that indicating the possession. In word for word translation from the Pāli, case is shown by prepositions, or by words specially used for the purpose. See table at the end of these notes.

လွတ်ဖျန်	Leme peak phyun, the hunter follows the chase.
ကျိုင်အဲကေတ်ကာ	Kadāng oa kēt nā, take my umbrella.
ဒုံကောန်အမူ	Tòh kon amū, he is uncle's child.

Pronouns

အဲ	Oa	}	I, me, my, mine.
အဲဒိုက်	Oa doit		
အဲဒိုက်ပြ	Oa doit preo		

The forms with **DOIT** are used in addressing superiors or when one wishes to be specially polite. In **Burma** one only hears them used in addressing monks but the **Siamese Mon** use them regularly in addressing their elders as well as superiors.

ပို၊ ပိုဒိုက်တံ	Poe, Peo doit to' = we, us, our.
ပေဟ်၊ ပေ၊ ပေတံ၊ မွဲ၊ မွဲတံ	Pih, Peh, Peh to', Mneh, Mneh to' = your, yours.
မ္မ၊ မ္မာံ၊ မ္မဲ	Be, Be no', Bai = you (familiar).
ညး၊ ညေဟ်၊ ညဲ	Nyeh, Deh = he, she, it.

The first is more formal and may be used also for the second person where one wishes to avoid invidious distinctions.

ကတဲ	Ite, that one, he, she; you.
ညးတံ၊ ညဲတံ၊ ကတံ	Nyeh to', Deh to', Ito' = they, them.
ကေု	Cekau (body, person), self.

It can be used with the pronouns of all three persons to get the reflexive form.

The pronouns are not used in addressing, or in speaking of elders, superiors, or even equals in polite speech. Words showing supposed relationship, or name and titles are used instead.

တီလဂုန်	Tēila kun, possessor of grace.
တီလပိန်	Tēila pän, possessor of merit.
တလအဲ	Tala oa, my lord.
အမူ၊ အနဲ	Amū, anai, uncle.
အမီ၊ အနဲ(ညာ)	Icī, inai (nyai), aunt.
သိုင်း၊ သို	Hmoin, an official, a ruler.
သိုင်းပြ	Hmoin preo, wife of an official.

These forms are used regularly by the **Mons of Siam** in speaking of or in addressing **Europeans** or people of position among themselves.

Adjectives

Words used as adjectives follow the nouns they qualify and almost any word may be so used. In the Dictionary, words regularly used as verbs are put down as such, but they may in general be used as adjectives as well.

Comparison is shown by words meaning 'more than' and 'finality' for comparative and superlative respectively.

သုတ်လောန်နုသုတ်သဲ	Dāt lon nu dait sai, sweeter than honey.
သုတ်အိုတ်	Dāt ät, sweetest, sweetest of all.

Modifying words can also be used as in other languages.

ကျော်ကွေ	Kyeh kweh, pretty indeed.
နိဟ်ညိ	Khoeh nyi, a little better.

Pronominal adjectives

Pronominal adjectives in general follow the nouns to which they belong.

အကံ၊ အကံ၊ ကံ	Ano', ino', no', = this; the common colloquial expression, but also found in books.
အဂံ၊ အဂံ၊ ဂံ	Akòh, ikòh, kòh, = that.

ကုဂ္ဂဟ်၊ ကုဂ္ဂံ၊ ဝံ	Ingauh, Iwu', wu', = this.
တေံ၊ လတေံ	Te, lete, = that, in speaking of things further away.
တေံ၊ ဝံ၊ ဝံ	Te, wu', kòh, = are also used in speaking of things already mentioned.
သတ်ဝံ	Sait kòh, = of that kind, such.
သတ်ဝံ	Sait wu', = of this kind, thus.
မန်သတ်ဝံ	Me phòh sait kòh, = of that description, such.
ဆ (မုန်ဒါ၊ ဝိတ်လိန်ဒါ)	Cha, = whatever.
မု၊ မုဝံ	Mu, mu kòh, = what.
ပသတ်	Pasait, = what kind of.
မွဲစိ	Moa ci, = how many, how much.
လျိုင်	Lengü, = some.
ဣဝံ၊ တံ	Cemēp, Kamo', = every, each.

The Numerals

၁	မွဲ	Moa, = one.
၂	စါ	Bā, = two.
၃	ပိ	Pei, = three.
၄	ပန်	Pòn, = four.
၅	မသုန်	Msaun, = five.
၆	တရဲ (တြဲ)	Tarāo, = six.
၇	ထပုံ	Thapòh, = seven.
၈	ဒတံ	Tecām, = eight.
၉	ဒစိတ်	Tecit, = nine.
၁၀	စံ	Còh, = ten.
၁၁	စံမွဲ	Còh moa, = eleven.
၂၀	စါဇော်	Ba còh, = twenty.

၁၀၀ ကွံ	Klòm, = a hundred.
၁၀၀၀ လျီ၊ ဇီ	Lengim, ngim, = a thousand.
၁၀၀၀၀ လက်	Lak, = ten thousand.
၁၀၀၀၀၀ ကိုတ်	Kät, = a hundred thousand.
၁၀၀၀၀၀၀ ပြကောတိကိုတ်	Prakaotikät, = a million.
၁၀၀၀၀၀၀၀ နီလဟုတ်	Nilahut, = ten million.
၁၀၀၀၀၀၀၀၀ နီလဟုတ်တံင်	Nilahuttòng, = a hundred million.
၁၀၀၀၀၀၀၀၀၀ အသင်ယံယံင်	Asangkhoayòng, = a thousand million.

The numeral auxiliaries

Numeral auxiliaries are more sparingly used than in other neighboring languages, but there is a pretty full list of them all the same.

အခေင်	Akheang= applied to armies.
အင်္ဂံ	Angke= applied to armies and to the parts of books.
အရပ်	Arop= applied to branches of the Bo-tree and to monasteries.
ကရောက်	Kareak= applied to split things as canes.
ကလောံ	Kaloe= applied to things in masses or lumps.
ကဝး	Kawah= applied to things in coils.
ကုင်	Kadò= applied to immaterial things, as blessings.
ကျိုင်ဗြာင်	Kadäng petain= applied to kings and kingdoms.
ကွပ်	Kanop= applied to books.
ကွိုင်	Kanip= applied to armies.
ကွး	Kanah= applied to small flat things.
ခေဝါ°	Khabom= applied to long round things.
ခချိုက်၊ ဖချိုက်	Khadäk, Phadäk= applied to what is loaded or ridden.
ကတေဟ်	Ketēh= applied to things made in pieces or cut in pieces, as boards.
ကျောင်	Klong= applied to whole round things, as bamboos.

စံင်	Cong= applied to writings.
စွံ	Coe= applied to things in groups.
ဆော	Chao= applied to pairs.
ဇကု	Cekau= applied to persons.
နိုင်	Cäng= applied to nets.
ဖြေဟ်	Sēh= applied to things in rows or circles.
ဆောင်	Dong= applied to flowers and to doctrines.
တမိတ်	Tamèt= applied to firebrands.
တလ	Tala= applied to men.
တပ်	Tò= applied to stems or stem like things.
တျိုင်	Tanung= applied to long things.
တမို	Tamä= applied to plants.
ထကောံ	Thakoe= applied to guns.
ဒကုတ်	Tekut= applied to things cut in lengths.
ဇံ	Tem= applied to lights.
ဒိုဟ်	Tüh= applied to things occurring in pairs.
နိုက်	Noit= applied to precious things.
ပြကာ	Prakā= applied to precious things.
မတ်	Mot= applied to medicines.
မိန်	Min= applied to things carried in the arms.
လျူ၊ လျော	Lengū, Lengo= applied to things in pairs.
လတိုင်	Letäng= applied to pit like places.

Ordinals

Ordinal numbers are expressed in various ways. The Pāli ordinals may be used, as:

ပဌမ	Pathama= first.
ဒုတိယ	Tutiya= second.

တတိယ   Tatiya= third.

The numbers with a phrase meaning 'full' may be used as:

မရနက်ကိုပန်   Me renauk kä pòn= fourth.

The number may be put before the noun, as:

မသုန်သတ္တဟ   Msaun sòttaha= the fifth week.

စုံပိမံက်   Còh pei mok= the thirteen of the light half of the moon.

Verbs

Verbs are transitive or intransitive, and some can be either with a slight change in the vocalization. Transitive verbs have the longer form.

ချီတ်   Chät= to die.

ဂစိတ်   Kecät= to kill.

ပျိတ်   Plät= to be extinguished.

ပလိတ်   Palät= to extinguish.

ပ၊ ဖ၊ ဗ၊ သ   A causative is also formed by prefixing pa, pha, or pe to some verbs. Sa also is sometimes causative.

ပခိုင်၊ ခိုင်   Pakhäng= to make firm, from khäng= to be firm.

ဖအောက်၊ အောက်   Pha-on= to make less, from on= little, few.

ပဒုင်၊ ဒုင်   Petung= to reach, from tung= to receive.

ညှီ၊ တီ   Sateim= to inform, from teim= to know.

တ၊ ထ၊ ဒ   in place of pa, etc. we sometimes find ta, tha, and te.

တမံက်၊ မံက်   Tamok= to show, from mok= to appear.

ထပိတ်၊ ပိတ်   Thapät= to sever, from pät= to break off.

ဒတိတ်၊ တိတ်   Tetèt= to release, from tèt= to go forth.

Accidents of Verbs

The accidents of verbs are expressed by words coming before or going after, sometimes called prefixes and affixes.

Prefixes

ကြ	O= with imperative, expressing appeal.
ဣ	Kanya= with imperative, expressing invitation.
ကို	Kä= expressing permission; causal.
ဂံ	Ku'= implying permission.
ညံင်	Nyong= with imperative, expressing permission.
ဒး	The= expressing necessity. (See also under affixes).
ပါ လွ	Pa, lepa= prohibitory.
မ	Me= assertive particle; participial particle.
သ	Sa= future prefix; subjunctive prefix.

Affixes

ကေတ်	Kēt= implying that the action is for the agent.
ကျံ	Kle'= expletive.
စ	Ci= expressing usefulness or enjoyment.
စုတ်	Cut= expressing inadvertence.
စိုအ်၊ စို	Cu'= imperative (of Burmese origin, col, in Burma).
ညိ	Nyi= polite imperative.
ကာ	Nā= with verbs of carrying, taking, leading, etc. meaning away from.
တုန်	Taun= emphatic.
တဲ	Tau= expressing past tense; continuative.
တ်	Tao= euphonic and continuative.
ထေဝံ	Thoe= expletive.

ဒ	Teh= expressing culpability.
ဗွဲင်၊ မံင်	Tamòng, mòng= continuative.
နင်	Neang= with verbs of carrying, taking, leading, etc. expressing motion towards.
မာန်	Mān= expressing ability.
ရ	Ra= assertive; emphatic; imperative.
ရသ့	Ra soe= expressive of surprise.
ရော	Rao= interrogative at the end of an indirect question.
ရောင်	Rong= assertive and emphatic; future.
ရောင်သ့	Rong soe= expressive of surprise.
လဝ်	Lò= showing that an action is done and remains.
ဟာ	Hā= interrogative at the end of a direct question.
ဟောင်	Heang= assertive and emphatic.
သ့	Soe= expressive of emotion.

Adverbs

A few words seem to be used as adverbs only.

အစာန်	Athān (P) = continually.
အနီ	Anī= truly.
ဇကွန်၊ ဇကန်	Ekònta (P), Ekòn= certainly.
ကိုင်	Kadang= very.
ကွာ	Klā= before.
ဖန်	Cephòn= when.
ကီ	Neim= yet.
ယံ	Yēm (P. yāmo) = at the time, as soon as.
ရ်	Reo= like.

သက် Sak= not.

Some adverbs are words meaning 'time', 'a time', 'a turn'.

အယော၊ ယော Akhü, khü= while.

အဝါ၊ ဝါ Awai, wai= while.

ချိန် Chän= when.

တဝီ Tawä= continually.

ဝါရ Wēra= while.

Some are formed by reduplication with 'A' prefixed to each member.

အကောင်အကောင် Akeang akeang= according to custom.

အဆက်အဆက် Achak achak= successively.

အလန်အလန် Alòn alòn= by turns, in a set order.

အလိုက်အလိုက် Aläk aläk= according to. Of Bur. laik laik.

Some are formed from compound words with 'A' prefixed to each member.

အစေနအဆက် Acēn achak= successively.

အဆံင်အဆံင် Achòng achòng= increasingly.

အခိုင်အနိုင် Akhäng anoin=

အနိုင်အထက် Anoin athak=

အနိုင်အပိုင် Anoin apäng=

} forcibly, by force (Burmese in origin,
I think).

A great many formed by reduplication only, as:

စုတ်စုတ် Cauk cauk= in touch.

ဆက်ဆက် Chak chak= certainly, truly.

ညှာညှာ Hnyā hnyā= cautiously.

ပိုင်ပိုင် Pün pün= surely, truly, diligently.

There are also reduplications of compounds, as:

စုံစုံရာရာ Cum cum rē rē= completely.

In some cases the word is used in its ordinary form and the adverbial use is to be inferred from its place in the sentence, as:

ပြဟ် Pròh= quickly.

ဗက် Peak= as soon as.

ပိုန် Pün= certainly.

လအိတ် Le-it= when.

Compounds are used in the same way, as:

အပ်ဒပ် Òp tòp= harmoniously.

ချိတ်ပျိတ် Chät plät= definitely, accurately.

ဆောင်လောင် Seang leang= truly.

သုာံသုတ် Sadām samot= surely.

Adverbs and adverbial expressions may be formed almost indefinitely by the use of the following prefixes:

ပွဲ၊ ဗပွဲ၊ မွဲ	Poa, pepa, moa=	} examples will be found in their places in dictionary, as:
လက်၊ သက်၊ သို	Leak, sak, säm=	

ပွဲခမ္မန် Poa khamnon= briefly.

ဗပွဲခပ် Pepoa thò= righteously.

မွဲစွဲ Moa coe= together.

လက်ပွဲ Leak petòm= last night.

သက်ခွ Sak khana= at once.

သိုမင်္ဂင်သြဲ Säm me kòng sai= boldly.

Interrogative Adverbs

အလို၊ ကိုလို Alä, ilä= where? Whither?

ဆောင်လံ Cho lo'= when?

နိုလို Nū lä= whence?

ပါ ပသာ်	Pa, pasait= how?
မူညံင်	Mū nyòng= what like?
မူဒွဲ	Mū tenai= where?
မူနု	Mū nū= whence?
မူဟိုတ်	Mū hāt= why?
မွဲစိ၊ မွဲစိဂလိုင်	Moa ci, moa ci keläng= how many?
မွဲစိလလံ	Moa ci lelo'= how long?
မွဲစိဝါ	Moa ci wē= how often?
သာ်လှီ	Sait lä= how? Why?
သိက်၊ သောင်လှီ	Soit, song lä= how?

Prepositions

အကြာ	Akrā= between.
အတူ၊ တူ၊ လတူ	Atāū, tāū, letāū= above, upon.
အပွဲ	Apdoa= within.
အဘိုအ်၊ ဘိုအ်	Aphu', phu'= (Bur), for (col).
အလုံ၊ လုံ	Alum, lum= throughout.
အမှတ်၊ သွတ်	Ahmo, samo= under.
ကရပ်၊ ကြပ်	Karòp, kròp= near.
ကရဲ၊ ကြဲ	Karāo, krāo= behind.
ကရဲမတ်	Karāo mot= behind.
ကု၊ ကို	Kau, kä= with.
ကောံကု၊ ကောံ	Kom kau, kom= together with.
ကတ၊ ကတမတ်	Keta, keta mot= before, in front of.
ကြပ်	Krip= throughout.
ဇကး	Canah= instead of, for the sake of, on behalf of.

ဇေရင်	Cereang= near.
တံ့နသွက်	Tanòh swak= for.
ဒမာနု၊ မောနု	Temē nū, themē nū= because of.
ဒို၊ ဒိုကို	Tü, tü kä= to, unto, until.
ဝင်ကို	Thò kä= over again.
န၊ နကို	Ne, ne kä= by means of.
နု၊ နုကို	Nū, nū kä= from.
နုအပွဲ	Nū apdoa= out of.
ပါကျေ	Pai kle'= except.
ပှောင်	Pano= in, of.
ပွဲ၊ ပွဲကို	Padoa, padoa kä= in, at, unto.
ပွဲလတူ	Padoa letāū= upon.
ဖါ၊ ဖ	Phā, phāo= with, together with.
ပွတ်	Penot= about.
မုး	Mngeh= without, outside of.
လက်ကရဲ	Leak karāo= behind, after.
လက်	Lukāo= during.
ဝင်နု၊ ဝင်နုကို	Weang nū, weang nū kä= except.
သို၊ သိုကို	Säm, säm kä= with.
သွက်	Sawak= for the sake of, for.
ဟန်	Hòn= on.
ဟိုတ်နု	Hät nū= because of.
ဟိုန်	Hän= in, to.
စိုတ်	Bät= about.

Conjunctions

Some conjunctions precede the verb.

ဂ်လေဝ်	Kòh le= also.	
ဂုန်	Kun= because of.	
ဆဂး	Cha keh= but.	
ညံင်၊ ညံင်နဲ	Nyòng, nyòng noa= as.	
ညံင်ဂွံ	Nyòng ku'=	} that, in order that.
တံ့၊ တံ့နဲ	Tanòh, tanòh ne=	
တံ့နသိုက်	Tanòh ne samoit=	
ဒိုက်	Tü kä= until.	
ဗတ်ရ	Pòt ra= if.	
မတ်	Māt= although, as soon as.	
မတ်ရ	Māt ra= because, just as.	
မွဲလှော်ပွန်	Moa leh plòn=	} again, further, moreover.
မွဲဝါပွန်	Moa wē plòn=	
မွဲဝါတုန်	Moa wē taun=	
ယပ်၊ ယပ်ရ	Yò, yò ra=	} if.
ယံရ	Yēm ra=	
သုတ်ယပ်ရ	Samot yò ra=	
ဝေင်န့ၣ်	Weang nū kòh= moreover.	
သိုက်ဂွံ	Samoit ku'= that, in order that.	
ဟိုတ်	Hät (P. hetu) = because.	
ဟိုတ်ဂ်ရ၊ ဟိုတ်န့ၣ်	Hät kòh ar, hät nū kòh= therefore.	
ဟိုတ်မွဲဂ်	Hät mekeh kòh= for.	
ဟွံဒုသာဂ်	Hu' tòh sait kòh= otherwise.	
စိုန်၊ စိုန်ဂ်လေဝ်၊ စိုန်ဒိုက်	Bän, bän kòh lē, bän tòh kām= yet, though, but, notwithstanding.	

A few conjunctions follow the verbs.

ကို၊ ကြိပ်	Käm, käm lò= also.
ကို	Kä= and.
ကိုဒ်....ကိုဒ်	Kä tòh .... Kä tòh= whether .... or.
ဂ်လေကို.....ဂ်လေကို	Kòh lē käm .... Kòh lē käm= both ..... and.
မွဲ	Mekeh= if.

Interjections

အို၊ အိုဝ်၊ အို	Eh, ü= Oh!
အိုဝ်ယာဲ	Ü yai= Oh mother! Oh dear! Alas!
အို	Ao= Oh!
အိုတလီ	Ita lēm= Alas!
ဟဲ	Hai= used in derision, or in calling to a child.
ဟို	Hue= Halloo! Ho!

=====

WORDS USED TO REPRESENT THE CASES OF NOUNS AND THE MOODS OF VERBS IN WORD FOR WORD TRANSLATION FROM THE PĀLI

Cases of Nouns

	Word used	Name of case
င=ယင်၊ ဟဲ	Yeang, hai=	Nom, & Voc.
နံ= ဟိုနံ၊ လုက်	Hän, lukāo=	acc.
န၊ မိန်၊ ဝဲ	Ne, min, poa=	Instr.
ကု၊ ဝံ	Kau, tanòh=	Dat.
နီ	Nū=	Abl.
အင်၊ ဟောဝ်၊ မိန်	Teteak, pano, min=	Gen.

ပွဲ

Pano, padoa=

Loc.

Moods and Tenses of Verbs

	Word used	Mood or Tense
ပွဲ	Padoe=	Indicative Present.
ကြက်	Krak=	Indicative Future.
စိုန်	Cän=	Indicative (Present).
သြပ်	O=	Imperative.
ဝတ္ထု ဂပ်ဂပ်	Kòpphe, kòp ko=	} Optative.
ဝတ္ထုဂပ်ဂပ်	Kòpphe kòp ko=	
တု၊ မ	Tauì, me=	Present participle.
စိုန်ဂပ်ဂပ်	Cän kòp ko=	Future participle passive.
တုံန	Tanòh ne=	Infinitive.
တု	Tauì=	Gerund.

THE NAMES OF THE MONTHS

	Mon	Sanskrit	Pāli	English
စဲ	Coa	Caitra	Citto	April (nearly)
ပသတ်	Pasait	Vaisākha	Vesākho	May ။
ဇေတ်	Ceh	Jyaishṭha	Jeṭṭho	June ။
အသတ်(ဒဂိုန်)	Asāt (Tekün)	Āsādha	Āsālho	July ။
သွန်(ဂဒဲသီ)	Sawòn (Kedoasei)	Srāvaṇa	Sāvano	August ။
ဘတ်	Phòt	Bhādra	Pòṭṭhapādo	Sept. ။
အသုတ်(ဝဟ်)	Asaut (Wòh)	Ās'vina	Assayujo	Oct. ။
ကထိုက်(ကထိုန်)	Kathäk (Kathän)	Kārttika	Kattiko	Nov. ။
မုက်ကသို	Mraitkasä	Mārgas'ira	Māgasiro	Dec. ။

ပုဟ်	Pauh	Pausha	Phusso	Jan. ॥
မာ်	Mait	Māgha	Māgho	Febr. ॥
ဖဝ်ရဂိုန်	Phòrakün	Phālguna	Phagguno	March ॥

NOTE. The four alternatives in brackets are the colloquial names for the months indicated.

THE DAYS OF THE WEEK

	Mon	Sanskrit	Pāli	English
အဒိုတ်	Atüt	Āditya	Ravivāro	Sunday
စန်	Còn	Candra	Candavāro	Monday
အဇာ	Angē	Angāra	Angāravāro	Tuesday
ပုဒ္ဓဝါ	Putthewē	Budha	Budhavāro	Wednesday
ဗြဟ္မတိ	Preopatei	Brihaspati	Guruvāro	Thursday
သိုက်	Säk	S'ukra	Sukkavāro	Friday
သိုသဝ်	Heisò	Saura	Sanivāro	Saturday

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အ	A, (P). privative affix as in anicca , impermanence.
အ	A, substantive prefix as in athang asah , praise, from thang sah , to praise.
အ	A, adj. mute, dumb; v. to be dumb.
အက္ခ	Akkha (P), n. a measure.
အကင်	Akang n. a rash, eruption in skin.
အကင်ဂျီ	Akang kyi, n. eruption caused by poison.
အကင်ဇြဲဇာတ်	Akang crum cat n. eruption from cobra bite.
အကင်တူပွတ်	Akang tau pmot, n. a blister.
အကင်မြန်	Akang mron, n. smallpox eruption.
အကတည	Akatanyu (P), adj. ungrateful.
အကနိတ္ထ	Akanittha (P), n. the highest Rūpabrahmaloka. (အကာနိတ္ထာ)
အကပ်	Akop, var. of အကောပ်, which see.
အကာပ်	Akap, n. the roller, the jay.
အကာရ	Akāra (P), n. manner.
အကာသ	Akāsa (P), n. the sky.
အကာသနီ	Akāsa ciu, n. a deva having dominion in the sky.
အကာသ်	Akah (reformed spelling for akah, sky).
အကောင်	Akeang, n. custom, habit.
အကောင် အကောင်	Akeang akeang, adv. According to custom.
အကောပ်	Akop, n. circumference.
အကောပ်ကွီ	Akop kwi, n. rim of wheel.
အကောပ်အဝဲ	Akop awoa, n. condemnation, judgment.
အကံက်	Akok (Bur, let kauk), n. a bracelet.
အကံက်	Akok (Bur, akauk), n. duty, customs.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အကား	Akah (P. akāso), n. the sky, the heaven.
အကြာ	Akrā, prep. Between.
အကြာပ်	Akrap, n. a subordinate military officer like sergeant or corporal; a guard.
အကြိုက်	Akrak, adv. Just as.
အကြိုက်မမှတ်မဲ့	Akrak me mlait moa, just as he opened his eyes.
အကြို	Akram, n. sound, praise; a circumstance, the particulars of matter.
အကြိုနိဒါန်	Akram nīdan, n. a circumstance, story, the particulars of a matter.
အကွက်	Akwak, n. account, sake, behalf.
အခန်း	Akhon, n. a section or division of a writing or discourse.
အခန်းစဉ်	Akhon hnok, n. a chapter.
အခန်းညွတ်	Akhon dot, n. a verse.
အခပ်	Akho (P. akkharo), n. a letter of the alphabet.
အခါ	Akhā, n. time; years.
အရ်အခါ	Tarao akhā, six years.
အခါနိ	Akhan (Bur), n. a chamber, a room.
အခိင်	Akhoin, n. time.
အခိင်ည့်	Akhoin ptom, night time.
အခိင်တရု	Akhoin tangoa, day time.
အခေင်	Akheang, nun. Aux like angke, with pnan, army.
အခေါင်	Akhong, n. permission.
အခေါနိ	Akhon, n. a tax; tribute.
အခေါနိဖလ္လာ	Akhon phala, n. tax, tribute.
အခေါနိအခါနိ	Akhon atan, n. tax.
အခေါဘနီ	Akhaophanī, adj. immeasurable.
အခိုက်	Akhak, n. way, manner.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အခိုက်ကကာ(ကွာ)	Akhak kanā, n. manner, way of doing things.
အခိုင်	Akhang, n. firmness.
ပအခိုင်ကိုလွဟ်တဲ	“to take up a strong position with weapons.”
အခိုင်အခိုင်	Akhang anoin, adv. forcibly, by force.
အခိုင်အခိုင်	Akhang anang, var. of last.
အချံ	Achao, n. a species of red ant.
အခြင်	Akhrang, n. sound, circumstance.
အခြင်ဒုဗ္ဗကရာဇ်မင်ဗွဲဂ်ဟံတီ	“ The young man did not know that it was the king.”
အဂ္ဂ	Akke (P), adj. great.
အဂ္ဂမဟေသီ	Akkemahesī (P), n. a King’s wife, a chief queen.
အဂတိ	Akati (P), n. wrong course, evil course or state.
အဂတိ၎	Akati pon, n. the four wrong ways, i.e. lust, hatred, ignorance and fear.
အဂန္တုက	Akontuka (P), n. a pilgrim, a stranger.
အဂ်	Akoh, pro. adj. that.
အဂ္ဂိ	Akki (P), n. fire.
အဂ္ဂီ	Akum (agama), n. a sacred book, scriptures, doctrine.
အဂ္ဂါ	Akanu, n. a flower, the petals of which are used in medicine.
အဂ္ဂဲ	Aknoa (Skt agneya), the southeast; var. anoa.
အဂြင်	Akreang, n. a locust.
အဂ္ဂ	Aklea, n. aloa wood, agallochum.
အယော	Akeu, n. time, duration; adv. While.
ဒးအယော	Teh akeu, at the right time.
အင်	Ang, n. kind of tree, a species of dipterocarpus.
အင်ဒိုင်	Angtū, n. a species of oil tree.
အင်ရေင်	Angreang, n. the lard shorea tree.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အင်	Ang, n. a table divided into squares.
အင်	Ang, n. a cup or bowl.
အင်ထပ်	Ang tho, n. a gold cup.
အင်ဒဲ	Ang toa, n. a water vessel.
အင်သြန်	Ang sron, n. a silver cup.
အင်	Ang, n. a natural pond or lake.
အင်လှာ	Ang hlā, n. small ponds.
အင်ကုတ္တရနိကာ	Angkuttaranikai (P, anguttaranikāyo), n. the name of the fourth division of the Suttapitaka .
အင်ကုတ္တရီ	Angkuttā, same as the preceding.
အင်္ဂ	Angke (P), n. a member, a limb, portion; division; twelve pages of palm leaf writing, division of an army.
အင်္ဂဇာတ်	Angke jat, n. the organs of generation.
အင်္ဂပွန်	Angke pnan, n. an army.
အင်္ဂဓါတ်	Angke pot, n. an earthenware pot.
အင်ဂဒီ	Ang ketū, n. a coating of plaster over brick.
အင်ထုပ်	Angthup, n. a woman's jacket or bodice; a hat.
အင်အကုတ်	Angtekut, n. the smaller garment of a Buddhist monk.
အင်္ဂ	Angop, v. to have a desire, to have a longing; n. a desire, a longing.
အင်္ဂကို	Angop kā, v. to have a longing for.
အင်္ဂ	Ango, n. manner.
အင်္ဂ	Ango, n. a pair, a couple.
ပန်အင်္ဂ	Pon angō (P.cattāri yugāni), the four couples of men.
အင်္ဂါ	Ange (P.angāro), n. name of the third day of the week: name of the planet Mars.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တဲအင်္ဂါ	Tangoa angē, n. Tuesday.
ဂြိုဟ်အင်္ဂါ	Krūh angē, n. the planet Mars.
အင်္ဂါ	Angep, n. the jaw-tooth.
အင်္ဂါ	Ango, n. likeness; adv. like.
ပအင်္ဂါ	Pa angō, v. to assume a likeness.
အင်္ဂါ	Acang khrang, n. thought, meditation.
အင်္ဂါ	Acop, n. a joining, union.
အင်္ဂါသဟာ	Acop sahai, n. a close friend.
အင်္ဂါ	Acā (Skt. Ācārya), n. a teacher, a head workman.
အင်္ဂါအတ္ထကထာ	Acā atthakathā, n. a commentator.
အင်္ဂါပုပ္ဖာ	Acā uppacai, n. a spiritual teacher or preceptor.
အင်္ဂါကောဟ်	Acā kneh, n. a scribe, a copyist of palm leaf manuscripts.
အင်္ဂါကဝတ်	Acā kawot, n. a masseur, masseuse.
အင်္ဂါကွံ	Acā kawei, n. an author.
အင်္ဂါကသော	Acā kasau, n. var. of following.
အင်္ဂါကသူ	Acā kasau, n. a painter.
အင်္ဂါကုန်	Acā kūn, n. a head priest of a district, a bishop.
အင်္ဂါကွံ	Acā kwoh tho, n. a preacher.
အင်္ဂါအမ္ဘုမတ်	Acā temlu mot, n. a juggler.
အင်္ဂါနိသာရ	Acā nitsara, n. a superior teacher capable of laying down rules.
အင်္ဂါ	Acā pon, n. the four teachers or ministers of the first King, Mahasamanta , viz. Brom, Rasei, In, Bneh ;
အင်္ဂါပရန်	Acā paron, n. a workman in brick and stone, a mason.
အင်္ဂါပတ္တန်လိက်	Acā paton loit, n. a schoolmaster.
အင်္ဂါလင်္ကာ	Acā langkā, n. a poet.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အစာလမဲ	Acā lemai, n. a snake charmer.
အစာသင်္ဂ	Acā so, n. a physician.
အစာအသံက်	Acā asok, n. leadership, position, renk.
အစာတံ	Acat, n. pickles conserved with spices, chut.
အစာရ	Acāra (P. ācāro), n. conduct, practice.
အစိတ်	Acit, n. one quarter viss. 25 ticals.
အစိန္တိယ အစိန္တိယေ	Acintiya, acintiyē (P), adj. infinite, unconceivable, unthinkable.
အစီအရောင်	Acī areang, n. order, arrangement, judgment.
အခုတ်	Acut, n. a time, a percentage.
မွဲအခုတ်	Mwoa acut, one time, one per cent.
အစေနအဆက်	Acen achak, adv. successively.
အစောန်စိုတ်	Acon cāt, n. envy, jealousy.
အစောန်အပြက်	Acon aprok, adj. spotted, variegated, soiled.
အစောန်ခြဟတ်	Acom krehot, n. strength, power.
အစင်အတူ	Acong atau, n. anxiety, distress of mind.
အစိုင်	Acäng, n. a sloth.
အဆက်	Achak, n. succession; the place where two things join.
အဆက်အဆက်	Achak achak, adv. successively.
အဆင်	Achang, n. a step, a story.
အဆင်အသွပ်	Achang asmo, n. lower step, or story.
အဆတ်	Achot, n. truth.
မွဲအဆတ်	Pwoa achot, adv. truly.
အဆောင်သွပ်	Achefwo (Skt.apsaras), n. celestial nymph.
အဆောင်သွပ်ပြ	Achefwo preo, (P. accharā), n. celestial lady.
အဆင်အလင်	Achong along, n. insignia; adv. increasingly.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အဇ	Ace, n. manner.
အဇေ	Otce, n. rectitude. (တင်တး)
အဇ္ဈိကာ	Otcottikā (P), adj. personal, individual.
အဇ္ဈာသယ	Otcesaya (P. ajjhāsayo), n. intention, meaning, thought, inclination.
အဇမ	Acuma (Greek), adj. unleavened.
အဇ္ဈတ်	Otcot (P. ajjhattam), adj. relating to the individual.
အညာ	Onnyā (P. aññā), n. knowledge.
အညော	Ahnyo, n. an offensive smell, especially of frying or singeing.
အဏ္ဍဇ	Ondacé (P. andajo), n. oviparous birth.
အဏု	Anu (P), n. a particle.
အင်္ဂ	And, adv. here.
အတ်	Ot (P. attha), num, eight.
အတင်ဂိုန်	Atang kenin, n. a strip of cloth at the top of a woman's skirt.
အတင်န	Atang ne, n. the binding round the top of a basket.
အတ္တာ	Ottaphea (P. attabhāvo), n. person, self, individual, personality, body, form.
အတ္တာဒေဝတ	Ottaphea tewatao, n. the form of devas.
အတ္တာမ္ဗိဟ်	Ottaphea mnih, n. the form of men.
အတ္ထ	Ottha (P), n. substance, reality.
အတ္ထမ	Otthama (P), n. ord. num. eighth.
အတ်သတီ	Otsatā (P. assataro), n. mule.
အတ်	Atoh, n. fame, a bar or bolt, a pillar, a column.
အတ်ဆုက္ကန္တီ	Atoh chu intakkhī (P. indakhilā), n. a post in front of a gate.
အတ်တံ	Atoh tm, n. a stone pillar.
အတာ	Atā, n. a measure of length equal to 2 cubits; allotment of duty; a barrier.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အတိကာလ	Atikāla (P. atītakīla), n. past time.
အတိက်	Atoit (P), n. past time.
အတုန်အခွေ	Ataun aklē, n. the returning of favours, the repaying of kindness.
အတူလ	Atūla (P), n. adj. incomparable.
အတူလံင်	Ataulong, poetical form of above.
အတူ	Atau, prep. above, upon.
အတား	Atah, n. the new year festival.
အတိုင်	Atäng, adv. according to.
အထက်	Athak, n. lifetime.
အထိထာန်	Athithān (P.athithānam), n. a vow, resolution, determination.
အထုပ်	Athup, n. hat, helmet.
အထောတ်	Athot, n. top, summit, pinnacle.
အထောတ်အဖျာ	Athot aphyā, n. same as the preceding.
အထံင်	Athong, n. a bight, (ပွဲက်ဝင်၊ပွဲက်စီ), a bend.
အထိုက်	Athäk, n. custom, manner.
အထိုက်အထိုက်	Athäk athäk, adv. fittingly.
အထိုင်းသး	Athäng sah, n. praise.
အထိုင်းအသး	Athäng asah, n. praise.
အတ္တိ	Ottanyā (Skt. Ajñā), n. knowledge, understanding.
အတ္တိန်	Otthhān (P), n. road; distance; time.
အဒါ	Atē, n. a duck.
အဒိ	Ati (ādi), n. beginning, starting point.
အဒိန်အဝ	Atinawa (ādīnavo), n. distress, suffering, evil result or consequence.
အဒေါင်	Ato, n. the center.
အဒိုတ်	Atūt (Skt. Āditya), n. the first day of the week: the first of the eight

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

	planets.
တဲအဒိုတ်	Tangoa atūt, n. Sunday.
ဂြိုဟ်အဒိုတ်	Krūh atūt, n. the Sun.
အမိတ်	Athommoit (P), adj. irreligious, impious, wicked.
အခါန်	Athān, n. time, interval, adv , continually.
အဓိက	Athika (P), adj. chief, principal, first among many.
အဓိကီ	Athikä (P. <i>adhikaranam</i>), n. question, matter of dispute, difficulty, trial.
အဓိတ္တာန	Athithāna (P), n. steadiness, constancy.
အဓိတ္တာန	Athittana (P), n. oracle, omen, enigma. (ပျးဒိုတ်၊ နိမိတ်၊ ပဟေဠိ)။
အဓိပ	Athipa (P), n. Lord, sovereign, master.
အဓိပတေယျဒိပ်	Athipateyatip (P. <i>adhipateyam dibbam</i>), n. supreme rule, supremacy.
အဓိပ္ပတ္တိ	Athippatti, n. circumstances, events, adventures.
အဓိပတိ	Athipati (P), n. Lord, chief, sovereign.
အဓိပါ	Athipai (P), n. interpretation.
အနက်	Aneak, n. collection (သန့်ပါတ်၊ ပွမပကောံ)၊ aggregate, whole.
အနက္ခ	Aneakkhe (P), adj. immeasurable.
အနတ္တ	Anotta (P), n. unsubstantiality, vanity.
အန္တရာတ်	Ontaraphot (P), n. between meals.
အန္တရဲ	Ontarai (P), n. danger, accident.
အန္တရဲယျံ	Ontaraiyong, poetical for preceding.
အန့	Onthe (P), n. darkness, gloom.
အနန္တ	Anonta (P), n. endless, boundless, infinite.
အနာ(အာကာ)	Anā (P. <i>āṇā</i>), n. an order, commend.
အနာဂတ်	Anēkot (P), n. the future.
အနာဂတ္တိ	Anēkotti (P), n. the same.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အနာဂါ	Anēkēm (P. anāgāmimaggo), the third path to Nirvana; one who has entered the third of the four paths.
အနာင်	Anain, n. the anaing tree.
အနာစက်	Anācak, n. authority.
အနာစာရ	Anācāra (P), n. bad conducts.
အနာထ	Anētha (P), adj. helpless, forlorn, destitute.
အနံ	Anēm, n. width, breadth.
အနွဲ	Anai, n. an uncle older than one's parents. The original form was Taranai.
အနိုင်	Anoin, adv. forcibly.
အနိုင်အထက်	Anoin athak, adv. by force.
အနိုင်အပိုင်	Anoin apäng, adv. by force.
အနိစ္စ	Anicca (P), n. impermanence, transitoriness.
အနိဿံသ	Anitsongsa (P), n. profit, advantage.
အနီ	Anī, adv. truly.
အနု	Anu, adj. like.
အနု	Anu (P), n. a measure the size of a grain of dust, an atom.
အနုညာတ်	Anunyat (P), v. to sanction, to agree, to be pleased with.
အနုတတ်	Anutot (P. anotatta), n. the name of one of the seven great lakes, rivers.
အနုဒိုဟ်	Anutūh (P. anudisa), n. an intermediate point of the compass.
အနုဘ်	Anuphea (P. anubhavo), n. dignity, power, might.
အနုမောဒနာ	Anumūtne (P), n. rejoicing, satisfaction, approval, thanks.
အနုမာန	Anumēne (P), n. to consider, to reflect.
အနုလုမ်	Anulum (P. anulomam), n. direct succession.
အနေက	Aneka (P), adj. several, many, various.
အနဲ	Anoa (Skt. Agneya), n. the southeast; var: Akenoa.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အနံ, အနသ်	Ano, adv. here.
အနိန်, အနေန်	Ahnen, n. price.
အနု	Anu, n. the mesua tree.
အပ်	Op, v. to be suitable, to be proper.
အပ်ကို	Op kä, suitable to.
အပ်ဒပ်	Op dop, v. to be agreeable; adv. harmoniously.
အပ်ပြပ်	Op prap, v. to be suitable.
ဂဉ္ဇေအပ်ပြပ်ကိုဝေဒနာ	Keui op prap kä wete ne, medicine suitable to the disease.
အဗျာကြိတ်	Appyekrät (Skt. Avyākṛita; P. abyakato), adj. undefined, unexplained.
အပင်	Apang, n. a substance said to be put into the stomach or other part of the body by magical means.
အပင်ကလော်	Apang kalok, n. the same (as a bove).
အပင်ဗွေ	Apang ple, n. wounds.
အပတ်	Apot (P. āpatti), n. offence, sin.
အပတ်ဂုဉ်	Apot thapoh phum, n. the seven classes of priestly offences.
အပတ်ဒုကာတ်	Apot tukot (P. āpatti dukkatam), n. a sinful act.
အပ္ပမေယျ	Oppameya (P), adj. unlimited, boundless.
အပါ	Apā, n. a father, daddy, papa.
အပါသွီ	Apa fwäm, n. a stepfather.
အပါ	Apait, n. 1/2 viss, 50 ticals Burmese weight.
အပါ	Apai (P), n. states of suffering or punishment of which there are four.
အပါင	Apai pon, the four apāyas.
အပေါတ်	Apot, n. utensils, furniture, necessary things.
အပေါတ်သို့	Apot sngi, the things for building a house.
အပေါတ်ဂွင်	Apot klung, the timbers for building a boat.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အပေါက်ကယိုင်	Apot kayäng, n. ornaments.
အပေါက်ကြိယျာ	Apot kreiyā, n. appurtenances, accessories.
အပေါက်စွဲ	Apot kanyi, n. decoration, ornament.
အပေါက်စွဲလင်္ကာရ	Apot kanyi langkāra, n. same as အပေါက်စွဲ
အပံင်	Apong, n. total.
အပိုင်အခြာ	Apäng akrā, n. boundary, division.
အပိုဟ်	Apoeh, n. a reed of which coarse matting is made.
အပွဲ	Ap'doa, prep. within, among.
အပွဲကို	Ap'doa koh, adv. thither. (to that place, to that point, end or result).
အပွဲမှားကို	Ap'doa mkeh koh, adv. inwardly.
အပြော	Aprom, adj. unclassed, of low class, common, ordinary.
အပြက်	Aprök, v. to be spotted, to be variegated.
အပွင်ကျာ	Aplang kyā, n. a bad character.
အပွာ	Aplā, n. a flat surface.
အပွူ	Aplu, n. a pretty kind of vase.
အပွူဒင်ပူး	Aplu teang pnah, n. the muscles of the shoulders.
အပွတ်	Aplēt, n. guilt, offence.
အပွဲ	Aple', n. the name of a kalok or demon.
အပွဲ	Aplao, n. a level surface, an expanse.
အဖက်	Aphak, n. age, size.
အဖါတ်	Aphat, n. an appointed time.
အဖျက်	Aphlak, n. tale.
အဖာလော	Aphēlü, n. a fool, fools.
အဗျာကြိတ်	Apyekrät, (Skt. Avyākārita, P. abyākālo), adj. undefined, unexplained.
အဗျာဓိ	Aphethi (P), n. absence of sickness.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အဘယ	Apheye, (P), n. safety, absence from danger.
အဘိဝေ	Aphitho (P. abhidhamma), n. name of one of the pitakas.
အဘိသမ္မောဓိ	Aphisompūthi (P), n. infallible or perfect knowledge.
အဘိသမာစာရိကဝတ်	Aphisamacārikawot (P), n. lesser duties.
အဘိုအ်	Aphu, prep. for.
အမင်္ဂလ	Ameangkale (P), n. woe, opposite of blessing.
အမတ	Amata (P), n. Nirvana, nibbāna.
အမွှောကာသ	Amphūkāsa (P. ambho & ākāso), n. a paved courtyard.
အမွရိတ်	Ommarūt, n. immortality, Nirvana.
အမာတ်	Amat (Skt. Amātya), n. a King's minister, a privy councilor.
အမာတ်သေနာပတိ	Amat Senāpatei, n. the same as အမာတ်
အမဲ	Amai, n. what is eaten at a meal, viands.
အမဲကဗျန်	Amai ka pyon, the accompaniment of fish curry.
ပိုင်သွအမဲ	Pung fwa amai, a meal of rice and curry.
အမိင်	Amoín, n. command, behest.
အမိတ်အဒိန်	Amit atan, n. predilection, love or friendship from predilection, a favorable prepossession of mind.
အမူ	Amu, n. an uncle, younger than one's parents.
အမေအ်	Ame', n. a kind of chisel with a long handle used in boatbuilding.
အမိုက်	Amän (P. ammanam), n. a measure (pneang).
အမြှ	Amrai, n. odour, smell, scent.
အမြှမသ	Amrai masa, n. smell.
အမြက်	Amrok, adj. variegated.
အမြိုတ်	Amrüt (Skt. Amrita), n. nectar, immortality, a name of Nirvana.
အမွှော်	Amlök, n. a cannon, a big gun.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အမွှော်မြွေ	Amlok mre thabū, n. artillery.
အမှတ်စိတ်	Ahmot cāt, n. inclination tendency, disposition of mind.
အမှတ်	Ahmo, prep. under, below.
အမဲ	Ahmoa, n. the sky.
အယခေင်	Ayekeang, pron. You, with prefix and suffix.
အယံမာတ်	Ayem mat, n. measure, suitable, quantity. adv. just as, while.
အယိုင်	Ayoin, n. serum.
အယုက်	Ayauk (P), n. age, lifetime.
အယုက်အထက်	Ayauk athak, n. age, lifetime.
အယုတ်	Ayut (P), adj. unworthy, base, vile.
အယုတ္တိ	Ayuttei (P), adj. improper, wrong.
အယော	Ayū, n. likeness, honour.
အယောင်အလာ	Ayong alē, n. likeness, resemblance.
အယံ	Ayeo, n. a scorpion.
အယံဖေင်	Ayeo pheang, n. a spider.
အယိုင်	Ayäng, n. weight.
အယိုင်	Ayong, n. a kind of chisel with a long handle used in boatbuilding.
အရက်	Areak (P), n. spirits, alcohol.
အရင်	Areang, n. capital, principal: adj. own, true, real.
အရည	Aranya (P), n. jungle, wood.
အရတ္တ၊ အရဟတ္တ	Arotta, Arahotta (P), n. the fourth state attained by an ariya.
အရထ	Aratha (Skt. Artha), n. interpretation, explanation, vernacular.
အရပ်	Arop, num. aux, with monasteries, branches of the Bo tree.
အရပ်အရာ	Arop arē, n. possessions, belongings.
အရာ	Arē, n. a thing.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အရာဒနာမိက်	Arētenēmoit (P. ārādhanam), n. a wish, a prayer.
အရာပ်	Arep, n. a division of a district, town or village.
အရိယျ	Areiya, (P), n. the Buddha yet to come.
အရီ	Arēi (P. ariyo), adj. faithful, pious; n. a saint.
အရုတ်	Arut, n. tortoise.
အရူပ်	Arup (P. arūpabrahmaloka), n. formless Brahma heavens.
အရေဝ်	Arē, ari, n. a word.
ဟိုအရေဝ်	Hām ari, to speak a language.
အရောတ်	Arot (Eng), n. arrowroot.
အရေဝဲမတ်	Aroamot, n. an object of envy.
အရေဟ်အသေဟ်	Arehaseh, n. worship.
အရဲဝ်	Areakea, n. worship.
အရင်	Arong, n. colour.
အရင်ခွာ်မိတ်	Arong dait mit, n. the yellow colour.
အရင်ခွါ	Arong dam, n. blue.
အရင်ပကေတ်	Arong paket, n. red.
အရင်လစံက်	Arong lecok, n. black.
အရင်သေ့ကတ်	Arong sngcak, n. green.
အရင်အံင်သူ	Arong ongsau, n. a ray, light.
အရိုင်	Aräng, adj. rude, uncultivated, wild.
အရီ	Arēm (P. ārammanam), n. an object of sense or thought; resort, sphere.
အရီၵ	Arēm msun, n. the five objects of sense. They are " form, sound, smell, taste and touch."
အရီၵ	Arēm tarau, n. the six objects of sense; to the above add " ideas."
အဂ္ဂန်	Ason (P. araham), n. arahattamaggo, the fourth path or stage of

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

---

	sanctification; one who has attained arahattamaggo.
အရှင်	Asām (P. ārāmo), n. an enclosure around any religious building.
အရှင်ပြင်နေ	Asām krēp cenu, n. a shady grove.
အလင်္ကာရ	Alangkāra (P), n. ornament, decoration.
အလွတ်	Alotcī (P), adj. shameless, bold, rebellious.
အလန်	Alon, n. a turn, a time.
အလံ	Alēm, n. standard, flag.
အလိတ်	Alit, n. device, stratagem.
အလိန်ဒ	Alinte (P), n. a ledge, a terrace.
အလီ	Alim, n. deception.
အလု	Alu, n. a buffalo having one horn bent down.
အလုင်	Alung, n. a seat of some kind.
အလုံ	Alum, prep. throughout.
အလုံမွဲရး	Alum moa rah, throughout the whole country.
အလေမ်	Alēm, n. a standard, a flag, an ensign.
အလေဝ်	Alē, n. will, self.
အလေဝ်ဒေ	Alē deh, of itself.
အလေ	Ale', n. custom, habit.
အလဲ	Aloa (P. ālayo), n. lust, passion.
အလဲစိုတ်	Aloa cāt, n. the same as above.
အလိုက်	Aläk, n. manner.
ပအလိုက်အညး	Pa aläk ace nyah, v. to imitate.
အလိုက်အ	Aläk ace, n. the same as above.
အလိုက်အလိုက်	Aläk aläk, adv. according to.
အလိုန်	Alün, n. a billow, surge.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အလို	Alä, n. one's own.
နအလိုဇကု	Ne alä ceku, of one's self, without external.
အလိုအသီ	Alä aseï, n. lordship, leadership, authority.
အလို၊ အလို၊ ကိုလို	Alä, ilä, adv. where?
အလှ	Alu (Bengali), n. the potato.
အဝ	Awe, n. Ava. (now Mandalay)
အဝတ်	Awot, n. duty.
အဝို	Awū (P. varo with affix), n. a boon.
အဝသာန်	Awesān (P), n. end, termination.
အဝါန်	Awān, n. a species of laurus.
အဝါမုက်	Awamuk, n. face; of. mukkhawā.
အဝါဟ	Awēha (P. āvāho), n. marriage.
အဝါ	Awai, n. time; adv. while.
အဝိက်	Awoit (P. avīci), n. one of the eight narakas or hells, the lowest hell.
အဝိဇ္ဇာ	Awiccē (P), n. ignorance.
အဝုတ်	Awut (vulli), n. behavior, manner.
အဝဲ	Awoa (P. avayavo), n. limb, part.
အဝဲ	Awoa (P. vayo), n. period of life.
အဝဲ	Awoa, n. colour.
အဝေက်	Awok, n. 1/8 of a viss, 12½ ticals Burmese weight, the word is not used in Siam, where the Siamese style is followed.
အဝေင်	Awong, n. responsibility.
အဝေန်	Awon, n. a disc.
အဝေန်ဝဲ့	Awon ngoa, n. the sun's disc.
အဝေန်ဝတု	Awon ketau, n. the moon's disc.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အဝေါန်စက်ဂတု	Awon cak ketau, n. the same as above.
အဝိုဝ်	Awū, n. dominion, power.
အသင်ကာ	Asangkā (P), n. doubt, uncertainty.
အသင်ယဲ	Asangkhoa (P), n. adj. one thousand million.
အသင်ယဲယံင်	Asangkhoayong (P), n. the same as (အသင်ယဲ)
အသညသတ်	Asonyasot (p), n. unconscious being.
အသနိ	Asani (P), n. Indra's thunderbolt.
အသ္မာပိုတ်	Asmāpāt (P. assamapadam), n. a hermitage, a community of monks.
အသာမာပိုတ်	Otsamāpāt, the same as above.
အသရ်	Aso (Skt. āścarya; P. acchariyo), n. wonder, marvel; astonishment.
အသာ	Asā, n. a company, a group.
အသာမ်(အရှပ်)	Asām, n. the enclosure in which a Buddhist temple stands.
အသာရဝါတ်	Asārawat, n. comfort, allayment of grief or fear.
အသာလဝါတ်	Asālawat, n. the same as above.
အသိတ်	Aset, n. the phongyi bird.
အသီ	Asem, n. a kind of hawk or falcon.
အသီကွီ	Asēiklēi, n. service, attendance.
အသီတိ	Asēitēi (P), n. num. eighty.
အသုစိ	Asuci (P), n. semen (မ၊ မေ၊ ချိသုက်) virile (adj. မတုဂ်ကိုမိုတ်[တံ])
ချိအသုစိ	Dait asuci, the same as above.
အသုဘ	Asauphe (P), n. a corpse, impurity, corruption.
အသု	Asau (P.asuro), n. an asura, a fallen angel.
အသုရိကာ	Asaurikai (P.asurakāya), n. asuraloka, one of the four apāyas.
အသေအဟာန်	Asē ahān, n. company, accompaniment.
အသေဝ်အဟာန်	Asē ahān, the same as above.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အသောင်	Asong, n. personation, make up.
အသံ	Asom, n. sound.
အသံဗရ	Asom peru, the same as above.
အသံကမ္ဘော်	Asom kamlē, n. a loud noise.
အသံဓေယျ	Asongkheya (P), adj. incalculable, innumerable.
အသွင်	Ahmo, prep. below, under, adj. under.
အပြင်အပင်	Asang apeang, n. the further ashore.
အပြိုင်	Asän, n. the dawn, dayspring.
အသုန်(အရှုန်)	Ason, n. an arhat.
အဟာ၊ အဟာရ	Ahā, ahāra (P.āhāro), n. food.
အဟာန်ကွက်	Ahān kmak, n. a gander.
အဟာန်ဓမ္မံ	Ahān bhu', n. a goose.
အဟိန်	Ahin, adv. as, when.
အဟင်	Ahong (P.aham), pron. I
အဟိတ်	Ahät (P.hetu, "cause" with prefix), n. occurrence, event.
အဟိတ်	Ahät (P.ahito), n. an enemy.
အာ	Ā, v. to go.
အာစိပ်	Ā cāp, v. to arrive, to reach, to attain.
အာစိပ်ပြင်	Ā cāp sang, v. to attain proficiency.
အာပြတ်ပြတ်	Ā proh proh, v. to hasten.
အာကာရ	Ākāra (P), n. appearance, form.
အာဃာတ	Ākhēta (P), n. hatred, ill will.
အာဇနိယ	Āceniya (P), n. a noble steed, a thorough bred.
ချေသိန္ဒူအာဇနိယ	Cheh Sindh āceniya, a thorough bred seinde horse.
အာဇိဝပရိသုဒ္ဓိသီ	Āciwaparitutthisēi (P.ājīvaparīsuddhisīlam), n. the practice of

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

---

	purity of conduct.
အာကာ	Ānā (P), n. authority.
အာကာစက်	Ānācak, n. authority, power.
အာတ်	At, v. to beg, to ask.
အာပတ်	Āpot (P. āpatti), n. guilt, offence, sin.
အံမဝဟ်	Ammawoh (P. amāvasī), n. the day of the new moon.
အဲ	Ai, n. an inheritance.
အဲကွဲ	Ai kama, n. the same as အဲ
အာရီ	Ārēm, reformed spelling of Arēm (supra p.15) n. object of sense.
အာလိင်	Ālingke (P), n. name of a Mon drum.
အာဝဇ္ဇန်	Āwotcon (avajjanam), n. meditation.
အာသန	Āsana (P), n. a seat.
အာသဘ	Āsaphe (P), adj. precious, excellent.
အာဩမ်	Āsrām, variant of Asām (supra, p.15)
အိက်	Oit, n. dung.
အိက်ဂရး	Oit kereh, n. rakings.
အိက်ရှု	Oit ngait, n. the green substance that forms on things long west, moss.
အိက်စုတ်	Oit cut, v. to evacuate the intestines.
အိက်ထောံ	Oit thoe, the same as အိက်စုတ်
အိက်ပသဲ	Oit pasoa, n. cinders, the fine flakes of iron that fall of when hot iron is beaten.
အိက်မိတ်	Oit mih, n. dirt, filth.
အိက်ရဲ	Oit rui, n. a mole, freckles.
အိက်သွိုင်	Oit hnoin, n. rust.
အိက်ဩန်	Oit son, n. interest on money.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အိင်	Oin, v. to be slow.
အိဂ္ဂုတ်	Ingauh, adv. thus. (ကုဂ္ဂုတ်)
အိတ္တ	Itchā (P.က္ခတ္တ), n. wish, will, desire.
အိန်	In, n. Indra.
အိန်ခေင်	In kheang, n. honour.
အိန်ဂွံ	In klea, adj. comfortable, well off.
အိန်တက္ခီ	Intakkhi (P.indakhīlo), n. a large slab of stone on threshold; a post or pillar at city gate.
အိန်ထင်	In thong, (Bur), n. a family.
အိန္ဒနီလာ	Intenilā (P.indanīlo), n. a sapphire.
အိန္ဒြိယသံဝရသီ	Indriyasongwerasī (P.indriyasamvaro), n. restraint of the senses.
အိန္ဒုစက်	Innacak, n. the central figure or support of a Pagoda.
အိန်နသီ	Innasī, n. nitre, saltpetre.
အိန်ရီ	Inrī, n. posture, deportment, honour.
အိန်ရီယပိုတ်	Inriyapāt (P.iriyaṅpatho), n. the posture.
အိန်ရီယပိုတ်ပိ	Inriyapāt pi, the three postures; lying, sitting, standing.
အိန်ရီယပိုတ်ပု	Inriyapāt pon, the four postures; walking in addition to the above.
အိန်သွီ	Insakēm, adj. charming, agreeable, comfortable.
အိန်သွီ	Inswā (Skt.isvara, aisvarya), n. lordship, leadership.
အိသာရ	Itsāra (P), n. same.
အိသာ	Itsā (P), n. abhorrence, hate (ကုသာ)
အိဟ်အး	Ih ah, an exclamation.
အီ	Ī, n. the hog plum, <i>Spondias Mangifera</i> . (သတ်ပက်)
အုဩင်	U srung, adj. sultry, warm.
အုတ်	Ut (Skt. ustra; P. ottho), n. a camel.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အုန်	Un, n. the bamboo rat, kind of mole.
အုပ်	Up, v. to cover, to preside over.
အုပ်မင်	Up meang, v. to take care of to, rule.
အုပ်လဒံ	Up letom, v. to watch over, to rule.
အုပ်	Up, n. a thicket.
အုပ္ပါ	Uppai (P.upāya), n. deceit, craft.
အဲဗဲ	Ui pekui, v. to keep in order, to keep in repair.
အုရုကျဲဇောန်	Urukludon, n. a levanter, the Eurodydon.
အဟံသံ	Uh dom, v. to be rounded, to be humped.
အံ	Um, n. a subdivision of a place.
အံကလံ	Umnalum, var. of Unnalum (infrn, P. 25)
အုမတ်	Umot (P.ummādo), n. madness.
အောင်	Oin, v. to endure, to put up with, to be without.
အောင်စက	Oin cina, v. to fast, to endure hunger.
အောင်ဒင်	Oin tung, v. to bear with, to endure.
အောင်ဒင်သတေ	Oin tung sateh, v. to be contented, to be happy.
အောင်သတေ	Oin sateh, v. the same as အောင်ဒင်သတေ
အောင်သံ	Oin sngom, v. to bear patiently.
အောင်အောက်	Oin ot, v. to fast.
အေနံ	Ēn, v. to take up a post, to offer for a contest.
အေနံခွ	Ēn kla, v. to posture offering contest.
အေနံဂျီ	Ēn kwēm, v. to make an agreeable pose in offering contest.
အေနံဇာ	Ēn cē, v. to invite to contest.
အေနံဖြင်	Ēn seang, v. to pose before probable contestants.
အေနံခွန်	Ēn kwon, v. to be on defence, to be on guard.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အေန်တခေံ	Ēn tache', v. to pose with a sidelong movement.
အေ	Ea, adj. unequal in size.
အေ	Oa, pers. Pron. I.
အေညး	Oa nyeh, pers. Pron. We.
အေဒိုက်	Oa doit, pers. Pron. I, used by an inferior in age or rank to the person addressed.
အေပရဲ	Oaparoa, v. to reverence, to respect.
အော	Ao, n. a basin. (ခရ၊ ဂရ၊ ညှ်အင်၊ လြော၊ ညှ်လြော၊ မှန်ဖိုင်စိုင်)
အောန်	On, adj. few, small in quantity; v. to be few.
အောန်စိုတ်	On cät, v. to be sorrowful, to be discouraged.
အောန်ညှိတ်	On satät, adj. little, trifling, moderate.
အောန်ညှိတ်ညိည	On satät nyi nye, adj. very little.
အောပ်	Op, v. to hide.
အောပ်ဗွ	Op pete, v. to hide, to conceal oneself.
အောပ်ဗွန်	Op peton, v. to take cover.
အောပ်မာ	Op mē, v. to crouch, to bow down.
အောပ်ရံင်	Op rong, v. to spy, to watch secretly.
အောဟ်	Oh, n. fuel, firewood.
အံ	Ao, n. Sir, Madam, Lord, used in replying to the call of a superior and at the close of a petition.
အံက်	Ok, n. a parent.
အံက်ရာဟုလ	Ok Rāhula, Rahula's father, the Buddha.
အံင်	Ong, n. a weapon of some kind.
အံင်မဲ့	Ong hmui, n. an yak's tail fan. (yak=၌အရိုင်သော်ဗွင်စွင်မွဲဂကူ)(ပိုက်သော်ဗွင်)
အံင်ရေင်	Ong reang, n. a flower. (Shorea Siamensis, Shorea robusta, sal tree).

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အံင်သေဝ်	Ong sè (Bur), n. a go between in love affairs, a match maker.
အိုက်	Äk, n. the brisket. (ဖျန်သြိုဟ်ပြင်၊ ဝှဲ)။
အိုက်အိုက်	Äk äk, adv. pleasantly, without care.
အိုက်အေ	Äka i, v. to be pleased, to be free from care.
အိုင်ဒိုင်	Äng täng, n. a kind of tree.
အိုတ်	Ät, adj. all; exhausted, wholly expended; v. to be exhausted, to be wholly expended; affix. of the superlative degree; also verbal affix.
အိုတ်ကျေ	Ät klé, adj. all, every.
အိုတ်ကျေမွဲဘာသာ	Ät klé moa phesā, every language. (အိုတ်ကျေမွဲဘာသာ)
အိုတ်ဂန္ဓ	Ät konthe, v. to end life, to die.
အိုတ်ဒဲ	Ät toa, v. the same as (အိုတ်ဂန္ဓ)
အိုတ်ညွန်	Ät skon, v. the same.
အိုတ်သို၊ အသို	Ät säm, adj. all, both (as in:
အိုတ်သိုညးစါ	Ät säm nyeh ba, both).
အိုပ်အဲ	Äp ui, adj. slovenly; v. to be slovenly.
အိုပ်	O, int. Oh!
အိုပ်ယဲ	O yai, int. Oh mother!
အိုတ်ဖိုတ်	Ü cüt, v. to be arrogant, to be proud, to be selfish.
အိုတ်	Oeh, v. to rot, to decay.
အိုတ်တမိုတ်	Oeh tamoeh, adj. joyful, happy; v. to be joyful, to be happy.
အိုတ်တမိုတ်စိုတ်	Ohe tamoeh cät, v. the same as above.
အဲ (အဒဲ)	Adoa, adj. inner, personal, individual.
ကကောန်	Ikēn, n. the little finger.
ကကို	Ikoh, pro, adj. that, spoken of an object near by.
ကကုဟ်	Ingauh, pro, adj. this.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကုန္တသီ	Innasēi, n. saltpeter.
ကုကံ	Inó, pro, adj. this; adv. here.
ကုတ	Ita, n. father (obsolescent = အသုင်စေ့တြံတြဟ်)
ကုတလို	Italēm, int. Alas! (Literally: Father, we perish).
ကုတလိ	Italei, n. Italian.
ကုတဟ်	Itoh, n. a grandmother.
ကုတံ	Itó, pro. they.
ကုတေံ	Ite, pro. that one, he, she, or it; adv. there, yonder.
ကုဒ္ဓိ	Itthi (P), n. supernatural power.
ကုဒ္ဓိပါဒ်	Itthipāt pon (P), n. the four bases of magical power.
ကုဒေံ	Iti, n. a younger sister.
ကုဒေါင်	Ito, n. the middle finger.
ကုမိ	Ithi, n. the same as Itthi above.
ကုမိဗလ	Ithipele (P), n. supernatural power, authority.
ကုန်	In, n. indra, the Deva who interferes beneficently in the affairs of men.
ကုနိ	Intri (P. indriyam), n. an organ of sense.
ကုသ္မိ	Inswä (Skt. īsvara), n. lordship, sovereignty.
ကုနဲ	Inai, n. an aunt older than one's parents. This in the colloquial takes place of Nok found in books.
ကုပွင်ကျာ	Iplangkyā, n. a bad character.
ကုမာင်	Imain, n. a husband.
ကုမာင်ကလပ်	Imain kalo, n. a wife.
ကုမာင်ညွဲ	Imain sakoa, n. a paramour. (တြံဆုတ်၊ တြံညွဲ)
ကုမိ	Imi, n. a midwife.
ကုရ	Ira, v. affix denoting the past, chiefly applied to speaking.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကုရုဗိဒ်	Irupūt (P. irubedo), n. the Rigveda.
ကုလီ	Ilā, adv. where, used interrogatively.
ကုဝီ	Iwēm, n. breath.
ကုဝိဝ်	Iwū, n. a burden carried on the head.
ကုဝံ	Iwu, pro, adj. this.
ကုသ	Isa (P), n. power.
ကုသာ	Itsā (P), n. envy, jealousy, ill will.
ကုသိ	Isei (P), n. a hermit.
ကုသီ	Isēi, n. an aunt younger than one's parents.
ကုသေန	Isēn, n. the ring finger.
ကုမ္မဲ	Iboa, n. an elder sister.
ဥက္ကသု	Ukongsana (P), n. exaltation.
ဥက္ကတ္တိတညူ	Ukkhottitanyu (P), n. one who receives the truth on the first presentation.
ဥက္ကသန	Ukkhosana (P), n. an interjection.
ဥက္ကယိုဟ်	Utcāyūh (P. uccāyo), n. accumulation. (ဒဒိမကောံကလောံကျွင်)
ဥတ္တာ	Uttara (P), n. the north.
ဥဇု	Ucu (P), adj. upright, straight.
ဥတု	Utau (P), n. a season of the year; the menses. Three seasons of four months each give the common division of the year, but there are also six seasons of two months each.
ဥဒ္ဓက	Utthaka (P), n. name of a Mon drum.
ဥဒါန်	Utān (P), n. enthusiastic or joyous utterance.
ဥဒါဟိရ်	Utāhā (P. udāharanam), n. example, instance.
ဥဒေ	Utē (P. udeti, to rise), n. rising.
နဲစက်ဥဒေ	Noa cak ute, the sun personified.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဥဒျာန်	Utyān (Skt. udyāna), n. pleasure garden, grove, park.
ဥန္နလုံ	Unnalum (P. unnaloma), n. a single hair of Buddha's forehead; pinnacle. See Judson's Bur, Dict, P. 152.
ဥပ်	up, v. to cover.
ဥပ်ပလက်	Up palak, to sweat a patient.
ဥပစာ	Upacā (P), n. precincts, environs.
ဥပဒေသ၊ ဥပဒေဟ်	Upatēsa, upateh (P), n. a precept.
ဥပဋ္ဌ	Upottreo (Skt. upadrava), n. mischance, calamity.
ဥပနိဿယအရှုန်	Upanitsaya ason (P), n. the good fortune which is the cause of a man's attaining arhatship (arahantship)
ဥပ္ပကာ	Uppakā, v. to watch over, to govern, to take care of.
ဥပ္ပဇ္ဈ	Uppachai (P. upajjhāyo), n. a spiritual preceptor, applied to the overseer of monks of a district: acākūm.
ဥပ္ပတိ	Uppati (P), n. coming into being, origin.
ဥပ္ပမာ	Uppamā (P), n. comparison, an example.
ဥပ္ပမေယျ	Uppamēya (P), n. an antitype.
ဥပရာဇာ	Uparēce (P), n. a viceroy.
ဥပါဒါန်	Upātān (P), n. attachment.
ဥပါဝါတ်	Upapāt (P. upapāta), adj. accidental, phenomenal.
ဥပဘောဂ	Upaphūke (P), n. enjoyment.
ဥပ္ပါ၊ ဥပ္ပါင်	Uppā (P. uppalam), n. the blue lotus, a water lily.
ဥပ္ပါ	Uppai (P. upāyo), n. deceit, craft, stratagem.
ဥပါသက	Upāsaka (p), n. a layman, a devout Buddhist not a monk.
ဥပါသကာ	Upāsakā, n. (med).
ဥပုတ်	Upauh (P. uposatho), n. duty, Sabbath.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဥပုဟ်ပဝါ	Upauh pawā (P. uposatho & pavāranā), n. a fast, the uposatha service of the monks when the pātimokkha is read.
ဥပေက္ခ (ဥပေက္ခာ)	Upekkha (P), n. neutral state of mind.
ဥပေါဟ်၊ ဥပေါသထ	Upoh, uposatha, n. same as Upauh above.
ဥပိုလဝန်	Upālawon (P. Uppalavannā), n. an eminent nun.
ဥပး	Upah, n. same as Upāsaka.
ဥမင်	Umang, n. a cave.
ဥမတ်	Umot (P. ummādo), n. madness.
ဥယျာန်	Uyān (P. uyyānam), n. a pleasure garden, park.
ဥရ	Ura (P), n. the breast, the chest. (တုံ၊ သိုတုံ၊ ဝှးသိုဟ်၊ သိုဟ်၊ ကောန်သိုဟ်)
ဥရဒယော၊ ဥရဒယံင်	Urateyū, urateyong (P. uro & hadayam), n. the bosom. (ဝှးသိုဟ်၊ သပိသိုဟ်၊ ကောန်သိုဟ်)
ဥသဘ	Otsaphe (P), n. a chief; a bull; a note in Hindu gamut; a measure of distance equal to twenty tās or 140 cubits.
ဥသီ	Usei (P. usiro- am), n. the fragrant root of Andropogon muricatum.
ဥံ	Um, the Hindu Om, the sacred syllable beginning and ending prayers. In Mon, used in mantras.
ဥါ	Ū, v. polish, to brighten, to furbish, as gold by a certain process.
ဥါကာ	Ūkā (P), n. measure equal to seven likkhas.
ဥါရကိုတ်	Ūrakāt, adj. bright, shining, burnished.
ဥါက	Eka (P), adj. one.
ဥါက	Eka (Eng), n. an acre.
ဥါကဝတာ	Ekaggata (P), n. tranquility of mind, abstraction, contemplation.
ဥါကန်	Ekon, poet. for Ekonta.
ဥါက္ခ	Ekonta (P), adj. true, certain.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဇကရာတ်	Ekarāt (P. ekarāja), n. a king.
ဇကောဝ	Ekaowa (P), adj. single, only.
ဇရာ	Erā, n. the keel of a ship or boat. (ဝှေ့ရှင်ကွင်း၊ သွန်ကေ့ရှင်ကွင်း၊ ကေ့ရှင်ကွင်း)
ဇရာဝိန်	Erāwān (P. erāvano), n. Indra's elephant.
ဇသာန်	Esān (Skt. aisāna), n. the north east.
ဇဟိ	Ehi (P), int. come.
ဩ	Ao, int. Oh!
ဩယ	Aokhe (P), n. a flood, a stream. It is used metaphorically of evils or passions which overwhelm humanity like a flood. Of these there are four, viz... sensual desire, renewed existence, false doctrine, and ignorance.
ဩယံ	Ao yai, int. Oh mother!
ဩဝါဒ	Aowēte (P), n. admonition, exhortation, instruction.
ဩဝြာ	Ao, n. a basin, a small bay. (ဩဝြာစုတ်ဘုံ)
က	Ka, the first consonant of the Mon alphabet.
က	Ka, n. a fulcrum, a short prop. (ဘိုအ်နိုအ်စ၊ ခု၊ ဒွီ)
က	Ka, n. fish.
ကကတ်ကျိပ်	Ka katait klä, n. the sole (lit. dog tongue fish).
ကကတို	Ka katām, n. the silvery cat fish.
ကကနန်	Ka kanon, n. the banded snake head.
ကကလောတ်	Ka kalot, n. the Silago.
ကကဝင်	Ka kawiang, n. the spotted snake head.
ကကြင်	Ka krang, n. the Morton barbel.
ကကြင်ခေါ	Ka krangkhao, n. the black banded systomus.
ကကွ	Ka klao, n. the point tailed goby.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကခေါင်	Ka khakong, n. the gar fish.
ကခေတတ်	Ka khatēt, n. the large perch.
ကခပိုင်	Ka khapäng, n. the stone fish.
ကခင်	Ka khapong, n. the cockup.
ကခေါ	Ka khawai, n. the Tavoy fish.
ကခုရင်	Ka khūrang, n. the kingfish.
ကကေတ်	Ka kethek, n. the snake head.
ကကြပ်	Ka kro, n. the polynemus.
ကဇနာန်	Ka cenan, n. an eel. (ကပန်၊ ဒလုင်)
ကခုတ်	Ka dot, n. the climbing perch.
ကချ်	Ka dait, n. the silure.
ကညောက်	Ka dok, n. the four toothed porcupine. (ပလောင်ငွေကပ်ပန်)
ကထခေါင်	Ka thakhong, n. the sword fish.
ကထညောက်	Ka thadok, n. the sea porcupine.
ကဒင်	Ka teang, n. fish roasted between two sticks. This is one of the necessaries of the kalok dance.
ကဒလုင်	Ka talung, n. an eel.
ကခြင်ပဟ်	Ka kreng poh, n. the porpoise.
ကပကိုင်	Ka pakäng, n. the small sorubium.
ကပကဟ်	Ka panoh, n. the small snake head.
ကပချေင်	Ka padeang, n. the Tenasserim bream.
ကပန်	Ka pon, n. an eel.
ကပနး	Ka panah, n. the mango fish.
ကပလိုက်	Ka paläk, n. the Bombay duck.
ကပလျ	Ka palu, n. the mullet fish.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကဖလုဟ်	Ka phaluh, n. the large mullet.
ကဖဂေါင်	Ka pekong, n. the gar fish.
ကဖနာမ်	Ka penēm, n. the fish Cyprius Sophore.
ကမဲဇုတ်	Ka peo cut, n. the botia Berdmorei .
ကဗြက်	Ka pleak, n. a kind of fresh water herring.
ကမ္ပိုက်	Ka ploit, n. the fresh water herring.
ကမင်ကရ်	Ka mangko, n. a mythical fish or sea monster (makara).
ကမနာံ	Ka manem, n. the black and red tailed systomus.
ကမပကဟ်	Ka me pandh, n. the sardine. (က-မကျောန်ကကဠာ)
ကလဇေတ်	Ka lengēt, n. the small mailed cat fish.
ကဝဲ	Ka woa, n. the shark.
ကဝဲသွင်	Ka woa seang, n. the saw fish.
ကသပါ	Ka sapā, n. the skate.
ကသလံက်	Ka salok, n. the Rangoon shad, the hilsa.
ကသော	Ka sao, n. salt fish.
ကဟကအ်	Ka hako, n. the torpedo.
ကဟဂး	Ka hakeh, n. the short headed cat fish.
ကဟနာန်	Ka hanan, n. the ophidion.
ကကူဗို	Ka ipem, n. the goby.
ကတ္တုသန်	Kakkuson, n. kakusandho , the first of the five Buddhas of the present cycle.
ကင်	Kang, n. a brass gong.
ကင်ဂီ	Kangkī, n. the millepede (millipede).
ကင်ဇိုင်	Kang ngain, n. a guard.
ကင်ဇော်	Kang cot, n. to be without, to be dried up.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကစီ	Kotcei, n. the papaya.
ကစိန်	Kacin, n. a finger ring.
ကစိန်ပလော	Kacin palao, n. a plain finger ring.
ကစိန်ခိုင်ယာတ်	Kacin coin yāt, n. a thimble.
ကစိန်မတ်	Kacin mot, n. a ring with a jewel or stone.
ကစုက်	Kacauk, n. lash. (လေံလျှိတ်)
ကဆိုင်	Kachoin, n. a female dancer.
ကဆံ	Kachó, adv. again and again, repeatedly.
ကဆံင်	Kachong, v. to dash, to wash as clothes.
ကဗ္ဗ (ကည)	Kanya, v. to go or come, usually combined with verbs of motion to and from (respectful); verbal prefix with imperative, expressing invitation.
ကညင်	Kanyang, n. the dry season, summer.
ကညာ	Konnyā (Skt. kanyā), n. virgin.
ဝုတ်ကညာ	Wut konnyā, n. a maiden.
ကညာနိမိတ်	Konnyānimit (P. kalyānamitto), n. a good companion, a virtuous friend.
ကညောန်	Kanyon, v. to endeavor, to be speedy.
ကညောန်	Kanyó, v. to shrink, to become less tense.
ကခုတ်တဲ	Kadot toa, n. a snap of the fingers.
ကခုန်	Kadait, n. a crow, (ခွန်)
ကခုန်ဂြိုဟ်	Kadait krēp, n. a raven. (ခွန်ဂြိုဟ်)
ကခုန်ဗတင်	Kadait patang, n. a crane.
ကခုန်ပွင်	Kadait penong, n. a raven.
ကခုန်သို့ရာမ်	Kadait smoin rem, n. a raven.
ကခုင်	Kadain, n. steel. (ပသဲကုင်၊ ပသဲခုင်)
ကခုပ်	Kadop, v. to shut up as a flower.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကကင်	Kanang, n. stripe; a coin of some kind.
ကကပ်	Kanop, n. a sheath, a scabbard; v. to hush as a child.
ကကံ	Kanom, v. to boil.
ကကအိ၊ ကကံ	Kanó, n. an ant hill; v. to ulcerate.
ကကာ၊ ကွာ	Kanā, n. a shed, pavilion.
ကကထေး	Kanā thah, n. a flat roofed shed, a porch.
ကကောင်ထေဟ်	Kanain thoé, v. to lop off, to cut off as branches of a tree.
ကကဲ	Kanai, n. winnowing basket.
ကကဲဇာ	Kanai cē, n. a sieve.
ကကိတ်ကဒါ၊ ကကိတ်ဗွန်	Kanoit ketū, Kanoit peton, v. to keep back, to conceal.
ကကိုင်	Kanoin, n. a needle or pin.
ကကိန်	Kanen, n. a ladder, a stair.
ကကီ	Kanēm, v. to sink.
ကကု	Kanu, n. a shell.
ကကုတ္တောင်ကွိတ်	Kanu kato kloit, n. a round shell, a clam (lit. pig ear shell).
ကကုတမာ	Kanu kamā, n. an oyster.
ကကုယး	Kanu khereh, n. an oblong clam shell (lit. a comb shell).
ကကုသင်	Kanu sang (P. sankho), n. a conch shell.
ကကုင်	Kanung, n. the end, the point; num. aux. applied to long things.
မိမ္မဲကကုင်	Bāo mwoa kanung, one stalk of sugar cane.
ကကောင်ဒွက်	Kaneng tweak, n. bonds, a binding.
ကကပ်	Kanep, n. the head.
ကကော်	Kaneh, n. a sash.
ကကော်	Kané, n. excrement. (စူတြေ အိတ်)
ကကော်စုတ်	Kané cut, v. to void excrement.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ကကောတ် Kanot, n. the end, the top, the summit.
- ကကောတ်တဲ Kanot toa, n. the end.
- ကကောတ် Kanot, n. a spit of iron or wood.
- ကကောတ်သော် Kanot sok, n. hairpin.
- ကကောင် Kano, n. famine.
- ကတက်၊ တွက် Katak, n. the nape of the neck.
- ကတက်၊ ဝှက် Katak, v. to be miserly, to be stingy.
- ကတင်၊ ဝှင် Katang, n. to be bitter.
- ကတညူ Katanyū (P), adj. grateful.
- ကတဝေဒီ Katawedī (P), adj. grateful.
- ကတ် Kot, v. to learn.
- ကတ်ဗွာန် Kot peton, n. to learn.
- ကတ်လိက် Kot loit, v. to study.
- ကတ် Kot, n. a cell. (ကလောင်စန်၊ ခံသွတ်မိုတ်မိုတ်မိုင်ဝံ)
- ကတ်၊ ကတ္တီ Kot, kottä (P. kattaro), adj. pertaining to ascetics.
- ကတ် Kot (P. kuttham), n. the plant Costus speciosus.
- ကတ်ရှု Kot msun, n. the kots, or herbs used medicinally, namely:
 ကတ်ကွေ၊ ကတ်ဖို၊ ကတ်ပိုင်က၊ ကတ်ဒုလဟ၊ ကတ်ချေ=kot kweh, kot phä,
 Kotpung ka, kot tulapē, kot choa.
- ကတ်ကြဲ Kotkrai, n. scissors.
- ကတ်စီ Kotcī, n. the papaya.
- ကတ္တာဓိက kottāthika (P.kattādhiko), n. a superior agent.
- ကတ်တိက Kottika (P. kathikā), n. truth, covenant.
- ကတ်ခြေ Kotsó, n. the caraway.
- ကတာတ် Katat, v. to rub between the palms of the hands.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တ္တာတ်ဖလောက်	Katat phalait, v. to bruise by rubbing between the palms of the hands.
တ္တာန်	Katan, n. the liver; the gizzard of the fowl.
ကတောင်	Kateang, n. a muscle.
ကတောင်ဆီ	Kateang chim, n. a vein or artery.
ကတောင်တံင်	Kateang tong, n. a cramp, the contraction of a muscle.
ကတောင်အရီ	Kateang arēm, n. a nerve.
ကတောန်	Katen, v. to be hard.
ကတောတ်	Katot, n. a wart.
ကတောင်	Kato, n. the ear.
ကတောင်က	Kato ka, n. a fin.
ကတောင်ပမး	Kato pmah, n. the pin of a yoke.
ကတောင်ကျိုင်	Kato kadäng, adj. deaf; v. to be deaf.
တ္တိ၊ ဝ္ဗ	Katāo, kemtāo, v. to be hot.
တ္တိတ္တန်	Katāo katan, v. to be very hot; to be oppressed, troubled.
တ္တိတ္တန်ကသက်ကသာ	Katāo katan kasak kasā, v. to be in a hot fever.
တ္တိတ္တန်စံင်ကျာ	Katāo katan cong hnā, v. to be hot, oppressed.
တ္တိတိတ်	Katāo cāt, v. to be distressed in mind, to be anxious.
ကတိုင်	Katäng, n. a pit, a hole in the earth.
ကတိုင်ချးတုံ	katäng cheh kamó, n. a coal pit.
ကတိုင်ဂေါက်	Katäng kok, n. a kiln.
ကတိုင်စင်ဂတောက်	Katäng cang ketait, n. a saw pit.
ကတိုင်ဇုင်ဒေါဟ်	Katäng coh peang temyūh, n. a deep chasm.
ကတိုင်တုံ	Katäng tmó, n. a stone pit.
ကတိုင်နရက်	Katäng nereak, n. hell, any one of the narakas or hells which there are

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

---

eight principal ones.

ကတိုင်မတ်မွိုက် **Katäng mot mnoit, n.** a ruby mine.

ကတိုင်ယတ် **Katäng yot, n.** an alter.

ကတိုင်လန် **Katäng lemoh, v.** to be tempest tossed.

ကတိုင်သုသာန် **Katäng sausan, n.** a grave.

တ္တိုင်သွက်ဝံပတ်ဘိုင်ဇေယျတ် **Katäng swak kū pot dait cepyet, n.** a wine press.

တ္တိုင်စိုပ် **Katäng bū, n.** salt mine.

ကတိုင် **Katäp, n.** dew.

ကတိုင်၊ တြီ၊ တြိုင် **Katä, v.** to rise up.

ကတိုင်နိ **Katätöh, v.** to become, to be born, to come into being.

ကတိုင်နိက **Katätöh ka,** to become a fish.

ကတိုင်နိပွဲချင်သွပ် **Katätöh pdoa dung fwo,** to be born in the **devalokas.**

တ္တိုင်ပန် **Katäpetöh, v.** to cause to become, to create.

ကထာဝတ္ထု **Kathāwotthu, n.** one of the books of the **Abhidhamma.** (P. **Kathāvatth-**
uppakaranam).

ကထိုန် **Kathän, n.** the eighth of the lunar months.

ကထိုန်၊ သွာကထိုန် **Kathän, Sngā Kathän (P. kathinam), n.** a robe made in a single day.

ကထုပ် **Kathup, n.** hat.

ကထောင် **Katheang, n. v.** to bring together, to bunch, to lump.

ကထေ၊ ကထေအာ **Kathé, kathé ā, v.** to shift one's place.

ကဒတ် **Katot, n.** the calf of the leg.

ကဒန် **Kató, n.** a funnel, a tunnel.

ကဒါတ် **Katat, n.** the liver; a species of yam.

ကဒေါတ် **Katot, n.** a kind of fig (**Ficus hispida**). (တုပ်ကိုတုံ့ဝီ၊ တုံ့ကိုတ်)

ကဓီ **Kathēm, n.** place of abode. (အွဲဌာန်ခိုင်၊ အွဲဝီ၊ ဂအာင်)

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကန်	Kon (Skt. kanyā, P. kaññā), n. Virgo, the 6 th sign of the zodiac.
ကနတ်တဲ	Kanot toa, n. the end; adv. in the end.
ကန္တာ	Kontā (P), n. love, enjoyment: a charming woman.
ကန္တာ	Kontā (P. kantāro), n. a wilderness, a forest.
ဝါကန္တာ	We kontā, n. wilderness.
တြကန္တာ	Tarao kontā, n. a woodland road.
ကနရ်၊ ကနဝ်	Kano (P. kinnaro), n. a demigod, a class of demigods. In the service of Kuvera.
ကနဟ်	Kanoh, n. a lever.
ကနိက်	Kanoit, v. to keep back, deny, conceal.
ကနိပ်	Kanip, n. the head.
ကနေဟ်	Kaneh, n. a sash.
ကန	Kana, v. to flame; n. a flame.
ကနဗ္ဗိ	Kana pecī, v. to shine, to glisten.
ကနိင်	Kanoin, n. a bell.
ကနံ	Kanom, v. to make, to institute.
ကနံဘိသေခ	Kanom phisēkha, v. to arrange a coronation ceremony.
ကပတ်	Kapot, n. a canal; a short cut on a river or stream.
ကပ္ပိယဘန်	Koppiyaphon (P. kappiyabhandam) n. a suitable gift.
ကပါက်	Kapait, n. half of a viss; 50 ticals weight; 50 rupees.
ကပေါင်	Kapo, n. the soap acacia creeper.
စင်ကပေါင်	Co kapo, to pour a decoction of the soap acacia, is the name given to the birth feast of the Mons .
ကပိုက်	Kapäk, v. to dash, to strike as in washing clothes.
ကဖီ	Kaphä, n. lime.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကဗလိကာဟာရ	Kapelikāhāra (P. kabalikāra āhāro), n. material food.
ကမက်	Kamak, n. a necklace.
ကမက်ကံ	Kamak kó, n. the same as ကမက်
ကမက်ကြိုဟ်	Kamak krūh, n. the kidneys.
ကမက်ဂွါ	Kamak kwē, n. a coral necklace.
ကမင်ကရ်	Kamangko, n. a mythical fish or sea monster.
ကမညာန်	Kamanyān, n. incense (ပှင်သ့)၊ myrrh. (ဇိုတ်သွန်၊ မုရန်-ထွိုတ်ဆု)
ကမတ်	Kamot, n. grass; a portion of food or fodder.
ကမတ္တရ်	Kamot taroh, n. morsels of food.
ကမတ်ဒဇိပ်	Kamot tecip, n. dubba grass.
ကမတ်ဗွတ်ကံ	Kamot penoh kom, n. the reed Saccharum Sara.
ကမတ်လမာန်	Kamot lemān, n. wild rice. The Pāli-Mon Dictionary of Paklat gives it as an equivalent of godhuma, wheat.
ကမတ်လှိုဟ်	Kamot hla khāh, n. kusa grass.
ကမတ်စုန်ပြင်	Kamot but preang, n. meadow grass, Saccharum Spontaneum.
ကမ္ဘာန်	Kom pān, n. a boat.
ဖျေ့ကွိုက်ကမ္ဘာန်	Phyeh kadāk kompān, lower & load the life boat.
ကမ္မထာန်	Kommathān (P), n. karmasthāna, a form of Buddhist meditation to aid in which certain formulas are repeated forty in number. It is used as a euphemism or corpse in such phrases as:
စံင်ကမ္မထာန်	Cong kommathān, to cremate.
ပလံင်ကမ္မထာန်	Palong kommathān, to attend a funeral.
ကမ္မပထ	Kommapatha (P), n. a cause, or means of action.
ကမ္မပထစုံ	Kommapatha coh, n. the ten ways of virtuous action.
ကမ္မရူ	Kommarū, n. a substance of the Mon pharmacopoeia not identified.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကမ္မဝါစာ	Kommawācā (P), n. an ecclesiastical vote; the name given to the manual containing ordination and other services.
ကမ္မဝါတ်	Kommawat, n. the same as (ကမ္မဝါစာ)
ကမာ	Kama, n. a tank.
ကမာင်	Kamain, n. a wall built of stone or brick.
ကမာင်ချိုင်း	Kamain dung, n. a city wall.
ကမာတ်	Kamat, n. a vulture.
ကမာတ်	Kamat, n. a stopper, stopple; v. to shut up, to close.
ကမိင်၊ ပိုင်၊ ဟိုပိုင်	Kamoin, Pamoin, Hämpamoin, v. to publish.
ကမိန်	Kamēn, n. a funnel shaped fishing basket.
ကမိန်ချိုင်း	Kamēn dung, n. sovereignty, kingship.
ကမိပ်	Kamēp, n. the chin.
ကမီ	Kameī, v. to roof; n. roof.
ကမီစိင်	Kameī coin, n. the ridge-pole.
ကမီရိုင်	Kameī rong, v. to look forward.
ကမီသို	Kameī hej, n. the roof of a house.
ကမု (ကျ)	Kamau, adj. white; v. to be white.
ကမုက်	Kamauk, n. a nightmare.
ကမုတ်	Kamauh, adj. cool, comfortable; v. to be cool.
ကမေန	Kamēn, v. to grip with the arms and legs in climbing.
ကမေနတိုန်	Kamēn tän, v. to climb by keeping the body pressed against the object.
ကမေပ်	Kamep, n. a short post supporting the center of a beam.
ကမော်ဂွန်	Kamok kenon, v. to figure, to do sums.
ကမော်ထေး	Kamok thabah, v. to point out, to explain.
ကမောတ်	Kamot, n. grass, weeds.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကမောက်ဟန်	Kamot hon, n. waste matter, rubbish, trash.
ကမောန်	Kamon, v. to hasten.
ကမောပိုင်	Kamom pung, n. a cook.
ကမံက်	Kamok, v. to take out of, as one lifts water out of a vessel.
ကမိုန်	Kamän, n. an embankment.
ကမီ	Kamä, n. a clump, a cluster, a stool of plants.
ကမ္မဟ်သမ္မက်သမ္မာတ်	Kamngēh samngok samngāt, v. to be anxious.
ကမ္မတ်	Kamnot, n. end, extremity.
ကမ္မောတ်	Kamnot, n. anger.
ကမ္မဲ	Kamnau, n. a eunuch; adj. sexless.
ကမု	Kamya, v. to be defeated.
ကမ္ပတ်	Kamrēt, n. the noise made by a cart in going.
ကမ္ပတ်ကွီ	Kamrēt kwī, same as ကမ္ပတ်
ကမ္ပော်	Kamró, n. savouriness. (ပွမကြိမ်သာတ်)
ကမ္ပဲ	Kamrāo, v. to cry aloud, to proclaim, to make an effort; n. proclaiming, narration, beginning.
ကမ္ပဲလွီ	Kamrāo lewī, v. to put forth strenuous effort.
ကမ္ပဲလွီပရာ	Kamrāo lewī parā, v. the same.
ကမ္ပဲလွီသွီ	Kamrāo lewī smoin msun, n. the five proclamations proper to a king, namely: to urge reproof, piety, thrift, defence, and justice.
ကမ္ပဲ တမ္ပဲ	Kamró, Tamró, n. madness.
ကမ္ပဲ	Kamrah, v. to spread.
ပွဲကမ္ပဲ	Poa kamrah, adv. broadly, particularly.
ကမ္မ	Kamla, n. fear: v. to fear.
ကမ္မက်	Kamlak, adj. blind; v. to be blind.
ကမ္မင်	Kamlang, v. to be orphaned.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကမ္ဘင်လအာတ်	Kamlang le āt, n. a beggar.
ကမ္ဘတ်	Kamlot, n. a thief.
ပလတ်	Palot, n. the same (colloquial).
ကမ္ဘာတ်	Kamlat, v. to fear.
ကမ္ဘိ	Kamlei, n. filth, sin, guilt, depravity.
ကမ္ဘိတ်	Kamlit, adj. smooth.
သုန်ကမ္ဘိတ်	Dait kamlit, smooth water.
ကမ္ဘိတ်	Kamlit, n. a flash as in lightning.
ကမ္ဘင်	Kamloin, n. glutinous rice.
ကမ္ဘင်လှောင်စိင်	Kamloin lengep coin, n. a variety of above.
ကမ္ဘင်	Kamlē, v. to make a noise.
ကမ္ဘောန်	Kamlon, n. work; royal attendants, female attendants.
ကမ္ဘောန်ကုန်	Kamlon In, n. a certain Apsaras, Alambusā.
ကမ္ဘောန်တို့	Kamlon tawī, n. retinue, attendants.
ကမ္ဘောန်မှောင်မှ	Kamlon mong ma, n. concubines.
ကမ္ဘော်	Kamlo, n. famine.
ကမ္ဘ	Kamlāo, v. to be dumb; n. the dumb.
ကမ္ဘ	Kamlom, n. udder, pap.
ကမ္ဘိက်	Kamläk, n. filth, dirt, impurity.
ကမ္ဘိုင်	Kamläng, n. a well.
ကမ္ဘတ်၊ ကွတ်	Kamoh, n. a besom, a broom, a sweeping brush.
ကမ္ဘဲ	Kamai, n. an egg.
ကမ္ဘင်	Kameang, n. a courtyard, a verandah, an open space or platform in front of house.
ကမ္ဘို၊ တမ္ဘို၊ ကွို	Kamä, n. a clump, bunch.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကမုတ်	Kamok, n. a hole, as in a tree.
ကမုတ်ပုံ	Kamom poh, n. froth, scum.
ကယာဗာ	Kayā pē, n. materials, necessaries.
ကယျ	Kaya, n. a defeat.
ကယျညး	Kaya nyeh, n. the defeated in fight or contest.
ကယျာန်	Kayān, n. a dispute.
ကယျာန်ပိ	Kayān pai, v. to reject.
ကယျာန်သောက်	Kayān sait, n. a quarrel.
ကယျီ	Kayī, v. to be seeking wet.
ကယျူ	Kayau, n. a maggot.
ကယျောက်	Kaycak, v. to tickle.
ကယျော	Kayao, v. to be deceitful.
ကယျောင်	Kayong, v. to make a ringing noise, to ring.
ကယျောင်	Kayo, v. to bend.
ကယျောင်ကံ	Kayo kó, v. to bend the neck.
ကယျို	Kayao, n. the heddles of a loom through which the warp passes for weaving.
ကယျိုင်	Kayäng, v. to adorn one's person.
ကယျိုင်ကယျိုင်	Kayäng kayo, n. decoration, ornament.
ကရတ်	Karot, v. the take a short cut.
ကရန်	Karon, v. to be bristled.
သော်ကရန်	Sok karon, the hair is bristled.
ကရပ်	Karop, prep. near.
ကရပ်လပ်	Karop lo, v. to join as with paste or glue.
ကရော်	Karoh, v. to adorn, decorate by sticking on flowers and similar decoration.
ကရော်၊ ဝရော်	Karoh, Keroh (Skt. grhapati), n. householder, layman.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကရာ၊ ခရာ	Karā, Kharā, v. to be spread out.
ကရာင်	Karain, n. a file.
ကရာင်ခပ်အိတ်	Karain kho co, n. a flower bud.
ကရာင်စိင်	Karain coin, n. a hook for guiding an elephant.
ကရာတ်	Karāt, n. a shuck used to brush the warp preparatory to weaving.
ကရာတ်သာခါ	Karāt sākhā, n. a kind of cloth (?).
ကရာန်	Karān (Eng), n. a grant.
ကရာန်ဂါကံ	Karān Kē kó, n. a yoke put on prisoners.
ကရီ	Karī (Skt. kriyā), n. a deed.
ကရီကရောတ်	Karī karot, v. to moan, to be in grief.
ကရူတ်	Karaut, n. a kind of basket for catching fish, open at the bottom, and having a hole at the top.
ကရူတ်ကာ၊ ကရူနာ	Karutnā, Karunnā (P. karunā), n. compassion, mercy.
ကရူဟ်	Karauh (Skt. griha[stha]), n. a householder, a layman.
ကရေတ်	Kareak, v. to split, to divide: num. aux. with split things, as bamboo, cane, etc.
ကရေင်	Kareang, adj. Karen.
ကရေဲ	Karea, v. to bellow.
ကရေဲ	Kareo, n. the trumpeting of elephants.
ကရေဲဂဇောတ်သဗီ	Kareo kecot sathū, v. to trumpet as an elephant.
ကရေန်	Karok, n. a cup, a bowl.
ကရေန်ကြိပ်	Karok krēp, n. woodland valleys.
ကရောင်	Karong, n. a groove.
ကရောတ်	Karot, v. to murmur, to complain.
ကရောတ်ကသပ်	Karot kaso, v. to groan, moan, complain.
ကရောတ်တဟး	Karot tahah, v. to lament, murmur.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကရောတ်သအပ်	Karot sa-o, v. to murmur, to complain.
ကရောန်	Karon, n. a crack.
ကရောံ၊ ကရောမ်	Karom, prep. with, together with.
ကရော့	Karoa, n. a ball, a top: a windlass or capstan.
ကရော့ဂဝ	Karoa kewe, n. annoyance; v. to be annoyed, ashamed.
ကရောဟ်ဘျိ	Karoh dait, n. a filter.
ကရဲ	Karao, v. to turn the back; prep. behind.
ကရဲမတ်	Karao mot, n. behind one's back.
ကရဲတဲ	Karao toa, adv. afterwards.
ကရံက်	Karok, n. a stick on which beans, etc. are trained.
ကရံင်	Karong, v. to come to maturity, to bring to maturity.
ကရံင်လချဟ်	Karong leduh, v. the same.
ကရး	Karah, n. the marshy jungle on the bank of a creek.
ကရးလိက်	Karah loit, v. to spread as news.
ကရိုက်	Karäk, v. to suitable; n. suitability, just right.
ကရိုက်၊ ကရိုက်	Karäk karäk, adv. suitable.
ကရိုက်စိုတ်	Karäk cät, adv. as you please.
ကရိုင်ကျောန်	Karäng klon, v. to assist in labour.
ကရိုန်	Karän, n. floral design, fret-work.
ကရိုပ်	Karäp, n. heavy rain.
ဂူကရိုပ်	Kū karäp, to pour down rain, to rain heavily.
ကရိုပ်စိုတ်	Karäp cät, n. to be satisfied, to be pleased at heart.
ကရို	Karäm, n. a loud noise, a roar.
ကရိုဇဒိသိုင်	Karäm cetisäng, n. a lion's roar.
ကရိုဗြဲ	Karäm proa, n. thunder.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကရီ	Karä, n. mucus of the nose.
ကရုန်	Karon, see Karon above, n. a crack.
ကရှတမုံက်တမူ	Kara tmngok tmngau, n. trumpets straight and crooked.
ကလင်	Kalang, n. a side.
ကလင်	Kalang, v. to hearken, to listen.
ကလတ်	Kalot, n. a small basket, holding 1/16 of a measuring basket.
ကလယာက	Kalyāna (P), adj. fortunate, handsome, well.
ကလပ်	Kalo (P. kanta), n. a wife.
ကလှတိတ်	Kaloh tet, v. to be free from.
ကလှဒတုံစေ	Kaloh tetom ceh, v. to fall down, break and fall.
ကလှဒပုံ	Kaloh tepoh, v. to come to decision, to search, investigate.
ကလှလှ	Kaloh lephoh, v. to break off.
စိတ်ကလှလှ	Cät kaloh lephoh, v. to be perplexed.
ကလအ်	Kaló, v. to pay respects; to take leave. (good bye=ကလအ်ရကး)။
ကလာ	Kalā, n. the day after the day after tomorrow.
ကလာ	Kalā, n. a box, a chest, a coffin.
ကလာခရက်ပွတ်	Kala Kharak pmot, n. a match box.
ကလာင်	Kalain, n. the antidesma. (ကလာင်၊ သတ်ကလာင်)။
ကလာင်	Kalain, v. to float in the air.
ကလာင်သာင်သောင်	Kalain sain so, v. to pass through the air.
ကလာပ်	Kalāp (P. kalāpo), n. a bundle, bunch, aggregate.
ကလာဲ	Kalai, v. to spring. (ထလာဲချီဒရင်ကိုအသိင်၊ ချီဒရင်)။
ကလာဲတိုန်	Kalai tän, v. to spring up.
သိုက်ကလာဲတိုန်	Dait kalai tän, the water springs up.
ကလိ	Kalei, v. to pass, to pass away, to die.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကလိကျေ	Kalei klé, v. to pass, to leave behind	
ကလိဝံ	Kalei ku, v. to obtain, to acquire.	
ကလိင်	Kaloin, v. to err, to miss; n. error.	
ကလိင်ပန်စုံ	Kaloin pon coc, n. four kinds of error.	
ကလိင်ရုပ်	Kaloin rup, n. error as to form.	
ကလိင်ကာလ	Kaloin kāla, n. error as to time.	
ကလိင်ခြံ	Kaloin krop, n. error as to property.	
ကလိင်တရဲ	Kaloin tarao, n. error as to direction.	
ကလိင်တွင်	Kaloin klong, v. to miss the road.	
ကလိင်	Kaloin, n. a wild buffalo, a bison.	
ကလိတ်	Kalit, v. to slip, to be smooth, polished, slippery; adj. smooth, polished, slippery.	
ကလိတ်တုတ်	Kalit taut, n. the beam of a loom around which cloth is wound.	
ကလိလောန်	Kali lon, v. to pass away, to die.	
ကလီ	Kalī, n. the day after tomorrow.	
ကလုက်	Kalauk, v. to answer when called.	
ကလုတ်	Kalaut, v. to plant seed.	
ကလုတ်	Kalaut, n. a messenger.	
ကလုတ်အာကာသ	Kalaut akasa, n. an angel.	
ကလုတ်အင်	Kalaut ang, n. the night heron. (ဂဓံဒိုင်မွဲဂကူ)။	
ကလဲ	Kalau, n. the phyllanthus embella.	
ကလောင်	Kaleang, v. to return.	
ကလောင်ကျွန်တို့	Kaleang klon tami, n. to renew.	
ကလောင်တိုက်	Kaleang täk, v. to return by land.	
ကလောင်မှတ်	Kaleang mauk, n. to face.	
ကလောင်တို	Kaleang häm, v. to reply, to answer.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကလေတ်	Kalēt, v. to set close together, to close up, to smear.
ကလေတ်ပါင်	Kalēt pain, v. to put food into the mouth.
မုက်ကလေတ်ပြိုင်	Muk Kalēt kroin, to blacken the face with soot.
ကလေန်	Kalēn, v. to gather, suppurate.
ကလေံ	Kalé, v. to taste of, to try by tasting with the tongue.
ကလေံလတ်	Kalé letait, v. to put out the tongue contemptuously.
ကလော	Kalao, n. a relative.
ကလောဒညာတ်	Kalao tenyat, n. relative.
ကလောမွဲဂုံ	Kalao moa klom, n. a near kinsman.
ကလောဇော်မဂ္ဂးမိ	Kalao pok me kleh mi, n. kinsfolk.
ကလော်	Kalok, n. a spirit, a demon, a yaksha; a sept, a clan.
ကလော်ဘို	Kalok dait, n. a rakshasa. (rakkhasa).
ကလော်ဂဇံ	Kalok kecim, n. an owl.
ကလော်မာ	Kalok mē, n. the devil, as in the Christian literature (see mē infra).
ကလော်သို့	Kalok sngi, n. the house spirit.
ကလောတ်	Kalot, n. a flute.
ကလောန်	Kalon, n. work, employment.
ကလောန်ကမေတ်	Kalon kamēt, n. labour, serious work.
ကလောန်ကျိုင်	Kalon kläng, v. to be busy.
ကလောန်ဇိုက်ပိုင်	Kalon coit penoit, n. business, occupation.
ကလောန်တမေတ်	Kalon tamēt, n. business, occupation.
ကလံ	Kaló, v. to offer respects.
ကလံဗွဲ	Kaló peceo, v. to offer presents.
ကလုံက်	Kalok, v. to show a shrinkage.
ကလုံက်ယုတ်	Kalom yut, v. to diminish.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကလှင်	Kalang, v. to pierce, to penetrate.
ကလှဝ်	Kalo, n. a wife.
ကလှာတ်	Kalāt, adj. bare.
ကလှာတ်ကျိပ်	Kalāt kadäp, shaven.
ကျိပ်ကလှာတ်	Kadäp kalāt, the same.
ကလံက်	Kalok, v. to dip into any kind of liquid.
ကလး	Kalah, v. to clear away, to drive away.
ကလိက်	Kaläk, v. to frighten, to drive away (birds), to stir up, cause movement.
ကလိက်	Kaläk, v. to rise up.
ကလိက်တ္တီ	Kaläk katä, v. to rise up.
ကလိက်ကမီ	Kaläk kmä, v. to stir up, cause movement.
ကလိပ်	Kaläp, v. to be covered with water.
ကလီ	Kalä, v. to bow, to bend, to reverence.
ကလီလိင်	Kalälöin, n. a glowworm.
ကလိဟ်	Kaläh, v. to make a hole through anything.
ကလျာကမိတ်	Kalyanamit (P), n. a good companion.
ကလျိန်	Kalän, v. to play with the fingers on the holes of a wind instrument.
ကဝ	Kawa, n. a short prop.
ကဝ	Kawa, n. a bat.
ကဝကျိပ်ပြာတ်	Kawa kadäp prat, n. the flying fox.
ကဝက်	Kawak, n. a half.
ကဝ်	Ko (Skt. kalpa), n. the universe.
ကဝ်	Ko, v. to carry over the shoulder load behind.
ကဝ်	Ko, v. to break, applied to stiff things.
ကဝ်လှ်	Ko lepoh, v. to break off.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကပ်	Ko, n. glue, paste; coarse sugar, jaggery.
ကပ်တာ	Ko tā, n. coarse sugar made from the juice of the palmyra palm.
ကပ်စ	Ko bao, n. coarse sugar made from sugar-cane.
ကဝါန်	Kawān, n. a species of laurel.
ကဝါန်လတ်၌	Kawān letait kleo, n. saffras.
ကဝိ	Kawi (P), n. a poet.
ကဝုတ်	Kawut, v. to buy on credit.
ကဝုန်	Kawun, v. to bring to a proper consistence as boiled rice.
ကဝုက္ခန်	Kawao klon, n. the part of a Burma Pagoda just above the bell or bulged out part.
ကဝေ	Kawē, v. to bend, to turn, to be bent.
ကဝေက်	Kaweak, n. a broken piece.
ကဝေက်ခွဲ	Kaweak khamai, n. a potsherd.
ကဝေက်	Kawait, n. a salad.
ကဝိုင်	Kawaing, n. a lover, a sweet-heart.
ကဝေန်	Kawēn, v. to curl.
ကဝေန်ကဝး	Kawēn kawah, v. to be bent, to be crippled.
ကဝေပ်	Kawē, n. the momordica.
ကဝေပ်ဂလာ	Kawē kale, n. the snake-gourd.
ကဝေပ်	Kawē, v. to turn, as the potter turns his wheel.
ကဝဲ	Kawoa, v. to turn, wind.
ကဝဲဂွဟ်	Kawoa kloh, v. to wrench.
ကဝ်	Kawao, n. the Indian cuckoo.
ကဝံင်	Kawong, n. a pawn. (ကပေါတ်ပံင်စွံလတ်)။
ကဝး	Kawah, n. a coil; num. aux. applied to things coiled up.
ဇုက်မွဲကဝး	Cuk moa kawah, one coil of rope.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကဝးကြုတ်	Kawah krot, n. the intestines.
ကသက်ကသာ	Kasak kasā, v. to feel burning pain.
ကသန်	Kason, v. to mourn. (ကသပ်)။
ကသန်ကသပ်	Kason kaso, v. to lament, to mourn.
ကသပ်	Kasop, n. thought, reflection, intention, design.
ကသပ်ဂတးအာ	Kasop ketah ā, n. wrong thoughts.
ကသပ်	Kaso, n. filament of a plant. (ကသပ်ပွဲ၊ ကံ၊ ဇင်)။
ကသပ်ပက်	Kaso pakao, n. filament.
ကသပ်	Kaso, v. to whine. (ကရောတ်ကသပ်)။
ကသဟ်	Kasoh, n. an answer to a question.
ကသဟ်	Kasoh, v. to spit. (ပွမချဟ်၊ ပွမချဟ်ခွ်ပါင်)။
ခွ်ကသဟ်	Dait kasoh, n. spittle. (ခွ်ပါင်)။
ကသအ်	Kasó, n. a key, a cork or stopper to a bottle.
ကသအ်၊ ကသံ	Kasó, n. the lungs.
ကသာ	Kasā, n. cotton winder.
ကသာလပ်	Kasā lo, v. to leave.
ကသာပ်	Kasāp (Skt. kāshāpana), n. a coin.
ကသာပ်ဍုဟ်မး	Kasāp nguh meh, money.
ကသဲယာတ်	Kasai yat, n. a fringe.
ကသိင်	Kasoin, n. stocks, for criminals. (ထိပ်တုံး=ဗမာ)။
ကသီ	Kaseī v. to move, to move from one place to another; to shake, to tremble.
ကသီတိ	Kaseī tei, n. an earthquake.
တိချီ	Tei chī, the same.
ကသိဝါနိဇ္ဇ	Kasei wenitce (P. kasi & vanijjam), n. business, occupation.
ကသု	Kasau, n. a paddle.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကသုက်	Kasauk, n. the placenta. (အသုက်၊ တစ်အသုက်(ပွဲဝင်ပွဲမိ))။
ကသူ	Kasū, v. to write.
ကသူပကြာ	Kasū patra (Skt. <i>pattra</i>), a writing.
ကသူကောင်	Kasū kaneang, n. the marks on the forehead indicating fate, destiny.
ကသူပါနီ	Kasū pankhi, n. writing, painting, sculpture.
ကသေ	Kaseo, v. to whisper.
ကသေကမတ်	Kaseo kemot, v. to speak secretly.
ကသေ	Kasé, v. to entice, to tempt.
ကသေကွပ်	Kasé kamo, v. to exhort.
ကသေကွပ်အောင်လ	Kasé kamo pa-o leo, v. to beseech, to exhort.
ကသောန်ကသပ်	Kason kaso, v. to lament.
ကသ်	Kasao, n. a curse. (ပွမဆ၊ ပွမချ)။
ကသအိ၊ ကသံ	Kasó, n. the lungs.
ကသံက်	Kasok, n. the ringworm. (ယဲကသံင်)။
ကသိုင်	Kasäng, v. to force, to use violence.
ကသိုင်ကေတ်	Kasäng kēt, v. to take by force.
ကသိုင်ပွင်ကေတ်	Kasäng plong kēt, v. the same.
ကသိုန်	Kasän, n. an onion.
ကသိုန်ပတောင်	Kasän petain, n. garlic.
ကသိုန်	Kasän (P. <i>kasino</i>), n. a division of the karmasthana (<i>kammathana</i>), a process by which mystic meditation may be induced.
ကသိုန်စုံ	Kasän coh, n. the ten <i>kasinas</i> .
ကသိုန်ကွပ်	Kasän kamo, v. to practice the <i>kasinas</i> .
ကသို	Kasäm, n. the rainy season.
ကသို	Kasä, n. a bush. (ရာပံ၊ ခြံ၊ အုပ်)။

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကသိုဠိဉ်	Kasä krēp, n. bush, scrub.	
ကသိုဟ်	Kasoeh, v. to hiss like a serpent, or to make a noise like a buffalo.	
ကသုပ	Kotsapa (P. Kassapa), n. the third Buddha of the present cycle.	
ကို၊ ကဟ်	Koh, v. to be dry; adj. dry.	
ကိုဇတ်	Koh cot, v. to be dried up.	
ကဟောန်ကဟေ	Kahon kaheo, v. to be exasperated, embittered; to be over anxious.	
ကအိ၊ ကံ	Kó, n. the neck.	
ကအိ	Ka-im, v. to smile.	
ကအိကအိ	Ka-im ka-im, adv. smilingly.	
ကဇေတ်	Kabēt, v. to suck as sweets.	
ကာ	Kā, n. work, a deed.	
ပကာကအိ	Pa kā ka-im, to smile.	
ပကာကဗိုတ်	Pa kā kecät, v. to die.	
ကာဖီ	Kā phä, n. a meritorious deed.	
ကာ	Kā, n. any vessel with a spout. (ကာဘို)။	
ကာလက်ဖက်	Kā lekphak, n. a teapot.	
ကာဘိုချာ	Kā dait chā, n. the same.	
ကာဘိုကတ်	Kā dait katao, n. a kettle.	
ကာတ်တူ	Kāt tū, n. a kind of large boat, a junk.	
ကာန်	Kān, n. flax, jute. (ပွဲဝဲကူ၊ ဇက်ကာန်)။	
ကာန်ကာန်	Kān kān, adv. together, in close formation.	
ကာပူရီ	Kāpparī (Ar. Kafir), n. a negro.	
ကာပွါ	Kāppā, n. an axe.	
ကာပွိတာန်	Kāppetan (Eng), a captain.	
ကာပံသတ်ထပ်	Kāp sait thò, n. a kind of amaranth. (ကံလံဝဲဝဲကူ)	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကာပ်ကဲ	Kāp kai, n. a large species of crowing lizard, the taukte.
ကာံ	Kām, n. chaff.
ကာမဂုန်	Kāmekun (P. kāmaguno), n. sensual pleasure.
ကဲကဲ	Kaikò, adv. for ever.
ကဲကွဲ	Kai kanai, v. to be destitute, to be in difficulties.
ကာယဗန်	Kāyapon (P. kāyabandhanam), n. a monk's girdle.
ကာယျ	Kāya (P. kayo), n. the body.
ဇေယျကာယျ	Ceku kāya, the same.
ကာလ	Kāla (P), n. time; adv. when.
ကာလကြိုက်အလိုက်အ:	Kāla krāk alāk teh, n. the opportune moment.
ကာလပယိုယ:	Kāla payä yeh, n. the dawn.
ကာလကာဏီ	Kālakāneī (P. kālakannī), n. wretch. (ကောန်ဒိုက်မြို့ဟ်ယုတ်တံၣ်ဒိုန်နံ)။
ကာလယုတ်	Kālayut (P. kālayutta), n. an opportune time.
ကိကီ	Kikī (P. kīkī), n. the blue jay.
ကိတ်	Kit, v. to bite.
ကိစ္စ	Kitci (P), n. work, business.
ကိစ္စရင်	Kitci carang, n. deed, work.
ကိစ္စသရင်	Kitci sarang, n. the same.
ကိတ္တိ	Kitti (P), n. fame, report.
ကိတ္တိယသ	Kitti yasa (P), n. the same.
ကိန္နရ	Kinnara (P), n. a class of demigods in the services of Kuvera.
ကိန္နရီ	Kinnarī (P), n. a nymph.
ကိရင်	Kitang, n. a deed, a performance.
ကိရင်ကွဲ	Kirang kali klé, n. past action.
ကိရင်ချပ်စင်	Kirang chip cang, n. thought; v. to think.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကိရင်စသိုင်	Kirang ci säng, v. to enjoy, to endure.
ကိရင်တီ	Kirang teim, v. to know perfectly, to be enlightened.
ကိရင်ပွဲတဲ	Kirang pataui tau, having accomplished.
ကိရင်ပွင်	Kirang pamo, v. to increase, to enlarge.
ကိရင်ပြာပ်အာ	Kirang prāp ā, v. to approach.
ကိရင်လောတမင်	Kirang lū tamo, v. to roll oneself, to grovel.
ကိလသပါတ်	Kilasapāt, n. love sickness.
ကိလေသ	Kilēsa (P), n. normal defilement, lust.
ကီ	Kī, v. to bark (of a dog).
ကျီကီ	Klä kī, the dog barks.
ကု	Kau, prep, to.
ကုတ်	Kauk, v. to stick the nails in.
ကုတ်	Kut, v. to cut off, amputate.
ကုညွရ	Kuncera (P), n. an elephant.
ကုဏ္ဍလံ	Kundalām (P), an earring.
ကုန်	Kun, n. a hill.
ကုန်	Kun, n. a dwarf; v. to bulge upwards, to be hump-backed.
ကုန်ကိုက်	Kun kāk, v. to be hump-backed.
ကုန်ကိုက်ကရိုက်	Kun kāk karäk, v. the same.
ကုန်ကွ	Kun kwa, n. dwarfs, a class of attendants in the royal palace.
ကုန်အစိုက်	Kun tecäk, v. to be hump-backed.
ကုံ	Kum (P. kumbho), n. Aquarius, the 11 th sign of the zodiac.
ကုံကမာမ်	Kum kamēm, n. saffron. (နွိုက်အရံင်သင်္ဘာမိတ်-(သွက်ဂွံပုတ်အရံင်)-)။
ကုံကရာန်	Kumkarān, n. the same.
ကုံပရေင်	Kum pareang, adj. marriageable; v. to be marriageable.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကမ္ပ	Kumphe (P), n. a measure of capacity equal to ten ammanas.
ကမ္ပန်	Kumphon (P. kumbhamdo), n. a class of supernatural beings attendant on Virulhaka.
ကုံမာ၊ ကုံမာ၊ ကုမ္မာ	Kummā (P. kumāro), n. a child, a young prince.
ကုမ္မာရာ	Kummārā, the same.
ကုမ္မာရီ	Kummārī (P), n. a girl, princes.
ကုံရုံ	Kum rum, v. to be enough.
ကဲ့တလဲ့	Kui talui, v. to swing as a child's cradle.
ကုသလ၊ ကုသိုဏ်	Kausala, kausā (P), n. merit.
ကောက်	Keak, adj. sharp; v. to be sharp.
ကောင်	Keang, v. to be in the habit of, to be accustomed to.
ကောင်ကာ	Kain kā, n. work, business.
ကေစွ	Ketci (P. kicam), n. business, work.
ကေစွဂျိုင်	Ketci kläng, v. to be very busy.
ကေစွဘတ်	Ketci phot (P. bhattakiccam), n. business of food, a meal.
ကေတ်	Kēt, v. to take.
ကေတ်ကာ	Kēt nā, v. to take away.
ကေတ်နင်	Kēt neang, v. to bring.
ကေတ်ရ	Kēt ra, enough, it is sufficient.
ရှေ့ကေတ်ရ	Hnok kēt ra, quite enough.
ကေပ်	Kēp, v. to pinch, to clip.
ကေပ်သော်	Kēp sok, v. to cut hair (colloquial).
ကေမ်၊ ခွေ့	Kēm sakēm, v. to take in the hand to grasp; n. a handful.
ကေလသ	Kēlasa (P. Kelāso), n. a mountain in India.
ကေလာ	Kēlā, n. a kind of deva.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကေဝတ်	Kēwot, n. a kind of bird.
ကေဝ်	Kī, v. to be clear, transparent; adj. clear.
ကေဝ်	Kī, v. to weight, to aim at.
ကေဝ်ကျေဝ်	Kī klē, v. to trick.
ကေဟ်	Kēh, v. to write with a style.
ကေသိ၊ ကေဟ်	Kēh (P. kesaro), n. Mimusops Elengi.
ကေသာ	Kēsā (P. keso), n. hair.
ကော	Kao, n. an elder brother.
ကောဂျ	Kao klu, n. an elder brother.
ကောဇံ	Kao ti, n. a brother, a relative.
ကောယ	Kao yeo, n. a brother-in-law: the elder brother of either husband or wife, or the husband of an elder sister.
ကောဇံ	Kaoceo, n. a rug, a carpet.
ကောနာဂီ	Kaonēkēm (P. Konāgamano), n. the second Buddha of the present kalpa.
ကော်	Kok, v. to call.
ကော်ခဲ	Kok khao, v. to name.
ကော်ကာ	Kok na, v. to call away.
ကော်နင်	Kok neang, v. to call into one's presence.
ကောဋ္ဌာသ	Kotthāsa (P), n. part, share, fraction.
ကောန်	Kon, n. child, young; shoot of a plant.
ကောန်ကွဲတိုန်	Kon kni tǎn, n. a cramp.
ကောန်ကမာ	Kon kamā, n. a twin.
ကောန်ကွဲကြံ	Kon kamen krauh, n. a nephew.
ကောန်ကွဲပြ	Kon kamen preo, n. a niece.
ကောန်ကွင်	Kon klang, n. a parasite.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကောန်ကြိုက်	Kon kloit, n. a pig.
ကောန်ကြိုင်	Kon klä, n. a puppy.
ကောန်ကွာန်	Kon kwan, n. a villager.
ကောန်ခမာန်	Kon khaman, n. a son-in-law.
ကောန်ခဇဲ	Kon khati, n. the youngest child in a family.
ကောန်ခအဟ်	Kon kha-òh, n. daughter-in-law.
ကောန်ခွာဝ်	Kon khno, n. attendants of Kuvera (?).
ကောန်ဂကူ	Kon kekau, n. persons of good family, gentles.
ကောန်လယဟ်ဗွ	Kon lepòh peci, n. an adopted son.
ကောန်ဂျ	Kon klu, n. the first born.
ကောန်ဗိုတ်	Kon ngait, n. a child.
ကောန်စ	Kon cao, n. a grandchild.
ကောန်စစး	Kon cao cah, n. progeny, descendants.
ကောန်စိုတ်	Kon cät, n. the heart, the mind.
ကောန်ဇမိက်	Kon cemoit, n. an agriculturist.
ကောန်ဇာတ်	Kon cät, n. offspring, children.
ကောန်ဇာဒိသိုင်	Kon cētisäng, n. a lion's whelp.
ကောန်ညာက်	Kon nyät, n. a child, a little one (Pegu dialect).
ကောန်ချင်	Kon dung, n. a citizen.
ကောန်ချင်ကောန်ကွာန်	Kon dung kon kwan, n. the inhabitants of a country.
ကောန်တဟ်	Kon toh, n. a nursing child.
ကောန်တွး	Kon twah, n. a pupil.
ကောန်တုံ	Kon tmó, n. a kidney.
ကောန်ထညဲ	Kon thadoa, n. middle child, neither youngest nor oldest.
ကောန်ဒဇဲ	Kon teté, n. a youngest child.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကောန်ပူ	Kon pū, n. a squab, the young of a dove.
ကောန်ပွာန်	Kon pnān, n. a soldier.
ကောန်ပွဲက်	Kon pnok, n. a key.
ကောန်ဖရာပ်	Kon pharāp, n. a squab, the young of the pigeon.
ကောန်ပဲခဲ	Kon pekoa, n. a kitten.
ကောန်ဖျူန်ကြိုဟ်	Kon phyun krūh, n. the heart.
ကောန်ပဲခဲ	Kon pebé, n. a kid.
ကောန်ဗောတ်	Kon pot, n. a small pot.
ကောန်မတ်	Kon mot, n. the pupil of the eye.
ကောန်မေအ်	Kon mé, n. a buffalo calf.
ကောန်မွဲချင်မွဲလှဲ	Kon moa dung moa lekó, n. a foreigner.
ကောန်ရုပ်	Kon rup, n. a doll.
ကောန်ရဲ	Kon roa, n. a servant, a follower.
ကောန်လတတ်	Kon letait, n. the uvula.
ကောန်လံက်	Kon lok, n. a tadpole.
ကောန်သွီ၊ ဝီ	Kon fwäm, n. a step-child, a foster-child.
ကောန်သွီ၊ တံ	Kon fwäm krauh, n. a step-son.
ကောန်သွီ၊ ဗြ	Kon fwäm preo, n. a step-daughter.
ကောန်သာ	Kon sā, n. a person of good family.
ကောန်သိုဝ်	Kon sä, n. a lamb.
ကောန်သွီ	Kon hmoin, n. a prince.
ကောန်သွီ၊ ဗြ	Kon hmoin preo, n. a princess.
ကောန်အရင်	Kon areang, n. an own son.
ကောပ်	Kop, v. to be under, to be subject; to pronounce judgment, to condemn.
ကောပ်ကဲ	Kop kai, v. to judge, pronounce judgment.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကောပ်တဲ	Kop toa, n. judgment, rule.
ကောပ်မှော်	Kop hmet, v. to put to death judicially.
ကောံကု	Kom kau, prep. together with.
ကောံဒရီ	Kom terem, v. to assemble.
ကောလာဟလ	Kaolāhala (P), n. the shout of warning preceding the destruction of a kalpa.
ကောသ	Kosa (P), n. a measure of length equal to 500 bow lengths.
ကောသ်	Koh, n. the same.
ကော်	Kao, n. a flower.
ကော်ကွကာ	Kao konnakā, n. the Ptercospermum Acerifolium.
ကော်ကော်	Kao keh, n. the flower of the Mimusops Elengi.
ကော်နီ	Kao kän, n. a kind of lily.
ကော်ကျော်လတိုင်	Kao klain letäp, n. the rose. (ကော်ကျော်လ)
ကော်ခေ	Kao khape, n. the Hibiscus.
ကော်ခဲ	Kao khapui, n. the Careya Arborea.
ကော်ခတ်	Kao khabut, n. species of Zingiberaceae.
ကော်ခင်	Kao keceang, n. the fragrant Bolbophyllum, a very common orchid much (prized by the women of Burma, for ornamenting the hair).
ကော်နွရာ	Kao konterē, n. the Premna Spinosa.
ကော်ဂိပ်ဆု	Kao kep chu, n. an orchid.
ကော်ကွတ်	Kao klait, n. the cock's comb flower.
ကော်ခိဖီ	Kao cētiphä, n. the mace.
ကော်တင်သွင်	Kao to fwo, n. the tree of mourning.
ကော်တေခံ	Kao té, n. a bulbous herb-flower.
ကော်ပွတ်	Kao pmot, n. a spark.
ကော်ပြ	Kao proa, n. snow.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကလတိုပ်	Kao letäp, n. the lily flower.
ကလအ်ဖြ	Kao ló le, n. the globe Amaranthus.
ကဝါင်	Kao wain, n. a clove.
ကသ	Kao sa, n. a tassel.
ကအနု	Kao ahnu, n. the Mesua pedunculata.
ကအ်ကံ	Kó, n. the neck.
ကံအပ္ပူ	Kó aplū, n. the nape of the neck.
ကံနိုင်	Kó cang, n. the ankle.
ကံတဲ	Kó toa, n. the wrist.
ကံက်	Kok, v. to squeeze and mould in the hand, as rice. (ခွောက်၊ ဆိုန်၊ သင်၊ သောန်၊ မာန်တို၊ ကံက်တို)။
ကံက်မဲ	Kok mai, v. to cast lots.
ကံ	Kòm (P. kamma), n. Karma, the law of good and bad actions.
ကံ	Kòm, n. missile, bolt.
ကံပရာတ်	Kòm parāt, n. shot.
ကံပလံက်	Kòm pelok, n. a cannon ball.
ကံသေနာတ်	Kòm senāt, n. a bullet.
ကး	Kah, v. to shave.
ကးစရး	Kah cirah, v. to throw on the dust heap.
ကိုက်	Käk, n. a plane; v. to be bent, to be hump-backed.
ကိုက်ကုန်	Käk kun, v. to be hump-backed.
ကိုင်	Käng, v. to be bent, to be arched; n. the ribs or stays of a boat or ship.
ကိုင်ခွ	Käng khla, v. to be arched.
ကိုင်ကာ၊ ကောင်ကာ	Kain k̄a, n. work, business.
ကိုတ်	Kät, num. adj. a hundred thousand.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကိုန်	Kän, n. a kind of lily; a number.
ကိုန်တန်	Kän ton, n. a dividend.
ကိုပ်	Käp, n. time.
ကိုပ်ပွဲ	Käp petom, n. evening.
ကိုပ်ကွာ	Käp klā, adv. formerly.
ကိုပ်က	Käp ka, v. to fish with a basket open at the bottom.
ကို	Käm, prep. with; conj. and, also.
ကိုပ်	Kä, v. to give.
ကိုပ်စ	Kä ci, v. to give in marriage.
ကိုပ်ဖြူတတ်	Kä crehot, v. to encourage (Lit. to give strength).
ကိုပ်ပလန်	Kä palòn, v. to make restitution.
ကိုပ်ပါင်	Kä pain, v. to give voice.
ကိုပ်ပိုန်	Kä pän, v. to eat, applied to monks.
ကိုပ်ပွင်ပွင်	Kä pamang pamos kò, v. to make a ceremony in connection with pregnancy.
ကိုပ်လကိုတ်ပါင်	Kä lekät pāp, v. to be fearful of sinning, to be conscientious.
ကိုပ်လလံသွာ	Kä lelom swā, v. to heal.
ကိုသတိ	Kä sati, v. to caution, to give advice.
ကိုအခေါင်	Kä akhong, v. to give permission.
ကို	Kä, prep. with, to; conj. and.
ကိုဟ်	Koeh, v. to throw out, to leak as a boat, adj. white.
ဗုကိုဟ်	Pu koeh, white indeed.
ကုင်	Kadang, adj. dear; v. to be dear; adv. very.
ဇွေင်ကုင်	Hnok kadang, very big.
ကုတ်	Kadot, v. to hatch as chickens.
ကုတ်ပေါ်	Kadot pait, v. to be full.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကုတ်ဆိုတ်	Kadot satät, the same.
ကုန်	Kadon, v. to fish with a rod and line, to be narrow; adj. narrow.
ကုန်ဂချောပ်	Kadon kadop, v. to shorten.
ကုန်ကြက်	Kadon kreak, v. to be narrow, confined.
ကုဝ်	Kado, num. aux.
မိမသုန်ကုဝ်	Mangu mesun kado, five blessings.
ကုဟ်	Kadoh, n. the brain.
ကုဟ်နီ	Kadoh tū, n. the top of a hill or mountain.
ကုာ	Kadā, v. to be shallow; adj. shallow.
ကုာင်	Kadain, n. steel.
ကုဟ်	Kaduh, v. to hate.
ကုဟ်မေ့	Kaduh melé, v. the same.
ကုဟ်ကွဲကွာတ်	Kaduh kané kanāt, v. to be repulsive, abhorrent.
ကေက်	Kadeak, v. to be wet.
ကုက်	Kadäk, v. to ride, to embark.
ကုက်ဂွ	Kadäk kwe, v. to make ashamed.
ကုက်ပေင်	Kadäk poin, v. to be full, to be complete.
ကုင်	Kadäng, v. to be deaf, n. an umbrella; a tube, barrel.
ကုင်ဒုန်	Kadäng tun, n. a bamboo tube.
ကုပ်	Kadäp, n. the head; a tuber.
ကုပ်ကွဲ	Kadäp kadao, v. to be green.
ကုပ်ကြဲ	Kadäp krao, n. a species of potato.
ကုပ်ကွဲ	Kadäp kwai, n. a yam or potato.
ကုပ်ကွင်	Kadäp kabang, n. the bow of a ship.
ကုပ်ကိ	Kadäp ki, v. to have headache.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကျိပ်ဆု	Kadäp chu, n. the stump of a tree.
ကျိပ်ချင်	Kadäp dung, n. (med), a tuber. (ကျိပ်ချင်)
ကျိပ်ချင်	Kadäp dung, n. a chief town.
ကျိပ်ချင်မှတ်ရး	Kadäp dung muh reh, chief towns of the provinces.
ကျိပ်တတ်	Kadäp tòh, n. a nipple, a teat.
ကွက်	Kanak, n. a short stake driven into the ground, as tent pins.
ကွက်ကဗို	Kanak kaphä, n. the croton-oil tree.
ကွက်ခိုင်	Kanak cäng, n. the hough.
ကွင်	Kanang, n. checks, stripes.
ကွင်ကွ	Kanang kla, n. the spots or stripes on a tiger.
ကွင်ကွန်	Kanang kanèn, n. the steps of a ladder or stair.
ကွင်ကျင်	Kanang klung, n. the thwarts of a boat.
ကွတ်	Kanot, n. the end.
ကွတ်အယုက်	Kanot ayauk, n. the end of life.
ကွန်ချူ	Kanon hau, n. broken grains of rice.
ကွပ်	Kanop, n. a sheath; v. to be silent.
ကွပ်ကွပ်	Kanop kanop, adv. silently, secretly, quietly, privily.
ကွပ်သို့	Kanop sngai, v. to be silent.
ကွပ်သေ့ခံ	Kanop sngom, v. to be lost in thought, to be silent.
ကွတ်	Kanòh, n. a stick to throw or use as a lever.
ကွတ်	Kanó, n. an ant hill.
ကွာ	Kanā, n. a mandapa or temporary hall, a pavilion.
ကွာင်	Kanain, n. a branch.
ကွာင်ဂဝ	Kanain kawa, n. branches.
ကွာင်ဟင်	Kanain pain, n. branches small and great.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကောင်	Kanain, v. to lop branches.
ကောင်တံ	Kanāt, v. to measure; n. a measure.
ကော့	Kanai, n. a winnowing basket.
ကော့	Kanei, n. a rat or mouse.
ကော့ယုန်	Kanei yon, n. a shrew mouse.
ကော့စိင်	Kanei coin, n. a sort of long pepper.
ကော့က်	Kanoit, v. to conceal, to keep back. (ကော့က်ဗွန်၊ ကော့က်လဒီ)။
ကော့က်ကျွန်	Kanoit kamun, v. to mislead, to deceive.
ကော့က်ဗွန်	Kanoit peton, v. to conceal, to keep back.
ကော့င်	Kanoin, n. the cheek; a bunch or cluster.
ကော့ပ်	Kanip, n. the head; num. aux. of division of an army.
ကော့	Kanī, n. a floor,
ကော့ကံ့	Kanī kanong, v. to reconcile.
ကော့တ္တောင်ကော့က်	Kanau kato kloit, n. an oyster.
ကော့ဗု	Kanau penge, n. an oyster.
ကော့ဝက်	Kanau weak, n. an oyster.
ကော့သင်	Kanau sang, n. a conch shell.
ကော့က်ကော့	Kanauk kanai, v. to vex, harass.
ကော့င်	Kanung, n. a shoot, a sprout. (ကော့င်သောင်ကောင်မကျွတ်တိုန်ကျွင်)။
ကော့	Kanaui, n. a monkey.
ကော့ယံ	Kanaui yēm, n. the Lythrum fruticosum, a tree.
ကော့ဟ်	Kanauh, n. a turtle.
ကော့င်	Kaneang, n. bonds; the forehead.
ကော့င်ဂွး	Kaneang kleh, n. the forehead.
ကော့င်	Kaneang, n. Tenasserim caoutchouc, a kind of creeper.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကောင့်ဝဲ	Kaneang woa, n. a species of soapberry tree, red sapindus.	
ကောင့်ဟတ်	Kaneang hot, n. the spindle of a spinning wheel.	(ရိုး တင်ရိုး)။
ကောဟ်	Kaneh, n. a sharp pointed iron for writing on palm-leaf, a style; a measure of capacity; a belt worn over one shoulder under one arm as a badge of office; a chip, chips.	
ကောဟ်ဆု	Kaneh chu, n. a chip, chips.	
ကောဟ်ဟ်ဝံ	Kaneh pait kú, the chips hewn.	
ကော့	Kané, n. excrement.	(အိက်၊ စွဲတြဲ)။
ကော့	Kaneo, v. to be low in stature; adj. low in stature.	(သော့၊ ညောတ်၊ ကော့)။
ကောတ်	Kanot, n. a pinnacle.	(ကောတ်၊ အထောတ်)။
ကောပ်	Kano, n. famine.	
ကော့	Kanao, n. a mosquito curtain. (mosquito net).	
ကော့	Kanom, n. urine; v. to boil.	
ကော့လောလိန်	kamom lao lin, v. to boil tumbling about, of Burns' "tumbling in the boiling flood".	
ကော့င်	Kanong, n. a horizontal timber under the joists of a house.	
ကော့	Kanah, num. aux. applied to things flat and small.	
ကော့ခနိုင်	Kanah khanoin, n. a thin plate of metal suspended from the tongue of a small bell or from the crown of a Pagoda.	
ကော့	Kama, n. an insect.	
ကော့ခြင်	Kama khró, n. an insect.	
ကော့က်	Kamak, adj. an affix denoting, the male gender of animals.	
ကော့က်	Kamak, v. to suspend, to be suspended.	(ကော့က်လပ်၊ လွှာက်လပ်၊ အက်လက်လပ်)။
ကော့က်ကအ်	Kamak kó, n. a necklace, a string of beads for the neck.	
ကော့က်ကော့င်	Kamak kleang, n. a horizontal timber on the main rafters of a thatched house.	
ကော့က်ကြုတ်	Kamak kraut, n. the mesentery.	
ကော့က်ကြိုဟ်	Kamak krūh, n. the kidneys.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကွင်	Kamang, n. a clam. (ကျွဲကတောင်ကွက်၊ ကွင်)။	
ကွတ်၊ ကွတ်	Kamot, n. fire.	
ကွတ်	Kamot, n. grass, a portion of food as an offering, fodder.	
ကွတ်ကျိုပ်ရဲ	Kamot kadäp rui, n. a kind of grass.	
ကွတ်ခိုင်ဂေံ	Kamot cäng kecim, n. (med), a herb.	
ကွတ်ဒဇိပ်	Kamot tecip, n. dubba grass.	
ကွတ်ဇေပ်	Kamot thecip, n. the same.	
ကွတ်စုန်ပြေင်	Kamot bun preang, n. Saccharum spontaneum.	
ကွန်	Kamon, v. to hasten.	
ကွပ်	Kamop, n. a company, a congregation.	
ကွပ်	Kamò, n. a mat, carpet; a blanket, woolen garment, young leaves freshly opened; v. to multiply. (ပွပ်)။	
ကွပ်မတောန်	Kamò me khaton, v. to count the beads of a rosary.	
ကွဟ်	Kamòh, n. a broom, a besom, a sweeping brush.	
ကွဲ၊ ကွဲအ်	Kamò, adj. every, as.	
ကွဲမိဟ်	Kamòh mnh, every man.	
ကွာ	Kamā, v. to be twins; to be paired.	
ကွာရာ	Kamā therā, n. a spool holder. (တွပ်တောင်၊ ဒရာတောင်၊ ကွာတောင်)။	
ကွင်	Kamain, n. a wall built of stone or brick.	
ကွင်ချင်	Kamain dung, n. the wall of a city.	
ကွင်အိုင်	Kamain äng, n. the hornbill.	
ကွတ်	Kamāt, v. to shut, to close an aperture.	
ကွတ်အိုင်	Kamāt äng, n. the hornbill. (coll). (ဂေံကွတ်အိုင်)။	
ကွဲ	Kamai, v. to be widowed, to carry a burden slung across the shoulder.	
ကွန်	Kamen, n. a nephew or niece, a kind of fish-trap, rule, ruler.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကိုန်ချင်	Kamen dung, n. kingdom, realm.
ကိုန်မြ	Kamen meru, n. kingdom, realm.
ကိုန်၊ ကွန်	Kamen, n. duration. (အယော)။
ကိုန်ပရဲ	Kamen paroa, v. to grow, increase.
ကို	Kamem, n. a bear.
ကိုမိုဟ်	Kamem mnih, n. an orang-outang.
ကျ	Kamau, adj. white.
ကျိုင်ကျ	Kadäng kamau, pertaining to the white umbrella, royal.
ကျ	Kamau, n. mould. (ခေါ်သင်စို)။
ကျဲ	Kamaui, n. a stranger, visitor.
ကျဟ်	Kamauh, n. a trap for fish.
ကွင်းကမင်	Kameang, n. a verandah, a courtyard, open un-roofed space before house.
ကွန်	Kamēn, ver. of Kamen.
ကွပ်ဆု	Kamo chu, n. young leaves freshly opened.
ကွဲ	Kamao, n. the areca palm.
ကွဲ၊ တွဲ	Kamó, n. a stone, rock, mountain.
ကွဲမွဲဝိုင်ကောန်	Kamó bhó käng kon, n. a stone with roller for grinding.
ကွင်	Kamong, n. trunk of elephant.
ကွင်စိင်	Kamong coin, n. the same.
ကွး	Kamah, n. a yoke; daybreak.
ကျီ	Kamä, n. a nosegay, a bouquet, a chew, a quid.
ကျီပြင်	Kamä preang, n. (med). a grass.
ကျီဟ်	Kamoeh, v. to run over (as water).
ကျ	Kya, v. to be defeated.
ကျပ်	Kyò, adv. very.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကျာ	Kyā, n. the wind.	
ကျာကဝဲ	Kyā kawoa, n. a whirlwind.	
ကျာဂဗိုတ်	Kyā kepūt, n. a squall, a violent wind.	
ကျာစံင်ပြိုင်	Kyā cong parong, n. wind on the stomach.	
ကျာဒက်သို	Kyā teak hei, n. wind in the stomach.	
ကျာမြာတ်	Kyā mrāt, n. a hurricane.	
ကျာပြဲမေလံင်	Kyā proa mē long, n. a gale.	
ကျာလိုအ်	Kyā lu, v. to belch up wind.	
ကျ်	Kyait, n. any object of worship, a god; also used in addressing a superior, lord.	
ကျ်ဂန်	Kyait kon, adj. royal.	
မိကျ်ဂန်	Mi kyait kon, n. the Queen mother.	
ကျ်သီ၊ ကျ်သီ	Kyait sēi, n. honour, good name.	
ကျ်သီပိ	Kyait sēi pei, n. the three honours.	
ကျန်	Kyan (Bur), v. to be coarse, rough.	
ကျံ	Kyām, n. a crocodile, or alligator; a musical instrument shaped like an alligator.	
ကျဲပွဲ	Kyai pakao, n. a flower bud.	(ကျဲပွဲ)။
ကျဲစေတ်	Kyai ceh, v. to hang down.	
ကျဲင်နိုတ်	Kyè khäh, adj. pretty.	
ကျဲင်	Kyo, v. to peep.	
ကျဲင်စီ	Kyo themī, v. to peep, to spy.	
ကျဲင်ရံင်	Kyo rong, v. the same.	
ကျဲး	Kyah, n. an ass.	
ကျဲး	Kyah, for Pyah, to show.	
ကျဲင်ကျဲင်	Kyang kyo, v. to wear, to put on, to adorn oneself.	
ကျဲင်ကြဲ	Kyang krai, v. to adorn, to be adorned.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကြကတ်	Krakot (Skt. karkata), n. Cancer, the 4 th sign of the zodiac.
ကြကောတ်	Krakot, n. aromatic powder for the toilet.
ကြမီ	Kra mē, adj. worthy, fit.
ကြဝိတ်	Kra wit (P), n. the karaviko, a fine-voiced bird.
ကြက်	Krak, n. substance, essence, choicest part, original source; prefix. sign of future.
ကြက်ဂတ	Krak keta, n. the future, time to come.
ကြက်ဂန်	Krak kon, adj. original.
တုံကြက်ဂန်	Tamó krak kon, n. bed-rock.
ကြက်ဂြင်	Krak kreang, n. Moulmein ebony; black-wood.
ကြက်ဆု	Krak chu, n. the heart-wood of a tree.
ကြက်ဒြပ်	Krak krop, n. real treasure.
ကြက်လက်	Krak lekom, n. Acacia Catechu.
ကြက်လှ	Krak hlao, v. to be real.
ကြက်ဟောင်	Krak heang, substantial.
ဟုံသောင်ကိုကြက်	Hu seang kä krak, unsubstantial.
ဟုံမွဲကိုကြက်	Hu moa kä krak, the same.
ကြက္ကဒိန်	Krakkatin, n. a calendar.
ကြင်	Krang, v. to wander.
ကြင်ကြောင်	Krang kro, v. to wander, roam.
ကြင်ဒရိုင်အာ	Krang teroin ā, v. to wander about.
ကြတ်	Kròt, v. to hinder, obstruct, intercept.
ကြတ်ဒနာ	Kròt tenē, the same.
ကြတ်သွပ်	Kròt sakò, v. to spy.
ကြန်သဲ၊ ကြန်သမ္ပဲ	Kròn samoa, n. evening.
ကြပ်	Krop, v. to stick, adhere; prep. near.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကြာဇူ	Krācū, n. weighing scales.	(သုဒကောဋ်)။
ကြာဇင်	Krain, v. to file; n. a file.	
ကြာတ်	Krāt, v. to wash; n. a variety of cotton tree.	
ကြာန်	Krān, v. to be knarled, cross-grained.	
ကြာန်ဇာ	Krān cē, v. to be knarled, twisted.	
ကြာန်ဇောန်	Krān themān, v. to be cross-grained, knotted, knarled, to be delirious.	
ကြာပ်	Krāp, v. to fix between two things, to take between two as when a military force divides to take the enemy between the two parties.	
ကြာ	Krai=Kyai, which see.	
ကြာပွ	Krai pakao, n. a flower bud.	
ကြာ	Krai, n. a translation of a Pāli work.	
ကြိ	Krei (Skt. tri), num. three, (Skt. kriya), n. a deed.	
ကြိတ္တတုတ်	Krei katauk, n. the three spices namely;	
ကို၊ လက်၊ မြေကွမေတ်	Knei, leko, mraitkameh, long pepper, ginger, and black pepper.	
ကြိတ္တတုတ်ဇော်	Krei katauk cenok, n. the three chief spices namely;	
အညာ၊ ခိုင်ရာ၊ သိုမအီ	Anyā Khadangrā Sämme ī, nutmeg (?) cinnamon, and cardamums.	
ကြိနီ	Krei phā, n. the three fruits.	
ကြိဇာလ	Krei phāla, n. the same.	
ကြိယင်အိ	Krei yang ati (P), n. the first action.	
ကြိယင်မဇ္ဈိ	Krei yang motcām (P), n. the middle action.	
ကြိယင်အဝသာန်	Krei yang awesān (P), n. the closing action.	
ကြိယာဂဉ်	Kreiyā kenyi, n. ornament, decoration, trinkets.	
ကြိယာဗ	Kreiyā pe, n. necessaries, constituent parts; furniture, implements, apparatus.	
ကြိယျာ	Kreiyā (P), n. an article of furniture, or dress; a verb.	
ကြိ	Krēi, v. to be thin; adj. thin.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကြီးအန်	Krēi on, v. to be less, to become less, to diminish.	
ကြက်	Krauk, adj. Chinese; n. mango.	
ကြက်ဂန်	Krauk kon, n. a fruit of a folklore stories having the power to restore youth.	
ကြိုင်	Krung, n. a stream or creek, a river.	
ကြက်သိင်္ဃာ	Krauk soinkhu, n. the cashew.	
ကြတ်	Krot, n. the intestines.	
ကြတ်	Krot, n. the pith of a plant.	
ကြတ်ဆု	Krot chu, n. the same.	
ကြတ်ကွက်	Krot kloit, n. a screw.	
ကြတ်တိ	Krot tei, n. an earth worm.	
ကြတ်တုတ်	Krot taut, n. the warp of cloth.	
ကြပ်	Krup, v. to cover, to conceal.	
ကြဲ	Krui, v. to season, to be seasoned.	
ကြော်	Kroit, n. lac.	
ကြောင်	Kreang, n. the Eugenia.	
ကြောင်အု	Kreang ahnu, n. the Eugenia Cerastoides.	
ကြောင်ဖွဲ့ဝှက်	Kreang commekuh, n. the Malay apple.	
ကြောင်ပိုင်	Kreang päng, n. the Eugenia Jambolana.	
ကြော်ကြော်	Krēt krēt, adv. creakily.	(ဗရူ)။
ကြန်	Krēn, v. to be shrunken.	
ကြပ်	Krep, v. to be jammed.	
ကြဲ	Kreo, n. a crane.	
ကြော်	Krè, v. to walk out for pleasure; to cut, clip.	
ကြော်ကြော်	Krè karot, v. to moan, to be in grief.	
ကြော်	Karèh, n. a measure of capacity equal to a fourth part of kalot; pebbles, gravel.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကြောက်	Karok, n. a cup.	
ကြောက်မောက်	Karok themat, n. a forge (obsolete).	(ဖဲမောက်ပသဲ)။
ကြာတ်	Karot, n. any cylindrical box with cover: the oak.	
ကြာန်	Kron, n. a kind of lizard.	
ကြာပ်ဆု	Krop chu, n. a shingle.	
ကြာပ်တီ	Krop tei, n. a tile.	
ကြာ်၊ ကရော်	Karom, prep. with, together with.	
ကြော်	Kroé, v. to be fat, corpulent; to be bulky, gross: to be tasty, good to eat.	
ကြော်ကုတ်	Kroé kadat, adj. savoury.	
ကြော်ကျွင်	Kroé kloin, v. to be savoury. (savory – us).	
ကြ	Krāo, v. to wash, n. a kind of potato, arum; adv. afterwards.	
ကြစး	Krāo cah, v. to turn the back.	
ကြတဲ	Krāo toa, adv. afterwards.	
ကြံ	Krom, v. to be ungovernable.	
ကြံကြ	Krom kra, v. to be harsh, abusive.	
ကြံ၊ ကြအ်	Kró, v. to be mad, beside oneself.	
ကြံကြင်	Kró krang, v. to be beside oneself.	
ကြံ့မဲ	Kró hmui, v. to be in a rage.	(တ္တိဒ်မနောဒေါသ)။
ကြိုင်	Krong, v. to be hard, stiff, to be ripe, mature.	
ကြိုင်သူဟ်	Krong duh, v. to be ripe, mature.	
ကြိုင်နီ	Krong mū, v. to be coarse.	
ကြိုက်	Kräk, v. to be worthy; adj. worthy, fit.	
ကြိုက်ကို	Kräk kä, v. to be deserving of, to be fit for.	
ကြိုက်စိုတ်	Kräk cät, n. satisfaction, agreeableness.	
ကြိုက်စိုတ်သူဟ်ရဝ	Kräk cät samòh retha, v. to be agreeable, suitable.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကြိုက်တန်	Kräk tòn, v. to be suitable, proper, worthy, fit.	
ကြိုင်	Kräng, v. to wander about, to shut up.	
ကြိုင်ကြိုင်	Kräng krang, v. to wander.	
ကြိုင်လှပ်	Kräng lo, v. to shut up, imprison.	
ကြိပ်	Kröp, v. to bathe, to wallow, used of animals; to be unconscious, indifferent to life.	
ကြီ	Kräm, v. to boast, to roar, make a loud noise.	
ကြီဇာ	Kräm cē, v. to boast, to feel flattered.	
ကြီဂအတ်	Kräm ke-ot, v. to make a noise as a crowd.	
ကြီဂမ်အတ်	Kräm keme-ot, v. the same.	
ကြီရမ္ပင်	Kräm remsain, v. to make a noise, to give voice.	
ကြီ	Krä, v. to murmur. (ကရောတ်ကသပ်၊ ငြိတ်)။	
ကြီကြီ	Krä kram, v. to make a noise, to praise, to flatter.	
ကြီဇာ	Krä ce, v. to vaunt, to boast.	
ကြီအိ၊ ကြော်	Kroé, v. to be pleasant to the taste, savoury.	
ကွ	Kla, n. a tiger.	
ကွကမင်ယန်	Kla kamo yon, n. a wolf.	(ကြိုကြိုင်၊ ကြိုငြိပ်)။
ကွဂဝဗတုန်	Kla kewe petaun, n. the same.	
ကွဗဇီတလသွင်	Kla pebū tala hneang, n. flying fox.	
ကွပြန်	Kla pron, n. a leopard.	
ကွလစံက်	Kla lecok, n. a panther, the black leopard.	
ကွလှာ	Kla hlā, n. a cheetah.	
ကွသမြင်	Kla samreang, n. a flying fox.	
ကွက်	Klak, v. to be closed.	
မတ်ကွက်	Mot klak, v. to be blind.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကွက်အာ	Klak ā, v. to die out, to come to an end.
ကွက်ကျိုက်	Klak kabāk, v. to be solid, not hollow.
ကွင်	klang, v. to be angular.
ကွင်၊ ကလင်	Klang, kalang, n. a side.
ပန်ကွင်	Pon klang, adj. four sided.
ကွင်	Klang, v. to be orphaned, bereaved.
ကွင်ကဲတကဲ	Klang kai tanai, v. to be desolate, solitary; n. one who lives in solitude.
ကွင်ကျောန်ကဲတကဲ	Klang klon kai tanai, the same.
ကွင်ကျောန်	Klang klon, to be lonely, desolate.
ကွင်ပြို	Klang prä, v. to be bereft of loved ones.
ကွင်ကွတ်	Klang kmot, n. gall.
ကွင်ကွတ်ဇွတ်	Klang kmot hnok, n. enlargement of gall bladder.
ကွင်မိမ	Klang mi me, v. to be destitute of parents.
ကွင်ဟီ	Klang hī, v. to be lonely, desolate, despondent.
ကွင်ဟိုက်	Klang häk, n. an owl.
ကွတ်	Klot, v. to steal; n. the central part of a building having lower floors round it; a measure equal the 16 th part of a rice basket.
ကွတ်ဇွတ်၊ နှော့ကွတ်	Klot hnok, bú klot, the central part of building.
ဝိုန်ဂင်	Wün kain, the surrounding part, (See Rājādhirāj p. 139 and Dhammaceti p. 145, Paklat. Ed.)
ကွန်	Klon, n. a python, a boa constrictor.
ကွန်ဇြော့	Klon soé, n. a rat snake.
ကွဟ်၊ ကွဟ်	Kloh, kanoh, n. missile; v. to throw.
ကွဟ်၊ အကွဟ်	Kloh, akloh, n. a crane.
ကွအ်၊ ကွံ	Kló, n. a garden.
ကွအ်ပက်	Kló pakāo, n. a flower garden.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကွာ	Klā, prep. before.
ကွာဂုံ	Klā kòh, adv. before that, formerly, once upon a time.
ကွာတေံ	Klā tē, adv. the same.
ကွာအိုတ်	Klā ät, adv. first, earliest.
ကွတ်	Klait, n. a wedge.
ကွင်	Klain, v. to clean; n. a water-pot, a vase, a large open mouthed pot.
ကွင်ချိုင်	Klain dait cäng, n. a water-pot holding water for the feet.
ကွင်ကွက်	Klain klok, n. a kind of basket.
ကွင်ပသဲ	Klain pasoa, n. an iron cauldron.
ကွတ်	Klāt, v. to spew, to eject with loathing.
ကွန်	Klān, v. to lick with the tongue; to taste.
ကွဲ	Klai, v. to translate.
ကွဲပိတ်	Klai patet, v. the same.
ကွဲ၊ ကွဲဂူ	Klai, klai ku, n. a clearing after the first year.
ကွဲ	Klei, v. to be dirty; adj. dirty, muddy.
ကွဲခက်	Klei khadak, v. to be dirty, filthy.
ကွဲစောန်	Klei con, v. to be dirty, filthy, soiled.
ကွဲပပ်	Klei pop, v. to be filthy, dirty.
ကွဲက်	Kloit, n. a pig.
ကွဲက်မွဲ	Kloit bú, n. a sow.
ကွဲင်ကွင်	Kloin kalang, n. mynah birds.
ကွဲန်ကွေတ်	Klin kabot, v. to vex, annoy.
ကွဲန်ကွေတ်ကွေဲညး	Klin kabot kabeh nyeh, v. to abuse one.
ကွဲ	Klēm, n. a kind of tree, from the inner bark of which rope is made.
ကွဲက်	Klauk, v. to bend the body in going forward.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကျက်လုပ်	Klauk lup, v. to enter body bent forward.	
ကျင်	Klung, v. to come.	
ကျင်စိုပ်	Klung cäp, v. to arrive.	
ကျင်ကြပ်	Klung tarop, v. to approach, to come near.	
ကျင်အောက်	Klung on, v. to come less.	
ကျတ်	Klaut, v. to sprout, to germinate.	
ကျွင်	Kloin, n. oil, fat.	
ကျွင်ကော်ကော်	Kloin kī kī, n. serum.	
ကျွင်ကွတ်	Kloin kloit, n. park fat, lard.	
ကျွင်ဂယာင်	Kloin keyain, n. wood oil.	
ကျွင်ဗုတ်	Kloin pewut, n. butter.	
ကျွင်စလန်	Kloin cilon (P. candanam), n. sandalwood oil.	
ကျွင်တမိ	Kloin tamei, n. butter.	
ကျွင်တီ	Kloin tei, n. earth oil, petroleum.	
ကျွင်တောင်	Kloin tong, n. castor oil.	
ကျွင်တွပ်	Kloin tabo, n. marrow.	
ကျွင်ပျိုင်သေံ	Kloin panain sēm, n. turpentine.	(ကျွင်ပွိုင်သေံ)
ကျွင်ပျဲ	Kloin plau, n. ointment.	
ကျွင်မိတ်	Kloin mit, n. a serous secretion that spreads among the muscular fibres (fibers – US), fat.	
ကျွင်လှဲ	Kloin lengeo, n. sesamum oil.	
ကျွင်သွဟ်	Kloin sawoh, n. clarified butter, ghee.	
ကျွင်သိုပ်	Kloin sä, n. mutton fat.	
ကျွင်အယိုင်	Kloin ayoin, n. the serous secretion or fat that spreads among the muscles.	
ကျွင်	Kleang, v. to spin, to bind.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကျွင်တောင်	Kleang to, v. to spin cotton.	
ကျွင်ဒက်	Kleang teak, v. to bind a person with wrists crossed.	
ကျွတ်	Klet, v. to smear, to be sticky, adhesive; to be close together.	
ကျွပ်	Klep, n. a box, a casket.	
ကျွပ်	Klē, n. an appointment, authority.	(ပွမချိုင်ကွတ်၊ ခိုင်ဖတ်၊ အာကာစက်)။
ကျွပ်မက်	Klē meak, n. honour title.	
ကျွဲ	Klé, v. to leave, to be lost.	
ကျွဲလပ်ဘာ	Klé lo phe, left the monastery.	
ကျွဲစိုတ်	Klé cät, v. to exert oneself; to try hard.	
ကျွတ်	Kleh, v. to put round, bind; to wear as a sash, or plaid.	
ကျွတ်သမြပ်	Kleh samròp, v. to feel the inflatus; to feel the frenzy of demon possession.	
ကျွဲ	Kloa, n. a root resembling a yam.	
ကျွတ်	Kalok, n. a sept, a clan; a spirit, a demon.	
ကျွတ်ခရဲ	Kalok kharai, n. a ghost.	
ကျွတ်ဂလာ	Kalok kele, n. a butterfly.	
ကျွတ်မာ	Kalok me, n. the devil.	
ကျွင်	Klong, n. the tree Terminalia Arjuna.	
ကျွန်	Klon, v. to work, to labour (labor), to make.	
ကျွန်စိုတ်	Klon bat, v. to minister, to serve. The expression is commonly used of the service freely rendered in connection with funeral and other feasts.	
ကျွပ်	Klo, v. to be hungry, famishing.	
ကျွပ်ဗျို	Klo pyo, v. to be hungry, to be in want.	
ကျွပ်	Klo, v. the thrust through, as a bar through the hole of a post, or a thread through the eye of a needle.	
ကျွပ်	Klo, n. the orange.	(လိမ်)။
ကျွတ်	Kloeh, v. to pierce, to be through.	(ထောင်ကျွတ်)။

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကျောဟ်ခွင်	Kloeh khlang, v. the same.
ကျောဟ်သာတ်ခွင်	Kloeh sat khlang, v. to pierce through and through.
ကျော်	Kloé, v. to cross over, to encompass, to take over, to take across; adv. all around.
ကျော်၊ ကလောံ	Kaloé, v. to form a lump.
ကျော်ကျော်	Kaloé kalēn, v. to gather, to suppurate.
ကျော်သြင်	Kloé sang, v. to be proficient.
ကျွဲ	Klao, v. to be dumb; n. a large species of tortoise.
ကျံ	Klom, n. adj. one hundred.
ကျံ၊ ကွအံ	Kló, n. garden.
ကျံသွပ်	Kló fwo, n. a pleasure garden.
ကျံ	Kaló, v. to offer respects.
ကျံက်ပုန်	Klok pun, n. a little box for holding lime in the betel box.
ကျံင်	Klong, v. to make a noise; n. a gong. (မံင်)။
ကျံင်ထူ	Klong tha-u, v. to make a general noise.
ကျံင်တမီ	Klong tameī, v. to sound loud and long.
ကျံင်စမြေ	Klong cemreo, v. to sound loud.
ကျံက်	Klāk, v. to be filthy, dirty.
ကျံက်ကျံ	Klāk klei, v. the same.
ကျံက်ခွက်	Klāk khadak, v. to be filthy, soiled; to be sinful.
ကျံက်လှောင်	Klāk langeang, v. to be defiled, sinful.
ကျံင်မိုင်	Kläng mäng, v. to be entranced.
ကျံင်	Klä, n. a dog.
ကျံင်ကျပ်	Klä kyait, n. an insect.
ကျံင်တိုင်	Klä kaloin, n. a jackal.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကျိပ်ဂြိုပ်	Klä krep, n. a wild dog, a wolf.
ကျိတ်တိ	Klä tei, n. a fox.
ကျိတ်ဟ်	Kloeh, v. to pierce, to penetrate; v. to be perforated, to be holed.
ကျိတ်ဟ်ခွင်	Kloeh khalang, v. to pierce through and through; to thoroughly understand.
ကျိတ်ဟ်စိုတ်	Kloeh cät, v. to understand.
ကျိတ်ဟ်သာတ်	Kloeh sat, v. to pierce slantwise.
ကျိတ်ဟ်သာတ်ခွင်	Kloeh sat khang, v. to pierce through slantwise.
ကွး	Klah, v. to be distinct, plain: to redeem.
ကွးခူး	Klah khadah, v. to be clear, distinct.
ကွးခွဲ	Klah khleo, adv. distinctly.
ကွးတူး	Klah tamah, v. to be clear, distinct.
ကွးပိတ်	Klah patet, v. to redeem.
ကွ	Kwa, v. to be low in stature.
ကွက်	Kwak, v. to suspend, to hang up, to write as a subscript.
ကွင်	Kwang, v. to suspend.
ကွတ်	Kwòt, n. learning, art, craft.
ကွတ်ဂွန်	Kwòt kwon, n. learning.
ကွတ်တဲ	Kwòt toa, n. a mechanical art, a piece of work, a job.
ကွတ်တေ	Kwòt teo, n. the art of throwing.
ကွတ်ပညာ	Kwòt ponya, n. learning.
ကွတ်ပြကိုဟ်ဆန်	Kwòt prakah chon, n. literary art.
ကွတ်ပိတ်ဉာ	Kwòt püt pei, n. knowledge of the Vedas.
ကွတ်မိတ္တ	Kwòt mitchā, n. magic, sorcery, enchantment.
ကွတ်ရာဇာ	Kwòt rēcē, n. kingship.
ကွတ်လုတ်	Kwòt lengòt, n. practice, way of life.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကွတ်သပ်	Kwòt sò, n. the practice of medicine.
ကွတ်သေနင်ဂ	Kwòt sēnangke, n. military knowledge. (ကွတ်သေနင်ဂ)။
ကွတ်ဟောရာ	Kwòt haorā, n. astronomy, astrology.
ကွပ်	Kwòp, n. a layer.
ကွပ်	Kwo, v. to twine. (စန်၊ ပူ၊ ကဝဲ)
ကွပ်	Kwait, v. to walk; n. walking.
ကွပ်ဂါ	Kwait kai, v. to walk with a stagger as a tired heavily laden person.
ကွပ်ဂွါ	Kwait kloa, v. to walk single file, one after another.
ကွပ်တရံ	Kwait tarao, v. to make a journey.
ကွပ်တိုက်	Kwait täk, v. to go on foot.
ကွပ်ဝေင်	Kwait wain, v. to take a walk.
ကွပ်	Kwain, n. bread, cake, pudding.
ကွပ်ကဒါတ်	Kwain katat, n. a bread in which the katat root (a species of yam) is used.
ကွပ်ဂလာ	Kwain kala, n. a biscuit.
ကွပ်ကွေင်	Kwain kloin, n. a fried cake.
ကွပ်ကဝေက်	Kwain kawek, n. a pancake baked on a potsherd.
ကွပ်ခပိုဟ်ကွါ	Kwain khapuh kanej, n. bread made of flour and coarse sugar.
ကွပ်ခေါ်	Kwain khok, n. bread baked in a pan having little cup-shaped moulds.
ကွပ်ဂခေါဟ်	Kwain keboeh, n. a kind of rice cake.
ကွပ်စကပိုင်	Kwain cina pung, n. food.
ကွပ်ထကို	Kwain thakä, n. soft bread or pudding which has to be well stirred.
ကွပ်ရံက်ရက်	Kwain rok reak, n. a thin cake, very light and brittle.
ကွန်	Kwan, n. a village, a kind of axe or adze used in felling timber, a species of laurel; v. to be paired.
ကွဲ	Kwai, v. present; n. a present.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကို	Kawei (P), n. a man of letters.
ကိုက်	Kwoit, n. a natural pond formed by overflow water.
ကိုင်	Kwoin, v. to bind.
ကိုင်ကြပ်	Kwoin krop, v. to cover and bind as the ends of a drum.
ကိုင်ခွက်	Kwoin teneak, v. to bind.
ကိုင်စိုက်	Kwoin päk, v. to put on a waistcloth.
ကိုင်ကျွက်	Kwoin kwäk, n. musical instruments.
ကိုင်ဒိပ်	Kwoin tip, n. a musical instrument which plays of itself.
ကိုင်ပါင်	Kwoin pain, v. to speak.
ကိုင်ဘင်	Kwoin pheang, v. to be dazed.
ကိုတ်	Kwèt, n. the wood-apple.
ကို	Kwī, n. a cart, a carriage; a measure of capacity equal to 20 Kaneh.
ကိုကောတ်	Kwī kmot, n. a locomotive, a railway train.
ကိုဂရိုဟ်	Kwī keruh, n. a hand-cart.
ကိုချေဟ်	Kwī cheh, n. a carriage.
ကိုမဗွန်	Kwī me peton, n. a closed carriage.
ကိုရတ်	Kwī ròt, n. a carriage, a chariot.
ကောင်	Kawain, n. a sweetheart, a lover; appurtenances.
ကောင်ဖွန်	Kawain panan, n. accoutrements. (ကယိုိုင်-လွဟ်ဟုံပါ) ကပေါတ်ကညောတ်ကောန်ဖွန်၊ တဆိပ်ထွေးကဆင်အလံင်)။
ကွေတ်	Kwēt, n. taking receiving; reproof, chastisement; acquisition, knowledge; custom.
ကွေတ်လမိတ်	Kwēt lemèt, n. teaching, doctrine.
ကွေတ်ဝါဒ	Kwēt wēte, n. doctrine, creed.
ကွေတ်သြတ္တပျိ	Kwēt ottoppa (P. ottappam), n. fear of sinning; consciousness.
ကွေန်ကွေး	Kawēn kawah, v. to be bent, to be crippled.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကွဲ	Kwèh, adv. truly, verily.
ကွဲကြာန်	Kwèh krān, adv. in truth.
ကွဲ	Kwoa, n. leaven.
ကွဲး	Kawah, v. to coil.
ကွိုင်	Kwäng, v. to be weary; adj. weary.
ကွိုင်ကွဲ	Kwäng kwui, v. to feel lassitude, weariness.
ကွိုင်တံ	Kwät, n. the back of anything.
ကွိုင်တံကံ	Kwät kó, n. the back of the neck.
ကွိုင်တံစုန်	Kwät bun, n. the back of a knife.
ကွိုင်တံစိင်	Kwät coin, n. the back of an elephant's neck.
ကွိုင်နီ	Kwän, n. honour.
ကွိုင်	Kwä, n. a spade or a shovel.
ကွိုင်ပသဲ	Kwä pasoa, n. a crowbar, an iron bar.
ကွိုင်	Kwä, v. to turn a handle.
ကွိုင်ကွေတ်	Kwä kwēt, v. to give up; n. giving up, sacrifice. (n. giving and taking).
ကွိုင်ပိတ်	Kwä patèt, v. to tear out, to scoop out, to gouge.
ကွဲ	Kaba, v. to offer a present, to make an offering.
ကွဲကွဲ	Kaba kama, v. to offer on trays.
ကွဲင်	Kabang, n. a ship, a launch.
ကွဲင်ကွေတ်	Kabang kamot, n. a steamer.
ကွဲင်ဆဲ	Kabang chai, adj. pretty.
ကွဲတ်၊ ဓတ်	Kabòt, v. to be soft; to measure, try, test.
ကွဲတ်တဲ	Kabòt toa, n. the fist.
ကွဲတ်ညွှံ	Kabòt sakem, v. to take in the hand, to measure.
ကွဲန်	Kabòn, n. dry preserves.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကွပ်ခုတ်	Kabò cut, n. the marrow.
ကွဲဘင်	Kabu pheang, v. to be intoxicated, dazed.
ကေ့	Kabeh, v. to abuse.
ကေ့လက်	Kabeh leak, v. the same.
ကောတ်	Kabot, v. to throw out, to squirt.
ကောတ်ပြောတ်	Kabot proh, v. to eject, as from the mouth.
ကွဲ	Kabao, v. to rinse, as the mouth.
ကွိုင်	Kabong, n. the knee.
ကွိုင်	Kabäng, n. pickle.
ကွိုင်ဗး	Kabäng pecah, n. the same.
ခ	Kha, the second consonant of the Mon alphabet.
ခ	Kha, v. to be dependent.
ခစ	Kha ci, v. to serve, to follow.
ခဗွဲ	Kha petai, v. to be dependent.
ခက်	Khak, v. to be caught by saying.
ခက်ဒး	Khak teh, v. to strike and be held by anything.
ခက်ပါင်	Khak pain, v. to catch in the throat.
ခကဲ့	Khakui, n. the chameleon.
ခဂ္ဂ	Khakke (P), n. a sword; a rhinoceros.
ခင်ခ	Khang kha (P), v. to be in doubt.
ခစက်	Khacak, n. the house lizard.
ခစာန်လပ်	Khacan lo, v. to brace, to prop.
ခစဲ	Khacai, v. to separate.
ခစေပ်	Khacep, n. the red Roselle.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခစေဟ်	Khacèh, n. the scales of a fish; v. to scrape as the scales of a fish.
ခစေဟ်က	Khacèh ka, n. the same.
ခစေဟ်ချဲ	Khacèh choa, v. to remove the grass from the ground with a hoe or spade.
ခစဲ	Khacoa, n. a species of laurus producing a hard wood.
ခစိုက်	Khacäk, v. to tie up in a cloth, to carry in a cloth; n. a bundle, a bunch, as of fruit in clusters.
ခစိုင်	Khacäng, v. to bow the head, to bend, to stoop.
ခစို	Khacäm, n. a fork, such as that used for planting out paddy; a tattooing iron.
ခရန်	Khacun, v. to bend the body, to bow low.
ခရဟ်	Khacuh, v. to set on, as a dog to chase another animal.
ခညက်	Khanyak, v. to snarl, to snap, to speak petulantly.
ခညောတ်	Khanyot, v. to be wrinkled; to shrink contract.
ခညောန်	Khanyon, v. to be disfigured in face, as when crying.
ခညောအ်	Khanyó, v. to be wrinkled.
ခညံက်	Khanyòk, v. to hang down the head, as an ear of grain.
ခညံက်စေဟ်	Khanyòk ceh, adv. hanging down the head.
ခခုက်	Khadak, v. to cough.
ခခုင်ရာ	Khadangrā, n. cinnamon.
ခခုတ်	Khadòt, v. to hatch; to snap as the fingers; n. a snap; a simple, a pustule. (မွဲလစုတ်စေဟ်၊ လွာဲဂို၊ ကခုတ်တဲ၊ မွဲခခုတ်တဲ)။
ခခုအ်၊ ခခု	Khadó, n. a cylindrical box with cover.
ခခုတ်	Khadait, n. a raven or crow; v. to water, as plants.
ခခုတ်	Khadut, v. to joke; to tease.
ခခုတ်လအ်	Khadut latait, v. to sport, to play.
ခခုိုင်	Khadoin, v. to trip, to dash the foot.
ခခုိုင်အာ	Khadoin ā, v. to trip along.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကွင်ခိုင်အာတ္တုဉ္ဇး	Kabang khadoin ā letau kleh dait, the ship dashes along over the expanse of water.
ခေ့က်	Khadait, n. a little oil lamp.
ခေ့င်	Khadeang, v. to chase, to pursue.
ခေ့ပ်	Khadē, n. a small cymbal.
ခေ့ောက်	Khadok, v. the four-toothed porcupine.
ခေ့ောင်	Khadong, n. the brinjal or egg plant.
ခေ့ောင်ခေး	Khadong khacah, n. the tomato.
ခေ့ောင်ရိုင်ကျီ	Khadong cäng klä, n. a species of wild tomato.
ခေ့ောင်တာ	Khadong tā, n. a large variety of the egg plant.
ခေ့ောင်မတ်	Khadong mot, n. the pupil of the eye.
ခေ့ပ်	Khadop, v. to close, as a flower; to shut up.
ခေ့	Khadao, adj. the lame. (ခေ၊ မျှကိုရိုင်ချင်ချင်၊ မျှကိုရိုင်ဝေန်ဝေန်)
ခေ့က်	Khadao kòk, v. to be crooked.
ခေ့မ်း၊ ခေ့	Khadòm, v. to be round.
ခေ့ကထောင်	Khadòm katheang, v. to be in a rounded lump.
ခေ့က်	Khadòk, v. to spell aloud.
ခေ့င်ဟုံ	Khadong hum dait, n. a bathing garment.
ခေ့က်ဂဝ	Khadait kewe, v. to put to shame.
ခေ့ယ်	Khadoeh, v. to strain, as water.
ခေ့ယ်	Khadoeh dait, v. to strain water.
ခေ့	Khana (P), n. an instant, a moment; a measure of time equal to four naras; a flame; the earth lizard (a large brown species); a wall plate.
ခေ့	Khana koh, adv. at once.
ခေ့တ်	Khanòh, v. to drop; n. a drop.
ခေ့တ်ခေ့တ်	Khanòh ceh, v. to drop, as water.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခကာ	Khanā, v. to fry.
ခကာင်	Khanain, n. a kind of plant which is eaten in a pickled state.
ခကာတ်	Khanāt, n. a scoop for baling water out of a boat.
ခကာတ်ကွင်	Khanāt kabang, n. liquorice root.
ခကိုင်	Khanoin, n. a bell.
ခကော်	Khanē, n. vegetable food.
ခကောင်	Khano, n. a bar, a bolt. (သွာဝါ၊ နှောင်၊ ဖွေစိုဒွာတြင်၊ v. စုတ်နှောင်)။
ခကော်	Khanoa, n. a wind instrument, an oboe.
ခကိုင်	Khanong, n. a whirlpool. (ဝဲခွင်၊ ညှိဝဲ)။
ခကု	Khana, n. a lute. (စံင်ခွ)။
ခတန်	Khaton, adj. barren applied to animals.
ခတ်	Khòt, n. a cowrie shell; v. to dry, to harden.
ခတ်ကုန်	Khòt kadòn, v. to be scarce; adj. scarce.
ခတ်ကြပ်	Khotkrè, n. scissors.
ခတ်ပး	Khot pah, n. a die; dice.
ခတ္တိယျ	Khottiya (P), n. a king, a ruler; Kshatriya (Skt).
ခတင်	Khatang, n. a window.
ခတတ်	Khatòt, n. the sand lizard.
ခတပ်	Khatòp, n. a grasshopper.
ခတပ်	Khatò, v. to tremble; to float.
ခတတ်	Khatait, v. to snatch.
ခတံ	Khatām, n. a crab.
ခတုက်ကွိုက်	Khatauk kloit, n. epileptic fits.
ခတုမ်	Khatum, v. to fall, to fall into.
ခတေး	Khate pah, n. velvet.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခတောက်	Khateak, n. a mallet.	
ခတဲ	Khatoa, v. to begin to form fruit; n. fruit just forming.	
ခတောတ်	Khatot, v. to be wrinkled.	
ခတား	Khatah, v. to turn, to turn back, to explode, to burst.	
ခတိုက်	Khatak, n. a cluster, a bunch.	
ခတိုက်၊ ခတောက်	Khatait, n. a saw.	
ခတိုပ်ကျောအိမ်	Khatäp kló, n. a kind of creeper.	
ခတိုပ်မတ်	Khatäp mot, n. the eyelid.	
ခတိုပ်၊ ခတို	Khatä, n. a board, a plank.	
ခတိုပ်ဇွန်	Khatä hnok, n. a spelling-book.	
ခတိုပ်တံ	Khatä tamó, n. a slate.	
ခဒင်ဂြို	Khateangkri, n. a monk of the second rank in the monastery.	
ခဒင်ပူး	Khateang panah, n. the shoulder.	
ခဒန်	Khatòn, n. a bridge; a wharf.	
ခဒန်ကျိုပ်ဂွံ	Khaton kadäp kli, n. a jetty.	(ခဒန်ဒမုံ၊ သွေဟ်ကွင်)။
ခဒမ်	Khadòm, n. an apartment, a room in a house.	
ခဒမ်ဗြတ်	Kható prāt, n. the calf of the leg, the bud of the plantain, from which the fruit is developed; the bulging part of a Pagoda below the umbrella.	
ခဒေ	Khateh, v. to be acquainted, to be tame.	
ခန်	Khòn (P. khandho), n. one of the five elements of being; v. to be thick, as applied to fluids.	
ခန္ဓ	Khònte (P), n. the body.	
ခန္တီ	Khònteī (P), n. patience, endurance.	
ခန်လွာ	Khòn lewā, n. domain.	
ခနင်	Khaneang, n. a threshing-floor; a humming moth.	
ခနပ်	Khanop, n. a shoe, a boot.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခနပ်ငိုင်	Khanop cäng, n. the same.
ခနင်က္ကတ်	Khanong kanat, v. to be rough, coarse.
ခနံ၊ ခနံ	Khanom, v. to build, to form.
ခနံပဒ်	Khanom patoh, v. to build, to make.
ခနာတ်	Khanāt, n. a baler. (မွဲဟ်စိုဝ်ကပေါတ်)။
ခနိုက်ခို	Khanoit khapā, n. dust, ashes in the funereal sense.
ခနိုက်တိ	Khanoit tei, n. dust.
ခန	Khana, n. a flame. (သ္မုဟ်)။
ခနင်	Khanong, n. a whirlpool.
ခပ်သီ	Khop sèm, adj. all.
ခပက်ပုပ်	Khapak thup, v. to foment with herbs.
ခပါ	Khapā, v. to dazzle.
ခပါလွဲ	Khapā ngoa, v. to have the sun in one's eyes.
ခပီ	Khapī, n. the pumpkin.
ခပီထပ်	Khapī tho, n. the yellow pumpkin.
ခပီသန်	Khapī son, n. the white pumpkin.
ခပီသြော်	Khapī só, n. the same as Khapī son .
ခပု	Khapu, n. a gimlet, an auger.
ခပေက်	Khapeak, v. to put to flight.
ခပေင်	Khapeang, n. a cake or pudding make of glutinous rice and flavoured with sesamum.
ခပေဲ	Khapeo, n. a fez. (အထုပ်ကျိုပ်ဂလာမူသလေန်တံဂလပ်)။
ခပေါ	Khapoa, n. a nest.
ခပိုင်	Khapäng, n. the lower garment of a Buddhist monk.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခဝိုတ်	Khapät, n. a note-book, applied especially to a folding book of rough paper in which astrological, magical and other formulae are kept; v. to flounder, as a fish out of water; also to tremble and twitch, as a dying animal.
ခဝို	Khapoē, n. a probationar, a monk who has only undergone the first and simpler part of the ordination service. The term is also used in addressing or speaking of ex-monks who were never fully ordained.
ခဝိုဝ်	Khapä, n. a trumpet; lime.
ခပြု	Khaprau, n. the water dillenia.
ခဖေဝ်	Khaphē, n. a coarse mat made of reeds.
ခဖ	Khape, v. to meet with.
ခဖဆို	Khape chū, v. the same.
ခဖက်	Khapeak, v. to be in haste, to be in a hurry.
ခဖက်ခဖက်	Khapeak khapeak, adv. hurriedly, hastily.
ခဖာန်	Khapān, n. the finishing plank, a board band around a house level with the floor.
ခဖိ	Khapi, n. the scaly ant-eater.
ခဖေင်	Khapeang, n. the alms-bowl of a Buddhist monk.
ခဖံက်	Khapok, n. a small table.
ခဝိုက်	Khapäk, n. dust.
ခဝိုက်သူ	Khapäk hau, n. the fine dust which comes from cleaning rice of the inner pellicle.
ခဝိုင်	Khapäng, v. to fell, as a tree.
ခဝိုန်	Khapūn, n. a drum.
ခမ်	Khòm, v. to catch in falling.
ခမက်	Khameak, v. to joke, to tease.
ခမက်	Khameak, v. to snap, to bite at suddenly.
ခမင်	Khamang, n. the jaw.
ခမင်ကွိုက်	Khamang kloit, n. mumps.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခမင်ခိုင်	Khamang khang, n. lockjaw.	
ခမင်	Khameang, n. a cross-beam of a house, a tie-beam; a fishing trap used in tidal water.	
ခမင်သို့	Khameang hi, n. the same.	
ခမင်သို	Khameang dait, n. the rainbow.	
ခမာ	Khamē, v. to creep.	
ခမာ၊ ဗမာ	Khamē, Pemē, adj. Burmese.	
ခမာ်	Khamait, v. to hook; n. a hook.	
ခမာ်က	Khamait ka, n. the gills of a fish.	
ခမာတ်	Khamāt, n. a worker in metal, a smith.	
ခမာတ်ထဝ်	Khamāt thò, n. a goldsmith.	
ခမာတ်ပသဲ	Khamāt pasoa, n. a blacksmith.	
ခမာတ်ပသဲသို	Khamāt pasoa dait, n. a tinman.	
ခမာန်	Khamān, n. a son-in-law.	
ခမာဲ	Khamai, n. a cooking-pot.	
ခမာဲသိုဂွံ	Khamai dait kamtao, n. a kettle.	(ကာသိုဂွံ)။
ခမာဲတဲ	Khamai toa, n. a spittoon.	
ခမာဲပသဲ	Khamai pasoa, n. an iron pan.	
ခမာဲလှဲ	Khamai hlai, n. a copper-pot.	
ခမိက်	Khamoit, n. dirt, rubbish.	
ခမိတ်	Khamit, n. a mosquito.	
ခမိပ်	Khamèp, n. the chin.	
ခမိတ်	Khamih, adj. fine, nice; well to do, prosperous.	
ခမုင်	Khamung, n. bellows.	
ခမုဲယန်	Khamui yòn, n. a loom.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခမူ	Khamau, n. smell.
ခမောင်	Khamong, n. a hole.
ခမောတ်	Khamot, n. an ant; an offering.
ပုင်မွဲခမောတ်	Pung moa khamot, an offering of rice.
ခမောံ	Khamom, n. a bud.
ခမောံတဲ	Khamom toa, n. the joined hands as in respectful salutation.
ခမောံပလောံ	Khamom paloé, n. a button.
ခမောပ်	Khamo, n. the myrobalan.
ခမံက်	Khamok, n. a hat.
ခမံက်ပသဲ	Khamok pasoa, n. a helmet.
ခမးခမး	Khamah khamah, v. to be useless, without advantage.
ခမ္မက်စိုတ်	Khamneak cät, n. sensitiveness. (ဒဒ်စိုတ်မလိုလောဲ)။
ခမ္မန်	Khamnon, adj. abridged, brief.
မွဲခမ္မန်	Poa khamnon, adv. briefly.
ခမု	Khama, n. an insect.
ခမုဟန်	Khama hon, n. a moth.
ခမုင်	Khamang, adj. barren, childless. (ခတန်၊ ဒဒ်မဟံ့ဝံ့ကောန်ဇာတ်) (ခမင်းသမင်း-ဝေါဟာဝြဲ)။
ခမုာတဂန်	Khama takòn, an actor.
ခမုာလောဟ်	Khama leh, n. a dancer.
ခမုာဲ	Khamai, n. an egg.
ခမုာဲစဲ	Khamai coa, n. a nit.
ခမိုင်ကုိုင်	Khamoin kadäp, n. a turban.
ခမို	Khamei, n. a fully ordained monk.
ခမိုအရီ	Khamei arei, n. the religious.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခမဲ့	Khamui, n. a guest, a stranger, a visitor.
ခမောင်	Khamo, n. mucus of the nose.
ခမုံ	Khamao, n. the bill of a bird.
ခယာဗန်	Khayapòn, n. a monk's girdle.
ခယာ	Khaya, n. the urine.
ခယာ်	Khayait, n. the yellow varnish tree.
ခယိကျွင်	Khayi kloin, v. to anoint the head with oil.
ခယုတ်	Khayut, n. a lever used in spreading the hull of a boat.
ခယောမ်	Khayom, v. to be dark.
တုံခယောံ	Ngoa khayom, the twilight, dust.
ခယိုင်	Khayäng, n. a post, a mast.
ခယိုင်ယာ	Khayäng yē, n. a mast.
ခယိုင်ဇွာင်	Khayäng hno, n. a sacred flag-ataff.
ခရ	Khare, n. a coarse, brown earthen basin.
ခရ	Khara, n. a sore, an ulcer.
ခရက်	Kharak, v. to scratch as a match.
ခရက်ပွတ်	Kharak pamot, n. a match.
ခရတ်	Kharòt, n. the rings on an old buffalo's horns.
ခရဟ်	Kharoh, n. the spurs of a cock; v. to wear in the hair.
ခရဟ်ပွဲ	Kharoh pakao, to wear a flower in the hair.
ခရာ	Kharā, n. a trumpet; a spool for winding yarn; a measure of time equal to twelve khanas; distance, separation; v. to be apart, to be separate from.
ခရိတ်	Kharet, v. to rub against.
ခရိပ်	Kharip, n. a twinkling.
မွဲခရိပ်မတ်	Moa kharip mot, a twinkling of the eye.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခရုင်	Kharung, n. a vessel with a perforated bottom used for cooking by steam.
ခရုပ်လင်	Kharup lo, v. to put into confinement.
ခရောက်	Khareak, v. to hasten.
ခရောင်	Khareang, n. a swing cradle.
ခရောင်စိင်	Khareang coin, n. an elephant howdah.
ခရောက်	Kharet (Greek), n. Christ.
ခရောက်ဝင်	Kharet weang, n. the story of the Christ, a gospel.
ခရောက်ယာန်	Kharet yān, n. a Christian.
ခရဲ	Khareo, n. the pierardia fruit, <i>Heritiera Attenuata</i> ; a jingle, a small bell.
ခရော်	Khareh, n. a fetter. (ဇုတ်ခရော်)။
ခရော်	Kharok, n. a hollow between hills, a pass; a pitcher, vessel, cup.
ခရိုင်ခရဲ	Kharong kharao, v. to be confused, tangled.
ခရံ	Kharom, n. a pledge.
ခရး	Khareh, n. a comb; a rake.
ဗြာတ်မွဲခရး	Prāt moa khareh, a comb of plantains.
ခရိုက်	Kharäk, v. to shake; n. a hollow.
ခရိုင်	Kharäng, n. a pen, a fold, a coop; pointed stakes.
ခရိုင်ခေစံ	Kharäng kecim, n. a cage.
ခရိုင်စာင်	Kharäng cain, n. a hencoop.
ခရိုင်တူကတ်	Kharäng ngeak, n. lattice.
ခရိုင်သိုဝ်	Kharäng sū, n. a sheep-fold.
ခရိုင်ခလ	Kharäng khale, n. a mantrap.
ခရိုင်ဇလ	Kharäng cele, n. the same.
ခရိုင်ပကဲ	Kharäng pakoa, n. a trap in which a weapon is used.
ခရို	Kharām, n. mud.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခရိုင်	Kharä, n. the fluid which lubricates the joints.	
ခရိုတ်	Kharūh, v. to push.	
ခရိုတ်ကာ	Kharäh nā, v. to push away from one.	
ခလင်	Khalang, v. to pierce, to bore.	
ခလပ်	Khalo, v. to cover the head as with a hat, or an umbrella.	
ခလ	Khale, v. to slant, to be off the perpendicular. (ခလာ-တသောင်စွဲ၊ဒစင်)။	
ခလာတ်	Khalāt, v. to be bare, bald.	
ဝါခလာတ်	Wē khalāt, an open plain, bare of trees.	
ကျိပ်ခလာတ်	Kadāp khalāt, bald, shaven.	
ခလာမ်	Khalām, n. glutinous rice cooked in joints of bamboo.	
ခလိန်	Khalin, adj. slimy, mucilaginous; v. to make fun.	
ခလု	Khalau, v. to rinse, to cleanse by moving about in water.	
ခလူ	Khalū, v. to move lengthwise.	
ခလေံခကင်	Khalé khanang, v. to lend. (စွဲ)။	
ခလဲ	Khaloa, n. the three leaved caper tree.	
ခလောင်ခပပ်	Khalong khapò, v. to wander about.	
ခလောတ်	Khalot, v. to take off, as a garment; to unsheathe, as a sword.	
ခလောတ်တိတ်	Khalot tèt, v. to slip off, to fall off.	
ခလောတ်အာ	Khalot ā, v. to slip, or fall out.	
ခလောန်တောင်	Khalon to, n. a stick for rolling cotton preparatory to spinning.	
ခလံ	Khalao, v. to mix, to mingle.	
ခလံခိုင်	Khalao bū, v. to salt.	
ခလံက်	Khalòk, n. a valley, a bay.	
ခလံက်ခနက်	Khalòk khaneak, v. to be uneven.	
ခလး	Khalah, v. to be at leisure, to have leisure; to be empty, vacant.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခလိုက်	Khaläk, v. to put on.	
ခလိုက်ဂနပ်	Khaläk kenop, to put on shoes.	
ခလိုက်ပံင်မီ	Khaläk pongmei, to put on pants.	
ခလိုက်ဖျေ	Khaläk phyeh, v. to put or let down into place.	
ခလိုင်စေဟ်	Khaläng ceh, v. to go down through as when a floor gives way.	
ခလိုင်လောန်	Khaläng lon, v. to transgress. (လုတ်လောန်၊ ပလိုပလာ်)။	
ခလို	Khalä, adv. in what manner, how. (A shortened form of Kha lä).	
ခလိုဟ်	Khaloeh, adj. silly, foolish.	
ခလုင်	Khalang, v. to pierce. (စင်ကလိုဟ်၊ ထောင်)။	
ပန်ခလုင်တူ	Pon khalang nga, to shoot through with a bow.	
တူခလုင်ဗျဟ်	Tangam khalang penuh, to strike through with a spear.	
ခလှာ	Khalā, n. arrow-root; a wheel.	
ခလှာကွီ	Khalā kwi, n. a wheel of a cart or carriage.	
ခလှာတ်	Khalot, v. to take off.	
ခပ်	Khò, n. little cup-shaped vessel in which cooked rice is offered to the devas of the eight points of the compass.	
ပုင်ခပ်ကွဲအတ်	Pung khò klòm tecām, the 108 rice offerings. These are to be placed in specified numbers at each of the eight points. In one formula the kind of leaf to be used in forming the vessels for each different point is named. In practice the requisite number of vessels is sometimes made by gouging out depressions in pieces of wood.	
ပုင်ခပ်ပန်ကူသုန်	Pung khò pon-i-sun, the 45 rice offerings.	
ပုင်ခပ်ပိဇော်ပိ	Pung khò pi coh pei, the 33 rice offerings.	
ခပ်	Khò, v. to consider. (စင်ခြင်၊ ချပ်၊ ဗွာရကာ)။	
ခပုတ်	Khawut, n. a mill for grinding rice.	
ခထီ	Khawoa, n. a species of luffa.	
ခစ	Khaba, v. to hold up.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခေဗု	Khaba peceo, v. to offer, make an offering.	
ခေင်	Khabang, v. to lift up.	
ခေတ်	Khabāt, v. to be empty, shriveled.	
ခေတ်	Khabēt, v. to suck.	
ခေ့	Khabeo, v. to move from the square.	
ခေဝါ (ခေဝါမ်)	Khabom, num. aux. sometimes applied to round things.	
ဒုန်မွဲခေဝါ	Tun moa khabom, one bamboo.	
ခေက်	Khabòk, n. an iron hook, used by elephant drivers.	
ခေံ	Khabòm, v. to enclose in the mouth.	
ခေိုင်ချိုင်	Khabäng dung, n. a moat.	
ခေိုတ်	Khabät, v. to stick, to adhere; n. the gum of a tree.	
ခေိုတ်	Khaboeh, n. foam, froth.	
ခေဟ်	Kha oh, v. to sneeze; n. a daughter-in-law.	
ခေဟ်	Kha ap, v. to yawn.	
ခေအီ	Kha-I, n. a cucumber; a mortar.	
ခေအီ	Kha-im, v. to smell rank, as fish.	
ခေဟ်	Kha uh, v. to be elevated, raised in the centre.	
ခေအင်	Kha-eang, v. to be not level.	
ခေအတ်	Kha-et, v. to be close, niggardly.	
ခေအတ်	Kha-eh, v. to smell rank, as fish.	
ခေအိုတ်	Kha-oe, n. the rafters of a house.	
ခါ ခါရ	Khā, khāra, adv. when.	
ခါ	Khā, n. spinach, spinage.	(တုံခါ)။
ခါ	Khait, v. to force up matter from the throat.	
ခါချဟ်	Khait chòh, v. to hawk and spit.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခါင်တိုင်	Khain täng, n. the spindle of a cotton winder. (ရီ၊ တင်ရီ)။
ခါတ်	Khat, n. a cot, a bedstead; v. to gather up, as the waistcloth.
ခါတ်တိုက်	Khat kloit, v. to tuck up the waist-cloth.
ခါန်	Khan, v. to appoint, to set in order.
ခါန်ကွက်	Khan kanak, v. to appoint.
ခါန်ပွန်	Khan panan, v. to raise an army.
ခါမ္မု	Khmnui, n. a eunuch.
ခါသီ	Khamsēi, n. a father-in-law, a mother-in-law.
ခါသီကြို	Khamsēi krauh, n. a father-in-law.
ခါသီပြ	Khamsēi preo, n. a mother-in-law.
ခါယျဗန်၊ ခါဗန်	Khāyapòn, khai pòn, n. a belt, a monk's girdle.
ခါသာ	Khāsā, n. a very thin kind of muslin. (ယာတ်ပိက်ပရီ)။
ခါသီ	Khāsēi, n. a girdle, a waistband, a belt.
ခါသီထပ်	Khāsēi thò, n. a golden waistband.
ခါ	Khai, v. to dig.
ခါဒုတ်	Khaitut, n. leprosy.
ခု	Khu, v. to prop by a short prop or fulcrum; n. a prop, a fulcrum. (ဒွီ၊ ဒုင်လွတ်သွတ်)။
ခုင်	Khung, n. a block bench, stool.
ခုင်စုံနိုင်	Khung có cäng, n. a foot stool.
ခုဇာ	Khutcē (P), n. a nurse, a lady's maid; a class of attendants in the palace.
ခုတ်	Khut, n. to call name.
ခုတ်ခဲ	Khut khao, v. the same.
ခုတ်ခဲလပ်ယျ	Khut khao lò yemu, to name.
ခုတ်ယျ	Khut yemu, the same.
ခုဒ္ဒကပါတ်	Khuttakepat (P. khuddakapātho), n. a subdivision of Suttapitakam.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခုဒ္ဒကနိကာ	Khuddakanikai (P), n. the 5 th division of the Suttapitakam.
ခုံမာတ်	Khummat, n. the deck of a ship or boat.
ခု	Khū, n. whitlow. (ယဲစွအိက်)။
ခေတ်၊ ခေတ္တ	Khēt, khēta (P. khetam), n. a field, region, extent.
ခေတ္တပိ၊ ခေတ်ပိ	Khēta pei, khēt pei, the three kinds or groups of sekya systems.
ခေတ်တို့	Khēt tawä, n. dominion, realm.
ခေန်	Khen, adj. even, equal; adv. of one accord.
ခေန်နေန်	Khen nen (Eng), n. a cannon. (See Rājādhirāj, p. 393).
ခေသရာ	Khēsarā (P. kesari), n. a lion.
ခေပ်	Khep, v. to shear.
ခေတ်	Khé, v. to be lame.
ခေါ	Khok, n. a small cup.
ခေါမတ်	Khok mot, n. the depression round the eyes.
ခေါဖာန်	Khok phan, n. a tumbler.
ခေါမှင်	Khok hmang, n. an ink pot, or bottle.
ခေါစို	Khok bū, n. a salt-celler.
ခေါဇ	Khao ceo, n. a carpet, a rug (of goat's hair) and fine workmanship.
ခေါတ်	Khot, n. a measure equal to four dronas.
ခံက်	Khòk, n. a small hole or hollow in which water lies; a small plat of ground in a paddy field.
ခံက်ရှိုန်	Khòk klün, n. a hollow.
ခံက်တဲ	Khòk toa, n. a handful.
ခံက်ငှ	Khòk nge, n. the same.
ခံ	Khòm, v. to bear up; n. a small basket used for offerings.
ခံဒင်	Khòm tung, v. to catch.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခံတင်	Khòm tò, n. a small baskets for offerings with handle.
ခံပွဲ	Khòm palah, n. the same without handle.
ခံမံ	Khó mó, v. to be down-hearted, dejected. (ပျက်စီးစိတ်ဓာတ်စေ့စေ့၊ လိုလို)။
ခံမံသိင်သာ	Khó mó soìn s̄ā, v. the same.
ခိုက်	Khäk, n. manner.
ခိုက်လို	Khäk lä, adv. how, in what manner.
ခိုင်	Khäng, v. to be firm, strong, durable.
ခိုင်ကျိုက်	Khäng kläk, v. to be firm, stable.
ခိုင်ခိုင်	Khäng khäng, adv. firmly, fast.
ခိုင်ဒုန်	Khäng tepün, v. to make firm.
ခိုင်ပိုင်	Khäng pün, v. to be firm, stable.
ခိုဟ်	Khoeh, v. to be good; adj. good.
ခိုဟ်ခိုဟ်	Khoeh khoeh, adv. well.
ခိုဟ်ခိုဟ်ခိုဟ်ခိုဟ်	Khoeh khoeh moeh moeh, adv. nicely.
ခိုဟ်စ	Khoeh ci, v. to be prospered.
ခိုဟ်ပိက်	Khoeh poit, v. to be tolerable; adj. tolerable.
ခိုဟ်မိုဟ်	Khoeh moeh, v. to be good.
ခိုအ်	Khoé, v. to prop with a fulcrum.
ခုန်	Khadòn, v. to narrow down, to put in straits.
ခါ	Khadā, v. to be shallow.
ခွောင်ကွို	Khadong kanej, n. a wood from which a magical drum was made in the time of the Kings of Thaton.
ခါက်၊ ခွက်	Khadait, n. a small oil lamp.
ခါက်	Khadäk, num. aux. with what is ridden upon.
စင်ပွဲခါက်	Coin moa khadäk, one elephant.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခွက်	Khanak, v. to pound, as with a pestle.	
ခွပ်	Khanòp, n. a sheath.	(ကွပ်စုန်၊ ဖြင်)။
ခွါ	Khanā, v. to fry.	
ခွါင်	Khanain, v. to be neat.	(သိပ်၊ သိပ်ကွပ်)။
ခွါ	Khanai, n. horse radish.	
ခွါချင်	Khanai dung, n. the Indian horse radish.	
ခွက်	Khanoit, v. to kick.	
ခွင်	Khanoin, n. shade, (bell).	
ခွေ	Khane, n. vegetables, herbs.	
ခွေင်	Khaneang, n. a cricket.	(စွေင်ရိတ်)။
ခွေန်	Khanon, n. a fish-hook.	
ခွေဝ်	Khano, n. a kind of deva.	
ခွံ	Khanom, v. to make, to build; n. fresh made vermicelli.	
ခွံကြက်	Khanom krauk, n. vermicelli of Chinese make.	
ခွက်	Khamak, v. to bite suddenly, to snatch.	
ခွင်	Khamang, n. a jaw.	
ခွက်က	Khamait ka, n. the gill of a fish.	
ခွါတူ	Khamā nga, n. an archer.	
ခွဲနရက်	Khamai nereak, n. a caldron of hell.	
ခွင်	Khamoin, n. a turban.	
ခွဲ	Khamui, n. stakes to trap deer.	
ခွေ	Khamao, v. to roll up: n. smell, odour.	
ခွေံ	Khamom, n. a bud.	
ခွေံပုံ	Khamom poh, n. froth, scum.	
ခွေဝ်	Khamo, n. mucus of the nose.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခွဲဒွတ်	Khamao kweak, n. a singer.	
ခွက်ဆု	Khamok chu, n. a hole in a tree.	
ခွက်ဖြူ	Khamok sum, n. such a hole occupied by a serpent.	
ချတ်	Chot, v. to stick into.	
ချတ်စုတ်	Chot cut, v. the same.	
ဇေဗျချတ်ဝှံ	Ceplu chot keneo, chewing materials struck into waist.	
ချပ်	Chop, v. to consider, deliberate.	
ချပ်ဝှံ	Chop kenon, v. to consult, to consult together.	
ချပ်ကြင်၊ ချပ်ခြင်	Chop kreang, v. to detect: to discover, to form ideas.	
ချပ်တောင်ဗင်	Chop tain peang, v. to consult.	(သီကျီ၊ ချပ်ဝှံ)။
ချပ်တော်စိုတ်	Chop tok kut, v. to consider.	
ချပ်	Chò, n. dross.	(အရာမသုင်စေဟံ့ဝှံ့ဗျပ်မးဟံ့မ့)။
ချပ်	Chòh, v. to spit.	
ချပ်ခါစုတ်	Chòh khait cut, v. to expectorate.	
ချပ်	Chó, v. to put into.	
ချပ်	Chā, n. split bamboo for tying: v. to be soft, pliant, not stiff.	
ချပ်	Chān (Bur), v. to leave over.	
ချပ်	Chām, n. a cold, cold in the head.	
ချပ်၊ ဆဲ	Chai, v. to look well.	
ချပ်ဖွဲ	Chai phadai, v. to be changed; to be scattered.	
ချီ	Chī, v. to tremble, to shake; to move.	
ချီတောင်	Chī ceto, v. to tremble, to shake.	
ချီဒရာင်	Chī terain, v. to move.	
ချီဒရိုက်	Chī teräk, v. to tremble, to shake, to quake.	
ချီလျတ်	Chī leyot, v. to tremble.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ချီသမြှပ်	Chī samrop, v. to palpitate, tremble, throb.
ချူ	Chū, v. to write; to whet, to sharpen; n. a bamboo for polling a boat.
ချူကော်	Chū kēh, v. to write.
ချူထဝိုန်ပိန်	Chū thaban patan, v. to collocate, to bring together in writing.
ချူထကောက်	Chū thakeak, v. to whet, to sharpen.
ချူဒလူ	Chū telū, v. to stagger like a drunken man.
ချေဟ်	Cheh, n. a horse, a pony.
ချေဟ်အထန်ယျ	Cheh acēniya (P. ājāniyo), n. a blood horse, a thoroughbred.
ချေဟ်အသတို	Cheh òtsatä (P. assataro), n. a mule. (ချေလှာ)။
ချေဟ်သုပ်	Cheh dap, n. a zebra.
ချေ	Choa, n. grass, weeds.
ချေကတ်	Choa kakot, n. the same.
ချေတတ်	Chot, v. to whistle.
ချေဟ်	Chom, n. cinders, charred remains.
ချေဟ်ချး	Chom chah, n. the same.
ချေဟ်ပြင်ပြင်	Chom kreang preang, charred buffalo horn.
ချေဟ်	Choa, n. grass, weeds.
ချေဟ်ချာဒုန်	Choa cah tun, n. fine scrapings of bamboo.
ချေဟ်ဒဇိပ်	Choa tecip, n. dubba grass.
ချေ	Chao, v. to revile, to curse; to solder.
ချေလက်	Chao leak, v. the same.
ချေနင်	Chao neang, v. to bring home.
ချေ	Chó, v. to be conjected. (?).
ချေဟ်ချာ	Chòk chā, v. to be jocular. (ချေဟ်ခမက်)။
ချေင်	Chòng, adj. lame. ဝိုင်ချေင် Cäng chòng, v. to be lame.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ချး	Chah, n. charcoal.
ချးတုံ	Chah tamó, n. coal.
ချိုတ်	Chät, v. to die.
ချိုတ်သို	Chät hei, v. to swoon.
ချိုန်	Chän, v. to knead with the hands; n. time; adv. when.
ချိုန်ခန	Chän khana, n. an instant, a moment.
ချိုန်ဂှ်	Chän kòh, adv. at once.
ချို	Chäm, adj. dark blue; v. to feed by hand.
ချိုဝါ၊ ချို	Chä, v. to be rotten as cloth, fleecy; n. fleece.
တောင်ချို	To chä, n. cotton wool.
ချိုအ်ကာ	Choé na, v. to push along.
ချိုအ်လပ်	Choé lo, v. to stop, put in a stopping.
ခြ	Khra, v. to scratch.
ခြပ်	Khròp, n. mail armor, a coat of mail.
ခြာ	Kharā, n. a trumpet.
ခြာ	Khrā, v. to separate.
ခြာတ်	Khrā cait, v. to be separated.
ခြာလပ်	Khrā lò, v. to set apart, to separate.
ခြာင်ခဉ်	Khrā cäng khadait, n. the mark of a cross, or any mark resembling a fowl's foot.
ခြတ်ခြာ	Kharet kharā, n. utensils, appurtenances.
ခြပ်ခြး	Khrup khrah, v. to be distressed.
ခြံ	Khrum, n. a shrub, a bush, a thicket.
ခြဟ်ဒလိက်တ္တိ	Kruh teläk katä, v. to rise suddenly.
ခြင်ဇရော်ပသဲ	Khreang cereh pasoa, n. a chain.
ခြပ်	Khrep, v. to twinkle, to wink.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခရိ	Khré, v. to step proudly, to step with care.
ခရယ်	Khareo, n. a jingle, a small bell.
ခရော်	Kharok, n. a drinking cup.
ခရဲ	Khrao, n. age, time of life.
ခရဲး	Khrah, v. to scratch.
ခရဲးခရပ်	Khrah khруп, v. to be distressed.
ခရိုင်	Khräng, Kharang, v. to enclose; n. an enclosure; a mantrap.
ခရိုင်သိုဝ်	Kharäng sä, n. a sheep-fold.
ခရိုင်စိုဝ်	Khräng cä päng, v. to hedge in, to surround.
ခရိုင်သဇနံ	Kharäng sanēm, n. talon, claw.
ခွင်၊ ခွင်တို	Khlang, khang kū, v. to glow, to shine.
ခွင်တို	Khlang padām, v. to glow, to shine.
ခွင်လစး	Khlang lecah, v. to glow, to shine.
ခွင်သာင်ခဏ	Khlang sain khana, v. to be glorious.
ခွင်သာတ်အာ	Khlang sāt ā, v. to go beyond.
ခွန်	Khlòn, v. to leave, to set aside.
ခွန်လပ်	Khlòn lo, v. to leave vacant.
ခွအ်	Khló, v. to turn up at the sides or edges, to warp.
ခွတ်	Khalat, v. to be open, cleared; to be bear, bald;
ခွပ်	Khlup, v. to be arched.
ခွပ်	Khlè, v. to restore, to reply.
ခွပ်ဂုန်	Khlè kun, v. to return a favor; to repay, kindness.
ခွပ်ပလန်	Khlè palòn, v. to revenge, retaliate; to give in return.
ခွပ်ရော်	Khlè rok, v. to repay.
ခွပ်ရို	Khlè rēm, v. to return help; to help restore.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခွပ်သတ်	Khìe sòh, v. to reply to, to answer.
ခွတ်ပွတ်	Khalot patet, v. to take off, as a ring.
ခွံ	Khíó, v. to bend as in joining the palms; n. a handful.
ခွံတဲ	Khíó toa, n. a measure of capacity, a handful.
ခွိုက်	Khalèk, v. to put on; n. filth, impurity.
ခွိုင်	Khaläng, n. a pond, lake.
ခွိုင်	Khaläng, v. to go beyond, to overstep, to step through.
ခွက်	Khwak, n. a cup; a flat wooden dish, platter, tray, trencher.
ခွာ၊ ရဲခွာ	Khwa, roa khwa, n. a follower.
ဂ	Ke, the third consonant of the Mon alphabet.
ကန်၊ ကန်ဖျန်	Kekòn, kekòn phyon, v. to charge, to instruct; n. a message.
ကိတ်	Kekit, n. dysentery. (ထက်ကိတ်၊ ဝှံ့ကိတ်၊ ယဲဝှံ့ကိတ်)။
ကဲ	Kekui, v. to be drowsy.
ကဲလျှပ်	Kekui lenuh, v. to be indolent.
ကူ	Kekāū, n. race, lineage, kind, sort.
ကူမတွန်တွဲနဲရဲ	Kekāū me tbon tboa hnao reo, a mix race.
ကူဝေါင်သ	Kekāū wongsa, n. family, lineage.
ကူဝေါင်သနန်	Kekāū wongsa non, n. the royal family.
ကော်	Kekom, n. a company, a party.
ကော်သတ်မတုပ်	Kekom sòt metup, a flock.
ကား	Kekah, v. to burst, to explode.
ကိပ်	Kekäp, n. a cover, a lid; a chief.
ကိတ်အိတ်	Kekä kó, n. the neck.
ကန်	Kekon, v. to be disproportionately small.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကီ	Keki, n. a centipede.
ကဲ	Kekui, v. to rise as smoke.
ကီ၊ ကိုဝ်၊ ကိုရ်	Kekū, n. thunder.
ကီတား	Kekū tah, n. Indra's thunderbolt.
ကီတဟီ	Kekū kehim, v. to thunder.
ကင်	Keang, v. to be caught (of falling objects): n. an ape; the sea.
ကင်တ္တဲ	Keang takoa, v. to be caught falling.
ကင်သံင်သာ	Keang songsa, n. Samsara, the sea of rebirths.
ကေ့င်	Kengoin, v. to move about, to roam.
ကေ့င်ကြိုင်	Kengoin kräng, v. to roam, to wander.
ကေ့င်စရိတ်	Kengoin carèt, v. to go about from place to place.
ကေ့င်ကိတ်၊ ကေ့င်စ	Kehēn kit, kehēn ci, v. to gnaw.
ကေက်	Kecak, n. the common house lizard.
ကေတ်	Kecòt, n. a squirt, syringe, pump.
ကေတ်	Kecait, v. to tear.
ကေန်	Kecān, v. to make an effort (used with other verbs).
ကေဲ	Kecai, v. to scatter, spread, to break up.
ကေဲဖုဲ	Kecai phadai, v. to scatter.
ကေက်	Kecauk, n. any sharp thing sticking up or out, a splinter.
ကေန်	Kecun, n. a staff such as old men use. (walking stick).
ကေပ်	Kecēp, n. the Roselle plant.
ကေံ၊ ကေမ်	Kecim, n. a bird.
ကေံကလင်	Kecim kalang, n. the starling.
ကေံကလော်	Kecim kalok, n. the screech owl.
ကေံကွင်အိုင်	Kecim kamain äng, n. the hornbill.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဂဇံကြိဝိတ်	Kecim krawit (P. karaviko), n. a fine voiced bird, the Indian cuckoo.
ဂဇံကြော်	Kecim kreo, n. the curlew.
ဂဇံကွင်ဟိုက်	Kecim klang häk, n. an owl.
ဂဇံကိုင်	Kecim kaloin, n. the common mynah.
ဂဇံကွ	Kecim kwao, n. the Indian cuckoo.
ဂဇံကွတ်ထပ်	Kecim kamat tho, n. the hoopoe.
ဂဇံဂယာင်ယက်	Kecim keyain yòk, n. the osprey.
ဂဇံဂံက်ဂါ	Kecim kok kè, n. the kingfisher.
ဂဇံစဉြော်	Kecim ci só, n. the weaver-bird.
ဂဇံစာင်ဉှ်	Kecim cain dait, n. the water hen.
ဂဇံစေတ်ကွတ်	Kecim cet kwet, n. an owl.
ဂဇံဖွဉ်	Kecim fwe dung, n. a sparrow.
ဂဇံဉှ်မိတ်	Kecim dait mit, n. an oriole, the mango-bird.
ဂဇံတနဲ	Kecim tanim, n. birds generally.
ဂဇံတနောတ်	Kecim tanot, n. the tailor bird.
ဂဇံတမာတ်	Kecim tamat, n. a vulture.
ဂဇံတမံ	Kecim tamó, n. osprey.
ဂဇံတီတောတ်	Kecim titot, n. a species of plover, the Burmese lapwing.
ဂဇံတီတောတ်ကလံ	Kecim titot kalao, the spurwinged plover.
ဂဇံထုတ်	Kecim thakut, n. a quail.
ဂဇံဒုတ်ဒူ	Kecim tuttu, n. the large horned owl.
ဂဇံဒိုင်ဒိုင်	Kecim tong tain, n. a swallow.
ဂဇံပွင်သို	Kecim pamang hoi, n. a sparrow.
ဂဇံပလီ	Kecim paläm, n. a kind of duck.
ဂဇံပသာ်	Kecim pasait, n. a heron.

(ပံက်၊ ဒိုင်)။

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဂဇံပူ	Kecim pau, n. the dove.
ဂဇံပံက်	Kecim pok, n. the heron, the white paddy bird.
ဂဇံပံက်ကိုပ်	Kecim pok káp, n. the brown paddy bird.
ဂဇံဖာဇောင်	Kecim phābū, n. the green pigeon.
ဂဇံဘဏီ	Kecim phēkēm, n. the imperial pigeon.
ဂဇံလနင်	Kecim leneang, n. a hawk or kite.
ဂဇံသဒ္ဓိ	Kecim sadi, n. a shrike.
ဂဇံသဒ္ဓိကြင်	Kecim sadi treang, n. the fork tailed shrike.
ဂဇံသတ်ပြ	Kecim sòt preo, n. a weaver-bird.
ဂဇံသပင်	Kecim sapò, n. the garula.
ဂဇံသွေ့	Kecim sanoa, n. a kind of duck.
ဂဇံဟကြိမ်	Kecim hakró, n. the green bee-eater.
ဂဇံဟင်ကျိုင်	Kecim ho kläng, n. an eagle.
ဂဇံစီ	Kecim bī, n. a snipe.
ဂဇံစံက်ဆု	Kecim bòk chu, n. a woodpecker.
ဂဇံစိုပ်	Kecim báp, n. the teal.
ဂဇံအပြိုက်	Kecim apròk, n. a wag-tail.
ဂဇံအဗွက်	Kecim apleak, n. a night-jar.
ဂဇံအုတ်	Kecim ut, n. an ostrich.
ဂဇော်၊ ဂဇော်	Kecèh, n. the scales of a fish or reptile; v. to scale.
ဂဇော်က	Kecèh ka, n. the scales of a fish: v. to scale fish.
ဂဇိုင်	Kecäng, v. to stoop down.
ဂဇိတ်	Kecät, v. to kill.
ဂဇီ	Kecäm, n. a fork such as that used for planning out paddy; a tattooing iron.
ဂဇုံ	Kecoe, n. the yellow myrobalan. (myrobalan).

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကမ္ပိတ်	Kecät, n. death.
ကဇံ	Keco, v. to sit.
ကဇံထဝါ၊ ကဇံတက်ထဝါ	Keco thawai, Keco tak thawai, v. to sit cross-legged oriental fashion.
ကဇိ	Kecim, v. to mince, chop.
ကဇန်	Kecun, v. to bend the body, bow low.
ကဇန်ထဝဲ	Kecun thabui, v. to be bowed, bent.
ကဇေ	Keceh, n. care, zeal, thoroughness. (ဒန်စိုတ်မထတ်၊ ဒန်မရွှေ့ကိုစိုတ်၊ လွီပရာ)။
နကဇေ	Ne keceh, adv. zealously.
ကဇိက်	Kecäk, v. to jerk.
ကဇိပ်	Kecū, v. to incite animals to fight.
ကဇိပ်စာင်	Kecū cain, v. to set gamecocks fighting.
ကညိက်	Kenyoit, v. to nod.
ကညိက်ကျိပ်	Kenyoit kadäp, v. to bow.
ကညိ၊ ဝှိ	Kenyi, v. to decorate, embellish; n. adornment.
ကညိကေတ်	Kenyi kēt,
ကညိချဲ	Kenyi chai,
ဝှိဝှ	Kenyi kleo,
ဝှိဝှိတ်	Kenyi kenyat, } v. to adorn, decorate, to be adorned.
ဝှိဝှိ	Kenyi mrī,
ဝှိလစတ်	Kenyi lebòt,
ဝှိသိပ်	Kenyi sakäp,
ဝှိသွပ်	Kenyi fwò,
ကညော်	Kenyok, v. to crane.
ကညော်ကံ	Kenyok kó, v. to stretch the neck.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကသန်	Kedon, v. to make narrow.	
ကသို	Kedai, v. to prise (us- prize), to level.	(တးပညီ၊ ငူးတး)။
ကသုတ်	Kedut, v. to joke, to tease.	
ကသုတ်ဂဒါ	Kedut ketait, v. to play, to make fun.	
ကသေင်	Kedeang, v. to chase, pursue.	
ကသေ့သီ	Kedoasei, n. the 5 th lunar month.	
ကသောင်ကအ်	Kedong kó, n. the throat.	
ကသောင်မတ်	Kedong mot, n. the eye-ball.	
ကသောင်မတ်သတ်ဂမိုင်	Kedong mot sòt kemläng, the eyes of the world, an epithet of Buddha .	
ကသုန်	Kedon, v. to step; n. a step, a foot.	
ကသုပ်	Kedop, v. to close, to shut.	
ကသုပ်ကဝေန်	Kedop kawen, v. to be shut up; to be shriveled.	
ကသုပ်ထေတ်	Kedop thó, v. to be closed up.	
ကသုပ်အာ	Kedop ā, v. to be closed up.	
ကသိုက်	Kedäk, v, to shame, to bring to shame.	
ကသိုတ်	Kedät, v. to powder, to reduce to powder.	
ကသိုဟ်	Kedoeh, v. to filter, to strain.	
ကဂိုင်	Kenoin, n. the cheek.	
ကတ	Keta, v. to face; adj. next; adv. in front, in future; prep. before, in front of.	
ကတမတ်	Keta mot, prep. before, in front of.	
ကတမုက်	Keta muk, v. to face.	
ယးကတ	Yeh keta, next morning.	
ကတ်	Kòt, v. to tie, to bind; to make a knot; n. conditions or qualities.	
ကတ်ဂိုင်	Kòt kenoin, n. a girdle, a belt.	
ကတက်၊ ကတက်ဇှ်	Ketak, ketak ceh, v. to tumble, to turn somersault, to fall headlong.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကတပ်	Ketòp, n. a grasshopper; v. to straighten.
ကတပ်ကတား	Ketòp ketah, v. to make straight.
ကတပ်	Ketò, v. to shake, to tremble; to float.
ကတပ်တသု	Ketò tasau, v. to shake, tremble.
ကတပ်နရာတ်	Ketò nerat, v. to tremble with emotion.
ကတို၊ ကတဟ်	Ketòh, v. to borrow, to be in debt; n. a debt.
ကတာ	Ketā, n. the under part of anything.
ကတာနိုင်	Ketā cāng, n. the sole of the foot.
ကတာတဲ	Ketā toa, n. the palm of the hand.
ကတာစီ	Ketā bi, n. the bottom of the river or sea.
ကတတ်	Ketait, v. to snatch.
ကတာပ်	Ketap, v. to be in time, to overtake.
ကတံ	Ketam, n. a crab.
ကတိ	Ketei (P), n. transition, the transition from one existence to another; a promise.
ကတိညာန်	Ketei nyan (P), n. understanding.
ကတိပညာ	Ketei ponnyā (P), n. prudence, intelligence.
ကတု	Ketau, n. the moon, a moon.
ကတုစွက်	Ketau fweak, n. the waning of the moon.
ကတုပေင်	Ketau poin, n. the full moon.
ကတုမမောက်	Ketau memok, n. the waxing of the moon.
ကတုမက်	Ketau mok, n. the waxing of the moon.
ကတုအိုတ်	Ketau ät, n. the day on which the moon entirely disappeared.
ကတုံ	Ketum, v. to fall.
ကတုံစေဟ်	Ketum ceh, v. to fall down.
ကတောက်	Ketait, n. a saw.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကတောက်	Keteak, n. a mallet, a club.
ကတောက်ဒနန်	Keteak tenon, n. the same.
ကတေးပး	Ketē pah, v. velvet.
ကတောင်	Ketē, v. to cry aloud.
ကတောင်ကော်	Ketē kok, v. to call out.
ကတောင်ကြား	Ketē krah, v. to weep and wail.
ကတောင်ယာ	Ketē yēm, v. to weep, lament.
ကတေးဟ်	Keteh, n. a chip, a fragment; num. aux. applied to flat things.
ကတော့	Ketoa, n. a newly form fruit.
ကတော်	Ketao, v. (1) to warm, to heat; (2) to stand.
ကတေး	Ketah, v. to burn round or over; to turn back; to burst, to break forth; n. thunder.
ကတေးရွှေ	Ketah khlē, v. to make return.
ကတေးဗူး	Ketah pleh, v. to be turn away from.
ကတေးသေ့	Ketah sangom, v. to repent.
ကတိုန်	Kethän, n. the 8 th lunar month.
ကတိုပ်မတ်	Ketäp mot, n. the eyelid.
ကတို	Ketäm, v. to beat.
ကတို၊ ကတိုပ်	Ketä, n. a board, a seat.
ကတိုထမိတ်	Ketä thamoit, n. a seat, a couch.
ကတိုလွဲ	Ketä lewi, n. a seat, a couch.
ကတိုပါသ်	Ketä pah, n. a chess board.
ကတိုဒန်	Ketä tetòh, n. origination, beginning.
ကတိုဗဒါ၊ ဗွဟ်	Ketä petòh, v. to create, to make.
ကတိုဘူ	Kòtraphū (Skt), n. one who is in a fit state to receive sanctification.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကေင်ဂြီ	Keteang krī, n. an assistant, a monk of the second rank in the monastery.
ကေင်ပူး	Keteang panah, n. the shoulders.
ကေပ်	Ketòp, v. to hatch.
ကေီတဲ	Kete toa, n. the hand from wrist to root of fingers.
ကေဒု	Ketu, v. to pound, hammer, beat.
ကေဒုက်	Ketauk, n. a small temporary hut.
ကေဒင်	Ketung, n. a point of land, a cape or promontory.
ကေဒက်၊ ကေိုက်	Ketait, v. to be wanting.
ကေဒက်ပြုဒါ	Ketait prottenyē, to be wanting in sense, stupid.
ကေတဟ်	Keteh, v. to be acquainted with.
ကေဒါ	Ketú, n. a chamber-pot; a ferry.
ကေံ	Ketòm, n. a chamber.
ကေံဟံ့သုင်	Ketòm hum dait, n. a bathroom.
ကေံ၊ ကေိုင်	Ketù, v. to cover; n. musk.
ကေိုင်ကြပ်	Ketü krop, v. to cover up.
ကေိုင်လပ်	Ketü lo, v. to conceal.
ကေြဘ	Kotrephe (P), n. an ass.
ကေံပြာတ်	Ketó prāt, n. the calf of the leg; the plantain bud.
ကေိသတ်ပြီ	Kethi sòt preo, n. coconut milk. (P. dadhi, milk curds).
ကန်	Kòn, v. to take in the hand; n. a handful.
ကန္တ	Kònthe (P), n. the body.
ကန္တမာလာ	Kònthe mēlā, n. a malignant tumor, cancer. (ယဲကလေံကလေန်)။
ကန်ရဟ်	Kòntheròh (P. gandho & raso), n. scent, perfume.
ကန္တပ်	Kònthò (Skt. gandharva), n. a celestial musician; music.
ကန်ခိုက်	Kònthäk, n. brimstone.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကနန်	Kenon, n. a digit, a numeral, a figure.
ကနပ်	Kenop, n. a desire, a longing; a shoe, a sandal.
ကနပ်ခိုင်	Kenop cäng, n. a shoe, a sandal.
ကန္တုက	Kòntuka (P. āgantuko), n. a stranger, a pilgrim.
ကနဲ	Kenai, n. place.
ကနိက်	Kenoit, n. a curtain.
ကနီ	Kenī, n. the queen lagerstroemia.
ကနေင်	Keneang, n. the Inga tree.
ကနေဟ်	Keneh, n. the heel.
ကနေဟ်ဇာတ်	Keneh cat, n. the mongoose, a species of ichneumon.
ကနေအ်	Kené, n. a kind of creeper (<i>Entada pursaetha</i>), the seed of the same.
ကနေအ်ကွိုင်	Kené kabong, n. the knee-path.
ကနေောင်	Kenong, n. a ladder made of a single bamboo.
ကနပ်	Kenop, n. a desire, a longing.
ကနင်ကနာတ်	Kenong kenat, n. anger, hatred.
ကနး	Keneh, n. a fence.
ကပ်	Kòp, adj. sufficient. (မရပ်ဂပ်၊ မချိုက်ပေင်)။
ကပ်ဂေါင်	Kòp ko, v. to be fit, proper; adj. fit, proper.
ကပ်မချိုင်	Kòp me kläng, n. a sufficiency.
ကပ်မလံ၊ ကပ်လံ	Kòp me ló, kòp ló, n. a long time.
ကပ်ပ်	Kepò, v. to go round an obstacle.
ကပ်ပ်ဂင်	Kepò keang, n. a bight or bend in a river.
ကပ်ပ်ညွဲ	Kepò satum, adj. turning to the right.
ကပ်ပ်အာ	Kepò ā, v. to go round.
ကပ်ပ်	Kepait, v. to be soft, to be spoiled.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကဗေဇု	Kepéh chu, n. a deal or plank.	
ကဗေါ	Kepoa, n. a nest.	
ကပိုင်	Kepä, n. lime.	
ကဗင်ဒိုင်	Kepeang tū, n. a ravine, a gorge.	
ကပ္ပ	Kopphe (P), n. the womb.	
ကဗီ	Kepi, n. the scaly ant eater.	
ကဗိက္ခက	Kepi kemetak, n. parsimony, niggardliness.	(ပွမဂအေတ်၊ တဲခွံ)။
ကဗုတ်	Keput, n. a deed, anything done.	
ကဗုတ်ကလာန်	Keput kelan, n. a law-suit.	
ကဗံ၊ ကဗအံ	Kepó, n. the hump of a bull.	
ကဗိုတ်	Kepūt, v. to throw; n. a stone's throw.	
ကဗိုတ်ကျာ	Kepūt kyā, n. a squall, a violent wind.	
ကဗိုတ်ပတိုန်	Kepūt patän, v. to throw up, to toss.	
ကဗိုန်ဂညောန်	Kepūn Kenyon, v. to make firm.	
ကဗး	Kepéh, v. to strike with the palm of the hand.	
ကဗွဲ	Kemcai, adj. various, scattered.	(တူဟ်ဟ်၊ မပြးဇး)။
ကဗွီ	Kemcēi, n. a parent-in-law.	
ကဗွီတ်	Kemcät, n. a death.	
ကဗွက်	Kemtak, v. to be near, niggardly; n. avarice, n. niggardliness.	
ကဗွင်	Kemtang, v. to be bitter; adj. bitter.	
ကဗွင်ဖွဲ	Kemtang panai, n. the plant veronica.	
ကဗွဲ	Kemtao, v. to be hot, adj. hot.	
ကဗွင်ကွဲ	Kemtong kemtao, v. to vex, distress.	
ကဗွီရ	Komphira (P. gambhiro), adj. deep, abstruse.	
ကဗမ်အက်	Kem-ak, n. avarice, niggardliness.	(ကွမက်- မသအေတ်သပါန်)

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကမ်အတ်	Kem-ot, v. to roar as lion.
ကမ်အိက်	Kem-oit, n. a sighing noise.
ကမာ	Kemē, v. to nurse or care for; to herd; n. a nurse, a herd.
ကမာစိင်	Kemē coin, n. an elephant keeper, a mahout.
ကမာဂွ	Kemē kleo, n. a cowherd.
ကမာန်	Kemān, n. a son-in-law.
ကမိတ်	Kemit, n. a mosquito.
ကမိဟ်	Kemih, v. to be prosperous, well-to-do.
ကမီ	Kemi, n. the lid of a pot.
ကမုက်	Kemauk, v. to pound, as with a pestle.
ကမုင်ဂလောင်	Kemung keleang, n. the human foetus.
ကမဲ့	Kemui, n. a witch.
ကမုဟ်	Kemuh, n. a bamboo texture set up in a rivulet to intercept fish.
ကမဲ	Kemeo, v. to suckle.
ကမ္ဘတ်	Kemnat, v. to be sweet; adj. sweet.
ကမိ	Kemyi, n. poison, venom.
ကမိ	Kemyēi, n. a husband's sister.
ကမိဒို့	Kemyēi teni, n. a husband's brother.
ကမိင်	Kemyäng, v. to be living; adj. living.
ကမိတံ (ကမ်သိတံ)	Kemsēi krauh, n. a father in law.
ကမိပြ (ကမ်သိပြ)	Kemsēi preo, n. a mother in law.
ကမြ	Kemre, n. sediment, less.
ကမြင်	Kemreang, n. comprehension, understanding.
ကမြင်ဒိပ်	Kemreang tip, n. supernatural knowledge.
ကမြိုင်	Kemroin, n. to make a resounding noise; n. a resounding noise.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကေမြင်	Kemreang, n. a hole, a cavity, a chasm. (ပထောင်၊ ထမောင်း၊ ဗင်ဖြတ်)။
ကေမြင်မြူ	Kemreang sum, n. a serpent's hole.
ကမြ၊ ကမြမ်	Kemròm, v. to rumble. (ကအတ်ရများ၊ ကမြီကအတ်၊ ဗြုသဇီ)။
ကမ္ပိုင်	Kemläng, v. to be many, adj. many.
ညးကမ္ပိုင်၊ မ္ပိတ်ကမ္ပိုင်	Nyeh kemläng, Mnih kemläng, the many, people in general.
ကမ္ပီ	Kemē, v. to ordain; n. a fully ordained monk.
ကမ္ပီဓမ္မကထိုက်	Kemē thommekathäk (P. dhammakathiko), n. a preaching monk.
ကမ္ပီအာဂန္တုက	Kemē ākòntauka, n. a monk who is a guest.
ကမ္ပီအာဝါသိက	Kemē āwāseika (P. āvāsiko), n. a monk resident in his monastery.
ကမ္ပီကုသိ	Kemē isei, n. an ascetic.
ကယိ	Keyi, v. to anoint.
ကယိတ်၊ ကယေ	Keyih, keyeh, v. to sing.
ကယး	Keyeh, n. the morning.
ကယးသင်္ဘဲ	Keyeh sò ngoa, morning and evening.
ကယိုင်	Keyäng, n. a husband or wife.
ကယိုင်လချီ	Keyäng lemyēm, v. to maintain life, to obtain a living; n. a living.
ကရ	Kere, n. a basin, washbowl.
ကရင်	Kereang, v. to inform, to make known.
ကရင်စ	Kereang ci, v. to ask for contribution, to collect.
ကရင်တ္တီ	Kereang pateim, v. to inform, to make known.
ကရဝါသ	Kerewēsa (P), n. a householder, an inmate of a house.
ကရဟ်	Keròh (Skt. griha), n. a householder, a layman.
ကရဟ်စာင်	Keròh cain, n. a cock's spur.
ကရင်	Kerain, v. to be unsteady, to be cranky. (ချီဒရင်၊ ကရင်ဂရံ)။
ကရင်ဂရံ	Kerain kerom, v. the same.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကရာင်မို	Kerain hmui, v. to stagger.	(ဂါဝါ၊ ဆူဒလူ)။
ကရာမ်	Kerēm, n. a frame for creeper.	
ကရိတ်	Kerèt, v. to rub against.	
ကရိတ်ခတ်	Kerèt khòt, v. to rub against, irritate.	
ကရိပ်အရောင်	Kerep arī, n. a hint.	
ကရင်	Kerung, n. a vessel with a perforated bottom used for cooking by steam.	
ကရံင်	Kerom kräng, v. to laugh.	
ကရော်	Kerok, n. a hollow between two hills, a pass, a passage.	
ကရော်တံ	Kerot, v. to corrode; n. a pump.	(ဂြို၊ သင်္ကီဂြိုလီလ်အာ၊ n. ဂစတ်၊ ဗျတ်)။
ကရော်ပံ	Kerop, n. cover.	
ကရော်ပံကောင်	Kerop kaneang, n. a crown.	
ကရော်ပံလွက်	Kerop letak, v. to cover the person, to clothe.	
ကရော်ပံဩဟ်	Kerop soeh, n. the cloth worn by a woman over her breasts.	
ကရဲ	Kereo, n. a crowing sound.	
ကရိုက်	Keräk, v. to shake.	
ကရိုက်ကရာင်	Keräk kerain, v. to shake, to tremble.	
ကရိုင်ပရံ	Keräk paròh, v. to shake as a tree to bring down the fruit.	
ကရိုင်	Keräng, n. a laugh, laughter.	
ကရိုင်စရီ	Keräng cirä, n. play, sport.	
ကရိုင်ပဝေင်	Keräng pawain, v. to play, to sport.	
ကရိုင်မဖွေ်သတိုတ်	Keräng me hnok satät, n. loud laughter, a horse laugh.	
ကရိုဟ်	Kerüh, v. (1) to gleet; (2) to push, to shove; (3) (Skt. garh) to blame, reprove, disparage.	
ကရိုဟ်	Keroeh, v. to fall pieces.	
ကရိုဟ်	Kerüh (Skt. garaha), v. to blame, reprove, disparage.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကရိုဟ်ခတ်ခတ်	Kerūh khòt khòt, v. to repulse, to ward off.
ကရိုဟ်ဂျေန်ခေါတ်	Kerūh klon bot, v. to blame, disparage.
ကရိုအ်ဂတေဝ်	Kerú ketī, v. to cry aloud, to weep.
ကလက်	Kelak, v. to place in the ground.
ကလန်	Kelon, n. a turn.
ကလပ်	Kelò, v. to put over the head, to wear on the head.
ကလာ	Kelē, n. a native of any country west of Burma.
ကလာကျေဝ်	Kelē klē, n. Indians, Hindus.
ကလာဇဝါ	Kelē cewē, n. the Javanese.
ကလာပသ (ကလာပသီ)	Kelē pasī, n. a Mohammedan Indian.
ကလာန်	Kelān, n. a word.
ကလာန်ကကန်	Kelān kekòn, n. a word, a message.
ကလာန်ကွိုက်ကျွန်	Kelān kanoit kmun, n. falsehood, lying.
ကလာန်တကုင်လဟဲ	Kelān tanung lehoa, n. insolence, insolent language.
ကလာန်တံ	Kelān tòm, n. an exordium.
ကလာန်ထမုန်	Kelān thamun, n. falsehood, lying.
ကလာန်ပရိုင်	Kelān parang, n. news, tidings.
ကလာန်မစှေစး	Kelān me ceh cah, wrangling.
ကလာန်မဆောတ်ယောင်	Kelān me chot yong, falsehood, unreality.
ကလာန်မပိုဟ်ဂုန်	Kelān me poeh kun, calumny, slander.
ကလာန်ညွတ်မြတ်	Kelān sakat mroh, }
ကလာန်ညွှပ်ညွှာပ်	Kelān sakē kato, } harsh words, unkind language.
ကလာန်သာသွံ	Kelān sā sapò, frivolous talk.
ကလိဂပပ်	Keli kepò, v. to make offerings.
ကလိင်ကို	Keloin kä, v. to lengthen.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကလိန်	Kelin, v. to be off the straight; to mislead.
ကလုင်	Kelung, n. an eel.
ကလုင်တုတ်	Kelung taut, v. to mount the warp.
ကလုံ	Kelum, n. the Thalia Cannaeformis.
ကလောင်	Keleang, n. a stick upon which burdens are borne across the shoulder, a porter's yoke; one who carries with a yoke.
ကလောင်ကမတ်	Keleang kamot, n. a grass-cutter.
ကလေဟ်	Keleh, v. to strike backwards, as with the elbow.
ကလေံ	Kelé, v. to shorten; to lend.
ကလောင်	Kelong, n. a forked pole to twist off fruits and leaves with.
ကလောံ	Kelú, v. to instruct. (ဒလောံဇ္ဈာန်)။
ကလံက်	Kelòk, v, to dip, to dye.
ကလိုက်တ္တီ	Keläk katä, v. to get up, to rise.
ကလိုက်ဇျံ	Keläk phyeh, v. to put down into the ground.
ကလိုက်ဗွဲ	Keläk pekui, v. to cause to ascend as smoke.
ကလိုင်	Keläng, v. to increase; adj. much.
ကလိုင်ကုသိုင်	Keläng kausä, to increase merit, to grow in good works.
ကလိုင်န့်	Keläng kòh, adv. so much.
ကလိုင်လှီ	Keläng lä, adv. how much.
ကလီ	Kelēm, v. to cover the face, to veil, to conceal; n. the monitor.
ကလီအတ်	Kelēm cāt, n. one kind of varan.
ကလီဒျိုက်	Kelēm däk, v. to overwhelm, overspread.
ကလီသွာံ	Kelēm hlom, v. to wear a garment so that the head and face are covered.
ကလီ၊ ကလီခကံင်	Kelū, kelū khanòng, v. to be stubborn, intractable.
ကလီအ်	Keloé, v. to stammer, to stutter. (ဟိုအရေင်နိအ်ခေင်ဟံ့မွဲကိုကလိတ်ကလောတ်)။

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝေ	Kewe, n. shame.
ဝေ	Ko, (1) adj. pretty; (2) (Skt. garbha), n. the womb.
ဝေမိ	Ko mi, n. the womb.
ဝေဝေ	Ko kòp, v. to be handsome.
ဝေဝါ	Ko kē, v. the be pretty.
ဝေဝဲ	Kewò, v. (1) to be heaped, (2) to be blown away.
ဝေဝိုင်	Kewoin, v. to swing.
ဝေဝီ	Kewī, n. a bundle.
ဝေဝဲ	Kewui, v. to swing.
ဝေဝေင်	Keweang, v. to blow away.
ဝေဝိုက်	Kewāk, v. to wag.
ဝေဝပ်	Kesò, v. to mourn; to whine.
ဝေဝပ်နရာတ်	Kesò nerat, v. to mourn lament.
ဝေဝတ်	Kesait, v. to tear or rend.
ဝေဝောင်	Keso, v. to be sloping.
ဝေဝို	Kesä, n. a shrub. (ရွှေ၊ တွဲရာပ်ရွှေ)။
ဝေဝိုကြပ်	Kesä krëp, n. bush, jungle.
ဝေဝိုဆု	Kesä chu, n. shrubbery.
ဝေဝိုတုံပွဲ	Kesä tanom pakāo, n. a flowering shrub.
ဝဲ	Kòh, pron. adj. that.
မ္မိဟ်ဝဲ	Mnih kòh, that man.
ဝဲလေဝ်၊ ဝဲလေဝ်ကို	Kòh lē, kòh lē kām, conj. also.
ဝေဟက်	Keheak, n. a bridle.
ဝေဟပွတ်	Kehoppatei (P), n. a householder, a layman.
ဝေဟာ	Kehā, n. a washer man.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဂဟီ	Kehim, v. to sound, as a gong; to growl, as a tiger; to murmur.
ဂဟီကြီ	Kehim Krä, v. to murmur.
ဂဟေဟ်၊ ဂဟေသ်	Keheh, v. to neigh. (ချေံကဟီ၊ ချေံကရဲ)။
ဂဟေံချေံ	Keheh cheh, n. the neigh of a horse.
ဂဟဲ	Kehui, v. to sway, to swing.
ဂဟေင်	Kehoin, v. to go from place to place.
ဂဟီ	Kehū, v. to renew, renovate, restore.
ဂဟီပလေင်	Kehū palè, v. to restore.
ဂဟီဟ်	Kehūh, v. to make, to erect.
ဂဗင်	Kebang, v. to lift up; to praise.
ဂဗင်သဘ်	Kebang saphait, v. to help, assist.
ဂဗိဟ်	Kebih, v. to break off, to break open.
ဂဗိဟ်ဂဗဲ	Kebih kecai, v. to break off and separate.
ဂဗေင်	Kebo, v. to gather together.
ဂဗေဟ်	Keboh, n. cooked food kept over.
ဂဗေဟ်နာဗျူ	Keboh nedū, n. the same.
ဂဗံ	Kebom, v. to keep in the mouth.
ဂအတ်	Ke-òt, v. to roar, to rumble.
ဂအတ်ရမုာ်	Ke-òt remsain, v. the same.
ဂအဟ်	Ke oh, n. a daughter in law.
ဂအာင်	Ke ain, n. one's own place, abode.
ဂအာင်သို	Ke ain hei, n. a house-lot.
ဂအာင်အရီ	Ke ain arī (P. ariyabhūmi), n. the state of an ariya.
ဂအီ	Ke-ī, n. (1) a cucumber; (2) a mortar or pounder.
ဂအီတုံ	Ke-ī tamó, n. the musk-melon, Cucumismelo.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကအုံ	Ke um, v. to heap, to pile.	
ကအုံ၊ ဂဠု	Ke ui, n. medicine, tobacco.	
ကအုံခနိက်	Ke ui khanoit, n. medicinal powder.	
ကအုံဂပိတ်ဖွတ်	Ke ui kepät fwòh, n. quinine.	
ကဠုဒေ	Ke ui tepe, n. a medicine, remedies; v. to administer a remedy.	
ကဠုပရုန်	Ke ui perun, n. a vermifuge.	
ကဠုပဖော်	Ke ui pepoh, n. medicinal powder, a dusting powder.	
ကအုံမ	Ke ui me, n. a pill, a tabloid.	
ကဠုယန်မတ်	Ke ui yòn mot, n. eye salve, eyewash.	
ကဠုရဲသီ	Ke ui raiseī, n. a medicine or charm to incite love.	
ကအုံပိတ်	Ke ui wūt, n. chloroform.	
ကအုံသေနာတ်	Ke ui senat, n. gun-powder.	
ကအေတ်	Ke ēt, v. to be near, stingy.	
ကအေမ်	Ke ēm, v. to hem.	
ကအေ့	Ke eh, v. to neigh; to make a creaking noise. (ကရေ၊ ရေကရေ)။	
ကအေတ်သင်သောင်	Ke ot sain so, v. to make a noise, as a multitude.	
ကအုပ်	Ke up, n. a vessel in which food is carried to the monastery; a chief.	
ကအုပ်ဝေ၊ ကအုပ်ဖွန်	Ke up thòp, ke up panān, n. a commander in chief.	
ကါ	Kē, n. (1) a clog put upon the necks of criminals; (2) a lineal measure.	
ကါကံ	Kē kó, n. a collar put on prisoners.	
ကါထာ	Kēthā (P), n. a verse or stanza.	
ကါဒ်	Kāt (Eng), n. a guard-house.	
ကါန်၊ ကါန်လတ်၊ ကါန်ကင်လတ်	Kān, kān lò, kān kang lò, v. to put up a barrier.	
ကါပ်	Kēp, v. to be forked; to sit astride; n. a fork.	
ကါပ်ဆု	Kēp chu, n. a fork in a tree.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝါမ	Kēme (P), n. a village.
ဝါ	Kēm, v. to step.
ဝါ ကွပ်	Kēm kwait, v. to walk.
ဝါ လုပ်	Kēm lup, v. to step into.
ဝါ သရင်	Kēm sarung, v. to step over.
ဝါ	Kai, v. to go out of the straight, to slant.
ဝါဝါ	Kai wai, v. to go from side to side.
ဂဝုတ်	Kewut (P. gavutam), n. a measure equal to a fourth of a yojana.
ဂိ	Ki, v. to ache, to be in pain.
ဂိတ္တန်	Ki katan, v. to feel pain.
ဂိယံ	Ki yoa, n. sickness, malady, disease.
ဂိဇကုတ်	Kicekut (P. Gijjhakuto), n. "The vulture Peak", the name of a mountain near Rājagaha.
ဂိဇ္ဈကမာတ်	Kecēkamat (P. gijjho), n. a vulture.
ဂိတု	Kitau, n. the moon, a moon.
ဂိမှန်	Kihmòn (P. gimhānam), n. the hot season.
ရာသီဂိမှ	Rēseī gimha (P. gimho), n. the same.
ဂိလာနဘတ်	Kilānephòt (P. gilāno & bhattam), n. food for sickness.
ဂုတ်	Kauk, n. a prison, a jail.
ဂုတ္တ	Kutta (P), n. a guardian, a governor.
ဂုန်	Kun (P. guno), n. a quality, attribute; a good quality, merit; conj. because of.
ဂုန်စရဲ	Kun carai, n. honor, good standing.
ဂုံ	Kum, v. to winnow.
ဂုံဆွဲ	Kum só, v. to separate the chaff from the grain.
ဂုံသျှ	Kum hau, v. to separate the dust from the cleaned rice.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝုံစအး	Kum ca ah, v. to separate the dust from the cleaned rice.
ဝုဟ်	Kuh, v. to swell.
ဝု	Kū, (1) v. to rain; (2) n. a clearing, a garden.
ပြဲဝု	Proa kū, v. to rains.
ဝုယာ	Kū yè, n. a clearing.
ကေက်	Koit, v. to pull forcibly.
ကေက်သော်	Koit sok, v. to pull the hair.
ကေင်	Koin, v. to move round.
ကေင်လန်	Koin lòn, v. to move about from place to place.
ကေတ်	Kēt, v. to turn round.
ကေတ်ဂဇွင်	Kēt kehoin, v. to go round move from place to place.
ကေတ်ဂပပ်	Kēt kepò, v. the same.
ကေတ်ပီ	Kēt pai, v. to go round.
ကေတ်တန်ဆန်	Kēt ton chon, v. to wander promiscuously.
ကေက်	Kòk, n. a kiln. (ကတိုင်ကေက်)။
ကေက်ခွဲ	Kòk khamai, n. a pot-kiln.
ကေက်ဂပိုင်	Kòk kepä, n. a lime-kiln.
ကေက်ချိုတ်	Kòk dät, n. a brick-kiln.
ကေစရ	Kūcara (P), n. food; lawful resort (for alms).
ကေစရဂီ	Kūcarakēm (P. gocarāgamam), n. resort for alms.
ကေတမ	Kūtama (P. Gotama), n. the name of the Buddha .
ကေတြာဘူ	Kūtraphū (P), n. one who is in a fit state to receive sanctification.
ကေဓဒကောတ်	Kūdhe tekot (P. godha), n. an iguana.
ကေင်	Ko, v. to be handsome, to be of good form.
ကေင်ဂပ်၊ ကေင်ဂါ	Ko kop, ko ke, to be handsome, to be of good form.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဂေါင်ဖြိုင်၊ ဂေါင်မြီ	Ko sung, Ko mrēm, to be handsome, to be of good form.
ဂေါဟ်	Koh (P. gūha), n. a cave.
ဂေါဟ်ထို	Koh thām, n. a cave.
ဂံက်	Kòk, v. to shiver; to be lame, to go lamely.
ဂံက်ပြဲ	Kòk proa, to shiver in the rain.
ဂံက်ကဆဲ	Kòk kadai, to be lame, to go lamely.
ဂံက်ဂါ	Kòk Kē, n. a king-fisher.
ဂံင်	Kòng, v. to be bold, to dare, to venture.
ဂံင်သကာန်	Kòng sakān, adj. heroic.
ဂး	Keh, v. to speak, to say.
ဂးယျ	Keh yemu, v. to call, to name; to be named.
ဂိုင်	Käng, v. to take, seize, grasp.
ဂိုင်ကေတ်	Käng kēt, v. to choose.
ဂိုင်စ	Käng ci, v. to take to eat.
ဂိုင်ကာ	Käng nā, v. to take away.
ဂိုင်တိုက်	Käng tangäk, v. to row a boat.
ဂိုင်တွံ	Käng kwòh, v. to undertake the speaking about a matter.
ဂိုင်ဒေပ်	Käng tēp, v. to treasure up.
ဂိုင်နင်	Käng neang, v. to bring away.
ဂိုင်ပတိသန္နိ	Käng patisonthi, v. to enter the womb in a new existence.
ဂိုင်ပတုပ်	Käng patup, v. to compare.
ဂိုင်ဖျ	Käng phyao, v. to fetch home.
ဂိုင်ယိုက်ကေတ်	Käng yäk ket, v. to seize.
ဂိုင်ရဲကေတ်	Käng rui kēt, v. to choose for oneself.
ဂိုင်လံလံ	Käng letòm lò, v. to take control.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကိုင်လပ်	Käng lò, v. to take to oneself.
ကိုင်သွမ္မီ	Käng somteim, v. to mark, to take note of.
ကိုတ်	Kūt, v. to put forth effort.
ကိုန်	Kūn (P. gano), n. a collection, assemblage, sect.
ကိုန်အစိတ်	Kūn tecit, the nine kind of verse.
ကိုပ်	Kūp, v. to cover.
ကို	Kūm, v. to be warm; to be comfortable, happy; n. a lamp lantern, a fire balloon.
ကိုကို	Kūm kūm, adv. agreeably.
ကို	Kū,
ကိုခွင်	Kū khlàng,
ကိုအဟို	Kū tehū,
ကိုလဟို	Kū lehū,
ကိုလောလံ	Kū lom lai,
ကိုသလံင်	Kū salòng,
ကိုဖုတ်	Kū phadot, v. to spark and glow.
ကိုမြတ်	Kū mròh, v. to glow; to increase.
ကိုဟ်	Kūh, v. to regret the loss of a thing; n. a cave; a niche, a grotto (P. guha).
ကိုဟ်ခွင်	Kūh khlup, n. an arched niche.
ကိုဟ်တုံ	Kūh tamó, n. a rock cavern, an asylum, a retreat.
ကိုဟ်ထို	Kūh thäm, n. a cave.
ကိုဟ်	Kedoeh, v. to powder, to crush to a powder.
ကိုကျပ်	Kene kyait, n. a queen consort; the wife of a prince.
ကိုက်	Keneak, v. to sink deep in the mire.
ကိုတ်	Kenot, v. to pin, to stick a pin.

ကွတ်ဗန်	Kenot petoh, v. to form, to carve.
ကွန်	Kenon, v. to count, to sum up; n. a numeral, a sum.
ကွပ်	Kenop, v. to desire, to long for.
ကွါ	Kenē, n. a shell, as of a coconut.
ကွါင်	Kenain, v. to be loose not tight.
ကွီ	Keni, n. a rat, a mouse.
ကွီယုန်	Keni yòn, n. a shrew mouse.
ကွိုင်	Kenoin, n. (1) shadow, jungle; (2) the loins, the waist.
ကွိုင်ဟတ်	Kenoin hòt, n. a crank of a spinning wheel.
ကွိန်	Kenin, n. a woman's skirt.
ကွိန်ယာတ်	Kenin yat, n. clothing (a woman's).
ကွီ	Kenī, n. a pillow, a cushion.
ကွီဒလဲ	Kenī telai, n. a cushion for the elbow.
ကွေင်	Keneang, n. the Inga tree.
ကွေင်မတ်	Keneang mot, n. the eyebrows.
ကွေဟ်	Keneh, n. a tusk, an eye-tooth.
ကွေဟ်ဖြူ	Keneh sum, n. the fang of a snake.
ကွဲ	Kenoa, n. the comb of a fowl.
ကွေက်	Kenok, n. a stick to stir rice with.
ကွေိုင်	Kenong, n. a ladder made of a single bamboo.
ကွဲ	Kenea, n. abdomen.
ကွဲကိတ်	Kenea kit, v. to have dysentery.
ကွဲပု	Kenea pau, n. a loosening of the bowels.
ကွဲပိန်	Kenea pün, v. to be costive.
ကွဲလီ	Kenea lēm, n. diarrhea.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝှင်ဝှိတ်	Kenong kenat, v. to be malicious.
ဝှ် (ဝှ်)	Kemait, v. to hook; to paddle so as to turn away the stem.
ဝှတ်	Kemut, n. a mosquito.
ဝှင်	Kemòng, n. boldness, heroism.
ညးဝှင်	Nyeh kemòng, n. a warrior.
ဝှင်ချေ	Kemòng cheh, n. a mounted soldier.
ဝှင်စိင်	Kemòng coin, n. a soldier on elephant's back.
ဝှင်တိုက်တို့	Kemòng tāk kwī, n. infantry and charioteers.
ဝှိ	Kyi, n. poisoning, pain.
ဝှိတ္တာန်	Kyi katan, v. to feel pain.
ဝှိမြဲ	Kyi sum, n. snake poisoning.
ဝှိဘိင်တိုင်	Kyi phoin taloin, v. to swoon, to faint.
ဝှိသရဏ္ဍိ၊ ခွီ	Kyi sara kwü, n. the pain from the lash.
ဝှိအယ်	Kyi ayeo, n. scorpion poisoning, the pain from the scorpion's sting.
ကျး၊ ဝယး	Keyeh, n. the morning.
ကျင်	Kyung (Bengali), n. wheat.
ကျိုင်	Kyäng, v. to live, to be alive.
ကျိုင်တိုန်	Kyäng tän, v. to rise to life.
ကျိုင်လမျီ	Kyäng lemyëm, v. to live.
ကြက်	Kreak, v. to be narrow.
ကြင်	Kreang, v. to understand, to comprehend; to inform; n. a horn.
ကြင်ဂုန်	Kreang kun, v. to be grateful.
ကြင်စိင်	Krean coin, n. an elephant's tusk.
ကြင်တီ	Kreang teim, v. to comprehend.
ကြင်တုံ	Kreang tamó, n. an anchor.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကြင်ပံက်	Kreang pok, n. a kind of bracelet.
ကြင်လှံ	Kreang lephòh, v. to call to account.
ကြင်အောက်	Kreang eak, n. the trumpet flower tree, <i>Calosanthus Indica</i> .
ကြန်	Kròn (Skt. <i>grantha</i>), a literary composition, a book; num. aux. with prescriptions.
ကြန်ဂအံ့	Kròn ke-ui, n. a medical work.
မူးကြန်	Mengeh kroon, adv. on no authority, (Anglice, "without book").
ကြပ်ဝင်	Kròp weang, n. property, household, goods.
ကြဟ်	Kròh, v. to roar as a lion, to sigh as the wind.
ကြင်	Krain, n. a threshing floor. (ကြင်သွက်ဝံ့ပွိုန်ကြေံ၊ ဒွင်)။
ကြင်မပွိုန်ကြေံ	Krain me plan só, n. the same.
ကြတ်	Krat, v. to scatter with the hand.
ကြတ်မ	Krat me, v. to sow.
ကြတ်ဖွက်	Krat hnoit, v. to throw a cast net.
ကြံ	Krēm, v. to put up a barrier.
ကြံသြန်၊ သုန်	Krēm saun, v. to be waste, to be desolate.
ကြံလူသိုတ်	Krēm legnu het, v. the same.
ကြဲ	Krai, n. a deer, <i>Cervus porcinus</i> .
ကြိုင်	Kroin, n. (1) soot on pots; (2) a rumbling noise.
ကြိပ်	Krip, v. to run.
ကြိပ်	Kerip, adv. during.
ကြဲကြဲကြဲကြဲ	Kru kru kreak kreak, adv. noisily as a multitude.
ကြန်	Krun, n. the white ant or termite.
ကြဲ	Krui, v. to be lean, thin.
ကြဲကြေံ	Krui kreh, v. the same.

ကြိုင်	Kroin, v. to chew the cud.
ကြိုင်စ	Kroin ci, v. the same.
ကြိန်အက်	Krēn teak, v. to bind.
ကြိန်လပိုန်	Krēn lepün, v. to make fast.
ကြိ	Kroa, v. to draw, to pull.
ကြိကာ	Kroa nā, v. to draw away.
ကြိဖျပ်လပ်	Kroa phyòp lò, v. to be bound, fastened.
ကြောပ်	Krop, v. to cover up, to conceal.
ကြောပ်စို	Krop kenī, n. a pillow case.
ကြောပ်ပွိုပ်	Krop patäp, v. to cover up, to bury.
ကြောပ်ဖခေါန်	Krop peton, v. to conceal.
ကြောပ်လတက်	Krop letak, v. to cover with clothes.
ကြောပ်ကြာ	Krom krai, v. to feel lonely, to be bereft.
ကြောပ်	Kro, n. a cook.
ကြောပ်တမောပုင်	Kro tamom pung, n. the same.
ကြောပ်ဂတာ	Kro ketā, n. a family.
ကြိ	Kreo, v. to crow.
ကြက်	Krok, adv. with snore.
ကြင်ကြ	Krong kre, v. to be sorrowful.
ကြး	Kreh, v. (1) to comb, to harrow; (2) (Skt. graha), v. to be in eclipsed.
ကြးစပ်	Kreh còp, v. to be eclipsed.
ကြးရပ်	Kreh ròp, v. to be eclipsed.
ကြးတိဗု	Kreh tei nge, v. to harrow.
ကြးအက်	Kreh teak, v. to tie in a knot.
ကြးသော်	Kreh sok, v. to comb the hair.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကြိုက်	Krāk, v. to sift.
ကြိုင်	Kräng, v. to laugh.
ကြိုင်စ	Kräng ci, v. to ridicule.
ကြိုင်	Kröp, n. forest, jungle.
ကြိုင်အေ့	Kröp temlu, n. virgin forest.
ကြိုင်ပြေဟ်	Kröp prēh, n. the forest.
ကြို	Krēm, v. to make a border as in fishing a basket.
ကြိုကြို	Krēm krēm, adv. variously.
ကြိုကြိုသအိသအိ	Krēm krēm sa-ī sa-ī, adv. variously.
ကြိုဟ်	Krüh, (1) n. the heart; the liver, (2) to injure, hurt; (3) (Skt. graha), n. planet.
ကြိုဟ်အေံ	Krüh tecam, the eight planets.
ကြိုဟ်ကွာန်	Krüh kwan, n. the heart of center or center of a village.
ကြိုဟ်ကတာ	Krüh ketā, n. a horoscope.
ကြိုဟ်စာ	Krüh cā, v. to be harsh, cruel.
ကြိုဟ်စွေံ	Krüh hnok, n. enlargement of the liver.
ကြိုဟ်ချင်	Krüh dung, n. the heart of a town or city.
ကြိုဟ်ပလန်	Krüh palòn, v. to return an injury.
ကွ	Kle, v. (1) to lie on the back; (2) to be firm; adv. of a truth.
ကွကွ	Kle klo, v. to lie on the back.
ကွက်	Kleak, v. (1) to be stuck; (2) to be numerous.
ကွက်စိုတ်	Kleak cāt, to be strongly drawn to anything.
ကွက်သရဲ	Kleak sarām, to be stuck fast in the mud.
ကွက်သြဃ	Kleak aokhe, to be fast in the stream of transmigration.
ကွတ်	Klot, v. to carve, chisel.
ကွပ်	Klo, adj. supine. (မလှူခွိုင်၊ မလှဲလေခြင်ခြံ)။

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝှဟ်	Kloh, v. to lift with a lever; to paddle so as to bring the boat's head round toward the paddle.
ဝှိန်	Klān, v. to be mischievous.
ဝှိ	Klēm, v. to feel with the hand.
ဝှိ ဝေဝိတ်	Klēm sapot, v. to feel, to fondle, to caress.
ဝှိ	Klai, v. to seek, to search for; to call upon a person, to visit anyone.
ဝှိကလိုင်လဝ်	Klai keläng lò, v. to seek after, to increase one's acquirements.
ဝှိစုတ်	Klai camot,
ဝှိဗ္ဗဟံ	Klai pakom,
ဝှိလန်	Klai lephòh,
ဝှိသုံ	Klai sòh,
ဝှိသို	Klai ngī, v. to search, investigate.
ဝှိ	Kli, v. to be firm, immovable.
ဝှိတ်	Kloit, n. the long waist cloth worn by the men; the putso of Burma , the panung of Siam .
ဝှိတ်ယာတ်	Kloit yāt, n. clothing, garments, cloth.
ဝှိင်	Kloin, v. to be long; adj. long.
ဝှိင်အယုတ်	Kloin ayauk, v. to live a long life, to be long lived.
ဝှိင်သွဲ	Kloin hoa, v. to be long, distant.
ဝှိန်	Klin, v. to rub the body against anything.
ဝှိန်ဂရိတ်	Klin kerèt, v. to rub along.
ဝှိန်နံ သွဲ	Klin hnao, v. to associate with, to mingle.
ဝှိန်ခေတ်	Klin bot, v. to vex, to annoy.
ဝှါ	Klu, v. to be dark; n. the first born.
ဝှါမတ်	Klu mot, v. to be blind.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဂျသကိုပ်	Klu sakäp, v. to be dark, dull, foolish.
ဂျသပါ၊ ဂျဇော်	Klu sapā, klu boit, v. to become darkened, to be blind.
ဂျက်	Klauk, v. to duck, to go stooping.
ဂျင်	Klung, n. a boat.
ဂျင်တဲ	Klung toa, n. the hand held boat shape to hold anything; the same as a measure.
ဂျင်ဆလာကွင်	Klung chalā kabang, a kind of war boat or state boat.
ဂျံအုံ	Klum um, v. to combine, to act in concert.
ဂျဲ	Klui, v. to take prisoner in war; n. a prisoner of war.
ဂျေင်	Kleang, v. to carry as a burden swung upon a pole, across the shoulder.
ဂျေတ်	Klet, v. to be close together, crowded.
ဂျေဟ်	Kleh, v. to divide as a carcass.
ဂျေဟ်ဖျန်	Kleh phyun, v. to cut up meat.
ဂျေံ	Kli, v. to be short, to hate.
ဂျေံကေတ်	Kli kēt, v. to borrow.
ဂျဲ၊ ဂျဲါ	Kloa, n. a company.
ဂျေင်	Klong, v. to thrust as with a bamboo in plucking fruit, or as in forcing anything into the bowl: to pierce; adj. through; n. the whole; a road; num. aux. with bamboos.
ဂျေန်	Klon, v. to pass through or under; n. a crest, tuft.
ဂျေန်ဗဗူး	Klon pemneh, n. a tuft of hair.
ဂျေန်မသုန်	Klong mesaun, five meritorious deeds, viz. to build an alms shed at a cross roads, to dig a pond, to make a bridge, to prepare a good road, and to furnish drinking water.
ဂျေန်မြဲ	Klon mrait, n. a peacock's crest.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကျွန်းလျှ	Klon lemu, n. a top knot.
ကျွဲ	Kloa, v. to be crowded together, to be in close order.
ကျွဲ	Kleo, n. an ox or a cow.
ကျွဲကြိုတ်	Kleo krät, n. an ox.
ကျွဲဖအး	Kleo pha-ah, n. an ox.
ကျွဲဒမ်	Kleo tò'm, n. a steer.
ကျွဲပုတ်	Kleo panot, n. a milk cow.
ကျွဲဗဒ်	Kleo pò, n. a bull.
ကျွဲက်	Klòk, v. to take out with the hand.
ကျွဲက်ကံ	Klòk kó, v. to apply medicine to the throat by means of the forefinger.
ကျွဲက်ပုင်	Klòk pung, v. to disembowel.
ကျွဲ	Klòm, n. an interior, cavity, chamber.
ကျွဲကျပ်သြို	Klòm kyait sei, n. a royal chamber.
ကျွဲဂပ်	Klòm kò, n. the womb.
ကျွဲတဖောင်ချပ်	Klòm tamong dait, n. a sewer.
ကျွဲတိုက်	Klòm täk, n. an interior, a chamber.
ကျွဲခါတ်	Klòm that, n. a relic chamber, a shrine.
ကျွဲလတံ	Klòm letait, n. the palate. (ရွှေခင်ကံ)။
ကျွဲလျှ၊ လရွှ	Klòm lengu, n. a private apartment.
ကျွဲဝိဇ္ဇာ	Klòm witcē, n. the chamber of knowledge, the mind.
ကျွဲသ္မိတ်	Klòm satoit, n. a bed chamber.
ကျွဲင်	Klòng, n. a road.
ကျွဲင်ကရတ်	Klòng karòt, n. a short cut.
ကျွဲင်ကရေပ်	Klòng karēp, n. a confined way, a lane.
ကျွဲင်ကွီ	Klòng kwī, n. a cart road.

ကွံင်ကွံပုတ်	Klòng kwī pamot, n. a railway.
ကွံင်ဆီ	Klòng chim, n. an artery, a vein.
ကွံင်ဖွေ	Klòng hnok, n. a highway, a main road.
ကွံင်ဆုန်	Klòng dait, n. a channel.
ကွံင်တရဲ	Klòng tarāo, n. a journey.
ကွံင်ဆြဲ	Klòng sok, n. a narrow way between houses, a lane.
ကွဲး	Kleh, n. an expanse.
ကွဲးတိ	Kleh ti, n. the bosom of earth, mother earth.
ကွဲးမိ	Kleh mi, n. a mother's breast or bosom.
ကွဲးလွတ်	Kleh letait, n. the tongue.
ကွဲးသြိုတ်	Kleh soeh, n. the breast, the bosom.
ကွဲက်	Klāk, v. to choke; to be stifled, suffocated.
ကွဲက်ဂု	Klāk kekui, v. to rise as smoke.
ကွဲက်ကွဲ	Klāk klai, v. to search, to seek for.
ကွဲက်တိုန်	Klāk tǎn, v. to rise, to puff up.
ကွဲက်ထို၊ ကွဲက်စေ	Klāk thǎm, klāk thecū, v. to be distressed.
ကွဲက်ဒကဲ	Klāk tekui, v. to be confused in mind.
ကွဲက်သုတ်	Klāk sangòh, v. to be burned, singed.
ကွဲက်သေ့	Klāk sangom, n. suffocation.
ကွဲင်	Kläng, v. to be many, to be much.
ကွဲင်ကွဲင်	Kläng kleang, v. the same.
ကွဲင်တန်	Kläng tòn, v. to multiply, to increase.
ကွဲင်လတ်၊ ကွဲင်ဝါ	Kläng leh, kläng wē, adv. many times, often.
ကွဲန်	Klün, n. a long deep pool; v. to contain such a pool.
ကွဲ	Kwe, v. to be shy, to be ashamed.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကွက်၊ နွက်	Kweak, n. (1) a song or hymn; (2) a knot.
ကွက်သော်	Kweak sok, n. a knot of hair tied on the head.
ကွပ်	Kwòp, v. to preserve, to pickle.
ကျါ၊ နွါ	Kwē (P. pavālolam), n. coral.
ကျါကွက်ကအ်	Kwē kamak kó, n. a coral necklace.
ကျါကွက်စရေဟ်ကံ	Kwē kamak careh kó, n. the same.
ကျါတ်	Kwāt, v. to scratch as a dog or cat.
ကျါန်	Kwān, v. to climb.
ကျါ	Kwēm v. to be comfortable.
ကျါ ဂွိုင်	Kwēm kenoin, n. an under garment.
ကျိ	Kwi, n. the snapping tortoise.
ကျိင်	Kwoin, v. to be anxious; n. anxiety.
ကျိင်ဂွါ	Kwoin kwai, v. to be anxious, fearful.
ကျိ	Kwī, v. to wrap, to tie up in a bundle.
ကျိခံ	Kwī khabom, v. to enclose in the mouth.
ကျိစိုက်	Kwī cāk, v. to bundle for carrying.
ကျိထဲ	Kwī thui, v. to wrap, to bundle.
ကျါ	Kwu, v. to white.
ကျါကိုဟ်	Kwu käh, v. to be truly white.
ကျါသအး	Kwu sa-ah, v. to be pure white.
ကျိ	Kú, v. to obtain. (As an auxiliary it implies permission).
ကျိယိုင်လချီ	Kú keyäng lemyäm, v. to live.
ကျိပတိသန္တိ	Kú patisonti, v. to conceive, to become pregnant.
ကျိတိတ်ဗွဲ	Kú tet pleh, v. to obtain release.
ကျဲး	Kweh, v. to scratch or paw as the earth or water.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ခွဲပိုင်	Kweh patän, v. to raise out of earth or water with the hand.
ပွိုင်	Kwang, n. a large wicker basket for holding paddy; realm, sphere of influence.
ပွိုင်ဆု	Kwang chu, n. the cavity in a hollow tree.
ပွီ	Kwü, n. a stripe, a stroke.
ယ	Khe, the fourth consonant of the Mon alphabet.
ယမဲ့	Khe mui, n. a wizard, a witch.
ယာန	Khēne (P), n. the nose.
ယာစိတ်	Khē cat (S. ghā), v. to kill.
ယိတ်	Khit (S), v. to think, to consider.
ယော	Khü, n. time; adv. while.
ယက်	Khok, v. to knock; n. a hook.
ယက်တဲ	Khok toa, n. the wrist.
ယင်	Khong, n. the sub-collector, in Burma the circle thugyi .
ယင်ဂျိတ်	Khong kyäk (B), a chief of other chiefs.
ယိုတ်	Khüt, v. to be blunt, not pointed.
န	Nge, the fifth consonant of the Mon alphabet.
န	Nge, n. agriculture, a rice field.
တိန	Tei nge, n. a rice field.
နတ်	Ngòt, v. to be digested. (လူတ်စွ၊ သင်္ကီစွလူတ်၊ သင်္ကီစွလဲ)။
နတ်	Ngait, n. a child.
နတ်ကြံ	Ngait krauh, n. a boy.
နတ်ပြ	Ngait preo, n. a girl.
နင်	Ngain, n. the pincers of a crab or lobster.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဂုန်	Ngān, n. a class of virulent diseases.
ယဲဂုန်မရပ်	Yoa ngān me ròp, to be in the grips of a violent fever.
ဂုန်သန်နိပါတ်	Ngān sònipāt, n. a delirious fever, probably typhoid.
ဂွဲ	Ngai, adj. various, of every kind; adv. here and there.
ဂိုတ်	Ngit, v. to swallow.
ဂိုတ်ရသ်	Ngit ròh, v. to taste; to feel taste.
ဂီ	Ngim, n. adj. a thousand.
ဂီ	Ngī, v. to look, to seek, to search for.
ဂီစဲ	Ngī coa, v. to search for lice.
ဂီအောဟ်	Ngī oh, v. to search for fuel.
ဂျ	Ngu, n. <i>asa foetida</i> .
ဂျင်	Ngung, v. to be lost in thought, dull.
ဂျဟ်	Nguh, n. value, price; v. to wake up.
ဂျဟ်လိင်သို	Nguh loin hei, n. house rent.
ဂျဲ	Ngui, n. a prawn, a shrimp.
ဂျဲဒဂေါင်	Ngui tekong, n. a lobster.
ဂွက်	Ngeak, n. a tooth.
ဂွက်ခရး	Ngeak khareh, n. the teeth of a comb of harrow.
ဂွက်တုတ်တုတ်	Ngeak taut taut, n. a weaver's teeth.
ဂွက်ထေ	Ngeak thoa, n. a ploughshare.
ဂွတ်	Ngēt, v. to be dirty, filthy.
ဂွပ်	Ngī, v. to look.
ဂွပ်ဟိုတ်	Ngī klēt, v. to search.
ဂွပ်ရေတ်	Ngī rēt, v. to look around.
ဂွပ်ရံင်	Ngī rong, v. to look, to look at.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ငှောက်စေတ်	Ngot cih, v. to diminish as in swelling.	(ဒိုန်ဇော်၊ ယုတ်ဒေက်ဇော်အာ)။
ငို	Ngeo, n. a frog.	
ငိုကနေအိ	Ngeo keni, n. one kind of frog.	
ငိုကစိုပ်	Ngeo kebab, n. a kind of frog mentioned in the history of Thaton.	
ငိုပကီ	Ngeo panem, n. a toad.	
ငိုလှ	Ngeo hla, n. a kind of frog said to be haunted by the Karens.	
ငိုမွှာံ	Ngeo bú, n. one kind of frog, eatable.	
ငိုက်	Ngòk, v. to be bent, crooked.	
ငိုက်ဇို၊ ငိုက်ဇွဲ	Ngòk ngait, ngòk ngeo, v. the same.	
ငး	Ngeh, n. remains of food, crumbs.	
ငး	Ngeh, v. to clear, to level.	
ငးတး	Ngeh tah, v. the same.	
ငးတးပါစလး	Ngeh tah pai calah, to make desolate.	
စ	Ca, the sixth consonant of the Mon alphabet.	
စ	Ci, v. to eat, to enjoy.	
စသူင်	Ci dung, v. to govern a city; n. the governor of a city or province.	
စပေန်သေန	Ci pensen, v. to enjoy a pension.	
စမိပ်	Ci mip, v. to enjoy food.	
စလိင်	Ci loin, v. to live by hire or wages.	
စကြန်	Ci sòn, v. to accept a bribe.	
စအိက်ကြန်	Ci oit sòn, v. to lend money at interest.	
စသိုင်	Ci sāng, v. to enjoy fruition; to endure pain.	
စသိုင်လေင်လး	Ci sāng leang leh, v. to enjoy.	
စက်	Cak (P. cakkam), n. a wheel, a disc, a machine.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စက်ကျာ	Cak kyā, n. a windmill.
စက်ကြောန်	Cak kron, n. a goad. (တလး၊ လေထကော်)။
စက်ကွီ	Cak kwī, n. a cart or carriage wheel.
စက်ဇော	Cak cetā, n. a horoscope.
စက်ဇရာ	Cak cerē, n. transmigration.
စက်ဇိင်စ	Cak coin ci, n. a sewing machine.
စက်ပုတ်	Cak pamot, n. a steam-engine.
စက်ပင်မှင်	Cak pò hmò, n. a potter's wheel.
စက်လမာန်	Cak lemān, n. a potter's wheel.
စက်ရာသီ	Cak rēsēi, n. the zodiac.
စက္ကဒု၊ စက္ကဒု	Cakka pòn, Cakkra pòn, n. the four Cakkas or blessings, viz, living in a suitable place, association with good men, right self regulation, having done good work in a former existence.
စက်ကဲ	Cakkai, n. a lieutenant general, a magistrate.
စက္ကဝက်	Cakkawak (P. Cakkavāko), n. a ruddy goose, Anas Casarca.
စက္ကဝါ	Cakkawā (P. Cakkavālam), n. the universe.
စကာ	Cikā, v. to use, make use of.
စက္ခါ	Cakkhau (P), n. the eye, insight, perception.
စက္ခော	Cakkhao, n. paper.
စက္ခောပွဲ	Cakkhao plau, n. a wax-paper.
စခီစရင်	Cakhī carang, n. a registrar, a title of the four regents.
စက္ကတာ	Cakkatā, n. a horoscope.
စင်	Cang, v. to prick, to pierce, to make a hole in a thing; n. a stage or frame raised for any purpose.
စင်ကတောင်	Cang kato, v. to bore the ears.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စင်ဂတောက်	Cang ketait, n. a sawpit, a frame for sawing timber.
စင်ဂဗဲ	Cang kepai, v. to put a rope through the nose of a bullock.
စင်ကြင်ဝေင်	Cang krang wain, v. to walk about.
စင်ကြံ	Cang kròm (Skt. cankrama), n. a covered walk, a cloister.
ကွတ်စင်ကြံ	Kwait cang kròm, v. to walk back and forth.
စင်ခြင်	Cang khrang, v. to consider, to meditate on.
စင်စေပ်	Cang cē, n. the scarab beetle.
စင်ရိတ်	Cang rèt, n. a cricket.
စဉ်ဟ်	Cadäh, v. to be cunning, quick-witted.
စဉ်ဟ်ညွတ်ပြတ်	Cadäh sakāt prāt, v. to be very cunning.
စဉ်ဟ်ပိုင်	Cangain kenoin, n. the buttock.
စဉ်ဟ်	Cangit, v. to swallow.
စဉ်ဟ်	Cadeang, v. to pursue, to chase, to drive.
စဉ်ဟ်၊ စဉ်ဟ်ပြး	Cadah, cadah prah, v. to be separated from.
စဉ်ဟ်	Cina, n. food.
စဉ်ဟ်စ	Cina ci, n. food.
စဉ်ဟ်နံ	Canon, n. a fishing hook.
စဉ်ဟ်	Canòh, v. to show.
စဉ်ဟ်	Canā (P. Candalo), n. a man of the lowest caste, a parish, stratagem.
စဉ်ဟ်ဟ်	Caneh, v. to attack, to take.
စဉ်ဟ်ဟ်ကေတ်	Caneh ket, v. to take as a city.
စဉ်ဟ်း	Canah, n. substitute; prep. instead of, for the sake of, on behalf of.
စဉ်ဟ်	Còt, v. to sting, to prick, to pole.
စဉ်ဟ်ချူ၊ စဉ်ဟ်ရှင်	Còt chū, còt klung, v. to pole a boat.
စဉ်ဟ်မူ	Còttamū, n. a plant used in medicine.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တတုတ္ထ	Catauttha (P), o. a fourth.
တတုမဓုရဟ်	Catumethuròh (P. Catumadhuram), n. the four sweet foods allowed to monks after midday, viz. butter, honey, molasses and oil.
တတုရင်ဂ	Caturangke (P), n. the four divisions of an army; elephant, horse, chariots, and infantry.
တနစိုပ်	Cina bāp, n. wild rice or paddy.
တနအမြိုတ်	Cina amrüt, n. ambrosia.
တန်	Còn, v. to bind, tie together; n. the 2 nd day of the week, Monday.
တန်စာ	Còncā, v. to consider, deliberate.
တန်ဒက်	Còn teak, v. to bind, to make binding.
တန်ဒွက်	Còn tweak, n. rule, precept, from the preceeding.
တန်ဝ (တန္တ)	Cònthe (P), n. the moon.
တနတ်	Canot, n. a spit, a skewer. (ကောတ်=ဘိုဒ်ပရိုင်စက-ဖျန်)။
တနန်	Canon, n. a hook, a fishing hook.
တနန်တဲ	Canon toa, n. the forefinger.
တနန်ထစး	Canon thabah, v. to show, to point out.
တန္တန	Còntene (P), n. a sandalwood.
တန္တ	Còntre (Skt), n. the moon, Monday.
တနတ်ထစး	Canòh thabah, v. to show.
တနဲ	Canai, n. deceit, fraud, stratagem.
တနိန်, တနိန်စး	Canin, canin cah, n. the back.
တနဟ်	Caneh, v. to quarrel, strive, attack; to wear over the shoulder and under the arm, crossed in front.
တနဟ်ပျိန်	Caneh pakān, v. to quarrel, to strive, attack.
တနင်	Canòng, n. burning.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သို့စန်င	Hei canòng, n. a funeral pile.
စပ်	Còp, v. to join, to unite, to connect to adhere.
စပ်ဂျင်	Còp klung, n. the wash-board of a boat.
စပ်ထနေန်	Còp thanēn, v. to cleave to, to adhere.
စိပ်အစိုတ်	Còp ā cät, v. to form an attachment.
စမတသော်	Cama tasok, n. a caterpillar.
စမဟန်	Cama hòn, n. the moth, the larva of the moth miller.
စမတ်	Camot, v. to examine; n. way, manner.
စမတ်ကေတ်	Camot ket, v. to determine.
စမ္ပာ	Còm pā, n. the name of the town in India ; the name of the star; the name of a flower tree (P. Campako).
စမ္ပခန်	Còm makhòn (P. Cammakhando), n. a strip of skin, a rug.
စမ္ပလံ	Còm malòm, n. the date palm, the date fruit.
စမပ်၊ စမရ်	Camò (P. Camaro), n. a yak's tail fan.
ပိုက်စမပ်	Panoit camò, n. a yak's tail fan. (ပိုက်သော်ဗတဂွံမွဲဂကူ)။
စမတ်စမတ်	Camòh, camòh, adj. every.
စမတ်ကလှိုတ်	Camòh kalòh cät, v. to waver, to be perplexed.
စမဲ	Camai, v. to carry slung from the shoulder.
စမဲစိန်	Camai camèn, n. a present, an offering.
စမဲတိုန်	Camai tamèn, n. the same.
စမိုင်	Camoin, v. to rule.
စမိန်	Camèn, v. to rule.
စမိန်ပြဟန်	Camèn pramān, v. to rule over; n. rule, government.
စမီ	Camēi, v. to look for, expect.
စမုက်	Ci mauk, n. hall of audience.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စမုဟ်	Camuh, v. to sprinkle.
စမဲ	Camāo, n. a beak, a snout.
စမး	Camah, adj. naked, empty.
စမ္မာ၊ ဝံ့စမ္မာ	Camngā, n. the champak tree.
စမြ၊ စမြဗဟေက်	Camre, camre pehoit, v. to threaten, to frighten.
စမြေ	Camrēm, v. to ring, to sound out.
စမြိုက်	Camrāk, v. to persecute, to annoy.
စမြိုင်	Camräng, n. a building, a shed.
စမုံင်	Camlòng, n. a pinnacle.
စမုံင်ညာန်	Camlòng nyān, n. the highest point of knowledge.
စမူး	Camleh, v. to be free; n. freedom.
ညးစမူး	Nyeh camleh, n. a freeman.
စမုက်စ	Camak ci, v. to bite, snap.
စမီ	Camēi, v. to look.
စမီညာတ်	Camēi nyāt, v. to descry.
စရင်	Carang, n. deed, business; a register, a bill.
စရင်ကိစ္စ	Carang kitci (P. kiccam), n. business.
စရင်တနောင်အတောင်	Carang tano teto, n. a genealogy.
စရင်ဒါန်	Carang tān, n. almsgiving.
စရင်ခရ်ကုသိုဝ်	Carang tho kusä, n. merit, meritorious action.
စရင်ပါပ်	Carang pāp, n. demerit, sin. The popular form of this world is Sarām Pāp (which see under sa). The proper derivation is here indicated; carang , deed & P. papo , sinful.
စရဟ်	Caròh, v. to wear as a flower in the hair; n. a spur.
စရဟ်တုံ	Caròh tamó, n. a projection of rock or mountain.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စရဟ်အယော	Caròh ayü, n. the top of honour, the highest.
စရာင်	Carain, n. a hook to guide an elephant with.
စရဲ	Carai, n. glory, renown, honour.
စရိတ်	Carèt, (1) a line, a streak; (2) (P. caritam), action, conduct.
စရိတ်ဇွက်ဂရး	Carèt ngeak rereh, n. a furrow.
စရင်၊ စရင်ကျော်	Carung, carung kló, v. to step over, to cross.
စရဲ	Carui, n. a tableland. (ဝှးတိ၊ လမွးကုန်ဒီ၊ လမွးတိဒီ)။
စရောန်	Caron, n. part, piece; num. aux. as kanip thapoh caron, seven heads.
စရောဟ်ဖွက်	Caroeh hnoit, v. to drop a curtain.
စရံက်	Caròk, v. to put on as a ring or bracelet.
စရံင်	Caròng, n. obstinacy, stubbornness.
စရိုင်ဇလ	Caräng cele, n. a mantrap of pointed stakes.
စရိတ်	Carät (P. caritam), n. action, conduct, life, disposition.
စရိတ်	Caroeh, v. to pour; to drop, to let fall.
စရိတ်စုတ်	Caroeh cut, v. to pour into, to pour out.
စရိတ်ဆုတ်	Caroeh dait, v. to pour water ceremoniously, to dedicate.
စရိတ်ဖွက်	Caroeh hnoit, v. to drop a curtain.
စရီ	Carä, n. ridicule.
စလန်	Calòn (P. candanam), n. sandalwood.
စလန်ဗကောတ်	Calòn pekēt, n. a kind of wandalwood.
စလန်သတ်ထပ်	Calòn sait thò, n. a kind of sandalwood.
စလှလှ	Calòh lephòh, v. to wave to and fro, to move.
စလာ်	Calait, v. to leap.
စလာင်ဂြိုဟ်	Calain krüh, n. the pleura.
စလီစလး	Calei calah, v. to be clever.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စလောံ	Caloé, v. to cause to cross, to take over.	
စလောံနင်	Caloé neang, v. to bring over.	
စလံင်	Calòng, v. a pinnacle.	
စလံင်မွဲကိုတ်	Calòng bukät, n. the highest.	
စလးစရဲ	Calah carai, v. to be glorious.	
စလိုက်၊ စလိုက်စလာဲ	Caläk, caläk calai, v. to shake, to move.	
စလိုင်	Caläng, v. to put on.	
စလိုင်စိင်	Caläng coin, n. a post to which an elephant is tied.	
စလိုဟ်	Caloeh, v. to pierce.	
စဝ်	Cò, v. (1) to drive; (2) to pour; (3) to be erect, upright.	
စဝ်ကွီ	Cò kwī, to drive a cart or carriage.	
စဝ်စရိုဟ်	Cò caroeh, v. to pour.	
စဝ်စောက်	Cò thok, adv. in an upright posture.	
စဝက်ကြုတ်	Cawak kraut, n. the mesentery.	
စဝက်ဂြိုဟ်	Cawak krüh, n. the kidneys.	
စဟ်၊ စံ	Còh, n. a ten.	
စံဟ်၊ စွဟ်	Còh kloh, v. to shoose.	
စဖဲ	Cabui, n. a refuge.	
စဖဲစဖေါ	Cabui cabok, v. to take refuge; to afford protection; n. a refuge, protection.	
စအအံ	Ca-ó, v. to vomit.	
စအး	Ca-ah, v. to be clear, clean.	
စအးဇုး	Ca-ah cengeh, v. to be clean, pure; adv. cleanly.	
စအိုတ်စိုတ်	Ca-ät cät, v. to be disgusted, to be wearied of.	
စာ	Cā, n. a chief; v. to gut, to disembowel, to cut open.	(စာကျွဲ၊ ပွတ်ကျွဲ)။
စာသံက်	Cā sok, n. a chief, a ruler, a leader.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စာဂ	Cāke (P), n. a giving up, almsgiving.
စာရ	Cāra (P), n. going, walking.
စာရိတ်	Cārèt (P. cārittam), n. practice, observance.
စာရီ	Cārī (P), n. a pilgrim.
စာရေး	Cārē (Bur), n. a writer, scribe, secretary.
စာသင်	Cā sò, n. one who practices medicine, a doctor.
စာ	Cait, v. to tear, to rend; n. a grandchild.
စာစု	Cait cadah, v. to tear asunder; to depart, to be severed from, to be separated.
စာအုပ်အုပ်	Cait tekut tòn, v. to be broken up, disintegrated.
စာင်	Cain, n. a fowl, a cock or hen.
စာင်ကျိုက်	Cain kläk, n. a pheasant.
စာင်ကွ	Cain kwa, n. a bantam.
စာင်ဂြိုဟ်	Cain krēp, n. a jungle fowl.
စာင်ခွေ	Cain dī, n. a jungle fowl.
စာင်စိင်	Cain coin, n. a turkey.
စာင်သို	Cain dait, n. a water-hen.
စာင်ဖအး	Cain pha-ah, n. a capon.
စာင်အုတ်	Cain auk, n. a cock.
စာင်မျှော်	Cain bú, n. a hen.
စာတ်၊ သို့စာတ်	Cāt, hei cāt, n. a cage for prisoners.
စာန်စး	Cān cah, v. to be contrary, to be opposed to.
စာံ	Cām, v. to fetter; n. a collection of human hair made into a false tail.
စာံဂိုင်	Cām kāng, n. a fetter.
စာံလပ်	Cām lò, v. to put in fetters.
စာံဂိုင်လေ့လပ်	Cām cäng cereh lò, v. the same.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စဲ	Cai, v. to eat.
စဲ၊ စဲတဲ	Cai toa, v. to strike with the fist, to box.
စိ	Cei, adv. certainly; indeed; emphatic particle now only found in verse and in old writings.
စိစာန်	Cei con, v. to be complete; adj. variegated, painted.
စိနံ၊ စိနီ	Cei cum, cei cām, v. to be complete.
စင်	Coin, n. an elephant.
စင်ဂျိတ်	Coin kenāt, n. an antelope, a wild goat.
စင်ခြင်	Coin kreang, n. a full grown male elephant.
စင်ဆဒ္ဒန်	Coin chòttòn (P. Chaddanto), n. the name of a mythical elephant.
စင်ဇူ	Coin cemū, n. an elephant of great atrength.
စင်ဗျူကျွင်	Coin pebū kloin, n. a furious elephant, an elephant in must.
စင်သို	Coin hei, n. the ridge of a roof.
စိတ္တ	Citta (P), n. mind, heart.
စိတ္တဇ	Cittace (P), n. that which springs from the mind: one of the ce pon , four causes, namely karma, mind, the seasons and food .
စိန်	Cin, v. (1) to be cooked, to be healed: (2) to be familiar: (3) arsenic: (4) a diamond.
စိပ်	Cip, v. to faint, to swoon: to be close fitting.
စိပ်ကိပ်	Cip klip, v. to be affectionate, to be delicate.
စိပ်တိုန်	Cip tǎn, v. to become faint, to loose consciousness.
စိဝရိက်	Ciwaroit (P.civaram), n. the robes of a Buddhist monk.
စိတ်	Cih, v. to descend.
စီ	Cī, v. to search with a light.
စီကွး	Cī klah, v. to be clear, manifest; to be skilful, versed in, sensible.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စီခေန်	Cī khēn, v. to seek for oneself.
စီစတ်	Cī cot, v. to search, to be devoted to, to apply oneself.
စီခွ	Cī khla, v. to be clear, manifest.
စီအက်	Cī teak, v. to arrange.
စီပျး၊ စီပျးပျးလတ်	Cī pyah, Cī pyah pekü lò, v. to blaze, to glow, to shine.
စီရောင်	Cī reang, v. to arrange.
စီရောင်ပြောင်ဖျို	Cī reang preang phyī, v. the same.
စီရောင်ဦး	Cī reang kenyi, v. to decorate.
စီရောင်သွာတ်	Cī reang hno, v. to judge, to decide a case.
စီဝရ	Cīwara (P), n. the robes of a Buddhist monk.
စုတ်	Cauk, v. to collide, to come into contact with; to push with the horns as an ox; n. a sharp tattooing iron.
စုတ်စုတ်	Cauk cau, adv. in touch.
စုတ်လုတ်	Cauk lauk, v. to touch.
စုတ်လုတ်ဒိဒိအးကာယ	Cauk lauk ti teh kāya, n. touch.
စုတ်	Cut, v. to put into, to put on.
စုတ်ဂဉ္ဇေ	Cut ke-ui, v. to use sorcery.
စုတ်ဒုဟ်	Cut tuh, v. to accuse, to blame.
စုတ်	Cutei (P), v. to die.
စုန်	Cun, n. flesh.
စုံ	Cum, v. to be complete.
စုံနက်	Cum hnak, v. to be complete.
စုံစုံရာရာ	Cum cum re re, adv. with every thing complete.
စုလဝင်	Culawò, n. Culavagga, one of the Vinayas.
စူ	Cū, v. (1) to pierce, to make a hole with an awl; (2) to be vertical.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စူအာ	Cū-ā, v. to be too near to the perpendicular.	
စေက်	Coit, n. a great grandchild.	
စေင်	Ceang, v. to be not level, to slant, to incline.	
တွဲစေင်	Ngoa ceang, n. afternoon.	
စေင်ဒလိန်	Ceang telin,	} v. to slant, incline. (all these expressions- are used of the afternoon sun).
စေင်ဗွင်	Ceang pleang,	
စေင်ဗွင်တသိုတ် အာ	Ceang pleang tasät-ā,	
စေင်ဟုတ်	Ceang hut,	
စေတကာ	Cētanā (P), n. consciousness, sense, inclination.	
စေတသိက်	Cētasoit (P. cetasiko), n. mental, concept, intelligence.	
စေတီ	Cētēī (P. cetiyam), n. a Buddhist relic-shrine, a stupa.	
စေန့်ကျင်	Cēn klung, v. to come down or be transmitted from generation to generation.	
စေန့်ဆက်	Cēn chak, v. to continue through successive generations.	
စေပ်	Cēp, v. to taste.	
စေံနဲ	Cēm nēm, v. to be jocular, sportive.	
စေဟ်	Cèh, n. a jar, more especially a small jar.	
စေဟ် (စေ်)	Cih, v. to descend, to get down from anything.	
စေဟ်ချိုက်	Cih khlak, v. to fall down into place.	
စေဟ်စိုတ်	Cih cāt, v. to conclude, to be convinced.	
စေဟ်စး	Cih cah, v. to resist, to oppose.	
စေဟ်ဒွဲ	Cih tenai, v. to be settled, to find a place.	
စေဝ်	Cī (Bur), n. a cask. (ကြ-စေဝ်စိုတ်ချိုတ်)။	
စေ	Coa, v. to dry by spreading out in the sun; n. a louse.	
စေ့	Coa ngoa, v. to dry in the sun.	
စေ့ချို	Coa klä, n. a flea.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စအော်	Coa cakoh, v. to dry by exposure to the air.
စဲ	Coa, n. the name of the first lunar month.
စော်	Cok, n. the itch.
စော်ဖွေ်	Cok hnok, n. the scab. (စော်သွေ်)။
စောဒက	Caoteka (P), n. one who rebukes or exhorts.
စောဒနာ	Caotenē (P), v. to revile, to speak evil.
စောင်	Cong, n. the unshelled seeds in white rice.
စောတ်	Cot, n. a sled, a sledge. (ကွီစောတ်)။
စောန်	Con, v. to be anxious, lonely; to be envious, jealous.
စောန်ကွီ	Con klei, v. the same.
စောန်စောန်	Con con, adv. dimly.
စောန်စိုတ်	Con cät, v.
စောန်ဒြဲ	Con temreo, v. } to be anxious, jealous.
စောန်ပြက်	Con prok, v.
စောန်ပြ	Con preo, v.
စော်	Com, v. to come to an end.
စော်ထတ်	Com thòt, v. to be strong, vigorous.
စော်စပ်	Coa còp, v. to take hold of, to cling to.
စော်	Co, n. a small inlet from a tidal creek.
စဲ	Cāo, v. to return to ones place, to go home; n. a grandchild.
စဲစိုပ်	Cāo cäp, v. to return home, to reach home.
စဲချင်	Cāo dung, v. to return to town.
စဲဖာ	Cāp phā, n. an hereditary prince, used of the Shan princes.
စံ	Còm, v. to try, to prove.
စံချ်	Còm dait, v. to sound, to fathom.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စံတိ	Còm bòt, v. to examine, to try.
စံပလံ	Còmpalòm, n. the date palm, the date fruit.
စံက်တေ	Còk té, v. to joke, to tease, to play with.
စံင်	Còng, v. to burn, to consume with fire; n. a harp; num. aux. applied to writings.
လိက်ပိစံင်	Loit pei còng, three books or writings.
စံင်ကျာ	Còng hnā, v. to be anxious, to cause anxiety.
စံင်တူ	Còng tāu, v. to be distressed in mind, anxious.
စံင်ပတူ	Còng patāu, v. to burn.
စံင်ပွဲ	Còng pekui, v. to keep burning.
စံင်ပြောင်၊ စံင်မြိုင်	Còng prong, Còngmròng, v. to have disordered stomach.
စး	Cah, v. to oppose, to go against; n. the back; a great grandchild.
စးကုန်	Cah kun, v. to humpbacked.
စးခိုင်	Cah cāng, n. the instep.
စးတဲ	Cah toa, n. the back of the hand.
စိုက်	Cāk, v. to put into a bundle for carrying, to bundle; n. a bundle or bunch.
စိုတ်	Cāt (P. Cittam), n. the mind, the heart, disposition.
စိုတ်တ္တ	Cāt katāo, v. to be distressed in mind.
စိုတ်ဂစိုက်	Cāt kemoit, n. a pure mind.
စိုတ်ဂိ	Cāt ki, v. to have the feelings wounded.
စိုတ်ဂွိုင်	Cāt kloin, v. to be patient, forbearing.
စိုတ်ခွေ	Cāt kli, v. to be irritable, quick-tempered.
စိုတ်ငွက်	Cāt ngòk, v. to be out of temper.
စိုတ်စိုပ်အာ	Cāt còp ā, v. to feel an attachment.
စိုတ်စေဟ်	Cāt cih, v. to be settled in mind.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စိတ်စောန်ဒြဲ	Cät con temreo, v. to be envious, jealous.	
စိတ်ညောက်	Cät dot, v. to be dispirited.	
စိတ်ထတ်	Cät thòt, v. to be resolute, to follow your own resolves.	
စိတ်ပြတ်	Cät pròh, v. to be quick in thought and feeling.	
စိတ်ပြေ	Cät prē, v. to be appeased.	
စိတ်ဖောက်	Cät phoit, v. to be of a fearful disposition.	
စိတ်နိတ်	Cät khoeh, v. to be good-natured.	
စိတ်လှီ	Cät lēm, v. to be discouraged; to be silly.	
စိတ်သာ	Cät sā, v. to be slightly deranged.	
စိတ်အောက်	Cät on, v. to be sorry.	
စိတ်အိုတ်	Cät ät, v. to be at the end of one's wits.	
စိန်	Cän, sign of the aorist used in translating word for word from the Pali.	
စိန်တဲဆွံ့ရ	Cän tauì cha wú ra, finish, concluded.	
စိန်ညှီ	Cän sakām, v. to be complete, perfect, to be full of.	
စိပ်	Cäp, v. to arrive, to reach.	
စိပ်ရာပ်၊ စိပ်သင်	Cäp rēp, cäp sang, v. to reach a haven, to attain an object, to reach perfection.	
စိပ်၊ စိ	Cä, v. to conceal, screen from view, to fence.	
စိဒနာ	Cä tenē, v. to hedge round, protect.	
စိပဒင်	Cä peteang, v. to put up a partition.	
စိပွန်	Cä petòn, v. to cover up, to conceal.	
စိပ်ပိုင်	Cä päng, v. to hedge in, enclose, surround.	
စိအံ၊ စိ	Cú, verbal affix, with imperative plural.	
အာစိ	Ā cú, v. let us go.	
ဇာင်၊ ဇာင်စိုင်	Cangain, cangain kenoin, n. the bullock. (ဣဝအး၊ ဣရပ်လပ်စိုင်)။	

စိုန်	Cangin, v. to carry on the shoulder.
စု	Cada, n. a span.
စိုတ်စူး	Cadait cadah, v. to depart.
စုံင်ဗက်	Cadòng peak, v. to follow a trail.
စူး၊ စူးအာ	Cadah, cadah ā, v. to depart, to separate from.
စု	Cina, n. food.
စုအဟာ	Cina ahā, n. food.
စုတရေမ်	Cina tarēm, n. excrement.
စုတို့	Cina tamei, n. the contents of the stomach.
စုအမြိုတ်	Cina amrüt, n. nectar ambrosia.
စုစိုပ်	Cina bāt, n. wild rice or paddy.
စုတ်	Canot, v. to measure.
စူး	Canah, n. a substitute.
စုန်ထေး	Canon thabah, v. to direct, to inform.
စုတ်	Canòh, v. to appear.
စုတ်ထေး	Canòh thabah, v. to show.
စုတ်	Canām, n. a year.
စုဲ	Canai, n. device, craft.
စိုန်နိုင်	Canin cāng, n. the instep.
စုတ်	Caneak, n. ear ornaments.
စုတ်	Canèh, v. to give battle, to offer fight.
စုတ် (နေဟ်)	Canèh, Hnih, n. a haven; a bathing place.
စုတ်	Cano, n. a rule, law, right.
စုံင်	Canòng, Hnòng, n. a star. (နိုင်)။
စု	Cama, n. an insect.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

စုဉ်	Cama dait, n. the water-skipper.
စုဉ်သြဉ်	Cama soé, n. a weevil.
စုဟီဟောင်	Cama hī hong, n. the golden beetle.
စုအင်္ဂြင်	Cama akreang, n. a locust.
စုတ်	Camot, v. to examine.
စုတ်ပရော့	Camot paroa, v. to arrange a marriage.
စုတ်	Camòh, adj. every.
စုတ်	Camai, v. to carry as a bag slung over the shoulder.
စုတ်စိုန်	Camai camèn, n. a present, a bribe.
စိုန်စုန်၊ စိုန်ပြုမန်	Camèn camān, camèn pramān, n. power, authority, control.
စိုဉ်စုတ်	Camei camot, v. to examine, to question.
စုတ်	Camut, v. to be secret.
မိုဟ်စုတ်	Mnih camut, n. a spy.
စုး	Camah, adj. empty, free, only.
စုတ်	Caròh, v. to wear in the hair.
စုတ်ပွဲ	Caròh patāo, v. to fix one's mind on a thing.
စုတ်၊ စုတ်ကမာ	Sain, sain kama, n. a dam, a reservoir.
စုတ်	Carai, n. glory, renown, honour.
စိုဉ်	Soin, v. to be wide apart.
စိုဉ်ထောင်	Soin thong, v. the same.
စိုဉ်စုတ်	Soin sai, v. to be sparse, of a place to be poorly filled. (မသိင်)။
စုတ်	Carui, n. a tenon.
စုတ်	Sòk, v. to put on as a ring; to set up in a row as tapers.
စုတ်ပူဇ်	Sòk pāu ceo, v. to set up as an offering at a shrine.
စုတ်ပွဲ	Sòk petò, v. to set up for shade as an umbrella.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မြတ်	Carät (P. caritam), n. practice, conduct, life.
စွာင်	Calain, n. some membrane like the pleura. (စွံပရီ)။
စွာင်ခြပ်ဗွတ်ဂြိုဟ်	Calain kròp petò kruh, the membrane which covers the heart.
စွာင်ခြပ်ဗွတ်ဖျုန်	Calain kròp petò phyun, the membrane which covers the flesh.
စွက်ကြတ်	Cawak kraut, n. the mesentery.
စွက်ဂြိုဟ်	Cawak krüh, n. a kidney.
စွက်ဂြိုဟ်ဖျုန်ခါကလောံ	Cawak krüh phyun bā kaloé, the two kidneys.
စွန် (ဝိုင်)	Cwān, fwān, n. a branch as of road or river. (This form represents the Pegu pronunciation).
စွန်ပပိန်	Cwān pepän, v. to follow, practise.
စွံ	Coé, v. to place, to put down; n. a part.
ပိစွံစွံ	Pei coé moa coé, a third, a third part.
စွံလပ်	Coé lò, v. to lay down, to leave.
စွံစိုတ်	Coé cät, v. to settle the mind.
စွံဇကု	Coé cekau, n. pride.
စွံရောင်	Coé reang, v. to place in ordered position.
စွက်	Caweak, n. the waning of the moon.
မွဲစွက်	Moa caweak, the first of the waning or dark half of the moon.
စွဲ	Cabui, n. a refuge.
စွဲစွတ်	Cabui cabok, v. to take refuge; to worship.
စွဲစွတ်သွတ်သင်	Cabui cabok hneh sang, refuge, protection.
ဆ	Cha, the seventh consonant of the Mon alphabet.
ဆ	Cha, adv. only; pro. adj. whatever as follows.
ဆဇကုမွဲ	Cha cekau moa, only himself.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဆမပြုပြင်	Cha me prau preang, whatever is arranged.
ဆဂ်ဟွံသေင်	Cha koh hu keang, adv. moreover.
ဆဂး	Cha keh, conj. but.
ဆ	Cha, n. fold; as: ဓါဆ = two fold.
ဆက်	Chak, v. to join, to offer.
ဆက်ကို၊ ဆက်ကွဲ၊ ဆက်ပွန်	Chak kä, Chak kwai, Chak pekin, v. to offer, to present to a superior.
ဆက်ဆက်	Chak chak, adv. certainly, truly.
ဆက်ဆေန်၊ ဆက်တွပ်	Chak chēn, chak tabò, v. to be connected, to be uninterrupted.
ဆက်ဆောံ၊ ဆက်ဆံ	Chak chom, chak chòm, v. to enjoy in common.
ဆက်ပါင်	Chak pain, v. to salute, to accost.
ဆချေပ်	Cha dī, n. a small cymbal.
ဆင်	Chang, v. to descend, to alight, to jump down.
ဆင်ဇေတ်	Chang cih, v. the same.
ဆင်ချှပ်	Chang dait, n. a waterfall.
ဆင်ရာ	Changrā, n. a kind of turtle, or tortoise.
ဆတ်	Chòt, v. to put into a crevice, or between two things.
ဆတ္တ	Chòtta (P), n. a parasol or umbrella.
ဆတ္တာ	Chòttā (P), n. a parasol bearer.
ဆတ္တာ	Chòttā, n. a barber.
ဆတ္တဝ်	Chòttò, adv. truly, indeed.
ဆဒ္ဒန်	Chòttòn (P. Chaddanto), n. name of a mythical elephant.
ဆန်	Chòn (P. Chando,am), v. to write, compose; metre, poetical measure; literature.
ဆန်ဒါ ဆန္ဒ	Chònte (P), n. literature.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဆန္ဒအစာ	Chònte acā, n. a writer, an author.
ဆန်ကွန်၊ ဆန်စန်	Chòn kabòn, chòn bòn, v. to be acquainted with, familiar; to become intimate with, to be friendly, to be dependent; to make research.
ဆပ်	Chòp, n. a kind of millet, panicum. (လှုံပက်၊ မှိတ္တစိင်)။
ဆပ်၊ ဆပ်လပ်	Chò, chò lò, v. to soothe; to encourage.
ဆဒါ၊ ဆဒါစုတ်	Chó, chó cut, v. to put into.
ဆာ	Chā, v. to be thin, soft, applied to batter or anything mixed with liquid.
ဆတ်	Chait, v. to scratch.
ဆတ်ထောံ	Chait thoe, v. to scratch out.
ဆာင်	Chain, n. a large cymbal.
ဆာန်	Chān, v. to love.
ဆာန်ကိန်	Chān kamen, v. the same.
ဆာန်သူ	Chān dū, v. to pity, to have compassion.
ဆာပ်	Chāp, v. to foment, to sponge.
ဆပ်ပျာ	Chāppyā, n. soap.
ဆပ်ပျာ့စို	Chāppyā petēi, n. natron.
ဆာံဆာံ	Chām chām, adv. with a steady noise.
ဆာဲ	Chai, adj. comely, pretty; v. (1) to pour out, to empty; (2) to be separated.
ဆာဲခြာ	Chai khrā, v. to be sundered; to depart from.
ဆာဲထောံ	Chai thoe, v. to pour out, empty.
ဆာဲဖျော်၊ ဆာဲအပေါတ်	Chai phyeh, chai apot, v. to unload.
ဆီ	Chei, n. the labia pudenda. (သွိုင်ကုန်စိတ်ပြ)။
ဆီ	Chim, n. blood.
ဆီဗသူ	Chim pedū, n. clotted blood.
ဆီသိုပွတ်	Chim hei pamot, n. the menses.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဆီ	Chī, v. to move, to shake; to hinder, to impede.
ဆီခွန်	Chī khlòn, v. to be shaky, to be loose.
ဆီဒနာ	Chī tenē, v. to prevent, to obstruct.
ဆု	Chu, n. a tree or plant; wood, timber.
ဆုကဝါန်	Chu kawān, n. the martaban camphor tree or its wood.
ဆုကောန်ကွင်	Chu kon klang, n. a parasitical plant.
ဆုကြက်ဂြင်	Chu krak kreang, n. the ebony tree or its wood.
ဆုကြိုက်	Chu kroit, n. the silk cotton tree.
ဆုကွ	Chu kla, n. the teak tree, teak wood.
ဆုကွတ်	Chu kwèt, n. the wood-apple.
ဆုကွဲ	Chu kwèh, n. the <i>Hopea odorata</i> , thengan, takien.
ဆုခေါ်	Chu khabom, n. a log.
ဆုနီ	Chu kenī, n. the queen lagerstroemia.
ဆုဇိုတ်	Chu ngait, n. sapan wood.
ဆုဇိုတ်	Chu cebät, n. the Bhojpatr tree, a kind of birch.
ဆုတင်ပျတ်	Chu tò panòt, n. the chisel-handle tree.
ဆုတွဲ	Chu tweo, n. a tree in the Asura world.
ဆုဒက်	Chu teak, n. a tooth cleaner.
ဆုဒကုတ်	Chu tekut, n. a log.
ဆုဒေဝဒါ	Chu tēwetē, n. the <i>Pinus deodora</i> .
ဆုပွင်သေမ်	Chu panain sēm, n. the pine tree.
ဆုပြန်	Chu prān, n. the ironwood tree.
ဆုမယ်၊ ဆုမယေ	Chu meyi, n. a forest tree which is the abode of a woodland spirit.
ဆုမာမူ	Chu mēmdū, n. the gum-kino tree, padouk padu.
ဆုရမ္မာ၊ ဆုရံမနော်	Chu ròmmā, chu rāmmānē, n. clogwood.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဆုသက	Chu saka, n. a piece of wood used to clean the teeth.
ဆုပိ	Chu wi, n. the fig tree.
ဆုသြိုဟ်	Chu soeh, n. Sirisa, Acacia sirissa.
ဆုအနာင်	Chu anain, n. the fragroea.
ဆုင်	Chung, v. to smell, to kiss.
ဆုင်ခွာ	Chung khamao, v. to smell.
ဆုတ်၊ ဆုတ်တိတ်	Chut, chut tèt, v. to break wind (vulgar).
ဆုတ်၊ ဆုတ်အာ	Chut, chut ā, v. to withdraw, to go back, to retire.
ဆု	Chū, v. to write; to whet, to sharpen.
ဆုမြ	Chū mre, v. to sharpen a knife or cleaver.
ဆုဒလူ	Chū telū, v. to stagger as a drunken man.
ဆုလေ	Chūlē (Bur), n. a thistle or bramble. (ရာပ်လေမွဲဂကူ)။
ဆဲ	Chui, n. to move from ones place.
ဆေကြုတ်	Che krot, v. to hinder, obstruct.
ဆေင်	Choin, v. (1) to be face to face; (2) to belong to; (3) to delay, to wait for.
ဆေင်ကို၊ ဆေင်စပ်	Choin kä, choin còp, v. to pertain to, to belong to.
ဆေတ်	Chēt, v. to slant, to oblique; to deflect; to insinuate, to speak aside.
ဆေတ်ဒလူ	Chēt telū, v. to stagger.
ဆေန်ဆက်	Chēn chak, v. to descend in a succession.
ဆေပ်	Chē, v. to obstruct.
ဆေပ်ကုဒပ်ကျံ	Chē kada tò klé, v. to shut, close.
ဆေပ်တာ	Chē tā, v. to resist, oppose.
ဆေပ်ဒပ်	Chē tò, v. to shut, enclose, to obstruct, hinder.
ဆေပ်ပလာ၊ ဆေပ်လေပ်	Chēpalai, chēpalē, n. the lightning.
ဆေပ်ပလေပ်ခြေပ်	Chēpalē krip, the lightning flashes.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဆော်ရေ၊ ဆေးရေ	Chērē, v. to be equal, to be like; to be worthy of.
ဆော	Chao, v. to be easy, to be bettered; to revile; num. aux. applied to things in pairs.
ဂနပ်မွဲဆော	Kenop moa chao, a pair of boots.
ဆောဖွက်၊ ဆောသိက်	Chao phawak, chao soit, n. an equal, a companion.
ဆောသိက်	Chao soit, v. to revile.
ဆောတ်	Chot, v. to fail; to be false, unreal.
မဆောတ်ဟုံမွဲ	Me chot hu' moa, without fail.
ဆောတ်ယောင်	Chot yong, v. to be false, unreal.
ဆောံ	Chom, v. to come to an end, to be finished.
ဆောံဆက်	Chom chak, v. to come together, to have things in common.
ဆောံဗျ	Chom pye, v. to come to nothingness.
ဆံလံ	Cho' lo', adv. joyfully.
ဆံက်	Chòk, n. straw.
ဆံက်ဗွပ်	Chòk pewò, n. a heap of straw, a rick of stack.
ဆံင်	Chòng, v. (1) to put up tier on tier; (2) to follow.
ဆံင်ဒဲ	Chòng teo, v. to follow a chase.
ဆံင်ဗက်	Chòng peak, v. to follow after, to track.
ဆံင်လုပ်	Chòng lup, v. to enter as a wood after a chase.
ဆံင်၊ ဆံင်ကာ၊ ဆံင်ညွန်	Chòng, Chòng nā, Chòng panyon, v. to nake, to call.
ဆံင်ဝက်	Chòng wēak, v. to attend to, to perform.
ဆိုက်၊ ဆိုက်ညောန်၊ ဆိုက်တန်	Chäk, Chäk nyon, Chäk tòn, v. to be near, to be at hand.
ဆိုက်စလောံ	Chäk caloe', v. to join over as a bridge broken.
ဒဒန်ကိုဆိုက်စလောံကျံ	Teton kä chak caloe' kle', let the broken bridge be joined over.
ဆိုက်ပထာန်၊ ဆက်ပထာန်	Chäk pathān, Chak pathān, v. to march with an army (P.

Patthānam).

ဆိုက်ပရာပ်	Chäk parāp, v. to draw near.
ဆိုက်ဗွတ်	Chäk peteak, v. (1) to approach (I find this meaning only in Haswell and Christian literature); (2) to be conversant with, to be skilful, clever; to be versed in.
ဆိုက်ဗွတ်စီကွဲး	Chäk peteak cī klah, adj, clever, skilful.
ဆိုက်မရာင်	Chäk me rain, about to bloom.
ဆိုန်	Chän, v. to squeeze with the hands, to knead.
ဆိုပ်	Chü, v. to find.
ဇ	Će, the eighth consonant of the Mon alphabet.
ဇ	Će, n. a great grandfather; (P), n. a cause.
ဇပန်	Će pòn, the four causes as follows:
ကမ္မဇ	Komma ce, that which springs from karma.
စိတ္တဇ	Citta ce, that which springs from the mind.
အဟာရဇ	Ahāra ce, that which is caused by food.
ဥတုဇ	Utau ce, that which is caused by the seasons. There are also the four causes of birth:
ဇလာဗုဇ	Ćelēpu ce, viviparous birth, birth from the womb.
အဂ္ဂုဇ	Onda ce, oviparous birth.
သံသေအဇ	Songsēte ce, birth from moisture.
ဩပပါတိကဇ	Opapātikace, miraculous birth, i.e. without parentage.
ဇက်	Ćeak, v. to draw, to drag; to march.
ဇက်ကွီ	Ćeak kwī, to cart.
ဇက်ကြပ်	Ćeak kro, to play the violin.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဇက်ဆု	Ćeak chu, to drag timber.
ဇက်ပွန်	Ćeak panān, to march an army.
ဇက်ယာ	Ćeak yē, to sail.
ဇက်တွန်တိတ်အာ	Ćeak tawòn tēt ā, to sail away.
ဇကု	Ćekau, n. body, person; num. aux. applied to persons.
ဂမ္ဘီပန်ဇကု	Kemēi pòn cekau, four monks.
ဇကုကာယျ	Ćekau kāya, n. the body.
ဇကုပို	Ćekau poe, our body or person; ourselves.
ဇကုစူး	Ćekau camah, v. to be naked, adj. naked.
ဇကောက်၊ ချူဇကောက်၊ ဇကောက်မြောက်	Ćekeak, Chu cekeak, Ćekeak kroh, v. to sharpen, to whet.
ဇခီ	Ćekhī, n. a writer, a scribe.
ဇခုတ်	Ćekut, v. to appraise, to value; to give ones own estimate of price.
ဇင်မံင်	Ćeangmòng, n. a pelican.
ဇင်ရဲ	Ćeangrai, n. a small species of horsefly.
ဇင်္ဂ	Ćengoa, v. to be far away, distant.
ဇင်္ဂလိုင်	Ćengoa khalāng, v. to be long, far.
ဇတ်၊ ဇတ်သက်	Ćòt, Ćòt sakòh, to dry away as water in a stream.
ဇတ်သျှက်ယုတ်ကြက်အာ	Ćòt sadauk yut kreak ā, to diminish.
ဇတပ်၊ ဇတပ်ဂရိုက်	Ćetò, Ćetòkerak, v. to tremble, to shake, to quake.
ဇတာ	Ćetā, n. the time and circumstances of ones birth.
ဇတုက်ကြိုက်	Ćetauk kloit, n. epilepsy.
ဇန်	Ćòn, n. a spoon; a string of beads; v. to string as beads.
ဇန်စပိုင်	Ćòn ci pung, n. a table-spoon.
ဇန်လက်ဇက်	Ćòn lakphak, n. a tea-spoon.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အနိပ္ပ	Ćòn pakāo, v. to make garlands.
အနိအပြက်	Ćòn apròk, n. an earthenware spoon.
အနပဒ	Ćenepate (P), n. country, province, district.
အနိက်	Ćenoit, n. a curtain.
အနု	Ćenū, n. resting place.
အနော်	Ćenok, n. size, bigness.
အနး	Ćeneh, n. victory.
အနးပိုတ်	Ćenehpät (P. janapada), n. country, province.
အဗိုကလှို၊ အဗိုကလှိုဝိုတ်	Ćepòh kalòh, Ćepòh kalòh cät, v. to waver, to be perplexed.
အပိုတ်	Ćepät, n. the Bhwija or Bhojpatr tree.
အပ်ခွပ်၊ အပ်ကွပ်	Ćòpdòp, Ćòpkadòp, v. to be fitting.
အဖန်	Ćephòn, adv. when, while.
အပျတ်	Ćepyēt, n. a grape.
အပျ	Ćeplu, n. betel, the leaves of which are chewed along with the areca-nut.
အမွတ်	Ćemkòh, adj. dry.
အမွတ်	Ćemkat, adj. fierce, strong.
ဘွဲ့အမွတ်	Ngoa cemkat, the sun is hot.
အမွတ်	Ćemkeak, v. to be sharp.
အမန်	Ćemon, n. wreath, a garland, a composition.
အိင်အမန်	Ćoin cemon, to make a wreath or garland.
အမုဒိတ်၊ အမုဒိတ်	Ćòmmutit (tip), n. Jambudipa, the southern most of the four great islands including India.
အမွန်တတ်	Ćòmmunot (P. jambunadam), n. gold.
အမွန်	Ćòmmuròh (P. jambu & rasa), n. Eugenia jambu.
အမိက်	Ćemoit, n. an agriculturist.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဇမိတ်ဗူ	Ćemoit nge, n. agriculture.
ဇမိင်	Ćemoin, v. to sew; n. a tailor.
ဇမူ	Ćemū, v. to rest; rest.
ဇမောင်	Ćemo, n. a flowing, a flood, a stream.
ဇမိတ်ဇိုင်	Ćemüt cäng, n. a foot-mat.
ဇမော်	Ćemnok, adj. great; n. an elder, a leader, a chief.
ဇမော်ဂုက်	Ćemnok kauk, n. a jailor.
ဇမော်ဂြိုပ်	Ćemnok krēp, n. a forester.
ဇမော်ကွာန်	Ćemnok kwān, n. a village head-man.
ဇမော်ဒါန်	Ćemnok tān, n. a person who arranges ceremonies.
ဇမော်ဟန္တာ	Ćemnok pantē, n. a steward, a treasurer.
ဇမောင်	Ćemno, n. the ridges which rise on the body from severe blows with a rod.
ဇမူး	Ćemnah, v. victory.
ဇမြ	Ćemre, adj. withered. (မအေ့၍)။
ဇမြပွဲ	Ćemre pakao, withered flowers.
ဇမိုင်	Ćemloin, n. length; v. to be long.
ဇမိုင်အယုက်	Ćemloin ayauk, v. to be of a good old age.
ဇမေ့	Ćemlé, v. to be short.
ဇရ	Ćere, adj. withered.
ဇရန်ဇရာ	Ćeròn cerē, adv. with confusing sound.
ဇရာ	Ćerē (P), n. old age.
ဇရာန်	Ćerān (Bur), n. an earnest, a pledge. (ဒိန်မဗြဟ်နက်၊ ကတိကဝတ်၊ စွတ်သစ္စ)။
ဇရာံ	Ćerām, n. a granary. (ဟင်၊ ဇရာံ)။
ဇရာံဖလူ	Ćerām phalū, n. a granary, storehouse.
ဇရီ	Ćerī, n. a large jar.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဇရီသို၊ ဇရီဇရ	Ćerī dait, Ćerī cere, n. jars in general.
ဇရောင်	Ćereang, adj. neighbouring, bordering; prep. in the presence of, near.
ဇရော်ဟ်	Ćerēh, n. a fetter: a slip, a ticket.
ဇရော်ဟ်တကာ	Ćerēh tohnā, n. the fetters of passion.
ဇရော်ဟ်ပသဲ	Ćerih pasoa, n. a chain.
ဇရော်ဟ်ပး	Ćerih pah, n. a bond.
ဇရော်ဟ်ဩဗျတ်	Ćerop soeh, n. a coat of mail.
ဇရိုဟ်	Ćerüh, v. to push.
ဇရိုဟ်ဖီ	Ćerüh phī, v. to set afloat with a push.
ဇရိုဟ်ဖျေ၊ ဇရိုဟ်ပတုံ	Ćerüh phyeh, Ćerüh patom, v. to push down.
ဇလ၊ ဇလခြ	Ćele, Ćele khra, n. a thorn.
ဇလာ၊ ဇလာကွင်	Ćelē, Ćelē kabang, n. a dhoney or trough shaped canoe with an outrigger.
ဇလာ့ပွဲ	Ćelai pakāo, n. a budding flower, a flower bud.
ဇမိုင်	Ćeloin, v. to carry on the shoulders between two persons, to lengthen; n. length.
ဇမိုင်ပတိတ်	Ćeloin patet, v. to lengthen.
ဇဝ်	Ćò, n. a filament.
ဇဝ်ပွဲ	Ćò pakāo, n. a budding flower.
ဇဝ်တရင်	Ćò tarang, n. wooden bolt or pin for fastening a door.
ဇဝ်လဂေါင်	Ćò leko, n. a conduit. (ဇေ့ပွင်သို၊ မြိုင်တော့သို)။
ဇဝါ	Ćewē, n. java.
ဇဝါဝ်	Ćewo, v. to cause to flow.
ဇဝါဝ်ဖျေ	Ćewo phyeh, v. to lower, to let down.
ဇဝါဝ်ရမတ်၊ ဇဝါဝ်သိုရမတ်	Ćewo remot, Ćewo dait remot, v. to weep, to drop tears.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လေဝံလေဝံ	Ćelé cepo, v. to be puffed up, to be vain.
လေဝံ	Ćelé, v. to shorten.
ဇှဲ	Ćòh, v. to have fever, to be fevered.
ဟန်	Ćehòn, n. food.
ဟန်အိုဉ်	Ćehòn temyäng, n. uncooked food.
ဟန်မဖျိန်	Ćehòn me phyin, n. cooked food.
ဟာသီ [သဟာသီ]	Ćehāsē (P. sahāsiko), adj. violent, cruel.
ဟာင်	Ćehain, n. a measure, a handful.
ဇိက်၊ ဇိက်မတ်	Ćebait, Ćebait mot, v. to close the eyes.
ဇိတ်	Ćebät, v. to be stricky; n. gum; the tree Bhwija or Bhojpatr.
ဇိတ်ဆုသို	Ćebät chu sangāo, n. turpentine. (ထဇိတ်ဆုကာင်သေ၊ ဇိတ်ဆုသို)။
ဇိတ်သွန်	Ćebät sabòn, n. incense, myrrh.
ဇေဟ်	Će eh, v. to smell like raw meat.
ဇေအာအိ၊ အေ	Će-ó, n. rafters on which thatch is fastened; (ထအိအိ-ကိ), v. to vomit.
ဇေအာအိတ	Će-ó ta, v. to vomit.
အံတကွဲ	Će-ó ta klé, v. to reject, to put away.
အံတစွဲတို	Će-ó ta cina tami, v. to reject the contents of the stomach.
အေး	Će-ah, v. to cleanse, to purify.
အိုန်၊ အိုန်ကျုဟ်၊ အိုန်ဂန္ဓ၊ အိုန်ဇေ	Će-än, Će-än kaduh, Će-än kònthe, Će-än cere, v. to abhor, to loathe, to be loathsome, to abominate.
ဇာ	Ćē (P. jātam), n. a fishing net, netting; lattice.
ဇာကြဲ၊ ဇာဇေဟ်	Ćē krai, Ćē pharāp, n. a hunting net.
ဇာဗြောန်	Ćē pron, n. a lattice framework of split bamboo.
ဗတင်ဇာ	Petang cē, n. latticed window. (ဗတင်ခရိုင်ဇေက်)။
ဇာလှောင်	Ćē leko, n. a watercourse, gutter, drain; a sluice, an overflow.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အင်က	Ćain ka, v. to fish with a scoop.
အင်ဋု	Ćain ngu, n. vermilion. (အင်ဋု၊ အရံင်အင်ဋု၊ အရံင်ဋုတတ်ဘဲဘဲ)။
အတ်	Ćāt (P. jātaka), n. birth, existence; a birth story of the Bodhisat .
အတိ	Ćāti (P), n. race, family.
အတရုပ်	Ćātarup (P. jātarūpam), n. gold.
အတ်သပါ	Ćāt sapā, n. the serpent king, Vāsuki .
အတိသရဉာန်	Ćētei, saranyān (P), n. remembrance of former existence.
အဒိဖီ	Ćētiphā, n. nutmeg.
အဒိသိုင်	Ćētisāng, n. a lion.
အဒုတ်	Ćātut (P. raja & dūto), n. a king's messenger, an ambassador.
အလီ	Ćālī (P. jālikā), n. a coat of mail.
အပ်	Ćēp, v. to sip, to taste.
အမင်္ဂါ	Ćēmanī, adj. German.
ဇိတ်	Ćoit, v. to scratch with a rake or harrow; to plough, cultivate.
ဇိတ်တိ	Ćoit tei, v. to plough or harrow.
ဇိတ်ဗုပဋီ	Ćoit penge pa mngü, to perform the ploughing ceremony.
ဇိတ်ပိုင်	Ćoit penoit, v. to march, make a progress.
ဇိင်	Ćoin, v. to sew.
ဇိနဝေ၊ ဇိနာ	Ćinawē, Ćinē (P. jino & varo), n. Buddha .
ဇိပ်ကိုင်	Ćip klèp, v. to be soft, affectionate; to be subtle, abstruse.
ဇိ	Ćim, v. to ooze. (ဇိတိတ်၊ ညှိဇိတိတ်)။
ဇိဝိ၊ ဇိဝိတာ	Ćiwi, Ćiwitā (P. jīvitam), n. life.
ဇိ	Ćī, v. (1) to arrange, to set in order; (2) to be complete; (3) a class of medicinal herbs. (see below),
ဇိမသုန်	Ćī mesaun,

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဇကာ၊ ဇဒေါင်၊ ဇိုဝ်၊ ဇေတ်၊ ဇေတ်	Ći kam, Ći temyäng, Ći täp, Ći pekēt, Ći cemot, the five herbs and their names.
ဇေပ်	Ćòp, v. to be complete, wanting nothing.
ဇယျာ	Ćiyā, n. cumin.
ဇဝက	Ćiwaka (P), n. name of a medicinal herb; name of physician.
ဇိဝိတ၊ ဇိဝိမ်	Ćiwita, Ćiwēm, n. life.
ဇိအရီ	Ći arēi, adj. of all kinds, complete.
ဇု	Ću, n. a great-grandmother.
ဇုဗလ	Ću ce peo le, n. ancestors; literally, great grand-mother, great grand-father, grand mother, grand father.
ဇုက်	Ćauk, n. a rope or cord; a vine or creeper.
ဇုက်ကနင်	Ćauk kaneang, n. a bond, a rope or cord by which anything is bound.
ဇုက်ကံချေ	Ćauk kó cheh, n. a halter.
ဇုက်ကွီ	Ćauk kanei, n. long pepper.
ဇုက်ကွီ၊ ဇုက်ညာ	Ćauk klèm, Ćauk kenyē, n. a rope made of bark.
ဇုက်ခရေဟ်	Ćauk khareh, n. a chain.
ဇုက်ကတ်တိုင်	Ćauk kòt kenoin, n. a belt.
ဇုက်ဂဟက်	Ćauk keheak, n. a bridle reins.
ဇုင်ဇွင် (ဇွင်)	Ćauk keneang, n. the ridges between the plats in a paddy field.
ဇုက်ကြိပ်	Ćauk krēp, n. any kind of jungle creeper used for tying.
ဇုက်စရိတ်	Ćauk carät, n. a breast rope as on an elephant.
ဇုက်တမာင်	Ćauk tamain, n. a foot rope.
ဇုက်တမ္ဘတ်	Ćauk tamnāt, n. licquorice.
ဇုက်တယပ်	Ćauk tayò, n. a species of linden-bloom.
ဇုက်တု	Ćauk nga, n. a bowstring.
ဇုက်ဒရဲ	Ćauk teroa, n. a guy rope or stay.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ရက်ပရိတ်	Ćauk parät (P. parittasuttam), n. a charmed cord.
ရက်ပါန်	Ćauk pān, n. jute. (ရက်ကာန်)။
ရက်ပွန်	Ćauk panon, n. an inked line for marking timber.
ရက်ဇေန်	Ćauk cebòn, n. a spun rope, a string.
ရက်ပွင်	Ćauk peneang, n. a ridge in a paddy field.
ရက်ဗွဲ	Ćauk ploa, n. a chain of pearls.
ရက်လလီ	Ćauk lelī, n. a chain lightning; a king of Pegu.
ရက်လဟက်	Ćauk leheak, n. a bridle reins.
ရက်လောတ်	Ćauk lot, n. a wire.
ရက်လောတ်သွံ၊ ရက်သွံ	Ćauk lot hnām, Ćauk hnām, n. a thong.
ရက်ဟတ်	Ćauk hòt, n. the band of a pinning wheel.
ရက်စပ်	Ćauk bò, n. a rattan.
ရတ်	Ćut, n. a bone.
ရတ်ကွင်ကံ	Ćut kanang kó, n. the collar bone.
ရတ်ခွင်	Ćut khamang, n. a jaw-bone.
ရတ္တင်	Ćut tang, n. a bone with a knuckle.
ရတ်ထက်	Ćut thakoa, n. a rib.
ရတ်နော်တဲ	Ćut nok toa, n. a shoulder-blade.
ရတ်	Ćutei (P), splendor, a ray.
ရတ်သွို	Ću fwei, n. a plant used in medicine.
ရန်ဇာ	Ćuncē, n. a swing.
ရူ	Ćū, v. to rest; n. a kind of fish trap.
ရူနီ	Ćū tēm, v. to lodge.
ရူဗွဲ	Ćū petai, v. to take shelter.
ရူလှိုင်	Ćū hloin, v. to rest peacefully.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဇေဋ္ဌ	Ćētha (P), adj. chief, first, best.
ဇေတဝန်	Ćētawòn, n. <i>Jetavana</i> , a famous monastery in the time of the Buddha.
ဇေတ်	Ćēt, v. to be true.
ဇေန	Ćēn (Eng), n. drill. (သယု)။
ဇှ်	Ćēh, v. to prick the skin to cause bleeding; n. the third lunar month.
ဇဲ	Ćoa, v. to slant, to be oblique.
ဇဲယ	Ćoa ye (P. <i>jayo</i>), n. victory.
ဇေတိပါလာ	Ćotipāla (P), n. the guardian of fire.
ဇေတ် (ရ)	Ćo, v. to rest.
ဇေဝိတ်	Ćeo cāt (P. <i>javo & cittam</i>), n. force of character, purpose of heart.
ဇေခြပ်	Ćeo krip, v. to be quick, fleet.
ဇင်၊ ဇင်ညွက်၊ ဇင်တို၊	Ćòng, Ćòng satoit, Ćòng ketä, n. a bedstead.
ဇင်ကွီ	Ćòng kwī, n. the body of a cart.
ဇင်မူ	Ćòng mū, n. a perfumed couch.
ဇင်ပံင်ကူ (ပံင်သကူ)	Ćòng pong kekau, n. a tree shaped creation of split bamboo, on which all kinds of presents for the monks are hung.
ဇင်ယဲ	Ćòng yoa, n. a sick bed.
ဇင်သဝန်	Ćòng sawòn, n. a couch, a divan.
ဇင်သပ်	Ćó sò, v. to crouch, to bow down.
ဇိုင်	Ćäng, n. the leg including the foot; num. aux. applied to nets.
ဇိုင်ကွေဟ်	Ćäng kanih, n. the point of a writing tool.
ဇိုင်ကွပ်	Ćäng kamò, n. a multiplier.
ဇိုင်ခေ၊ ဇိုင်ညှိုင်	Ćäng khé, Ćäng hnyong, v. to be lame.
ဇိုင်ကြပ်	Ćäng krēp, n. the edge of a wood.
ဇိုင်စ	Ćäng ci, n. a divisor. (ဝှန်)။

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ရိုင်စာင်	Ćäng cain, n. a brace in the roof of a house.
ရိုင်ဥှ်	Ćäng dait, n. the water's edge.
ရိုင်ဒယူ	Ćäng teyū, n. the eaves of a house.
ရိုင်ဒိုင်	Ćäng tü, n. the foot of a mountain.
ရိုင်နက်	Ćäng nauk, n. a subtrahend.
ရိုင်မှာသွိတ်	Ćäng hmāsamèt, n. the seaside.
ရိုင်ဝါ	Ćäng wē, n. the edge of a field or plain.
ရိုင်စီ	Ćäng bī, v. the riverside or seaside.
ရိုင်	Ćüt, v. to wipe, to erase.
ရိုင်	Ćün, v. to give up, to surrender.
ရိုင်ကို	Ćün kä, v. to give wholly.
ရိုင်ဇကုကိုရတ်ပိ	Ćün cekau kä ròt pei, yielded himself to the three gems.
ရိုင်၊ ရိုင်ညှိုင်	Ćëp, Ćëp sakäp, v. to adorn, to be adorned.
ရိုင်၊ ရိုင်	Ćëm, v. to collide, strike, dash against; n. a marsh.
ရိုင်ထောံ	Ćëm thoè, v. to dash, throw down with violence.
ရိုင်ပြာ	Ćëm prā, n. the marshy woods.
ရိုင်ဖျတ်	Ćëm phyeh, v. to cast down.
ရိုင်၊ ရိုင်	Ćü, v. to fight (of animals); n. a bank, embankment.
ရိုင်ကွာ	Ćü kama, n. an embankment of a tank or pool.
ရိုင်ခွာန်	Ćü khanon, n. a fishing rod.
ရိုင်ချင်	Ćü dung, n. the wall of a city.
ရိုင်တရင်	Ćü tarang, n. a door post.
ရိုင်တူ	Ćü nga, n. a bow as distinguished from its string, etc.
ရိုင်နဲ	Ćü nai, n. a curved stick to keep the cloth straight in a loom.
ရိုင်မုတ်	Ćü muh, n. the bridge of the nose.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ရှင်၊ ရှင်တိုင်	Ćengain, Ćengain kenoin, n. the buttock.
ရှဲ	Hai, v. to chew; n. a species of lobster.
ရှေး	Ćengeh, v. to cleanse, purify.
ရှတ်	Ćenot, adv. while.
ရှိုက်	Hnoit, n. a cast-net for catching fish.
ရှိုက်ဇာ	Hnoit cē, n. fishing nets.
ရှူ	Ćenū, n. resting place.
ရှော်	Hnok, v. to be large, big; n. a chief, a leader.
ရှော်ကွာန်	Hanok kwān, n. a village headman.
ရှော်ဂေါင်၊ ရှော်မောင်	Hnok ko, Hnok mo, v. to grow, to increase.
ရှော်ပွင်	Hnok pamò, v. to increase, to cause to increase; to meditate.
ရှောင်	Hno, n. a streamer, a flag.
ရှောင်မတ်	Hno mot, v. to view a display; n. a spectacle.
ရှောင်လတ်	Hno letait, n. a flag, a banner.
ရှောင်အရီ	Hno arei, n. the robes of a Buddhist monk.
ရှေး	Hneh, v. to conquer, to overcome.
ရှေးပိုတ်	Ćeneh pät (P. janapado), n. country, district.
ရှန်	Ćemon, v. to compose, compile; n. a nosegay, bouquet.
ရှာ၊ ရှာယိုက်	Ćemē, Ćemē yäk, v. to nurse.
ရှပ်	Ćemait, v. to hook.
ရှပ်ချုပ်စိင်	Ćemait kadäp coin, to guide an elephant with a hook.
ရှပ်	Ćemēp, adj. every.
ရှံ	Hmú, v. to be stable, firm.
ရှံရှန်	Ćemú cemon, v. to be firm, true.
ရှိုက်	Ćemoit, (1) v. to wipe; (2) n. agriculture.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ယာတ်ဇိုက်စိုင်	Yāt cemoit cāng, n. a foot mat.
ဇူ	Ćemū, adj. strong.
စိင်ဇူ	Coin cemū, n. a powerful elephant.
ဒြဟတ်ဇူ	Krehot cemū, n. strength.
ဇောင်	Ćemo, n. a current.
ဇး	Ćemeh, n. surf.
ဇ၊ ဇေင်	Se, Se seang, v. to be withered.
ဇဟိတ်၊ ဇသိုတ်	Se het, v. to be lonely, to feel lonely.
ဇဟောံ	Se hom, v. to be sad of countenance.
ဇညဟ်	Se sakoh, v. to be disfigured.
ဇက်၊ (သွတ်)	Seak, n. thing, that which is for.
ဇက်ဟိုနွံဟာ	Seak hām num hā, Is there anything to be said?
ဇင် (သွင်)	Seang, n. a sword.
ဇပ်	Sòp, n. a rest house.
ဇပ်တွဲ	Sòp tamaui, n. an inn.
ဇပ်ပထာန်	Sòp pathān, n. a building for reading and meditation.
ဇပ်သုဗ္ဗော	Sòp suthommā, n. Indra's justice hall.
ဇဟ်	Sòh, n. a chasm, a gulf.
ဇဟတ်	Sehòt, n. strength.
ဇဟာန်၊ ဇဟာန်ကိုန်	Sehān, Sehān kamèn, n. compassion, kindness, love.
ဇာ်	Sai, v. to be thin in flesh, to be lean.
ဇင် (သွင်)	Sung, (1) v. to be clear, pure, serene, calm; (2) to bake.
ဇင်ခွင်၊ ဇင်ဂေါင်	Sung khang, Sung ko, v. to be pure, clear.
ဇု	Sum, n. a serpent, a snake.
ဇုကွန်ဇောံ	Sum klòn soé, n. a rat snake.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မြူကတဒကဟ်	Sum keta tekòh, n. one kind of green snake.
မြူဂမို	Sum kemyi, n. a venomous snake.
မြူစက်စိင်	Sum cak coin, n. the blind worm.
မြူဆာတ်ခဲါ	Sum chāt khabai, n. the <i>laticauda scutata</i> .
မြူဆာတ်နပ်	Sum chāt nò, n. the <i>hydrus</i> or <i>hydrophis</i> .
မြူဇာတ်	Sum cāt, n. the cobra.
မြူဇာတ်ကောင်ကျိပ်	Sum cāt kamain dāp, n. the hamadryad.
မြူဇာတ်ဂယာင်	Sum cāt keyain, n. one kind of cobra.
မြူဇာတ်တင်	Sum cāt tang, n. the yellow banded bungarus.
မြူဇာတ်လှိုက်	Sum cāt hlak, n. the dusky hamadryad.
မြူဇီတု	Sum cū nga, n. the common green snake.
မြူဉ်	Sum dait, n. a water snake.
မြူပလတ်ခွဲစာင်	Sum palòt khamai cain, n. the carpet-snake.
မြူပဲ	Sum pui, n. a viper.
မြူဗျာင်	Sum plo, n. a kind of snake; the rat snake.
မြူသံသောတ်	Sum sām sot, n. the black striped <i>tropidonotus</i> .
ဖြေ	Só, v. to be over ripe.
ဖြေဟ်	Seh, n. a slip, a ticket; a circle, a ring; num. aux. applied to rings, etc.
လစိန်မွဲဖြေဟ်	Lecin moa seh, a ring.
ကွက်ကံပိဖြေဟ်	Kamak kó pei seh, n. necklace of three rows.
ဖြေဟ် (သောတ်)	Seh, v. to remain, to be left over.
ဖြေဟ်ကွဟ်၊ ဖြေဟ်ဖြဲ	Seh kamoh, Seh sai, v. to be thin, to be emaciated.
ဖြေဟ်ဇုတ်	Seh cut, n. a skeleton.
ဖြေ	Soa, n. a banyan tree.
ဖြေတောန်၊ ဖြေတောင်၊ ဖြေတိုင်	Soa ton, Soa tabong, Soa tabäng, n. varieties of the banyan tree.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မြဲဇောမိ၊ မြဲဟာသုတ်၊ မြဲမှာဗုင်	Soa püthi, Soa mahā phut, Soa hmā put, n. the Bo-tree.
မြဲသုံ	Soa sum, n. the Indian fig tree, Ficus Indica.
မြဲဇြတ်	Sot, v. to absorb, to suck.
မြဲဇြတ်	Soh, v. to be deep; n. a chasm, a gulf.
မြဲင်	Sòng, n. a stand for pots or jars, made of rope, split bamboo or anything that can be twisted into a ring. In Siam handles are added to hold the pot.
မြဲင်၊ (သွိုင်)	Säng, v. to be difficult; to be heavy.
မြဲန်	Ćerün, v. to enjoy.
မြဲင် (မိုင်)	Söp, v. to be adorned. (ဇေယျာန်၊ ကျိုင်ကျိုင်)။
မြဲတ်	Süh, v. to deep.
မြဲတ်ဂွက်၊ မြဲတ်နက်	Süh keneak, Süh neak, v. deep, intricate, hard to understand.
ဖွ	Fwe (P. chavo), n. a corpse, the human body.
ရုပ်ဖွပု	Rup fwe pei coh bā, the 32 parts of the body.
ဖွဝိတ်	Fwe kemecät, n. a dead body.
ဖွက်၊ ဖွက်ဝှဲ	Fweak, Fweak keneo, v. to give or take a purgative.
ဖွဲ	Fwòm, n. a marsh clearing.
ဟ်ဖွဲ	Pait fwòm, v. to cultivate a marsh clearing.
ဖွဲ ဖွတ်	Fwò (Skt. jvara), n. fever.
ဖွဲကလောင်	Fwòh kaleang, n. chronic fever.
ဖွတ်ချပ်	Fwòh chām, v. a fever caused by a cold.
ဖွဲဝဲ၊ ဖွဲပျိ၊ ဖွဲပိုင်	Fwòh kecim, Fwòh kröp, Fwòh dāng, n. jungle fever.
ဖွဲတဝ်၊ ဖွဲလှတ်	Fwòh ceto, Fwòh lemauh, n. fever with shivering and chilliness.
ဖွဲသန္နိပါတ်	FWòh sonnipāt, n. a violent fever attended with delirium, perhaps typhoid.
ဖွဲ	FWē, n. an intimate friend.
ဖွဲ	Fwi, adj. left.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တဲဖွဲ	Toa fwi, n. the left hand.
ဖွဲဖွဲ	Ćwitce, adj. Swiss.
ဖွဲတဲ၊ ဖွဲတဲသပေတ်	Fwit, Fwit sapot, v. to feel, rub gently.
ဖွဲတဲ	Fwo, v. to flow.
ဖွဲတဲဇေံ	Fwo ceh, v. to flow or run down.
ဖွဲတဲလင်	Fwo leang, v. to run as liquid; to weep.
ဖွဲတဲ၊ ဖွဲတဲမ၊ ဖွဲတဲမအဟာ	Fwu, Fwu me, Fwu me ahā, n. food, provisions, as for a journey or for an army.
ဖွဲတဲ	Fwün, n. the rising of waves, swell.
ဖွဲတဲသာကရ	Fwün sakera, n. (in poetry) the swell on the sea.
ဖွဲတဲလှဲ	Fwün lepòh, n. the undulations caused by waves.
ဖွဲတဲဇေက်	Fwün ngeak, n. the gums.
ဇေ	Che, the ninth consonant of the Mon alphabet.
ဇေဟ်	Chòh, v. to be dazed.
ဇေပ	Chē (S), v. to be slow.
ဇေန်	Chān (P. jhānam), n. meditation.
ဇေဲ	Chai (P. jhāyati), n. meditation.
သဲဇေဲ	Sòh chai, v. to practice meditation.
ည	Nye, the tenth consonant of the Mon alphabet.
ညန်၊ ညောန်	Nyon, adj. near, neighbouring, bordering; adv. near, about.
ညန်ဒေတ်အခါ	Nyon tecām akhā, about eight.
ညာတ်	Nyāt, v. to see.
ညာတ်ကေတ်	Nyāt kēt, v. to behold, to take notice of.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ညာတ်ဒးရး	Nyāt teh reh, adj. visible, actual, realizable.
ညာတ်နအလေဇကု	Nyāt ne alē cekau, immediately, realized.
ညာတ်မုက်	Nyāt māuk, v. to bring forth, to realize parenthood.
ညာတ်ိက	Nyātika (P), n. a relative, kinsman.
ညာတ်ိဝေါင်သ	Nyāti wongsa (P), n. relatives.
ညာန်၊ ညာန်ပညာ၊ ညာန်ပညာသကာ	Nyān (P.ñānam), Nyān pònnyā (P), Nyān pònnyā sakā, n. knowledge, intelligence.
ညာန်ဘာန်	Nyān phān (P. ñānam & bhānati), v. to be intellectual; n. intellectual gifts.
ညာန်သကာ	Nyān sakā, n. knowledge.
ညိ	Nyi, v. to be small in quantity, v. a used with the imperative, euphonic, polite, respectful.
ညိည	Nyi nye, adv. a little.
ညိညိ	Nyi nyi, adj. very small in quantity; adv. a little.
ညိကာင်	Nyi nain, n. a little.
ညိ၊ ညိသာ၊ ညိသွဟ်၊ ညိညတ်၊ ညိအပ်	Nyī, Nyī sā, Nyī samòh, Nyī nyot, Nyī òp, v. to be even, to agree, to be in harmony, harmonious.
ညောန်	Nyon, v. to be crowded, tight; to be near.
ညောန်ကို	Nyon kä, adv. near to, almost.
ညောန်ခြက်	Nyon khvak, v. to be full of, to have an abundance.
ညောန်ဂြက်	Nyon kreak, v. to be very narrow.
ညိုင်	Nyòng, v. p. expressing invitation; adv. as.
ညိုင်ဂွံ	Nyòng kú, v. p, in order to.
ညိုင်နဲ၊ ညိုင်ရဲ	Nyòng noa, Nyòng reo, adv. in like manner.
ညိုင်သတ်ဂုံ	Nyòng sait kòh, adv. in that way, so.
ညိုင်သတ်ဂွံ	Nyòng sait wú, adv. in this way, thus.
ညိုင်လွာ၊ ညိုင်သွး	Nyòng lewā, Nyòng samah, adv. like, like as.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ညး	Nyeh, n. a person; pers. Pron. he, she.
ညးတံ၊ ညးဂမ္တိုင်	Nyeh tó, Nyeh kemläng, pers. pron. they.
ညးပွာန်	Nyeh panān, n. a soldier.
ညးဖျာ	Nyeh phyā, n. a bazaar seller, a merchant.
ညးဖျိန်ကွိုင်	Nyeh phyin kwain, n. a pastry cook, a baker.
ညးပိုင်	Nyeh penoit, n. a merchant.
ညးမဒလုမတ်	Nyeh me telu mot, n. a juggler, a conjuror, a magician.
ညးမကွ	Nyeh me kwa, n. a dwarf.
ညးလွတ်ညးပိုင်	Nyeh leweh nyeh penoit, n. a Vaisya.
ညးသာပိုင်	Nyeh sā penoit, n. a merchant, a person of the merchant class.
ည	Hnya, v, p. with imperative, politely.
ညဟ်	Hnyòh, v. to keep up the head.
ဟုံဂံင်ညဟ်	Hú kòng hnyòh, does not dare to lift his head.
ညာစိုတ်	Hnyā cāt, v. to regard the feelings of another, to fear giving offence.
ညာညာ	Hnyā hnyā, adv. with respect, cautiously.
ညာတာ၊ ညာဒည	Hnyā tā, Hnyā tenya, v. to respect, to have regard to.
ညိုင်	Hnyòng, adj. lame.
ဋ	Ta, the eleventh consonant of the Mon alphabet (not initial).
ဋ	Tha, the twelfth consonant of the Mon alphabet (not initial).
ဋ	Da, the thirteenth consonant of the Mon alphabet.
ဋ	Da, n. a span; v. to measure with a span.
ဋဗဒ်	Da pó, n. the hump of the Indian bull.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သူအာ	Da ā, v. to crawl as a land leech does.
သူတ်	Dòt, adj. solid, not hollow.
သူန်၊ သူန်က	Dòn, Dòn ka, v. to fish with a rod and line.
သူအ်	Dó, v. to take.
သူအ်ပိတ်	Dó patèt, v. to take out.
သူ	Dā, v. to be shallow.
သူ်	Dait, n. water, liquid.
သူ်ကတို	Dait katä, n. the spring tide.
သူ်ကမုတ်	Dait kamauh, n. cold water.
သူ်ကလေံ	Dait kaloé, n. ice.
သူ်ကသုံ	Dait kasòh, n. saliva. (သူ်ပါင်)။
သူ်ကနီ	Dait kadü, n. rice water.
သူ်ကွံ	Dait kanei, n. the juice of the nipa or dwarf palm tree, fermented or unfermented.
သူ်ကွာ	Dait kamā, n. an artificial pool.
သူ်ကွာင်	Dait klain, n. a water-pot, a "chatty" with wide neck.
သူ်ကွာင်	Dait khamo, n. mucus of the nose.
သူ်ကျိတ်	Dait chät, n. the neap tide.
သူ်ကျိတ်	Dait kharä, n. the fluid which lubricates the joints.
သူ်ကမ်	Dait kekòm, n. a preparation of smoked fish, vegetable, pepper, garlic, and ngapi taken by women after childbirth, to stimulate lactation.
သူ်ကမ်ခွံ	Dait kekòm khanòm, n. a preparation of fish prawn, or fowl with plantain stalk, lemon grass, onion, garlic, ngapi, peppers and salt, eaten with the home made vermicelli.
သူ်ကမတ်	Dait kecòh, n. saliva, phlegm. (သူ်ပါင်)။
သူ်ကစာ	Dait kecā, n. the prepared water drunk on taking an oath of allegiance.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဆိုင်ကွမ်	Dait kemtāo, n. warm water.
ဆိုင်ဌး	Dait ngeh, n. the leavings in the drinking cup.
ဆိုင်ဇေယျတ်	Dait cepyet, n. wine.
ဆိုင်ဖေဝါင်	Dait fwo, n. running water, a current.
ဆိုင်ဖွေ်	Dait hnok, n. a flood.
ဆိုင်ဆု	Dait chu, n. the sap of a tree.
ဆိုင်ဆိုင်	Dait doin, n. a water-pot made from a joint of bamboo.
ဆိုင်ချို	Dait dū, n. rice water.
ဆိုင်တက်	Dait tak (P. takkam), n. buttermilk mixed with water.
ဆိုင်တရံက်	Dait teròk, n. a trough placed under the eaves of a roof.
ဆိုင်တုံ	Dait tòh, n. milk.
ဆိုင်တုံဂျိုဟ်သအး	Dait tòh kedoeh sa-ah, clean milk.
ဆိုင်တုံတူဟ်၊ ဆိုင်တုံတို့၊ ဆိုင်တုံသွာ	Dait tòh tamòh, Dait tòh tamei, Dait tòh samā, n. fresh milk.
ဆိုင်တုံဗစး	Dait tòh pecah, n. sour milk.
ဆိုင်ထွိုင်	Dait thakòng, n. water-pot with long neck.
ဆိုင်ဒေသတ်ပြီ	Dait tethi sòt preo, n. coconut milk.
ဆိုင်နင်	Dait nung, n. a water-pot.
ဆိုင်နင်သွိုင်	Dait nung fwung, n. a water-pot for drinking water.
ဆိုင်ပတေက်	Dait pateak, n. fresh water.
ဆိုင်ပလင်ကာ	Dait palangkā, n. a water-pot used by ascetics.
ဆိုင်ပလိုင်	Dait paläng, n. a well.
ဆိုင်ပါင်	Dait pain, n. spittle.
ဆိုင်ပသံ၊ ပြီ	Dait pòtsāo, n. urine.
ဆိုင်ဖကုင်	Dait phanung, n. salt water.
ဆိုင်ဖနိတ်	Dait pecät, n. the yellow dye with which the robes of the monks are dyed.

ဒိုင်ဗလာ	Dait pelai, n. a spring, a fountain.
ဒိုင်ပီလာင်	Dait pīlang (P. bīlango), n. sour gruel.
ဒိုင်ဗောတ်	Dait pot, n. a wide mouthed water jug.
ဒိုင်ပြီ	Dait proa, n. rain water.
ဒိုင်မိတ်	Dait mit, v. to be yellow; adj. yellow.
ဒိုင်မြဲမတ်၊ ဒိုင်ရမတ်	Dait mremot, Dait remot, n. tears.
ဒိုင်မှင်	Dait hmang, n. ink.
ဒိုင်ရှင်ဒါန်	Dait rung tǎn, n. a stand for drinking water by the wayside.
ဒိုင်လက်ဖက်	Dait lakphak, n. a decoction of tea leaves.
ဒိုင်လတိုင်	Dait letäp, n. dew.
ဒိုင်ဝဲ	Dait woa, n. a whirlpool.
ဒိုင်လဂေါင်	Dait leko, n. a brook, a mountain stream.
ဒိုင်သဲ	Dait sai, n. honey.
ဒိုင်သံ	Dait sòm, n. sour gruel, vinegar.
ဒိုင်သျှ	Dait hau, n. a plant.
ဒိုင်စီ	Dait bī, n. river water.
ဒိုင်အဇုန်	Dait angun, n. wine (in Siam).
ဒိုင်အင်၊ ဒိုင်သြ	Dait ang, Dait ao, n. a basin.
ဒိုင်တ်	Dāt, v. to be sweet.
ဒိုင်တ်ကြော့	Dāt kroé, v. to be tasty.
ဒိုင်န၊ ဒိုင်နွံင်	Dān, Dān klòng, n. a road, a path.
ဒိုင်နသဟန်	Dān sapān, n. a paved way.
ဒိုင်ပံ	Dāp, v. (1) to take up water with a cloth or sponge; (2) to make a circle or round spot; n. a spot, a mark on an animal.
ဒိုင်ပဲ	Dāp dao, adj. green.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သံ	Dām, v. to be true; adj. true.
သဲ	Dai, v. to be red hot; adj. to be true.
သဲနီ	Dai kü, v. to be bright red, to glow.
သဲကြိတ်	Dai kròt, v. to be red, glowing.
သဲသဲ	Dai dai, adj. red hot.
ဒိုက်	Doit, n. a slave.
ဒိုက်ဂွါ	Doit klui, n. a captive, a prisoner of war.
ဒိုက်ပွက်	Doit plak, n. a slave born of a slave.
ဒိုက်မွဲ	Doit moa coé, n. a fellow slave.
ဒိတ်	Dit, v. (1) to revolve, to turn round as a top; (2) to be silent, of few words.
သူက်	Dauk, v. (1) to be green full of sap, to be wet; (2) to be proficient, to become used to.
သူက်ချောက်	Dauk deak, v. to be perfect, gentle, polished.
သူင်	Dung, n. a city; a country, a kingdom.
သူင်မြူတာ	Dung kru tā, n. a stockade, a fortified camp.
သူင်ရး	Dung reh, n. a country, a kingdom.
သူင်သွပ်	Dung fwò, n. the Devalokas, the heavenly world.
သူတ်	Dut, v. to meet; n. the tail of a bird.
သူတ်ကွီ၊ သူတ်အယ်၊ သူတ်အယ်ကွီ	Dut kwī, Dut ayeo, Dut ayeo kwī, n. the upward curving ends of the body of a cart.
သူတ်မြိတ်ကာ	Dut mrait kā, n. a whisk made of peacock's tail.
သူတ်ခွဲ	Dut deo, v. to be ill-natured, crabbed, awkward.
သူန်	Dun, v. to alight as a bird; to cook.
သူန်ပိုင်	Dun pung, to cook rice.
သူင်သွ	Dun fwa, to cook curry.
သူဟ်	Duh, v. to be ripe.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒုက်၊ ဒုက်ကိုသွံတဲ	Dòit, Dòit kã sanim toa, v. to nip with the finger nails.
ဒုက်၊ ဒုက်ဒဇော်၊ ဒုက်ဇွက်	Deak, Deak teceak, Deak theceak, v. to be wet.
ဒုင်	Doin, v. to be full of water; n. a joint of bamboo used for holding things.
ဒုင်ဒုင်	Dait doin, n. a bamboo water pot.
ဒုင်ထွိုအ်	Doin thakoé, n. a piece of hollowed wood used as a gong or bell.
ဒုန်	Den, v. (1) to take fire, to cause to take fire; (2) to memorise; n. a small basket.
ဒုန်တိုန်ပါန်	Den tän pān, v. to be quick at learning.
ဒုပ်	Dī, n. a jungle fowl.
ဒဲ	Deh, pers, pron. he, she, or it.
ဒုင်	Dong, v. to be weary, tired; n. a blossom; num. aux. applied to flowers.
ဒုင်က၊ ဒုင်ဗွဲ	Dong kao, Dong pakao, n. a flower, a blossom.
ဒုင်စိုတ်	Dong cät, v. to be troubled, to be uneasy in mind, to be discouraged.
ဒုင်စိုတ်	Dong bät, v. to be fatigued, to be weary; to exert oneself, to minister.
ဒုတ်	Dot, v. to be young, to be small.
ဒုတ်ဒုတ်	Dot dot, adj. small, very small.
ဒုတ်သွတ်	Dot fwòt, v. to be young.
ဒုတ်သွတ်ဗေပ်	Dot fwòt bī, v. to be very young.
ဒုး	Dah, v. to be assuaged, allayed; to cease as rain.
ဒုက်	Däk, v. (1) to be full, complete; (2) to be mounted, to ride, to travel by boat.
ဒုက်ချုန်	Däk dun, v. to oppress.
ဒုက်ပေင်	Däk poin, v. to be full, complete.
ဒုင်	Däng, n. (1) bush, grove; (2) umbrella.
ဒုင်ကျ	Däng kamau, n. a white umbrella (the symbol of royalty).
ဒုတ်	Dät, v. to be powdered; n. brick.
ဒုတ်ဒုတ်	Dät dät, adj. fire as powder.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒျိန်	Dän, v. to soft, tender, flexible.
ဒျိန်ညမ် (ညံ)၊ ဒျိန်ဇောက်၊ ဒျိန်စတ်	Dän nyòm, Dän dot, Dän bòt, adj. soft, tender, mild, delicate.
ဒျိန်ချူ	Dän dū, v. to pity, to have compassion.
ဒျိန်ကုဒြဟတ်	Dän kau krehòt, adj. weak.
ဒျိန်ဒြဟတ်	Dän krehòt, adj. the same.
ဒျိပ် (ကျိပ်)	Däp, n. head.
ဒျိပ်ဒျ	Däp dāo, v. to be green.
ဒျိ	Däm, v. to be blue; adj. blue.
ဒျိပ်	Dü, v. to press.
ဒျိပ်မိဗွ (ဒျိပ်မိမ်)၊ ဒျိပ်စို	Dü pim, Dü pǟm (P. bimbo), v. to print.
ဝ	The, the fourteenth consonant of the Mon alphabet (not initial).
က	Na, the fifteenth consonant of the Mon alphabet.
ကမ် (ကွမ်)	Nòm, n. urine.
ကမ်ထောံ	Nòm thoé, v. to pass urine.
ကဒ်၊ ကံ (ကွကံ)	Nó, pro. adj. this.
ကာ	Nā, v. to take away. Also used with other verbs to add the notion of away from.
ကာစိုပ်	Nā cäp, v. to lead to, take to, to conduct.
ကိ	Neim, adv. yet, still.
ညးဟွံအာကိ	Nyeh hu ā neim, he is not yet gone.
ညးနွံကိ	Nyeh num neim, he is still here.
ကိ	Nēi, v. to spill, to run over.
ကေရတိ	Nēretei (Skt), n, and adj. south-west.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကောင် (ကျောင်း)	Neang, n. the forehead.
ကော်	Neo, v. to pinch by twisting the skin with the nails.
ကောင် (ရောင်)	Nong, adv. certainly.
အဲအာကောင်	oa ā nong, I shall certainly go.
ကိုင် (ကိုင်)	Nòng, n. a summer, the principal timber of a floor.
ကိုင်ကောတ်	Nòng not, n. a musical instrument.
ကော (သွာ)	Hnā, n. a mat for sitting on.
တ	Ta, the sixteenth consonant of the Mon alphabet.
တ၊ တွတ္တိတ်	Ta, Ta patèt, v. to vomit.
တကုတ်အာ	Takut ā, v. to be cut off, severed.
တကောတ်	Takēt, n. the anus.
တကဲ	Takoa, v. to droop, to hang down.
တကောင်	Takong, n. a spike of grain, an ear of corn.
တကံက်	Takòk, n. a ring.
တကံက်တဲ	Takòk toa, n. a bracelet.
တုံ	Takó, n. an island.
တုံကြောင်	Takó kreang, n. Jambudvipa.
တုံခိုင်	Takó temòng, v. to be an island.
တုံပန်	Takó pon, n. the four great islands or continents, viz;
ဇမ္ဗုဒိတ်	Ćòmmutit, Jambudvipa, the southern continent, comprising India, Burma and adjacent countries.
ဥတ္တိဂူရု	Uttäguru, Uttarakuru the northern continent.
ပုပ္ဖဝိဒိဟ်	Puppewitüh, Pubbavideho, the eastern continent.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အမ္မာရဇဂါ	Omperaküyam, Aparagoyanam, the western continent.
တကး	Takah, v. to burst, to crack.
တက်	Tak, v. to strike, to beat; to strike the time; n. a stroke.
တက်စင်	Tak bung, v. to beat, to thrash.
တက်ပိ	Tak pei, three hours of time, three o'clock.
တက်ကွာ	Tak kanā, v. to halt, to camp.
တက်ကျာ	Tak kyā, v. to chat, to converse familiarly.
တက်ဆော	Tak chao, v. to make a companion.
တက်ဇာ	Tak cē, v. to use a drag net.
တက်ခွံ	Tak dó, v. to strike out, as one strikes out a pin.
တက်တိုက်	Tak tangäk, v. to row a boat.
တက်ထဝါ	Tak thawai, v. to cross the legs as in sitting in the oriental way.
တက်ဖွာန်	Tak panon, v. to mark lines with a chalk line or a ruler.
တက်ပုတ်ထုတ်	Tak pangòh thadhòh, v. to incite, to encourage.
တက်လမိုတ်	Tak lemüt, v. to lash, to whip.
တက်သြိုဟ်	Tak soeh, v. to strike the breasts in grief.
တက်ကသို	Takkasä, n. Taxila, a famous seat of learning in the Punjab, also used of North India.
တကိုတ်	Takät, v. to be startled, frightened.
တကိုဟ်	Takoeh, n. mortar.
တခက်	Takhòn, n. a fragment, a piece broken off.
တခါ	Takhai, v. to backon with the hand.
တခီ	Takhī, n. a writer, clerk, secretary.
တဂန်	Takò (P. tagaram), n. the shrub <i>Tabernae montana Coronaria</i> .
တဂင် (လဂင်)	Takò, n. ginger.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- တင် Tang, v. (1) to set place make ready; (2) to remain as unblighted fruit; to remain as a general result; n. (1) a matter (see example below), (2) a joint, the part of a plant from one joint to another; a stalk.
- တင်ကာန် Tang kān, n. the stalk of flax.
- တင်ကွံင်၊ တင်စံင် Tang kabòng, Tang bòng, n. the knee-joint, the knees.
- တင်ကွံန်၊ တင်ထပ် Tang kenin, n. the piece of cloth joined on the top of a woman's skirt.
- တင်တဲ Tang toa, n. the elbow; a carpenter's square.
- တင်ဒန် Tang tun, n. a bamboo joint.
- တင်လှိုင် Tang lün, n. a stalk.
- တင်သန်း Tang sanah, v. to make ready, to take aim.
- တင်တူ၊ တင်သန်းတူ Tang nga, Tang sanah nga, v. to make ready a bow and arrow.
- တင်သွာန် Tang samān, n. a question, the matter enquired of.
- တင်ကာ Tang kā, n. a coin.
- ထပ်တင်ကာ Thò tangkā, n. a gold coin; a sovereign.
- တင်ဂုက် Tang kauk (Bur), n. a shed, a shelter for cattle.
- တင်ယို Tangkhü, adj. luminous. (မယားတွဲး)။
- တင်လာဲ Tang lai, n. molasses, treacle, coaxes melted sugar.
- တင်၊ တင်အိ၊ တင်အိလလအိ Tangó, Tangó lepó, v. to exert oneself to be diligent.
- တင်လှီ Tangó lewī, n. exertion, diligence.
- တင်ရာ Tangā, n. a garden rake.
- တင်ရာတ် Tangāt, v. to shave.
- တင်ဂိုတ် Tangit, v. to choke.
- တင်ဂိုန် Tangin, v. to carry on the shoulder.
- တင်ဂေက် Tangeak, n. a parrot.
- တင်ဂက် Tangòk, v. to be bent, crooked; to be cunning, dishonest.
- တင်ဂျီ Tangäm, v. to thrust, to attack.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တစပွက	Taca pòncika (P. taccham & pancako), n. a pentad of five truths.
တဆန်	Ta chòn, n. to be wild, fierce.
တဆိင်	Tachoin, n. a dancer.
တဆိပ်	Tachip, n. a seal, a signature.
တဆုတ်အာ	Tachut ā, v. to go backwards in leaving a superior.
တဆူ	Tachū, v. to stagger, to reel, to stumble.
တဆော်	Tachè, v. to slip, to be slippery.
တဆံ	Tachòm, adv. again and again, repeatedly.
တညင်	Tanyang, n. the dry season.
တဆီတသံ	Tachäm tasé, v. to encourage, to incite.
တခုတ်	Tadòt, adj. dense, thick; solid.
တခုတ်တုံ	Tadòt tamó, n. a rocky mountain.
တခု	Tadā, v. to be shallow.
တခုင်	Tadē, n. a small symbol.
တချိုက်လရောင်	Tadäk lengeang, v. to be filthy, defiled, impure, sinful; n. filth, impurity, defilement.
တက	Tana, n. an allotment; num. aux. applied to pieces of land.
တကင်း၊ တကင်လှိုင်	Tanang, Tanang lekung, v. to ride, to sit upon; to be seated upon anything.
တကဟ်၊ တကဟ်သအင်	Tanòh, Tanòh sa-ain, adj. other, another.
တကဟ်တကဟ်	Tanòh tanòh, adv. severally, separately.
တကဟ်အာ	Tanòh-ā, v. to be different.
တကအ်	Tanó, n. an ant-hill.
တကဲ	Tanai, n. tracery, ornamentation, floral design.
တကိုင်	Tanoin, n. a needle or pin.
တကိုင်ကျိပ်	Tanoin kadäp, n. a pin.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တင်	Tanèm, v. to sink.
တင်ပျက်	Tanèm pläk, v. to be submerged.
တင်	Tanung, n. the end, or point of anything; num. aux. applied to long things.
တင်ခိုင်	Tanung cäng, n. the toes.
တင်လတ်	Tanung lehoa, v. to be haughty, insolent.
တင်	Tané, n. yesterday.
တင်မတ်	Tanó mot, n. an object of dislike.
တင်	Tanah, n. a leaf.
တင်ထပ်ပိတင်	Tanah thò peitakòt, n. the Buddhist scriptures.
တတ်	Tòt, v. (1) to cut off, to amputate; (2) to make a straight course across.
တတ်ကြပ်	Tòt krè, v. to cut off.
တတ်တတ်	Tòt tòt, adv. involuntarily.
တတ်ကြဲ	Tòt treinut, v. to make the sectarial mark.
တတ်ဒုတ်	Tòt tekut, v. to cut off, to sever connection.
တတ္တ	Tòttāū, n. a large lizard.
တတိယ	Tatiya (P), ord, num. third.
တတ်	Tatòt, n. state, condition.
တတ်ကြဲ	Tatòh krauh, n. the state of being a man, a male.
တတ်	Tanòh, v. to be different.
တတ်တတ်သတ်	Tanòh tanòh sait, every sort, of various kinds.
တတ်	Tanó, n. an ant-hill.
တတ်	Tanai, n. tracery, floral design.
တတ်တတ်	Tanoit talòn, v. to prevaricate, to be false.
တတ်	Tanē, n. a floor.
တတ်ကြဲ	Tanung krakòt, n. royal precincts, royal citadel or palace.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တနင်္တဲ	Tanang toa, v. to wrestle, to come to grips.
တနေပ်	Tanep, adj. having a crooked limb.
တနေဝ်	Tanē, n. a terrace, a courtyard, a square.
တန်	Tòn, v. (1) to be stable, firm; to remain, endure; (2) to be cheap, not dear; n. an interval.
တန်ကြန်၊ တန်ကြန်တေကြပ်	Tòn kròn, Tòn kròn tē krē, v. to be firm, steadfast.
တန်ဆန်	Tòn chòn, v. to be interwoven, to be intertwined.
တန်တေဝ်	Tòn tē, v. to be stable, firm; adv. firmly.
တန်ဒ်ကွေ့ရ	Tòn tòh kweh ra, it stands true, it is confirmed.
တန်ဒ်ရေတီဟုံတီ	Tòn tòh rao teim hu teim, perhaps.
တန်ဒိုင်	Tòn temong, v. to remain, endure.
တနာ၊ တဏှာ	Tòhnā (P), n. human passion.
တန်နာမထွေန်	Tòhnā me thanen, n. passion, desire, longing.
တပ်	Tòp, v. (1) to add, to put one after another; (2) to be straight.
တပ်စုတ်	Tòp cut, v. to put one after another into a receptacle.
တပ်အပွတ်	Tòp aplēt, v. to convict, to condemn.
တပ်တား	Tòp tah, v. to be straight, to be upright, to be even.
တမ္ဗိုင်	Tòmnyò, n. a humming confused noise of a multitude.
တမတ်၊ တမတ်ဒွံ	Tamot, Tamot kwó, n. touch.
တမဟ်	Tamòh, n. a besom, a sweeping brush.
တမအိမ်	Tamó, n. an osprey.
တမံ	Tamo, adj. every.
တမာ	Tamā, adj. of the size of, as large as, as small as.
တမာင်	Tamain, n. an elephant's foot-chain, a foot-rope.
တမဲ	Tamai, v. to suspend from the shoulder; n. a present.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တမဲဇိန်၊ တမဲလဗဲ	Tamai cemèn, Tamai lepai, n. a present.	
တမဲပတ္တ	Tamai pòtta, suspended the alms-bowl from his shoulder.	
တမိ	Tamei, v. to be new; adj. new.	
တမိင်	Tamoin, n. a turban.	
တမိတ်ပုတ်	Tamèt pamot, n. a firebrand, embers.	
တမေင်	Tameang, n. (1) a difference; (2) a courtyard, a verandah.	
တမောင်စိုတ်	Tamong cät, n. mental weariness.	
နှိတ်တမောင်စိုတ်	Tòh tao tamong cät, to be at ones wits end.	
တမော်	Tamom, n. pertaining to cooking.	
တမော်ပိုင်	Tamom pung, n. a cook.	
တမံက်ထစး	Tamok thabah, v. to point out, to show.	
တမး	Tamah, v. to appear, to be evident; to shine.	
တမိုန်	Tamän, n. a border, an embankment.	
တမို	Tamä, n. a clump, a cluster, a stool of plants; num. aux. applied to things in bunches.	
တမိုဟ်	Tamoeh, v. to overflow, to run over.	
တမိုဟ်စိုတ်	Tamoeh cät, v. to make happy.	
တမ္မာ	Tamngā, n. a fisherman.	
တမ္မာတ်	Tamngät, adj. shaven, bald.	
တမ္မာန်	Tamngān, v. to be in the ear; n. grain in the ear.	
တမ္မူ	Tamngū, v. (1) to be pleased; (2) to be straight, to be straightforward.	
တမ္မက်	Tamngòk, v. to be bent, crooked.	
တမ္မက်တမ္မေ	Tamngòk tamngeo, v. to be twisted, bent, crooked.	
တမ္မက်	Tamnak, n. a halting place, a camp, a pavilion. (ဗဒိုပ်၊ ခွဲဇေယျဗဒိုပ်)။	
တမ္မိ	Tamnèm, n. a kind of leprosy, a leper.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တမျ	Tamya, v. to give in, to yield.
တမျင်	Tamyò, v. to be famed, noted; adj. famous, notable.
တမျာ	Tamyā, n. a urine.
တမျာစုတ်	Tamyā cut, v. to urinate.
တမ္ဗီ	Tamrē, adj. thin.
တမြောတ်ဗေင်	Tamrot peang, n. a little pagoda on the base of a larger one.
တမြင်	Tamrang, n. a basket.
တမြိုင်	Tamròng, v. to be ripe, mature; n. ripeness, hardness.
တမြိုင်လမတ်	Tamròng lemot, ripe and unripe.
တမြိုင်သ္မဟ်	Tamròng samkoh, v. to be dry; n. dryness, drought.
တမြး	Tamrah, n. surf. (လှိုင်ခိုင်သင်၊ လှိုင်နီသင်၊ လှိုင်ဗိုတ်သင်)။
တမြဲ	Tamrò, v. to be mad, foolish; n. a madman.
တမ္ဗာ	Tamlā, n. the former time.
တမ္ဗာတမ္ဗာ	Tamlā tamlā, adv. anciently, formerly.
တမ္ဗင်	Tamlang, adj. destitute, lonely; n. the destitute.
တမ္ဗိုင်	Tamlung, n. one who comes, or has come.
တမ္ဗိုင်	Tamloin, n. glutinous rice.
တမ္ဗိုင်လှာပ်စိုင်၊ တမ္ဗိုင်ယံသြိုဟ်	Tamloin lengep coin, Tamloin yeo soeh, varieties of the above.
တမ္ဗောဟ်	Tamloeh, v. to be perforated, pierced. (ကလိုဟ်ပထောင်)။
တမ္ဗး	Tamlah, v. to be free, not in bondage.
တမ္ဗိုက်	Tamläk, n. (1) parsimony, niggardliness. (တဲဂွံ၊ ပွမသအေတ်)။
တမ္ဗိုက်ခေင်ဂ္ဗဟ်	Tamläk thò kemtak, n. niggardliness.
တမ္ဗဲ	Tamai, n. a present, a bribe.
တမ္ဗဲစမိန်	Tamai camèn, n. a present.
တမ္ဗိုက်	Tamoit, n. blessedness.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တမို	Tamēi, n. foliage. (တူးဆု)။
တမုန်	Tamok, v. to give an account, to show a reckoning.
တမုင်	Tamong, n. weariness, exhaustion.
တယောင်	Tayo, v. to lift as the joint hands in reverence.
တယောင်စို	Tayo cih, v. to droop.
တယောင်ကာ	Tayo nā, v. to stretch forth.
တယောင်အာ	Tayo ā, v. to bend low.
တယူ	Tayau, n. a maggot.
တယို	Tayāo, n. the heddles of a loom, through which the warp is passed in weaving.
တရ	Tara, n. an uncle older than one's father.
တရနဲ	Tara nai, n. a respectful form of the foregoing, now worn down to anai , which is the form used.
တရင်	Tarang, n. a door, a gate.
ပါင်တရင်	Pain tarang, n. a doorway.
တရင်ဒိတ်	Tarang tecit, the nine apertures, or avenues, viz. the eyes, the ears, the nostrils, the mouth and the two excretory openings.
တရပ်	Taròp, v. to draw near; prep. near.
တရပ်	Tarāp, v. to bind or fasten between two things, to take between two.
တရဲ	Tarai, n. see Kyai, Krai. (ပွမကျိုင်ကျိုင်)။
တရီ၊ တရီကျွဲ	Tarēi, Tarēi kle, v. to thin out, to reduce, to lessen.
တရက်	Tareak, v. to split, to divide.
တရင်	Tareang, v. to set in a row, to arrange.
တရင်စီရင်	Tareang cireang, v. to arrange prepare.
တရင်ဗွာ	Tareang pekē, v. to arrange in order.
တရံက်	Taròk, v. to lead by means of a gutter; n. a gutter.
တရံက်ချ်	Taròk dait, n. a gutter.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တရံင်	Taròng, v. to ripen, to come to maturity; n. ripeness, maturity.
တရံင်ထဉ်	Taròng thaduh, } n. ripeness, result, consequence.
တရံင်လဉ်	Taròng leduh, }
တရံင်ဒဂါတ်	Taròng lekät, v. to be dried up, sapless.
တရဲ	Tarèm, v. to be old, not new.
တရဲ	Tarāo, n. a road; a journey; num.
တရဲဇော်	Tarāo coh, num. adj. sixty.
တရဲဇြော်	Tarāo srok, n. a street.
တရး၊ တရးဂဲ	Tarah, Tarah kecai, v. to spread, diffuse.
တရိုန်၊ တရိုန်တနဲ	Tarän, Tarän tanai, n. tracery, carving, fret work.
တရိုပ်	Taräp, v. (1) to come down heavily as rain; (2) to feed, to give to eat; (3) to be pleased.
တရိုပ်ဗွ၊ တရိုပ်ကိုဒါန်	Taräp peci, Taräp kä tñ, v. to offer food.
တရိုဟ်	Taroeh, v. (1) to let down as a curtain; (2) to pour out.
တလ	Tala, n. lord, master, owner; num. aux. applied to men.
တလကာ	Tala kā, n. a washerman. (သွာကဆံင်ကြဲကြာတ်၊ ရဲကဆံင်ကြဲကြာတ်စ)။
တလကွံ	Tala kwī, n. a cart owner, the owner of the cart.
တလကွင်	Tala kabang, n. a ship owner.
တလခွာ	Tala khwā, n. a chief.
တလခွာဇေဉ်ကွာန်	Tala khwā cemnok kwān, n. the head of the village.
တလဂယိုင်	Tala keyäng, n. marriage.
ပွန်တလဂယိုင်	Patòn tala keyäng, v. to marry.
တလဂုန်	Tala kun, n. a benefactor; also used in place of the second personal pronoun in addressing superiors, e.g. monks.
တလဂု၊ တလကွံ	Tala kū, Tala kló, n. a gardener, the owner of a garden or clearing.
တလဂျိုင်ဂဒေါ	Tala klung ketú, n. a ferry man.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တလညး	Tala nyeh, n. His Majesty, also His Honour, your Honour.
တလတသိုက်	Tala tasäk, n. a rich person.
တလတိ	Tala tei, n. a King.
တလဒိုက်	Tala tetäk, n. a poor person.
တလခြံ	Tala kròp, n. an owner, a proprietor.
တလယျ	Tala yemu, n. a person of distinction.
တလသို	Tala hei, n. the owner of a house, a husband.
တလဆွာင်	Tala hno, n. a judge.
တလင်	Talang, n. a corner, a side.
တလင်ပိုတ်	Talang püt, n. the cutting edge of a diamond.
တလတ်	Talòt, n. a measure equal to the 16 th part of a basket in Burma.
တလန်	Talòn, v. to lie, to deceive.
တလုံ	Talòh, v. to fall out of place, to come out of socket.
တလုံလုံ	Talòh lepòh, v. to break off, to be perplexed.
တလာန်	Talān, n. a small rice measure.
တလဲ	Talai, v. to droop, as a branch of a tree, to hang down, to be pendant.
တလိုင်	Taloin, v. to forget, to fail to recognize; n. a bison.
တလိုင်ပန်စုံ	Taloin pòn coé, the four objects of forgetfulness, as follows:
တလိုင်ရှပ်	Taloin rup, forgetfulness of form.
တလိုင်ကာလ	Taloin kāla, forgetfulness of time.
တလိုင်ခြံ	Taloin krop, forgetfulness of ownership.
တလိုင်တရံ	Taloin tarāo, forgetfulness of the way.
တလိတ်	Talit, v. to be slippery, smooth.
တလုင်	Talung, v. (1) to reach, to attain; (2) to raise up; n. the act of coming.
တလဲ့	Talau, n. the Otaheite gooseberry.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တလဲ့လာင်	Talau lain, n. a variety of preceding.
တလဲ့ချိ	Taloo dait, v. to swim with the hands put together.
တလောတ်	Talot, n. a flute or fife.
တလး	Talah, n. a goad; a rein. (လေံဒကော်၊ စက်ကြောန်၊ ဇုတ်လဟော်)။
တလးစရဲ	Talah carai, v. to charm; n. charm, beauty.
တလိန်	Talüt, v. to sound as a drum or gong.
တလိန်တလိတ်	Talün taloeh, v. to play music.
တလီလမော်	Taläm lemo, v. to bathe by letting the body down into the water.
တလိတ်၊ တလိတ်ပထောင်	Taloeh, Taloeh pathong, v. to perforate.
တလိတ်လပ်	Taloeh lòh, v. to take apart.
တလိတ်အိုင်	Taloeé neang, v. to bring over.
တလုတ်	Talòt, n. a measure equal to 16 th of a basket.
တလဲ့	Taloo, n. expanse, extent.
တလုံက်	Talòk, v. to dip into.
တဝန်	Tawòn, adv. straight.
တဝဟ်	Tawòh,
တဝဟ်စပ်	Tawòh thò,
တဝဟ်ပါင်	Tawòh pain,
	} n. a word, an utterance, a religious saying.
တဝါ	Tawā, v. to graze, to feed as cattle.
တဝါဂွံ	Tawā kleo, v. to graze cattle.
တဝါက်	Tawait, v. to cause to walk.
တဝီတဂူ၊ တဝီပဂူ	Tawī tawāū, Tawī pawāū, n. environs, surroundings.
တဝီပိုင်၊ တဝီဝါရ	Tawī pewäng, Tawī wēra, n. retinue, followers.
တဝီ၊ တဝိုင်	Tawä, v. to give; n. time, interval; limit, boundary; adv. during, always, continually.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တဝီနုန်	Tawä nū kòh, <i>adv.</i> from that time forth, henceforth, continually.
တဝ်	Tò, <i>n.</i> (1) a stalk; (2) a handle, a hilt; (3) a side or part; (4) <i>num. aux.</i> used with words compounded with tò as under:
တဝ်ဖကောပ်မွဲတဝ်	Tò phako moa tò, a pencil.
တဝ်ကကိက်	Tò kanoit, <i>n.</i> a lath, the strip of bamboo on which palm leaf is arranged for roofing.
တဝ်ကမး	Tò kamah, <i>n.</i> the sticks that pass through the yoke each side of a bullock's neck.
တဝ်ကျိအ်	Tò kloé, <i>v.</i> to exchange sides.
တဝ်ခရး	Tò khareh, <i>n.</i> the curved handle of a harrow.
တဝ်ဂွပ်	Tò klò, <i>v.</i> to be equal; <i>adv.</i> in equality.
တဝ်စကောဟ်	Tò caneh, <i>v.</i> to fight, to make war, attack, to take sides.
တဝ်စရဟ်	Tò caròh, <i>n.</i> the crowning part, the highest.
တဝ်ဇဝ်	Tò cò, <i>n.</i> the stalk of a leaf or flower.
တဝ်ဒကဟ်	Tò tekòh, <i>n.</i> the flower stem of the lotus.
တဝ်ဒဇောပ်	Tò tengò, <i>n.</i> the tongue of a cart.
တဝ်ဒရာ	Tò terē, <i>n.</i> the pin of a spool.
တဝ်ပကာန်	Tò pakān, <i>v.</i> to take a side in a fight or combat; <i>n.</i> a side in a fight or combat.
တဝ်ပွဲ	Tò pakao, <i>n.</i> a flower stem.
တဝ်ပွဲ	Tò padoa, <i>n.</i> the inner side.
တဝ်ဖကောဟ်	Tò pekoh, <i>n.</i> a pencil.
တဝ်မှင်	Tò hmang, <i>n.</i> the penholder.
တဝ်လွင်ကွီ	Tò lengo kwī, <i>n.</i> the thill or shaft of a cart.
တဝ်သတ်	Tò sot, <i>n.</i> a fruit stalk.
တဝ်သုက်	Tò sauk, <i>n.</i> the navel-string.
တဝ်စုန်	Tò bun, <i>n.</i> the handle of a knife.
တဝ်စံင်	Tò bòng, <i>n.</i> a torch.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တသင်	Tasang, n. the name of a shrub. (ယုရုတ်မြို့ကူ)။
တသပ်၊ တသပ်ခြယ်	Tasò, Tasò kròh, v. to murmur.
တသပ်နရာတ်	Tasò nerāt, v. to complain.
တသတ်ကာ	Tasat nā, v. to send slantwise. (ကယောင်ကာ၊ ကဆတ်ကာ)။
တသဲ	Tasai, n. a fringe, a border.
တသိင်ဒွက်	Tasoin kweak, n. bonds, imprisonment. (ဒန်မကြိုင်လပ်၊ ပွမကြိုင်လပ်)။
တသု	Tasau, n. a paddle.
တသော်	Tasok, n. the hair or fur of animals, and the fine hair on the body.
တသော်ကအိ	Tasok kò, n. the mane.
တသော်ကျောင်မတ်	Tasok kaneang mot, n. the eyebrow.
တသော်ခွပ်	Tasok khamèp, n. the beard of the face.
တသော်ပါင်	Tasok pain, n. the moustache.
တသော်မတ်	Tasok mot, n. an eyelash.
တသော်လမွှင်	Tasok lemloin, n. a porcupine's quill.
တသော်သိုပ်	Tasok sä, n. a wool.
တသောန်တသပ်	Tason tasò, v. to lament, to complain.
တသောင်တယောင်	Taso tayo, v. to glide, to dart.
တသံက်	Tasòk, n. ringworm.
တသိုက်	Tasäk, n. happiness, easy circumstances.
တသိုက်စိုတ်	Tasäk cät, v. to be happy, joyful.
တသိုင်	Tasäng, v. to force, to use violence.
တသိုတ်	Tasät, v. to spread, to move away, to vanish, to go aside, to slant.
တသိုတ်ခြာ	Tasät khrā, v. to be separated; to turn away from.
တသိုတ်စူးအာ	Tasät cadah ā, v. to move away.
တသိုပ်၊ တသို	Tasä, v. to spread, to spread out.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တသိုဟ်	Tasoeh, v. to hiss.
တသိုဟ်တဟး	Tasoeh tahah, v. to lament.
တဟင်	Tahang, v. to be famished, hungry; n. hunger.
တဟင်သို	Tahang dait, v. thirst.
တဟင်ကြဲ	Tahang krai, n. mirage.
တဟး	Tahah, v. to be submerged, overwhelmed; n. caparison, trappings.
တဟ်၊ တို	Toh, n. the breasts, the udder.
တရ	Tabu, v. to be dizzy, to be giddy.
တရတဆု	Tabu tachu, v. to be intoxicated, to be drunk.
တရမဲ	Tabu mai, v. to be excited, intoxicated.
တဇေဟ်လက်	Tabeh leak, v. to revile, abuse.
တစါ၊ တစါင်	Tabāo pain, v. to rinse the mouth.
တအာင်	Ta ain, n. a site. (အအာင်၊ ထအာင်)။
တာ	Tā, n. (1) a measure of length equal to seven cubits; (2) (P. tālo), the fan palm, palmyra, v. to stop, to hinder.
တာတဲ	Tā toa, v. to stop by a sign of the hand.
တာန်	Tān, v. to weave, plait, twill, or twine, as in basketry and matting.
တာန်ဆိုင်	Tān chòng, n. a pavilion, a one peaked building.
တာပဿ	Tāpotsa (P), n. a hermit.
တံ	Tām, n. an iron hook used by elephant drivers, khabok .
တံ	Tām (S), adv. according to.
တဲ	Tai, n. a temporary abode, a house which is not the ordinary family dwelling, a booth, a tent.
တဲဖျာ	Tai phyā, n. a market stall.
တဲပြဲ	Tai prai, n. a certain magical power or influence which affects people adversely.
ကျော်တဲပြဲ	Kalok tai prai, a demon to be propitiated in certain circumstances of ill health.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တာဝတိ	Tāwatoin (P. <i>tāvātimsā</i>), n. the lowest Devaloka but one. (the second of the six levels inhabited by Devas or celestial lords).
တိ	Tei, n. earth, ground, soil, land.
တိကမ္ပတိ	Tei kamlet,
တိက္ခေတိ	Tei klet,
တိပလေတိ	Tei palet (coll)
	} n. clay.
တိအုန်	Tei te-un, n. a small hillock like an ant-hill.
တိပုညက္ခေတ္တ	Tei punyakkhētta, n. field of merit, an epithet of ascetics.
တိဗမ္မ	Tei pemū, n. salt ground.
တိဗ္ဗ၊ တိဗ္ဗု	Tei nge, Tei nge kū, n. land under cultivation, fields.
တိဗ္ဗကုသိုလ်	Tei nge kausä, n. field of merit, epithet of the Buddhist Community.
တိမသုန်သတ်	Tei msun sait, the five kinds of earth or soil, viz:
တိကျပ်ဒိုင်	Tei kadäp tū, soil from the summit of a hill.
တိတန်	Tei tanó, soil from an ant-hill.
တိတတီ	Tei peteī, sand.
တိတိုဟ်	Tei tüh, soil reclaimed from sea or river.
တိဗ္ဗ	Tei nge, earth from the field.
တိလမာန်	Tei lemān, n. a potter's field.
တိယု	Tei yeme, n. chalk.
တိဩတ်	Tei sot, n. mortar. (တိအင်္ဂု၊ တိဗီလာတ်)။
တိလမ္ပး	Tei lemleh, n. a level piece of land, a plain.
တိသုန္ဒရီ	Tei suntharī, n. the earth, the world.
တိကာ	Tikā (P), n. commentary, gloss.
တိင်	Toin, v. (1) to strike (a sound), to play music; (2) to shave the head.
တိင်ဂတိဩတ်	Toin ketām soeh, to strike the breast as in grief.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တိုင်တက်တဲ	Toin tak toa, to strike the hands.
တိုင်တိုက်	Toin täk, v. to strike a musical instrument.
တိုင်တလိုင်	Toin taloin, v. to be dazed.
တိစိဝရိက်	Ticiwaroit (P. ticivaram), n. the robes of a Buddhist monk.
တိတ်၊ တိတ်အာ	Tèt, Tèt ā, v. to go out, to set forth.
တိတ်ဗွး	Tèt pleh, v. to be released, emancipated.
စိတ်တိတ်ဗွး	Cät tèt pleh, n. emancipation, release.
တိတ်ဝတ်	Tèt wòh, v. to reach the end of lent; n. the end of Lent.
တိတ်ဝတ်ပပဝါ	Tèt wòh pa pawā, to end the Lenten season.
တိပိုန်	Teipän, var of tēlapän, which see.
တိ	Teim, v. to know.
တိဂုန်	Teim kun, v. to be sensible of a favour.
တိညာတ်	Teim nyat, v. to be acquainted with.
တိမိက၊ တိမိန္ဒ	Timika, Timinda (P), n. names of an enormous fish.
တိဗ္ဗာန်	Teirotchān (P), n. an animal, a brute, a beast.
တိဿ	Titsa (P), n. the name of a Buddha.
တိ	Tēi (Skt. tīrihya), n. a heretic a sectarian.
တိအစေလက၊ တိနိဂဏ္ဍ	Tēi acēlaka, Tēi nikònthā, n. naked ascetics.
တိလ	Tēila, n. lord, a variant form of tala.
တိလပိုန်	Tēilapän, pron. he, literally; lord of merit.
တိလမန္တပိုန်	Tēila me num pän, a fuller form of foregoing and used of the Buddha.
တိလဂုန်	Tēilakun, pron. thou, you; literally; lord of virtue.
တု	Tau, n. a snail.
တုက်	Tauk, v. (1) to dip up, or out of, as water; (2) to dig or root up the earth as a hog.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တုက်ကြိုက်	Tauk kloit, n. epilepsy.
တုင်	Tung, v. to soak, to steep.
တုတ်	Taut, v. to weave; n. the warp in weaving cloth.
တုတ်တုတ်၊ တုတ်ယာတ်	Taut taut, Taut yat, n. to weave cloth.
တုန်	Taun, n. a mole.
တုန်ဆန်	Taun chòn, adv. to and fro, backwards and forwards.
တုန်လပ်	Taun lò, v. to stop, to remain.
တုပ်၊ တုပ်တုပ်၊ တုပ်သွတ်	Tup, Tup tup, Tup samoh, v. to resemble, to be like.
တုံ၊ ခွံ၊	Tum, adj. right as opposed to left, right hand; n. a little basket; v. to cook.
တုံနာလီ	Tum nalī (p. tumba & nālī), n. a little basket, a measure of capacity.
တဲ	Tauī, v. to succeed, to be accomplished; v. affix, denoting perfect.
အတဲ	Tetaui, n. success.
တုတ်၊ တုတ်ပေါတ်	Tauh, Tauh pot, v. to rub, to scrub.
တုတ်ဂရိတ်	Tauh kerit, v. to rub against.
တုသိတာဘုံ၊ တုသိတာ	Tutsita phum, Tutsitā, n. Tusita, the fourth Devaloka.
တူ	Tāū, v. to burn; to be burnt slightly as food in cooking; n. a kind of basket.
တူဂီအဟို	Tāū kù tehü, v. to burn brightly, to burn with a glow.
တူကြိုက်	Tāū klāk, v. to burn, consume.
တူဆင်္ကမ္မ	Tāū dait kemtao, v. to scald.
တူယဲ	Tāū yoa, v. to be distressed.
တူလဲ	Tāū lai, v. to burn; to roast.
တူသောက်	Tāū heak, v. to burn to a coal.
တူသွာန်	Tāū sanān, v. to burn up.
တူ	Tāū (P. tulā), n. libra, the seventh sign of the zodiac.
တူရူ	Tāū rāū, v. to steer straight toward an object; to set the face to, to confront.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တေ	Tē, n. brass. (ဓရိတ်)။
တေတံ	Tē té, adv. yonder.
တောင်	Teang, v. to be stretched tight, not slack.
တောင်ဗင်	Tain peang, v. to consult, to deliberate. (ချပ်ဝွန်၊ သီကွီ)။
တေဇ	Tēce (P), n. fire, power.
တေဇာဇာတ်	Tēco thāt, (P. tejo & dhātu), n. fire, one of the four elements.
တေပ်	Tēp, v. to wink; n. a box-trap.
တေပ်ကွီ	Tēp kaei, n. a mouse-trap.
တေပ်တေပ်	Tēp tēp, adv. with the eyes winking.
တေ့	Teo, v. to pelt, to throw pellets. (ကွဟ်၊ ဗဗိတ်)။
တေရသမ	Tērasama (P), ord. adj. thirteenth.
တေဝ်၊ တေ	Tè, v. to set out, to place in position; to set out for sale.
တေဖျ၊ တေသွံ	Tè phyā, Tè soé, v. to sell, to expose for sale.
တေဟ်	Teh, v. to hew, to dress, to shape.
တေဟ်တရီ	Teh tarei, v. to spare, to slice.
တေံ	Té, adj. that, yonder; adv. yonder, there.
တေအ်	Tè, v. to kick, as in the national game of rattan football.
တဲ	Toa, n. the hand; an offshoot.
တဲကြိုင်	Toa krung, n. a tributary stream.
တဲစွန်	Toa canon, v. the forefinger.
တဲဖွီ	Toa fwi, n. the left hand.
တဲချိုင်	Toa dung, n. a suburb.
တဲထွဲ	Toa thadoa, n. the middle finger.
တဲဆွံ့	Toa satum, n. the right hand.
တဲစံင်	Toabòng, n. a torch.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တဲင်မိန်သော	Toabòng minsao, n. torches, flares.
တော၊ တောတက်၊ တောတိုန်	Tao, Tao tak, Tao täñ, v. to increase.
တော်၊ တော်ဂိုတ်၊ တော်ဂိုဟ်	Tok, Tok küt, Tok rüh, v. to count, reckon.
တော်ဆ	Tok cha, v. to consider, reflect.
တောင်	Tong, n. (1) the castor oil plant; (2) a circumstance, an incident; a thing.
မွဲတောင်	Moa tong, another thing.
တောင်ကောင်	Tong nain, n. the cat of the game of tip-cat.
တောတ်သွာန်	Tot hmāñ, v. to make inquire, to inquire into a matter.
တောံ	Tom, v. to cook by boiling.
တောံပုန်	Tom padun, v. to cook.
တောဲ	Toa, v. to pinch by pulling the skin.
တောရော	Tao rao, v. to make a straight course.
တောင်	To, n. cotton.
တောင်ကွေင်	To kaneang, n. a spindle of thread.
တောင်တောင်	To tano, n. the woof of cotton cloth.
တောင်တူး	To tanah, n. cotton rolls prepared for spinning.
တောင်ချီ	To chä, n. cotton wool.
တောင်ဒရာ	To terē, n. a spool of thread.
တောင်ပလဲ	To palau, n. cotton thread.
တောင်ပလောန်	To palon, n. a skein or hank of thread.
တောင်ပွန်	To pawòn, n. cotton prepared for spinning.
တောင်လောန်	To lon, n. a shuttle used in weaving cotton cloth.
တောဟ်	Toh, v. to level, make smooth.
တော်ပေါတ်	Toh pot, v. to rub, to scrub.
တောံ၊ တောံဖက်၊ တောံပျိုန်၊ တောံတော်	Toé, Toé phak, Toé pakāñ, Toé bòt, v. to compare.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တ်	Tāo, v. to dwell; v. a euphonic.
တံင်	Tòng, v. to pull, to draw.
တံင်ကေတ်	Tòng kēt, v. to take to oneself, to seize.
တံင်တာ	Tòng tā, v. to resist, to keep under.
တံင်တာဒနာ	Tòng tā tenē, v. to shelter, to protect.
တံင်ကိုတ်	Tòng kät, n. the venereal disease.
တံင်ယျ	Tòngya, n. the lower part of the leg from foot to ankle.
တံင်ရက်	Tòng rak, n. tortoise, turtle.
တံင်ရိတ်	Tòng ret, n. a kind of locust.
တံ	Tòm, n. the beginning; capital, principal.
တံကွတ်	Tòm kanot, n. beginning and end.
တံဒေါင်ကွတ်	Tòm to kanot, beginning, middle, and end.
တံနိုင်	Tòm cäng, n. the place of the feet. This is a term used in speaking to a recognized superior indicating humility in the speaker.
တံအရင်	Tom areang, n. capital, principal.
တံသူ	Tom hau, n. rice husked and ready for cooking.
တံ	Tó, affix, denoting the plural.
တး	Tah, v. to be level smooth.
တးဂီ	Tah nei, v. to be full to overflowing.
တးပီ	Tah pai, v. to reject, to cast aside.
တိုက်	Täk, v. to strike; n. a brick or stone building, any secure place, a depository; adv. by land.
ယဟံတိုက်ပိ	Payām täk pei, three o'clock.
တိုက်အခဲကံ	Täk ke-ui kòm, n. a magazine, military storehouse.
တိုက်ဇရံ၊ တိုက်ဖလူ	Täk cerem, Täk phalu, n. a public granary.
တိုက်ဒါတ်	Täk tāt, v. to strike, to stamp.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တိုက်ပိအကတ်	Täk peitakòt, n. a library.
တိုက်ပွာန်	Täk panā, n. a fort.
တိုက်ဗန္ဓာ	Täk pāntē, n. a treasury.
တိုင်	Täng, n. (1) a measure of distance equal to two and third miles; (2) a post; adv. according to; (3) a kind of basket.
တိုင်ကန်	Täng kó, n. a fisherman's basket.
တိုင်ကံ	Täng káo, n. a winning post, a goal.
တိုင်ခေတ်	Täng khacak, n. the stem post or stern post of a boat.
တိုင်ခေတ်	Täng khatòp, n. the short post to which the movable post of a boat is hinged.
တိုင်စိင်	Täng coin, n. the long post that supports the ridgepole of the roof.
တိုင်ဇုတ်လောတ်	Täng cauk lot, n. a telegraph post.
တိုင်ညးမဒင်	Täng nyeh me teang, n. a cross.
တိုင်တရင်	Täng tarang, n. a door-post.
တိုင်တုံ	Täng kamó, n. a milestone.
တိုင်ပယို	Täng payä, n. a post set up for mark.
တိုင်ပွတ်	Täng pamot, n. a lamp-post.
တိုင်ပဒါ	Täng petē, n. a thermometer.
တိုင်ပဝတ်	Täng pewut, n. a turned post, cornice.
တိုင်ပဟို	Täng pehü, n. a center post.
တိုင်ပို	Täng pēm, n. a large basket, used in catching fish.
တိုင်ယာ	Täng yē, n. a mast.
တိုင်အလံ	Täng alēm, n. a flag-staff.
တိုင်ပင်	Täng peang, v. to consult, deliberate.
တိုန်	Tän, v. to go up, ascend; to advance, increase; to feel ill from what is called a rising of the heat or vapor of body.
တိုပ်	Täp, v. to burry, to cover up.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပွတ်တိုင်လပ်	Pamot täp lo, the fire was covered.
တို	Täm, n. a trap having a beam which drops and crushes the animal.
တို၊ တိုကျို	Täm, Täm kläm, v. to be thick; adv. thick.
တို၊ တိုင်	Tä, v. to plant; n. the wild mangosteen.
တိုတလုတ်	Tä talaut, v. to plant seed, to sow seed.
တိုင်ပတံ	Tä patòm, v. to transplant.
တိုဟ်	Toeh, v. to level, make smooth.
တိုအ်စတ်	Toe böt, v. to try to be like, to affect an equality.
တူ	Nga, n. a bow for shooting arrows.
တူခြင်	Nga kreang, n. a cross-bow.
တူပန်တောင်	Nga pòn to, n. a bow used for beating cotton.
တူကုန်	Nga in, n. a rainbow, "Indra's bow".
တူတ်၊ တူတ်ကျိုပ်	Tangāt, Tangāt kadäp, v. to shave the head.
တိုင်	Tangin, v. to carry on the shoulder, to shoulder.
တို	Tangèm, n. a hammer.
တိုပသဲ	Tangèm pasoa, n. a sledge-hammer.
တေက်၊ တေက်သူဝ	Ngeak, Ngeak suwa (P. suvo), n. a parrot.
တေတ်	Tanget, v. to crush, to press.
တေ၊ တေ့	Tangoa, n. the daytime.
တေ့	Petòm tangoa, day and night.
တေ့	Ngoa, n. the sun, sunshine, a day.
တေ့စင်	Ngoa ceang, n. the afternoon.
တေ့ကံ	Ngoa nó, adv. today.
တေ့တိုင်	Ngoa toin, n. the day before worship-day.
တေ့တိုန်	Ngoa tän, n. the sun-rising, sunrise.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တဲခဲဝ်၊ တဲခဲတ္တဲဝ်	Ngoa thò, Ngoa katāo thò, n. noon.
တဲခဲပျိုတ်	Ngoa plät, n. the setting-sun, sunset.
တဲခဲယး	Ngoa yeh, n. daybreak, morning.
တဲခဲယးကတ	Ngoa yeh keta, n. the morrow.
တဲခဲသပ်	Ngoa sò, n. the evening; v. to be late.
တဲခဲသီ	Ngoa sēi, n. the day on which the precepts (<i>sīla</i>) are specially kept, the duty day, the Buddhist subbath .
တဲခဲတောင်	Tango, n. a yoke or pair, as under;
တဲခဲမ္မိတဲခဲတောင်	Kleo moa tango, a yoke of oxen.
တဲခဲကံ	Tangòk, v. to be bent, crooked; n. a bend, or crook.
တဲခဲ၊ တဲခဲလွံ	Tangó, Tangó lepó, v. to be diligent.
တဲခဲကိုင်	Tangäk, n. an oar.
တဲခဲချီ	Tangäm, n. to thrust, to attack.
တဲခဲတပ်ပေင်	Tadot poin, v. to be full.
တဲခဲတတ်	Tadät, v. to be sweet.
တဲခဲတက်	Tadeak, v. to wet, to moisten.
တဲခဲတက်	Tadoit, v. to nip off, to nip.
တဲခဲကိုင်လေင်	Tadäk lengeang, n. filth, defilement.
တဲခဲင်	Tanang, adj. transverse; n. a weapon of some kind.
တဲခဲင်လျိုင်	Tanang lekung, v. to ride, to be seated astride.
တဲခဲင်	Tano, n. the spool in a weaver's shuttle.
တဲခဲဟ်	Tanòh, v. to differ, to be different; n. a stick used in throwing.
လေံတဲခဲဟ်	Li tanòh, n. a throwing stick.
တဲခဲဟ်န၊ တဲခဲန	Tanòh ne, conj. that, in order that.
တဲခဲနသိုက်	Tanòh ne samoit, adv. in order to, for the purpose of.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တနာ	Tanā, n. a frame for creepers.
တနင်	Tanain, v. to lop of branches from a tree.
တနဲ	Tanai, n. floral design, carving.
တိုက်၊ တိုက်တွန်	Tanoit, Tanoit talòn, v. to deny, to falsify.
တိုင်	Tanoin, n. a needle.
တို့	Tanèm, n. a kind of leprosy.
တို့လောင်	Tanèm lòp, v. to be contained in, to be of a number.
တိုင်	Tanung, n. point, extremity, end of anything; num. aux. applied to long things.
တိုင်ကြာတ်	Tanung krakòt, n. royal precincts.
တိုင်နိုင်	Tanung cäng, n. the toes.
တောင်ဝဲ၊ တောင်စဲ	Taneang woa, Taneang boa, n. a species of soapberry, red sapindus.
တောန်သူ	Tanon hau, n. broken rice.
တောင်	Tano, n. lineage, relationship, a spool; num. aux. as under:
နိမိတ်ပန်တောင်	Nimit pòn tano, the four signs.
တောင်တောင်	Tano to, n. thread.
တောင်ဒတောင်	Tano teto, n. lineal succession.
တို့၊ တို့	Tanāo, n. a mosquito curtain.
တုံ	Tanòm, n. a plant or tree of any kind.
တုံကပေါင်	Tanòm kapo, n. the soap acacia.
တုံကောန်ကွင်	Tanòm kon klang, n. a parasitical plant.
တုံကမေင်	Tanòm kamē, n. the Sonneratia Apetala of Symms.
တုံကမုံ	Tanòm kamlòm, n. jasmine.
တုံကဝေင်	Tanòm kawē, n. Momordica Charantia.
တုံကသန်	Tanòm kasòn, n. a kind of tree, the leaf of which is used in making cigars.
တုံကာန်	Tanòm kān, n. flax.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တုံကေသ်	Tanò̄m keh, n. a species of <i>Mimusops</i> , producing a small fragrant flower.
တုံကဲ	Tanò̄m k̄āo, n. a flower tree or shrub.
တုံကဲင်ကလေ	Tanò̄m k̄āo cò kalē, n. the peacock's pride.
တုံကဲသိုတူ	Tanò̄m k̄āo hei tāū, n. the fragrant screwpine.
တုံကိ	Tanò̄m kani, n. the attap or nipa palm, the leaf of which is used in thatching.
တုံကြိက်	Tanò̄m kroit, n. the silk cotton tree.
တုံကြက်	Tanò̄m kruk, n. the mango tree.
တုံကွဲကစင်	Tanò̄m kwai kabang, n. the tapioca plant.
တုံကွဲတ်	Tanò̄m kwèt, n. the wood-apple.
တုံခေပ်	Tanò̄m khacēp, n. the Roselle.
တုံခေတ်	Tanò̄m khatot, n. a kind of fig tree, <i>Ficus Yispida</i> .
တုံခပြင်	Tanò̄m khaprun, n. the <i>Sterculia Fetida</i> tree.
တုံခါ	Tanò̄m khā, n. spinach.
တုံခွဲချင်	Tanò̄m khanai dung, n. the Indian horse-radish tree.
တုံချ	Tanò̄m cha, n. the Malay chestnut.
တုံချေင်	Tanò̄m cheang, n. the <i>Pongamia Atropurpurea</i> .
တုံယောင်	Tanò̄m keyain, n. the wood-oil tree.
တုံဖိတောင်	Tanò̄m cī petain, n. the <i>Jivika</i> plant.
တုံတင်သွပ်	Tanò̄m tò fwò, n. the tree of mourning.
တုံဆု	Tanò̄m chu, n. a tree, trees and plants in general.
တုံနက်	Tanò̄m cauk, n. any kind of creeper or vine.
တုံနီင်တဲကလော်	Tanò̄m cäng toa kalok, n. a kind of parasite bearing bright red flowers.
တုံခြံ	Tanò̄m soa, n. the banyan tree.
တုံတာ	Tanò̄m tā, n. the Palmyra palm tree.
တုံတောင်	Tanò̄m tong, n. the castor-oil plant.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တုံတောင်	Tanò m to, n. the cotton plant.
တုံခေ့ခိုင်	Tanò m khadong, n. the egg-plant, brinjal.
တုံဒေါ	Tanò m tekē, n. the Gardenia Coronaria.
တုံဒေ့	Tanò m tengeo, n. the sesamum (sesame), plant.
တုံဒြင်ဗဇံ	Tanò m kreang pebé, n. the Cassia Foetida plant, the seeds of which are used as a substitute for coffee.
တုံဒြင်အောက်	Tanò m kreang eak, n. the trumpet flower tree.
တုံမိထာန်	Tanò m thithān, n. the Sal tree.
တုံပိုင်မေတ်	Tanò m pong mēt, n. the thorn-apple.
တုံပလောန်	Tanò m palon, n. the olive tree.
တုံပွတ်	Tanò m panò h, n. the Jack tree.
တုံပူး	Tanò m panah, n. a species of Jack tree.
တုံပျိုက်	Tanò m panait, n. the tree Rottleria Tinotora.
တုံပြောက်	Tanò m prait, n. a kind of cotton tree.
တုံဖာ	Tanò m phā, n. the mountain jack tree.
တုံမီ	Tanò m pī, n. the Rengal quince, Aegle Marmelos.
တုံပြတ်	Tanò m prāt, n. the plantain tree, the banana.
တုံပြေ	Tanò m preo, n. the coconut tree.
တုံဘိန်	Tanò m phin, n. the poppy.
တုံမက်ကံက်	Tanò m meak kòk, n. the hog plum tree.
တုံမင်ဂွန်	Tanò m meang klòn, n. the tamarind.
တုံမာမ်ကျွဲ	Tanò m mēm kanaui, n. the lacoocha bread fruit tree.
တုံမဲ	Tanò m mai, n. the indigo plant.
တုံမြိုင်	Tanò m karain, n. the Marian tree.
တုံရိတ်	Tanò m rüt, n. the book-palm tree.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တုံလတို	Tanòṃ letä, n. Cassia Fistula.	
တုံလမု	Tanòṃ lemu, n. the sour Sonneratia. This kind tree is very plentiful	along
	the tidal creeks of Lower Burma .	
တုံလကံ	Tanòṃ lekòṃ, n. the edible zalacca.	
တုံလှီ	Tanòṃ hlèm, n. the pride of India.	
တုံဝိ	Tanòṃ wi, n. a fig tree.	
တုံဝိကာ	Tanòṃ wi kā, n. the opposite leaved fig tree.	
တုံသ	Tanòṃ sa, n. the Nauclea Cordifolia.	
တုံသင်	Tanòṃ sang, n. the Salwen tree, the linden.	
တုံသာလပြကီ	Tanòṃ sālapanī, n. the Hedysarum Gangeticum.	
တုံသတ်	Tanòṃ sòt, n. the areca-nut tree.	
တုံသတ်ပြ	Tanòṃ sòt preo, n. the coconut tree.	
တုံသတ်ပြနီ	Tanòṃ sòt preo tū, n. the tree-fern.	
တုံသာန်	Tanòṃ sān, n. the black varnish tree.	
တုံသုတ်စိ	Tanòṃ saut ci, n. the mulberry tree.	
တုံကြောင်	Tanòṃ sop, n. a species of spiral costus.	
တုံကြော်	Tanòṃ soé, n. the paddy plant.	
တုံဟံ	Tanòṃ hòṃ pòm, n. the coriander plant.	
တုံစ	Tanòṃ bāo, n. the sugar cane plant.	
တုံအကူတ်	Tanòṃ annāt, n. the pine-apple plant.	
တုံအီလင်	Tanòṃ ī lang, n. the cringe tree.	
တုံ၊ တွတ်	Tanòh, v. to be other; adj. other.	
တုံခြာ	Tanòh khrā, v. to be different.	
တုံန	Tanòh ne, conj. that, in order that.	
တုံနဂိုင်ကျေ	Tanòh ne kāng klé, that he might take.	

တုံနသွက်	Tanòh ne sawak, prep. for.
တုံနသွက်ပွဲ	Tanòh ne sawak pekoa, for the cat.
တူး	Tanah, n. a leaf; a flat surface.
တူးငိုင်	Tanah cäng, n. the sole of the foot.
တူးတဲ	Tanah toa, n. the palm of the hand.
တုတ်၊ တုတ်ခွံ	Tamot, Tamot kwó, v. to touch, to come in contact.
တုပ်	Tamòp, n. a company, a set.
တုမ်၊ တုံ	Tamòm, n. a bud.
တုပ်ကွီ	Tamò kaneī, n. the tying of a bamboo floor with rattans.
တုတ်	Tamoh, n. (1) whey; (2) a besom, a broom.
တုံ	Tamó, n. a stone, a rock, a mountain; adj. every.
တုံကလန်	Tamó kalòn, n. a round flat stone on which the women rub their cosmetics to form a paste.
တုံခဝုတ်	Tamó khawut, n. a mill-stone.
တုံခိုဟ်သို	Tamó khabäh dait, n. alabaster.
တုံချူမြ	Tamó chū mre, n. a whet-stone.
တုံဂစး	Tamó kecah, n. alum.
တုံဂပီ	Tamó kepä, n. lime-stone.
တုံပသဲဗက်	Tamó pasoa peak, n. loadstone.
တုံမနောသီလာ	Tamó manü seilā, n. realgar, red arsenic, vermilion.
တုံမဟူရာ	Tamó mahūrā, n. agate.
တုံမုက်ကွာက်	Tamó mauk klait, n. the keystone of an arch.
တုံမြ	Tamó mre, n. an emerald. (တုံမတ်မြ)။
တုံလတ	Tamó leta, n. hills.
တုံလး	Tamó leh, n. a flat stone, a flag-stone.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- တုံ(လး)ကြက်ဂန် Tamó (leh) ē Krak kon, n. a rock, hill, mountain.
- တုံဝါန် Tamó wan, n. laterite.
- တုံသန္တပြာန် Tamó sòntòp praphòn, n. the name applied to the seven great rocks or mountains round Meru.
- တုံကန်တက္ခီ Tamó intakī, n. a large slab at the threshold.
- တုံတဲ Tamai, v. to carry anything hanging on the shoulder.
- တုံတဲ၊ တုံတဲလဲတဲ Tamai, Tamai lepai, n. a gift, a present, an offering.
- တုံတဲ Tamai, adj. ready, prepared; n. a guest, a stranger.
- နံတုံတဲ Num tamaui, v. to be ready.
- တုံတဲင် Tameang, adj. different; n. a courtyard, verandah.
- တုံတဲင်သအောင် Tameang sa ain, adj. of another kind.
- တုံတဲး Tamah, v. to be light, clear.
- တုံတဲးခွင် Tamah khang, v. to shine.
- တုံတဲးဇး Tamah ceh, v. to be clear, plain.
- တုံတဲးနံ Tamän, n. a dike, embankment.
- တုံတဲးပြင် Tamä preang, n. a plant used in medicine.
- တုံတဲးဟ်၊ တုံတဲးဟ်ဒု၊ တုံတဲးဟ်သဒ Tamoe, Tamoe, tamoe tecū, Tamoe, Tamoe sate, v. to overflow, to run over.
- တုံတဲးယူ Tayau, n. a maggot.
- တုံတဲးယုတ် Tayo, v. to lift, to raise, as the joined hands in reverence.
- တုံတဲးယုတ် Trā, n. a seal, a stamp.
- တုံတဲးယုတ် Trā cū, n. a scale, a balance.
- တုံတဲးယုတ် Trei, n. a deed.
- တုံတဲးယုတ် Treiyang, see Kreiyang.
- တုံတဲးယုတ် Treinut, n. a sectorial mark on forehead.
- တုံတဲးယုတ် Trēi, adj. thin.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တြိန်	Trēicòh, n. honor, glory.
တြံ	Krauk, n. a man, a male; a husband; affix. denoting the male gender.
တြံကွဲ	Krauh kamai, n. a widower.
တြံညးဖျါ၊ တြံညးဖိုက်	Krauh nyeh phyā, Krauh nyeh penoit, n. a shop-keeper, a merchant.
တြံညးဗု	Krauh nyeh nge, n. a farmer, an agriculturist.
တြံတလသို၊ တြံကမာင်	Krauh tala hei, Krauh imain, n. a husband.
တြံလမောင်ကျိန်	Krauh lemo kyait, n. an embryo Buddha.
တြံလွဲ	Krauh lewui, n. a favored man.
တြံသကဲ	Krauh sakoa, n. a paramour.
တြိ	Kroa, adj. excellent, best.
ကျိန်တြိ	Kyait kroa, the Buddha.
တြေင်	Treang, v. to arrange.
တြေ	Tarèm, v. to be cold, decayed.
တြီဖျါ	Tarem pyu, v. to be old.
တြေ (တြေဟ်)	Kreh, n. gravel.
တြေ	Tarāo, n. a road, a journey.
တြေထြောက်	Tarāo srok, n. a street.
တြံ၊ တြံဗတ်	Kró, Kró umot, v. to be mad.
တြး၊ တြးတိုန်	Tarah, Tarah tän, v. to scatter, to spread abroad; to be diffused, scattered.
တြးကို၊ တြးလဝ်	Tarah kä, Tarah lò, v. to spread out, to circulate.
တြိုင်ဂန်	Träng kenoin, v. to wander about.
တု	Tala, n. master, lord.
တုပိုန်	Tala pän, having merit, used as pronoun of the 3 rd pers.
တုခွာ	Tala khwā, n. a chief, a headman.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တူဖျာန်အဘိညာန်	Tala chān aphinyān, n. person accomplished in Jhān.
တိုတ်	Talit, v. to be smooth.
တျင်	Talung, v. to raise; n. the act of coming.
တျင်ကာ	Talung nā, v. to raise.
တွေင်	Kloin, n. oil, fat.
တွေင်ဗုတ်	Kloin pewut, n. butter.
တွေင်သွတ်	Kloin sawoh, n. ghee, clarified butter.
တွေင်အယိုင်	Kloin ayoin, n. serum.
တျိုတ်	Talät, n. the navel. (ပေါင်လိုတ်)။
တျိုဖျေ	Taläm phyeh, v. to immerse, to submerge.
တျိုဟ်ကာ	Taloeh nā, v. to release as an arrow from the bow.
တို့	Tēila, n. lord, master.
တွန်	Tawòn, adv. straight.
တွာ်၊ တွာ်အာ	Kwait, Kwait ā, v. to walk.
တွာ်တရ်	Kwait tarāo, v. to go on a journey.
တွာန်	Kwān, n. a village.
တွာန်နီဂို	Kwān nīkēm, n. towns and villages.
တွိုင်	Kwoin, v. to sound; n. a musical instrument.
တွိုင်တွိုက်	Kwoin kwäk, v. to play music; n. instrumental music, musical instruments.
တွိုင်ပဉ္စင်၊ တွိုင် ၅	Kwoin poncangke, Kwoin msaun, n. the five kinds of musical instruments, viz. drums covered with leather (1) on one side, (2) on two sides, (3) completely; (4) instruments played by striking, (5) wind instruments.
တွိုတ်စိင်	Kwät coin, n. the back of an elephant's neck.
တွို၊ တွိုတူ၊ တွိုဗိုင်း၊ တွိုဝါရ	Tawī, Tawī tawū, Tawī pewäng, Tawī wera, n. retinue, suite.
တွံ၊ တွတ်	Kwòh, v. (1) to speak; (2) to sweep.
တွံမတ်	Kwòh camot, n. a vow, a pledge of faith. (စုတ်သစ္စ၊ အဓိဋ္ဌာန်)။

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တွံဝေ	Kwòh thò, v. to give a religious discourse, to read the sacred books publicly.
တွံဒလောံဇ္ဈာန်	Kwòh telú peton, v. to teach by discourse.
တွံပိုင်၊ တွံလမိုင်ပိုင်	Kwòh pamoin, Kwòh lemoin pamoin, v. to teach, preach.
တွံလှ်	Kwòh lemòh, v. to variegate, to diversify by painting or sculpture.
တွး	Kwah, n. a disciple, a follower.
တွးဘာ	Kwah phē, n. a scholar.
တွးအန္တဝါသိက	Kwah ontewesika, n. a pupil.
တွိုင်တွဲ	Kwäng kwui, v. to feel lassitude, weariness.
တွိုင်	Tawän, n. increase, rising.
တွိုင်ဒတိုင်	Tawän tetän, n. increase, growth, development.
တွိုင်တုံ	Tawan ngoa, n. the sun rising.
တွါ	Tawä, n. (1) giving; (2) dominion, limit, boundary.
တွါပိသံ	Tawä pei sait, the three gifts, viz. love, fear and pleasure.
တွါကပ်	Tawä kò, adv. for ever (literally: to the end of the kalpa).
တွါကာလ	Tawä kāla, adv. for all time.
တွါရး	Tawä reh, n. realm, region.
တွါတွေတ်	Kwä kwēt, v. to give up. (ကျွါတွေတ်၊ သွးကျွါ၊ သွးထောံကျွါ)။
ပွတွါတွေတ်	Pawa kwä kwēt, n. giving up, liberality. (ပွမကျွါကေတ်)။
တွါပတိတ်မတ်	Kwä patèt mot, v. to force out the eyes.
တွါအနာ	Tawä anā, n. dominion, sphere.
တွင်	Tabang, n. tender shoot, sprout, top sprout of plant or tree.
တွတ်ဩ	Tabòt sāo, v. to be handsome, comedy.
တွန်	Tabòn, n. dried preserves.
တွန်တွေ့	Tabòn taboa, v. to mix together as people of different sorts, to be crowded, confused, troubled; adv. promiscuously.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တွပ်၊ တွပ်ဇုတ်	Tabò, Tabò cut, n. the marrow.
တွပ်ကြုတ်	Tabò kraut, n. the mesentery.
တွ့	Tabu, v. to be giddy, dizzy, to be intoxicated.
တွ့မဲ	Tabu mai, v. to be intoxicated, highly excited.
တွ့လွတ်	Tabu lehph, v. to be seasick.
တွ့အရက်	Tabu areak, v. to be drunk.
တွေဟ်လက်	Tabeh leak, v. to revile, abuse.
တွေဟ်လက်ပလန်	Tabeh leak palòn, v. to retaliate in abuse.
တွဲ	Taboa, n. the pea, the bean.
တွဲ	Tabao, n. the sugar-cane.
တွောဟ်၊ တွိုဟ်	Taboeh, v. (1) to be cold; (2) to sprinkle.
တွောဟ်ဇတင်	Taboeh ceto, v. to shiver with cold.
တွိုဟ်ဗရဲ	Taboeh peroa, v. to sprinkle.
တွိုဟ်သဗ	Taboeh sape, v. to be stuffed up with cold.
တွိုဟ်မိပ်	Taboeh mip, v. to be grateful, pleasing.
တွး၊ တွးလှဲ	Tabah, Tabah hlai, v. to change as one's garments.
တွိုင်	Tabäng, v. to soak, to steep, to pickle; n. the sambhur.
ထ	Tha, the sixteenth consonant of the Mon alphabet.
ထ	Tha, n. kind, pattern; verbal affix (see Gram. Notes).
ထက	Thaka, v. to push off as a boat when getting near the shore.
ထကတ်	Thakòt, v. to tie in a knot.
ထကတ်ဇျှ	Thakòt ceplu, to tie up the chewing materials in the waist or in a corner of a cloth.
ထကတ်ဗလဲ	Thakòt peloa, to tie a cloth to hold by, as in the kalok dance.

ထကတ်သော်	Thakòt sok, to tie hair in a knot.
ထကပ်	Thakò, n. a mat.
ထကပ်သွာ	Thakò hnā, n. mats.
ထကအိ၊ ဖွံ	Thakó, (1) n. a companion, a consort; a flock, a herd; (2) v. to be grey, as the human hair.
ထကာ	Thakā, n. a supporter of religion, a layman. See Tekā.
ထကိတ်	Thakit, n. the dysentery.
ထွိတ်မူလဗျာတ်	Thakit mūla pyāt, n. the same.
ထကုတ်	Thakut, v. to sever; to be severed.
ထကဲ့	Thakui, v. to be sleepy, drowsy; n. a kind of chameleon.
ထကူတဲ	Thakū toa, n. a vassal. (ဒိုက်ဗု)။
ထကောက်	Thakeak, v. to sharpen.
ချူထကောက်	Chū thakeak, the same.
ထကေနံ	Thakēn, adj. cold.
ထကောင်	Thakeang, n. the uterus.
ထကဲ	Thakoa, n. the side of the body.
ထကဲပြင်	Thakoa preang, n. the cross timbers in a house to which the sides and partitions are nailed.
ထကောတ်	Thakot, n. an iguana, ichneumon.
ထကား	Tahkah, v. to burst, to crack.
ထကားပြား	Thakah prah ceh, to be broken and scattered, to be routed.
ထကိပ်	Thakäp, n. one of a garments worn by a monk.
ထကိပ်ပွာန်	Thakäp panan, n. a general.
ထကီ	Thakä, v. to stir.
ထကိအိ	Thakoé, n. cylindrical receptacle, usually of wood or bamboo; num. aux. applied to fire-arms.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သေနတ်စိတ္တိဒါ	Senāt bā thakoé, two guns.
ထွိုဒါကိုင်	Thakoé kanoín, n. a needle case.
ထင်	Thakhròng, v. to place the things apart, to spread the legs.
ထက်တဲ	Thakē ngoa, n. midnight. (သဂါထွံ ဒေါင်ထွံ)။
ထက်တဲ	Thakāt, v. to be leafless.
ထက်တဲ	Thakut, n. a quail. (ဂစံဒဂိုတ်)။
ထင်	Thang, v. to feel thirsty, to have a desire for.
ထင်ဘင်	Thang dait, v. to be thirsty.
ထင်	Thangeh, n. caparison, trappings. (တဟး၊ လဟး=ကယိုင်ကယိုင်မထွေးကဆံင်ဒွဲဝါ)။
ထင်စိင်	Thangeh coin, n. the trappings of an elephant.
ထင်စင်ဒလိန်	Thaceang telin, v. to be slant, to be out of the square, to be wrong.
ထင်ညက်ထလန်	Thanyak thalòn, v. to grumble.
ထင်ညာတ်	Thanyot, v. to be flabby, loose as skin.
ထင်ညာန်	Thanyon, v. to frown.
ထင်တဲတဲ	Thadòt toa, v. to snap the fingers.
ထင်တဲ	Thadhòh, v. to lever or prise (US=prize) with toes or fingers; to twang.
ထင်ထင်တဲတဲ	Käng thadhòh cauk nga, he took and twanged the bow-string.
ထင်တဲ၊ ထင်	Thadó, n. a box or casket.
ထင်တဲဇဗျ	Thadó ceplu, n. a betel box.
ထင်	Thadoin, v. to dash the foot.
ထင်	Thadī, v. to collide, to come in touch.
ထင်ရင်ညွံ	Thadī reang sakó, came in contact with one another.
ထင်	Thadeak, v. to wet, moisten.
ထင်	Thadeang, v. to pursue, to follow after.
ထင်	Thadī, n. a cymbal.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ထဲ	Thadoa, adj. middle.
ထဲထဲ	Toa thadoa, the middle finger.
ထဲထဲ	Thadoa petòm, n. the middle of the night, midnight.
ထဲထဲ	Thadoh, v. to filter.
ထဲထဲ	Thadòk, v. to knock as at a door.
ထဲထဲ	Thadòng, n. a loin-cloth.
ထဲထဲ	Thadäk kä, v. to put to shame.
ထဲထဲ	Thadäk kewe, n. shame.
ထဲထဲ	Thadät, v. to powder, to bray.
ထဲထဲ	Thadän, v. to render flexible, to soften; to bend.
ထဲထဲ	Thana, n. (1) a musical instrument, a lute; (2) a wall plate.
ထဲထဲ၊ ထဲထဲ	Thana coin, Thana utün, n. an elephant charming lute.
ထဲထဲ	Thanèm, v. to be inauspicious, to be unwell.
ထဲထဲ	Thanēn, v. to stick, to hold.
ထဲထဲ၊ ထဲထဲ	Thanēn cät, Thanēn ceo, v. to take hold, to be attached.
ထဲထဲ	Thanòng, v. to be obstinate, stubborn.
ထဲထဲ	Thòt, v. to be strong, well, healthy; to be pleasing.
ထဲထဲ၊ ထဲထဲ	Thòt kä cät hmoin, satisfactory of the ruler.
ထဲထဲ၊ ထဲထဲ	Thòt com. Thòt com pā, v. to be well, strong.
ထဲထဲ	Thòt thòt, adv. strongly, loudly.
ထဲထဲ	Thòt mreak, v. to be strong and active.
ထဲထဲ	Thòt yauk, v. to be in good health.
ထဲထဲ	Thataui, n. advantage, profit.
ထဲထဲ	Thatāo, v. to stand, to remain.
ထဲထဲ	Pa thatāo, v. to make one's abode, to dwell.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ထထား	Thatah, v. to turn back, to turn round.
ထထောင်	Thatho, v. to be fond of, to prize.
ထဒွ	Thateme, v. to worship, reverence.
ထနေန့်၊ ထနေန့်ဝပ်	Thanēn, Thanēn còp, v. to adhere, to be attached, to be covetous.
ထနေန့်စိုတ်	Thanēn cät, n. desire.
ထနဟ်	Thanòh, n. a drop of any liquid.
ထနိုက်	Thanoit, v. to kick.
ထပ်	Thòp, v. (1) to exchange, barter; (2) to place one on another; n. a fold, a plait.
ထပ်ကိုထပ်	Thop kä thop, adv. over and over, again and again.
ထပ်တဲ	Thòp toa, v. to marry. In the marriage ceremony the right hand of bride and bridegroom is held one over the other whilst water is being poured by the ministrant as he recites the formula.
ထပ်ဒွး	Thop tleh, n. a membrane, film.
ထပ်လံင်	Thop lònng, v. to add more to.
ထပက်	Thapak, v. to stab, thrust.
ထပတ္တာ၊ ထပက်ကာ	Thapak kā, adj. unfortunate.
ထပဟ်၊ ထပုံ	Thapòh, num. adj. seven.
ထပုံစေ့	Thapòh coh, num. adj. seventy.
ထပုန်တလန်	Thapun talòn, v. to be mutinous, rebellious.
ထပက်	Thapeak, v. to put to flight.
ထပိုတ်	Thapät, v. to break away; to sever; n. a book, volume, note-book, record, pamphlet.
ထပ၊ ထပဆီ	Thape, Thape chü, v. to meet with.
ထပုတ်	Thaput, v. to be trodden smooth as a path.
ဉာန်ထပုတ်	Dan thaput, a well-trodden path.
ထပိုက်	Thapäk, n. dust.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ထပိုင်	Thapäng, v. to fell.
ဒးထပိုင်ကိုမဲ့	Teh thapäng kä mui, (great tree) must be fell with axes.
ထပိုင်နံ	Thapün, v. to strengthen, make firm; n. a kind of drum.
ထမက်၊ ထမက်စ	Thamak, Thamak ci , v. to snap, to bite suddenly.
ထမင်	Thamang, n. the jaw.
ထမင်ချိုတ်	Thamang chat, n. lockjaw.
ထမင်ဂုတ်	Thamang kuh, n. the mumps.
ထမတ်	Thamot, n. an offering made to demons; a portion of food or fodder.
ဗင်ထမတ်	Pò thamot, v. to offer to demons.
ထမန်	Thamon, n. an edge, a border.
ထမအး	Thama-ah, v. to be pure.
ထင်ထမအး	Thò thama-ah, pure gold.
ထမိက်	Thamoit, adj. delightful, pleasing.
ထမိုင်	Thamoin, n. a turban.
ထမိုင်ကိုပိုင်	Thamoin kadäp, v. to put on a turban; n. a turban.
ထမိပ်	Thamèp, n. the chin.
ထမုက်	Thamauk, v. to pound with a pestle.
ထမုဒ်မြ	Thamau temreo, v. to start with horror.
ထမုန်၊ ထမုန်တလန်	Thamun, Thamun talòn , v. to lie, to utter falsehood, to deceive.
ထမူ	Thamāū, v. to roll up; num. aux. applied to rolls of matting.
ထကပ်မွဲထမူ	Thakò moa thamāū, one roll of mats.
ထမောင်သို	Thameang hei, n. a cross-beam, on which the roof-plate is made to rest.
ထမောက်ဆု	Thamok chu, n. a hollow in a tree.
ထမောက်တုံ	Thamok kamó, n. a cavern.
ထမောင်	Thamong, n. a window.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ထမး	Thamah, v. to be empty.
ထးထမး	Thah thamah, n. an empty tray.
ထမ္ပိုင်	Thamdäng, n. the deaf, a deaf person.
ထမ္မန်	Thamnon, v. to be short, brief.
ပွဲထမ္မန်	Poa thamnon, adv. briefly.
ထမ္မာတ်	Thamnāt, v. to be sweet; adj. sweet.
ထမ္မိုက်	Thamnoit, var. of thamoit.
ထမ္မောက်	Thamneak, adj. green.
ထမ္မောတ်	Thamnot, adj. pure.
ထင်ထမ္မောတ်	Tho thamnot, pure gold.
ထမ္မဲ	Thamai, n. a pot.
ထမ္မောင်	Thamong, n. (1) a hole, cavity, aperture; (2) the name of the plant.
ထရော်၊ ထရော်စံပိုင်	Thareh, Thareh cām käng, n. a fetter, fetters.
ထရို	Tharäm, n. mud.
ထရိုဟ်	Tharoeh, v. to spread out.
ထလ်	Thalait, v. to leap.
ထလာတ်	Thalat, adj. bare, shaven.
ထလောတ်	Thalot, v. to take off.
ထလိန်	Thalin, v. (1) to mislead; (2) to make fun.
ထလိန်စွဲ	Thalin canai, v. to deceive.
ထလိန်မက်	Thalin themeak, v. to make fun.
ထဝ်	Thò, n. gold; adj. golden.
ထဝ်ခိတ်	Thò khamèh, n. fine gold.
ထဝ်ပရော်	Thò parop, n. tinsel.
ထဝ်သိုင်ဂန်၊ ထဝ်အာန်ရန်	Thò soinkenoik, Thò ancenī, n. a kind of gold.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ထင်ဥူ	Thò ū, n. bright gold.
ထင်ကုာ်	Thòhnā (P. tanhā), n. desire, lust, passion.
ထဝါ၊ ထဝါဒီ	Thawai, Thawai tī, n. the lap.
ထသပါ	Tha sapā, v. to be dim, dim sighted.
ထထ	Thaba, v. to uphold, to sustain, to exalt.
ထသဘာ်၊ ထလဘာ်	Thaba saphait, Thaba lephait, v. to help, to assist.
ထစင်၊ ထစင်ပွန်	Thabang, Thabang patän, v. to lift up.
ထစတ်	Thabòt, n. measurement.
ထစါတ်	Thabāt, v. to be flat.
ထစုတ်	Thabut, v. to erect, to place.
ထစဲ	Thabui, v. to crouch. (ဖံသင်၊ အောင်မာ၊ လဒင်အောင်မံင်)။
ထစဲတူဆု	Thabui tāū chu, crouching in the tree.
ထစေက်	Thaboit, v. to close as the eyes, to blind, to darken.
ထစေံ	Thabé, v. to be dented.
ထစေါတ်	Thabot, v. to close up as a flower.
ထစေါ	Thabom, v. to enclose in the mouth; to be round.
ထစေါ တလင်ရုပ်သတ်	Thabom talang rup sait, form.
ထစေါင်၊ ထစေါင်ထစေါင်	Thabo, Thabo thawo, v. to gather or keep together.
ထစံက်	Thabòk, n. an iron hook used by elephant drivers.
ထစး	Thabah, v. to point out, to show; n. a bamboo cymbal or clapper. (ကပေါတ်ကိုင်ကျိက်တုပ်ကိုဆုာ်ပွဲဂကူ)။
ထစးကို	Thabah kä, v. to set forth, to bring to notice.
ထစးဇး၊ ထစးပျး	Thabah ceh, Thabah pyah, v. to explain, to exhibit.
ထစးပမာ	Thabah pamā, v. to figure, to represent by figure.
ထစိုင်	Thabäng, n. a moat.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ထရိတ်   Thabät, n. the gum of a tree.
- ထရိန်၊ ထရိန်ပကောံ၊ ထရိန်လပ်   Thabän, Thabän pakom, Thabän lò, v.   to put or bring together, to collect.
- ထရိပ်   Thabäp, v. to hinder, to obstruct the way.
- ထရိတ်   Thaboeh, v. to cool; n. scum, froth.
- ထအဟ်   Tha-òh, v. to sneeze.
- ထအအိ၊ ထအံ   Tha-ó, v. to vomit.
- ထအာင်   Tha-ain, n. one's own place, a site.
- ထအာင်ကောန်ရိတ်   Tha-ain kon cät, n. the heart.
- ထအီ   Tha-ī, v. to snore.
- ထဥ၊ ထဥကမြ၊ ထဥကမွှပ်၊ ထဥတမ္ဗင်   Tha-u, Tha-u kamrāo, Tha-u kamlē, Tha-u tòmnyò, v. to make a noise as multitude.
- ထအဟ်   Tha-uh, v. to be heaped up.
- ထအေပ်   Tha-ēp, v. to close, to shut.
- ထအောဟ်   Tha-oh, v. to sneeze.
- ထအး   Tha-ah, n. a general name for certain diseases of the skin.
- ထအးစိင်၊ ထအးပူ   Tha-ah coin, Tha-ah pāū, varieties of the foregoing.
- ထအံမွဲ   Tha-ó mele, v. to loathe.
- ထအံမွဲအဟာ   Tha-ó mele ahā, to loathe food.
- ထအိုန်၊ ထအိုန်ရေ   Tha-än, Tha-än there, v. to abhor; n. an abomination, abhorrence.
- ထအိုအ်   Tha-oé, n. the rafters of a house.
- ထာင်   Thain, n. a division of a stem, a fork.
- ထာင်က   Thain kāo, n. the petals of a flower.
- ထာင်တကောတ်၊ ထာင်ဒီ   Thain takēt, Thain tī, n. the breach, the buttock.
- ထာင်တဲ   Thain toa, n. the arm from the elbow to the shoulder.
- ထာင်ပြ   Thain preo, n. the slanting corner ridge pole of a roof.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ထာဏ	Thāna (p)	}	n. a place, the presence (of a person of mark).
ထာန်	Thān (P)		
ထာန်အရပ်	Thān aròp,		
ထာန်စနေဟ်	Thān caneh, n. a conflict, a battle.		
ထာန်ဆံင်	Thān chòng, n. apartments in the palace.		
ကွတ်ထာန်ဆံင်မိ	Klòt thān chòng mi, the Queen mother's apartments.		
ထာန်ဇံင်	Thān còng, n. a couch.		
ထာန်ဒတန်	Thān tetòn, n. a place of abode, a residence.		
ထာန်သေထီ	Thān sēthī, n. the position of a wealthy person, a recognized rank.		
ထာန်ဟန်ဗန်	Thān hòn pòn, n. a dust heap.		
ထာပကာ၊ ထာပကာလပ်	Thāpanā (P), Thāpanā lò, v. to enshrine.		
ထာဝရ	Thāwara (P), adj. eternal.		
ထိ၊ ထိမြိ	Thi, Thi mri, v. to be complete.		
ထိစန်၊ ထိကွန်	Thi bòn, Thi kabòn, adj. plentiful. (ပေင်ကွတ်၊ ဗပ်သအပ်၊ ရိုက်၊ မဉ္ဇိုင်ပေင်တိုဟ်)။		
ထိထို	Thi thadi, adj. complete.		
ထိပိုဟ်	Thiwüh (P. ativisa), n. name of a plant.		
ထီတိ	Thiti (P), n. continuance, endurance, steadfastness.		
ထု	Thu, v. to tap, to beat.		
ထုဂး	Thu kepeh, v. to strike on the face.		
ထုတ်ပိုတ်	Thut pät, v. to break off clean.		
ထုပ်	Thup, v. to wrap.		
ထုပ်ဂွီ	Thup kwī, v. to wrap up with a bundle.		
ထုပ်ပြကာ၊ ဝပ်ပြကာ	Thup prakā, n. a steeple.		
ထဲ	Thui, v. (1) to be confused, tangled; (2) to wrap.		
ထဲကြာန်	Thui krān, v. to be delirious; to be wrapped up in.		

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ထုံကွန်	Thui kabòn, v. to be disordered.
ထုံရေ့	Thui therui, v. to be confused, disordered.
ထေ	Thē (P. thero), n. a senior monk.
ထေက်	Thoit, v. to be worthy, fit; adj. worthy, fit.
ထေက်တန်	Thoit tò, v. the same.
ထေင်	Theang, v. (1) to think; (2) to be visible.
ထေဲ၊ ထေဲထုတ်၊ ထေဲဖွတ်	Theo, Theo thut, Theo panot, v. to be angry.
ထေပ်	Thē, v. to throw, to pitch.
ထေပ်ဇက်	Thē ceak, v. to steer a course.
ထေပ်တဝေင်	Thē tawē, adv. zigzag. (ဟဝေင်အာ၊ ငှက်အာ)။
ထေံ	Thè, v. to throw, to kick, as in the game of football.
ထေ	Thoa, v. to retreat.
ထော	Thao, v. to entice.
ထောထော	Thao thao, adv. enticingly.
ထောပကာ	Thao panā, v. to entice, draw away.
ဟိုထောပကာဂုန်ညး	Hām thao panā kun nyeh, to slander a person.
ထေတ်	Thok, n. a niche. (ဝိုတ်၊ ကမ္ဘောန်ကိတ်ဒးဒးရးရး)။
ထေင်	Thong, v. to be rent or in the hole, to be pierced; to be sparse, thinly distributed; n. a rent, a hole.
ထေတ်လံင်	Thot lòn (S), v. to try to examine.
ထေဲ	Thoa, v. to plough; n. a plough.
ထေဲတိ	Thoa tei, v. to plough up the ground.
ထေပ်	Tho, n. a species of hornet.
ထေံ	Thoé, v. to throw away, to leave, to forsake.
ထေံဖျေ့	Thoé phyeh, v. to cast down, to throw down.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ထောံမဲ	Thoé mai, v. to cast lots.
ထောံမတ်	Thoé mot, v. to look up, to fix the eyes on an object.
ထောံလပဝ်	Thoé lepò, v. to throw down, to drop down.
ထောံလဝ်ဒွဲဂ်ရဲ	Thoé lò tenai kòh ra, he left the place.
ထောံသွဟ်	Thoé hnòh, v. to temper, as steel.
ထါ ထီဗျု	Thāo, Thāo pyu, adj. old. The former is often prefixed to the names of elderly men.
ထံက်	Thòk, v. (1) to brace, to prop; (2) to set up on end.
ထံက်ကလိ	Thòk kalä, v. to bow, to make a reverence.
ထံက်ကွိန်	Thòk kanèn, v. to put a stair or ladder up into position.
ထံက်ကွံင်	Thòk kabòng, v. to kneel.
ထံက်ပင်၊ ထံက်ပျီ၊ ထံက်မ	Thòk pang, Thòk präm, Thòk me, v. to help, support, assist.
ထံင်	Thòng, v. to set upright; n. jail, a prison.
ထံက်ဇ္ဈောဝ်	Thòng kato, v. to be attentive, to give attention.
ထံင်ထာ၊ ထံင်ထောဝ်	Thòng thā, Thòng soa, v. to set upright.
ထး	Thah, n. a tray.
ထိုက်၊ ထိုက်ကြိုက်	Thäk, Thäk kräk, v. to be worthy, fitting.
ထိုက်၊ ထိုက်ကံ	Thäk, Thäk käo, n. a petal.
ထိုက်ချီ	Thäk chä, v. to peel as the skin.
ထိုက်သွာံ	Thäk hnām, v. to take off the skin of an animal.
ထိုင်	Thäng, v. to hang as a curtain, to drop as a net; n. (1) a species of hornet; (2) a bag.
ထိုင်ဇာ	Thäng cē, v. to drop a net.
ထိုင်နိုင်	Thäng cäng, n. a stocking.
ထိုင်ဒဇာ	Thäng tecē, n. a testicle. (မကြိုက်)။
ထိုင်ပလောံ	Thäng paloé, n. a pocket.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ထိုင်လမဲ	Thäng lemai, n. a wallet.
ထိုင်လိက်	Thäng loit, n. an envelope.
ထိုင်သဲအဒါ	Thäng sai atai, n. a general name for bees.
ထိုင်သွံ	Thäng hnām, n. a leather bag.
ထိုင်သွံချံ	Thäng hnām dait, n. a leathern water bottle.
ထိုင်သး	Thäng sah, v. to praise.
ထိုင်သးဂုန်	Thäng sah kun, v. to return thanks.
ထိုင်ဂျ	Thäp klu, v. to be misty, dim, obscure.
ထို	Thäm, v. to perfume, to pervade with perfume; n. a cave.
ထိုဗူး၊ ထိုဗး	Thäm padah, Thäm peh, v. to perfume, to pervade with perfume, to emit fragrance.
ထုတ်ဒမက်	Thadut temeak, v. to joke, to tease.
ထုင်	Thadeang, v. to pursue, to chase.
ထိုင်	Thadäng, v. to be dull of hearing.
ထိုင်တ်	Thadät, v. to pound or bray into a powder.
ထိုင်ဟ်	Thadoeh, v. to strain.
ထာ	Thana, n. a wall-plate of a building.
ထက်	Thanak, v. to beat with the elbow; to pound in a mortar with a pestle.
ထက်	Thanòh, n. a drop of fluid.
ထက်၊ ထက်စို	Thanòh, Thanòh cih, v. to drop, to fall in drops.
ထိုက်	Thanoit, v. to kick; n. (1) a kick; (2) a curtain; (3) powder, dust.
ထို	Thanèm, v. to be inauspicious, to be unwell from inauspicious influence.
ထွန်	Thanen, v. to adhere.
ထွန်စေန်စပ်	Thanèn cèn còp, v. to adhere, to be attached.
ထွပ်	Thanī, n. vegetable food.

ထွေတံသွ	Thanī tom fwa, n. cooking vegetables.
ထွောက်	Thanok, n. a shell.
ထူ	Thama, n. an insect.
ထူကလျန်	Thama kalun, n. a large grub found in the marsh date palm of which the people are very fond as an article of food.
ထူတပ်	Thama khatòp, n. a grass-hopper.
ထူခေခံ	Thama khatī, n. a cockroach.
ထူလဲလိင်	Thama lai loin, n. a fire-fly.
ထူ	Thamai, n. a pot.
ထိုက်	Thamoit, n. blessedness, beatitude.
ထိုင်ကျိပ်	Thamoin kadäp, n. a turban.
ထျန်	Thamun, n. falsehood, untruth.
ထောင်	Thamong, n. a hole.
ထွန်	Thalin, v. to smart as the eyes.
ထွဲ	Thawai, n. the lap.
ကံထွဲ	Kecó thawai, to sit cross-legged Oriental fashion.
ထွဲ	Thoé, v. to abandon, to put away.
ထွဲကျွဲ	Thoé klé, v. to forsake, abandon, leave.
ထွဲဇာ	Thoé cē, v. to cast a net.
ထွဲ	Thabui, v. to crouch, to take refuge.
ထွဲ	Thaba, v. to present, to offer.
ထွဲထွဲ	Thaba thana, v. to propitiate with an offering.
ထွဲထွဲ	Thaba thapòh, n. the seven offerings made at a birth feast.
ထွဲအစာ	Thaba acā, v. to propitiate the masters, a rite by which the precedence of the four masters, namely, Brahma, Indra, the Rishi, and the Brahman is acknowledged.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ထွူဇူမဲ	Thabu bu mai, v. to be intoxicated, to be proud.
ထွက်၊ ထွက်မတ်	Thabait, Thabait mot, v. to close eyes.
ထွက်ကျွတ်	Thabait klē, v. to close the eyes tightly.
ထွပ်	Thabòm, v. to be round, to enclose in the mouth.
ထွပ်တလင်	Thabòm talang, n. (Literally, round and cornered) form, shape.
ထွန်	Thabän, n. a mass, lump.
ဒ	Te, the eighteenth consonant of the Mon alphabet.
ဒ	Te, n. verbal affix. affirmative.
ဒက	Teka, v. to push off; n. a tooth brush, a piece of wood for cleaning the teeth.
ဒက်၊ ဒက်ပွန်	Teak, Teak patòn, v. to build.
ဒက်၊ ဒက်လပ်	Teak, Teak lò, v. to tie, to bind.
ဒက်ကောံ၊ ဒက်ပကောံ	Teak kom, teak pakom, v. to form a band or company; to make a conspiracy.
ဒက်ကြဲန်	Teak krēn, v. to bind, to fasten.
ဒက်ကျိန် ၅	Teak klon msaun, to do the five meritorious works.
ဒက်ဂျဲ	Teak klui, v. to take captive.
ဒက်စလောံ	Teak cacoe, v. to put round, to fasten round.
ဒက်ထွဲ	Teak thawai, v. to sit cross-legged. Oriental fashion.
ဒက်ဒန်	Teak ton, v. to lament, to mourn.
ဒက်မိတ်	Teak mit, v. to become friends.
ဒက်ဝဲ	Teak woa, v. to deliberate mischief, to bear malice.
ဒက်သူ	Teak hna, v. to make enmity.
ဒက်သိုန်	Teaksän (Skt. daksina), n. turning to the right.
ပဒက်သိုန်ပိဝါ	Pa teaksän pei we (Skt. pradaksina), to turn one's right side to an object and walk round it. (three time).

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အက္ခိက	Teakkhina (P), n. the right hand.
အက္ခိကဝံ	Teakkhinawò (P. dakkhinavatto), adj. turning to the right.
ကျွသင်အက္ခိကဝံ	Kanau sang teakkhinawò, a conch shell with its spiral turning to the right used at coronations.
အက္ခိကသာ	Teakkhinasā, n. present, gift.
အကတ်	Takòt, v. to tie in a knot, as things are tied in the corner of a cloth or as the hair is sometimes tied.
အကတ်အေပ်လပ်	Tekòt tēp lò, v. to lay up.
အကတ်မုတ်ယာတ်	Takòt muh yāt, n. a knot in the corner of a cloth.
အကရက်	Tekareak, n. an ogre, a savage, a rakshasa. (လက်တိုက်)။
အကပ်	Tekò, n. a mat.
အကပ်သွာ	Tekò hnā, n. mats in general.
အကပ်မော်ပြေ	Tekò mó prè, n. a fine cushion with silk cover.
အကပ်သွန်	Tekò sabó, n. a mat made of rushes sewn together.
အကံ	Tekó, n. a company, a herd.
အကို၊ အကဟ်	Tekòh, n. a species of water-lily, the lotus.
အကာ	Tekā (P. dāyako), n. a giver, benefactor, a supporter, a layman.
အကာဘာ	Tekā phē, n. a supporter of a monastery, the founder of a monastery.
အကာရင်	Tekā rung, n. a monk appointed to arrange for meals.
အကာမ္ဗေ	Tekā bú, n. a lay woman, a term sometimes used by a monk in speaking to a layman of his wife.
အကုတ်	Tekut, v. to cut in lengths or pieces; n. a piece cut or broken off, a fragment.
အကုတ်ကျေ	Tekut klé, v. to cut off, to interrupt.
အကုတ်အကန်	Tekut tekòn, v. to be cut in pieces.
အကုတ်သွာဝံ	Tekut hno, v. to judge, to decide a case in law.
အကုတ်သွာတ်	Tekut sawāt, v. to break up, to dissolve, separate; to judge, to decide.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အကဲ့	Tekui, v. to be sleepy, drowsy; n. the blood sucker, a kind of chameleon.
အကဲ့သွင်	Tekui hneang, n. the flying lizard.
အကူ	Tekū, v. See Tekū infra.
အကော်	Tekep, n. tweezers, tongs, a blacksmith's tongs.
အကောင်	Teki, n. a tical, a weight a little less than half an ounce, the hundredth part of a viss; a rupee.
အကောင်	Teki, v. to tingle. (ဂိဇဇော်၊ ဂိထကောင်)။
အကောင်	Tekong, n. an ear of corn, a spike of grain; a piece of precious stone or metal.
လျှော်တံတိုသွတ်ဗွဲအကောင်	Lepauh toa còh samòh ploa tekong, ten fingers like bits of pearl.
အကောတ်	Tekot, n. an iguana, an ichneumon.
အကောံ	Tekoé, n. hub, nave. (အကိုအ်ကွီ)။
အကောံကံ	Tekoé kòm, n. a quiver. (အကိုအ်လံ၊ ထိုင်စုတ်လံ)။
အကံ	Tekāo, n. a corner.
အကား	Tekah, v. to burst.
အကိုပ်	Tekäp, n. (1) a leader, a chief; (2) a cover; (3) one of the robes worn by a monk.
အကိုပ်ကွင်	Tekäp kabang, n. a commander of a ship.
အကိုပ်ချင်	Tekäp dung, n. a governor of a city.
အကိုပ်ပွာန်	Tekäp panan, n. a military commander, a general officer.
အကိုပ်ပွာညွတ်သွတ်အမှ	Tekäp pecā sakut sawāt ahmau, a judge.
အကို	Tekä, v. to stir.
အကိုလမဲ	Tekä lemai, v. to stir, agitate, vex.
အဂါဝဲ	Tekē ngoa, n. midnight.
အဂါဝဲလောန်	Tekē ngoa lon, adv. after midnight.
အဂါတ်	Tekāt, v. to be bare as a leafless tree.
အဂိတ်	Tekit, n. a bug.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အု	Tekū, v. to be straight, straightforward, to be opposite.
အုစကောပ်	Tekū canē, v. to make straight, to guide.
အုတပ်၊ အုတပ်တင်၊ အုညွင်	Tekū tòp, Tekū tòp tang, Tekū satang, v. to be straight, straightforward.
အကတ်	Teket, v. to comply, to observe; n. an observance.
အကတ်ဗက်	Teket peak, v. to follow, to comply, to observe.
အဂါင်၊ အင်	Tekong, Tekòng, n. a beam.
အိုက်	Tekäk, v. to be dull, stupid.
အိုန်	Tekün, (1) v. to observe, to keep; (2) n. the 4 th lunar month.
အိုန်ဂျိုင်	Tekün kröp, v. to keep the 8 th dhutanga.
အိုန်တင်	Tekün thutang, v. to observe the dhutanga practices.
အိုန်တင် ၅	Tekün thutang msaun, v. to observe five of the dhutangas.
အိုန်ပိဏ္ဍပါတိက(က)	Tekün pindapātina (ka), to observe the 3 rd dhutanga.
အိုန်သဗ္ဗဒါန်စာရီ	Tekün sòppe tñ cārī, to observe the 4 th dhutanga.
အိုန်သီ	Tekün sēi, v. to undertake the duty of keeping the precepts on the uposatha or duty day.
အို	Tekü, n. a stump.
အင်အင်	Teang teang, adv. with a grating noise.
အင်ပူး	Teang panah, n. the shoulder.
အင်္ဂုပ်	Tengēp, n. a double tooth, a grinder.
အင်္ဂုပ်	Tengo, n. reflection, view; a mirror, or glass of any kind.
အင်္ဂုပ်တကိုဟ်	Tengo takoeh, n. a microscope.
အင်္ဂုပ်မတ်	Tengo mot, n. the space before one's eyes, view; spectacle.
ပအင်္ဂုပ်မတ်	Pa tengo mot, to make a person or thing an object of regard.
အင်ဗစင်	Tecang pebang, v. to be clear, pure, unblemished.
အပ်	Tecòp, n. junction, agreement.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အးဗဝ်	Teh pecòp, v. to be timely, to be just right.
အစာန်	Tecān, v. to put forth effort.
အစံ	Tecām, n. adj. eight.
အစံဇော်	Tecām coh, n. adj. eighty.
အစိတ်	Tecit, n. adj. nine.
အစိတ်ဇော်	Tecit coh, n. adj. ninety.
အစုက်	Tecauk, v. to burn, to set on fire; n. a splinter.
အစုက်ဇလ	Tecauk cele, n. afflictions, thorns in the flesh.
အစုန်၊ အစုန်ဗလဲ	Tecun, Tecun peloa, n. the walking stick of an old man.
အစောင်	Teceang, v. to lean, to be out of the square.
အစောင်စုံ	Teceang cih, v. to fall from the right path.
အစိတ်	Tecih, n. a lower level.
အစိတ် (အစိတ်)	Tecih kòh, adv. on a lower level, just below, next.
အစိတ်အစား၊ အစား	Tecih tecah, Tecah, v. to oppose, to meet.
အစားဒင်	Tecah tung, v. to go out to meet.
အစိုင်	Tecäng, v. (1) to stoop; (2) to be troubled, restless.
အစိုအစား	Tecä tecah, v. to be contrary. (tecü tecah).
အဆင်အခင်	Teche tò, v. to hinder, to oppose.
အဆင်	Teceak, v. to drag, to pull.
အဆန်	Tecòn, v. to be harsh, cruel.
အဆန်ဟာသီ	Tecòn hasei, n. ferocity, cruelty.
အဖပ်၊ အဖပ်တောင်၊ တောင်	Tecòp, Tecòp cetò, Cetò, v. to tremble, to shake.
အဖော်၊ အံ	Tecó, v. to sit.
အဖာ	Tecē, n. netting, lace, embroidery.
အဖီ	Tecim, v. to mince, to chop.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒရု	Tecu, v. to leak as a roof.
ဒဇဲ	Tecoa, n. a carpenter.
ဒဇိပ်၊ ဒဇိပ်	Tecëp, Tecip, n. dubba grass, used in certain rites such as that in connection with house building.
ဒဇီ	Tecü, v. to be angry.
ဒဇိတ်	Tecüh, n. the luffa.
ဒည	Tenye, v. to reverence, to respect, to fear.
ဒညကမ္ပ	Tenye kamla, v. to fear.
ဒညပ်	Tenyò, n. the name of a shrub; Vitex Ngundo .
ဒညာတ်	Tenyat (Skt. jnati), n. a relative, a kinsman.
ဒဒိုင်	Tedoin, v. to dash the foot.
ဒဒောင်	Tedeang, v. to pursue, to follow, to chase.
ဒဒောဟ်	Tedoh, v. to strain.
ဒဒောဟ်ချ်	Tedoh dait, v. to strain water.
ဒဏ္ဍဥပါယ်	Tònda upai (P. dando & uppayo), punishment.
ဒတ်ကြိပ်	Tòt krëp, n. a plant.
ဒတန်	Tetòn, n. a setting up, a place of abode.
ပဒတန်	Pa tetòn, v. to remain.
ဒတန်ကပ်	Tetòn kò, n. the beginning of the world.
ဒတန်စိတ်	Tetòn cät, n. peace, tranquility, calm.
ဒတိတ်ဒန်	Tetèt tetòh, n. a subject for consideration or discussion.
ဒတိတ်ဗွး	Tetèt pleh, v. to loose, to release.
ဒတုံ	Tetum, v. to fall.
ဒတုံ	Tetaui, n. advantage, profit, success.
ဒတုံကွပ်၊ ဒတုံမြမောင်	Tetaui kamò, Tetaui mremo, n. benefit, advantage.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒတူတွဲ	Tetāu talai, v. to be distressed, to be in pain.
ဒတူတွဲကာမရာဂ	Tetāu talai kāme rēke, n. lustful passion.
ဒတဲ	Tettoa, v. to lead; to pull along, to tow, to tug.
ဒတဲပွိုန်	Tettoa patän, v. to lead up.
ဒတောတ်ခတောန်	Tetot khaton, v. to be wrinkled.
ဒတောင်	Teto, v. to continue, to follow a course; n. lineal succession.
ဒတောင်ဝဲ	Teto woa, v. to bear malice.
ဒတံ	Tetāo, v. to stand; n. a standing, a place abode.
ဒတိုက်	Tetäk, v. to bunch; n. a bunch.
ဒတိုန်	Tetän, n. standing, condition; exaltation, honor.
ဒတိုန်ဝဲ	Tetän ngoa, n. sunrise, sunshine.
ဒတိုန်တွိုန်	Tetän kwän, n. advancement. (ပွမသျှင်ပွိုန်ဂျုဟ်မး၊ ပွမကိုတ်တက်တိုန်)။
ဒတိုန်ဗွဲ	Tetän plai, n. youth, young manhood.
ဒတိုန်ဘက်	Tetän pheak, n. prosperity. (အကဲအရာမဖောအ်ဗြေပ်တိုန်)။
ဗြေပ်ဒတိုန်ဘက်မှာလကျမီ	Preo tetän pheak hmā lakkhumī, Lakshmi, goddess of prosperity.
ဒတိုန်အရိုန်	Tetän asän, n. the dawn.
ဒတိုပ်၊ ဒတိုပ်မတ်	Tetäp, Tetäp mot, n. the eyelids.
ဒအင်၊ ဒအင်တံ	Teteak, Teteak tāo, part, indicating genitive case in word for word translation from the Pāli.
ဒအင်	Teteang, n. a wall, a partition.
ဒအန်	Tetòn, n. a bridge, a jetty, a pier.
ဒအ်	Tetòh, n. being, becoming.
ဝံဒ်ဒ်ကျိန်	Kú tòh tetòh kyait, was permitted to become the Buddha.
ဒအ်စိုတ်စိုင်	Tetòh cät kloin, n. long-suffering.
ဒအ်စိုတ်မချိန်ချေတ်စိုပ်စိုပ်	Tetòh cät me dän dot cip klip, n. meekness.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ဒန်ဇိုင်တဲမချိုတ် Tetòh cäng toa me chat, n. the palsy.
- ဒန်မချိုတ် Tetòh me chat, n. death.
- ဒန်ဂျိုင်တိုန် Tetòh me kyäng täñ, n. resurrection.
- ဒန်မဝံအဝီ Tetòh me ku awü, n. authority.
- ဒန်မဝတ်ဂဉ္ဇဲကိုညး Tetòh me cut ke-ui kä nyeh, n. witchcraft.
- ဒန်မဇွော်ကိုစိုတ် Tetòh me hnok kä cät, n. zeal.
- ဒန်မတီ Tetòh me teim, n. knowledge.
- ဒန်မတီညာတ် Tetòh me teim nyät, n. acquaintanceship.
- ဒန်မနက် Tetòh me nauk, n. subtraction.
- ဒန်မပိတ်ကာမဂုန် Tetòh me päť kāmākun, n. temperance, restraint of the passions.
- ဒန်မပျူ Tetòh me pyu, n. old age, senility.
- ဒန်မယဲ Tetòh me yoa, n. sickness.
- ဒန်မလဇဲ Tetòh me lecuì, n. lateness.
- ဒန်မလှဲ Tetòh me hlai, n. an exchange.
- ဒန်မသောက်ဖို Tetòh me soit cü, n. quarrelsomeness.
- ဒန်မဟံင်ပြိုင် Tetòh me hòng prait, n. salvation.
- ဒန်မစိုတ်သြိုတ် Tetòh me boeh soeh, n. peace.
- ဒန်မအိုတ်တမိုတ် Tetòh me oeh tamoeh, n. joy, happiness.
- ဒန်ဟုံဝေင်သုတ် Tetòh hú thò samòh, n. wrong.
- ဒေတ် Tetih, v. to become acquainted, to be tame; n. an acquaintance.
- ဒေန်ဒယှံ၊ ဒေန်ယှံ Tetih teyòh, Tetih yòh, v. to be acquainted; n. an acquaintance.
- ဒေင် Teti, n. the youngest born in a family.
- ဒေါ Tetú, n. a ferry.
- တလဒေါ Tala tetú, n. a ferry-man.
- ဒိုက် Tetäk (P. dukkha), n. pain, suffering, poverty.

ဒဒိုက်စိုတ်	Tetäk cät, n. mental suffering.
ဒဒိုပ်	Tetëp, n. a camp, a resting place.
ပဒဒိုပ်	Pa tetëp, v. encamp.
ဒန်၊ ဒန်သွယ်	Tòn (1), Tòn saloit, v. to mince, chop.
ဒန်ထောံ	Tòn toé, v. to cut off and cast away.
ဒန်နံ	Teton, n. a chopping block.
ဒန်၊ လံဒန်	Tòn (2), Li tòn (P. daṅḍo), n. a staff, a rod.
ဒန်၊ ဒန်စန်	Tòn (3), Tòn còn (P. daṅḍo), n. punishment.
ဒန်	Ton, v. to complain, to murmur. (ဒေါန်)။
ဒနက်	Teneak, n. a fowler's snare.
ဒနက်ဒး၊ ပါ ဒနက်	Teneak teh, Pām teneak, v. to snare, to use a snare.
ဒနက်၊ ဒနက်ခရီ	Teneak, Teneak kharäm, v. to stick in the mud. See Kleak, supra.
ဒနန်	Tenon, v. see under Tòn (1) supra.
ဒနပ်	Tenop, n. a shoe, a sandal.
ဒနာ	Tenē, v. to hinder.
ဒနာရပ်	Tenē ròp, v. to seize, to lay hands on.
ဒနိုက်	Tenoit, n. a curtain.
ဒပက်၊ ဒပက်ကလှိုင်	Tepak, Tepak kalang, v. to stab, to pierce.
ဒနေင်	Teneang, n. a cricket.
ဒနေ	Tené, n. the entada bean; a game played with the seed.
ဝေင်ဒနေ	Woin tené, v. to play the game of the entada bean.
ဒပ်	Tòp, n. a fence; a camp.
ဒပ်နး၊ ဒပ်ဇး	Tòp keneh, Tòp ceneh, n. a hedge, fence, enclosure.
ဒပ်ဒပ်	Tòp tòp, v. to enclose with a fence.
ဒပ်ဖွာန်	Tòp panān, n. an army, a division of an army.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒပ်ယာ	Tòp yē, n. defences, fortifications.
ဒပ်	Tepòh, n. the trunk or proboscis, as of the elephant.
ဒပ်ကလုံ	Tepòh kälòh, v. to wave to and fro, to move.
ဒပ်ဝတ်	Tepät, v. to break away by pulling, to sever.
ဒေဝါ	Tepoa, n. a nest.
ဒေဝီ	Tepä, n. a trumpet. (ခရာ)။
ဒေ၊ ဒေဆီ	Tepe, Tepe chü, v. to meet with.
ဒေတ်၊ ဒေတ်ဒေ	Tepòt, Tepòt teh, v. to strike against, to rub against.
ဒေဒါ၊ ဒေဒါဂွံ	Tepó, Tepó kleo, n. the hump of the Indian bull.
ဒေဏ်	Tepān, v. to adhere.
ဒေဏ်၊ သေဏ်	Tepān, n. a superior road.
ဒေဝင်	Tepäng, v. to fell as a tree.
ဒေဝတ်	Tepüt, v. to throw, to cast.
ဒေဝိန်	Tepün, n. a kind of drum.
ဒေက်	Temeak, v. to tease, to joke, to play with, be playful.
ဒေင်ကရိုန်	Temeang karän, n. a filter. (ခရိုတ်)။
ဒေင်ဘို	Temeang dait, n. a rainbow.
ဒေ	Temē, n. cause.
ဒေနု	Temē nū, prep. because of.
ဒေတ်	Temät, n. a blacksmith, a goldsmith, etc.
ဒေန်ဒရက်	Temān teròk, v. to fear.
ဒေင်	Temung, n. one who receives, a receiver; a surety; a promise, consent.
ဒေင်တရင်	Temung tarang, n. threshold.
ဒေင်ဒေတ်၊ ဒေင်သွံ	Temung temät, Temung hnām, n. a smith's bellows.
ဒေင်ဒေင်	Temung teleang, n. the foetus.

အမုင်ဒါန်	Temung tān, n. one who receives alms.
အမုင်သက်သီ	Temung saksē, n. the testimony of a witness.
အမံင်	Temòng, n. a place, a place of residence.
အမံင်ကတိက်	Temòng ketoit, n. a place for sleeping.
အမံင်ဝံ့အုပ်လဒံ	Temòng kú up letòm, n. a position of authority.
အမုံက်	Temyòk, n. overhanging shade.
အမျိုင်	Temyäng, adj. reddish, brown.
အမျိုဟ်	Temyüh, adj. deep.
အမြတ်	Temrät, v. to be violent, (used of the wind).
အမြိုင်	Temroin, v. to make a rolling noise, as thunder.
အမြိုင်၊ အမြိုင်မတ်	Temrèp, Temrèp mot, n. a twinkling of the eye.
အမြု	Temru, n. a sound.
အမြဲ	Temreo, v. to start with fear.
အမြိုင်	Temrēm, n. a marsh, a marshy valley. (ဇီ၊ ခရိုင်နီနွံကိုတိလမက်)။
အမြိုဟ်	Temrüh, v. to be harsh, cruel, violent.
အမု	Temle, v. to rob, pillage; n. a robber.
အမို့	Temli, v. to be constant, firm.
အမို့ကာလ	Temli kāla, adv. always.
အမု	Temlu, v. to be dark; n. darkness.
အမုမတ်	Temlu mot, v. to be blind; n. the blind, a blind person.
အမောက်	Temok, n. a hat.
အယုံ	Teyòh, adj. famous, well known.
အယုံကမြဲ၊ အယုံတတ်	Teyòh kamrāo, Teyòh tòh, v. to be famous, to be known to fame.
အယတ်	Teyait, n. the yellow varnish tree.
အယေ	Teyeh, v. to sing.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အယိုင်	Teyäng, n. a post or mast.
အယိုင်ဖြပ်	Teyäng sòp, n. the name of a small ornamental palm.
အယိုင်ခရံင်	Teyäng kharòng, n. the kalok post. This is the post in the southeast corner on which the kalok basket is hung. (အယိုင်ကလော်)။
အယိုင်သို	Teyäng hei, n. a house post.
အယိုင်အတုံ	Teyäng atòh, n. a pillar, a column.
အယိုင်နံ	Teyün, v. to bear, support, to carry.
အယိုင်နစ	Teyün ci, v. to take as booty.
အယိုင်နကာ	Teyün nā, v. to take away, to carry away.
အယိုင်နင်	Teyün neang, v. to bring, to take to oneself.
အယိုင်ပချိုက်	Teyün padäk, v. to take a load or burden on oneself.
အယို	Teyëm, v. to move up and down with the hand as in certain kind of fishing or in estimating weight; to wield or flourish a weapon.
အယိုအက္က	Teyëm tòn̄da, (the yakshas) flourished their rods.
အယိုခဝ	Teyëm khakke, to brandish a sword.
အယျာဝ	Teye thò (P. <i>daya</i>), n. mercy, compassion.
အရက်	Tereak, v. to be in a hurry.
အရဟ်	Teròh, n. the spurs of a cock.
အရာ	Terē, n. a spool.
အရာတောင်	Terē to, v. to wind thread upon a spool.
အရံ	Terēm, n. a storehouse.
အရိုင်	Teroin, v. to make a rolling noise.
အရိပ်ကွဲ	Terip kanei, n. a beam of a house, a wall plate; a clam or runner of a boat.
အရီ	Terī, n. a large earthenware jar.
အရီညှိ	Terī dait, n. water jars.
အရောက်	Tereak, n. a section, a part.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အရေပ်	Terip, v. to cause to run.
အရေပ်ကာ	Terip nā, v. to drive on the run.
အရံင်	Teròng, n. a dorsal fin; a peak, a point.
အရံင်တုံ	Teròng kamó, n. a mountain peak, a point on a rock.
အရိုက်	Teräk, v. to shake, to tremble.
အရို	Terëm, v. to gather.
အရိုကောံကု	Terëm kom kau, v. to associate with.
အရိုဝင်	Terëm thò, n. a religious congregation.
အရိုဟို၊ အရိုဟိုဝင်	Terëm häm, Terëm häm thò, v. to assemble for mutual edification.
အရို၊ အမြို	Terëm, Temrëm, n. a thicket.
အရိုဟ်	Terüh (P. garahati), v. to blame, to disparage.
အရိုဟ်	Terüh, v. to push, to shove.
အရိုဟ်ဗျာတ်	Terüh plot, v. to push down.
အရိုဟ်ဗကပ်	Terüh pekòp, v. to push upside down.
အရှတ်၊ အရှတ်အစေံ	Terhòt, Terhòt acom, n. a strength. (ဖြဟတ်၊ ဖြဟတ်အစေံ)။
အလ၊ (အလ၊လော၊လ)	Tele, n. a thorn, (The last given variant is colloquial).
အလန်	Telòn, v. to stare; n. the pomegranate.
အလပ်	Telò, v. to cover with an umbrella or hat.
အလာင်	Telain, n. (1) an altar for offering; (2) a wicker work tray, a casket.
အလိုင်	Teloin, v. to carry on a pole between two person.
အလိန်အလာံ	Telin lelai, v. to be close companions.
အလု	Telu, n. darkness.
အလုမတုတ်ညိုတ်	Telu me tadòt satät, n. thick darkness.
အလုမတ်	Telu mòt, v. to juggle, to conjure.
အလုင်	Telung, n. en eel.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အလုံ	Telum, n. the many flowered jasmine.	
အလူ	Telū, v. to push or move lengthwise.	
အလောင်	Teleang, n. a carrying pole, a yoke; one who carries with a yoke.	
အလောင်ကမတ်	Teleang kamot, n. a grasscutter.	
အလောင်အောက်	Teleang oh, n. a firewood carrier.	
အလောင်	Telong, n. a long bamboo pole split at one end to pick fruit or flowers with.	
အလောက်	Telon, v. to pass under.	
အလော၊ အလောင်	Telom, n. a kind of jasmine. Of <i>telum supra</i> .	(ကမ့်၊ တံ့ကမ့်=တိုတိုကို)။
အလောင်	Telom, n. sour gruel.	
အလောအိ	Telú, v. to instruct, to indoctrinate; n. instruction.	
အလော့ဇ္ဈာန်	Telú peton, v. to teach, to instruct, to admonish, to command, to govern.	
အလောဟ်၊ အလိုဟ်	Teloh, Telüh, v. to wriggle, to waggle, to go hither & thither.	
အလောဟ်ဒိ	Teloh teo, v. to flee not knowing which way to go.	
အလး၊ အလးတိ	Teleh, Teleh tei, n. a plain.	
အလိုက်	Teläk, v. to shake to move.	
အလိုက်တ္တီ	Teläk katä, v. to get up, to rise up.	
အလိုက်အလောင်	Teläk telain, n. oppression.	
အလိုက်အလဲ	Teläk telai, v. to shake, to move.	
အလိုင်ပွင်	Teläng pamò, v. to practise, to increase one's acquirements.	
အလို	Telëm, v. to cover the head with a cloth or veil; to be obscured as the sky with clouds.	
အဝံ	Tò, v. to shut as a door, to close or bar a way.	
အဝါန်၊ အဝါန်အပြက်	Tewān, Tewān apròk, adj. spotted, variegated.	
အဝိင်	Tewoin, n. anxiety.	
အဝဲ	Tewui, v. to swing, to swing back and forth.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

အဝိုင်	Tewäng, v. to be insistent.
အသမ	Tasama (P), ord. adj. tenth.
အသမူ	Tasamū, n. the ten roots, a term used in medicine.
အသဲ	Tesai, n. a fringe, the skirt or border of a garment.
အသိင်ဖိုင်	Tesoin cäng, n. the stocks used for confinement.
အသေပံမတ်	Tesé pamò, v. to entice.
အဆိုက်	Tesäk, n. an insect of a venomous kind, unidentified.
အဆိုင်	Tesäng, v. to take forcibly, to despoil.
အဆိုတ်စို	Tesoeh cih, v. to shed down.
ညှင်ဂတုမအဆိုတ်စိုအကြာသွန်နကျတ်ကို	Nyòng ketau me tesoeh cih ā krā samon hnak sòt kām, as the moon sheds down its light among the stars.
အဟုက်	Tehauk, v. to be angry, to be annoyed.
အစိုက်မတ်	Tebait mot, v. to close the eyes, as in seeking sleep.
အအာပ်	Te-äp, v. to yawn.
အအိတ်	Te-ih, v. to hem, to utter a short cough.
အအုန်	Te-un, v. to rise as a hillock.
အအိုန်	Te-än, v. to loathe, to abominate.
အအိုတ်	Te-ú, v. to belch. (ကျာလိုတ်တိတ်)။
အည၊ အညတူ	Te-u, Te-u tomnyo, v. to make a din as a multitude.
အါက်	Tait, v. to spread out, as the horns of a buffalo.
အါင်	Tain, v. to be outstretched, as the arms, or as the wings of a flying bird. (ပွားတပ်ထွိုက်)။
အါည် (အါန်)	Tān, v. to read over a copy, to read proof.
အါတ်	Tāt, v. to strike, to stamp, to beat out.
အမာတ်	Temāt (tāt with infix), n. a worker in any metal.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒါန	Tēne (P), n. (1) giving, almsgiving, charity; (2) luck, fortune (the result of giving).
ဒါန်	Tān, n. giving, charity, gift, an offering.
ဒါန်လမျီု	Tān lemyēm, n. safety, protection from harm.
ဒါ	Tai, n. a belt, in which money is put and worn round the body.
ဒါယက (ဒါယကာ)	Tāyaka (P), n. an almsgiver, a benefactor.
ဒါသ	Tāsa (P), n. a slave.
ဒါသီ	Tāsi (P), n. a female slave.
ဒါ ဒိဒး	Ti, Ti teh, v. to hit, to strike against, to touch.
ဒိယနိကာ	Tikhenikai (P. Dighanikāyo), n. a division of the Suttapitakam.
ဒိင်	Toin, n. a sharp quick sound, as the report of a gun.
ဒိင်(ဒင်)	Toin for Tòin, which see.
ဒိင်ဗျပ်	Toin pyom, v. to be dazed, lost in thought.
ဒိင်ဒင်၊ ဒေင်ဒ	Toin teang, for Tòin te, adj. dazed.
ဒိဋ္ဌ	Tittha (P), n. the space before ones eyes.
ဒိဋ္ဌိ	Titthi (P), n. opinion, doctrine.
ဒိတ္တိ	Titthī (Skt. tithi), n. a lunar day.
ဒိန်ကြင်	Tin kreang, n. a howdah; in poetry: an elephant.
ဒိပ်	Tip (P. dibbo), adj. imperishable, heavenly.
ဒိပ်ဒါ	Tip tai, v. to be compassionate.
ဒိ	Ti, v. to drive, as animals into a snare; n. the tide, a tidal wave.
ဒိတိုန်	Ti tǎn, n. a bore, a tidal wave.
ဒိဗျာပ်	Ti plop, v. to drive into a place.
ဒိဖကိုတ်	Ti phakät, v. to drive by fear.
ဒုက္ခ	Tukkha (P), n. pain, misery.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒုက္ခစရိယာတ်၊ ဒုက္ခစာရီ (ဒုတ္တရစရိယာတ်၊ ဒုတ္တရစာရီ)	Tukkha cariyät, Tukkha cārī (P), n. the practice of asceticism.
ဒင်	Tung, v. to bear, sustain; to endure.
ဒင်ကေတ်	Tung kēt, v. to receive.
ဒင်ကို	Tung kä, v. to present, to reach out for another to take.
ဒင်ကျောင်	Tung klo, v. to endure hunger, to be famished.
ဒင်ဂုန်	Tung kun, v. to ask pardon, to entreat, to beseech.
ဒင်ဇွင်	Tung kleang, v. to welcome, to take ones bosom.
ဒင်စ	Tung ci, v. to partake of, to receive.
ဒင်စကာ	Tung ci kā, v. to serve another.
ဒင်စမှတ်	Tung ci mauk, v. to hold an audience, to give audience.
ဒင်တက်တဆိပ်	Tung tak tachip, v. to be sealed.
ဒင်တဲ	Tung toa, v. to receive.
ဒင်တလှင်	Tung talung, v. to go out to meet, to receive.
ဒင်ထင်ဘို	Tung thang dait, v. to endure thirst.
ဒင်ပါင်	Tung pain, v. to assent, to engage for.
ဒင်ပိုန်	Tung pekin, v. to receive an offering.
ဒင်ဗို	Tung pepü, v. to show before others, to make a display.
ဒင်ယျ	Tung yemu, v. to receive a name, to be called.
ဒင်လယိုင်	Tung leyäng, v. to assent, to become surety.
ဒင်လအောင်	Tung le oin, v. to endure, to bear with.
ဒင်လောင်	Tung leang, n. a flat wooden dish, a platter. (ဒုန်လောင်၊ခွက်၊ဝေး)
ဒင်ဝေါန်	Tung won, v. to ask permission, to make an agreement, to obtain consent.
ဒင်သက်သီ	Tung saksē, v. to bear testimony, to witness.
ဒင်သမှတ်	Tung samauk, var. of Tung ci mauk above.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒင်သွဲ	Tung fwao, v. to take an oath.	
ဒင်အာရီ	Tung ārēm, v. to consent, to agree.	(ဒင်တဲ၊တုင်စိုတ်)
ဒုစရိတ်	Tucirät (P. duccharito), n. misconduct, sin.	
ဒုဇ္ဈါ	Tuttü, v. to feel aggrieved, to excite a quarrel.	
ဒုတ်ဒို	Tuttēm, v. to communicate in private.	
ဒုတ်ဒုတ်ဒိုဒို	Tuttut tēmtēm, adv. privately, secretly.	
ဒုတ်ဒိုဟိုမံင်	Tuttēm häm mòng, v. to be conversing in secret.	
ဒုတိယ	tutiya (P), ord. adj. second.	
ဒုတြာဘိ	Tutraphi (Skt. P. dundubhi) n. a large drum.	
ဒုန်	Tun, n. bamboo; v. to paddle as a boat.	
ဒုန်ကရာပ်	Tun karāp, n. pincers made of bamboo.	
ဒုန်ကရောက်	Tun kareak, n. split bamboo.	
ဒုန်ကလိ၊ ဒုန်တလိ	Tun kalei, Tun talei, n. the elephant bamboo.	
ဒုန်တလိတွင်ဒိုင်	Tun talei tabang täng, n. a kind of bamboo.	
ဒုန်ချူ	Tun chū, n. a bamboo pole.	
ဒုန်ဇနုဇ	Tun cenū fwe, n. pieces of split bamboo placed on each side of the corpse in the coffin.	
ဒုန်ဇလ၊ ဒုန်ဇလ	Tun cele, Tun thele, n. a kind of thorny bamboo.	
ဒုန်ကျင်	Tun klung, v. to paddle a boat.	
ဒုန်ဝင်	Tun woin, v. to paddle for pleasure, to hold a boat festival.	
ဒုပ္ပိက္ခန္ဓာရတပ်	Tupphikkha òntarakòp (P. Skt.), n. a period of famine.	
ဒုပ္ပာသိုတ်	Tupphēsät (P. dubbhasito), adj. ill-spoken.	
ဒို	Tui, n. an old bachelor, or an old maid.	
ဒုဟ်	Tuh (P. doso), n. defect, offence, guilt, sin.	
ဒုသီ၊ ဒုဟ်သီ	Tutseī, Tuhsēī (P. dussilo), n. impiety, wrong.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒူတ	Tūta (P), n. a messenger.
ဒူရေန်	Tūrēn, n. the durian.
ဒေက်	Tòit, v. to be wanting; to be defective.
ဒေင်	Toin, v. to be numb; to be dazed.
ဒေင်ဗျောံ၊ ဒေင်လျှင်	Tòin pyom, Tòin lengung, v. to be dazed, lost in thought.
ဒေင်လှင်	Tòin hlang, v. to be amazed.
ဒေန်	Ten, n. a kind of bedstead, a couch.
ဒေန်သွာန်	Ten sawān, n. a couch, a divan.
ဒေန်ကွပ်(ဒေင်)၊ ဒေန်ခွင်	Tēn kanòp, Tēn khlang, v. to be in a dazed or numbed condition (in both cases ten=toin , which see).
ဒေပ်၊ ဒေပ်လပ်	Tēp, Tēp lò, v. to treasure up, to lay up in store.
ဒေပ်ရင်၊ ဒေပ်သွပ်၊ ဒေပ်တြုံထက်၊ ဒေပ်ပြအပွင်ပြသက်	Tēp reang, Tēp sanēp, Tēp krauh thakoa, Tēp preo aplong preo sakoa, v. to commit adultery.
ဒေမ်၊ ဒေံ	Tēm, num. aux. applied to lights, as:
တေဇေမ္မဲဒေံ	Tēcū moa tēm, one light.
ဒေမ်သို့	Tēm sadao, n. a lamp.
ဒေယျဇေပ်	Tēya thò (P. deyyam), n. an offering.
ဒေဝ	Tēwe (P), n. a deva, an angel, a heavenly being.
ဒေဝတ်	Tēwatāo (P. devatā), n. a celestial being, a spirit; a demon.
ဒေဝတ်ကာလကဏ္ဍီ	Tēwatāo kālakhònnēī, n. Kalakannī, the goddess of Adversity.
ဒေဝတ်ကသူကွေင်	Tēwatāo kasāū kaneang, n. Destiny.
ဒေဝတ်ကျပ်သြ	Tēwatāo kyait sēī, n. Lakshmi, the goddess of Luck.
ဒေဝတ်ဂန္ဓပ်	Tēwatāo konthò, n. a Gandharva, a celestial musician.
ဒေဝိန္ဒ	Tēwinte (P), n. Indra, the king of devas.
ဒေဝ်နုန်ကာ	Tē kedon nā, v. to drive into a narrow place.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒေသ	Tēsa (P), n. a place, a country.
ရးဒေသ	Reh tēsa, n. country.
ဒေသ္မာ	Tēsanā (P), n. in struction, preaching, doctrine.
ဒေ	Ti, n. a younger brother or sister.
ဒေညောတ်	Ti dot, n. the youngest brother or sister.
ဒေပြ	Ti preo, n. a younger sister.
ဒေသီဂီ	Ti sīkenī, n. a brother-in-law or sister-in-law younger than a husband or wife.
ဒေ	Toa (Skt. P. <i>deha</i>), n. the life principle. The identification is conjectural, but the meaning is pretty clear, as in the following:
အိုတ်ဒေ	Ät toa, to die, to end life.
ညွန်ကိုအိုတ်ဒေကိုပျိုတ်အာ	Skon kä ät toa kä ät ā, let the elements of being be gone and the life principle extinguished. (Here, skon is the Sanskrit skandha).
ပြုတ်ပျိုတ်ဒေ	Prait kruh teruh toa, to propitiate the planets. (In <i>Rajawang</i> , p. 142, Schmidt derives toa from P. <i>dayati</i> , to give, wrongly, I think).
ဒေင်(ဒင်)	Tong, v. leap.
ဒေင်	Tong, n. a fortune teller, a spirit medium.
ဒေပျုတ်(ဒေမနတ်)	Tüpenuh (P. <i>domanassam</i>), v. to be dejected, melancholy; n. dejection, melancholy.
ဒေ	Tom, v. to fall as a tree or anything standing on the ground.
ဒေစေတ်	Tom cih, v. to fall down.
ဒေသ	Tüsa (P), n. anger, hatred.
ဒေင်	To, n. the middle, midst; adj. middle; adv. in the middle; prep. afterwards.
ဒေင်ကြ	To krao, adv. afterwards.
ဒေင်တဲ	To tadoa, adv. in the midst.
ဒါ ဒေအာ၊ ဒေဝိတ်	Teo, Teo ā, Teo tèt, v. to flee, to run away.
ဒေထေ	Teo thoé, v. to quit.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒဲယညာ	Teo penyē, n. a nobleman, a person of rank.
ဒံင်	Tòng, v. to jump, to leap.
ဒံင်ပွဲလတိုင်	Tòng plé letang, v. to leap or jump about.
ဒံင်သလတ်	Tòng salait, v. to jump.
ဒဲး	Teh, v. to hit, to touch; to be right, true; v. p. implying necessity.
ဒဲးချပ်	Teh chām, v. to have a cold; n. catarrh.
ဒဲးစိုတ်	Teh cät, v. to be pleased with, to like.
ဒဲးဖစင်	Teh phacòp, v. to be timely, opportune.
ဒဲးစို	Teh pēm, v. to be according to pattern, just right.
ဒဲးရာဇဝတ်	Teh rēce wòt, v. to suffer penalty of law for crime.
ဒဲးရဲး	Teh reh, v. to be suitable, proper; to be well; to be right.
ဒဲးအခိုက်၊ ဒဲးအလိုက်	Teh akhāk, Teh alāk, v. to be opportune, convenient.
ဒိုက်	Täk, v. to be without, to be deprived of; to be scarce; to be poor, indigent.
ဒိုက်ဂတ်	Täk kòt, v. to be poor, to be in difficulties; n. an indigent person.
ဒိုက်ကြတ်	Täk krät, v. to be poor, indigent.
ဒိုက်စိုတ်	Täk cät, v. to be grieved, to be sorry.
ဒိုက်ဒိန်	Täk tin, v. to be poor, to be without.
ဒိုက်ဒိန်ကဲကနဲ	Täk tin kai kanai, v. to be afflicted, to be in distress, in misery.
ဒိုက်ပြိုက်	Täk präk, v. to bring misery upon, to oppress.
ဒိုင်	Täng, n. a heron.
ဒိုင်ကျွ	Täng kanau, n. the pelican ibis.
ဒိုင်ဂလာ	Täng kelē, v. the jabiru.
ဒိုင်စွဲဇေ၊ ဒိုင်စွဲဗဗေင်၊ ဒိုင်ဗျူ	Täng camai phyeo, Täng camai pepeang, Täng pyu, n. the adjutant stork.
ဒိုင်မင်	Täng mòng, n. a pelican.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒိုင်	Tëp, v. to be aground as a ship or boat; to be held as the eyes are held by an unwonted sight.
ဒီ	Tëm, v. to pass the night.
ဒီအက်	Tëm teak, v. to make a temporary stay on the way.
ဒီလှိုင်	Tëm hloin, v. to sleep as a bird.
ဒီ၊ ဒိုင်	Tü, n. a mountain, a hill; the land as distinguished from water.
ဒီ၊ ဒီကို	Tü, Tü kä, prep. to, up to.
ဒီကိုထွဲဝံ	Tü kä ngoa wu', adv. until this day.
ဒီအိုတ်	Tü ät, adv. to the end.
ဒီအိုတ်သအး	Tü ät sa-ah, adv. completely, wholly.
ဒိုဟ်	Tüh, v. to be ignorant, foolish.
ဒိုဟ်	Tüh (P. disa), n. a point of the compass.
ဒိုဟ်ဗွဲက်	Tüh pemok, n. the east.
ဒိုဟ်ကွင်	Tüh kalang, n. direction.
ဒိုဟ်တေံဒိုဟ်ဝံ	Tüh te' tüh wu', adv. this way and that, everywhere.
ဒိုဟ်	Tuh, n. a side, one of a pair; num. aux. applied to things in pairs.
ဂွဲမိုဒိုဟ်	Kleo moa tuh, one bullock of a pair.
ဒိုအ်	Tu', v. to cease, to stop.
ဒိုအ်ကွာ	Tu' klā, wait a bit.
ဒို	Tengī, v. to look.
ဒိုကွဲ	Tengī klai, v. to search, to seek.
ဒိုမို	Tengī moa, v. to look intently.
ဒိုသွာန်	Tengī saman, v. to investigate, to make enquiries.
ဒိုဒို	Tengī tengī, adv. circumspectly.
ဒေဝေဝ်၊ ဒေဝ်	Tengo, v. to view a display; to look at one's reflection.

ဒွက်	Teneak, v. to snare; n. a snare.
ဒွါ	Tenē, n. a shell, a coconut shell.
ဒွါထကာ	Tenē thana, n. the body of a lute.
ဒွါကြတ်	Tenē kròt, v. to put oneself in the way so as to form an obstacle. See tene supra.
ဒွါ	Tenai, n. place, an office.
ဒွါသို	Tenai hmoïn, n. the position of king or ruler.
ဒွါသလး	Tenai salah, n. a vacancy, an empty place.
ဒွါဂဇော်	Tenai keco', n. a seat.
ဒွါငိုင်	Tenai cäng, n. a footprint, a footmark.
ဒွါဒွါ	Tenai tenai, adv. wherever.
ဒွါမမံင်	Tenai me mong, n. a dwelling place, a lodging.
ဒွါဝါ	Tenai wai, n. place, position.
ဒွါအစာ	Tenai aca, n. the position of teacher.
ဒွါက်	Tenoit, n. a curtain.
ဒွါတ်	Tenih, n. a measure equal to 4 alhakas.
ဒွါတ်သို	Tenih dait, n. a water vessel.
ဒွါတ်ထကာ	Tenih thana, n. the body of a lute.
ဒွါတ်ဖံ	Tenih phom, n. the body of a drum.
ဒွါ	Tenī, n. (1) a husband's sister; (2) a cushion.
ဒွါကိုင်	Tenī kadäp, n. a pillow.
ဒွါမတ်	Tenī temāt, n. a smith's envil.
ဒွါင်မတ်	Teneang mot, n. the eyebrows.
ဒွါ ဒွါ	Tenoa, n. the comb of a fowl.
ဒွါက်၊ ဒွါက်	Tenok, n. a serpent's hood; a cooking spoon, the shell of a nut, the skin of a fruit.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒွက်သတ်	Tenok sot, n. the shell of a nut, the skin of a fruit.
ဒူး	Teneh, n. a fence.
ဒွင်ချ်	Temeang dait, n. the rainbow.
ဒွိန်	Temān, n. a son-in-law.
ဒွိက်၊ ဒွိက်ပါ	Temoit, Temoit papa, n. evil, ill-doing.
ဒွိတ်	Temih, n. fasting. (ပွမအောင်စွ)
ဒွိတ်အဟာဂုတို့	Temih ahā thapòh ngoa, seven days without food.
ဒွိတ်တိ	Temih tei, n. land gained from receding waters.
ဒွေပ်	Temēp, n. a storing place (from tep, to store, with infix).
ဒွိုင်ကတ်	Temòng kēt, v. to stay, to stay behind, to choose to stay.
ဒွိုင်ပုံဒွိဒက်	Temòng ku' tem teak, n. a lodging place, a roost.
ဒျာန်	Tyān, v. to spread as wings or the arms.
ဒျောဒျာ	Tyütyē, n. name of the former capital of Siam. (Ayuthya); adj. Siamese.
ကြ	Kre, n. a coarse earthenware basin.
ကြကျွင်	Kre kloin, n. a vessel for holding oil.
ကြထမာ	Kre thamai, n. an earthenware pot.
ကြထမာမဒင်ချ်တုံ	Kre thamai me tung dait tòh, n. a churn.
ကြင်	Kreang, n. a horn, a peak.
ကြင်တုံ	Kreang kamo', n. (1) a mountain peak; (2) an anchor.
ကြင်ပစံ	Kreang pebe', n. the plant Cassia Tora.
ကြင်ဖော်	Kreang pok, n. a bracelet. (ကံကံတဲလကံကံတဲ)
ကြင်အောက်	Kreang eak, n. the trumpet flower tree, Calosanthus Indica.
ကြပ်၊ ကြပ်၊ ကြပ်ကသပ်	Kròp (Skt. drabya), Kròp kasòp, n. goods, property.
ကြပ်ဇကု	Kròp cekau, n. a euphemism for the male private parts.
ကြပ်ပသာဇန်	Kròp pasāthan (P. pasādhanam), n. decoration, ornament.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒြပ်တံ	Kròp tò̃m, n. capital, principal.
ဒြပ်ပစ္စ	Kròp pēcoā, n. property, possessions.
ဒြပ်ဝင်	Kròp weang, n. household goods.
ဒြေ	Trepye (Skt), n. riches, wealth.
ဒြပ်	Krò, n. a violin.
ဒြဟတ်၊ ဒြဟတ်အစော	Trehòt, Trehòt acom, n. strength.
ဒြဟ်	Kròh, v. to rear, as a lion, to grumble.
ဒြဟ်ဒမာန်	Kròh temān, v. to grumble, growl.
ဒြတ်	Krāt, v. to scatter with the hand.
ဒြတ်မ	Krāt me, v. to sow seed.
ဒြံ	Krēm, v. to set up a barrier.
ဒြံသုန်	Krēm saun, v. to be waste, desolate.
ဒြဲ	Krai, n. the porcine deer.
ဒြဲ(ဇ)	Krai ē, n. an antelope.
ဒြဲကျာ	Krai kyā, n. a kind of deer.
ဒြိုင်၊ ဒြိုင်ထမှဲ	Kroin, Kroin thamai, n. soot.
ဒြိန်	Krun, n. the white ant.
ဒြေပ်	Krip, v. to run.
ဒြေပ်	Kro, n. a cook; adj. pertaining to the kitchen.
ဒြေတ်တ	Kroh cā, v. to wrong, to injure; to harsh.
ဒြဲ	Treo, v. to be startled.
ဒြက်	Träk, v. to low?
ရေပင်၌မဒြက်	Remsain kleo me träk, the lowing sound of cattle.
ဒြိန်	Trün (Skt. drone), n. a measure of capacity.
ဒြဟ်	Krüh, v. to wrong, to injure, to be harsh, out of hand.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကြိတ်စာ	Krüh cā, v. to be harsh, abusive.
ကြိတ်ပုန်လှန်	Krüh paun hlòn, v. to turn against a benefactor.
တြိ	Tli, v. to be firm, to be abiding, perpetual.
တြိတ်	Tloit, n. a loin-cloth, a garment.
တြိုင်	Tloin, v. to be long.
တြဲ	Tleo, n. a cow or bull.
ဒွေးတိ	Tleh tei, n. a tableland.
ဒွက်	Tweak, n. (1) a wall round anything; (2) donds, bondage, fetters; (3) a song, a hymn.
ဒွက်သံသာ	Tweak sòngsa, n. the grip of transmigration.
ဒွက်သော်	Tweak sok, n. the knot of hair on a woman's head.
ဒွင်	Tweang, n. a depression.
ဒွင်မတ်	Tweang mot, n. the depression round the eyes.
ဒွန်	Kwòn, n. (1) power, dominion; (2) tactics, manoeuvres.
ကောတ်ဒွန်တို့	Kēt kwòn tamei, he adopted fresh tactics.
ဒွင်ဒနာ	Twò tenē, v. to bar the way.
ခွဲ၊ ဒွင်၊ ဒွဲဒး	Kwo', Kwo' teh, v. to touch, to come in contact.
ခွဲ၊ ဒွင်၊ ဒွဲလင်	Kwo', kwo' lòn, v. to bet, to wager; n. a wager.
ခွဲ	Kwē (P. pavālam), n. coral.
ခွဲ	Kwē (P. dvāram), n. door, aperture.
ခွဲပိ	Kwē pei, the three avenues, body, speech, mind.
ခွဲတရဲ	Kwē tarao, the six indriyas; eye, ear, nose, tongue, touch, mind.
ခွဲစုံစါ	Kwē còh bā, the twelve zodiacal signs.
ခွဲတသိ	Kwē tasei (P. dvāram & tasinā), the apertures of desire.
ခွန်၊ ဒွန်တိုန်	Kwān, Kwān tǎn, v. to climb.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒွိုက်၊ ဝိုက်	Kwoit, n. a lake.
ဒွေ	Twē (P), num. adj. two.
ဒွေး၊ ဒွေး	Tweh, v. to dig out; to be fitting, right; n. fitness.
ဒွိုင်၊ ဒွိုင်ဒွိုင်၊ ဒွိုင်ညှာတ်	Kwoin, Kwoin kwai, Kwoin sangät, v. to be anxious, to be fearful.
ဒွိုင်	Twang, n. realm, dominion.
ဒွို	Kwü, v. to strike, beat; n. a stripe, a stroke, a lash, punishment.
ဒွိုကျိုက်	Kwü kwäk, n. stripes, punishment.
ဓ	The, the nineteenth consonant of the Mon alphabet.
ဓါ	Thekē, n. a fruit yielding tree.
ဓါတ်	Thekāt, adj. leafless, bare.
ဓိတ်	Thekit, n. a bed-bug.
ဓီ	Thekī, n. a centipede.
ဓုတ်	Thekauk, n. a kind of water-serpent.
ဓုတ်	Thekut, v. to cheapen, to offer to give a lower price.
ဓုန်	Thekün, n. the 4 th lunar month.
ဓုန်သီ	Thekün sēi, v. to undertake the keeping of the precept on the uposatha or duty day.
ဓုင်၊ ဓုင်	Thekü, n. thunder, a stump.
ဓုင်ဂတးပန်	Thekü ketah pòn, v. to thunder in loud claps.
ဓုင်ဆု	Thekü chu, n. a tree-stump.
ဓုင်ပြု	Thekü pru, v. to thunder.
ဓြာ	Thekrē, n. sugar.
ဓြာကို	Thekrē kanei, n. coarse sugar made from the juice of the nipa palm.
ဓြာတွင်	Thekrē kabang, n. refined sugar.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကြောတွံ	Thekrē tamo', n. sugar-candy.
စုက်	Thecauk, n. a sharp splinter, any sharp object which pricks the skin.
စုန်	Thecun, n. an old man's staff.
စေက်	Theceak, v. to drag, to draw.
စေက်ငိုင်	Theceak cäng, n. the fifth vowel, so called because of the foot dragging.
စေက်ပိတ်	Theceak patet, v. to eject, to drive out.
စေန်	Thecòn, v. to be cruel, harsh, disagreeable.
စေပ်	Thecip, n. a grass.
ကွတ်စေပ်	Kamot thecip, n. a kind of grass used in medicine and in ceremonial, dubba grass.
စေီ	Thecim, v. to mince, to chop.
စေု	Thecu, v. to leak.
စေင်	Theceang, n. a fragrant orchid.
စေဲ	Thecoa, n. a carpenter or worker in wood.
စေိတ်ငိုင်	Thecüt cäng, n. a foot-mat.
စေိတ်	Thecüh, n. the luffa.
စေည	Thenye, v. to reverence, to fear.
စေညိက်	Thenyoit, v. to nod, to shake the head.
စေညိက်ကျိပ်	Thenyoit kadäp, v. to wag the head.
စေညော်	Thenyok, n. to stretch the neck, to crane.
စေညောန်	Thenyon, v. to growl.
စေညံက်၊ စေညံက်ကံ	Thenyòk, Thenyòk ko', v. to crane.
စေတ်	Thòt, n. strength, physical energy.
စေတ်ချေံ	Thòt cheh, n. horse-power.
စေု	Thetu, v. to pound, to beat.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

နဲပဒေါန်ဗျဲဒုတက်စင်	Nai pa ton pru thetu tak bung, do not scold and beat (my child).
ဒေင်	Thetung, n. a point, a promontory.
ဒေက်	Thetäk, n. pain, suffering, poverty.
နေ	Thene (P), n. property, wealth, treasures.
နေက်	Theneak, n. boundary.
ပယိုနေက်	Payä theneak, n. frontier, border.
နေက်	Thenoit, n. a curtain.
နေီ	Thenim, v. to shirk. (ပိပလေတ်)
နေီ	Thenī (P), adj. wealthy.
နေ	Thenu (P), n. a bow; Sagittarius, the 6 th sign of the zodiac.
နေဟ်	Theneh, n. the heel.
နေံ	Theni, n. the entada bean; the game played with it.
တက်ဝင်နေံ	Tak woin theni, to play the theni game.
နေ	Theneo (P. <i>dānavo</i>), n. an Asura, a demon, opponent of the Gods.
ဗေ	Thepe, v. to meet with, to meet the case.
ဂဉ္ဇေဗေ	Ke-ui thepe, an effective remedy.
ဗေန်	Thepān, v. to adhere.
ဗေန်(သဗေန်)	Thepān (<i>sapān</i>), n. a paved road.
ဗေင်	Thepāng, v. to fell as a tree.
ဗေန်	Thepūn, n. a kind of drum.
ဗေ	Thepre, n. sediment, lees.
ဗေျက်	Thepräk, v. to be collected in a cluster.
မေက်	Themeak, v. to make fun, to joke, to tease.
မေင်	Themeang, n. (1) a cross beam tying the tops of opposite posts in a building; (2) a fishing trap used mostly in the sea, but sometimes also in river estuaries.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မင်ကရိုန်	Themeang karän, n. a priest's filter.
ဓမ္မ	Thomma (P), n. the Law, the truth or doctrine; the Buddhist scriptures.
ဓမ္မက္ခန္ဓ	Thommakkhon (P. dhammakkhando), n. a division of the Dhamma or scriptures of which there are 84000 contained in the Tripitaka.
ဓမ္မခန္ဓ	Thommekhonthe, the same.
ဓမ္မကထိက်	Thommakathäk (P. dhammakathiko), n. one who expounds the law.
ဓမ္မဝက်	Thommecak (P. dhammacakkam), n. the dominion of the law.
ဓမ္မဇေတ်	Thommecēt, adj. true.
ဓမ္မတာ	Thommetā (P), n. the established order, custom, habit, nature.
ဓမ္မသယံနီ	Thommesanghanī (P), n. one of the books of the Abhidhamma .
ဓမ္မဂစ္ဆာ	Thommekòtcā, n. a gathering for the preaching of the law.
ဓမ္မသာတ်	Thommesāt (Skt. dharmacastra), n. a treatise on law, a statute-book.
မော	Themē, n. a herd or keeper.
မောတ်	Themāt, n. a worker in metal, a smith.
မောတ်ပသဲ	Themāt pasoa, n. a blacksmith.
မောတ်ထပ်	Themāt thò, n. a goldsmith.
မြိုင်ကမြိုင်	Themroin kamrāo, v. to sound forth, to make a noise.
မြိုင်မတ်	Themrèp mot, n. a twinkling of the eye.
မုင်	Themung, n. bellows.
မုင်ချ်	Themung dait, n. a channel.
မုင်ယန်	Themung yon, n. a loom.
မြိုင်တ်	Themrüt, n. brass.
ဓမ္မ	Themle, n. a robber, a dacoit.
ယေ၊ ယေတုံ၊ ယေတမ္ဘင်	Theyòh, Theyòh tòh, Theyòh tòmnyò, v. to be famous, to be known; to be noised abroad.
ယေ	Theyū, n. the outer and more public part of a Mon house.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဇိုင်ယူ	Cäng theyū, n. the eaves.
ယိုန်	Theyün, v. to carry on the shoulder.
ယိုန်နင်	Theyün neang, v. to bring bearing on the shoulder.
ယိုန်နင်ကြော့	Theyün neang soe', bringing in the paddy.
ယို	Theyëm, a variant of teyëm, n. which see.
ရာ၊ ရောတောင်	Therē, Therē to, v. to spin.
ရာ(အရာ)	Therēm (terēm), n. a public granary.
ရီ(အရီ)	Therī (terī), n. a large earthen jar.
ရေ	Thereo, n. the pierardia fruit, <i>Heritiera Attenuata</i> .
ရင်	Therong, n. the dorsal fin.
ရိုက်	Theräk, v. to shake.
ရီ၊ ရီညွှ၊ ရီပွဲဟာန်သိုဝါ	Therēm, Therēm sako', Therēm moa hān sām bä, v. to gather together.
လ	Thele, n. a thorn.
လဲ	Thelai, v. to recline.
လိုင်	Theloin, v. to carry with a yoke.
လှင်တုတ်	Thelung taut, v. to mount the warp for weaving.
လှ	Thelū, v. to push a thing lengthwise, to stagger as a drunken man.
လေတ်	Thelēt, v. to be crowded, close.
လံက်ခွဲ	Thelòk khwai, v. to be uneven, to go up & down.
လှို၊ လှိုထင်	Thelü, Thelü thanòng, v. to be obstinate, stubborn, haughty.
လှိုဟ်	Thelüh, v. to wriggle, to waggle, to go this way and that uncertain of direction.
ဝဲ	Thò (Skt. dharma), n. the Law, the truth or doctrine; the scriptures, religion; v. to be straight forward; to be opposite; adv. only. This word is also used in the formation of abstract nouns as in examples given below.
ဝဲကို	Thò kä, prep. over against.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ဝေဝေ   Thò thò, *adv.* straight, with a straight course.
- ဝေယာ   Thò yē, *v.* to be upright, just; to be right, to be normal, as:
- မြို့ဝေယာတ်ရဟာ   Proa kū thò yē tāo ra hā, Are you having normal rains?
- ဝေသုတ်   Thò samot, *v.* to be right, true.
- ဝေတလန်   Thò talòn, *n.* falsehood, untruth.
- ဝေဗွံ   Thò patēh, *n.* faith, belief.
- ဝေဖဿ   Thò phòtsa (P), *n.* touch.
- ဝေမလနဟ်   Thò ma lenuh, *n.* sloth, torpor.
- ဝေရုပ်   Thò rup, *n.* form.
- ဝေဝေဒနာ   Thò wētenē (P), *n.* sensation.
- ဝေသစ္စ   Thò sòtci (P), *n.* truth, sincerity, surety.
- ဝေသရာ်ပါ်   Thò sarām pāp, *n.* sin, demerit.
- ဝေသောဝေသာတာ   Thò saowacòtsatā (P), *n.* meekness.
- သွာဗွေံဗွောန်   Fwā talu' peton, easy to teach (Mon explanation of above).
- ဝေဗွံဂေလိ   Thò ēwòngkēlei, *n.* evangel the gospel.
- ဝေတြုတ္တပ္ပ   Thò ottòppa (P), *n.* conscientiousness, fear of sinning.
- ဝေဝါ   Thawai, *n.* the town of Tavoy.
- ဝေဝိင်၊ ဝေဝိင်စိတ်   Thawoin, Thawoin cāt, *n.* anxiety.
- ဝေဝဲ၊ ဝေဝဲလဟဲ   Thewui, Thewui lehui, *v.* to swing as a cradle or swing; to swing back and forth.
- ရေျာင်ဝေဝဲလဟဲကျေ   Remsain thewui lehui cekau, the sound (of monkeys) swinging themselves.
- ဝေအိုဟ်   The-uh, *v.* to be heaped up; to be rounded, humped.   (ဝေအိုဟ်)
- ဝေတ်   Thāt (P. dhātu),   *n.* primary substance, element; constituent part of the body; a sacred relic.
- ဝေတ်ကျိတ်   Thāt kyait, *n.* relics of a Buddha.
- ဝေတ်ပန်   Thāt pòn, *n.* the four elements, namely: earth, water, fire and air.

ဝါတ်လှို၊ ဝါတ်ဟုံညီ	Thāt lēm, Thāt hu nyī, n.	a state of illness when the constituent parts of the are said to be out of due order.
ပွဲဝါတ်	Peci thāt, v.	to treat disease by means of diet without medicine.
လိက်ပွဲဝါတ်	Loit peci thāt, n.	a set of rules for prescribing diet in the treatment of diseases.
အစာဝါတ်	Acā thāt, n.	a physician who prescribes diet without medicine.
ဝါတ်သော်ဒွံ	Thāt sok tecām,	the eight hair relics given by Gotama Buddha to the two merchants.
ဝါတ်သော်လှိုင်	Thāt sok lekung, n.	the famous Shwe Dagon pagoda at Rangoon.
ဝါတုကထာ	Thatuketha, n.	one of the books of the Abhidhamma .
ဝါပ်	Thāp, n.	a one-headed drum.
ဝါပ်ဆာင်	Thāp chain, n.	instruments played by striking both thap and thap chain translate the Pali ghanam .
ဝါပ်ဖံပိုင်နှင့်	Thāp phom pain nung, n.	a drum with a head like the mouth of a water chatty.
ဝိကို	Thikä, n.	question; trial, difficulty.
ဝိတာန်	Thithān, n.	the sal tree.
ဝိဝါန်	Thiwān, n.	a wilderness, scattered jungle.
ဝိပိုတ်	Thiwüh (P. <i>ativisa</i>), n.	the name of a plant.
ဝှင်	Thung, n.	a spirit of the fields, who apparently has authority over the rivers and streams and is appeased in times of drought.
ဝှောင်	Thutang (P. <i>dhutanga</i>),	n. self mortification, asceticism, ascetic practice. See under tekun .
ဝှောင်တိစိဝရိတ်	Thutangticiwaroit,	n. one of the thirteen dhutangas , when only three robes are allowed.
ဝှပ်	Thup, n.	a packet or bundle; a bundle of herbs, or anything else, used for fomenting to relieve pain; presents for the monks, arranged in the form of a cone or pyramid.
ဝှပ်သုံ	Thup sangāo, n.	a packet of tapers.
ဝှေလီ	Theolī (P. <i>dhūli</i>), n.	dust.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝင်သီ၊ ဝံသီ	Thongsēi (P), adj. destroying.	
ဝို	Thēm, v. to be dull, stupid.	
ဝိုဝို	Thēm bām, adj. dull, stupid.	
ဝှက်	Theneak, n. stakes, posts.	
စွာတရပ်ကေတ်	Thenē tarāp kēt, v. to intercept and take between two parties.	
ခွန်	Thanān, n. a coconut measure.	
ခွီပူ	Thenim pāū, n. a tree the seed of which is used in medicine.	
ခွါန	Themē nū, prep. because of.	
ခွာန်	Theman, n. a son-in-law.	
န	Ne, the twentieth consonant of the Mon alphabet.	
န	Ne, n. a basket (of various sizes); a measure equal to about a bushel.	
နပရေဟ်	Ne pareh, n. an open kind of basket.	
နပလံင်	Ne palong, n. a basket, tray, or box in which the betel chewing materials are set out.	
နသော(သွါ)	Ne hnao, n. a measuring basket.	
န၊ နကို	Ne, Nekä, prep. by means of.	
နက်(ဒနက်)	Neak (teneak), v. to sink into or through, as into mud.	
နက်	Neak, n. depth. See Peneak .	
နက်သွီတိ	Neak satām tei, the earth's diameter or thickness in depth.	
နက်ဝပ်	Neak wòp, n. a weapon.	
နက်သတ်၊ နကျတ်၊ နကွတ်	Neaksòt (Skt. nakshatra), n. a lunar mansion.	
နဂရ	Nekere (P), n. a town, a city.	
နဂို	Nekü, the same, but used only at the end of a name as; companekü , the town of Campā .	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

နင်	Neang, v. to bring; used also with other verbs expressing ideas of carrying, taking, leading, etc.
နင်စုတ်၊ နင်ဒုတ်	Neang cut, Neang tuh, v. to accuse, to blame.
နင်လောင်	Neang lòin, v. to injure.
နညူ(နာညူ)	Nedū, n. the padauk, a species of Pterocarpus, the gum kino tree.
နောတ်	Not, v. to massage in a particular way; n. a sickle; Asparagus Racemosus.
နတ်ဗက်လတောင်	Not peak leteang, pressing along the muscles.
နဒီ	Natī (P), n. a river.
နန်	Non, n. a royal palace, abode of a king or prince.
နန်စွာ	Non khwā, n. a royal domain.
နန်ဂြိုင်း၊ နန်ဖွိုင်း၊ နန်ထာန်ဆိုင်	Non klong, Non cemloin, Non than chòng, n. the palace.
နန္ဒာဝိန်	Nontēwān (P), n. Nandanam, a garden in Indra's heaven.
နမာတ်	Nemo, v. to bend, to bow, to incline towards.
နရ	Nera (P), n. a nara, a measure of time equal to 10 winks of the eye.
နရက်	Nereak (P. narako), n. hell, the infernal regions. There are eight principal hells.
နရက်အဝိက်	Nereak awoit, n. Avīci naraka, one of the principal hells.
နရာတ်	Nerāt, v. to complain, lament.
နရာတ်ပူဆာ	Nerāt pāū chā, v. to complain in distress of mind.
နရာတ်ယိုတ်	Nerāt yū toa, v. to lament waving the arms.
နရု(လရု)	Neru, v. to shake.
နရော၊ နရိုအ်(လရိုအ်)	Neru', v. to cry, to weep, to wail. See Leru'.
နရိုအ်ဒမာန်	Neru' temān, v. to cry in grief.
နဝမ	Nawama (P), o. a ninth.
နာ၊ နာ	Nā, v. to take away from a person or place; used also with verbs expressing ideas of carrying, taking, leading, etc.
နာဗျိုင်	Nā pecāp, v. to take to, to lead to, to conduct.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

နာဂ	Nait, Nēke (P), n. a serpent, a nāga or dragon, a kind of demi-god in serpent form inhabiting the lower world.
နာဂြ	Nait preo, n. a nāgī or female nāga.
နာဂီ	Nekü, the same as nekü supra.
နာင်	Nain, n. a bamboo frame over a cooking place.
နာဒို	Nedi, adj. Pwo.
ကရောင်နာဒို	Kareang nedi, Pwo Karen.
နာဒီ	Nadī, n. in classical usage, a measure of time equal to 4 pats, or 24 minutes, in modern usage in Burma one hour; a watch or clock.
နာဇူ	Nedū, n. cakes formed of cooked rice dried and mixed with sugar.
နာထ	Nātha (P), n. a protector, savior; chief.
နာဒီ	Nātī, the same as natī supra.
နာနာ	Nānā (P), adj. sundry, various; adv. variously, in many ways.
နာနာသတ်	Nānā sait, adj. of many kinds.
နာမ	Nēme (P), n. a name.
နာမ်	Nēm (P), n. a noun.
နာမ်	Nēm (P), n. mind or spirit as opposed to matter or form (rup).
နာမ်ထုင်	Nemthung, n. a water-bucket.
နာမ်မြိုင်	Nem meräng, n. a friend.
တို့ဒဝိုင်နာမ်မြိုင်မသ	Tawī tewäng nem meräng mesa, followers, friends, and relatives.
နာဲ	Nai, n. a lord, a master. Younger monks are addressed by their superior Nai; and ex-monks have this honorary title attached to their name and style.
နာဲဂျိုင်	Nai klung, n. a boat owner.
နာဲဒါမ	Nai tēme (P. dāma), n. a foot rope, a bullock driver or owner.
နာဲဒပ်	Nai top, n. a general.
နာဲဗွာ	Nai pecā, n. a mediator, one who decides between two parties.

နဲပြဲ	Nai preo, n. a lady, a mistress.
နဲသာ	Nai sã, n. a lord, a master, a chief.
နဲမီ	Nai mī, n. one of the ten great Jātakas .
နဲဝါ	Nai wai, n. place, thing. Of tenai .
နာရဒ	Nērete (P), n. a hermit; the 23 rd Buddha.
နာလီ	Nālī (P), n. a measure of capacity.
သျှမ္မဲနာလီ	Hau moa nālī, one measure of husked rice.
နာဠိကာ	Nālikā, n. an hour, a watch or clock.
နိုက်	Noit (p. nikkho), n. a weight of gold equal to five suvanṇas .
နိက္ခမိ (နိက္ခမ)	Nikkhama (P), n. renunciation, retirement.
နိကာ	Nikai (P. nikāyo), n. one of the five divisions of the Suttapitaka .
နိဂ္ဂဟိတ်	Noitkehit, n. niggahitam, the Pāli name for anusvāra .
နိဂြောဓ	Nikrūte (P), n. the banyan or Indian fig-tree.
နိုင်း၊ နိုင်းမကးသော်၊ ဝုန်နိုင်း	Noin, Noin me kah sok, Bun noin, n. a razor, one of the eight requisites at ordination.
နိစ္စ	Nicci (P), adj. perpetual, lasting, constant.
နိမိ	Nithi (P), n. treasure.
နိဋ္ဌ	Nitsoa (Skt. nisraya, P. nissaya), v. to trust in, to rely on, to depend upon.
နိဗ္ဗာန်	Nippān (P. nibbānam), n. rest from all evil, extinction, annihilation of human passion, Nirvāna .
နိမိတ်	Nimèt (P. nimmito), v. to form, make, create, mostly found in the compound following:
နိမိတ်တန်	Nimèt petòh, v. to create, make; n. a creation, a forming.
နိမန်	Nimon (P. nimanteti), v. to invite.
နိမိတ်	Nimit (P. nimittam), n. a sign, mark, token, omen.
နိမိတ်သွဲ၊ နိမိတ်နဲ	Nimit sanoa, Nimit hnoa, n. an omen.

နိမ္မိတ္တ	Nimmitta (P), adj. created.
နိမ္မိတ္တသတ္တံ	Nimmita sotto', n. a created being.
နိယနိက	Niyanika (P), adj. leading to salvation.
နိရုဏရ	Niròntara (P), adv. always, constantly, incessantly.
နိရဲ	Nirai (P. nirayo), n. hell.
နိရောဒ	Nirüthe (P), n. oblivion, cessation; Nirvāna .
နိလဟုတ်	Nilahut (P. nahutam), n. a ten millions.
နိလဟုတ်တံင်	Nilahuttong n. a one hundred millions.
နိလိယ	Niliye, n. the name of a hunter.
နိဝီ	Niwü (P. nivarānam), n. an obstacles, a hindrance.
နိဝီ၅	Niwü mesaun, the five obstacles to a religious life.
နိဿန်	Nisòn (P. nissando), n. consequence, result.
ဖိနိဿန်	Phä nitsòn, the same.
နိဿယ	Nitsaya, n. a support, guide, something to lean upon, a superior religious teacher, an upajjhāya .
အစာမကိုနိဿယ	Acā me kā nitsaya, the same.
နိဿဲ၊ နိဿဲ	Nitsoa, See nitsoa, supra.
နိသိဒိန်	Nisitün (P. nisīdanam), n. a mat to sit on.
နိဂီ၊ ရးနိဂီ	Nikēm, Reh nikēm (P. nigamo), n. a country, a kingdom.
နိဒါန်	Nitān (P. nidānam), n. primary source, origin; a preface or introduction to a book.
နိပါတ်	Nipāt (P. nipātho), n. reading, studying.
နီလာ	Nilā, n. a precious stone.
နက်	Nauk, v. to take from or out of to substact.
နက်ကွး	Nauk klah, v. to redeem, to ransom.
နက်ပိတ်	Nauk patet, v. to take out of, as a person out of jail.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

နင်	Nung, n. a water-pot, a chatty.
နင်ကွတ်	Nung klòh, n. a flower vase.
နင်ဂရဲ	Nung keroa, n. a watering pot.
နင်ဇရီ	Nung cerī, n. a jar.
နင်ထမဲခရီခရ	Nung thamai therī there, n. pots, earthenware.
နင်ထုင်	Nung thung, n. a water-pot.
နင်ပသဲ	Nung pasoa, n. an iron cauldron.
နင်ပြ	Nung pra, n. a small turret on the wall of a fortification.
နင်သျှင်	Nung fwung, n. a pot for drinking water.
နဟ်	Nüh, n. any medicinal odoriferous powder or drug snuff.
နဟ်တြိတ်	Nüh sèt, n. rhinoceros horn.
နု၊ နုကို	Nū, Nū kä, prep. from.
နုကွင်	Nū klang, adv. a little while ago.
နုဂယး	Nū keyeh, n. the morning.
နုဂယးပြဟ်	Nū keyeh proh, adj. in the early morning.
နုလို	Nū lä, inter, pro. whence?
နုအပွဲ	Nū apadoa, prep. out of, from among, from within.
နေင်က	Neang ka, n. a fin.
နေင်ခွာန်	Neang khanon, n. the barb of a fish-hook.
နေတ္တ	Netta (P), n. the eye.
နေယညျ	Neyanyu (P), n. one who receives the truth on a third or fourth presentation.
နေရတိ	Neratei (Skt. nairiti), n. and adj. south-west.
နေဟ်(ဝွဟ်)	Neh, n. eye-tooth (colloquial).
နဲ	Noa (P. nayo), n. rule, precedent; way, manner.
နဲကဲ	Noa koa, n. rule, precept.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

နဲပတ္တရ	Noa pakkara (P. pakāro), n. way, manner, doctrine, precept.
နဲဥပဒေ၊ နဲဥပဒေသ်	Noa upatēsa, Noa uapeh (P. upadeso), n. instruction, direction.
နေန်	Nok (tenok, kenok), n. a serpent's hood.
နေန်	Nok, n. a mother's brother's wife, an aunt.
နောတ်	Not, n. a sickle for reaping.
နွံ	Num, v. to be; conj. if (colloquial).
နွံစိုတ်	Num cät, v. to become willing.
နွံပိန်	Num pän, n. a superior of a monastery.
နွံယျ	Num yemu, v. to be called, to be named.
နာ	Hnā, n. a coarse mat made of the inner part of the bamboo; very generally used for drying paddy in the sun before husking.
ဒကပ်နာ	Teko hna, n. mats generally.
နာ	Hnā, v. to stir backwards and forwards to fry.
နှင်(သွတ်)	Hnait, n. a sword, a scepter, a dagger.
နှင်ရတ်	Hnait ròt, n. the scepter, one of the five insignia of royalty.
နှင်	Hnain, n. a scoop for catching fish.
နှင်ခနံင်(သွတ်ခွံင်)	Hnai khanong, n. an ornamental pin used to keep the hair or headdress in place.
နှိုင်	Hnoin, n. rust.
နှီ	Hnim, n. a weight used with scales.
နှီ	Hnēi, v. to spill over.
နေက်	Hneak, n. cylindrical car ornaments.
နေပ်	Hnep, n. a hoof.
နေပ်(သွတ်)	Hnī, n. a rudder or helm.
နေက်၊ နေက်	Hnok, v. to itch.
နောတ်	Not, v. to foment.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

နောင်	Hno, n. (1) a bolt or bar of a door or window; (2) a rule, a law, a line, a row.
န	Hnāo, v. to mix; to associate.
နရ်	Hnāo reo, v. to mix, mingle ingredients; to associate.
ပ	Pa, the twenty-first consonant of the Mon alphabet.
ပ	Pa, v. to do, to make; used as a verbal prefix, to cause; also prohibitive, do not; inter. adv. why? Examples will be found infra.
ပက်	Pak, v. to bail, to throw out water; n. half a lunar month, a fortnight (P. pakkho)
ပက်စုတ်ဘို	Pak cut dait, v. to throw water, as for instance, people throw water on one another at the New Year festival.
ပက်ပါ	Pak pā, v. to dash, to surge, as the waves on the shore.
လှဲအလိုန်ပက်ပါ	Lepoh alün pak pā, the billowy waves dash up.
ပက်စွက်	Pak ceweak, n. the waning or dark half of a lunar month.
ပက်မွက်	Pak memok, n. the waxing or light half of a lunar month.
ပက္ကတိ	Pakatei (P), n. original or natural state, nature.
ပကတိသို့ထပ်	Pakatei hmoin thapoh, the seven constituent elements of the state.
ပက္ကရ	Pakkara (P. pakāro), n. sort, kind; way, manner.
ပကတ်၊ ပကတ်ကို	Pakòt, Pakòt kã, v. to teach, instruct. The pa is causative. See kòt .
ပကတ်ပကောင်	Pakòt pakeang, v. to train, to teach.
ပကင်ရင်	Pakang rang, v. to bear, support; to rule, govern.
ပကပ်	Pakò, v. to break, applied to stiff things as sticks.
ပကာ	pa kã (P. kãro), v. to be, to perform, to make.
ဟုံပကာ	Hu pa kã, to be indifferent (coll).
ပကာဂစိုတ်	Pa kã kecät, v. to die (honorific).
ပကာဂအိ	Pa kã ke-em, v. to smile.
ပကာဝါဒီ	Pa kã wē mngü (pa kãro vivāho mangalam), v. to make a marriage.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပကာဝိုဗျို၊ ပဝိုဗျို	Pa kā wü mngü, Pa wü mngü, variation of above.
ပကာန်	Pakān, v. to strive, to contest; n. a contest, struggle.
ပကာရ	Pakāra (P), n. sort, kind; way, manner.
ပကာရက	Pakārana (P), n. a dissertation, a literary work.
ပွင်၊ ပွင်တဲ၊ ပွင်ပွတ်	Pakeang, Pakeang toa, Pakeang pakòt, v. to practice, to train, to drill.
ပကဲ	Pakoa, v. to set a trap, to trap with a weapon; n. a trap.
ပကဲသေနာတ်	Pakoa senāt, v. to trap with a gun.
ပကဲ	Pakoa, v. to let down, to drop.
ပကဲဖျေ့	Pakoa phyeh, the same.
ပကောတ်	Pakot, n. a leech, a blood-sucker.
ပကောတ်တိ	Pakot tej, n. the earth-worm.
ပကောံ	Pakom, v. to bring together.
ပကောံဒရီ၊ ပကောံခရီ	Pakom terēm, Pakom therēm, v. to assemble.
ပကာံပွဲ	Pakāo, n. a flower, a blossom.
ပကာံသံ၊ ပွဲသံ	Pakāo sāo, n. the same with increment.
ပွဲဇမောန်	Pakāo cemon, n. a garland.
ပွဲဇာဒိဖီ	Pakāo cetiphä, n. nutmeg blossom.
ပွဲဆု	Pakāo chu, n. flowers, tree blossoms.
ပကာံတင်စရီ	Pakāo tò caròh, n. a crest, a chaplet.
ပကာံတုံ	Pakāo tamo', n. benzoin.
ပွဲခွင်	Pakāo tweang, n. the blue water lilly.
ပွဲပွတ်	Pakāo pamot, n. a spark.
ပွဲပန္နဇီ	Pakāo pòntecī (P. bandhujīvo), n. the plant Pentapetes Phoenicea.
ပကာံဗွတ်	Pakāo plot, n. the blossoms of Bassia Latifolia.
ပွဲဝါင်	Pakāo wain, n. a clove.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပက်သွာ	Pakāo fwā, n. a water lilly.
ပွဲတုပြ	Pakāo utu preo, n. the menses.
ပက်ကံ	Pakòk, n. the hog-plum.
ပက်ိုင်	Pakäng, v. to bend as one bends a bow.
ပက်ိုင်နီပတောင်ရက်	Pakäng cü pateang cauk, he bent his bow and tightened the string.
ပွို	Pakäm, v. to do, to make, to perform, to practice.
ပွိုဒဟ်	Pakäm tuh, v. to do harm, to injure.
ပွိုပရာပ်	Pakäm parāp, n. a deed, anything brought about.
ပွိုပြာပ်	Pakäm prāp, v. to make, to form.
ပွိုလဗပ်	Pakäm lepòp, v. to vilify.
ပွိုလွီ	Pakäm lewī, v. to strive, to exert.
ပခိုင်	Pakhäng, v. to make firm.
ပခိုင်စိတ္တဇ	Pakhäng citta ce, take courage.
ပခိုင်လပ်	Pakhäng lò, v. to put into firm condition.
လီအာဂဟိုနီဗင်ပခိုင်လပ်	Lēm ā kehü rēm peang pakhäng lò, to restore and strengthen when broken.
ပက်ပ်	Pakòp, v. to join, unite, connect.
ပက်ပတ်	Pa keput, v. to engage in a law-suit.
ပက်န(ပွိုန)	Pakin, v. to offer respectfully, as to a monk.
ပက်န	Pa kun, v. to do a favour.
ပက်တ်	Paket, v. to turn, to cause to turn round; n. a turn.
ပွေဝ်၊ ပွေဝ်ကို	Pako, Pako kä, n. to make well, to heal as a physician.
ပွေဝ်ကိုသ်ဇကု	Pako kä sait cekau, v. to restore ones colour.
ပင်	Pang, v. to lift up, to bear up.
ပင်နင်	Pang cäng, to lift the foot.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပင်ပွန်	Pang patän, v. to lift up.
ပင်ယို	Pang yü, v. to lift up on the head.
ပင်မိုင်	Pang moin, v. to listen.
ပဋတ်	Pangòt, v. to digest.
ပဋတ်ကိုစက	Pangòt kä cina, to digest food.
ပဋန်	Pangòn, n. a button.
ပဋပ်	Pangòp, n. a joint.
ပဋါ	Pangā, n. the wild nutmeg; a timber yielding tree.
ပဋါန်	Pangān, n. rice in the ear; a preparation of bruised or flaked rice commonly seen at harvest time; a plate, a bowl, a cup, a dish.
ပဋါန်ခိုင်စိုင်	Pangān cäng coin, n. a glazed earthen bowl.
ပဋါန်လက်ဖက်	Pangān lekphak, n. a tea-up.
ပဋါန်ပိုင်	Pangān pung, n. any large dish or bowl, a basin.
ပဋါန်သွ	Pangān fwa, n. a cup or small bowl.
ပဋုဟ်	Pangauh, v. to arouse, to awaken.
ပဋု	Pangū, v. to be straight.
ပဋိုက်	Pangòk, n. a bend.
ပဋေဝ်	Pangoe', v. to put forth effort, to be diligent.
ပဋေဝ်အာ	Pangoe' ā, v. to go with diligent, to proceed with intent, to make a point of going anywhere.
ပစိုဟ်	Pa ci khoeh, v. to boast.
ပစ္စန္ဒ ရး	Pòtcòntareh (P. paccato & Skt. rāstra), n. a foreign country.
ပစ္စယသန္တိသိတသီ	Pòtcayasònnitsitasei (P), n. one of the four restraints.
ပစ္စဝေက်	Pòtcaweak (P. paccavekkhanam), n. contemplation.
ပစ္စုပ္ပန်	Pòtcupòn (P. paccuppanno), n. the present time.
ပစ္စေက	Pòtcēka (P), n. a single part, one fraction.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပစ္စေဂဗုတ်   Pòtcēkeput (P. paccekabuddho), n. a Pratyekabuddha.
- ပုတ္တိမာဘဝ   Pòtchimaphewe (P. pacchimabhaviko), n. one in his last existence before attaining Nirvāna.
- ပစရိတ်   Pa carat, v. to take heed, to attend to.
- ပွဲ   Pacoa (P. paccayo), n. necessary things, money.
- ပွဲပန်၊ ပွဲငှ   Pacoa pòn, n. the four necessary things, namely:
- သျှာ၊ ပိဏ္ဍပါတ်၊ ဘာ၊ ဝအုံ   Sangā, Pindapāt, Phē, Ke-ui, n. the robes, the alms, the monastery, medicine.
- ပစဲရီ   Pacoarä, v. to mock, deride.
- ပစိတ်   Pa cät, v. to be careful, to pay due regard.
- ပဆိတ်   Pachäk, n. a chapter, a section.
- ပဆိတ်လပ်   Pa chäk lò, v. to bring near.
- ပဇ္ဇော်မတ်   Pa cno mot, v. to bring before ones eyes, to realize, to experience.
- ပည   Pònci (P), n. a five.
- ပညနန္တရိတ်   Pòncinòntaroit (P. pañcanantarikakammam), n. five sins which bring immediate retribution.
- ပညမုဇ္ဇော်(ပညမုဇ္ဇော်)   Pònci mu hnok, the five great roots, namely:
- ပီ၊ ကွေ၊ သာသတ်၊ ငြင်အောက်၊ ရံမကောင်   Pi, Kweo, Saisat, Kreang eak, Remmane, n.
Bael, not identified, not indentified, the Indian trumpet flower, clogwood.
- ပညမုဇ္ဇော်(ပညမုဇ္ဇော်)   Pònci mi dot, n. the five little roots, namely:
- ခဆောင်ကဏ္ဍကာရီ   Khadong konnakarī, n. a variety of egg-plant.
- သီလုဝန်ကွတ်   Seilawon kamak, n. not identified.
- သီလဝန်ဖွံ   Seilawon bu', n. not identified.
- ဖျော်   Phyo, n. a species of Koempfera.
- ခဆောင်စိင်   Khadong coin, n. a large variety of the egg-plant.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပညွဝင်၍(ပညွဝင်၍)	Pònci wò mesaun, a group of five, the five Brahmins who accompanied Gotama Buddha when he became an ascetic.
ပညွ(ပညွ)သိက္ခ	Pòncisikkha (P), n. Pancasikkha, one of the Gandhabba.
ပညွမ(ပညွမ)	Pòncima (P), o. a fifth.
ပညွန်၊ ပညွန်	Panyon, n. water melon; v. to point, to show, to bring near.
ပညွန်ပဆိုင်	Panyon pachäk, v. to bring near.
ပညွပ်	Panyòp (P. paññāpeti), v. to declare, to appoint.
ပညွပ်တဝီ	Panyòp tawä, v. to define.
ပညွပ်တဝီဟွံမာန်	Panyòp tawä hu mǎn, infinite.
ပညွပ်ပြာပ်	Panyòp prāp, v. to join, to bring together.
ပညွပ်လပ်	Panyòp lò, v. to enjoin, to prohibit.
ပညွာ	Pònnyā (P), n. wisdom, intelligence.
ပညွာတညွာန်	Pònnyātanyān (P. paññāto & ñānam), n. knowledge.
ပညွာလညွာတ်	Pònnyā lenyāt, n. views, opinions.
ပညွာသတ်	Pònnyā satei (P), n. prudence, intelligence, carefulness, attentiveness.
ပညွီ	Panyēi, v. to make even, to make level.
ပညွီပညွပ်	Panyēi panyòp, v. to consult with a view to a union of sentiment.
ပညွိုင်	Panyung, v. to point, to show.
ပညွိုင်ထွေး	Panyung thabah, v. the same.
ပညွိုင်၊ ပညွိုင်ထပ်	Padait, Padait thò, n. a water vessel of some kind.
ပညွိုင်	Padung, v. to be salt.
ပညွိုင်	Paden, v. to cause to take fire, to light. (ညွိုင်)
ပညွိုင်	Pandu (P), n. the stone of which Indra's throne is made.
ပညွိုင်ကွပ်	Pandu kamo (P. paṇḍukambasilā), n. Indra's throne.
ပညွိုင်၊ ပညွိုင်	Panna (P), n. a present, a gift.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပဏ္ဍတာရ	Pannakāra (P), n. a present.
ပဏ္ဍသာ	Pannasā (P. paṇṇasālā), n. a hermitage.
ပကဟ်	Panòh, n. the jack-fruit.
ပကောင်	Panain, n. a pasture.
ပကာမ	Panāma (P), n. bending, salutation.
ပပကာမ	Pa panāma, v. to salute.
ပကိတ်	Panoit, n. a fan.
ပကိတဘောရိန်	Panitaphücün (P. paṇitabhojanam), n. savoury food.
ပကုတ်	Panaut, v. to conceal.
ပကေတ်	Panēt, n. a scar, a flaw, a defect.
ပကေတ်ခရ	Panēt khara, n. a sore, a flaw, a defect.
ပကေဟ်၊ ပကု(ဗိုဟ်)	Panēh, n. hub, centre.
ပကေဟ်တိ	Panēh tei, n. the hub of the universe, the Bo-tree.
ပကောက်	Panok, n. an aperture, an opening, as of a door or window.
ပကောတ်	Panot, n. anger.
ပကံ	Panāo, n. the lime fruit.
ပကံက်	Panòk, n. a bolt.
ကောန်ပကံက်တရင်	Kon panòk tarang, n. a door bolt.
ပကံင်	Panòng, n. a float.
ပကး	Panah, n. one kind of jack-fruit with a very smooth rind.
ပတ်	Pèt, v. to press with the hand, to squeeze.
ပတ်ကြ	Pèt krāo, v. to wash, as clothes.
ပတ်ပန်	Pèt pòn, v. to massage, to shampoo.
ပတ်ချတ်တုံ	Pèt dait toh, v. to milk.
ပတ်ဇး၊ ပတ်ဩး	Pèt cereh, Pèt sarah, n. the basic part of a pagoda.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပတ်ပညာန်၊ ပတ္တိညာန်	Pòttanyān, Pòttinyān (P. <i>paṭṭiññā</i>), n. agreement, promise.
ပတ္တကာ	Pòttanā (P), n. a prayer, the act of praying, a desire, a request.
ပတ်သ် (ပသ်)	Pòtsao (P. <i>passāvo</i>), v. to pass urine; n. urine.
ပုန်	Patòn, v. to build, to establish, to confirm.
ပတန်ဇုတ်	Patòn nguh, v. to appraise, to fix a price.
ပတန်စိုတ်	Patòn cāt, v. to fix the mind, to attain peace; n. peace, tranquility.
ပတန်စိုတ်မအေး	Patòn cāt me teh reh, n. the attainment of peace or tranquility of mind.
ပုန်ဇွတ်	Patòn patè, v. to establish, to fix, ensure.
ပတ်၊ ပုံ	Patòm, v. (1) to begin; (2) to transplant.
ပတ်မ	Patòm me, v. to transplant, as rice when the young plants are raised from seed sown in a nursery bed.
ပတာလအယိုင်	Pa tala teyāng, v. to marry.
ပျိုင်	Patain, adj. white.
ပတိယာတ်	Patikhāt (P), n. concussion; warding off, repulsion.
ပပတိယာတ်	Pa patikhāt, v. to have a quarrel.
ပုတ်	Patèt, v. to take out, to put out, to issue.
ပုတ်ထတ်၊ ပုတ်ခြောက်	Patèt thòt, Patèt trehòt, v. to exert oneself, to put forth strength.
ပုတ်ထော်	Patèt thoe', v. to eject, to oust, to expel.
ပုတ်သက်သီ	Patèt saksēi, v. to give proof.
ပုတ်အသံ	Patèt asòm, v. to issue an order.
ပတိဒေသိုက်	Pateitēsanoit (P. <i>paṭṭadesaniyo</i>), that ought to be confessed.
ပတိပတ်	Pateipòt (P. <i>paṭipatti</i>), n. conduct, practice, behavior.
ပတိပလ	Pateipele (P), n. ability, competency, power.
ပတိဘာန်	Pateiphān (P. <i>paṭibhānam</i>), n. understanding.
ပုတ်	Pateim, v. to speak to, to address a superior; to petition.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပတိလုမ်	Pateilum (P. paṭilomo), adj. contrary, in reverse order.
ပတိသန္တရ၊ ပတိသန္တရ	Pateisonthara, Hām pateisonthara (P), v. to speak familiarly, to speak in friendly greeting.
ပတိသန္တီ	Pateisonthi (P), n. entering the womb in a new existence, conception, rebirth.
ပတိသန္တီလီ	Pateisonthi lēm, v. to miscarry.
ပတိဟာ	Pateihā (P. paṭihāriyam), n. a marvel, a portent.
ပတုက်	Patauk, n. the Barringtonia Racemosa.
ပတုန်	Pataun, v. to meet.
ပတုန်ပအာ	Pataun pa-ā, v. to have comings and goings, to have friendly intercourse.
ပတုပ်	Patup, v. to compare.
ပွဲ	Patum, v. to let fall, to drop; to put down.
ပွဲကိပ်	Patum kanip, v. to lay ones head down.
ပွဲကွဲ	Patum kle', v. to deprive of.
ပွဲဖျေ	Patum phyeh, v. to let down, to set down.
ပတုံလမျီ၊ ပတုံဖျေလမျီ	Patum lemyēm, Patum phyeh lemyēm, v. to put to death.
ပတုံဖျေလမျီဇကု	Patum phyeh lemyēm cekau, to commit suicide.
ပွဲ	pataui, v. to do to finish; n. a decision.
ပွဲဒါန်	Pataui tan, v. to give for religious purposes, and so acquire merit.
ပထဲ၊ ပွဲ	Pathui, v. to confuse, to put things in a mess.
ပတောက်	Pateak, v. to be fresh, not salt; adj. fresh.
ပတောင်၊ ဇွှင်	Patain, n. ashes.
ပတောင်	Pateang, v. to make taut, to draw light, to stretch.
ပတောင်၊ ဇွှင်	Pate, v. to establish, to confirm.
ဇွှင်တမောင်	Pate tamong, v. to rest, to rid oneself of weariness.
ဇွှင်ဟ်	Pateh, v. to believe, to trust.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မိုဟ်ပဗ္ဗဟ်မိုဟ် Mnih pa pateh mnih, trust no one. (Mon proverb).

ပတောပ္ပက် Patao patak, v. to cause to increase.

ဗ္ဗဟ်၊ ဗ္ဗဟ်ကွတ်၊ ဗ္ဗဟ်တော် Patoe', Patoe' kabòt, Patoe' bòt, v. to compare.

ဗ္ဗဟ်တော်ဟုံမာန် Patoe' bòt hu mān, matchless, incomparable (a epithet of the Buddha).

ပ္ပ Patāo, v. to set up, to erect.

ပ္ပမာန် Patāo mēne, v. to be proud; to be haughty.

ပ္ပလင်မာန် Patāo lò mēne, v. to become proud, to be haughty.

ပ္ပသို Patāo hei, v. to raise the posts of a house, to begin building.

ပတး Patah, v. to make level.

ပ္ပိန် Patän, v. to raise up, to lift, to put up higher.

ပ္ပိန်ပြက် Patän sòk, v. to set up.

ပ္ပိန်ဒဲ Patän tenai, v. to appoint, to raise to office.

ပ္ပိဟ် Patoeh, n. pus, matter, mushroom, fungus.

ပ္ပိဟ်သို Patoeh dait, n. a sponge.

ပ္ပိဟ်တိတ် Patoeh tet, v. to discharge matter.

ပ္ပိဟ်ဒုန် Patoeh tun, n. the fungus that forms on decaying bamboo, used as a vermifuge.

ပတြာ Pòtrā (Skt. patra), n. a leaf, a book.

ပထတ် Pathòt, v. to strengthen.

ပထတ်ဇကု Pathòt cekau, v. to gather strength.

ပထမ Pathama (P), o. a first.

ပထဝီ Pathawī (P), n. the earth.

ပထာန် Pathān, n. Paṭṭhānam, a book of the Abhidhamma.

ပထောန် Pathong, n. a hole through anything.

ပထောင်ထောံ Pathong thoe', v. to make a hole into or through.

ပထောင်မုဟ် Pathong muh, n. the nostril (colloquial).

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပဒတ်	Patetāo, v. to reside, to dwell.
ပဒါ၊ ပဒဟ်၊ ပွတ်	Patòh, v. to make, to cause; to build, to found.
ပဒ်ချင်	Patòh dung, v. to found a city (khanom dung is better).
ပဒ်သိုက္ခိန်	Patòh hei kamèn, v. to assume the marriage relation, whether husband or wife.
ပဒု	Pateme (P. padumam), n. the lotus; one of the hells.
ပဒါ ပွဲ	Pati, v. to incite animals to fight.
ပဒုမု	Patumu (P. padumuttaro), n. the name of one of the 24 Buddhas.
ပဒေသရာတ်၊ ပဒေသရး	Patesarat, Patesareh (P. padesarājā), n. a governor.
ပဒေါ	Patu', v. to stop, to cause to stop.
ပဝင်	Pathò, v. to make straight, to rectify.
ပဝင်သတ်	Pa thò satei, v. to be careful.
ပဝါန်	Pathān (P. padhānam), n. a king's chief companion or minister; a leader, a chief.
ပပဝါန်	Pa pathān, v. to make a companion; to be first.
ပဝါန်	Pa thān, v. to devote, to vow.
ပန်	Pòn, n. a four; v. to discharge a gun or cannon, to shoot.
ပန်ကွင်	Pòn klang, adj. having four angles, square.
ပန်စောတ်	Pòn coh, n. a forty.
ပန်တောင်	Pòn to, v. to beat up cotton with a bow.
ပန်ရှေဗလးကာ	Pò so peleh nā, v. to shoot, to send forth.
ပန်စင်	Pòncangke (P. pañcangiko), adj. having five qualities.
ကိုင်ပန်စင်	Kwoin poncangke, n. an orchestra of five sorts of music.
ပန္နသာ	Pònnasā (P. pannasālā), n. the hut of an ascetic.
ပန္နရသမ	Pònnarasama (P), o. a fifteenth.
ပနာ်မြိုင်	Pa nēmmräng, v. to make oneself familiar with.
ပနာ်မြိုင်ကိုပညာ	Pa nēmmräng kä ponnyā, seeks to acquire knowledge.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပနေန်   Panēn, n. a pocket in the waist.
- ကြော့ခွဲတုတ်ပွဲပနေန်   Kreh deh cut papoa panen, he puts pebbles in his waist.
- ပနံ   Pano, v. to spy.
- ပနံင်၊ ပနံင်ဒုန်   Panòng, Panòng tun, n. a float.
- ပပ်၊ ကိုပ်   Pòp, Klei pòp, v. to be dirty, filthy; **adj.** dirty, filthy.
- ပပတ္တကာ   Pa pòttaā, v. to pray.
- ပပွဲတကာ   Pa pacoa tana, v. to make a residence of.
- ပပူ   Pa pāūceo, v. to offer, to present.
- ပပရံ   Pa pare', v. to put down, degrade, to vilify, to disparage.
- ပပြာ်တိုက်   Pa praphäk (P. paribhogo), v. to partake of food (honorific).
- ပပွဲ   Pa petai, v. to trust in.
- ပပတိုင်   Pa petēp, v. to stay for a time, to camp.
- ပပခါန်   Pa pethān, v. to make a companion of.
- ပပွဲ   Pòppeci (P. pabbajā), n. the state of being as ascetic or Buddhist monk.
- ပပွဲတ၊ ပပွဲတာ   Pòppeta (P), n. a hill, a mountain.
- ပပွဲက်   Pa penoit, v. to trade, to buy and sell.
- ပပင်   Pamang, n. a keeper, a guard.
- ပပင်ဒွက်   Pamang kweak, n. imprisonment, confinement.
- ပပန်   Pamon, n. a charm.
- ပပန်၊ ပင်ပပန်   Pamon, Pung pamon, n. rice boiled in milk.
- ပပန   Pa mene (P. pa & mano), v. to act a part.
- ကြံမပမနဟုံကိုညးသအင်တီ   Krauh me pa mene hu ka nyeh sa-ain teim, a person who acts a part so that others may not know him a spy.
- ပပနသက်ကရ၊ ပပနသိကရ   Pa mene sakara, Pa mene sikara, v. to respect, to regard.
- ဟုံပမန   Hu pa mene, not to respect, to show indifference.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပမဝ်	Pamò, v. to practice, to exercise, to repeat.
ပမဝ်ကလိုင်	Pamo kelang, v. to increase by repeating.
ပမိက်	Pamoit, n. will, desire, wish, intention.
ပမိက်ကျပ်သီ	Pamoit kyait sēi, n. pure desire, love.
ပမိက်စိုတ်	Pamoit cät, adv. voluntarily.
ပမး၊ ပမးတင်လွင်	Pamah, Pamah tò lengo, n. a yoke by which oxen are yoked to a cart or plough.
ပမးသွေးကို	Pamah salah kä, v. to give up, to yield. Of salah, salah pawah.
ပမေျာပ်	Pamyo, v. to show, to guide.
ပမေျာပ်တရံ	Pamyo tarāo, v. to point the way.
ပယံ	Payam, n. time.
ပယံတဲ	Payam tangoa, n. the day-time.
ပယံတွံ	Payam petòm, n. the night-time.
ပယံသဉ္ဇာ	Payam sònchē (P. sañjhā), n. evening.
ပယံ	Payai, n. borders, environs, purlieus.
ပယံဒိုင်ဝါ	Payai cäng wē, the edge of the plain.
ပယံ၊ ပယံခရ	Payoa, Payoa khara, v. to persecute, to oppress, to hurt.
ပယောဂ	Payüke (P), n. practice, use, means.
ပယောဂပွန်အံသ်	Payüke panan tecam sait, the eight conditions of successful warfare, namely: weapons, drill, strength, opportunity, the camp for shelter, mental attitude, push, knowledge.
ပယောဇန	Payücene (P), n. appointment, command, use, need.
ပယောင်	Payo, n. a puppet, a doll.
ပယး၊ ပယး	Payah, n. light.
ပယးတဲ	Payah ngoa, n. the sunlight.
ပယးပသာန်တဲ	Payah pasān ngoa, n. strong sunlight.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပယျီ၊ ပယျိုင်   Payä, n. a boundary, a border.
- ပယျိုင်ခွက်၊ ပယျီရး   Payä theneak, Payä reh, n. the frontier.
- ပယျီယး   Payä yeh, n. the dawn.
- ပယင်း၊ ပယျိုင်   Payang, n. a junior monk, a monk who has undergone only the first part of the ordination ceremony, when five of the eight requisites only are needed; the upasampada ordination. This is apparently the same word as the **Burmese pazin** (pañcan= P. pañcangam, five requisites).
- ပယတ်၊ ပျတ်   Payòt, n. a moment, a time; **adv.** frequently.
- ပယတ်ပယတ်   Payòt payòt, **adv.** frequently.
- ရိုဟ်ပယတ်   Rüh payòt, every time.
- ပယျးဒုဟ်   Payahtüh, n. a revelation, a divine communication. Comparing with the **Burmese byādeik** which is no doubt the same word, one feels inclined to derive it from **Skt. vyādesa**. See **pyahtüh infra**.
- ပရက်၊ ပရက်ပွတ်၊ ပရက်သွဲ   Parak, Parak pamot, Parak sadāo, n. a lamp wick.
- ပရက်ဟီ   Parakehim, v. to threaten, to daunt, defy.
- ပရင်   Parang, n. (1) a present, a bribe, anything sent; (2) a slope, a bank, a declivity.
- ပရင်ပွန်   Parang pecòn, n. a present, a message.
- ပရင်စီ   Parang bī, n. a river bank.
- ပရန်   Paròn, n. fishing bait.
- ပရမတ္တ   Paramòtta (P), n. best or highest sense, the truth, reality.
- ပရံပရာ   Paròmparā (P), n. circumstances, a succession of events.
- ပရင်ဖေတ်   Paròphēt, n. a prophet.
- ပရဟ်၊ ပရို   Paròh, v. to cause to drop, as fruit from a tree; n. speed, swiftness.
- ပွဲပရဟ်   Poa paròh, **adv.** quickly.
- ပရဒါ၊ ပရံ၊ ပရံ၊ ပရံ   Paro', Paro' co', Paro' petung, v. to distribute, dispense.
- ပရ်   Parait, n. safety, security, healing.
- ပရာင်   Parain, v. to broil.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပရာဇိကန်	Parcikon (P. <i>pārājika</i>), n. one of the Vinayas.
ပရာတ်	Parāt (P. <i>pārājiko</i>), n. sin involving expulsion.
ပရာတ်ငှ	Parāt pòn, the four <i>pārājikas</i> , namely: fornication, theft, taking life, and falsely claiming the higher gifts.
ပရာတ်	Parāt, v. to scatter in fragments, to splash.
ပရာတ်ဗူးတိတ်	Parāt peceh tēt, v. to splash, to scatter.
ပရာန်	Parān, n. heat.
ပရာန်မတ်ပြ	Parān mot proa, n. sultriness, heat reflected from the clouds.
ပရာပ်၊ ပရာပ်နင်	Parāp, Parāp neang, v. to bring near; to cause to approach; to take between two.
ပရာပ်ကာ	Parāp nā, v. to conduct between two persons.
ပရာပ်နင်ကိုအဲညိ	Parāp neang ka oa nyi, bring to me.
ပရဲခေကွဲ	Parai kle', v. separate.
ပရိက္ခရာ	Parikkharā (P), n. surrounding, furnishing, requisite.
ပရိက္ခရာ ၈	Parikkharā tecām, the eight requisites for ordination to the Buddhist priesthood, namely: the three robes, the alms-bowl, the girdle, a razor, a needle, and a water-strainer.
ပရိကံ	Pareikòm (P. <i>parikammam</i>), n. preparation, especially preparation for <i>jhana</i> .
ပရိစ္ဆေဒ	Parètchēte (P), n. division, separation, distinction, definition.
ဒန့်မပိုင်ခြာ	Tetòh me pang khrā, vernacular equivalent of the foregoing.
ပရိပါက	Paripāka (P), n. ripeness, maturity.
ပရိဒေဝ	Pareitēwe (P), n. lamentation, wailing.
ပရိဘန်	Pareiphòn (P. <i>paribhandam</i>), n. a girdle, belt, ring.
ပရိဘောဂ	Pareiphüge (P), n. enjoyment, use, eating. Of <i>praphak</i> , <i>infra</i> .
ပရိယတ္တိ	Pareiyòttei (P), n. adequacy, sufficiency.
ပရိယတ္တိသာသနာ	Pareiyòttei sāsanā (P), n. pure religion.
ပရိယတ္တိပိ၊ ပရိယတ္တိပိပြကာ	Pareiyòttei pei, Pareiyòttei pei prakā, n. the Tripitaka.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပရိယျာ	Pareiyā (P), n. means, expedient, device.
ပရိဝါရ	Pareiwēra (P), n. pomp, entourage, retinue.
ပရိသုဒ္ဓ	Pareisutthe (P), adj. pure.
ပရီ	Parēī, n. parched millet.
ပရုတ်	Paròt, n. camphor.
ပရူ ပရူပရာ၊ ပရောဟိတ်တီ	Parāū, Parāū parā, Parāū hāt phä, n. consequences, circumstances.
ပရေ	Parē, v. to make smooth, even, agreeable; to rectify.
ပရေဒဟ်	Parē tuh, v. to expiate guilt.
ပရေက်	Pareak, v. to be smart, quick, active; adj. smart active.
ပရေင်	Pareang, v. to arrange, to set in order, to prepare.
ပရေင်ကံကုသီ	Pareang kòm käusä, n. the arrangement of one's karma.
ပရေင်ဝိဝါဟ	Pareang wiweha, v. to have sexual intercourse.
ပရေဟ်	Pareh, n. an open kind of basket.
ပရေံ	Pare', v. to be ugly, to be mean.
ပရဲ	Paroa, n. profit, gain; adj. exceeding.
ပရေပရာ	Parāū parā, n. a consequence, a circumstance.
ပရေမ်	Parom, v. to be crackingly brittle, as a dried leaf.
ပရေဲသကက်၊ ပရေဲစကက်	Paroa sanak, Paroa canak, n. marriage.
ပရေဟိတ်	Paraohèt (P. purohito), n. an appointed priest, priest, the domestic chaplain of a prince.
ပရး	Parah, v. to separate.
ပရးဗွဲ	Parah pecai, v. to scatter.
ပရိုက်	Paräk, n. (1) hardship, misfortune; (2) holding capacity as of box, bag, etc; (3) the citron fruit.
ပရိုက်ခကာတ်	Paräk khanāt, n. the sweet citron.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပရိုက်ဂအီ	Paräk ke-ī, n. a variety of citron.
ပရိုက်ချိုတ်	Paräk chät, n. swooning, fainting.
ပရိုက်ဇကု	Paräk cekau, v. to take one's own life, to commit suicide.
ပရိုက်ပတ်ခြံ ပရိုက်ဥပခြံ	Paräk pòtkreo, Paräk upatreo (Skt. upadrava), n. mischance, distress.
ပရိုင်	Paräng, n. tidings, news.
ပရိုတ်	Parät (P. parittam), protection, defence, a consecrated cord.
ပရိုတ်ထဝ်၊ ဇက်ထဝ်	Parät thò, Cauk thò, n. a gold chain.
ပရိုတ်ကံ	Paròt ko', n. a charmed cord for the neck.
ပရို	Paräm, n. a present, a bribe.
ပလက်	Palak, n. perspiration, sweat.
ပလင်	Palang, n. a bottle.
ပလင်	Palang (P. pallanko), n. a throne, a divan.
ပလင်ကာ	Palangkā, n. a water vessel with a spout used by ascetics.
ပလတ်	Palòt, n. a thief (colloquial).
ပလန်	Palòn, v. to return, to make a return, to retaliate.
ကိုပလန်	Kä palòn, v. to make restitution.
ပလန်ပါင်	Palòn pain, v. to retaliate, to speak back.
ပလင်အဓိထာန်	Palò athithän, v. to swear, to take an oath.
ပလဟ်၊ ပလှ်	Paloh, v. to dismember, to tear or cut up as the flesh of an animal.
ပလဲ	Palai, v. to uncoil, to loosen.
ပလဲပွတ်တော်	Palai patèt sok, to uncoil or loosen the hair.
ပလိ	Palei (P), n. Pali, the sacred language of Buddhism.
ပလိပဒ်	Palei pateo, the sacred & the vernacular language.
ပလီ	Palī, v. to be false, deceitful.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပလီပလန်	Palī palòn, v. to prevaricate.
ပလုတ်	Palaut, n. a germ, or sprout.
ပလေ၊ ပလေဝ် ၊ ပလေဝ်ပလံင်	Palē, Palē palong, v. to sound, to make a noise.
ပလေဝ်ကာ	Palē nā, v. to send forth a sound.
ပလေင်	Pa lòn, v. to injure, destroy, bring loss.
ပလေဝ်၊ ပလေဝ်ပလေတ်	Palè, Palè palēt, v. to mend, repair.
ပလေ့၊ ပလေဟ်	Palih, v. to cause to dance; to give an exhibition of dancing.
ပလေံ	Pale', v. to turn aside, to swerve.
ပလော	Palao, n. the act of rolling, a turn of the object rolled.
မွဲပလော	Moa palao, one turn.
ပလောဘန်	Palaophòn (P. palobhanam), v. to allure, to tempt.
ပလောန်	Palon, n. the olive.
ပလောပ်	Palop, n. a marriage settlement.
ပလောံ	Paloe', n. a coat, a shirt or jacket of any kind.
ပလံင်	Palòng, v. to convey, conduct, to convoy.
ပလံင်ကာ	Palòng nā, v. to lead or carry away.
ပလံင်နင်	Palòng neang, v. to bring.
ပလံင်စီ	Palong bī, n. an echo.
ပလး	Palah, v. to be clear, pure.
ပလးတန်	Palah tòn, v. to be exposed to view.
ပလိုက်	Paläk, n. dust.
ပလိုက်၊ ပြလိုက်	Paläk, praläk (P. paraloko), n. another world, the next world.
အာပလိုက်	Ā paläk, gone to another world, dead.
ပလိုက်ထောံ	Paläk thoe', v. to make a hole through.
ပလိုတ်	Palät, v. to extinguish, to put out; n. the west.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပလိုတ်ပုတ် Palät pamot, v. to put out a light or a fire.
- ပလို၊ ပလိုပလတ် Paläm, Paläm palait, v. to destroy, to spoil, to pervert.
- ပလိုဟ် Paloeh, v. to make a hole in or through, to perforate.
- ပလျိုင် Pa leyäng, v. to give consent.
- ပလွီရိယျာ Pa lewiriya, v. to be diligent, to be industrious, to be persevering.
- ပလွဟ် Pa leweh, v. to assume an appearance, to personate, to pretend.
- ပလှဲ Paleo, v. to shine, to glitter, to sparkle.
- ဝဲပလှဲ Ngoa paleo, the sun shines, especially of sunshine after rain.
- ပဝ် Pò, v. to fly as a bird; to pass away, to die (used of monks and probably from another root than the verb "to fly" I suggest Skt. para).
- လကျပ်ပဝ်အာ Lekyait pò ā (col.) the monk has passed away.
- ပဝ Pawa, n. the thing done, an act, a deed, an action.
- ပဝစနဲ Pawa canai, n. deceit, hypocrisy.
- ပဝမဝံ့ဖျင်ဇကု Pawa me ku' phyò cekau, humility, lowliness.
- ပဝမဂညိဂညာတ်ပြက်ပြ Pawa me kenyi kenyāt pròk pre, ornaments, trinkets.
- ပဝမဝိန်ညီ Pawa me cän sakäm, injunction, order.
- ပဝမပန် Pawa me panòh, recollection.
- ပဝမပသြပ် Pawa me pa-o, appointment, ordinance.
- ပဝမပိတ်ကျေဝ်ညး Pawa me poeh kle' kun nyeh, n. slander, backbiting.
- ပဝမပိတ်ကျေဝ်အကြာညး Pawa me häm pyü akrā nyeh, n. slander, backbiting.
- ပဝမအာယာကြာဇိတ်ခိုက် Pawa me ā yē krā coit penoit, setting out, marching.
- ပဝမအေင်သတေတ် Pawa me oin satēt, contentment.
- ပဝညန် Pò dun, n. a strut, a support for the ridge-pole.
- ပဝလဂုတ် Pòlakut, n. the coucal, the crow pheasant.
- ပဝတ် Pa wòt, v. to discharge duty, to worship. (See parts).

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပဝန်	Pa wòn, n. a shot.
မွဲပဝန်တူ	Moa pawòn nga, a bow shot distant.
ပဝါ	Pawā, n. a handkerchief, a towel.
ပဝါ၊ ပြဝါ	Pawā, Prawā, n. companion, a herd.
ပဝါ	Pawā (P. pavāranā), n. the festival at the end of Lent.
ပဝါ	Pawait, v. to take a walk; n. a walk.
ပဝီပရာ	Pawīparā, v. to be diligent, energetic.
ပဝူ	Pawāū, n. a coil. (From pau, to coil, with infix w).
ပဝူကွန်	Pawāū klòn, n. the python's coil, the part of a pagoda just above the bell.
ဘုံမရေတ်	phum me rēt, n. another name for the same.
ပဝေင်	Pa woin, n. sport, play.
ပဝေင်ပး	Pawoin pah, n. gambling, dicing.
ပဝေင်ဂီ	Pawēnēī (P), n. tradition, custom, usage.
ပဝိုင်	Pawāng, n. authority, possession; sphere of authority.
ပဝါ	Pasa, v. to stink; n. stench (col). Of mesa.
ပဝါက်သီ	Pa saksēī, v. to bear witness.
ပဝေင်တဲ	Pa sakēm toa, v. to have power over, to rule.
ပဝါစာ	Pa sacā, v. to make a compact, to swear allegiance.
အမတ်ကိုသို့ပဝါစာသွတ်နတ်ရ	Amat ka hmoīn pa sacā samoh samon tao ra, the councilors came to a mutual understanding with the king.
ပဝါတီ	Pa satei, v. to be cautious, careful, to take heed.
ပဝါမတ်သစ္စ	Pa samot sòtci, v. to make a solemn, asservation, to swear.
ပဝါလဲ	Pa saloa, v. to trust, to have confidence in.
ပဝါလဲလစေ	Pa laloe lebok, v. to take refuge in, to place reliance upon.
ပဝါ	Pòtsa (P. tāpaso, tapassi), n. a hermit, an ascetic

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပသာဓန	Pòtsāthene (P), n. dress ornament.
ပသာရီ(ပစရီ)	Pasarä, v. to mock, to deride.
ပသာ	Pasā, n. a viss, a Burmese weight equal to 3.65 pounds.
ပသာဝမင်္ဂြ	Pòtsāwa meak preo, n. the vagina.
ပသာ်	Pasait (P. pesakkho), n. the 2 nd , lunar month; adv. how.
ပသာ်စိတ်သို့ရော	Pasait cāt hmoin rao, how is the king's mind, i.e. what does he think?
ပသာတ်	Pasāt (P. pasado), n. brightness, joy, serenity of mind.
ပသာန်	Pasān, n. heat, momentum, force.
ပသာန်တို့	Pasan ngoa, n. the heat of the sun.
ပသုန်	Pasaun, n. a five (col).
ပသုန်စေ့	Pasaun coh, n. a fifty (col).
ပသောက်	Pasoit (P. abhiseko), n. consecration, inauguration of a king; royal insignia; v. to consecrate.
ပသောက်ဇုကရာတ်၍ပြကာ	Pasoit ekarāt mesaun prakā, the five insignia of Kingship, namely: the crown, the sash, the white umbrella, the jeweled dagger, and the shoes adorned with gams.
ဒုင်ပသောက်၊ ဒုင်ပသောက်ရာဇာဘိသေခ	Tung pasoit, Tung pasoit rēcēphisēka, v. to be consecrated King, to receive inauguration.
ပသောက်ပသပ်	Pasait paso, n. blessing, blessedness.
ပသောင်တဲ	Pasoin toa, n. the hand from the wrist to the root of the fingers.
ပသဲ	Pasoa, n. iron.
ပသဲချပ်	Pasoa dait, n. tin, sheet iron covered with tin.
ပသိုန်	Pasän, n. a pledge.
ပသိုထာန်	Pa hei thān, v. to marry.
ပသေ့	Pa hoa, v. to put off, to postpone.
ပသွ	Pa hna, v. to harbor a spirit of malice or enmity.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပဲသြ	Pòtsao (Skt. prasrāva), n. urine.
ပဟ်၊ ပုံ	Poh, v. to shoot with a pellet-bow.
ပဟ်၊ ပုံ	Pòh, v. to be severed, to be driven away.
ပျင်ပုံ	Klung pòh, a boat blown out to sea.
ပုံတလှ၊ ပုံလှ	Pòh telòh, Pòh lòh, v. to be out of place, to be severed.
ဖွပ်လှ	Few pòh lòh, mutilated.
ပဟ်၊ ပုံ၊ ပသ်	Pòh (P. pasado), n. the barking deer.
ပဟ်	Pahoa, v. to pacify, to appease.
ပအဓိထာန်	Pa athithān (P), v. to make a vow.
ပအနိုင်အပိုင်	Pa anoin apäng, v. to compel, to do forcibly.
ပစက်	Pa bak, v. to cause to pass over.
ပစက်တဲ	Pabak ngoa, v. to let a day pass, to linger.
ပအပ်၊ ပအပ်ပြာပ်	Pa-òp, pa-òp prāp, v. to deliver up, to commit to.
ပအရီ	Pa arēm, v. to dwell upon in mind, to make an object of thought or desire. (See the parts).
ပအသာ	Pa asā, v. to associate with, to keep company with.
ပအံ	Pa-o', v. to feed, as a child is fed.
ပအာ	Pa-ā, v. to live, to practise, to promote, to profess.
ပအာသာဒ	Pa-ā sāte, adj. sweet, nice.
ပအာဒွတ်	Pa-ā tekēt, v. to bear oneself, to behave.
သင်ပုံပအာဒွတ်ပွဲသ္မာရ	Sait wu pa-ā teket padoa somphe ra, thus bear yourself toward your partner.
ပအာကာရ	Pa-ā kāra, v. to act a part.
ပအာပအာ	Pa ai pa ai, adv. with pleasing noise.
သအိဂြိုင်းပအာပအာ	Sa im kräng pa ai pa ai, smile and laugh with pleasing noise.
ပအုမ်	Pa um, v. heap; n. a heap, a village quarter apart from main village.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပအုမ်လပ်	Pa um lò, v. to make up into a heap.
ပအုဲ	Pa ui, v. to swing as a cradle.
ပအောင်၊ ပြည်	Pa o, v. to send.
ပအောင်စကာ	Pa o cikā, v. to send away on an errand.
ပအောင်ကာ	Pa o nā, v. to send away from one.
ပအောင်တရဲ	Pa o tarao, v. to lead or show the way.
ပအောင်ပတိုက်	Pa o petäk, v. to induce, to invite, to solicit.
ပအံင်၊ ပအံင်ကျာပိုင်	Pa òng, Pa òng kyā pain, v. to keep in the breath.
ပအို	Pa ü, n. salt (obsolete).
ပအိုသိန္န	Pa ü sintheo, n. rock- salt.
ပအိုဟ်	Pa oeh, adj. decayed; (in a good sense) ancient.
မန်ပအိုဟ်	Mon pa oeh, old Mon, sometimes applied to the Pegu dialect as being the more ancient form.
ပါ	Pā, v. to be in company with others, to accompany; n. a small kind of dove.
ပေါ	Pait, v. to halve; to divide; to split.
ပေါစဲ	Pait kecai, v. to divide, to separate, sever, disjoin.
ပေါထကး၊ ပေါဒကး	Pait thakah, Pait tekah, v. to split open, to be split open.
ပေါလှက်	Pait hlòit, v. to break up.
ပါကဇိတ်	Pākacāt (P. parijātako), n. Erythrina Indica, the coral tree of Indra's heaven.
နဲပါကဇိတ်	Nai pākacāt, Indra.
ပါင်	Pain, n. the mouth.
ပါင်ကွက်	Pain kanak, n. the armpit.
ပါင်ကွ	Pain kla, n. a vise, pincers.
ပါင်ဖ	Pain phao, n. the kitchen or cooking-place.
ပါစိန	Pācina (P), adj. eastern.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပါဏ	Pāna (P), n. breath, life, a living creature.
ပါဏတီပါတ်	Pānateipāt (P), the taking of life.
ပါတ်	Pāt, v. to strike; n. a pat, a measure of time equal to 16 bijanas, or 6 minutes.
ပါတ်စိုတ်၊ ပါတ်ပွဲစိတ္တ၊ ပါတ်ပွဲသန္တကန်	Pāt cāt, Pāt padoa citta, Pāt padoa sònthān, v. to comprehend.
ပါတ်ဘင်	Pāt pheang, v. to be dazed, entranced.
ပါတ်ဘင်ခန္ဓ	Pāt pheang khonthē masaun, contemplation of the five elements of being.
ပါတ်မုက္ခ	Patimukkha (P. pātikokkham), n. the name of a collection of precepts; an eminent teacher.
ပါတ်မုက္ခသံဝရသီ	Patimukkhasòngwerasēi (P), n. the practice of the moral precepts.
ပါတ်ဟ	Pātiha (P. paṭihariyam), n. a miracle, a portent.
ပါဒ၊ ပါဒင်	Pāte (P), Pātòng (poet), n. a foot.
ပါန်၊ ပါန်တသဝ်၊ ပါန်တီ၊ ပါန်အခေါင်	Pān, Pān tasò, Pānpateim, Pān akhong, v. to ask leave respectfully.
ပါန်	Pān, n. forms part of the following words:
ပါန်ခီ	Pān khī, n. a painter of pictures.
ပါန်ခေန်သီ	Pān khēn takhī, n. same as foregoing probably.
ပါန်ပေန်	Pān pēn, n. a turner.
ပါန်ပျတ်	Pān panut, n. carving.
ပါန်မုတ်	Pān mut, n. a turner, an engraver.
ပါပ	Pāpa (P), adj. evil, bad, sinful.
ပါပမိတ်	Pāpa mit, n. sin.
ပါမ်	Pām, v. to trap, to set a trap.
ပါမ်က	Pām ka, v. to catch fish.
ပါမ်ဒွက်	Pām teneak, v. to set a snare.
ပါမ်ပး	Pām pah, v. to set a noose.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပါမြို့ မြို့ပါ	Pā mri, Mri pā, v. to be futile, to be ineffective.
ပါ	Pai, v. to put aside or away, to reject, to except; adj. left.
တဲပါ	Toa pai, n. the left hand.
ပါကွဲ	Pai kle', v. to reject, to except, to refrain from; prep. except.
ပါကွဲအဲကျိတ်	Pai kle' oa kyait, except myself, the Buddha.
ပါနိတ်	Pai cāt (P. pācittiyo), n. one of the Vinayas; an expiatory offence.
ပါရကဇာတ်	Pārakacāt (P. pārijātako), n. the coral tree of Indra heaven.
ဆုပေင်ပါရကဇာတ်	Chu pepeang pārakcāt, Erythirina Indica.
ပါရခေါင်	Parakhong (P. pārago?), n. one who has passed over.
ပါရမီ	Pāramē (P), n. completeness, perfection.
ပါရမီ၌	Pāramē còh, n. the ten perfections or virtues, which are exercised by a Bodhisattva.
ပါရမီပိဇော်	Pāramē pei coh, the thirty pāramitās, being the above ten subdivided into ordinary, inferior, and highest.
ပါရမီကာန်	Pāramē kān, n. the name of a poetical work extolling the exertions of the Bodhisat, translated from the Burmese.
ပါရပင်	Pārāt (P. pārājiko), n. an offence of the priesthood meriting expulsion.
ပး ပါသ်	Pah, (P), n. gambling, dicing.
ပါသ်ဒွက်သော်	Pah kweak sok, n. a tall of false hair.
ပါသ်လယာန်	Pah leyo', n. a noose, a snare.
ပါသဒ	Pāsate (P), n. a tower, palace, mansion.
ပိ	Pei, n. a three.
ပိဇော်	Pei coh, n. a thirty.
ပိဝါ ပိအလန်	Pei wē, Pei alòn, adv. thrice, three times.
ပိက်	Poit, n. cotton cloth; v. to be fine, nice; adj. fine, nice.
ပိင်ဂလ	Poinkele (P. pingalo), n. the name of an enormous fish.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပိင်မုင်   Poinmang, n. a drum.
- ပိင်သာ၊ ပိင်သာတ်   Poinṣā, Poinṣāt (P. pisāco), n. demon, goblin, sprite.
- ပိဋကတ်၊ ပိဋကတ်ပိ   Peitakòt, Peitakòt pei (P), n. the Buddhist scriptures.
- ပိဏ္ဍပါတ်   Pindapāt   (P. piṇḍapāto), n. food received in the almsbowl of a Buddhist monk; v. to receive alms.
- ပိန်၊ ပိန်ကြော့   Pin, Pin soe', v. to thresh with a strick or with the feet.
- ပီတိ   Pēitei (P), n. joy, delight.
- ပီတိရွာတ်   Pēitei masaun sait, the five kinds of joy, namely: slight joy, momentary joy, joy that comes like a sudden shock, transporting joy, and all pervading joy.
- ပီတိပါမောဇ္ဇ၊ ပီတိပါမတ်   Pēiteipamotce, Pēitei pamot (P), n. joy and gladness, happiness.
- ပု   Pau, v. to swell, to bloat, to puff; of the bowels, to be loose.
- ပုစတ်   Pau còt, v. to have a bowel complaint.
- ပုဇော်   Pau cih, v. to have diarrhea.
- ပုတီးဟ်၊ ပုဖဲ့တိုန်   Pau tamoeh, Pau phado' tan, v. to swell up.
- ဟွံဒးပုဟွံဒးသဒ္ဓဲ   Hu teh pau hu teh sa ui moa, not liable to decay.
- ပုက်   Pauk, n. a square basket with cover, a telescope basket.
- ပုက်တာ   Pauk tā, n. a telescope basket made of palmyra malm leaf.
- ပုဂ္ဂလပညာပ်   Puggalapanyp (P. Paggalapaññatti), n. a division of the Abhidhamma.
- ပုင်   Pung, n. cooked rice; adj. right (coll).
- တဲပုင်   Toa pung, the right hand.
- ပုင်ကကောင်သူ   Pung kanon hau, n. cooked broken rice.
- ပုင်ကမုတ်   Pung kamauh, n. cold cooked rice.
- ပုင်ကွာင်အမှဲ   Pung kwain amai, n. food.
- ပုင်ခါင်ဒါ၊ ပုင်စိုတ်   Pung khain tom, Pung boeh, n. soft boiled rice from which the water has not been strained.
- ပုင်ဂရဲ   Pung keroa, n. rice cooked in the ordinary way, the water being strained off.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပိုင်ဇူး	Pung ngeh, n. crumbs, remains of food.
ပိုင်တူ	Pung tāū, n. rice slightly burned and adhering to the bottom of the pot.
ပိုင်ဒလင်	Pung telain, n. the scum or water of boiling rice.
ပိုင်ဒိမ်	Pung tip, n. ambrosia, celestial food.
ပိုင်ပမန်	Pung pamon, n. rice boiled in milk. This is the name given to the food presented to the Bodhisat by the women Sujatā after his six years of self mortification. In the festival which celebrates that event the name is applied to rice cooked with sugar.
ပိုင်မှု၊ ပိုင်မောင်	Pung mū, Pung mo, n. cooked rice dried in the sun to preserve it from fermentation.
ပိုင်သူကန်	Pung hau kanon, n. cooked broken rice.
ပိုင်ခေမာ၊ ပိုင်ခွေင်	Pung khamao, n. the spirit or fairy of a person.
ပုတ္တ	Putchā (P), n. questioning, a question.
ပတ်	Paut, v. to chisel, to mortise.
ပတ်ဂွတ်	Paut klot, v. to grave, to carve, to chisel.
ပတ်ထေင်	Paut thoe', v. to wear down.
ပုတ္တရပ်	Puttaròp, n. a royal page.
ပုထုဇန်	Puthucòn (P. puthujano), n. an unconverted man.
ပုန်၊ ပာပုန်	Paun, Pasapaun, v. to rebel, to rob; n. a rebellion.
ပုန္ဒမီ	Punnamī (P), n. the full moon.
ပုဗ္ဗ	Puppe (P), adj. former.
ပုံ	Pòm (P. porāno), n. a story, a narrative of past events; a proverb, a tradition.
ပုံအင်္ဂါ	Pòm akēm (P. porāno & āgamo), n. ancient learning, tradition.
ပုံသက်သီ	Pòm sakseī, n. pattern, exemple, precedent.
ပုရေဘတ်	Purephòt (P. purehattam), n. the time before the morning meal.
ပွဲပုရေဘတ်	Padoa purephòt, before the morning meal.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပူ	Pāū, v. to wind round with cord or cloth; n. a pigeon.
ပူကွိုင်	Pāū kwoin, v. to encircle, to put round.
ပူကျွတ်	Pāū kleh, v. to put round, bind; to wear as a sash or plaid.
ပူခွံ	Pāū kleo, v. to put round as the monks upper garment is worn.
ပူတလီ	Pāū talim, v. to coil, to put round in coils, to wind.
ပူတိ	Pāū tei, n. the ground pigeon.
ပူဒက်	Pāū teak, v. to wind round and tie.
ပူပါ	Pāū pā, n. the ring dove.
ပူပိုက်	Pāū päk, v. to coil, to put round.
ပူပိုက်လည်	Pāū päk lo, coiled itself (of a serpent).
ပူပိုင်	Pāū päng, v. to put round.
ပူရော်	Pāū rēt, v. to put round, to bind about.
ပူလငှော်	Pāū lengēt, v. to encircle and squeeze as a python.
ပူဂိုဝ်၊ ပူဂို	Pāū gü (P. puggalo), n. an individual, a person; a creature, a being, a man.
ပူဂိုဒိုက်ပါပ	Pāū gü temoit pāpa, n. a wicked person.
ပူဆာ	Pāūchā, v. to be distressed, anxious.
ပူဆဲ	Pāū ceo (P. pūjā), v. to honour with, to present with; to offer present.
ပူဆဲသကာ	Pāūceo sakā, n. an offering, a present.
ပူမှ်	Pāūmòh, n. the mind, the feelings, sensibility; v. to be pleased.
ပူမှ်ကိုပိုတ်၊ ဒးနန်ပူမှ်	Pāūmòh kácät, Teh kenop pāūmòh, v. to be pleased, to be happy.
ပူရိသာတ်	Pāūrisāt (Skt. parishad). n. an assembly, a congregation.
ပေ	Pē, n. a foot, a footrule.
ပေက်၊ ပေက်ကဝော်	Poit, Poit kawoit, v. to make a salad.
ပေက်	Peak, v. to flee, to be routed, to be dispersed.
ပေက်ပြဲး	Peak prah, v. to flee in disorder, to be routed.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပက်စီ Peak cī, v. to be thrown into disorder.
- ပင်း၊ ပင်းဂွက်၊ ပင်းဂွံ၊ ပင်းအာ၊ ပင်းဗဂါ Pòin, Pòin kleak, Pòin klòm, Pòin cē, Pòin pekē, v. to be full; adj. full.
- ပင်းကုတ်၊ ပင်းထီ၊ ပင်းဗဝ် Pòin kadòt, Pòin thi, Pòin pò, v. to be full, to be plentiful.
- ပင်းရှု၊ ပင်းလေ၊ ပင်းသူ Pòin cū, Pòin le', Pòin sāv, v. to be full, to be complete.
- ပင်းလေ့ဗွဲဗွဲ Pòin le' pekē temòng, v. to be full, undiminished.
- ပင်းဟး Pòin hah, v. to be covered, to overflow, to be full.
- ပင်းဟးတွေးတိုန် Pòin hah tamah täin, v. to be flooded, to overflow.
- ပင်းအာ Pòin ā, v. to be completed.
- ပတ် Pēt, v. to be empty, shriveled.
- ပန်သေန Pēnsēn (Eng), n. a pension.
- ပပ် Pī, n. a musical instrument, a clarionet, the mouth piece of a clarionet.
- ပတ် Pēh, v. to kick, used only of horses; n. chevrotain, a species of deer.
- ပေါင်း၊ ပေါင်းတိုန် Pong, Pong täin, v. to be raised, to swell up.
- ပေါင်းလိုတ် Pong läit, n. the navel.
- ပေါင်းမဇွတ် Pongma hnok, n. the Adenathera pavonia.
- ပေါင်းမဇောက် Pongma dot, n. the Abrus precatorius.
- ပေါင်းလး Pong lah, v. to rejoice.
- ပေါတ် Pot, v. to rub.
- ပေါတ်ပေါန် Pot pon, v. to rub, to scrub, to massage, to shampoo.
- ပေါန် Pon, v. to be worn away by friction, to be rubbed, abraded.
- ပေါတ် Poh, v. to shoot with a pellet bow.
- ပေါတ်ဆင်ပွဲန် Poh chong patän, v. to shoot upwards.
- ပေါတ်ပွတ် Poh panoh, v. to throw clay balls or pellets with a pellet bow.
- ပေါ Poa, n. a feast, a festival, a public entertainment.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပေါချေဟ်	Poa chēh, n. a horse-race.
ပေါဂျင်	Poa klung, n. a boat-race.
ပေါဂွံ	Poa kleo, n. a bull-fight.
ပေါခြပ်	Poa krip, n. a foot-race.
ပေါစင်	Poa cain, n. a cock-fight.
ပေါဇာ	Poa ce, n. an exchanger, a broker.
ပေါပသခါ	Poa pasakhā, n. the Jewish feast of the Passover.
ပေါစင်	Poa tho, n. the Christian communion service.
ပေါမသုင်စ	Poa me sung ci, n. an entertainment where there is eating and drinking.
ပေါလက်ပွဲ	Poa leak plau, n. a boxing or wrestling match.
ပေါသကောနေ	Poa sakēnē, n. the feast of tabernacles.
ပေါသွာန်လိက်	Poa samān loit, n. an examination.
ပေါအဇမ	Poa acuma, n. the feast of unleavened bread.
ပေါရီ	Paorī (P. purī, poro), adj. belonging to a town, urbane, polite.
ပံက်	Pòk, v. to open; n. a crane, the paddy bird.
ပံက်တရင်	Pòk tarang, v. to open the door.
ပံက်မတ်	Pòk mot, v. to open the eyes.
ပံက်အဓိပို	Pòk athipai, v. to open the meaning, to explain.
ပံင်	Pòng, v. (1) to pawn; (2) to unite, to add, to total; (3) to rise, swell; n. arch.
ပံင်ဂျင်	Pòng klung, n. the arched roof of a boat.
ပံင်တိုဟ်	Pòng tamoeh, v. to rise, heave, swell.
ပံင်ဇက်	Pòng phak, v. to associate, to form a company.
ပံင်မ	Pòngma, n. the gunja shrub, Abrus Precatorius, a gunja, "a coin of low value", a weight.
ပံင်မီ	Pòngmei, n. pantaloons, trousers.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပံင်မေတ်	Pòng mēt, n. the stramony, or thorn-apple.
ပံင်သကူ၊ ပံင်ဆူ	Pòngsakāū (P. pamsakūlam), n. rags from a dust heap.
သ္မာပံင်သကူ	Sangā pongsakāū, n. a monk's garments, so named because they were to be gathered on the dust heap.
ပး	Pah (P. pāso), n. (1) a snare, a noose, an eyelet, a loop; (2) gambling, dicing.
ပးအမာတ်	Pah temāt, n. an anvil.
ပးဂဇင်၊ ပးဒကတ်	Pah keceang, Pah tekak, n. a snare.
ပးဆု	Pah chu, n. the eye of a log, to which tackling is hooked for hauling.
ပးတင်ကိုင်	Pah tanoïn, n. the eye of a needle.
ပးပုန်	Pah pangon, n. a button-hole, a loop.
ပိုက်	Päk, v. (1) to pull up forcibly as grass by the roots; (2) to shake, to blow as the wind.
ပိုက်ကသီ	Päk kasē, v. to shake, move.
ပိုက်တုံ	Päk kamo', v. to heave up an anchor.
ပိုက်ဒပ်	Päk tòp, v. to strike tent.
ပိုက်ပိုက်	Päk panoit, v. to fan.
ပိုက်ဖရီ၊ ပိုက်သွပ်	Päk pharei, Päk sawò, v. to shake, cause to blow away.
ပိုက်သွိုင်	Päk fwoin, v. to move about as a fan, to fan.
ပိုင်	Päng, v. to own, to have authority over; n. a fish-trap.
ပိုင်ခြာ	Päng khrā, v. to distinguish between, to make a distinction; to set up a division or boundary.
ပိုင်တဖို	Päng tawü, v. to have authority.
ပိုင်ပြာတ်	Päng prāt, v. to estimate, to value.
ပိုင်ပြိမ်	Päng prem, v. to own, to have lordship.
ပိုင်အဖို	Päng awü, v. to have authority over.
ပိုင်ကွ	Päng kla, n. a spider.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပိတ်	Pät, v. to break off, to be ended, to cease, to be cut off; n. a maimed person.
ပိတ်ထေတ်	Pät thēt, v. to break off, snap.
ပိတ်ဒုတ်၊ ပိတ်ညှုတ်	Pät tekut, Pät sakut, v. to break in pieces, to be cut in pieces; to cease.
ပိတ်သြ	Pät sa, v. to be injured physically, to be bruised.
ပိတ်	Pät (P. padam), n. a verse, a sentence; a mark of punctuation.
ပိတ်ဆိုက်	Pät chäk, n. a paragraph. See next.
ပဆိုက်	Pachäk, n. a chapter.
ပိတ်စွတ်	Pät hnok, n. a period, full stop.
ပိတ်ချေတ်	Pät dot, n. a comma.
ပိတ်တုံ	Pät tanòm, n. a heading outline, table of contents.
ပိန်	Pän (P. puññam), n. merit, property.
ပိန်တိုက်	Pät thamoit, n. merit, good deeds.
ပိန်ဒိပ်၊ ပိန်ဒိပ်သုခ	Pän tip, Pän tip sukha, n. celestial happiness, to be enjoyed in the devalokas.
ပိန်ဒြပ်၊ ပိန်ဘိုက်၊ ပိန်ဟာန်	Pän kròp, Pän phäk, Pän hān, n. property, goods, possessions.
ပိလ်၊ ပိပ်	Pä (P. palam, phalam), n. a certain weight, ten palas make one dharana.
ပိဟ်၊ ပိဟ်ဖျိုတ်	Poeh, Poeh phadät, v. to pulverize by rubbing.
ပိဟ်ကျေတ်ဂန်	Poeh kle' kun, v. to slander.
ပိဟ်တောင်	Poeh to, v. to take the seeds from cotton.
ပို၊ ပိုညး၊ အဲညး	Poe, Poe nyeh, Oa nyeh, pers. pron. we.
ပွတ်	Pangòt, v. to digest, to cause digestion.
ပွပ်	Pangòp, n. a joint.
ပွဟ်၊ ပွဟ်၊ ပွေါဟ်	Pangòh, Pangauh, Pangoh, v. to arouse, to awaken.
ပွဟ်တံပိတ်	Pangoh tāo cät, v. to arouse oneself, to waken up mentally.
ပွါ၊ တမ္ပါ	Pangā, Tòmngā, n. fisherman.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပျါ လှူပျိန်	Pangā, Lengē patān, v. to set up what has been overturned.
ပေ့	Pangoe', v. to make an effort, to be diligent.
ပုံ	Padòh, sing of the indicative mood, used in word for word translation from the Pali.
ပုာ်	Padām, v. to make straight, to aim.
ပျင်	Padung, v. to be salt; adj. salt.
ပျတ်	Padut, v. to be broken, bruised.
ပျန်	Padun, v. to set upon, to put in place.
ပျန်ပင်	Padun pung, v. to cook rice, to cook a meal.
ပျူ	Padū, v. to be crushed, bruised.
ပေန်	Padēn, v. (1) to kindle a fire, to light as a lamp or cigar; (2) to memorise.
ပေန်ဇမန်၊ ပေန်ပုတ်	Padēn cemon, Padēn padòh, v. to memorise, to store in the memory.
ပွမပေန်အရဝ	Pawa me paden aretha, the learning of the meaning or interpretation.
ပွဲ	Padoa, prep. in, at, into, unto.
ပွဲကာလဂ်	Padoa kāla kòh, adv. then, at that time.
ပွဲကို	Padoa kā, prep. unto, against, at, among.
ပွဲကိုပ်ကွာ	Padoa kāk klā, adv. first, at first.
ပွဲဝတ	Padoa keta, prep. before.
ပွဲဇရင်	Padoa cereang, prep. among, near.
ပွဲဇရင်မ္ဗိတ်ဂမ္ဗိုင်	Padoa cereang mnh kemlang, among the people.
ပွဲဇရင်တရင်ချင်	Padoa cereang tarang dung, near the gate of the city.
ပွဲနူကွင်	Padoa nū klang, adv. a little while ago.
ပွဲမသဝ္ဂတာင်လံ	Padoa me sakketāp lo', adv. before long, soon.
ပွဲမုး	Padoa mngēh, prep. before.
ပွဲမုးချင်	Padoa mneh dung, before the city.

ပဲ့လတူ	Padoa letau, prep. upon.
ပညောက်	Padok, v. to rule, to govern.
ပူး	Padah, v. to pervade as the perfume of flowers.
ပူးတမှဲ	Padah tamai, v. to emit perfume, to pervade.
ပျိုက်	Padäk, v. to load as a cart or boat; to impose a burden.
ပျိုက်ပျန်	Padäk padun, v. to oppress.
ပျို	Padäm, adj. pale red.
ပျိုကြောင်	Padäm seang, v. to be dull, wilted, listless.
ပျို	Padü, v. to press down, to crush, to squeeze.
ပျိုပျိုက်	Padü padäk, v. to oppress, to crush.
ပွ	Pana, n. personification.
ပွ	Pa pana, v. to personify.
ပွက်	Panak, n. a halting place; a pool of water.
ပွင်	Panang, n. a throne, a seat.
ပွင်စင်	Panang thò, n. a judgment seat; a pulpit.
ပွင်ယတ်	Panang yòt, n. an altar for sacrifices.
ပွတ်	Panait, n. the three Rotleria Tinctoria.
ပွင်	Panain, n. a candle.
ပွင်တိုင်	Panain tang, n. a lamp, a candlestick.
ပွင်ပွဲ	Panain plau, n. a wax candle.
ပွင်ပွန်	Panain bebòn, n. a rolled candle.
ပွင်သွဲ	Panain sadao, n. a lamp.
ပွင်သေမ်	Panain sēm, n. pine, fir.
ပွန်	Panān, n. an army, war, a state of war.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပွန်ကွီ	Panān kwi, n. one of the four divisions of an army, the division of an army on chariots.
ပွန်ချေ	Panān cheh, n. the cavalry division of an army.
ပွန်ပိုင်	Panān coin, n. the elephant division of an army.
ပွန်တိုက်	Panān tāk, n. infantry, foot.
ပွဲ	Panai, n. a place for making salt.
ပွိုက်	Panoit, n. a fan.
ပွိုက်စမရ်	Panoit camò, n. a yak's tail fan.
ပွိုက်ပတ္တာ	Panoit pottā, n. a fan of palm leaf.
ပွိုက်	Panih, n. the hub, the nave of a wheel; the centre.
ပွိုက်တိ	Panih tei, n. earth's centre, the Bo-tree where the Buddha attained enlightenment.
ပျက်၊ ပျက်ဗွန်	Panauk, Panauk petòn, v. to hide, to conceal.
ပျက်ဂလုက်	Panauk kelauk, v. to hide, to conceal, to secrete.
ပျင်	Panung, v. to be salt; n. a pool.
ညင်ပျင်လမျိုတ်မနွတ်သျှင်	Nyong panung lemyuh me num dait sung, like a deep pool having clear water. (P. rahado va).
ပျတ်	Panaut, n. a chisel.
ပျတ်ခဉ်	Panaut khadòm, n. a circular edged chisel.
ပျတ်ဂပေတ်	Panaut kepeh, n. a flat chisel.
ပျတ်မပုတ်တံ	Panaut me paut kmo', n. a mason's chisel.
ပွတ်	Panet, n. a scar, a flaw, a defect.
ပျိုက်	Panok, n. a hole in a wall.
ပျိုက်ဗွင်	Panok petang, n. a window.
ပျိုတ်	Panot, n. anger, wrath.
ပျိုန်	Panon, n. a line, rule, ruler.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဟုံဒးပွဲပျိုန်	Hu teh padoa panon, not according to rule.
ပျိုန်ပလော	Panon palao, n. a round ruler.
ပျိုင်	Pano, prep. in, of; the sign of the locative case.
ပျိုဟ်	Panoh, n. a pellet bow, a bow for throwing pellets.
ပွဲ	Panao, n. the lime fruit.
ပွဲက်၊ ကောန်ပွဲက်	Panòk, Kon panòk, n. a key.
ထမောင်ပွဲက်	Thamong panòk, n. a key hole.
ပွဲး	Panah, n. (1) the shoulder; (2) a kind of jack fruit.
ပွင်	Pamang, n. a keeper, a watchman.
ပွင်ကွိတ်	Pamang kloit, n. a swineherd.
ပွင်ကွဲ	Pamang kleo, n. a cowherd.
ပွင်စိင်	Pamang coin, n. an elephant keeper.
ပွင်ခြပ်	Pamang krop, n. a royal treasurer.
ထာန်ပွင်ခြပ်	Than pamang krop, n. office of treasurer, treasury.
ပွင်ပွဲက်	Pamang panok, n. an attendant on the women's apartments.
ပွင်ပွဲ	Pamang pamo, n. a defence, a refuge.
ပွင်ပွဲက်	Pamang pamo kò, n. a ceremony on a woman becoming pregnant.
ပွင်ဗဇေ	Pamang pebe', n. a goat-herd.
ပွင်သိုပ်	Pamang sü, n. a shepherd.
ပွင်လမျီု	Pamang lemyëm, n. a life-guard.
ပွတ်	Pamot, n. (1) fire, light; (2) an offering made to devas or demons.
ပွတ်ပွိတ်	Pamot pamèt, n. a firebrand.
ပွတ်သု	Pamot sadao, n. a lamp.
ပွန်	Pamon, n. rice boiled in milk.
ပွင်	Pamò, v. to increase; to exercise, to practise.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပွင်ကမ္မတာန် Pamò kommathān, v. to practise kammathāna.
- ပွင်ဇျာန် Pamò chān, v. to practise Jhāna, to meditate.
- ပွင်ဗြမဝိဟာရ-၄ Pamò pròhmawihāra pòn, v. to exercise the four appamaññās.
- ပွင်ဘာဝကာ(ဘာဝနာ) Pamò phēwanā, v. to practise devotion.
- ပာ Pamā (P. upamā), n. comparison, example, simile, illustration.
- ပိုက် Pamoit, n. a desire, a wish, need, want, purpose.
- ပိုင် Pamoïn, v. to speak with authority; to send word.
- ပိုင်ကာ၊ ပိုင်နင် Pamoïn nā, Pamoïn neang, v. to send word.
- ပျင် Payang, n. See **payang**, (P. 275. Origin, P. 90. Computer second part).
- ပျတ် Payot, n. a moment, a time.
- ကွတ်မွဲဒေဝတ်ကျေမကိုပျတ်ဂုံရ Kabòt peceo tewetāo cekau me kã payot kòh ra, the offering he made to the **deva** at that very time.
- ပျာ Pyā, v. to be slow?
- ပျတ်၊ ပျတ်ဇျေဟ်၊ ပျတ်ဗွတ် Pyaut, Pyaut phyeh, Pyaut petòit, v. to slander.
- ပျတ်ဗွတ်စရဲ Pyaut petòit carai, v. to put to shame openly.
- ပျဲ Pyoa, v. to annoy, to do harm.
- ပျဲပျဲ၊ ပျဲစိုတ် Pyoa pyām, Pyoa cāt, v. to persecute, to annoy.
- ပျဲ Pyah, v. to give light; to show, to point out.
- ပျဲကို Pyah kã, v. to explain.
- ပျဲတမး Pyah tamah, v. to enlighten.
- လုံတုံပျဲတမးမတ်ဇန် Lum tako' ku' pyah tamah mot còn, enlightened the people throughout the island.
- ပျဲတမူ Pyah temlu, v. to throw light in the darkness, to dispel ignorance.
- ပျဲတမူဒိုတ်မောဟိုတ်ဇန် Pyah temlu ät müha cāt còn, dispelled the ignorance in the mind of the people.
- ပျဲပျဲ Pyah u, v. to give a bright light.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပျးဒိုဟ်၊ ပျးဒေဟ်	Pyah tüh, Pyah tēh (Skt. vyādesa), n. a revelation. Of payahtuh, supra P. 276 (origin). (computer, new, P. 90).
ပျးလင်ဒိုဟ်	Pyah lo tuh, v. to communicate a revelation.
ပြ	Pra, n. a tower.
ပြပါင်တရင်	Pra pain tarang, n. a gate tower or turret.
ပြယေန၊ ပြယံက်	Pra yen, Pra yòk, n. turrets, watch towers, battlements.
ပြကွင်	Pra kadang, adj. true; adv. truly, indeed.
ပြက်၊ ပြက်စုတ်၊ ပြက်ဖက်	Prak, Prak cut, Prak phak, v. to mix, to commingle.
စိုပြက်စုတ်ညို	Bü prak cut nyi, mix in a little salt.
ပြက်ခ	Prak kha, n. the Acacia Concinna.
ပြကာ	Prakā (Skt. prakāra), n. kind, sort; num. aux. used with precious things.
တုံပြကာ	Tamo' prakā, every kind.
မကမ္မဲပြကာ၊ ဟုံကမ္မဲပြကာ	Me ka moa prakā, Hu ka moa prakā, various, manifold.
ပြကောတိကိုတ်	Prakaotikät (Skt. prakotī), n. a one million.
ပြကိုဟ်	Prakoeh (Skt. prakarana), n. a literary work, a treatise, a book.
ပြကိုဟ်ကွပ်	Prakoeh kanop, n. books, literature.
လေပ်ပြကိုဟ်ကနပ်	Lep prakoeh kanop, to know books to be a scholar.
ပြကိုဟ်ဆန်	Prakoeh chòn, n. the Vedas.
ပြကိုဟ်ခမ္မသယံနီ	Prakoeh dhòmmesangkhanī, first book of the Abhidhamma.
ပြကိုဟ်ပိဘင်	Prakoeh wipheang, 2 nd book of the Abhidhamma.
ပြကိုဟ်ဝတ္ထုဂထာ (ကထာဝတ္ထု)	Prakoeh wotthukethā, 3 rd book of the Abhidhamma.
ပြကိုဟ်ပုဂ္ဂပညပ်	Prakoeh pukkelpanyòp, 4 th book of the Abhidhamma.
ပြကိုဟ်ဓာတုကထာ	Prakoeh thataukethā, 5 th book of the Abhidhamma.
ပြကိုဟ်ယမိက်	Prakoeh yemoit, 6 th book of the Abhidhamma.
ပြကိုဟ်ပထာန်	Prakoeh pathan, 7 th book of the Abhidhamma.

ပြကိုဟ်ဗျာကရိုက်	Prakoeh pyēkarān, n. a grammar.
ပြကိုဟ်သို့	Prakoeh hmoīn, n. a treatise concerning rulers.
ပြကိုဟ်ဟူရာ	Prakoeh hurā, n. astronomy.
ပြင်	Prang, v. to send a message, to send a present, to send anything; adv. more than.
ပြင်ကာ	Prang nā, v. to send from.
ပြင်နင်	Prang neang, v. to send to.
ပြင်	Prang, n. a bank, a slope.
ပြင်ဗတီ	Prang petej, n. a beach.
ပြင်စီ	Prang bi, n. a shore.
ပြဒါ	Pratē (P. pārado), n. quicksilver.
ပြဋ္ဌာ၊ ပြတ်ညာ	Protnyā (Skt. prajñā), n. judgment, intelligence, understanding, wisdom, knowledge.
ပြဘန်	Praphon (P. paribhaṇḍam), n. a girdle, zone, belt, ring.
ပြဘတ်	Praphāt (P. paribhājako), n. a wandering religious mendicant, a pilgrim.
ပြဘတ်ပြ	Praphaāt preo, n. a female pilgrim.
ပြဘိုက်	Praphäk (P. paribhogo), n. use, partaking of, eating.
ပြဘိုက်တရင်	Praphäk tarang, n. threshold.
ပြမ	Prama (P. varamo), adj. highest, best.
ပြမတ္တ	Pramattha (P. paramattho), adj. excellent, highest.
ပြမရာဇာ	Pramarēcē (P. paramarājā), n. honorary title of ruler.
ပြမတ်	Pramāt (Skt. pramāda), v. to be careless, indifferent.
ပြမန်	Pramān (Skt. pramāna), v. to rule, to have authority.
ပြမေသာန်	Pramēsān (Skt. paramaesāna), n. Is'āna, S'iva.
ပြမေသွရ်	Pramēfwo (Skt. parames'vara), n. S'iva.
ပြမေသွာရီ	Pramēfwarī, n. the same (poet).

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပြမေဿီ	Pramēsri, n. S'ri, wife of Vishnu.
ပြယာဘဲ	Prayai (P. parāyanam), n. final end or aim.
ပြလိုက်	Pralāk (P. paraloko), n. the other world.
ပြဝ	Prawa, n. a deed, an action.
ပြဝါ	Prawā, n. a companion, a herd.
ပြဝေဂီ	Prawenēi (Skt. praveni), n. custom, tradition.
ပြဝံင်	Prawòng, n. a companion.
ပြဝး	Prawah (P), n. Parivāra, one of the Vinayas.
ပြဝိန်	Prawün (P. parivenam), n. a hermit's cell.
ပြဟ်၊ ပြဟ်ပြေဟ်	Pròh, Pròh prēh, v. to be fast, quick, active, to be early.
ပြဟ်မြက်	Proh mreak, v. to be quick, active.
နွံညာန်ပြဟ်မြက်	Num nyan proh mreak, having a quick intelligence.
ပြဟ်	Pròh, v. to fall of as fruit from a tree, or hair from the head.
ပြဟ်စဲ	Pròh cih, v. to drop or fall down.
ညံင်နဲပြေဟ်စဲ	Nyòng noa proa me pròh cih, like as the rain falls down.
ပြကတ်	Prakòt (P. pākato), v. to appear, to be evident, to be manifest.
ပြဟ်	Prait, v. to save, to help, to heal; n. a kind of cotton tree.
ပြဟ်ဗလး	Prait peleh, v. to save, to deliver.
ပြဟ်	Prain, v. to open as a flower.
ပြဟ်	Parāt, v. to scatter in fragments, to splash.
ပြဟ်၊ ပြဟ်	Prāthā, Prāthok, v. to be manifest, to be apparent.
ပြဟ်	Prān, n. ironwood, the Inga Xylocarpa (the wood of this tree is valued for house, posts and for fencing); an ancient measure of time equal to 10 kharas, of 1/6 of a minute.
ပြဟ်	Prāp, v. to approach, to draw near.
ပြဟ်ကျိုင်	Prāp klung, v. to come to, to draw near to.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပြာပ်အာ	Prāp ā, v. to go, to go towards, to go away to.
ပြာပ်ဗဒါ	Prāp petē, adj. unpropitious, unlucky.
ဝဲပြာပ်ဗဒါ	Ngoa prāppetē, an unpropitious or unlucky day. On such a day to undertake certain important matters would only bring disaster. Each day in the week is included in this category for three certain months in the year.
ပြာပ်	Pram, v. to help by giving.
ပြိုင်	Proit, n. a plant the blossom of which is used in medicine.
ပြိုင်	Proin, v. to give forth sound.
ပြိုင်	Prèp, n. a squirrel.
ပြိုင်ယန်	Prèp yòn, n. a squirrels in general.
ပြိုင်သောင်	Prèp hneang, n. the flying squirrel.
ပြုပြင်	Prau preang, v. to make ready, to prepare.
ပြုသာ	Prushā, n. Prussian.
ပြိုင်၊ ခွဲပြိုင်မတ်	Parèp, Moa parèp mot, n. a twinkling.
ပြေ	Prē, v. to be smoothed, to be made even; to be appeased, pacified, to be made agreeable.
ပြေစိတ်	Parē cāt, v. to comfort.
ပြင်	Preang, n. a buffalo.
ပြင်၊ ပြင်ဖျီ	Preang, Preang phyi, v. to arrange, to set in order.
ပြင်ကောန်၊ ပြင်ဝိဝါဟ	Preang kon, Preang wiwēha, v. to arrange a marriage, to give in marriage.
ပြေ	Pare', v. to be ugly, mean.
ပြ	Proa (P. paro), v. to gain, to be more than.
ပြ	Proa (P. varo), adj. excellent, noble, precious; v. to be exalted, excellent.
ပြာပ်	Prop, v. to be splintered, to be broken up.
ပြာပ်အား	Prop tekah, v. to divide, to be divided, to be cleft asunder.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပြောပ်အာ	Prop ā, v. to break up, to split open.
ပြောမ်	Prom, v. to be crushed, bruised; adj. crushed, bruised, as a reed.
ပြော၊ ပြောပြ	Proa, Proa preo, n. a female friend.
ပြော့ဇာ	Proa fwē, n. friends, male and female.
ပြောဟ်	Proh, v. to squirt, especially from the mouth or as an elephant throws water with his trunk.
ပြောဟိတ်	Parohit (P. purohito), n. appointed priest, domestic chaplain of a prince.
ပြက်၊ ပြက်စောန်	Pròk, Pròk con, adj. spotted, variegated.
ပြင်	Pròng, v. to remove, to change one's place of abode.
ပြင်လှဲ	Pròng hlai, v. to change.
ပြး၊ ပြးချဲ၊ ပြးချဲပသ့၊ ပြးဇး	Prah, Prah chai, Prah chai padai, Prah ceh, v. to be scattered, dispersed; to be confused, to be in confusion.
ပြးပြတ်	Prah prut, v. to be scattered about as crumbs or fragments.
ပြိုက်	Präk, v. (1) to hurt, to injure, to afflict; (2) to put into.
ပြိုက်စုတ်	Präk cut, v. to put into.
ပြိုက်ဖသောင်လမိတ်	Präk phadong lemèt, v. to oppress.
ပြိုက်	Paräk, n. the citron.
ပြိုက်ကွံ	Paräk kweh, n. a variety of the citron.
ပြိုက်ပုင်စိင်	Paräk pung coin, n. a variety of the citron.
ပြိုက်ဖါ	Präk phā, n. to be glad.
ပြိုင်	Präng, v. to contend, as in a race.
ပြိုင်ပကာန်	Präng pakān, v. to contend, to contest.
ပြိုင်ပွာန်	Präng panān, v. to contend in battle.
ပြိတ်	Prät (Skt. preta), n. the spirits of the departed in Mon literature applied to spirits enduring punishment in one of the hells.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပြီ   Präm, v. to help, assist, especially applied to the monetary help given at funerals, etc.
- ပြီ   Prä, v. to wear out, to crumble; to be shredded.
- ပြီဒကးဝါအာ   Prä tekah pait ā, v. to be broken up.
- ပြီဟ်   Proeh, v. to burst, to break out; to leak.
- ပွ   Pla, v. to show; to diffuse.
- ပွဒပ်   Pla tòp, v. to practise on parade.
- ပွက်   Palak, n. sweat.
- ပွက်ကံ၊ ပွင်ကတောင်   Plak kào, Plang kato, n. the part and above the ear, the temple.
- ပွင်   Palang (P. pallanko), n. a couch, divan, a throne.
- ပွင်   Palang, v. to melt.
- ပွန်   Plòn, adv. again; v. to turn round, to turn back, to return.
- ပွန်ကတား   Plòn ketah, v. to turn round, to turn again.
- အဲဟံပွန်ရ   Oa hu plon ra, I will not go back.
- ပွံ၊ ပွမ်   Plom, v. to stalk.
- ပွံ၊ ပွမ်   Plo', v. to loosen, to slacken as a rope.
- ပွာ   Plā, n. a large species of horse-fly.
- ပွာ်   Plait, v. to break down, to dig down as a bank.
- ပွာ်   Plām, v. to twine; to creep as a plant; to cause to twine.
- ယဗြဲယထတိုဟံသီ   Yepreo yetāo tä plām sapēi, the old woman and the old man planted the gourd and made it twine.
- ပွာ်အာ   Plām ā, v. to creep.   (လာ်အာ)
- ပွာ်ဗူး   Plām peceh, v. to sothe, to calm.
- ပွဲ   Plai, v. to untie, to undo, to loosen, to dissolve, to mix as medicine with fluid.
- ပွဲသော်၊ သဟ်ပွဲသော်   Plai sok, Soh plai sok, v. to undo or loosen the hair.
- ပွဲ   Palei (P), n. pali, the sacred language of Buddhism.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပွဲ	Plei, n. the spleen. (သွကြက်-ပွဲခန္ဓ)
ပွဲစွပ်	Plei hnok, n. enlargement of the spleen.
ပွဲ	Plèm, v. to twist, to turn.
ပွဲနက်	Palèm cauk, n. the strands of rope.
ပွဲပင်	Plèm pekeang, v. to twist, to turn away.
ပွဲ	Plē, v. to rub; n. hail.
ပွဲဆီရမတ်	Plē dait remot, v. to weep.
ပွဲ	Plung, v. to reproach, to detract.
ပွဲတံ	Plut, v. to traduce; to blame, censure.
ပွဲနံ့	Plaun plaun, adv. over and over.
ပွဲနံ့	Petak plaun plaun, he turned somersault again and again.
ပွဲ	Plup, v. to put into, to thrust in.
ပွဲ	Plau, n. wax.
ပွဲသဲ	Plau sai, n. beeswax.
ပွဲ၊ ပွဲကွဲ၊ ပွဲထောင်	Plòin, Plòin kle', Plòin tho', v. to destroy, to waste, to blot out, to overcome.
ပွဲကို	Plòin kä, v. to overcome as medicine in a disease.
ပွဲခွဲ	Plòin petäk, v. to injure.
ပွဲ	Plet, v. to smear, to daub.
ပွဲ	Pleo, v. to exchange, to transport, to banish.
ပွဲ	Ple', v. to turn aside, to swerve.
ပွဲ	Plao, v. to roll over and over.
ပွဲ	Plao plin, v. to roll about.
ပွဲ	Plot, v. to cause to fall.
ပွဲ	Plot cekau, v. to bend oneself.

ပြေတ်ဖျေ	Plot phyeh, v. to throw down.
ပြေပ်	Plop, v. to put into.
ပြေပ်စိုတ်	Plop cät, v. to be conscious, to be sensitive.
ပြောဟ်၊ ပြေတ်ကွံ	Ploh, Ploh kle', v. to unfold, to unloose.
ပြွ	Plāo, v. to entice.
ပြွက်ပိတ်	Plòk patet, v. to take out.
ပြွက်ပသဲ	Plòk pasoa, n. a ring of iron.
ပြွင်	Plòng, n. a tube; v. to snatch away, to pull by force.
ပြွင်ကေတ်	Plòng kēt, v. to spoil, to take by violence.
ပြွင်တဇုင်ဇွတ်	Plòng taho hnok, n. a telescope.
ပြွင်ဒုန်	Plòng tun, n. a bamboo air-gun.
ပြွင်ကျာ (ပြွင်ကျာ)	Plòng kya, n. a bad character.
ပြွင်	Palong, v. to conduct, to convoy.
ပြး	Plah, v. (1) to be free, to be disengaged; (2) to spread as cloth or paper; to straighten out, as the arm or leg.
ပြးပွး	Nyeh plah, n. one who is free of attachments.
ပြးဖျေ့ဇိုက်ဇာ	Plah phyeh hnoit cē, v. to cast nets.
ပြိုက်	Paläk, v. to make a hole.
ပြိုင်	Plain, v. to spoil, to destroy, to waste.
ပြိုင်	Plät, v. to be quenched, to be extinguished.
ပြိုင်	Plän, v. to tread with horses or cattle, as on a threshing floor.
ပြိုင်	Ploeh, v. to uncoil, to unloose, to untwist.
ပြိုင်ဇုတ်	Ploeh cauk, v. to untwist a rope.
ပြ	Pawa, n. a deed, an action.
ပြအနာဇရ	Pawa anacara (P. anacaro), n. bad conduct, bad manners.

ပွန်	Pawòn, n. a shot.
မွဲပွန်တူ	Mos pawòn nga, a bowshot off.
ပွါ	Pawā, n. a companion.
ပွါက	Pawāna, n. a company.
ပွိုင်	Pwoin, n. a plant used medicinally.
ပွိုင်ဇွေ၊ ပွိုင်တူ	Pwoin hnok, Pwoin kanau, n. varieties of above.
ပွီပွိုင်	Pawī pewäng, n. surroundings, retinue; adj. surrounding.
ပွေကိုင်	Pwe kain, n. senna.
ပွေင်	Pwoin, n. play.
ပွက်	Pawòk, n. opening.
ပွက်အရေဝ	Pawòk aratha, n. explanation, commentary.
ပွင်	Pawòng, n. a companion, a company.
ပွင်ဖွက်	Pawòng phawak, n. an associate, a companion.
ပွိုင်	Pawang, n. possession.
ဖ	Pha, the twenty-second consonant of the Mon alphabet.
ဖက်	Phak, v. to mix, to put together.
ဖက်ပကာန်	Phak pakān, v. to combine, associate.
ဖက်ပမွဲ	Phak pamoā, v. to bring together, to unite.
ဖကော်၊ ချူဖကော်	Phakeak, chu phakeak, v. to sharpen, to whet.
ဖကော်	Phakēt, v. to be red; adj. red.
ဖကောတ်	Phakot, n. the terrestrial varan.
ဖကောင်	Phako, n. lead.
ဖကောင့်ဖွာင်	Phako phatain, n. tin.
ဖကောင်ဖယိုင်	Phako phayäng, n. lead.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဖကောဟ်	Phakoh, v. to whittle; n. a soap stone pencil.
ဖကောဟ်တုံ	Phakoh tamo', n. a slate-pencil.
ဖကိုတ်	Phakät, v. to frighten, to scare by raising a noise.
ဖဂီ	Phakëm, n. the imperial pigeon.
ဖဂိုတ်	Phaküh, v. to blow with the mouth.
ဖခုတ်	Phadòt, v. to spark; to parch.
ဖခုတ်ပွတ်	Phadòt pamot, n. a spark.
ဖခုတ်ဟွ	Phadòt peka, v. to prepare parched corn, to parch.
ဖခုန်	Phadòn, v. to make narrow; n. the kernel of grain, or the meat of a nut.
ဖခုန်ထောံ	Phadon thoe', v. to make narrow.
ဖခုတ်၊ ဖခုတ်တိုန်	Phado', Phado' tä'n, v. to blister; to rise, as leavened dough.
ဖခုန်	Phadān, v. to shield, to shelter; n. a shelter, a canopy.
ဖခုန်တဲ	Phadān ngoa, v. to shield from the sun; n. a temporary shelter from the heat of the sun.
ဖခုပ်၊ ဖခုပ်လပ်	Phadāp, Phadāp lò, v. to make adhere.
ဖခုီ	Phadi, n. a mantle, a cloak. (ပလောံအိဉ်၊ ဖေင်အိဉ်)
ဖခုက်	Phadauk, v. to wet, to moisten.
ဖခုန်	Phadun, v. to cause to alight.
ဖခုပ်	Phadep, v. (1) to make a soft thudding sound as the feet of animals; (2) to gather in the garment about the legs by way of respect.
ဖခုင်၊ ဖခုင်လမိတ်	Phadong, Phadong lemèt, v. to weary, to make wearied.
ဖခုက်ကံ	Phadong ko', n. the throat.
ဖခုတ်	Phadot, v. (1) to rehearse, to repeat; (2) to make little, to make smaller.
ဖခုတ်ပရိုတ်	Phadot parät, v. to repeat the parittam, to chan. This is done on certain occasions to ward off evil spirits, etc.
ဖခုင်	Phadòng, v. to bulge, to swell. (တောင်ဂုတ်)

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝှေ့သိုင်ညှိုင်ကောန်နွဲ့	Keneo phadòng nyòng kon num moa, big, as with child.
ဖျိုက်	Phadäk, v. to load; n. a burden, freight, load.
ဖျိုက်ဂဝ	Phadäk kewe, v. to make ashamed.
ဖျိုက်စိင်	Phadäk coin, n. the ridge-pole of a roof.
ဖျိုန်	Phadän, v. to bend, to make pliant.
ဖျိုပ်	Phadäp, v. to close, to shut up.
ဖျိုဟ်	Phadoeh, v. to filter, to straint; to sift, as flour.
ဖတ်ဖတ်	Phòt phòt, adv. instantly.
ဖောက်	Phatak, v. to be prone, face downwards.
သွိုက်လှိုင်ဖွတ်ခွိုင်ရ	Satoit hloin phatak temòng ra, slept lying face down.
ဖတုန်	Phataun, n. a mediator, a go-between. (မွိုဟ်ပရေပရိုင်ကို၊ မွိုဟ်မင်လဒေါပ်)
ဖတုံဖျေ	Phatom phyeh, v. to throw, or cast down.
ဖတိုက်	Phatäk, v. to set upon.
ဖတိုက်ပွာန်	Phatäk panan, v. to fight in battle.
ဖတိုက်ဖတုန်	Phatäk phataun, v. to urge, to instigate.
ဖဒင်(ဒဒင်)	Phateang, n. a partition.
ဖတန်	Phatòn, v. to hide, to conceal.
ဖတန်ပွတ်	Phatòn pamot, v. to come between one and the light or fire.
ဖန်၊ ဖန်ဖက်	Phòn, Phòn phak, v. to arrange, to set in order.
ဖန်တရေင်	Phòn tareang, v. to arrange in order, to set in ordered line.
ဖနိန်	Phanèn, v. to put in the waist, as the chewing materials.
ဖနီ	Phanēi, v. to spill.
ဖနင်ဗစး	Phanung pecah, n. seasoning.
ဖနဲ	Phanāo, v. to mix.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ဖံ၊ ဖမ်   Phòm, n. a drum; a cask. A great variety in names of drums is found in the literature. I subjoin a list, but am able to give names to a few only, and some of them are conjectural.
- ဖံကနဲ၊ ဖံဒိုက်ကျိ၊ ဖံအလုံပိုင်   Phòm kanai, Phòm doit kyait, Phòm alum pü, kettledrums?
- ဖံဒုကြာဘိ   Phòm tutraphi, a large drum. (P. dundubhi).
- ဖံပန်   Phòm panòng, a small drum or tabor?
- ဖံမန်ဒိုင်   Phòm mon däng, sometimes stands for the class of drums covered at both ends.
- ဖံမုက်မွဲ   Phòm muh moa, a drum covered at one end.
- ဖံကွက်၊ ဖံကြပ်၊ ဖံကျွင်၊ ဖံဇတိုင်၊ ဖံထမှဲ၊ ဖံထဝ်၊ ဖံပတိုင်(ဖံဇတိုင်)   Phòm kanak, Phòm krēp, Phòm klè, Phòm cetäng,   Phòm thamai, Phòm tho, Phòm petäng (cetäng?)
various drums.
- ဖံရာဇာပသောက်၊ ဖံရာဇာဘိသေခ   Phòm rēcēpasòit, Phòm rēcēphisēkha, dums used at coronations (?).
- ဖံရာဇာဗျူဟ၊ ဖံရာဇာသေနင်္ဂ   Phòm rēcēpyuha, Phòm rēcēsēnangke, royal war drums (?).
- ဖံသိုင်ယု   Phòm soinkhü, a tom tom.
- ဖံဟင်ဖံစိန်   Phòm hò phòm cin, Chinese drums (?).
- ဖရာပ်   Pharap, n. a pigeon.
- ဖရာမ်   Pharām, n. the outer part of a bark used in medicine.
- ဖရာဲ   Pharai, v. to separate, as one thing from another.
- ဖရိပ်   Pharèp, v. to wink.
- ဖရီ   Pharēi, v. to winnow the chaff from the grain, to shake as the wind shakes a tree.
- ဖရု   Pharu, n. a sound.
- ဖရဲ   Pharoa, v. to sprinkle.
- ဖရောက်   Pharok, n.   (1) a slight swelling of the hands and feet of a sick person; (2) a kind of round grass used in making mats.
- ဖရောတ်   Pharot, n. a kind of bee.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဖရဲက်	Pharòk, n. fish paste.
ဖရဲက်မေင်	Pharok themeang, n. fish paste made from the catch of the themeang fish trap.
ဖရိုတ်	Pharüt, n. brass.
ဖလာင်ယး	Phalain yeh, n. the dawn; adv. at dawn.
ဖလိုင်	Phaloin, n. lengthen.
ဖလုင်	Phalung, n. to raise, to set up.
ဖလုင်မာန	Phalung mēne, v. to exalt oneself.
ဖလုတ်၊ ဖလုတ်ခြာ	Phalut, Phalut khrā, v. to be separated.
ဖလဲ	Phaloa, v. to guide or support oneself as one holds on to a handrail; n. a hand rail.
ဖလဲကိုန်	Phaloa kanèn, n. the hand-rail for a stair.
ဖလဲကာ	Phaloa nā, v. to support a person who is too weak to walk away alone.
ဖလှာ	Phalā, n. a tax tribute.
ဖလှာင်ယး	Phalain yeh, n. like phalain yeh above.
ဖလှို	Phalei, n. the spleen.
ဖလှိုင်	Phaloin, v. to cause to sleep, to put to sleep.
ဖလှိုင်စိုတ်	Phaloin cāt, v. to make happy.
ဖလှောက်	Phahlòit, v. to tear to fragments.
ဖလှဲ	Phaloa, v. to broaden, to widen.
ဖဝဲ	Phò (S), adj. enough.
ဖဝက်	Phawak, v. to be mated, to be equal; n. a mate, an equal.
ဖဝဲရုတ်	Phòrakut, n. the crow pheasant.
ဖဝဲရိုန်	Phòrakün (Skt. phālguna), n. the 12 th . Lunar month; a plant used in medicine.
ဖဟ်၊ ဖို	Phoh, v. to be like.
နပညာဖိုကျေညး	Ne ponnya phoh kle' nyeh, by knowledge one is like another.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- မန့်သတ်ဂ်   Me phoh sait koh, such.
- ဖအင်၊ ဖအင်တ္တ   Pha-ang, Pha-ang katāo, v. to heat over a fire, to toast.
- ဖအင်ကွာင်   Pha-ang kwain, v. to toast bread.
- ဖအင်ယာတ်   Pha-ang yāt, v. to warm a garment.
- ဖအန်   Pha-on, v. to make less, to lessen.
- ဖအေ   Pha-ai, v. to make a pleasing noise.
- ဖအေဖအေ   Pha-ai pha-ai, adv. with a pleasing noise.
- ကြိုင်ဝေင်ဖအေဖအေ   Kräng wòin pha-ai pha-ai, he laughed with pleasing noise.
- ဖအုတ်   Pha-ut, v. to make sour, to make rancid.
- ဖအုံ   Pha-um, v. to heap up, to pile up.
- ဖအုံ   Pha-ui, v. to cause to rot.
- ဖအောန်   Pha-on, v. (1) to make less; (2) to be withered.   (ကိုအေကြ)
- ဖအောင်   Pha-o, v. to arouse, to urge; to send.
- ဖအံ   Pha-o', v. to vomit.
- ဖအိုအ်   Pha-oe', n. the rafters of a house.
- ဖါ   Phā, n. the mountain-jack; a side; prep. with (col).
- ဖါတ်၊ ဖါတ်ကာတ်   Phāt, Phāt nāt, v. to appoint as time or place (S. nāt).
- ဖါတ်လပ်   Phāt lò, v. to appoint, to fix, set a time.
- ဖါပ်၊ ဖါပ်ဗွ   Phāp, Phāp peci, v. to feed, to provide with food.
- ဖါ   Phai, v. to set aside, to put aside; to be divided; n. a side.
- ထေဖါကွေ့သွတရင်   Thē phai kle' hla tarang, to put aside the two leaves of the door.
- ကြိုဟ်မိမဖါအာဖါလွး   Kruh me me phai a ba leweh, the mother's breast was cleft in twain.
- ဖါကွေ့   Phai kle', v. to divide, as for instance when one pushes through a crowd dividing it in two. See also example of opening door above.
- ဖါပထောင်   Phai pathong, v. to part as bushes to get a clear view.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဖါပလေတ်	Phai pelēt, v. to set aside, to turn aside.
ဖိ	Phi, v. to be pleased, to be satisfied, to be comfortable.
ဖိဖိ	Phi phi, adv. pleasantly, comfortably.
ဖိအာဖိကျင်	Phi a phi klung, v. to go and come in a satisfied way.
ဖိက်	Phoit, v. to invite.
ဖိဟ်	Phih, n. a fathom.
ဖိ	Phī, v. to cause to float.
ဖိပွင်	Phī panòng, v. to fish with hooks attached to floats.
ဖုတ်	Phaut, v. to rend, destroy.
ဖုတ်ကျေ	Phaut kle', v. to be wasted, destroyed, extinct.
ဖုတ်ဖျိတ်	Phaut phyòt, v. to defame, to destroy.
ဖုတ်သရတ်	Phautsaròt (P. phussaratho), n. a carriage.
ဖုန်	Phun, n. a bed, a mattress.
ဖုန်ချေဟ်	Phun cheh, n. a saddle.
ဖုန်သီ	Phun sadi, n. a padded mat.
ဖုပ္ပါ	Phupphā (P. puppham), n. a flower.
ဖုံပွီ	Phum plī, v. to bathe a person or figure.
ဖုံပလိပ်	Phum pelëp, v. to bathe a person ceremonially.
ဖုံလုံဇကု	Phum lum cekau, smeared the body all over.
ဖဲ	Phui, v. to mix with various ingredients, as in making cake.
ဖဲဖက်	Phui phak, v. to mix, to dispense.
ဖဲဖက်	Phui phanāo, v. to mix, to mingle.
ဖဲဖီ	Phui bū, v. to salt, to mix in salt.
ဖုတ်သာ၊ ဖုသာ	Phutsa, n. Phusso, the name of the Buddha.
ဖုသာရတ်	Phutsaròt, n. a carriage, like ဖုတ်သရတ် above.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဖူဗန်	Phāū pòn, v. to embrace, to hug.
ဖောက်	Phòit, v. to fear.
ဖောက်ကမ္ဘာ၊ ဖောက်ခွက်၊ ဖောက်ပြိုင်၊ ဖောက်ခွက်	Phòit kamla, Phòit kemok, Phòit camräng, Phòit temok, v. to fear, to be afraid.
ဖောက်အည	Phòit tenye, v. to fear, to reverence.
ဖောင်	Pheang, n. a robe or gown with broad sleeves.
ဖောင်ယာတ်	Pheang yāt, n. clothing.
ဖေအ်	Phe', n. an otter.
ဖဲ၊ ဖဲအိ၊ ဖဲဂွံ၊ ဖဲလဲ	Phoa, Phoa ke-im, Phoa keneo, Phoa loa, v. to be full, to be satisfied.
ဖေါင်	Pho, v. to become soft as in water, or as in cooking.
ဖေါင်လဲ	Pho lai, v. to be soft, downy.
ဖဲ	Phāo, n. a fire-place, a stove, a forge; prep. together with.
ဖဲပသဲ	Phāo pasoa, n. an iron stove.
ဖဲနီ	Phāo bü, n. a salt-pan, a saltern.
ဖဲအရက်	Phāo areak, n. a distillery.
ဖေါင်	Phòng, v. to be frequent (?); n. powder.
ဖေါင်ဖေါင်	Phong phong, adv. frequently.
ဖေါအ်	Pho', v. to be well grown, as the young of animals, plants and fruits.
ဖောက်ဖောက်	Phok phok, adv. in big drops as tears falling.
ဖောက်ဖောက်	Phot phot, adv. blast after blast as a trumpet is sounded.
ဖက်သော်	Phoksè, n. a trader, one who buys and sells.
ဖံင်	Phòng, n. a raft, a beam fixed along the side of a boat.
ဖိုင်ကွ	Phäng kla, n. a spider, a tarantula.
ဖိုင်ဇာ	Phäng cē, n. a spider's web.
ဖိတ်	Phät, v. to sever, to cease.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဖိတ်လယိုတ်	Phät leyüt, v. to cease.
ဖိလ်	Phä (P. phalam), n. a weight, equal to 10 dharanas.
ဖိ	Phä (P. phalam), n. an effect; a good effect, an advantage.
ဖိနိသာန္တ	Phä nitsònte (P. nissando), n. the results of actions.
ဖိသရင်ပိင်	Phä sarang pāp, n. the results of sin, the fruit of demerit.
ဖိဟိုတ်	Phä häť, n. poetic for häť phä , cause and effect.
ဖုတ်	Phadòt, v. to rise as a pimple; n. a pimple.
ဖုတ်တိုန်	Phadòt täñ, v. to rise as a pimple, to postulate.
ဖုန်	Phadòn, n. a kernel.
ဖုန်	Phadān, v. to shelter, to shield.
ဖုန်	Phadun, v. to place upon.
ဖုက်	Phadeak, v. to water, wet, moisten.
ဖုက်	Phadäk, v. to put, or place upon, to load as a boat or cart.
ဖုင်	Phadü cäng, n. a footstool.
ဖု	Phana, n. a medical herb.
ဖုတ်ကွင်	Phanāt kabang, n. a root used in medicine.
ဖုန်၊ ဖုန်နင်	Phanèn, Phanèn neang, v. to carry in the waist; to bring, to fetch.
ဖုဖု	Phya phya, adv. unremittingly.
ဖွတ်ရမတ်ဖုဖု	Fwo remot phya phya, wept without ceasing.
ဖုန်	Phyòn, v. to send a message, to issue commands.
ဖုန်ကိုသေကာ	Phyòn kä sēnā, issued commands to his army.
ဖုန်လာန်	Phyòn kelān, n. a message.
ဖုန်ပြင်	Phyòn prang, v. to send or deliver a message.
ဖုပ်	Phyòp, v. (1) to join, to agree; (2) to consider, to reflect; n. intention, inclination.
ဖုပ်ပရာပ်	Phyòp parāp, v. to join, to agree.

ဖျပ်ပြာပ်	Phyòp prāp, v. to endeavor, to strive.
မဖျပ်ဟစပ်ပွန်	Me phyòp ha còp plòn, that cannot be re-united.
ဖျပ်	Phyò, v. to make low, to humble.
ဖျပ်စိုတ်	Phyò cät, v. to humble oneself.
ဖျပ်ဖျတ်	Phyò phyēh, v. to bring down, to keep down, to oppress.
ဖျာ	Phayā, n. urine.
ဖျာ	Phyā, n. a market, a bazaar.
ဖျာ၊ ဖျာတရ်	Phyā, phyā tarāo, v. to cause to linger, to keep back; to delay.
သွက်ဝံ့ဖျာတရ်ဗွန်ဗမာ	Sawak ku' phyā tarāo panān pemē, in order to delay the Burmese army.
ဖျာံ	Phyām, v. to aim, to feed.
ဖျာံဖအံ	Phyām pha-o', v. to feed as a baby is fed by first chewing the food before putting into its mouth.
ဖျာ်	Phyait, v. to tear, to rend, to separate, to propitiate.
ဖျာ်ဂြိုဟ်ဒရိုဟ်ဒဲ	Phyait krüh terüh toa, v. to propitiate one's stars by observing a little rite according to the instructions of an astrologer.
ဖျိန်	Phayin, v. to cook, to be cooked.
ဖျိန်ပုင်	Phayin pung, v. to cook rice.
ဖျီ	Phyī, v. to glitter, to shine, to flash; n. a flash.
ဖျီဖျီ	Phyī phyī, adv. glitteringly.
ဖျီလလီ	Phyī lelī, n. a flash of lightning.
ဖျောက်ဖျတ်	Phyauk phyòt, v. to slander. (ဟိုစောစ၊ ဟိုဖျောက်ဖွတ်)
ဖျောက်ဖျာ်	Phyauk phyait, v. to blame.
ဖျိုင်၊ ဖျိုင်ဆိုင်	Phyung, Phyung dait, v. to give to drink.
ဖျိုင်ဂဉ္စဲ	Phyung ke-ui, v. to administer medicine.
ဖျိုင်စိုတ်	Phyung cät, v. to satisfy one's mind.
ဖျုန်	Phyun, n. flesh.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဖျုန်ကောန်ဂွံ	Phyun kon kleo, n. veal.
ဖျုန်ကွပ်၊ ဖျုန်ကွောင်	Phyun kamò, Phyun kamo, n. red flesh.
ဖျုန်ကွိုက်	Phyun kloit, n. pork.
ဖျုန်ကွေင်	Phyun kleang, n. the sweet lime.
ဖျုန်ဂြိုဟ်	Phyun krüh, n. the heart.
ဖျုန်ဂွံ	Phyun kleo, n. beef.
ဖျုန်တုတ်	Phyun taut, n. a web, cloth in a loom.
ဖျုန်ပူ	Phyun padū, n. a bruise.
ဖျုန်ပုန်ကောန်စိုတ်	Phyun padun kon cät, n. the heart.
ဖျုန်မဂါ	Phyun mekē, n. a fire-cracker.
ဖျုန်သိုပ်	Phyun sä, n. mutton.
ဖျို	Phyui, v. to move from one place to another.
ဖျိုကာ	Phyui nā, v. to move away from one.
ဖျိုထောံ	Phyui thoe', v. to remove, to take away.
ဖျိုနင်	Phyui neang, v. to move towards one.
ဖျောင်၊ ဖျောင်ကွဲ၊ ဖျောင်ဗွန်	Phyeang, Phyeang kle', Phyeang plin, v. to turn away, to turn aside.
ဖျောင်မတ်	Phyeang mot, v. to look away.
ဖျေ	Phyeo, n. (1) the Karen potatoe; (2) the crop of a fowl; (3) the prominent part of the throat called "Adam's apple"; (4) a bag, a net in which a monk carries his bowl.
ဖျေ့စွာမ်	Phyeo hnām, n. a bag, a bellows.
ဖျေ့ပုဏ်	Phyeo pangòn, n. a button hole.
ဖျေ့ဖျေ့	Phyè phyè, adv. widely.
ဖျေ့ဖျေ့၊ ဖျေ့ဖျေ့	Phyeo phyao, Phyeo phyeo, adv. glitterly.
ဖျေ့ဟ်၊ ဖျေ့	Phyēh, v. to cast down.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဖျော်ကျိပ်	Phyēh kadäp, v. to bow down the head.
ဖျော်ကမ္မထာန်	Phyēh kommathan, v. to have a funeral; to convey the corpse to the burying ground or crematorium.
ဖျော်စိတ်	Phyēh cät, v. to resolve, to determine.
ဖျော်ထပ်	Phyēh thò, v. to guild, to lay on gold leaf.
ဖျော်ဒပ်	Phyēh tòp, v. to encamp.
ဖျော်ဒွဲ	Phyēh tenai, v. to settle.
ဖျော်စင်	Phyēh thò, v. to explain and enforce divine law to individuals.
ဖျော်ပွဲန်	Phyēh panon, v. to make a line with a ruler or with a chalked or blackened line.
ဖျော်မာန်	Phyēh mēne, v. to cast down one's pride.
ဖျော်မဲ	Phyēh mai, v. to cast lots.
ဖျော်မေတ္တာ	Phyēh mettā, v. to bless, to wish well.
ဖျော်လာပ်	Phēh lēp, v. to make a present, to give a prize.
ဖျော်အသံ	Phyēh asòm, v. to issue commands.
ဖျော်	Phyōa, v. to illtreat, to persecute.
ဖျော်နီ	Phyon, v. to dye.
ဖျော်နီယာတ်	Phyon yāt, v. to dye cloth.
ဖျော်နီစိတ်	Phyon cät, n. passion.
ဖျော်၊ ဖျော်ကွဲ	Phyom, Phyom kle', v. to set at nought.
ဖျော်	Phyo, n. the Nigella Sativa.
ဖျော်ဟ်	Phyoh, adj. grey; v. to lose colour.
ဖျော်ဟ်ကတား	Phyoh ketah, v. to be emaciated.
ဖျော်	Phyāo, v. to take home.
ဖျော်ကာ	Phyāo nā, v. to take away home.
ဖျော်နင်	Phyāo neang, v. to bring home.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဖျလက်	Phyāo leak, v. to revile, to abuse.
ဖျိုက်	Phyäk, v. to make joyful, to please.
ဖျိတ်	Phyät, v. to be astringent in taste.
ဖျိန်၊ ဖျိန်ကို	Phyän, Phyän kä, v. to deposit, to pledge; to commit, to deliver, to hand over.
ဖျီ	Phyäm, v. to aim, to feed.
ဖျီပအံ	Phyäm pa-o', v. to feed as a child is fed by first chewing the food before putting into its mouth.
ဖျီလဟက်	Phyäm leheak, v. to rein, to hold the reins.
ဖျီ	Phyä, v. to tickle.
ဖျိတ်	Phyoeh, v. to be pale, faded, deficient in colour, to be emaciated.
ဖြင့်	Phrung, n. a hole or cavity.
ဖြက်	Pharok, n. fish paste, made of pounded fish or prawns and mixed with salt.
ဖြက်ခမင်	Pharok khameang, n. the same made from the catch of the khameang or themeang trap.
ဖျိုင်	Phläp, v. to misuse.
ပ	Pe, the twenty-third consonant of the Mon alphabet.
ပ	Pe, v. to be congested. See sape infra.
ပေ	Peka, n. parched rice, pop corn.
ပေယံ	Peka yeo, n. fried or parched barley.
ပက်	Peak, v. to follow, to go after; adv. as soon as.
ပက်ပိတ်	Peak patèt, v. to cast out.
ပက်ပျပ်	Peak pekup, v. to follow in line as the hind feet of cattle follow the fore ones.
ပက်ပွဲ	Peak peteo, v. to drive away.
ပန်	Pekòn, v. to send or leave a message.
ပန်ကာ	Pekòn nā, v. to send forth a message.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပွန်လပ်	Pekòn lò, v. to leave instructions, to leave a message, to lay down an injunction.
ပွပ်၊ ပွပ်ဂတး	Pekop, Pekop ketah, v. to turn over, to turn upside down.
ပကာံ	Pekām, n. a sort of Vallisneria.
ပွတ်	Pekēt, v. to be red; adj. red.
ပွတ်ဖလို	Pekēt phalām, adj. light red.
ပွတ်ယောံ	Pekēt yom, adj. purple.
ပချီ	Pechī, v. to shake, to move.
ပွန်	Pekòn, v. to yoke, to harness; n. a kind of weapon.
ပွန်သွဲ	Pekòn hnāo, v. to yoke together, to mix.
ပွပ်	Pekòp, v. to fit together.
ပွပ်ဆန်	Pekòp chòn, v. to write a book, to compose.
ပွါ	Pekē, adv. in order.
ပွါပ်	Pekēp, n. a half day. In the usage of the Mons in Siam (and sometimes in Burma): a day.
မွဲတဲကိုမွဲပွါပ်ကို	Moa ngoa kām moa pekēp kām, a day or even half a day.
ပွန်	Pekin, v. to offer ceremoniously as in offering anything to a monk.
ပုတ်၊ ပုတ်ဖျော်	Pekut, Pekut phyeh, v. to cheapen, to offer a lower price.
ပုတ်	Pekup, v. to follow in the steps of.
ပွါ	Pekui, v. to cause to smoke, to burn.
ပွါပုပ်သွဲ	Pekui thup sangao, to burn tapers as in ceremonial.
ပွါ၊ ပွါဖျော်	Pekū, Pekū phyeh, v. to cause to come down as rain.
ပွင်	Pekòin, v. to send round, to cause to go round.
ကိုပွင်ဖံရ	Kä pekòin phòm ra, let them send round the drum.
ပွတ်	Pekēt, v. to cause to turn round; n. a round, a row round anything.
ပုဲ	Pekoa, n. a cat; the name of a precious stone, the cat's eye.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပခေါင်	Pekong, n. a bulb, a bulbous root.
ပခေါင်	Peko, (1) v. to make pretty, handsome; peko rup , see parts; (2) n. the mongoose. (ဖူးဇာတ်)
ပိုင်	Pekòng, v. to make courageous, to render valiant.
ပိုင်ကိုစိုတ်	Pekòng kă cät, v. to get up courage.
ပပို	Pekü, v. to cause to glow, to cause to shine, to invigorate.
ပျိုဟ်	Peküh, v. to blow, to blow with the mouth as in playing a wind instrument; to blow a whistle or siren.
ပျာ တီပျာ ဝါပျာ	Penge, Tei pnge, We nge, n. land used for rice cultivation, a rice-field.
ပင်ပို	Peang pui, adj. rough, hairy, of dogs with long hair.
ပင်ပေ	Peang poa, n. a marshy pool.
ပွါ ပွါပိ၊ ပါပိပွ	Peci, Peci phāp, Phāp peci, v. to provide with food, to feed.
ပစန်၊ ပစန်ကန်	Pecòn, Pecòn kekòn, v. to instruct, direct; to send or leave a message; n. a message, an instruction.
ပစပ်	Pecòp, v. to join, to bring together; n. joining, union; thought, intention. Of Chop supra .
ဒးပစပ်	The pecòp, v. to be opportune.
ပွါ ပွါရကာ	Pecā (P. picāro), Pecāranā (P), v. to consider, to reflect.
ပွါပျိုင်၊ ပွါရကာပါတ်	Pecā panyung, Pecāranā pāt, v. to meditate, to reflect.
ပွါရကာပတ်အာ	Pecāranā peak ā, v. to contemplate.
ပတ်	Pecait, v. to tear, to rend.
ပစိန်	Pecin, v. to heal, to cook.
ပစိပ်	Pecip, v. to join by union of parts.
ပွါ၊ ပစိတွန်၊ ပစိပဗွါ၊ ပွါပွန်	Pecī, Pecī tabòn, Pecī paklait, Pecī pebòn, v. to shine, to glow.
ပွါခကာ	Pecī khana, v. to flash as lightning.
ပွါပယး	Pecī payah, v. to glisten, to shine.

ပွဲရင်	Pecī reang, v. to arrange, to put in order.
ပွဲရင်ကြပ်ဖည်	Pecī reang sròp phadòp, v. to dress to saddle, to arrange belongings.
ပျက်၊ ဗုတ်ကို	Pecauk, Pecauk kă, v. to cause to touch.
ဗုတ်ဗွတ်	Pecut pecòt, v. to backbite, to give secret information concerning another.
ပွဲ	Pecoa (P. paccayo), n. necessary things, money. See <i>pacoa supra</i> .
ဗေးဒင်	Pecah tung, v. to go out to meet.
ဗေးအာ	Pecah ā, v. to advance towards one approaching.
ဗိုတ်	Pecät, adj. astringent; dyed.
သွာဗိုတ်	Sangā pecät, n. a yellow robe.
ဗိုတ်ဗေး	Pecät pecah, adj. astringent.
ဗိုပ်	Pecòp, v. to cause to arrive, to send, to conduct, to convey.
ဗို	Pecäm, n. a fork for planting out rice.
ဗုတ်ဗတ်	Pòtcepòt (P. vajirāvudho?), n. Indra's bolt.
ဗမ်	Pecòm, n. a charm.
ဗုတ်	Pecuh, v. to hound on, to set on as a dog.
ပွဲ	Pecéo (Skt. puja), v. to offer, to present.
ဗေး	Pecéh, v. to spread.
ဗို	Pecü, v. to set animals on to fight.
ဗိုစိင်	Pecü coin, v. to fight elephants.
ဗိုတင်	Pecü cain, v. to fight cocks.
ဟိုဂလာန်ဗိုအကြာညး	Häm kelān pecü akrā nyeh, v. to calumniate.
ဗညာ	Penyē, n. a title, like prince, princess, applied to royalty and high nobility.
ဗုန်	Pedòn, n. the kernel of grain, or the meat of a nut.
ဗုန်	Pedan, v. to shelter; n. a shelter, a canopy.
ဗိုတ်	Pedit, v. to cause to turn round, as a top.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပညုန်၊ ပညုန်လဝ် Pedun, Pedun lò, v. to put or place upon; to cook.
- ပညု Pedū, v. to be bruised; adj. bruised.
- ပညောတ် Pedot, v. to rehearse, to repeat.
- ပညောတ်မျှီ Pedot mengü, v. to repeat a blessing, to say grace, as for example after eating.
- ပညိုက် Pedäk, v. to load; n. a load, a burden, freight.
- ပက်န် Penèn, v. to carry, as in the waist or in the womb.
- ပတ Peta, n. the tail of an animal.
- ပတက်၊ ပတက်စှ် Petak, Petak cih, v. to tumble, to fall down heading, to go head up and feet down as an insect.
- ပတက်စှ်လန် Petak cih lòn, v. to exhibit feats of activity, to tumble as an acrobat, going from place to place.
- ပတက်စှ်ပွဲအဝါပန် Petak cih padoa apai pòn, fall headlong into the four hells.
- ဒီလောတ်လစက်ပတက်နီစိင် Ngī lot lebak petak nū coin, he lost his balance and fell headlong from the elephant.
- ပတင် petang, n. a window.
- ပတင်ကျာ Petang kyā, n. an air hole.
- ပတင်ဂလတ်ထဒိသိုင် Petang kelòt cēti sāng, a round window, a bull's eye.
- ပတင်စာ Petang cē, n. a window, a latticed window.
- ပတတ် Petòt, n. a kind of antelope.
- ပတပ် Petop, v. to straighten, to make straight.
- ပတ် Pòt, n. adhesiveness, likeness.
- ပတ်၊ ပတ်ရ Pòt, Pòt ra, conj. if, although.
- ပတ်သ့ Pòt sama, n. likeness.
- ရဲပတ်သ့၊ ညံင်ပတ်သ့၊ နဲပတ်သ့ Reo pòt sama, Nyòng pòt sama, Noa pòt sama, adv. as, like as, after the manner of.
- ပတင်သဲ Petò sai, n. a swarm of bees.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပွင်	Petai, v. to be white; adj. white.
ပတဲ	Petai, n. a rabbit, a hare.
ပတိက်	Petoit, v. to put to sleep.
ပတိက်ဖျော်	Petoit phyeh, v. to throw down from an erect posture.
ပတီ	Petēi, n. sand.
ပတောင်	Peteang, v. to stretch.
ပတောင်ပွတ်	Peteang petèt, v. to stretch out.
ပတောင်ပွတ်ပုင်တက်ပတွေးခေါ်န	Peteang petèt pung tak pa tanah thepün, stretched out his atomach and beat it like a drum.
ပတောက်ပွတ်စေ့	Petao petak cih, v. to fall headlong.
ပတောက်	Petot, n. an antelope.
ပတောက်	Peton, v. to teach, to instruct; to learn.
ပတောက်ကို	Peton kä, v. to teach; to show the way to do anything.
ပတောက်ကတ်	Peton ket, v. to learn to do a thing of oneself.
ပတောက်ဖျော်	Peton phyon, v. to discipline.
ပတောက်	Petoeh, v. to ulcerate; (ကိုနီပတိုဟ်); n. pus, matter.
ပတံ	Petòm, n. night.
ပတံသင်	Petòm sakē, n. midnight.
ပတိုက်	Petäk, v. to set upon.
ပတိုက်စိုတ်၊ ပတိုက်ဖအောင်	Petäk cät, Petäk pha-o, v. to incite, to urge.
ပတိုက်ပါင်	Petäk pain, v. to raise the voice.
ပတိုက်ပွန်	Petäk panān, v. to contend in battle, to make war.
ပတိုက်ပွန်	petäk petaun, v. to contend, to strive.
ပတိုက်	Petän, v. to cause to rise, to raise up.
ပတိုက်	Petoeh, v. to break out, to burst, to suppurate; n. pus, matter.

ပတိုဟ်တိတ်	Petoeh tèt, v. to burst out.
ပတိုဟ်တိုန်	Petoeh täñ, v. to overflow.
ပု	Pete, v. to take refuge in, to adhere; to hide.
ပဒက်သိုန်	Peteaksän (Skt. pradakshina), v. to go round in token of respect or reverence.
ပဒင်၊ ဒဒင်	Peteang, n. a partition (coll).
ပွန်	Petòn, v. to conceal, to obscure the view.
ပွပ်၊ ဩက်ပွပ်	Petò, Sok petò, v. to set up as an umbrella or a branch of a tree for shade.
ပဒဝ်	Petò (P. badaro), n. a kind of plum, the jujube fruit.
ပဒဟ်၊ ပဒ်	Petòh, v. to cause to be, to make, to create.
ပဒါ	Petē (P. parado), n. quicksilver. This is the modern form. See the older form prate supra.
ပုဲ	Petai, v. to lean upon; to set up against.
ပုဲကိုညး	Petai kä nyeh, lean upon him.
ပုဲကိုသို	Petai kä hei, set up against the house.
ပုဲ	Peti, v. (1) to touch; to cause to touch; (2) to incite animals to fight.
ပုဲ	Petī, v. to be rather large; adj. rather large.
ပုဲင်	Petung, v. to cause to receive, to hand, to pass.
ပုဲင်ကို	Petung kä, v. to reach for a person to take.
ပုဲတ်ဗွီ	Petut petēm, v. to deliberate in secret.
ပုဲက်	Petòit, v. to humble.
ပုဲက်ကာယ	Petòit kāya, v. to mortify the body, to keep the body under.
ပုဲက်ဖျပ်	Petòit phyò, v. to humble, to despise, to disrespect.
ပုဲမ်၊ ပုဲ၊ ပုဲမ်လပ်	Petēm, Petēm lò, v. to place near.
ပဒေသီပြ	Petesēi preo, n. the first lady in the land.
ပုဲး	Peteh, v. to take shelter, to lie in ambush.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပွိုက်	Petäk, v. to afflict.
ပွိုက်ကာယ	Petäk kāya, v. to afflict the body.
ပွိုပ်	Petëp, v. to beach, to run aground; n. a resting-place, a camp.
ပွိုပ်ပွိုန်	Petëp panān, n. a military camp.
ပွိုပ်ပိင်ကွ	Petëp coin kla, n. a wild beast's lair, thick jungle.
ပွိုပ်ပအံင်	Petëp pa-òng, n. a buffalo wallow.
ပဝေ	Pethò, v. to make straight, to straighten; to put right.
ပဓာန်	Pethān (Skt. pradhāna), n. a leader, a chief; a king's minister or chief companion.
ပန်	Pòn, v. to embrace, to hug, to put the arms round.
ပန်ကေတ်	Pòn kēt, v. to take in the arms.
ပနက်	Peneak, n. depth, i.e. the depth to which any weight sinks.
ပနက်ကွီ	Peneak kwī, n. the depth of the wheels of a cart.
ပနက်ကွိုင်	Peneak kabong, n. the depth of the knees.
ပနတ်၊ ပနောတ်	Penot, n. an awl.
ပနိက်	Penoit (P. vanijja), n. trade, merchandise.
ပနီ	Penī, n. the middle; v. to enfold in the waistcloth.
ပနတ်ပွတ်	Penut pamot, n. the making of fire by attrition.
ပန်	Penāo, n. the lime fruit.
ပပ်	Pèp, v. to soak in water, as clothes preparatory to washing.
ပပန်တဲ	Pepòn ngoa, n. the sun's rays, the radiance of the sun.
ပပပ်	Pepò, v. to go round, to encircle.
ပွေ့ကိုတ်မပပပ်ခွိုင်တူကိုပ်	Bu' kät me pepò temòng tāū kanip, the crown encircling his head.
ပပိ၊ ပပိဒကး	Pepait, Pepait tekah, v. to divide, to sever, to separate.
ပပိဖြတ်	Pepait sòh, n. a chasm.
ပပိတုံ	Pepait tamo', n. a cleft, a crevice, a chasm.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပေါ်ပွိုဟ်   Pepait patoeh, v. to break out, to burst forth.
- ပေါ်ညွန်   Pepait sakò, n. the disintegration of the skandhas, death.
- ဆိုက်ကိုပေါ်ညွန်၊ ညောန်ကိုစိုတ်   Chäk kä pepait sakòn, Nyon kä kecät, at death's door.
- ပပါတ်   Pepāt (P. papāto), n. a precipice.
- ပပါတ်ဖြဟ်၊ ပပါတ်တုံ   Pepāt sòh, Pepāt tamo', n. a cliff.
- ပပက်   Pepeak, v. to put to fight, to rout.
- ပပင်   Pepòin, v. to fill, to make full; n. the full moon.
- ပပင်ဖင်ရိုန်   Pepòin phòrakün, the full moon of Phalguna (about March) the anniversary of Shwe Dagon Pagoda at Rangoon.
- ပပင်   Pepeang, n. Erythrina Indica, a tree in Indra's heaven.
- ပပုန်   Pepun, n. rebellion, insurrection.
- ပပေါဟ်   Pepoh, n. a reed.
- ပပိတ်   Pepät, n. a book, volume; a note-book, a record; a tablet, a plate of metal with writing.
- ပွဲပပိတ်ထင်သွီချူလင်ကွာ   Pedia pepät thò hmoin chū lò klā, the king wrote it down on a plate of gold.
- ပွဲပပိတ်ထင်သွီချူအခပ်   Pedia kleh pepät thò hmoin kä chū akhò, the king caused the letters to be incised on a sheet of gold.
- ပပိတ်ရိုတ်တာ   Pepät rüt tā, a palm-leaf book.
- ပပိန်   Pepän, n. a kind of tree.
- ပပင်   Pepeang, n. a monk's bowl, the bowl in which a Buddhist monk receives the alms of his supporters.
- ပပတ်   Pepòt, v. to bump, to strike against.
- ပပါ   Pepē, n. a knife of some kind. (In a list of implements in the Mahāwan it stands between saw and adze).
- ပပါင်   Pepain, n. the vessel usually made of plantain stalk in which offerings are made in the rite of propitiating the planets.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပဲခဲပင်နဝဂြဟာ	Pecéo pepain newe krehā, made offerings to the nine planets.
ပပု၊ ပြပပု	Pepu, Proa pepu, n. one of the nine kinds of rain.
ပပုတ်	Peput, n. a deed.
ပပေဟ်	Pepoh, v. to dust, to sprinkle with powder.
ပပိုဟ်	Pepoeh, v. to dust, to sprinkle with powder, to besmear; n. dust, powder.
ပပီ	Pepü, v. to show, to exhibit, to make a display.
ပပွဲ	Pepoa, like Poa used to form adverbs, as:
ပပွဲဝတ်	Pepoa thò, adv. righteously.
ဟုံမွဲကိုပပွဲဝတ်	Hu' moa kä pepoa thò, unrighteous.
ပပွဲလွင်	Pepoa leweang, adj. regularly, successively, in due order.
ပမက်	Pemeak, v. to tease, to joke, to make fun.
ပမီ	Pemedā, v. to shine, to glow.
ပမာ	Pemē, v. (1) to tend, to watch over, to herd; (2) to creep; n. a Burman; adj. Burmese.
ပမာခြးတ်၊ နကွံင်ပမာခြးတ်	Pemē krah tāo, Ne kabòng pemē krah tāo, scraping along on the knees.
ပမဲ	Pemui, n. a witch.
ပမု	Pemu, adj. saline; n. salt.
ပမေ	Pemeo, v. to suckle.
ပမုက်သမ္မာတ်	Pemngòk samngāt, v. to be serious, to fear.
ပမိုဟ်၊ ပမိုဟ်ပြ	Pemnih, Pemnih preo (Skt. P. brāhmanī), n. a Brahman woman.
ပမူး	Pemneh (Skt. P. brāhmana), n. a Brahman, a class of men of Brahman descent maintained at Indo-Chinese courts to carry out Brahmanical ceremonies.
ပမူးဇာတ်	Pemneh cāt, n. a mongoose.
ပမြိပ်	Pemrip, n. a twinkling. (ပမခရေပ်၊ မွဲခရေပ်မတ်)

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပမြိုက်ကပ်	Pemrek kò	(Skt. kalpavriksha), n. a celestial tree in Indra's heaven bearing all wishes.
ကလပ်ပမြိုက်၊ ကပ်လပမြိုက်	Kòpapräk, Kòlapemräk,	variants of the foregoing.
ပမြိုတ်	Pemrüt, n.	brass.
ပမွှံ၊ ပမောံ	Pemom, n.	a bud.
ပယာပ်	Peyēp, v.	to flutter.
ပယာပ်သွင်စါ	Peyēp hneang bā,	flapping both wings.
ပယာပ်မေတ္တာ	Peyēp mettā, v.	to wish one well, to send one's love and good wishes.
ပယိ	Peyi, n.	a fault, an accusation, from Pyi to blame.
ပယိ၊ ပယိဂြိုပ်၊ မယေံ	Peyi, Peyi krëp, Meyi, n.	a woodland spirit.
ပယု	Peyu, n.	old age, the fact of growing old.
ပယံက်	Peyòk, n.	blame, reproach, abuse.
ပယိ	Peyü, v.	to incite to quarrel; n. hunger.
ပယိပပါက်ပလိုအကြာ	Peyü pepait paläm akrā, v.	to be treacherous.
ညးမပယိပပါက်ပလိုအကြာ	Nyeh me peyü pepait paläm akrā, n.	a double-dealer.
ပယိတ်	Peyüh, n.	depth.
ပယိ	Peyä, n.	a boundary, a frontier, border.
ပရ	Pere, n.	sediment, lees.
ပရန်	Peròn, v.	to be spotted, to be marked with spots.
ပရန်စွေံ	Peròn hnok, n.	the confluent small-pox.
ပရန်ဉ်	Peròn dait, n.	the chicken-pox.
ပရန်ပိုင်	Peròn pung, n.	the small-pox, when the pustules are distinct.
ပရံ၊ ပရမ်	Peròm, v.	to blight, to ruin.
ပရံပါက်	Peròm pait, v.	to be blighted, ruined, brought to nought.
ပရာတ်	perāt, v.	to splash, to spatter.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပရာနန္ဒသီ   Perannesēi (Skt. P. Barānāsī), n. Benares, one of the sixteen great cities of India.
- ပရာ   Perēm, n. a thicket.
- ပရီပဝေင်   Perī pawòin, n. a plaything.   (အရာစွဲဝေင်၊ ကောန်ရုပ်)
- ပရု   Peru, v. to cause to sound, to make a noise; n. a noise, a sound.
- ပရုခိုင်   Peru cäng, v. to make a noise with the feet.
- ပရုပါင်   Peru pain, v. to shout, to whoop; n. the voice, a shout, a whoop.
- ပရုပသိုင်း၊ ပရုရများ   Peru pesain, Peru ramsain, v. to make a noise. (The first form is colloquial and is often used of passing on news).
- ပရုရများမသျှင်မထတ်သတိုတ်   Peru remsain me hlung me thot satät,   a shrill sound, a high note as in music.
- ပရုန်   Perun, n. an intestinal worm.
- ပရဲ၊ ပရဲ   Perui, Peroa, v. to sprinkle.
- ပရဲစေ့   Perui cih, v. to fall in drops or particles.
- ထိုက်ပွဲပရဲစေ့ပေင်သျှိတ်သီ   Thäk pakāo perui cih pòin soeh hmoin, the flower petals fell scattering over the king's breast.
- ပရဲဖျော်၊ ပရဲဖျေ့   Perui phyeh, Peroa phyeh, v. to sprinkle as with dust or powder.
- နလက်ကျိတ်ခိုင်ပရဲဖျေ့   Ne leak kläk cäng perui phyeh,   he sprinkled it with the dust from his feet.
- ပရောန်   Peron, adj. spotted as a leopard.
- ပရိုင်   Peròng, n. a ditch.
- ပရိုင်သတ်   Peròng dait, n. any artificial water course, a ditch or canal.
- ပရိုက်   Peräk, n. delight.
- ပလ   Pele (P), n. strength.
- ပလဝံ   Pelekkòng (P), n. front of an army, troops in array.
- ပလင်   Peleang, n. a porcupine.
- ပလန်   Pelòn, v. to stare.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပလို	Pelòh, v. to blow as the wind.
ပလံ၊ ပလအ်	Pelo', adj. mended, patched.
ပလာန်	Pelān, v. to singe, scorch, burn slightly.
ပလာ၊ ညှိပလာ	Pelai, Dait pelai, n. a fountain, a spring.
ပလိ	Peli (P), v. to make an offering, especially to devas; to play with the hands.
ပလိဂပဝ်၊ ပလိဗကဝ်	Peli kepò, Peli pekò, v. to offer; n. an offering.
တဲနဲဝဲစိပလိတူခြင်	Toa nai bā ci peli tāū kreang, standing on the horns he played with his hands.
ပလု	Pelu, n. darkness; v. to darken.
ပလောင်	Peleang, v. to go astray.
ပလေတ်	Pelēt, v. to turn aside, to dodge.
ပလဲ	Peloa, v. to guide or support oneself, as a blind person feels his way, or as one grasps a handrail.
ပလော်၊ ပလံက်	Pelok, Pelòk, n. a cannon, a big gun.
ပေ့ဝံဇ္ဇာန်	Pelu' peton, v. to instruct, discipline.
ပလး	Peleh, v. to send away, to let go, to free; to hand over or declare open.
ပလးကိုယ်	Peleh kā yoa, v. to heal disease.
ပလးကိုဒိုက်	Peleh kā tetäk, v. to free from misery.
ပလးဒုဟ်	Peleh tuh, v. to forgive, to acquit, to exonerate.
ပလးဗွး	Peleh pleh, v. to escape.
ပလးရမ္ပာင်	Peleh remsain, v. to call out, to give forth a sound.
ပလးလဝ်	Peleh lò, v. to let alone, to leave to oneself.
ပလိုက်	Peläk, v. to submerge, to immerse; n. dust.
ပလိုပ်	Pelëp, v. to bathe ceremonially.
ပြာသာတ်ပလိုပ်	Prā sāt pelëp, n. a pavilion in which ceremonial bathing was carried out at coronations.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပဝ်	Pò, v. (1) to heap up, to collect in a heap, to stack, (2) to be many, to be much; adj. much, many.
ပဝ်ကွန်	Pò kabòn, v. to be numerous.
ပဝ်ခွတ်	Pò khamot, v. to make offerings of food, as to demons.
ပဝ်ညွး	Pò satah, v. to fill up and level as a road.
သဗာန်မလတ်တံဂိုကိုပဝ်ညွးကွံ	Sapan me lait to' kòh kã pò satah kle', let the broken roads be filled up and levelled.
ပဝ်သအီ	Pò sa-ī, v. to be plentiful.
ပဝ်သျှတ်	Pò samut, v. to offer food, as to demons.
ပဝ်အဝ်	Pò ò, v. to be plentiful; adj. plentiful.
ပဝ်မှတ်	Pòhmò, n. Varuna. (The ancient form was Barhum).
ပဝက်	Pewek, n. following, retinue.
မန့်ဗွတ်ကြံ	Me tòh pewek krāo, they were his followers.
ပဝ်	Pewo, n. a heap, a gathering.
ပဝ်ကြပ်	Pewo krop, n. a testicle.
ပဝတ်	Pewut, n. a mill for grinding rice; a turning lathe.
ပဝဲ	Pewui, v. to rock, as a cradle is rocked, or as a boat rocks.
ပဝိုက်	pewäk, n. circumference, size round as a tree.
ပဝိုင်	pewäng, v. to surround; n. a siege.
ပသာ	pesā, n. a musical instrument of some kind.
ခေါ်ပသာ	Seo pesā, n. the same.
ပသာန်	pesān, n. heat.
ပသာန်တဟင်	Pesān tahang, n. thirst.
ပသောက်၊ (ပသောက်)	pesait (P. abhiseko), n. anointment, consecration, inauguration of a king.
ပသဲ၊ (ပသဲ)	Pesoa, n. iron.
ပို၊ ဗဟ်	Pòh, v. (1) read; (2) to remember, to reverence.

ပုံကျွတ်	Pòh klòh, v. to remember.
ပုံကျွတ်သွတ္တိ	Pòh klòh sòmteim, v. to story in the memory.
ပုံဗျုတ်	Pòh penuh, v. to think of with interest.
ပုံလှို၊ ပုံသွာ	Pòh lephòh, Pòh sanā, v. to remember with affection, to think of.
ဗဟိတာ	Pehi tā (salung tā), n. the height of a palmyra palm.
ဗဟူ	Pehū (P), adj. great, much, many.
ဗဟောက်	Pehòit, n. fear, alarm.
ဗဟောက်စိုတ်	Pehòit cāt, n. terror, fear, alarm.
ဗဟောက်ဗယဉ္ဇပတြာ	Pehòit peye upòttrā, n. fearful calamity. (The second and third parts of the compound are from <i>Skt</i> , and one would expect <i>pheye & upottreo</i> as elsewhere).
ဗဟိုလ်	Pehā, n. a measure of time equal to 6 hours.
ဗစင်	Pebang, v. to be clear, pure.
ဗစတ်	Pebòt, n. measure; v. to measure.
ဗစန်	Pebòn, adj. twisted, rolled.
တောင်ဗစန်	To pebòn, n. a cotton cord.
ပျိုင်ဗစန်	Panain pebòn, n. a candle made by rolling wax on a wick.
ဗပူ	Pebū, v. to be dizzy; to be intoxicated.
ဗပူကျွင်	pebū klòin, v. to be furious, as an elephant in must.
ဗပူမာန်	Pebū mān, v. to be proud. Literally, intoxicated with pride.
ဗပူမဲ	Pebū mai, v. to be proud; to be excited, elated, to enjoy.
ဗပူဘိုင်	Pebū phāng, v. to be entranced.
ဗစောက်မတ်	Pebòit mot, v. to close the eyes.
ဗစောက်မတ်မွဲ	Pebòit mot moa, v. to close one eye.
ဗစေအ်၊ ဗစေံ	Pebe', n. a goat, a sheep (in the old literature).
ဗစေံကွက်	pebe' kamak, n. a he-goat.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပစံမွဲ	Pebe' bu', n. a she-goat.
ပစေါင်	Pebo, v. to collect, to gather.
ပစိုပ်	Pebü, n. the tiger-cat.
ပစိုပ်ပလိုင်	Pebü palain, n. the Malacca civet.
ပစိုတ်၊ ပစိုတ်ဘို	Peboeh, Peboeh dait, n. froth, foam.
ပအံ	Po', n. the hump on the shoulders of a bull.
ပအုံ	pe-um, n. a heap; a cluster of houses forming a division of a village.
ပအေ	Pe-eo, v. to cause to be withered.
ပအောင်	Pe-o, n. incitement, persuasion; instigation, incentive.
နိမိတ်ပန်တောင်ဒ်ပအောင်ကုန်	Nimit pòn tano tòh pe-o in, the four signs were the incentive of Indra.
ပါ	Pē, n. a kind of long basket, used by Karens for carrying things and for keeping clothing instead of box; v. to carry a burden on the back as the Karens do with shoulder pieces and forehead strap.
ပါယပ်	Peyòp (Skt. P), n. the north-west.
ပါ (ဟ်)	Pait, v. to cut or hew to severance.
ပါဗွေ	Pait petòm, v. to cut down, to fell.
ပါဗွေခါတ်၊ ခဲပါဗွေခါတ်	Patcekhāt, Roa patcekhāt, n. an executioner.
ပါတ်	Pāt (Skt. vādyā), n. a musical instrument. This word forms the first part of a number of compounds naming different musical instruments.
အာစာပါတ်	Acā pāt, n. the leader of an orchestra who has charge of the instruments and at various functions shares with the master of ceremonies a full knowledge of all that is required. He plays on any instrument as need arises.
ပါတ်ကောန်နီ	Pāt kon coh, n. a musical instrument, composed of a semicircular box, in which are arranged to gongs of different sizes.
ဗာတ်ကေ	Pāt keo, n. a dulcimer.
ဗာတ်တလာ	Pāt talā, n. a semicircular musical box with bamboo slats of different lengths, strung upon two cords which follow the curve of the box.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဗတ်မသုန်သတ်	Pāt msaun sait, the five kinds of musical instruments, namely: drums covered on one end, drums covered on both ends, drums covered all over, wind instruments, and instruments played by striking.
ဗတ်ပိုင်	Pāt wäng, n. the circular frame, round the inside of which are suspended drums of various sizes.
ဗတ်လှော်	Pāt hlait, n. a variety of the dulcimer.
ဗန်	Pān, v. to adhere, to stick; n. a vessel in which offerings or presents are made.
ဗန်လပ်	Pān lò, v. to apply or stick on anything that is meant to remain.
ဗန္ဓာ	Pāntē (P. bhaṇḍam), n. treasure.
ဗဲ	Pai, n. a sister-in-law.
ဗလ	Pēle (P), n. a fool.
ပိတ္တ	Pitchā (P. vicchiko), n. Scorpio, the 8 th sign of the zodiac.
ပိတ္တနာ	Picchanā, n. a measure of time.
ပိတ်ဇ္ဇာ	Pitṭenyē (Skt. vijñāna), n. discernment, knowledge.
ပိန္နဲ	Pindu (P), n. the small circle used as the symbol for anusvara, a dot.
ပိဇ္ဇာ	Pintū, n. a magician, an astrologer.
ပိလင်	Pilang, n. name of a plant.
ပိဇာသ	Pisēsa (P), adj. uncommon, special.
ပိ	Pī (Skt. bilva), n. a small bottle; the Bengal quince.
ပိမုင်	Pī hmang, n. an inkstand.
ပိသွံ	Pī hnām, n. a leathern bottle; a vessel made from the stomach of an ox.
ပိဇနာ	Pīcenē, n. an ancient measure of time equal to 6 prans, or 3/8 of a minute.
ပိတခါတ်	Pītakhāt, n. the Cassia Florida, a plant with yellow flower used in medicine.
ပိနဲ၊ ပိနဲယက	Pīnai, Pīnaiyaka, n. Vinānaka, Ganes'a.
ပိယင်	Pīyang, n. a medicinal plant used as an emetic.
ပိလိုက်	Pīlāk, n. the teredo borer, a worm which eats into wood in the water.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပီဆွာဝ်	Pīsakò (Skt. Vis'vakarman), n. an architect.
ပီသျှ	Pīsanau, n. the Hindu god Vishnu, Krishna.
ပီသြ၊ သို့ပီသြ	Pīsrāo, Hmoin pīsrāo (Skt. Vais'ravana), n. Vais'ravana, lord of the Yakshas.
ပု	Pu, v. to be white; adj. white.
ပုကိုတ်	Pu koeh, adj. pure white.
ပုင်	Pung, n. the belly, the womb.
ပုင်ဂီ	Pung ki, n. the stomach-ache.
ပုင်ပု	Pung pau, n. a loosening of the bowels.
နွံပုင်	Num pung, adj. pregnant (coll).
ပုတ်	Put, v. to grind, as paddy; to turn with a lathe; to rub as in making fire by attrition.
ပုဒ္ဓ	Putthe (P), n. a Buddha, a supreme Buddha, Gotama Buddha.
ပုဒ္ဓန်တို	Putthontä (P. buddhantaram), n. the period between the death of one Buddha and the appearance of the next.
ပုဒ္ဓဝါ	Putthewē (P. buddhavāro), n. the 4 th day of the week, Wednesday; the 4 th planet, Mercury.
ပုန်ပတ်	Pun pò, v. to be numerous.
ပေဒါ ပေဒင်	Pēte, Pēteang (Skt), n. Veda.
ပေဝ်	Pī, v. to be heavy; to sink low.
ပေဝ်ပေတ်	Pī cih, v. to settle down as a loaded vessel; to sink low as the setting sun.
ပေဟ်၊ ဝေံ	Pih or Peh, pers. pron. you (familiar).
ပေတ်	Pok, n. a company, a sect, a division.
ပေတ်ကမ္ဘောန်	Pok kamlon, n. the palace women.
ပေတ်သွး	Pok fwah, n. companions; followers.
ပေတ္တင်ဂ-၇	Potchangke thapòh, n. the seven bojjhangas or requisites for attaining the supreme knowledge of a Buddha .

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပေါတ်	Pot, n. a small pot.
ပေါတ်လိုအ်	Pot lu', n. a pot, jar.
ပောဓိသတ်	Püthisòt (P. <i>Bhodhisatta</i>), n. one who is destined to become a Buddha .
ပောဓိပလိုဟ်	Püthipaloeh, n. the spot where the Buddha was enlightened, the spot round the Bo-tree .
ပေါင်	Po, n. the penis.
ပဲ	Peo, n. a grandmother; a demon.
ပဲဇု	Peo cu, n. the guardian spirit of a village or district.
ပဲတိသုန္ဓရီ	Peo tei sunterī, n. the earth spirit who registers the vows of men.
ပဲဇုင်၊ ပဲဇုင်ဝါဗု	Peo thung, Peo thung we nge, n. a demon of the fields.
ပဲမိန်	Peo min, n. a female religious mendicant, a nun.
ပဲယဲ၊ ပဲယဲမိ	Peo yai, Peo yai me, n. a maternal grandmother.
ပဲလောင်	Peo leang, n. a nurse.
ပံ၊ ပမ်	Pom, n. a vessel of basket work with cover, some are made water tight for carrying liquids.
ပံပါ	Pom pē, n. a basket for carrying on the back.
ပံ၊ ပအ်	Po', n. the hump of an ox or buffalo.
ပံင်ဆာပ်ဇျာ	Pong chāp phyā, n. a powdered soap.
ပိုက်	Päk, v. to put round, to wear as a garment by putting round the body.
ပိုက်ခိုင်ကျော်ရ	Päk temong kyait ra, put (a curtain) round the Buddha .
ပိုင်	Päng, v. to surround, to lay siege; to be of a circle or company; n. elephant grass.
ပိုင်ကရိုင်	Päng karäng, v. to enclose round.
ပိုင်ကျောံ	Päng klo', v. to surround on every side; adv. all round.
ပိုင်ခြံင်လပ်	Päng khòng lò, v. to drive into an enclosure.
ပိုင်ဆောံမ	Päng chom me, v. to help, assist.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပိုင်ပွဲ	Päng pekup, v. to surround, to hem in.
ပိုင်ရီဆောမ	Päng rēm chom me, v. to support, assist.
ပိုင်လာ	Päng lai, n. tiger-grass.
ပိုင်ဝေင်	Päng wòin, v. to hunt in a company.
ပိုင်ဝေင်ကြဲ	Päng wòin krai, v. to hunt the porcine deer with a company.
ပိုင်ရေတ်	Pütcerot (Skt. P. Vajra & ratana), n. a diamond.
ပိတ်	Püt (Skt. Vajra), n. a diamond.
ပိတ်	Püt, v. to throw, as a stone; to swoop, to dart, as a bird.
ပိတ်ကာ	Püt nā, v. to swoop down and carry away, as a chicken is carried away by a kite.
ပိတ်ထေတ်	Püt thoe', v. to throw away, to throw down.
ပိတ်ပွိုန်	Püt patān, v. to throw up.
ပိတ်ဖျေတ်	Püt phyeh, v. to throw down.
ပိတ်သန္ဓိ	Pütsònthi (P. patisandhi), v. to conceive, to become pregnant.
ပိတ်၊ ပိတ်	Püt (P. vedo), n. a Veda.
ပိတ်ပိ	Püt pei, n. the three Vedas.
ပိန်၊ ပိန်၊ ပိန်	Pün, Pün hmu', Pün kanyon, v. to be firm, sure; adv. truly, certainly, surely.
ပိန်ဂြို	Pün kli, v. to be permanent; adj. permanent.
ပိန်သံ၊ ပိန်သူ	Pün dām, Pün du, adv. truly, certainly.
ပိန်ဗတ်	Pün pot, adj. steady.
ပိန်ပိန်	Pün pün, adv. truly, certainly, searchingly, steadfastly.
ပိ	Pēm, n. pattern, manner.
ပိဝေင်ခွက်	Pēm khatä khadòk, n. a spelling-book.
ပိတ်	Pēm tei, n. a map.
ပိပြင်	Pēm prang, n. shape, form, appearance, manner; adv. in the manner of.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပို၊ ပိုင်	Pü, v. to look at from curiosity or pleasure, to view a display.
ပိုင်အောင် (ပိုင်အိုင်)	Pü tengo, v. to view, to look at.
ပို	Pü (P. <i>balam</i>), n. strength, force, an army.
ပိုအစံ	Pü tecām, n. eight forces, eight divisions.
ပိုပွန်၊ ပိုလဗး	Pü panān, Pü lepeh, n. an army.
ပု	Penge (nge), n. a rice-field; rice cultivation.
ကျွန်ပု	Klon nge, v. to plant rice, to work a rice farm.
ဝါပု	We nge, n. a rice plain.
ပအေတ်	Pedot, v. to repeat, to recite.
ပအေတ်ကွဲပုံ	Pedot klai pòh, v. to learn to read, to practise reading.
ပွင်	Peneang, n. a superficial measure, equal to 4 ambanas; also applied to the ridges in a paddy field.
ပွင်သီ	Peneang hmoïn, n. the standard measure.
ဖက်ပွင်	Cauk peneang, n. the ridges in a paddy field.
ပွတ်	Penot, n. a measure, a standard; prep. about.
ပွတ်ညို	Penot nyi, adv. a little.
ပွတ်တွံ	Penot tawä, n. all time.
ပွတ်ပွတ်	Penot pebot, n. measure.
ပွတ်အယုက်	Penot ayauk, n. a life-time.
ဟွံတီပွတ်၊ ဟွံတီပွတ်တွံ	Hu' teim penot, Hu' teim penot tawä, adj. without end, forever.
ပွတ်၊ ပွတ်ပသဲ	Penait, Penait pasoa, n. a nail.
ပွတ်	Penoit (P. <i>vanijjam</i>), n. merchandise, trade.
ပွတ်ဇိက်	Penoit coit, n. business, occupation, trade in its widest sense.
ပပွတ်	Pa penoit, v. to do business, to trade.
ပွတ်	Penih, n. axis, center.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပွိုဟ်တိ	Penih tei, n. the center of the earth, the hub of the universe. The Bo-tree where Gotama Buddha attained enlightenment.
ပွီ	Penī, v. to pillow, to make a pillow of; n. a pillow.
ပွီ၊ ပွီအဝေါန်	Penī, Penī awon, n. a disc, a circle.
ပွီဂတု	Penī ketau, n. the moon's disc.
ပွီရး	Penī reh, n. a province.
ပွီလယး၊ ပွီလျးတဲ	Penī leye, Penī leye ngoa, n. a halo.
ပွဲပွီ	Padoa penī, in the midst.
ပွဟ်	Penuh, v. to remember with affection or reverence, to think of; n. a spear.
ပွဟ်ကကံင်	Penuh kanòng, n. a spear.
ပွဟ်တိုန်	Penuh tän, v. to call to mind, to remember.
ပွဟ်မဒးရး	Penuh me teh reh, right recollection.
ပွဲ	Pemui, n. a sorcerer, a sorceress, witch.
ပွါ	Penū, n. a species of white water-lily.
ပွဲ	Penoa, n. a tuber used in medicine.
ပွးဇာတ်	Peneh cāt, n. the Tenasserim ichneumon.
ပွဲက်	Pemok, v. to cause to appear; n. the east.
ပွဲင်	Pemòng (temòng), v. to remain, to stay, to dwell.
ပျတ်	Pyòt, v. to filter, to examine; to purify.
ပျန်	Phòn (P. byanjanam), n. a consonant; a characteristic, a sign; curry.
အမဲကပျန်	Amai ka phòn, the accompaniment of fish curry.
ပျံ၊ ပျမ်	Pyo', v. to bow.
ပျံကွိပ်သွိုင်ကံ	Pyo' kanip fwoin ko', he bowed his head with extended neck.
ပျာကရိန်	Pyēkarün (P. vyākaranam), n. explanation, exposition, grammar.
ပျင်	Pyain, v. to be together, to be abreast.

ဗျာဠာ	Pyain pyain, adv. together.
ဗျာဠာ	Pyēthi (P), n. illness, sickness.
ဗျာဠာ	Pyēp (P. vyāpanam), v. to pervade, to penetrate, to remain, to continue, to occupy.
ဗျာဠာအာ	Pyēp ā, v. to pervade.
ဗျာဠာ	Pyēpara (P), n. occupation, business.
ဗျာဠာ	Pyi, v. to blame, to find fault with; n. a spirit, a demon.
ဗျာဠာ	Pyi plut, v. to find fault with, to blame.
ဗျာဠာ	Pyi lut plut, v. to blame, to disparage.
ဗျာဠာ	Pyoin, v. a continuative, like temong .
ဗျာဠာ	Pyī, v. to shed light.
ဗျာဠာ	Phī pyēp, v. to pervade with light.
ဗျာဠာ	Phī lelī, v. to flash lightning; n. a flash of lightning.
ဗျာဠာ	Pyu, v. to be old, not young; to superannuate.
ဗျာဠာ	Pyū, v. to rest.
ဗျာဠာ	Pyū pahoa lemong, rest your weariness.
ဗျာဠာ	Pyū lemong, v. to rest from weariness.
ဗျာဠာ	Pyūha (P), n. a multitude, a crowd.
ဗျာဠာ၊ ဒေင်ဗျာဠာ	Pyom, Tòin pyom, v. to be dazed.
ဗျာဠာ၊ ဗျာဠာ	Pyòk, Pyòk pye, v. to abuse, blame.
ဗျာဠာ၊ ဗျာဠာ	Pyü, v. (1) to be hungry; (2) to be incite animals to fight.
ဗျာဠာ	Pyü thang, v. to hunger.
ဗျာဠာ	Pyü paläm, v. to slander, to calumniate.
ဗျာဠာ၊ ဗျာဠာ	Pyü pyòk, Pyü sadak, v. to incite enmity between persons.
ဗျာဠာ	Pyü sakòh, v. to pine away with hunger.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မြက်	Preak, adv. at once.
မြကောင်	Prekaneang, n. a crown.
မြန်ပြိုင်	Pròn präng, v. to be rough, uneven.
မြပြတ်	Pre prut, v. to be rough, uneven as a road.
မြဟွမီ (မြဟွမီ)	Pròhmacä (P. brahmacariyam), n. the duties or practices of a religious life.
မြဟွနော	Pròhmanü (P), n. a Brahman.
မြာတ်	Prät, n. the plantain, the banana.
မြာတ်ကွ	Prät kwa, n. the dwarf plantain.
မြာတ်ဂလာ	Prät kale, n. the kalā or foreign plantain.
မြာတ်ခြင်စိင်	Prät kreang coin, n. a large kind with few, sometimes only two plantains to a comb.
မြာတ်စမှတောက်	Prät camāo ngeak, n. the parrot's beak plantain.
မြာတ်ဆေရန်	Prät cheròn, n. a small sweet plantain.
မြာတ်သိုတ်	Prät dait tòh, n. the Arrakan plantain, a very common kind.
မြာတ်သိုတ်ခွေ	Prät dait tòh pebe', n. a very small plantain.
မြာတ်သိုတ်သဲ	Prät dait sai, n. the honey plantain, a large kind.
မြာတ်တာ	prät tā, n. the traveller's palm.
မြာတ်တုံ	Prät tamo', n. a low growing kind of plantain, the fruit of which is not edible.
မြာတ်ထင်	prät thò, n. the golden plantain, a kind of banana, the fruit of which has a beautiful colour when ripe.
မြာတ်ဖွေ	Prät patòin, n. a small kind of plantain with a bluish tinge when ripe.
မြာတ်ပီလာ	Prät pīlā, n. a very useful plantain, of sub-acid flavor and good for cooking.
မြာတ်လင်း၊ မြာတ်မ	Prät lain, Prät me, n. a wild plantain full of seeds.
မြာတ်ပုင်း၊ မြာတ်သန်	Prät pung, Prät sòn, n. varieties of the plantain.
မြာတ်လွှာပိစိင်	Prät lengēp coin, n. a large long kind of plantain.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပြတ်သွ	Prāt hla, n. a choice kind of plantain with long fruit of a green colour even when ripe. One also finds a kind which ripens yellow in Siam.
ပြန်	Prān, n. a huntsman.
ပြင်း ယဲပြိုင်	Proin, Yoa proin, n. abdominal dropsy.
ပြု	Pru, v. to make a noise; to sound, to resound; to speak.
ပြုကြိအော်	Pru krām kha òt, v. to thunder, to roar.
ပြုကြီ	Pru krä, n. to make a noisy din.
ပြုကွိုင်တမီ	Pru klòng tamēi, v. to make a melodious sound.
ပြုခမြင်တမ္မင်	Pru khareang tòmnyò, v. to make a ringing noise.
ပြုဂဟီ	Pru kehim, v. to make a clanging noise.
မင်ပြုဂဟီ	Mong pru kehim, the gongs clanged out.
ပြုစမြတ်	Pru camreak, v. to make a crushing noise.
ပြုမှဲ	Pru hmui, v. to make a pervading noise.
ပြုလလီ	Pru lelī, v. to make a drumming noise.
ပြုန်ပြိုင်	Prun präng, adj. rough, coarse.
ပြု	Pru, v. to scatter, to sprinkle.
ပြုပြု	Pru prui, adv. in scattered order.
ပြုပြု	Prū prū, adv. uninterruptedly.
ပြောင်	Preang, n. a serpent's hole.
ပြန်ကျော်	Prencyī, adj. Roman Catholic. This name is heard only in Burma .
ပြေဝ်	pre, n. silk cloth.
ပြေဝ်ဂတေပးအေးရဲရန်နှင့်	Pre ketepah teh reh rān neang, buy and bring silks and velvets of good quality.
ပြေဟ်	Preh, n. stunted wood for forest.
ပြဲ	Proa, n. rain.
ပြဲဂူ	Proa ku, v. to rain.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပြဝင်	Proa weang, v. to cease from raining, to hold off rain.
ပြဗို	Proa plei, n. hail.
ပြော၊ ပြော့ဗဝ်	Pròk, Pròk pò, v. to be much or many; to be plentiful.
ပြော့ပြော့	Pròk preh, v. to be full of.
ပြောန်ပြော	Pron pròk, v. to be many, to be numerous.
ပြ	Preo, n. a woman, a wife.
ပြကလဝ်	Preo kalò, n. a wife.
ပြကာလကာနီ	Preo kàlakāṇṇī, n. a hag, a witch.
ပြကွဲ	Preo kamai, n. a widow.
ပြစရာ့ချင်	Preo carai dung, n. a courtesan.
ပြညးချင်	Preo nyeh dung, n. a citizeness.
ပြဒေါင်	Preo tong, n. a female spirit medium, a fortune-teller.
ပြမိန်	Preo min, n. a nun (coll). The book form is peo min .
ပြမိမိန်	Preo mi min, n. a nurse.
ပြမံင်မသို	Preo mong ma hmoin, n. a royal concubine.
ပြဝတ်	Preo wut, n. a virgin.
ပြဝေသီ	Preo wesē (P. vesī), n. a harlot. (ပြစရာ့ချင်)
ပြလွဲ	Preo lewui, n. a favoured woman, a high lady.
ပြသမတ်	Preo samot, n. a damsel.
ပြသိုကွမာ	Preo sàkkhamā (P. sukumālā), n. a lovely maiden.
ပြသို	Preo hmoin, n. the wife of a ruler or of an official.
ပြအိုနီ	Preo ü pü, n. a courtesan, a harlot.
ပြ၊ ပြမ်	Pròm, v. to be blasted, as young fruit; to be blighted, ruined; to capsize, as a ship or boat.
ပြက်၊ ပြက်ချ်	Pròk, Pròk dait, n. a water-dipper.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပြက်ကွာ	Pròk kenē, n. a water-dipper made from coconut shell.
ပြက်ကုဟ်၊ ပြက်ကွိုင်	Pròk kadòh, Pròk kadäp, n. the skull, the brain.
ရတ်ပြက်ကွိုင်	Cut pròk kadäp, n. the skull.
ပြက်ပြ	Pròk pre, v. to put on, to adorn.
ပြင်	Paròng, n. a ditch, a moat.
ပြင်ပြင်	Pròng pròng, adv. excitedly.
စိတ္တပြင်ပြင် ဝင်ပြင်ပြင်	Citta pròng pròng, pung pròng pròng, n. a state of excitement.
ပြီ	Prēm (P. Brahmā), n. the Hindu Brahma, a Brahmin angel; the Brahma heavens.
ပြီသုဒ္ဓဝါသ	Prem sutthewāsa (P. Suddhavāsa), n. the five highest Rupabrahma heavens.
ပြီကနိတ္ထာ	Prem kanitthā, n. Akanitthā, the highest of the Brahmaloкас and its inhabitants.
ပြီဟ်	Prüh (Skt. vrisha), n. Taurus, the 2 nd sign of the zodiac.
ပြီအ်	Pru', n. a boil.
ပွင်မတ်	Pleang mot, n. the eyeball (?).
ပွတ်	Plot, n. Bassia Latifolia.
ပွန်	Plòn, v. to turn.
ပွန်ဗတက်	Plòn pelak, v. to turn somersault.
ပွပ်	Plo, n. a shield used in the kalok dance.
ပွဲ	Plai, adj. young; n. a young man.
ပွဲသွဲလောင်	Plai samui leang, n. a youth of tender years.
ပွဲပရံင်	Plai paròng, n. an old bachelor.
ပွဲသို့	Plai hmòin, n. a petty officer, a constable.
ပွိုင်	Plain, v. to be, to have.
ပွိန်၊ ပွိန်ဖျောင်	Plin, Plin phyeang, v. to turn aside, to delude.
ပွေင်	Pleang, v. to be out of the straight.
ပွေတ်	Plēt, v. to miss, to go astray; to be out of the straight.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဗျော်ဗျော်	Plēt pleang, v. to miss, to err.
ဗျော်ဗျော်၊ ဗျော်ဗျော်	Plēt plot, Plot plēt, v. to forget; to err.
ဗွဲ	Ploa, n. a pearl.
ဗျော်အိ	Plo', v. to patch, to mend.
ပွဲင်စီ	Pelòng bī, n. an echo.
ဗွဲ	Pleh, v. to escape, to be free; to recover from illness.
ဗွဲတိတ်၊ တိတ်ဗွဲ	Pleh tèt, Tèt pleh, v. to be released, emancipated.
ဗွဲပါ	Pleh pā, v. to be one of a company, to be along.
ဗွဲဖျါ	Pleh phyāo, v. to release, to send away free.
ဗွဲဗျော်	Pleh plot, v. to err, to be in error.
ဗွဲသွဲ	Pleh salah, v. to be freed from, to escape.
ဗွဲအာ	Pleh ā, v. to make a miss; to stray away.
ဗွဲဂ်	Pläk, v. to sink.
ဗွဲဂ်	Peläk, n. dust.
ဗွဲင်	Pläng, n. a young branch or shoot.
ဗွဲင်ခြံ	Pläng khra, n. a thicket.
ဗွဲဂ်	Pewek for Phewek, n. the highest heaven.
ဗွဲဂ်၊ ဗွဲဂ်ကြံ	Pewek, Pewek krāo, n. a following, a follower.
မန့်ဗွဲဂ်ကြံ	Me toh pewek krāo, being a follower.
ဗွဲဂ်	Pewò, n. a pile, a heap.
ဗွဲဂ်ဗွဲင်	Pewò kemläng, n. a multitude.
ဗွဲဂ်ခြံ	Pewò kròp, n. a testicle.
ဗွဲဂ်ပိုန်	Pewò pän, n. possessions.
ဗွဲဂ်	Pewut, v. to rub or cause to rub one thing on another.
ဗွဲဂ်ပွတ်	Pewut pamot, v. to make fire by attrition.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပွဲ	Poa, prep. to, towards. It is also used with other words to form adverbs.
ပွဲကြဲ	Poa krāo, adv. afterwards.
ပွဲကြဲဟုံလဝ် (ပွဲကြဲဟုံလအ်)	Poa krāo hu lò (Poa krāo hu lo'), adv. before long.
ပွဲခမ္မန်	Poa khamnon, adv. briefly, in short.
ပွဲတမျှ	Poa tamngāu, adv. straight.
ပွဲတဖျိမယုတ်	Poa tawa meyut, adv. even.
ပွဲဒစး	Poa tecah, adv. against.
ပွဲဒစးကျာ	Poa tecah kya, adv. leewards, in the direction towards which the wind blows.
ပွဲစင်	Poa thò, adv. justly, righteously.
ပွဲပရဟ်	Poa paròh, adv. quickly.
ပွဲပဲ	Poa padoa, adv. inside.
ပွဲပိုက်စိုတ်	Poa pamoit cät, adv. voluntarily.
ပွဲပက်	Poa peak, adj. suitable, agreeably, suitability, agreeableness.
ပွဲပွတ်တုံ	Poa panot kòh, adv. at once.
ပွဲပွိုက်	Poa pewäk, adv. in circumference.
ပွဲမချပ်မွဲ	Poa me chòp moa, adv. surely.
ပွဲမစွတ်	Poa me camot, adv. with sincerity.
ပွဲမပြဟ်	Poa me pròh, adv. speedily, at once, soon.
ပွဲမလောန်	Poa me lon, adv. exceedingly.
ပွဲမလွင်	Poa me leweang, adv. in regular order, gradually.
ပွဲမူး	Poa mangeh, adv. outside.
ပွဲမသိုတ်ခြံ	Poa me hèt se, adv. in silence, silently.
ပွဲမဲအကး	Poa hmoa akah, adv. in the heavens.
ပွဲမလမ္ဗင်	Poa me lemneang, adv. across.
ပွဲလွင်	Poa leweang, adv. regularly.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ပွဲသရုပ်   Poa sarup, adv. an abridgement, an epitome.
- ပွဲသုတ်   Poa samot, adv. truly, certainly, rightly.
- ပွဲသုတ်ကော   Poa samot kweh, adv. very truly.
- ပွဲသွာ   Poa sawā, adv. easily; adj. easily, understood.
- ပွဲအဇ္ဈတ္တိက   Poa òtcòttika, adj. pertaining to the individual.
- ပွဲအယုတ္တိ   Poa ayuttei, adv. of a certainty.
- ပွဲဇကန္တ   Poa ekònta, adv. truly, certainly.
- ပွဲသြပါတိကဇ   Poa aopapātika ce, adv. phenomenally.
- မက္ခိဒ္ဓိပွဲသြပါတိကဇ   Me kata toh poa opapatika ce, born without intervention of parents.
- ပွဲဂါ   Pewäk, v. to wear as a garment round the waist; n. girth.
- ပွဲဂါလတက်   Pewäk letak, n. clothing, garments.
- ပွဲမာန်   Pebū mān, v. to be proud, arrogant.
-
- ဘ   Phe, the twenty-fourth consonant of the Mon alphabet.
- ဘ၊ ဘကမ္ပ၊ ဘပ   Phe, Phe kamle, Phe pale, v. to frighten, to make afraid.
- ဘက်၊ ဘိုက်ဘက်   Pheak, Phäk pheak (P. bhogo), n. property, wealth.
- ဘင်   Pheang, v. to be amazed, to be dazed; n. ganja, Indian hemp.
- ဘင်တိုင်၊ ဘင်ပိုင်၊ ဘင်ဘို၊ ဘင်မို၊ ဘင်ယာ   Pheang tabòin, Pheang poin, Pheang phui, Pheang hmoi, Pheang yē, v. to be dazed.
- ဘတ်   Phòt (Skt. Bhadra), n. the name of the 6th lunar month.
- ဘတ်   Phòt (P. bhattam), n. food, in compounds as ketciphot.
- ဘတ္တဂ္ဂဝတ်   Phòttakkewòt (P), n. duties to be observed by monks at meal-times.
- ဘတ်ကြ၊ ဘတ်ကြကပ်   Phòtkre, Phòtkre kò (Skt. Bhadra), n. the present kalpa.
- ဘယ   Pheye (P), n. fear.
- ဘယဥတ   Pheye utrā (P. utrasto), n. fear, alarm.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ဘယာဝ်၊ ဘယာဝ်မေတ္တာ   Pheyēp, Pheyēp mettā, v. to wish well.
- ဘဝ   Phewe (P), n. a state of existence.
- ဘဝက် (ဗွက်)   Pheweak (Peweak), n. a follower.
- ဘဝက်   Pheweak (P. bhavaggam), n. the highest point of existence; the zenith.
- ဘဝင်၊ ဘဝင်ဂ   Pheweang, Pheweangke (P), n. the mind in a satisfied state.
- ဖျေ့ဘဝင်   Phyeh pheweang, v. to be in a calm state of mind.
- ဘဝိုက် (ဗွိုက်)   Phewäk (Pewäk), n. (1) clothing; (2) circumference.
- ဘဝိုက်လတက်   Phewäk letak, n. clothing.
- ဘာ   Phē (P. vihāra), n. a monastery, a school (in Burma only).
- ဘာဇ္ဇာန်လိက်   Phē peton loit, n. a school.
- ဘာသာသကာ   Phē sāsanā, n. a mission school.
- ဘာဂ   Phēge (P), n. a part, a side.
- ဘာဇန   Phēcene (P), n. a vessel, a bowl.
- ဘာန်   Phān (P. bhānam), n. saying, reciting.
- ဘာဝကာ   Phēwanā (P), n. meditation.
- ပနိုင်လပ်ဘာဝကာ   Pakhäng lò phēwanā, make a habit of meditation.
- ဝံပွပ်ဘာဝကာအနိစ္စဒက္ခအနတ္တကမ္မတာန်-၄၀၊ ၅၂ လပိုန်ကာလ   Ku' pamo phēwanā anitci tukkha
 anotta kommathān   pon coh few peicoh   bā lemun kāla, attain meditation on
 impermanence misery, vanity; the forty karmasthanas and the thirty two parts of
 the body continually.
- ဘာသာ   Phēsā (P), n. a system of religion; language; mode of practice.
- ဘာသာဒိတ္ထိ   Phēsā titthi, n. wrong practices, heresy.
- ဘာ်   Phait, n. half.
- ဘာ်ဇိပ်   Phait cip, n. a dry measure containing about a peck.
- ဘာ်န   Phait ne, n. a half basket, equal to about half a bushel.
- ဘာ်တိုန်ဘာ်သိုင်   Dait tän phait sang, the flood tide had made half bank.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဘိက္ခ	Phikkha (P. bhikkha), n. almsgiving to monks.
ဘိက္ခု	Phikkhu (P), n. a monk.
ဘိင်တလိင်၊ ဘိင်ဘင်	Phoin taloin, Phoin pheang, v. to be dazed, entranced, astounded.
ဘိန်	Phin, n. opium.
ဘိမ္မ	Phimma (P), n. a hornet.
ဘိသေခ	Phisēkha (P. abhiseko), n. sprinkling, anointment.
ဘုတ်	Phut (P. bhūto), n. a spirit, a ghost, a goblin.
ဘုတ်	Phut, n. a temple containing statues of the Buddha , etc.
ဘုံ၊ ဘုမ်	Phum (P. bhūmi), n. the earth, the ground; a stage, a story of a house.
ပုသပုံ	Pei còh moa bhum, the thirty one stages of stories into which the universe is divided, namely: the four apāyas , the seven great rocks , the six devalokas , and the sixteen Brahmalokas .
ဘုံပါရဒိုသု	Phum pāradisu, n. Paradise.
ဘုံမရေတ်	Phum me rēt, n. the part of a pagoda usually called pawāu klòn , the python's coil.
ဘုံမဇီ	Phummecü (P. bhummo & jīvo), n. a deva who has dominion over some part of the earth.
ဘုမ္မသိုန်	Phummesän (Skt. bhimasena), n. a menthol.
ဘူဝတ်	Phuwot, n. earth, that which pertains to earth.
ဘောဒုပါယ်	Phēde upai (P. bhedo & upāyo), n. treason, schismatic suggestion.
ဘဲ၊ ဘဲလူ	Phoa, Phoa lenge, n. calamity; punishment.
ဘောဇိုန်	Phücün (P. bhojanam), n. food (honorific).
ဘောဂ၊ ဘိုက်ဘက်	Phüke (P), Phäk pheak, n. wealth, riches, property.
ဘိုင်စိုတ်၊ ဘိုင်ဘင်ယာ	Phäng cät, Phäng pheang yē, v. to be dazed, to be entranced.
ဘို၊ ဘိုအ်	Phu', prep. for (coll).

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မ	Me, the twenty-fifth consonant of the Mon alphabet.
မ	Me, n. (1) a father; (2) a seed; num, aux. applied to fruits, etc; pers. pron. you; participial prefix. See Grammar notes.
မအီ	Me ī, n. cardamom.
မဏ္ဍတ	Me ita, n. father.
မကဝေင်	Me kaweang, n. a clay bullet, a pellet for throwing from a pellet bow.
မကြေဟ်	Me kreh, n. a small stone, gravel.
မကြိုက်	Me kräk, n. a testicle.
မကျီ	Me klä, n. a measure.
မခါ	Me khā, n. a spinach seed.
မဂတောန်	Me keton, n. a rosary.
မဂွါ	Me kwē, n. a coral necklace.
မတဲဂ်၊ မတဲတေံ	Metaui kòh, Metaui te', adv. formerly.
မတံဂး	Metwòh keh, adv. that is to say, to wit.
မုံ၊ မနံ	Menu, who has, which has, having.
မတီ	Me plē, n. hail.
မပိဇ္ဇ	Me pitce (P. bījam), n. germ; cause, origin.
မပွတ်	Me pawò, n. a seedling, a plant from the seed bed.
မမရီ	Me merī, n. the holes in the bottom of a boat bored to find thickness.
မမတ်	Me mait, n. Job's tears.
မရနက်ကို	Merenuk kä, adj. full. This is a form used for indicating ordinal numbers as under:
တဲမရနက်ကိုငှ	Ngoa mereruk ka pòn, the fourth day.
မရဲ	Me rai, n. a mustard seed.
မသ	Me sa, n. breed; family.
မသတ္တုသိုင်	Mesak dau samoin, following, next.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မတ္တဝါလ္လူ	Mesatop lekū, adj. upright, righteous.
မဟုံမှာ	Mehum hmā, adj. lost.
မဟုံမွဲဂဗုတ်	Mehu' moa keput, adj. having nothing destitute.
မက်ကဲ	Meak kui, n. the pomegranate.
မက်ကံက်	Meak kòk, n. the hot plum.
မက်ကြတ်	Meak kraut, n. the lemon. (မင်ကြတ်လောင်း)
မက်စန်	Meak cēn, n. collyrium, an eyesalves.
မက်ဖီ	Meak phä (P. maggo & phalam), n. the benefits gained by deeds of merit, literally, the paths and their fruits.
မက်မတ်	Meak mot, v. to desire; to covet.
မကဝ်	Mekò (P. makaro), n. Capricorn, the 10 th sign of the zodiac.
မကဲ	Mekai, adj. buff, orange.
မဂ္ဂ	Meakke (P), n. a passage, a way, a course of duty. The perception of the paths that lead to Nirvāna (Nibbāna).
မူး	Mekeh, adj. called, named; prep. if; also used as a connective.
မူးဂုံ	Mekeh kòh, conj. as to, concerning, in regard to.
မင်	Meang, v. to wait for; to observe; to take care of, to watch over; n. the red deer.
မင်ကင်	Meang kang, v. to stand sentry, to keep watch at a watch post; to patrol.
မင်ဇမတ်	Meang cemot, v. to expect, to look for.
မင်မွဲ	Meang moa, v. to protect, to keep, to take care of, to watch over.
မင်လဇ	Meang lece, v. to wait for.
မင်ကြဲ	Meang kre', n. the cactus.
မင်္ဂလ	Meangkele (P), n. blessing; blessedness; festival, ceremony.
မင်္ဂလ္လိန်တဲ	Meangkele patän toa, n. ordination ceremony.
မင်ဂဝ်	Meang kò, n. the large black squirrel.
မင်ဂုတ်	Meangkut, n. the mangosteen.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မင်ဂွန်	Meangklòn, n. the tamarind.
မင်ဇေန	Meangcēn, n. a forecast of history.
မင်ယန်၊ မင်သေအိ	Meangyòn, Meangse', n. tattooing.
မင်လံ	Meanglòm, n. a measure equal to seven cubits.
မဇောဟ်၊ မဇိုဟ်	Mengoh, Mengüh, adj. hard.
မဇောဟ်ထညောဟ်၊ မဇိုဟ်ထညိုဟ်	Mengoh thadoh, Mengüh thadoeh, adj. obstinate, stubborn.
မဇွ၊ ဘဲမဇွ	Motcu (P), Phoa motcu, n. death.
မဇ္ဇေရ	Motchēre (P), n. niggardliness.
မစံက် (လစံက်)	Mecòk (lecòk), adj. back.
မဇ္ဈိမဒိဟ်	Motchimatüh (P.majjhimadesa), n. the central region, Central India, the Holy Land of Buddhism.
မဇ္ဈိမနိကာ	Motchimanikai, n. Majjhimanikāyo, a division of the Suttas.
မဇ္ဈိမာ	Motchima (P), n. the middle.
မညင်	Menyò, v. to shake, to shake off or out.
မညောအိ	Menyo', n. the morinda.
မည	Monnya, adj. Mon.
ရးမည	Reh monnya, n. the land of the Peguans Lower Burma.
မတ်	Mot, n. the eye; the edge of any cutting instrument; a precious stone; num. aux. in medical prescriptions.
ဂဉ္ဇဲမသုန်မတ်	Ke-ui mesaun mot, five portions of medicine.
မတ်ဂင်	Mot keang, v. to be entranced.
မတ်ကျ	Mot klu, v. to be blind.
မတ်ကျရဲဂြိုင်	Mot klu reo kroin, dark like soot.
မတ်ကျသဝါ	Mot klu sapā, v. to be dim sighted.
မတ်စိင်	Mot coin, n. the ankle-bone, lit. elephant's eye.
မတ်ဇုဟ်	Mot chòh, v. to be dazed, entranced.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မတ်ဒိပ်	Mot tip, n. the divine eye, supernatural vision; one of the six abhiññās .
ပတာလမတ်ဒိပ်	Pa tala mot tip, v. to have the divine eye.
မတ်ပွဲ	Mot pekoa, n. cat's eye, the masaragalla stone.
မတ်ပိုတ်	Mot püt, n. a diamond.
မတ်ပြ	Mot proa, n. a cloud.
မတ်ဝေလု	Mot welu, n. beryllium or lapi lazuli (?). The Mon explanation of the Pali term veluriyam is "a gem like the rind of bamboo", i.e. green.
မတ်သလေဝ်	Mot sale, v. to squint.
မကတ်	Menot, v. to be angry.
မန်	Mon, adj. Peguan, Mon; n. the Mon language.
မန်ပိ	Mon pei, n. the three Mons, three tribes of Mons.
မန်	Mon (Skt. mantra), v. to repeat a charm of magical formula; n. a charm or magical formula.
မန်ဉ်	Mon um, v. to repeat a charm using the sacred syllable um, the Hindu Om.
မန်ယန်	Mon yòn, v. to repeat a charm using a diagram.
မန္ဓာတ်	Monthāt, n. Mahāsammato, the traditional first king.
ရာဇာမန္ဓာ၊ သို့မန္ဓာတာ	Rēcē Montā, Hmoin Monthetā, other forms of the same name.
မနိတ်	Manoit, n. a ruby.
မနီ	Manī (P), n. a gem, a jewel.
မနုဿ	Manutsa (P), n. a man.
မနော	Manü (P), n. the mind.
မယ့်	Meyòh, n. a famed one, a person known to fame.
မယိ၊ မယေံ	Meyi, Meyi, n. a woodland spirit.
မယေံကြိုင်	Meyi krëp, n. a sylvan deity.
မယေံတုံ	Meyi tamo', n. a spirit of the rocks or hills.
မယေံသြင်	Meyi sang, n. a spirit of the dry land.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မယံစီ	Meyi bī, n. a spirit of the river, a water sprite.
မရမတ်၊ မြမတ်၊ ညှိမြမတ်	Mremot, Dait mremot, n. tears.
မရာတ်၊ မရာတ်သို့ဇွန်	Merāt (P. mahārājā), Merat hmoin hnok, n. the king, lit. great king, a form used in addressing rulers, Sire, Your Majesty.
မရော်	Mròit (P. maricam), n. a red pepper plant, chilli, of which there are great varieties.
မရော်ခွိဟ်	Mroit khmèh, n. a black pepper.
မရေတ္တသိုဝ်၊ မြ်ကသို	Mròitkasä, Mratkasä (Skt. margas'ira), n. the 9 th lunar month.
မရိုတ်	Mrüt, n. the custard apple.
မရိုတ်ကွင်၊ မရိုတ်ခုရန်	Mrüt kabang, Mrüt tūrēn, n. the bullock's heart, or sour-sop fruit.
မရှတ်	Merāt, n. the same as Merat above.
မလာ	Melē, n. a support for the back, when one is sitting.
မလာ်၊ မလာ်မတ်	Melait, Melait mot, v. to open the eyes.
မလေံ	Meli, v. to hate.
မလောင်	Melong, n. an echo.
မလံ	Melòm, n. anything that gets into the eye, a mote.
မလှီ	Melü (P. mālikā), n. jasmine.
မလှီကြိုင်	Melü krëp, n. wild jasmine.
မလှီစေင်	Melü cē, n. the great flowered jasmine.
မဝ်	Mo, v. to emit fragrance, to smell sweetly.
မဝ်စူ	Mo cū, n. success, attainment.
မဝ်လှဲအာ	Mo lemai ā, v. to be wafted abroad.
မသ	Mesa, n. a smell, a stench.
မသတ္တသာရ	Mesakkasāra (P), n. a name of Indra's city.
မသိ	Motsi (P. mūsiko), n. a mouse, a rat.
မသုန်	Mesaun, n. a five, (coll- Psaun).

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မသုန်စောဟ်	Msaun coh, n. a fifty.
မို	Moh, n. a point.
မိုပနောတ်	Moh penot, n. the point of an awl.
မိုမဲ	Moh mai, n. indigo dye, blue.
မဟာဂ္ဂိုဟ်	Mehakküt (P. mahaggato), adj. enlarged, extended.
မဟာ	Mehā (P), adj. great, excellent.
မဟာသ္မိတ် (မဟာသ္မိတ်)	Mahā samèt (P. samuddo), n. the sea, the ocean.
မဟိမု၊ မ္မးယျ	Maheimu (Me yemu), mekeh yemu, adj. named, called.
ချင်မွဲမဟိမုပေါက္ခရာတီ	Dung moa maheimu Pokkharawetāī, a city called Pokkharavatī (one of the names given to Rangoon).
မဟေသီ၊ မဟေသီပြ	Mahesēī, Mahesēī preo (P), n. a king's wife, a queen.
မာ	Mā, particle meaning: as to, with regard to, concerning. Of. Bur. mha.
မာ၊ ဒေဝပုတ္တမာ၊ ကလော်မာ	MĒ (P. māro), Teweputta mē, Kalok mē, n. Death; the Tempter. Māra is the ruler of the highest of the six Devalokas. Like Indra he interferes in the affairs of men, but unlike Indra, for evil and not for good.
မစ္စုမာ	Motcu mē, n. the angel of death, Death.
မာ	MĒ, v. to kneel, with the head bowed down; n. a kind of wild duck.
မာဒိုဝ်၊ မာစင်	Mē tü, Mē bang, n. varieties of wild duck.
မာ	Mait (Skt. māgha), n. the 11 th lunar month.
မာ်	Mait, v. to hook, to catch with a hook; to paddle so as to bring the boat's head round to that side on which one is paddling; n. the plant producing Job's tears.
မာ်တတင်	Mait peta cang, n. millet.
မာဂုတလပညာ	Mēku tala pònnyā, n. a Magian, one of the Magi.
မာယ	Mēkhē (P), n. the stars which form the constellation of the Lion; name of a month. See Mait.

မာင်ဂုင်	Main kung, n. a camp fireplace. It is made by fixing two saplings lengthwise, by mean of stakes driven into the ground, wide enough to hold the pots and high enough to make to fires below.
မာင်ဗွဲ	Main plai, n. a youth, a young man.
မာတ်	Māt, v. to close, to shut; conj. although, as soon as.
မာတ်ရ	Māt ra, conj. because, just as.
မာတလိ	Mātali (P), n. the name of INDra's charioteer, and messenger.
မာတ	Mēta (P), n. a mother.
မာန၊ မာန်	Mēne, Mān (P), n. pride.
မာန်	Mān, v. (1) to be able, to have ability; to overcome, to conquer; (2) to work clay with the hands in making pottery.
မာန်က	Mānna (Heb), n. Manna , the bread from heaven.
မာပဝတ္တံ	Mē pawak ko', n. a necklace.
မာယာ	Māyā (P), n. illusion, deceptive appearance.
မဲ	Mai, n. (1) what is eaten at meals; food: (2) an ass; (3) indigo, blue; (4) anything used in casting lots.
မဲကြောံ	Mai krom, n. indigo.
မဲကြာ	Mai krai, n. the willow.
မဲသုတ်	Mai saut, n. a silk handkerchief, or napkin.
မဲသြာ	Mai sao, n. a torch made of bamboo splints or of cloth saturated with oil and tied to bamboo.
မာရက	Mārana (P), n. killing, slaughter, death.
မာလီ	Mēlim (Beng), n. a pilot, a ship's officer.
မာလီ၊ မာလေ	Malī, Mēlē (P), n. a wreath, a garland; a necklace.
မာလေကမက်	Mēlē kamak, n. a necklace.
မိ	Mi, n. a mother.
မိတ်	Mi tòh, n. a nurse, a grandmother.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မိပမာတ်	Mi pemē tòh, n. a wet nurse.
မိမ	Mi me, n. parent.
မိနီ၊ မိမိနီ၊ မိမိနီဗဟ၊ မိမိနီဗလောင်	Minī, Mimin, Mimin bhoa kemē, Mimin bhoa leang, n. a nurse.
မိက်	Moit, v. to desire; to dun.
မိက်ဝံ	Moit ku', v. to desire to obtain.
မိဂါ၊ မိဂူး	Moit kē, Moit keh, adv. that is to say, to wit, as follows:
မိဂါ	Moitkē (P), n. a deer.
မိင်၊ မိင်ရမ္ပင်	Moin, Moin remsain, v. to hear.
မိင်	Moin, n. a harpoon. (မိင်-ဗျာဟ်မိင်)
မိင်ဒင်	Moin tò (Bur), n. a royal proclamation.
မိတ္တ	Mitchā (P), n. falsehood, error.
မိတ္တဒိတ္တိ	Mitchā titthi (P), n. false or wrong views, heresay.
မိတ်	Mit, n. turmeric.
မိတ်ခရီ	Mit khapā, n. lime mixed with turmeric.
မိတ်	Mit (P. mitto), n. friendship.
မိတ်ဂျိုင်	Mit kewäng, n. a friend, a lover.
မိတ်ပြဝါ	Mit prawā, n. a friend.
မိတ်သျှိုက်၊ မိတ်သာမန်	Mit sadāk, Mit sāmān, n. a friend, friehdship.
မိတ္တာ	Mittā (P. mettā), n. to love; n. love, friendship.
မိန်	Min (P. mino), n. Pisces, the 12 th sign of the zodiac.
မိန်	Min, v. to gather in the arms; num. aux. with things gathered in arms, as grass; particle used to represent certain Pali cases.
မိန်မံ	Min mo', v. to gather to the arms, to press to the breast.
မိန်ရှော	Minsao, n. a torch of splintered bamboo.
မိန်ရှောတံင်	Minsao tāo bong, n. torches, flares.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မိပ်	Mip, v. to be well, to be happy.
မိပ်စိုင်း၊ မိပ်စိုင်း၊ မိပ်စိုင်း၊ မိပ်ဖြို၊ မိပ်သိုင်း	Mip kemip, Mip hip, Mip cemip, Mip sip, Mip hip, v. to be pleased, to be satisfied in mind and heart.
မိပ်ခွပ်မိပ်ကွပ်၊ မိပ်ဖြိုရာင်ဆဲ	Mip cemip cip klèp, Mip sip rain chai, v. to be glad, to be well satisfied.
မိသာဟဲယျ	Mitsahaiya (P. mitto & sahāyo), n. a friend.
မိတ်	Mih (P. meso), n. Aries, the 1 st sign of the zodiac.
မိတ်	Mih, n. a measure of length equal to eight fingerbreadths, a third of a cubit; a crucible; dirt on one person.
မိမာနာင်၊ မိလ္လာနာင်	Mīme nain, Mīleme nain, n. soot.
မု	Mu, int. pro. what?
မုဗရုင်ရော	Mu peru koh rāo, what sound was that?
မုတ်	Mauk (P. mukham), n. the face, the front; before, in front of.
မုတ်ကြည့်ဟတ်	Mauk se sakòh, v. to be sad.
မုတ်စောတ်	Mauk cot, n. the bend on a sledge runner.
မုတ်နန်	Mauk non, n. hall of audience.
မုတ်သို၊ မုတ်ပြဲ	Mauk dait, Mauk proa, n. the rainy season the former referring more especially to the annual floods. I have heard the expressions in Siam only.
မုတ်မတ်	Mauk mot, n. the countenance, ones looks.
မုတ်ရင်	Mauk reang, n. a porch.
မုတ်ရင်သို့	Mauk reang hmoín, n. hall or place of audience.
မုတ်ရင်	Mauk rung, n. justice hall.
မုတ်သို	Mauk hei, n. verandah, house front.
မုက္ခဝါ	Maukkhawā, n. the face, the countenance (honorific).
မုတ်	Mut, v. to be wrong; n. wrong, unfitness.
မုတ်ခွဲ	Mut teweh, n. right and wrong.

မုတ္တကိတ်၊ မုတ္တကြိတ်	Muttakit, Muttakrit, n. stricture of urethra.
မုဒုတာ	Mututā (P), n. softness.
မုနိန္ဒော	Munintū (P), n. chief of sages, an epithet of Buddha.
မုယဝ်	Muyò, n. barley.
မဲ့	Mui, n. an axe.
မုသာ	Musā (P), n. a lie, falsehood.
မုသုံ	Musum (Ar.mawsin, Malay musim), n. season.
မုသုံကျာ	Musum kyā, n. the cold season. This is probably the original form of muh kyā , infra.
မုဟ်	Muh, n. the nose; a point, end, extremity; the end of a cape or promontory; a fringe.
မုဟ်ကျာ	Muh kyā, n. the cold season.
မုဟ်ဂဒုင်	Muh ketung, n. any point of land jutting into the water, a cape.
မုဟ်ဂြိုပ်ကျိုပ်ဝါ	Muh krëp kadäp wē, the edge of the forest.
မုဟ်ဆုအတုံတိုင်တရင်	Muh chu atòh täng tarang, the top of the post in front of the gate.
မုဟ်ခိုင်	Muh cäng, n. the toes.
မုဟ်တသာ	Muh tasai, n. a fringe.
မူ	Mū, int. pro. what?
မူဂုံရော၊ မူရော	Mū kòh rao, Mū rao, what is it?
မူညိုင်မတုပ်ရော	Mū nyòng me tup rao, what is he or it like?
မူဒုံရော	Mū tòh rao, why? What is the matter?
မူဒွဲ	Mū tenai, int. pro and adv. where?
မူနု	Mū nū, int. adv. where? Whence?
မူနုပိုင်အဲမဝံ့ရအံ	Mū nū pung oa me ku' raāo, where am I to get food?
မူဟိုတ်	Mū häť, int. adv. why? wherefore?
မူ	Mū, n. an uncle younger than ones parents.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မူတရ	Mū tara, n. uncles generally.
မူဒေံ	Mū ti, n. a younger uncle.
မူဒေံမိ	Mū ti mi, n. an uncle who is the younger brother of ones mother.
မူနဲတရနဲ	Mū nai tara nai, n. uncles (polite).
မူ	Mū, n. a small weight used by goldsmiths and medicine men.
မူဇွော်	Mū hnok, n. a weight equal to two great boas.
မူဆုတ်	Mū dot, n. a weight equal to two small boas.
မူလ	Mūla (P), n. origin, foundation.
မူလာ	Mūlā, n. radish. (ခွဲခွဲ)
မော်	Meak, v. to be notched or broken at the edge of anything, as a sharp tool or a pot or a dish.
မေဃ	Mēkhe (P), n. the sky.
မေတ္တာ	Mēttā (P), n. friendship, kindness, affection, love.
မေတ္တ	Mētala, n. a queen mother.
မေထုန်	Mēthun (P. mithunam), n. Gemini, the third sign of the zodiac.
မေထုန်	Mēthun (P. methuno), n. sexual intercourse.
မေဓ	Mēthe (P), n. wisdom, learning.
မေလံင်	Mēlòng, n. a storm.
မေလံင်မြောက်	Mēlòng themrāt, n. a hurricane.
မောင်မနင်စင်၊ ဖော်မြိုင်	Mongme nang cang, Pok preo weang, n. the palace women.
မောဒနာ	Mūtenē (P), n. rejoicing.
မောန်	Mon, adj. Mon, Peguan; v. to be tight as a garment, or hard as a knot.
မောန်ခရောန်	Mon kharon, adv. safely, securely.
မော်	Mo, v. to emit odour, to smell sweetly, to be fragrant, to add to, to increase.
မောင်ကျိဟ်	Mo kaboeh, v. to be fragrant.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မောင်ဂလီ	Mo kelēm, v. to overspread.
မောင်ရူ	Mo cū, n. attainment, success.
မောင်တိုန်	Mo täñ, v. to increase, to grow.
မောင်ထို၊ မောင်ပူး	Mo thäm, Mo padah, v. to emit perfume, to be fragrant.
မောင်တမာ၊ မောင်လမာ၊ မောင်လောင်	Mo tamai, Mo lemai, Mo hlong, v. to give forth fragrance, to be fragrant.
မောဟ	Moha (P), n. darkness, ignorance.
မဲ	Meo, v. to suck, as an infant.
မံ	Mo', v. to receive, embrace, encounter.
မံဘဲသကြ	Mo' phoa sotkrau, v. to encounter enmity.
မံဂြ	Mo' kro', v. to embrace, to seek refuge in.
မံဂြကျာ်	Mo' kro' kyait, sought refuge in the Buddha.
မံဂြစပ်	Mo' kro' tho, sought refuge in the doctrine.
မံဂြသင်	Mo' kro' sang, sought refuge in the assembly. (in the sangha).
မံဂြသကောံသွံ	Mo' kro' sanēm sanāo, v. to be jocular, to be sportive.
မံဂြသိင်သာ	Mo' kro' soinsā, v. to be lost in grief.
မံက်	Mok, v. to appear, to come to light; n. the light half of the moon.
မံင်	Mòng, v. to tarry, to dwell, to be; n. (1) a gong, (2) a lever, a lever that plays on a pivot.
မံင်မသ္တီ	Mòng ma hmoïn, n. a royal concubine.
မံင်သံင်၊ မံသံ	Mòngsòng (P. mamsam), n. flesh, meat.
မး	Meh, n. a quarter of a rupee (a tical in Siam), a weight equal to two great mus.
မိုင်	Mäng, n. a den, a denlike shelter.
မိုင်	Mëp, v. to lie on the face.
မိုင်ဖျေ့ကျိပ်သိုညးကမ္ဘိုင်	Mëp phyeh kadäp säm nyeh kemläng, they all allowed their heads and lay face down.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မိုင်မာ	Mëp mē, v. like mep.
မို	Mü, v. to be intractable, clumsy; adj. lewd. (မရန်မိုလိပိုင်၊ မရိုင်မိုင်)
မိုရန်	Mü run, v. to be insubordinate.
မု	Mengu, n. a stockade.
မူ	Mengü (P. mangalo), n. blessing, blessedness, a rite, a ceremony, adj. royal, sacred.
စင်မူ	Coin mengü, n. a royal elephant.
မူး	Mengeh, prep. without; adj. outer.
မူးကြန်	Mengeh kròn, adj. without book, unsanctioned.
မူးသာသနာ	Mengeh sāsanā, adj. without religion, irreligion.
မူဟ်	Mengüh, v. to be hard, stiff.
မူဟ်ကြံင်	Mengüh kròng, v. to be rough, coarse.
မူဟ်စိုဟ်	Mengüh cadoeh, v. to be obstinate, stubborn, obdurate.
မူသိ (မနသိ)	Menotsi (P. manusso), n. a man.
မိုက်	Menoit (P. mani), n. a gem, a jewel.
မိုက်ကာမဒ	Menoit kamate (P. mani kāmado), n. a pleasure giving jewel.
မိုက်ပိုတ်	Menoit püt, n. a diamond.
မိုဟ်	Mnih (P. manusso), n. a man, a human being.
မိုဟ်ကမ္ဘက်	Mnih kamlak, n. the blind, a blind person.
မိုင်ခိုင်စ၊ မိုဟ်ခိုင်	Mnih coin ci, Mnih cemoin, n. a tailor.
မိုဟ်ခိုင်လိက်	Mnih coin loit, n. a book-binder.
မိုဟ်ဒင်သိုင်	Mnih tung sacäng, n. an agent, a person who assume responsibility.
မိုဟ်မိုက် (ညးမိုက်)	Mnih penoit (Nyah penoit), n. a trader, a merchant.
မိုဟ်ဗွဲ	Mnih plai, n. a lad, a young man.
မိုဟ်ဗု (ညးဗု)	Mnih nge (Nyah nge), n. an agriculturist, a farmer.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- မ္ဗိတ်မကြိစ Mnih me kräm ci, n. a boaster.
- မ္ဗိတ်မင်ကင် Mnih meang kang, n. a watchman, a sentry, a patrol.
- မ္ဗိတ်မထွေးဂွံင် Mnih me thabah klòng, n. a guide.
- မ္ဗိတ်မဒုင်ဖလာ Mnih me tung phalā, n. a taxgatherer.
- မ္ဗိတ်မဒုင်သက်သီ Mnih me tung saksei, n. a witness, one who bears testimony.
- မ္ဗိတ်မရပ်အလာ Mnih meròp alēm, n. a standard-bearer.
- မ္ဗိတ်လယိုင် Mnih leyäng, n. a surety.
- မ္ဗိတ်ဝင်ဂြိုင် Mnih wòin kräng, n. a gambler.
- မ္ဗိတ်သုင်စဝင်ဂြိုင် Mnih sung ci wòin kräng, n. a drunkard.
- မ္ဗိတ်ဟောလေနတ် Mnih lēlēnēt, n. a Hellenist.
- မ္ဗိတ်စံက်ကျိုင် Mnih bòk kadäp, n. a leader.
- မ္ဗိတ်အ Mnih a, n. a mute.
- မ္ဗိတ်အရိုင် Mnih aräng, n. a savage, an uncivilized person, an uncouth, uncultivated person.
- မ္ဗး Mneh, n. pers, pro. thou and its cases.
- မ္ဗးတံ Mneh to', pers, pro. ye or you and cases.
- မ္ဗက် Memok, n. the light half of the moon.
- မ္ဗက် Myòk, n. overhanging shade.
- မ္ဗိုတ် Myüh, v. to be deep.
- ကြိုင်မ္ဗိုတ်ကွံဖိတ် Krung myüh klòm pheh, the river is a hundred fathoms deep.
- မြ Mre, n. a large knife or cleaver, an emerald.
- မြတွဲအမှိုက်သေနတ် Mre tabū amlòk sēnāt, n. artillery.
- မြပံင် Mre pòng, n. a large knife or cleaver.
- မြက်၊ မြက်စ Mreak, Mreak cā, adj. active, quick.
- မြန် Mron, n. smallpox.
- မြမောင် Mre mo, n. fragrance, perfume; savoury smell; advantage, benefit, profit.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- မြမောင်စပိုဟ် Mre mo pepüh, n. toilet perfume.
- မြမတ် Mre mot, n. tears.
- မြဟ် Mròh, v. to be blazed, spread abroad; to approve, praise, to express satisfaction; to be merry.
- မြဟ်စာ Mròh cā, v. to be quick, active.
- မြရာ Mrē, v. to prosper, to get on, to gain, to win.
- မြကလိဝံ့ Mrē kalei ku', v. to prosper, gain, attain.
- မြဟ် Mrait, n. a peacock, peafowl.
- မြဟ်ကသိုဝ် Mraitkasä (Skt. mārgasi'ra), n. the 9th lunar month.
- မြဟ် Mrain, n. the Marian plum.
- မြဟ်နီ Mrain cēm, n. the edible zalacca.
- မြိ Mri, v. to be futile, to be made ineffective, to be without result.
- မြိခသို၊ မြိထသို Mri khadi, Mri thadi, adj. futile, without effect.
- မြိထသိုင် Mri thadoin, v. to loose pace by dashing the foot.
- မြိထစိုပ် Mri thabäp, v. to be hindered. (ဆေဝ်ဒပ်၊ ကြတ်ဒွါ)
- မြိပတ် Mri pòt, v. to be destroyed, lost; to be corrupted. Of wipot, infra.
- မြိမန်၊ မြိမန် Mri mròm, Mrèm mròn, v. to take care of, to foster.
- မြိပ် Mrèp, n. a wink, 10 of which are equal to one nara.
- မြိ Mri, n. a kind of cake made of cooked rice fried.
- မြိ Mrèm, v. to be pretty, handsome.
- မြိဆဲ၊ မြိညာ၊ မြိညွင် Mrèm chai, Mrèm hnyā, Mrèm sung, v. to be pretty, handsome, arrayed, adorned.
- မြိသအီ Mrèm sa-ī, v. to take care of, to attend.
- မြိ၊ မြိ၊ မြိအတာ Mru, Mru pra, Mru atā, n. defences, fortifications.
- မြိတဲ Mru tai, n. a stockade, a fortified camp.
- မြိန် Mrun, n. intestinal worms.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မြေကံ	Mròit, n. red pepper, chillies; the chilli plant.
မြေကံခွိတ်	Mròit khamèh, n. black pepper.
မြေကံဝ	Mròit we, n. a variety of the chilli plant.
မြေကံဒွပ်	Mròit kwò, n. a creeper used in medicine.
မြေကံ	Mrü, n. a fence made of small upright posts.
မြေကံ	mrok, n. a trick, a stratagem.
မြေကံဟ်	Mroh, v. to approve, to appraise.
မြေကံဟ်ကိုဝ်တံသမတ်ပြ	Mroh kä cät samot preo, approved of by a young woman.
မြေကံ	Mreo, v, to renew vigour, to freshen up.
မြေကံဝံ	Mreo wu', adv. thus, after this manner.
မြေကံ	Mròm mreo, v. to renew strength, as after an illness.
မြေကံ	Mrom mrai, v. to recuperate.
မြေကံ၊ မြေကံမတ်	Mlait, Mlait mot, v. to open the eyes.
မြေကံမဲ့	Mlait moa, v. to lift up the eyes, to look.
မြေကံ	Mli, v. to hate.
မြေကံ	Mläk, n. dirt, filth, pollution, sin, guilt, desire.
မြေကံ	Mlü, n. jasmine.
မြေကံ	Moa, v. to look, to observe. See Samoa (သမဲ့)
မြေကံ	Moa, n. a one.
မြေကံချီန်ခကာ	Moa chän khana, adv. suddenly.
မြေကံကောံ၊ မြေကံဟန်၊ မြေကံ	Moa kekom, Moa hān, Moa co', adv. on one company, together with.
မြေကံ-မြေကံ	Moa co' Moa co', one part .... another part.
မြေကံသင်မြေကံ	Moa dung moa leko', adj. foreign; n. a foreign land.
မြေကံမြေကံ	Moa temrip, adv. immediately.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မွဲနဲတုန်	Moa noa taun, <i>adj.</i> again, moreover.
မွဲပါင်	Moa pain, <i>n.</i> a mouthful.
မွဲလှိုတ်	Moa lengit, <i>n.</i> as much as is swallowed at one time.
မွဲလတ်၊ မွဲဝါ	Moa lih, Moa wē, <i>adv.</i> once, one time.
မွဲလှိုတ်၊ မွဲဝါ	Moa lih plòn, Moa wē plòn, <i>adv.</i> again, further, moreover.
မွဲဝါဝဲ	Moa wē thò, <i>adv.</i> all at once.
မွဲသွိုင်	Moa fwung, <i>n.</i> a drink, a dose, as of medicine.
ကိုးသွိုင်သွိုင်ညီ	Kä dait moa fwung nyi, give me a drink please.
မှ	Hma, <i>v.</i> to be rotten.
မှင်	Hmang, <i>n.</i> a casket, a wicker work box.
မှတ်	Hmot, <i>v.</i> to put forth effort, used mostly with other verbs; <i>n.</i> touchstone.
မှတ်ကောတ်	Hmot kēt, <i>v.</i> to endeavor.
မှတ်ခေင်	Hmot khadang, <i>v.</i> to be insistent.
မှတ်ပိုင်လန်	Hmot käng lephòh, <i>v.</i> to diligently take to oneself.
မှတ်ဖျတ်ဖျတ်ဖ	Hmot chòh phut phāo, <i>v.</i> to put forth effort, to endeavor.
မှတ်ပွဲ	Hmot pataui, <i>v.</i> to effect with effort, to be diligent.
ဝေံကုသိုမှတ်ပွဲလိုင်လင်ညီ	Thò kausä hmot pataui kelänglò nyi, grow diligently in good works.
မှတ်လှတ်	Hmot lengòt, <i>v.</i> to exert oneself, to practise diligently.
မှာ	Hmā, <i>v.</i> (1) to miss the mark, to go astray, to be forgetful; (2) (P. mahā), <i>n.</i> Great one, lord; <i>adj.</i> great in composition with names and nouns generally; (3) <i>n.</i> a craftsman, a worker, a player (in comp).
မှာကျသင်	Hmā kanau sang, <i>n.</i> a conch shell player.
မှာဂေါတမ	Hmā kütama, <i>n.</i> Lord Gotama.
မှာဇန်	Hmā còn (P. mahājano), <i>n.</i> men in general.
မှာပုဂံကံ	Hmā pawauk ko', <i>n.</i> a pearl necklace.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

မှာဘုတ်	Hmā phut (P. mahābhūto), n. a principal element.
မှာရာ	Hmā rē, v. to err, to go astray.
မှာလက္ခံမီ	Hmā Lakkhummi, n. Lakshmi.
မှာဝင်	Hmāwò, n. Mahāvaggo, one of the Vinayas.
မှာသွိတ်	Hmāsamèt (P. mahāsamuddo), n. the sea, the ocean.
မှာသွိတ်ခြာ	Hmāsamètkrē (Skt. mahāsamudra), n. the sea, the ocean.
မှာလီ	Mālim, n. a pilot, in present day usage, a ship's officer.
ရေိုက်မှာလီတီအကောင်ကျာ	Therāk mālim teim tekī kyā, according to the pilot who knows the wind's ways.
မှာ၊ မှာပူ	Hmai, Hmai padū, adj. rotten, useless.
မှာမှ	Hmai hma, v. to be rotten, corrupt.
မိန် (ကိန်)	Hmèn (Kamèn), n. a nephew or niece.
မှာက်	Hmauk, n. measles; v. to peep, to look from a confined space.
မှာက်ရိုင်	Hmauk ròng, v. to peep out as from a window.
မဲ့	Hmui, adj. yielding, bending.
ချိန်မဲ့	Dän hmui, adj. soft, tender, yielding.
မဲ့ဝဲ	Hmui kewui, v. to bend and swing as the branches of a tree.
မေအိ	Hme', n. a tick.
မေဟ်	Hmèh, n. a name given to common rice to distinguish it from the glutinous kind.
မောင်မှ	Mong ma, n. palace women.
မောင်၊ မောင်အာ၊ မောမှ	Hmo, Hmo ce, Hmo hma, v. to be gratified, to be satisfied.
မဲ့အကား	Hmoa akah, n. the sky.
ယ	Ye, the twenty-sixth consonant of the Mon alphabet.
ယ	Ye, n. the wax of the dammer-bee: this mixed with earth-oil or wood-oil is used as a substitute for pitch; pers. pron. you.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ယတဝ်ဂွပ်	Ye tò klò, n. the gum of the "lard shorea" tree, resin.
ယက်	Yeak, n. smoke.
ယက္ခ	Yeakkha (P), n. a <i>yakkha</i> , a supernatural being.
ယင်	Yeang, sign of the nominative case in word for word translated from the Pāli.
ယင်မံင်	Yeang mong, n. a pelican.
ယတ်	Yot (Skt. <i>yajñ</i>), n. a sacrifice.
ယတ်ပရောဟိတ်	Yot paraohèt (P. <i>purohito</i>), n. a Jewish priest.
ယတိ	Yetei (P), n. measure (in verse), rhythm, caesura.
ယထ	Yethāo, n. an old man.
ယန်	Yòn, n. (1) a flowering plant; (2) weaving; (3) (<i>yantam</i>), a magical diagram, a vehicle.
ဖျေယန်	Phyeh yon, v. to take a magical diagram.
ယန္တစက်	Yònta cak (P. <i>yantam & cakkam</i>), n. an implement.
ယန်ပကဲ၊ ယန်မကဲ	Yòn pakoa, Yòn me takoa, n. a machine, an engine.
ယန်မတ်	Yòn mot, n. a collyrium, an eyesalve.
ယန်သေ(သော်)	Yòn sè, n. weaver.
ယဗြ	Yepreo, n. an old woman.
ယမိက်	Yemoit (P. <i>yamakam</i>), n. one of the <i>Abhidhammas</i> .
ယမုနာ	Yamunā, n. the river <i>Jumna</i> .
ယျယျာ	Yemu yemē, n. whatever name.
ယဟ်၊ ယှ	Yòh (P. <i>yaso</i>), v. to be famed, to be famous.
ကပ္ပိလဂုံချင်မယှတ်	Kòppilawòh dung me yòh tào, <i>Kapilavastu</i> , a city known to fame.
ယရဲပွဲကာလမွဲ	Yereo padoa kāla moa, adv. or conj. whenever.
ယဝါ	Yewēm, n. weeping, lamentation.
ယဝီ	Yewēm, n. a breath, a breathing.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ယဝိုတိတ်	Yewēm tèt, n. an exhalation.
ယဝိုလုပ်	Yewēm lup, n. an inhalation.
ယဝ်၊ ယဝ်ရ	Yò, Yò ra, conj. if.
ယသ	Yasa (P), n. fame, reputation.
ယသယဝ်၊ ယတ်သွတ်	Yòtsapòt (P. yaso & patti), n. pleasure, enjoyment; property, possession.
ယာ	Yē, v. to lift up, to raise; n. a sail of a boat or ship.
ယာကြာ	Yē krā, v. to proceed, to move on (honorific).
ယာကြာကျင်	Yē krā klung, v. to make a progress toward the speaker.
ယာကြာအာ	Yē krā ā, v. to make a progress away from the speaker.
ယတ်	Yait, v. to pound.
ယတ်ဩဝါ၊ ယတ်သွံ	Yait soe', v. to husk and clean rice by pounding.
ယတ်သြး	Yait soeh (Yait sah), v. to clean rice by pounding.
ယာဂု	Yēku (P), n. gruel.
ယာဂုဖုန်ဗဒ်	Yēku phadòn petò, n. gruel made with the kernel of the jujube fruit.
ယာတ်	Yāt, n. cloth, clothing.
ယာတ်ကမင်	Yāt kamò (P. kambalam), n. a blanket, a mat.
ယာတ်ကသီကရး	Yāt kasēika reh, n. Benares cloth.
ယာတ်ကာန်	Yāt kān, n. linen.
ယာတ်ကွီဒလိုန်	Yāt klèm telün, n. sackcloth.
ယာတ်ကာသာဝ	Yāt kāsāwa (P. kāsāvo), n. the yellow robes of a Buddhist monk.
ယာတ်ကွင်	Yāt kabang, n. a foreign cloth, Lit. sea borne cloth.
ယာတ်ကွင်ယာတ်ယန်	Yāt kabang yāt yòn, n. foreign cloth and homespun.
ယာတ်ခေါမတ္တရး	Yāt khaomakka reh, n. linen cloth.
ယာတ်ဂ	Yāt ke, n. a blanket.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ယာတ်စနေဟ်၊ ယာတ်တနေံ   Yāt caneh, Yāt taneh, n. an upper-garment, a shawl.
- ယာတ်ဖိုတ်တဲ   Yāt cüt toa, n. a towel.
- ယာတ်ဖိုတ်မုက်   Yāt cüt muk, n. a handkerchief, a serviette.
- ယာတ်စရိုတ်၊ ယာတ်ဇျာတ်   Yāt carat, Yāt dot, n. a cloth worn on the breasts.
- ယာတ်တသော်သို   Yāt tasok sä, n. woolen cloth, tweed.
- ယာတ်တမြဲ   Yāt tamròm, n. coarse cloth.
- ယာတ်ဒုကူလ၊ ယာတ်ဒုကူလဒိပ်   Yāt tukūla (P. dukūlam),   Yāt tukūla tip (P. dukūlam
& dibbam), n. fine cloth.
- ယာတ်ပိက်   Yāt poit, n. cotton cloth.
- ယာတ်ပျဲ   Yāt plau, n. wax-cloth, American cloth.
- ယာတ်ဖေင်   Yāt pheang, n. a cloak.
- ယာတ်ပျိုက်   Yāt pewäk, n. clothing, garments.
- ယာတ်မန်ကောံကု(ကောံ)တောင်ခေါမ   Yāt me hnāo kom kau to khaoma, hempen cloth.
- ယာတ်သွတ်   Yāt hmait, n. a rag, a duster.
- ယာတ်ယန်   Yāt yòn, n. homespun.
- ယာတ်လွတ်သ္မာ   Yāt lemāt ahā, n. monkish robes.
- ယာတ်လတက်   Yāt letak, n. clothing, a garment, a blanket or sleeping-cloth.
- ယာတ်လး၊ ယာတ်စိင်   Yāt leh, Yāt còng, n. sheet.
- ယာတ်လးလွက်   Yāt leh lepòk, n. a table-cloth.
- ယာတ်လွက်   Yāt lewòk, n. the yellow robes worn by the monks.
- ယာတ်သင်မာန်   Yāt sang mān, n. a coarse cloth of some kind.
- ယာတ်သကောပ်ဆု   Yāt sako chu, n.   linen (at one place), though one would think of
some coarser cloth.
- ယာတ်သုတ်   Yāt saut, n. silken stuff or cloth.
- ယာတ်သ္မုက်မြဲ   Yāt sanauk proa, n. a cloak for the rainy season.
- ယာတ်အင်သဒကုတ်   Yāt angsa tekut (P. amso), n. a cloth.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ယာတ်ဥပ်	Yāt up, n. a blanket, a coverlet.
ယာန်၊ ယာန်ဖျိုက်	Yān (P. yānam), Yān phadāk, n. a vehicle, an equipage, a mount.
ယာန်စိင်	Yān coin, n. travel by elephant.
ယာန်ချေဟ်	Yān cheh, n. horseback.
ယာမ	Yēme, n. a sweet drink made with any sourish fruit such as lime, tamarind, etc, and plenty of sugar.
ယာမ်	Yām (P. yāmo), n. a watch of three hours, a quarter of a day or night.
ယံ	Yēm (P. yāmo), adv. at the time, as soon as.
ယံ..ဗက်	Yēm... peak, adv. as soon as.
ယံမိင်ဂလာန်သို့ဗက်	Yēm moin kelan hmoim peak, as soon as he heard what the prince said.
ယံဗွတ်	Yēm penot, adv. just, about.
ယံရ	Yēm ra, conj. if.
ယံ၊ ယံဂတပ်၊ ယံဂအတ်၊ ယံဖေဝါဝ်ရမတ်၊ ယံဟီ	Yēm, Yēm ketò, Yēm ke-òt, Yēm cewo
	remot, Yēm hī, v. to weep, to cry.
ယံတမိက်၊ ယံဂြဟ်	Yēm tamoit, Yēm kròh, v. to weep or cry with sobbing.
ယံဒမာန်	Yēm temān, v. to wail, lament.
ယံ	Yai, n. a mother.
ယံတ	Yai ta, n. parents, Lit. mother and father.
ယံသွီ	Yai fwām, n. a stepmother.
ယာယီ	Yāyī (P), adj. temporary, for a time only.
ယိပ်ယာပ်	Yip yēp (P. yāpanam), v. to have sufficiency.
ယုဂန်ခရ်	Yukònthò (P. yugandharo), n. one of the seven great mountains and the nearest to Mt. Meru.
ယုတ်	Yut, v. to be mean, to be depraved, to be less, to diminish.
ယုတ်ကလုံက်အာ	Yut kalòk-ā, v. to diminish, to shrink.
ယုတ်ဒေက်အာ	Yut tòit ā, v. to be deficient, wanting, less than.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ယုတ်မာ	Yut mē, v. to be mean, vile, depraved, wicked.
ယုတ်အာ	Yut ā, v. to decrease.
ယုတ္တိ	Yuttei (P), n. credibility, use, fitness.
ယုဒ္ဓါ ယုဒ္ဓနက	Yutthe, Yuttheneka (P), n. war, conflict.
ယူ၊ ယူယတ်	Yū, Yū yait, v. to hop, to skip.
ယူသလတ်	Yū salait, v. to leap, dance.
ယဲ	Yoa, v. to be ill, to be sick; n. illness, sickness, disease.
ယဲကတောတ်	Yoa katot, n. a pustule, a pimple.
ယဲကလောံကလေန်	Yoa kaloe' kalen, n. a tumour.
ယဲကသဒ်	Yoa kaso', n. a lung disease.
ယဲကသံက်	Yoa kasòk, n. ringworm.
ယဲကံ	Yoa ko', n. sore throat, any disease of the throat.
ယဲကာလ	Yoa kāla, n. an epidemic disease, a pestilence, often applied to cholera.
ယဲကောန်တုံ	Yoa kon tamo', n. heart-disease.
ယဲကျိပ်ဂီ	Yoa kadäp ki, n. the headache.
ယဲကျဲလိင်မဂုတ်	Yoa kamai loin me kuh, n. elephantiasis of the scrotum.
ယဲကျင်ကွတ်	Yoa klang kamot, n. disease of the kidney; bile.
ယဲကျွန်	Yoa klòn, n. hernia.
ယဲခတုက်ကျိက်	Yoa khatauk kloit, n. epilepsy.
ယဲခဲဒုတ်	Yoa khaitut, n. the leprosy.
ယဲခွဲက်	Yoa khanok, n. the itch.
ယဲခွင်ဂုတ်	Yoa khamang kuh, n. the mumps.
ယဲဂိတ်အတိသရ	Yoa kekit atisara, n. dysentery.
ယဲဂွံ	Yoa kemtāo, n. inflammation.
ယဲဂန္ဓမာလာ	Yoa kònthe mēlā, n. cancer?

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ယဲဂုဟ်	Yoa kuh, n. a swelling.
ယဲဂွိုင်ဂိ	Yoa kenoin ki, n. the lumbago.
ယဲဂျိ	Yoa kyi, n. poisoning.
ယဲဂြိုဟ်ဇတဝ်	Yoa kruh cetò, n. palpitation of the heart.
ယဲဋ္ဌာန်	Yoa ngan, n. a class of virulent diseases.
ယဲစမတသံက်	Yoa cama tasok, n. ringworm.
ယဲစမအိက်	Yoa cama oit, n. whitlow.
ယဲစော်ဇော်	Yoa cok hnok, n. scabies, herpes.
ယဲစွန်စလှီ	Yoa calòn calē, n. a cutaneous disease, dry leprosy.
ယဲရှ်ချံ၊ ယဲဇီချံ	Yoa còh chām, Yoa ci chām, n. a cold, a cold in the head.
ယဲဇီဒသာ	Yoa cītesā, n. cholera.
ယဲဇုတ်မကပ်	Yoa cut me kò, n. a fracture.
ယဲဇိုင်တချိန်	Yoa cäng tadäp, n. elephantiasis of the leg.
ယဲတကီ၊ ယဲတို့	Yoa tanèm, Yoa panèm, n. a kind of leprosy.
ယဲတမြိုက်	Yoa tamräk, n. elephantiasis of the scrotum.
ယဲတံက်ကိုတ်	Yoa tong kät, n. the venereal disease.
ယဲတူဒလဲ	Yoa tetāū talai, n. inflammation.
ယဲဒုလာဩ	Yoa tulā sāo, n. urinary disease.
ယဲဒုလာ	Yoa tūlā, n. rheumatism.
ယဲပရန်	Yoa paro', n. insanity.
ယဲပင်	Yoa pung, n. dengue fever.
ယဲပူကံက်	Yoa pūnòk, n. a cutaneous disease, yaws.
ယဲပူနံ	Yoa pāūmoh, n. sorrow, mourning.
ယဲပိုင်ဇိုင်တဲမကပ်	Yoa pangòp cäng tao me me kò, n. dislocation.
ယဲပြင်ကီ	Yoa prang nē, n. a kind of leprosy.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ယဲဝှိ	Yoa plei, n. disease of the spleen.
ယဲဖုဒ်	Yoa phado', n. a swelling, tumour.
ယဲဖေကို(ယဲဖေ့)၊ ယဲဖေ့သျှာကွဲ၊ ယဲသျှာကွဲ၊ ယဲဖျာဂြိုင်	Yoa phaneh, Yoa phaneh syā kaddò, Yoa syā kaddò, Yoa phayā kläng, n. gravel, stone in the bladder.
ယဲမင်သရိတ်	Yoa meang sarät, n. hemorrhoids, pile.
ယဲမတ်၊ ယဲမတ်တုံ	Yoa mot, Yoa mot tano', n. ophthalmia, cataract of the eye.
ယဲမတ်သပါ	Yoa mot sapā, n. dimness of the vision.
ယဲမထအံ	Yoa me the-o', n. vomiting, sickness, nausea.
ယဲမဖုဒ်တိုန်	Yoa me pedo' täñ, n. a blister, a swelling of the skin.
ယဲမာဂက္ကု	Yoa me konu (P. gando), n. fistula, a chronic abscess.
ယဲမုတ္တကြိတ်	Yoa muttakrit, n. stricture of the urethra.
ယဲမုတ်	Yoa muh, n. nasal catarrh.
ယဲမုတ်ကြိတ်ဂိ	Yoa muh kruh ki, n. dyspepsia.
ယဲမုတ်၊ ယဲသွတ်	Yoa hmot, n. the asthma.
ယဲရောဂါ	Yoa rukē (P. rogo), n. disease, sickness.
ယဲလဟုတ်ဖျန်ဆီ	Yoa lehut phyun chim, n. phthisis.
ယဲသညာ	Yoa sonnya, n. nasal catarrh.
ယဲသတုက်ကွိတ်	Yoa satauk kloit, n. epilepsy.
ယဲသ	Yoa sa, adv. very, exceedingly, Lit. ills and sores.
ဂြိုင်သန်ယဲသ	Klang son yoa sa, in great numbers.
ယဲသရ	Yoa sara, n. ulceration.
ယဲသမတ်၊ ယဲကျာအာမ်ဗတ်	Yoa samot, Yoa kya ambat, n. colic, rheumatism.
ယဲသိုကောတ်၊ ယဲသိုပွတ်	Yoa hei kamot, Yoa hei pamot, n. menstrual disease.
ယဲသုက်	Yoa sadak, n. a cough, a cold.
ယဲသုက်ကြိတ်	Yoa sadak sarät, n. phthisis.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ယဲသုတ်	Yoa sadòt, n. a pustule, a pimple.
ယဲအင်	Yoa ang, n. rupture in children.
ယဲအတိသရ	Yoa atisara, n. diarrhea, bloody flux.
ယဲစင်သိုက်	Yoa bang säk, n. chronic nasal catarrh.
ယောက်၊ ယော်ဒေါ်	Yok, Yoa tok, v. to raise, to lift up, to promote, exalt.
ယောဂ	Yoke (P), n. junction, attachment.
ယောဂပန်	Yoke pòn, the four <i>yogas</i> or attachments, namely: to sensual pleasure, to existence, to false doctrine, to ignorance.
ယောက်	Yok, n. a measure of distance.
ယောဂီ	Yuki (P), n. an ascetic, a fakir.
ယောင်	Yong, v. to be wanting, to swerve, to turn aside.
ယောင်စိုတ်	Yong cät, adv. consciously.
ယောင်ပျံ့မှ	Yong pai hmai hma, v. to be corrupt.
ယောင်မှာ	Yong mhā, v. to err, to go astray.
ယောင်ယာ	Yong yē, v. to be depraved.
ယောင်အာ	Yong ā, v. to withdraw, to degenerate.
ယောဇနာ	Yucenē (P), n. a measure of distance equal to eight miles according to Childers.
ယောန်	Yon, v. to be cautious, to exercise caution.
ဒို့ယောန်စေ့အာ	Tengi yon cih ā, go down cautiously.
ယောန်လုပ်	Yon lup, v. to enter cautiously.
ယောန်အာ	Yon ā, v. to proceed with caution.
ယောင်	Yop, v. to be over ripe, of fruit.
ယောံ	Yom, v. to be dark.
ယံ	Yeo, n. a brother-in-law, the elder brother of a husband or a wife, or the husband of an elder sister.
ယံစိုင်	Yeo phäng, n. a spider.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ယံင်ကွ   Yeo phäng kla, n. a tarantula.
- ယံက်၊ ယံက်ခွက်   Yòk, Yòk tenòk, n. a cooking spoon, a ladle.
- ယံင်စိုတ်   Yong cät, v. to distrust.
- ယး   Yeh, v. to shine, to give light; **adv.** tomorrow, at dawn; closing particle.
- ယးကျပ်စလ္လလင်တံ့   Yeh kyait cao ci saka leko tamo',   at dawn the **Buddha** returned and cleaned **His** teeth at the grotto.
- သို့ပိပနိတဲရယး   Hmoin poi pa kemei tau ra yeh, our ruler has become a monk, it seems.
- ယးတတ၊ လီယး   Yeh keta, Līyeh, n. the morrow; **adv.** tomorrow.
- ယးတမး   Yeh tamah, v. to be light, to give light.
- ယိုက်   Yäk, v. (1) to carry, to raise, to exalt; (2) to deceive, to cheat.
- ယိုက်ဂုန်   Yäk kun, v. to honour.
- ယိုက်ခိုက်   Yäk täk, v. to honour, to reverence, to promote.
- ယိုက်ခွော်   Yäk tenok, v. to raise the hood, as a serpent.
- ယိုက်ပျိုန်   Yäk patän, v. to lift up, to assist.
- ယိုက်ပျိုန်ကေ   Yäk patän cekau, v. to deceive, to cheat, to use hypocrisy.
- ယိုက်ပျိုန်အယော   Yäk patän ayü, v. to be haughty, proud, to be contemptuous.
- ယိုက်မာန၊ ယိုက်မာန်   Yäk mene, Yäk mǎn, v. to be proud, arrogant, contemptuous.
- ယိုတ်   Yüt, v. to move, to shake.
- တိဇွော်ချီယိုတ်   Tei hnok chi yüt, the earth shook.
- ယိုပ်ယာပ်   Yüp yēp (P. yāpanam), v. to have enough, to get a living.
- ယို   Yēm, v. to breathe, to draw air into the nose; **n.** **Yama**, the ruler of the infernal regions, Death.
- သို့ယို   Hmoin yēm, **n.** **Yama**. (This is the more usual form).
- ယိုဇော်၊ ယိုလုပ်   Yēm cih, Yēm lup, v. to inhale, to breathe in.
- ယိုတိတ်၊ ယိုတိုန်   Yēm tèt, Yēm tǎn, v. to exhale, to breathe out.
- ယိုလုပ်ယိုတိတ်   Yēm lup yēm tit, **adj.** breathing, living.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ယိုဝ်၊ ယို	Yü, v. to carry on the head.
ယိုစော၊ ယိုသစာ	Yü khacā, Yü sacā, v. to take an oath on a sacred book.
ယိုဂုန်	Yü kun, v. to acknowledge indebtedness.
ယိုထ	Yü tha, v. to bear up, to reverence.
ယိုဟ်	Yüh, n. fruits preserved in sugar.
ယိုဟ်သွန်	Yüh sabòn, n. fruits preserved in sugar and squeezed dry.
ယျ	Yemu, n. a name.
ကိုဝ်ယျ	Kä yemu, v. to give a name.
ယျယျာ	Yemu yemē, n. names.
ယျင်	Yang (S), n. kind, sort.
ယျယောင်	Yu yong (S), v. to inflame against, to incite.
ယျော်ယျော်	Yok yo (S), v. to flatter, to praise.
ယျိုန်	Yün (S), adv. indeed.
ယျ	Yereo, adj. any.
ယျသးမွဲ	Yereo nyeh moa, whosoever.
ယွံ	Yu', adv. yes, also used in beginning a formal address.
ရ	Re, the twenty-seven consonant of the Mon alphabet.
ရ	Ra, v. a assertive, closing the sentence, in questions it precedes the interrogative particle, also used with the imperative.
ရသွံ	Ra soe', v. an expressive of surprise or interrogation.
ဟွံမွဲရသွံ	Hu' moa ra soe', oh, there is none!
ရက္ခိတ	Rakkhita (P), adj. protected.
ရက္ခိဟ်	Rekoeh (Skt. rakshasa), n. a demon, an ogre. They are said to have staring eyes, hair standing on end, bellies, and spreading tusks. They are said to come out of the water and are otherwise named kalok dait , water demons.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ရင် (ရှင်) Rang (rung), n. a building, as house, shop, court.
- ရင် Reang, v. (1) to stand in a row, to be together; (2) to bring.
- သို့ရင်မွဲစုံ Hei reang moa coe', neighbouring houses, neighbours.
- ရင်တွင်၊ ရင်တွင်ကို၊ ရင်တွင်နှင့် Reang talung, Reang talung kä, Reang talung neang, v. to convey, to bring.
- ရင်မွဲဟံ Reang pakom, v. to bring together.
- ရင်ညွံ Reang sako', adv. mutually, one with another.
- ရင်တာ Reang tā, n. a palisade outside a fortification.
- ရတောန်ရကောန် Recon renon, adv. with musical sound, as the tingling of **Pagoda** bells or the singing of birds.
- ပြုရတောန်ရကောန် Pru ru recon renon, v. to make melodious sound.
- ရဇ္ဇ Rotce (P), n. royal.
- ရည Ronnya (P. araññam), n. a forest, a wood.
- ရတ် Ròt, n. a floor beam, (P. ratanam), a precious stone, anything precious; v. to reap.
- ရတ်ဂျပြကာ Ròt thaphòh prakā, n. the seven precious things, viz:
- စက္က၊ နိဂါ၊ ဗြ Cakka, Mnoit, Preo, the wheel of the empire, the gem, the empress.
- စိင်၊ ချေ၊ ဂဟပတိ၊ ပရိနယကရတ် Coin, Cheh, Kehapatei, Parineyakaròt, the elephant, the horse, the retinue of householders, the crown prince.
- ရတ်ဒစိတ် Ròt tecit, n. the nine **ratanas** or precious things. I subjoin a list of these given in the poetical work **Lik Smin Asah**.
- ဟေမ Hēma (P), gold.
- ရာဇိ Rēci (P. rajatam), silver.
- မနိ Mani (P), gems, as sapphire, ruby etc.
- မုတ္တ Mutta (P), pearl.
- ဝေလု Wēlu (P. veluriyam), cat's eye.
- သေလ္လာ Sēllā, coral.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကျေမတ်	Kūmut (Skt. gomeda?), topaz.
ဖုဿရာ	Phutsarā (Skt. vajra?), sapphire.
မြ	Mre (Skt. marakata), emerald. It will be seen that the first six and the last agree with the seven <i>ratanas</i> of Childers. See Pali Dictionary, article Ratanam.
ရတီပိ	Rot pei, the three gems or objects of veneration of the Buddhists, namely, the Buddha, the doctrine, and the assembly.
ရတ္တရာဇိ	Ròttha rēci (P. rattham rājīyam), n. a kingly realm.
ရတိ	Rati (P), n. pleasure, love, attachment, desire.
ရထ	Retha, n. an interpretation, the vernacular.
ရန်	Ròn, v. to consider, to regard, to have regard to.
ဟုံရန်ဟုံပကာ	Hu' ròn hu' pa kā, indifferent, taking no heed to consequences.
ရန်ကီ	Ròn kā, v. (1) to have regard to, to have reference to, to have relation to.
ရနက်	Renauk, v. (1) to be full; (2) to be concealed, hidden.
ရနက်ဗွန်	Renauk petòn, v. to be concealed, hidden.
ရနက်ပပင်	Renauk pepòin, v. to fill, to fulfill.
ရပ်	Ròp, v. to take hold of, to use.
ရပ်ကွာတ်	Ròp kanāt, v. to take hold of.
ရပ်စပ်	Ròp còp, v. to make use of, to spend.
ရပ်နိုင်	Ròp cäng, v. to geld, to castrate. (ဝအး)
ရပ်ထပ်	Ròp thò, v. to gild, to lay on gold leaf.
ရပ်လက်ဗန်၊ ရပ်ဝင်လက်ဗန်	Ròp leak pòn, Ròp wòin leak pòn, v. to wrestle, to hold a wrestling contest.
ရပ်သွပ်	Ròp hnī, v. to direct the course of a vessel, to steer.
ရမတ်	Remot, n. tears.
ရမ္မာ	Ròmmā, n. clogwood.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ရမ္ပင် (ရမ်သာင်)	Remsain, n. a sound, the voice.
ရမ္ပင်ကွဲ	Remsain klah, n. a distinct utterance, clear articulation.
ရဝံမ	Ròma, adj. Roman.
ရဝင်ရဉ်	Rawang rawai (S), v. to take heed, to be careful.
ရဟ်၊ ရှိ	Ròh (P. rasa), n. taste, flavor, quality.
ရှိသုဓာသုတ်	Ròh suthē phut (P. rasa, sudhābhojanam), n. ambrosia.
ရသိ	Resei (Skt. rishi), n. a hermit, an anchorite.
ရသိဗြ	Resei preo, n. a female devotee.
ရာ	Rē, n. place, thing.
ရာတရဲမ္ပဲ	Rētarāo moa, whichever road.
ရာကွတ်	Rē kwòt, n. subject of learning, a study.
ရာဂ	Rēke (P), n. human passion, lust.
ရာက်	Rait, n. a cabin or lodge, a temporary house in field or clearing.
ရာင်ချဲ၊ ရာင်ဆဲ	Rain chai, v. to flourish, to prevail; to shine, to be brilliant; to be eminent, to be conspicuous.
ရာဇာ	Rēcē (P), n. a king, a ruler, a rājā.
ရာဇာတွာန်	Rēcē tamān (from tān), n. a clever kind of wattle work.
ရာဇာဒန်	Rēcē tòn, n. punishment, penalty inflicted by governmental authority. See parts.
ရာဇာဒုတ်	Rēcē tut (P. dūto), n. a king's messenger, an envoy.
ရာဇာဓိရာတ်	Rēcēthirāt (P. rājādhirāja), n. a wise or brave king, the name of a famous king of Pegu.
ရာဇာဓိတာ	Rēcēthitā (P), n. a king's daughter.
ရာဇာဓနီ	Rēcēthēnī (P), n. a royal city, the capital of a kingdom.
ရာဇာဓုတ်	Rēcē themāt, n. a lattice on both sides of a road along which the king is to pass.
ရာဇာဝင်	Rēcē weang (P. rājavamsa), n. a history, a chronicle of kings.
ရာဇာဝတ်	Rēcē wòt (P. raja vattha), n. the duties of a ruler.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ရာဇာသာန် Rēcē sān (P. rāja sāsanam), n. a king's letter.
- ရာဇာဘိသောက် Rēcē phisoit (P. rāja abhiseko), n. kingly consecration, coronation.
- ရာဒနာ၊ ရာနော Rētenē, Rēthenē (P. ārāadhanam), n. a wish, a desire; v. to entreat favor.
- ရာဒနာမိတ်၊ ရာနောမိတ် Rētenē moit, Rēthenē moit, v. to wish, to desire, to pray.
- ရာန် Rān, v. to buy.
- ရာန်သ္မိတ် Rān sakāt, v. to be violent, harsh.
- ရာပ် Rēp, n. thicket, covert, refuge.
- ရိပ်ရာပ် Cāp rēp, v. to reach, attain; to obtain.
- ရံ Rēm, n. a thicket, a copse.
- လုပ်ပွဲရံတို့ Lup padoa rēm tām, went into a thicket wood.
- ရံ၊ ရာမိ၊ ရံတိတ် Rēm, Rēm tèt, v. to return to household life, as a monk who has tired of the religious life.
- ရဲ Rai, n. the mustard plant; the radish plant; (S) a Siamese land measure of less than half an acre.
- ရဲကြက် Rai krauk, n. cabbage.
- ရဲသီတိတ် Rai sēithòt (P. siddhattho), n. mustard.
- ကျွင်းရဲသီတိတ် Klòin rai sēithòt, n. mustard oil.
- ရဲရိန် Raicün (Skt), n. a scented wood.
- ရဲဇာတ် Rai cemat, n. lattice. Of rēcē themāt supra.
- ရဲတံင်ခေါန် Rai tòng khon, n. bunting.
- ရဲရှာတ်၊ ရဲသာတ် Rai sāt, v. to be severed from, to be different from; **adj.** uncommon, rare.
- ရာသီ Rēsēī (P), n. a sign of the zodiac.
- စုံစါရာသီ Còh bā rēsēī, the twelve signs of the zodiac.
- ရာဟု Rēhau, n. Rāhu, the name of an **Asura** who causes eclipses.
- ရိ Ri, n. a pestle, an axle.
- ရိက္ခိ Ri kwī, n. the axle of a cart or carriage.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ရိတဲ	Ri toa, n. a pestle.
ရိပွတ်	Ri panòh, n. the stem that passes through the jack-fruit.
ရိုင်	Roin, v. to be hot, peppery.
ရိုင်တ္တင်	Roin katang, v. to be harsh, severe, to be pungent, acrid.
ရိတာ	Ritā, n. a yellow orpiment.
ရိပ်တီ	Rip teim, v. to have a slight knowledge of, to conjecture.
ရိသိ	Riwei (Skt), n. an anchorite.
ရု	Ru, v. to make a sound; n. a sound.
ရုဂ်ဒ	Ru kòh te, the equivalent of the Pali iti (ကတိ), thus.
ရုက္ခ	Raukkha (P), n. a tree.
ရုက္ခဇီ	Raukkha cū (P. rukkhajivo), n. a spirit, or demon of the woods.
ရုင်	Rung, n. a shed, booth, any building, a court house; v. to put on, as a monk's upper garment.
ရုင်ကွာ့ဒုင်ဒါန်	Rung kanā dait tān, n. a shed by the roadside where travelers are supplied with water. The two first words of the compound are equivalents, both signifying the shed.
ရုင်ချေ (ရိုင်ချေ)	Rung cheh, n. a stable.
ရုင်ဒုင်သွင်	Rung dait fwung, n. a shed where drinking water is placed.
ရုင်ဒါန်	Rung tān, n. an almshouse.
ရုင်ပန္နသာ	Rung pònāsā (P. paṇṇasālā), n. a hermitage.
ရုင်ပုင်ဇော်	Rung pung hnok, n. a hotel.
ရုင်ပုတ်	Rung pamot, n. a room in a house where a fire is kept.
ရုင်ဈာ	Rung phyā, n. a bazaar or market, a shop.
ရုင်သဂုစ္ဆဝါတိ၊ ရုင်အမှ၊ ရုင်ဝတ်	Rung sakut cawāt, Rung ahmau, Rung wòt, n. a court-house.
ရုင်သမာကွတ်	Rung samā kwòt, n. a workshop.
ရုင်သွောံ၊ ရုင်သွောံသွာ	Rung salom, Rung salom sangā, v. to adjust a (monk's) garment.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ရုန်	Run, v. to be insubordinate, intractable, to pull contrarily, as an animal trying to get loose.
ရုန်မို	Run mü, v. to be wild, out of hand, intractable.
ရုပ်	Rup (P. rūpam), n. form, a picture, an image, a figure.
ရုပ်ဆယကုတ်	Rup cha panaut, n. a doll.
ရုပ်ဇ	Rup ce (P. rūpaja), n. cause of birth.
ရုပ္ပရာ၊ ရုပ္ပ	Ruppatherē, Ruppā (P), adj. having form, beautiful.
ရုပ္ပရီ	Ruppārēm (P. rūpam & ārammanam), n. one of the six objects of sense, form; an appearance, a vision.
ရုပ်ပိုင်သမ္မာ၊ ရုပ်ပိုင်သမ္မ	Rup pung samāū, Rup pung samò, n. one's reflection. See pung khamāū supra.
ရုပ်ဖျန်	Rup pahdun, n. the figure of a bird.
ရုပ်သင်	Rup sait, n. form, appearance, the face, the complexion.
ရုပ်၊ ရုပ်သီ	Rup, Rup sèm, v. to take in anything that has been put out, as things to dry in the sun.
ရုပ်ယာတ်	Rup yāt, v. to take in clothes that has been out to dry.
ရုပ်ဆြဲ	Rup soe', v. to take in paddy that has been laid in the sun.
ရုံ၊ ရုံဂပ်၊ ဂပ်ရုံ	Rum, Rum kòp, Kòp rum, v. to be enough, to be sufficient.
ရို	Rui, v. to choose, to select; n. the common house-fly.
ရိုကော်၊ ရိုကံ၊ ရို၊ ရိုဂွတ်ကော်	Rui kēt, Rui kok, Rui còh, Rui còh kloh kēt, v. to choose, select, take ones choice.
ရိုနက်	Rui nauk, v. to redeem, to ransom.
ရိုဝင်	Rui weang, n. a swarm of flies.
ရိုခိတ်	Rui bāt, v. to pick, to choose.
ရုသံ၊ ရုသံင်	Ru sòm, Ru sòng, v. to make a tumultuous noise; n. a tumult.
ရုရုသံင်သံင်	Ru ru sòng sòng, n. a tumult; adj. tumultuous.
ရောက်	Ròit, v. to cut as one cuts with a knife, to slice.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ရော်ကွာင်   Roit kwain, v. to slice bread.
- ရော်ဖျန်   Roit phyun, v. to cut meat.
- ရော်သော်   Roit sok, v. to cut the hair. This probably goes back to a time when a knife and not scissors was used.
- ရော်   Reang, v. to set in a row, to arrange.
- ရော်ကာန်   Reang kān, v. to bring together, to unite; **adv.** mutually.
- ရော်ကော်   Reang kēt, v. to range round; **adv.** all round.
- ရော်ဗွီလကတ်လပ်   Reang kenyi lekòt lò, v. to set.
- ရော်ဂွေ   Reang kloa, v. to be ranged together.
- တရံပွဲဟောင်စါသွာင်ရော်ဂွေ   Tarao wu' heang bā fwain reang kloa, these two roads branch out in the same way.
- ရော်စေန၊ ရော်ပွါ၊ ရော်ဗြဲက်   Reang cēn, Reang pekē, Reang pròk, v. to put in orderly arrangement.
- ရော်ပု   Reang pu, v. to be arranged in one line so that all can be seen at once.
- ရော်၊ ရော်ဂပ်   Rēt, Rēt kepò, v. to go about, to go round.
- ရော်ကွဲရိုင်   Rēt klai ròng, v. to go about seeking.
- ရော်ချိုင်   Rēt dung, v. to go about the city.
- ရော်   Rēn, n. a sand-fly.
- ရော်   Rēm, v. to leave the priesthood.
- ရော်   Reo, v. to cut up into ribbons, as flesh or fish.
- ရော်စဲ   Reo coa, v. to cut up and put in the sun to dry.
- ရော်ရော်   Rē rot, v. to murmur, to complain.
- ယံပါန်ရော်ရော်   Yēm pān rē rot, he weeping made his complain.
- ရော်သော်   Reh seh, v. to reverence, to worship.
- ရော်   Roa, n. one of a race or tribe, one of a following, a follower, a group, a collection.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ရဲကွာန်	Roa kwan, n. a villager.
ရဲခရေဟ်	Roa khareh, n. a convict, a man in fetters.
ရဲခွာ	Roa khwā, n. a follower, of a man of rank.
ရဲဂူ	Roa kū, n. a gardener.
ရဲညိုင်	Roa dung, n. a citizen.
ရဲပျိုင်	Roa plung, n. a stranger.
ရဲမု	Roa nge, n. a cultivator.
ရဲရး	Roa reh, n. a rustic, a countryman.
ရဲသာ	Roa sā, n. a follower.
ရော	Rao, v. a sign of an indirect question; adv. not chiefly in verse.
မံင်မိပ်ရောပိုင်ညွှတ်လိုင်ရောဍုဟ်	Mong mip rao kwoin stoit hloin rao nguh, he is well without care and is not wakeful in his sleep.
ရော်	Rok, v. to repay.
ရောင်	Rong, v. a. of the future tense, assertive, emphatic.
ရောဓ	Ruthe (P), n. shore, bank.
သွဟ်ရောဓ	Hneh ruthe, n. the haven of peace, Nirvāna.
ရောံ၊ ရောံပြဝါ	Rom, Rom prawā, n. company, companions.
သိုရောံပြဝါဂကူသာကျ	Sām rom prawā kekāū sākya, with companions of the Sākya race.
ရောံဆ	Rom cha, v. to come together as a pair.
မတ်ဒေံလေဟံ့ရောံဆ	Mot deh lē hu' rom cha, his eyes too do not pair.
ရောအိ	Ro', v. to be loose, porous as soil.
ရဲ	Reo, n. a crate; a basket football; adv. like.
ရဲဝံ	Reo wu', thus, like this.
နိတြံညံင်ဂွေင်ရဲညးကွာ	Tòh krauh nyòng kleo kleang reo nyeh klā, he becomes a man like an ox carrying loads in the crates of others. This of a man who has no book learning.

ရဲဝ်	Reo keo, v. to worship.
ရံ	Ròm, n. a scaffold for the support of workmen.
ရဲက်	Ròk, n. a pulley; a tilt hammer; a tilt lever working with a back balance.
ရဲင်	Ròng, v. to look, to behold.
ရဲင်စံင်	Ròng còng, v. to watch over.
ရဲင်စံ	Ròng còm, v. to see, to behold. See here! Look!
ရဲင်မွဲ	Ròng moa, v. to take care of.
ရဲင်လှီ	Ròng lemē, v. to expect, to look for.
ရဲင်လိက်	Ròng loit, v. to study, to apply the mind to books.
ရး	Reh (Skt. <i>rastra</i>), n. a country; the country in distinction from the city.
ကွာန်ရး	Kwān reh, n. a country village, a country district.
ရးနိဂို	Reh nikēm (P. <i>nigamo</i>), n. a kingdom, an empire.
ရးဒေသ၊ ရးပး	Reh tesa (P. <i>deso</i>), Reh pah, n. a country.
ညးရးပး	Nyeh reh pah, n. the inhabitants.
ရိုက်	Räk, v. to be plentiful, to sound as a drum; n. a bag.
ရိုက်ကာန်	Räk kām, n. a gunny-bag.
ရိုက်တိုန်ဂမ္တံ	Räk tǎn kemròm, v. to rattle out a sound.
ရိုက်စံ	Räk phòm, v. to beat a drum.
ရိုက်လလောင်	Räk lelong, v. to sound out.
ရိုင်	Räng, v. to be rude, uncultivated, uncouth; n. a shed, booth, a stable, any building.
ရိုင်ချေ	Räng cheh, n. a stable.
ရိုင်စိင်	Räng coin, n. an elephant shed.
ရိုင်ဇေင်	Räng cemloin ,n. a hall. Like <i>non cemloin</i> , this would seem to be one of the palace buildings.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပွဲရိုင်ခွိုင်နာမုက်ဒိုဟ်ဗွင်တဲသ့စင်ကြဲတ်   Pdoa räng cemloin nā mauk tüh petang taui hmoim cang
kròm tāo, setting his face toward the window the king walked about in
the royal hall.

ရိုင်ဒါန်   Räng tǎn, n. an almshouse.

ရိုင်ပုင်   Räng pung, n. a refectory.

ရိုင်အမှ   Räng ahmau, v. a courthouse, hall of justice.

ရိုတ်   Rüt, n. the *coryphe* or book palm.

ရို   Rëm, v. to help, to run to one's assistance. This is the word used when a cry goes out for help in an emergency.

ရိုအဲညိ   Rëm oa nyi, come and help me.

ရိုအဲ၊ ရိုဖဲ၊ ရိုထံက်၊ ရိုထံက်ပင်၊ ရိုပင်၊ ရိုသဘာ   Rëm co', Rëm thòi, Rëm thòp pang, Rëm peang,
Rëm saphait, v. to render help, to assist. See the parts.

ရိုဟ်   Rüh, v. (1) to count; (2) to pull to pieces; n. a root, a foundation; adj. every.

ရိုဟ်ကွက်   Rüh kanak, n. a tap root, the main root of a tree.

ရိုဟ်ကျာ   Rüh kyā, n. a lateral root.

ရိုဟ်ဂတု   Rüh ketau, adj. monthly.

ရိုဟ်ဂိုတ်   Rüh küt, v. to respect.

ရိုဟ်စ   Rüh ci, v. to reckon, to respect.

ရိုဟ်စုတ်   Rüh camòh, adv. every.

ရိုဟ်စုတ်သီ   Rüh camòh sēi, every uposatha day.

ရိုဟ်ချိုတ်၊ ရိုဟ်တိုက်   Rüh dät, Rüh tāk, n. the foundations of a building.

ရိုဟ်တိုတ်   Rüh toeh, v. to raze, to level with the ground, to destroy.

ရိုဟ်ပလီ   Rüh palām, v. to pull to pieces, to destroy.

ရိုဟ်ထောံ   Rüh thoe', v. to pull down as an old building, or to take off as an old roof.

ရိုဟ်ထဝါ   Rüh thawai, to take ones leg out of the sitting posture.

ရိုဟ်ဒဲဒဲတဲ၊ ရိုဟ်ရိုဟ်တဲ၊ ရိုဟ်တဲ   Rüh tetòh ngoa, Rüh rüh ngoa, Rüh ngoa, adv. daily, every day.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ရိုဟ်ဒန်သွာံ၊ ရိုဟ်သွာံ	Rüh tetòh hnām, Rüh hnām, adv. yearly, every year.
ရိုဟ်ပွဲ	Rüh petòm, adv. nightly, every night.
ရိုဟ်ရင်၊ ရိုဟ်လွိဟ်	Rüh reang, Rüh lemi, v. to number.
ရိုဟ်ဟုံမာန်	Rüh hu' mān, adj. innumerable.
ရိုဟ်အဒိုတ်	Rüh atüt, adv. weekly.
ရှဲ (သဲ)	Sai, v. to be separated, parted.
ရှဲစး	Sai bah, v. to change ones state. See the parts.
ရှဲ	Soa, v. to glide, to sail.
သွဟ်ရောသွတ်ရှဲမှတ်မွဲ	Hnih rüthe samot soa hmot pangoe', glides surely into the haven of rest (Nirvāna).
လ	Le, the twenty-seventh consonant of the Mon alphabet.
လ	Le, n. a grandfather.
လက္ကတ	Le ita, n. a paternal great grandfather.
လထံ	Le tāo, n. an old man.
လပြဲ	Le preo, n. an old woman.
လက်	Lak (P. lakkham), n. a ten thousand.
လက်	Leak, v. to revile, to abuse.
လက်ချဲ	Leak chāo, v. to curse.
လက်ထဲ	Leak thadoa, v. to abuse, to stir up feeling.
လက်ဖါ	Leak phā, v. to revile, abuse.
လက်	Leak, n. side, direction; prep. towards, in the direction of, in composition to form adverbs.
လက်ကန်	Leak kani, n. the day before yesterday.
လက္ကန်	Leak kane', n. yesterday.
လက်ကရဲ	Leak karāo, adv. afterwards; prep. behind, after.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- လက်ကျိုပ်   Leak kadäp, adv.   forward, as on shipboard, in the direction of the bows, towards the head of any body.
- လက်ဂစေင်၊ လက်ဒစေင်   Leak keceang, Leak teceang, adv. sideways.
- လက်ဂတ   Leak keta, adv. forward, in front.
- လက်ဂတး   Leak ketah, adv. wrong side out.
- လက်ဂွင်   Leak keneang, adv. transversely, crosswise.
- လက်တဋ္ဌာ   Leak tangā, adv. supinely, with face up.
- လက်သွပ်   Leak hñī, adv. towards the stern; n. the stern.
- လက်ပါ   Leak pai, n. the left side; adv. on the left.
- လက်ပိုင်   Leak pung, n. the right side; adv. on the right.
- လက်ဗကပ်   Leak pekòp, adv. in prone (pronely), with face down.
- လက်ဗတက်   Leak petak, adv. with head down.
- လက်ပျိုက်   Leak pläk, adv. one end for the other, upside down, outside in, contrariwise.
- လက်လနင်   Leak leneang, adv. transverse, across.
- လက်   Keak (Skt. lagna),   n. point of intersection, point where the sun and the planets rise, a horoscope, the auspicious or lucky moment.
- လက်ကြပ်   Leak krap, n. a sash, an ornament worn on the arm above the elbow.
- လက်ကျိုက်   Leak kläk, n. dust, pollen, powder, dirt, filth.
- လက်ကျိုက်ထုတ်လှောင်   Leak kläk thadak lengeang, n. human passion.
- လက္ခဏာ   Leakkhanā (P), n. mark, sign, symptom, characteristic.
- လက္ခမီ   Leakkhummī (P & Skt), n. Lakshmi, the goddess of prosperity.
- လက်ချပ်   Leak chā, n. a fermented preparation of rice. In **Burma** it seems to be an intoxicant and comes under the scope of the liquor laws. In **Siam** it is a food and is exposed for sale on market stalls and at railway station as well as being made at home for family use.
- လက်ဆိုင်၊ လက်ဆိုင်ပကာ   Leak chòng (Bur), Leak chòng panā, n. a present.
- လက်ထက်   Leak thak, n. the time during which a person lived or flourished.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လက်ပေတ်	Leak pēt, n. dice. (ခတ်ပး)
လက်ပွဲ	Leak plauī, n. boxing, fighting with the fists.
လက်ဗန်	Leak pòn, n. wrestling.
လက်ရာန်	Leak rān, n. some part of fortifications.
လက်သကာ၊ လက်သန်	Leaksana, Leaksòn (Skt. lakshana), n. a characteristic, symptom, sign.
လက်သမာ	Leak samā (Bur), n. artisan, artificer.
လက်	Lekòm, n. the acacia catechu.
လွံ	Leko', n. an island, a piece of ground that is at any time surrounded by water.
လွံဗူး	Leko' peteh, n. to be refuge, to take refuge.
လကာ	Lekā, n. an alternative.
လကောန်တဲ	Lekēn toa, n. the little finger.
လကဲ	Lekoa, v. to hang, to droop.
လကောတ်	Lekot, v. to crumble, to form a sediment; n. a sediment, a paste.
လကောတ်မြှောင်	Lekot mrengo, n. a toilet perfume.
လကံက်	Lekòk, n. a thing that goes round and grips as a bracelet or socket.
လကံက်ခြံ	Lekòk carui, n. a socket, a mortise.
လကံက်ဖိုင်	Lekòk cāng, n. an anklet, or ornamental ankle ring.
လကံက်တဲ	Lekòk toa, n. a bracelet.
လကံက်ခြင်ခံက်	Lekòk kreang pok, n. a bracelet.
လကိုတ်၊ လကိုတ်လရီ၊ လကိုတ်သမ္ဗန်သမ္ဗာတ်	Lekät, Lekät lerēm, Lekät samngòk samngāt, v. to be terrified, to be frightened.
လကိုန်	Lekän, n. species of water lilly.
လကျန်	Leaksòn (Skt. lakshana), n. a characteristic, a sign.
လကိုဟ်	Lekoeh (Skt. rakshasa), n. the same as rekoeh.
လကျာ်	Lekyait, n. a Buddhist monk (col).

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လဂ္ဂန်	Leakkòn, n. love.
လွပ်	Lekò, n. ginger.
လွပ်ဖွေ်	Lekò hnok, n. a herb used in medicine.
လွပ်ပြတ်	Lekò prāt, n. the same.
လင်္ဂါ	Lekē, n. the Gardenia Coronaria.
လဂင်	Lekung, v. to lie across, to lay upon.
လဂင်လန်	Lekung leneang, v. to place transverse.
လူ့၊ လူ	Lekū, v. to be straight, to be opposite, to straighten, to direct, to be upright, to be just.
လူ့မုက်	Lekū mauk, v. to be opposite.
လွှောင်	Leko, n. a mountain stream, a grotto.
လဂီ	Lekēm, n. a pleasant grove.
လဂီလွှောင်	Lekēm leko, n. a cool grotto.
လင်	Leang, v. to melt, to run into liquid.
လင်ဖွေ်	Leang fwo, v. to melt in tears.
လင်သကာ	Leang sakā, adj. pliant.
လင်ကာ	Leangkā, n. a poetry, the guava.
လင်တီ	Leang tēi, n. a hindrance.
လင်ဟေပ်	Leanghè, n. the gibbon. (ကျွဲတဲဟိုင်ဟိုင်မွဲကူ)
လဂုတ်	Lengòt, v. to practice; n. practice.
လဂုပ်	Lengo, n. a pair, a couple.
လဂုန်	Lengait, v. to turn up the face, to look up.
လဂိုက်	Lengoit, n. variant of preceding.
လဂိုတ်	Lengit, v. what one swallows at a time.
လျိုင်	Lengung, v. to be dull.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လဇေတ်	Lengēt, v. to squeeze, to crush.
လဇေတ်၊ လဇေတ်စုံ	Lengot, Lengot cih, v. to diminish, as a swelling.
လဇေတ်	Lengo, v. to worship, to make obeisance by raising the hands over the head the palm being placed together, to make a reverence.
လဇး	Lengeh, n. trappings, caparison.
စိင်ညးအင်္ဂလင်လဇးတုံ	Coin nyeh teak lò lengeh tauí, he having caparisoned the elephant.
ချေသိန္ဒအင်္ဂလင်လဇး	Cheh sintheo teak lò lengeh, saddled the Sindhian horse.
လစ	Leci, n. a lake.
လစအနတတ်	Leci anutòt, n. Anotatto, one of the seven Mahāsaras or great lakes.
လစင်ပစင်	Lecang pebang, v. to be clear, to be bright.
လစိန်	Lecin, n. a ring for the finger, a thimble.
လစိန်စရံက်	Lecin caròk, n. a finger ring.
လစေတ်၊ လစေ်	Lecih, n. region, quarter; side, a part, a fragment.
လစိတ်ကြိုင်	Lecih krëp, the forest side, in the forest.
လစုတ်	Lecut, n. a time, a stroke, a stripe.
လစောတ်လမောင်	Lecot lemo, adj. tractable, submissive.
လစောန်	Lecon, n. summit, extremity, limit.
လစံက်	Lecòk, v. (1) to be black; (2) to add to.
လစံက်ခရီ	Lecòk kharim, adj. greyish.
လစံက်သုပ်ချ	Lecòk dāp dāo, adj. dark green.
လစံင်	Lecong, n. a species of water-lilly.
လစး	Lecah, v. to shine, to glow.
လစးလမး	Lecah lemah, v. to shine, to be radiant.
လဆန်ထီ	Lechòn thi, adv. swiftly. (ပြတ်ပြတ်၊ ခွဲမပြတ်ပြေတ်)
လဆိင်	Lechoin, n. a female dancer.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လရာ၊ လရာဒလူ	Lechū, Lechū telū, v. to reel, to stagger.
လဆောင်၊ ဆောင်လ	Lecho, Chola, adv. sometimes.
လဖ၊ လဖဖေတ်၊ မင်လဖ	Lece, Lece cecot, Meang lece, v. to wait, to tarry.
လဇု	Lecu, n. a grandfather.
လဇုမအံက်	Lecu me-òk, n. a great grandfather.
လဇဲ	Lecui, v. to be late.
လဇဲသက့	Lecui sanui, v. to be behindhand, to be slothful, lazy.
လဇေတ်လမောင်	Lecot lemo, v. to be pliant, meek.
လဇံက်	Lecòk, v. to build tier on tier.
လဇံက်ပြာသာတ်	Lecòk prāsāt, to make a graduated steeple.
လညင်	Lenyang, n. the dry season.
လညာတ်	Lenyāt, n. a view, a sight, what is seen.
လညာတ်ဂတးအာ၊ လညာတ်ဗွတ်	Lenyāt ketah ā, Lenyāt plet, n. wrong views.
လညာတ်မပြဲ	Lenyāt me proa, n. right views.
လဒီလယတ်	Ledī leyòt, v. to dash, to clash, to jar.
လတ်	Lòt, v. to be fresh, not stale.
လတ်လတ်	Lòt lòt, adj. fresh.
လတက်	Letak, v. to dress, to put on clothes.
လတံ	Letait, n. the tongue.
လတံစက်	Letait cak, n. dominion, authority.
လတံဂွံ	Letait kleo, n. a cow's tongue, sassafras and its timber.
လတံပေပ်	Letait pī, n. the mouth-piece of a wind-instrument.
လတံစီ	Letait bī, n. seaweed.
လတုန်	Letaun, n. a time, a turn.
လတုန်ဝါဝံ	letaun we wu', this time, this occasion.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ပိလတုန်	Pei letaun, three times.
လတူ	Letāū, prep. on, above, over, upon; adj. upper.
လတောင်	Leteang, n. a sinew, a muscle.
လတောင်ဇွန်	Leteang hnok, n. a tendon.
လတေံ	Lete, pro. adj. that.
လတိုင်	Letäng, v. to toss up; n. a hole; num. aux.
နရက်ဇွန်-၈-လှိုင်	Nreak hnok tecam letäng, eight principal hells.
လတိုင်ပိုင်	Letäng patän, v. to toss up.
လတိုင်ဝင်	Letäng wòin, v. to toss.
လတိုင်	Letäp, n. dew, fog.
လတိုင်လှောင်	Letäp lemlain, n. dew.
လထံ၊ လထံဗျူ	Lethāo, Lethāo phu, n. an old man.
လဒ	Lete, v. to screen, to shelter, to conceal.
လဒက်သအပ်	Leteak sa-o, v. to grieve, to lament.
လဒက်သအပ်သတ်ဟာမိုတ်တံ	Leteak sa-o sòt hā mnih to', do you grieve for created beings, O men?
လဒပ်	Letòp, v. to sit as a bird on eggs, to hatch, to brood, to meditate in silence.
လဒု	Letu, v. to make a noise, to give forth sound.
လဒေါ၊ လဒံ	Letom, Letòm, v. to rule, govern, to subdue, to pacify, to quiet, to foster.
လဒံကွေ့ပွတ်	Letòm kemtāo pamot, v. to control heat.
လဒံမင်မွဲလပ်	Letòm meang moa lo, v. to foster, nourish, to cherish.
လဒံရး	Letòm reh, v. to exercise authority, to subdue, to control.
လဒံလှီ	Letòm lewī, v. to strenuously exert oneself, to make strenuous exertions.
လဒိုတ်	Letüh, v. to reply, to repay; n. a rebus, an enigma.
လနက်၊ လနက်ခရီ	Leneak, Leneak kharäm, v. to be miry, to sink in mire.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လနင်	Leneang, v. to be transverse, to stand or lie across.
လနဟ်၊ လန်	Lenòh, v. to be idle, lazy, slothful. (လန်= လနဟ်၊လနဟ်)
လန်၊ လန်ဂဇိုင်	Lòn, Lòn kehòin, v. to itinerate, to go from place to place.
လန်ဂဗ်	Lòn kepò, v. to make a circuit, to go round.
လနိန်၊ လနိန်ပိန်	Lenin, Lenin pin, v. to trample, to trample upon.
လနိန်ပလှက်	Lenin phalòin, v. to crush by treading.
လနဟ်	Lenuh, v. to be lazy, indolent, slothful. Of lenòh supra.
လနဟ်လီ	Lenuh lī, v. to be habitually indolent.
လနင်	Leneang, n. a hawk or kite.
လနောဟ်	Lenoh, v. to be lazy. See lenòh , lenuh , supra.
လနောဟ်မိင်	Lenoh moin, having no desire to hear.
လွ	Lepa, v. p. prohibitory, not. See Gram, notes.
လပတ်	Lepòt, n. a canal connecting waterways.
လပဟ်၊ လပုံ	Lepòh, v. to pick up, to lift and remove from a place, n. (1) a wave, (2) a proboscis of trunk.
လပုံမိင်	Lepòh coin, n. an elephant's trunk, the name of a plant used in medicine.
လပုံဇေး	Lepòh cemeh, n. a breaker, the surf.
လွံ၊ လပဏ်	Lepo', v. to dream; n. a dream; adj. light, empty.
လွံညာတ်	Lepo' nyāt, v. to dream.
လွံသာ	Lepo' sā, adj. light, empty, vain, foolish.
လွှ်	Lepait, n. a division; a side.
၇ လွှ်ပိအာ	Thepòh lepait pait ā, divided into seven.
လွှ်တံ	Lepait te', the other side.
လွှ်ဝံ	Lepait wu', this side.
လပိုင်	Lepung, n. an earthen pot for boiling salt.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- လပုဟ်၊ လပုဟ်တဲ   Lepauh, Lepauh toa, n. a finger, a fingerbreadth.
- လပေါင်   Lepo, n. a kind of jasmine.
- လပေါ   Lepoa, n. the many flowered jasmine.
- လပံက်   Lepòk, v. to open; n. explanation, comment.
- လပး   Lepah, n. an anvil.
- လပိုက်   Lepäk, v. to strike, dash; to be torn out, uprooted; to tear out or off, to wash clothes Indian fashion.
- လပိုက်ကြာတ်ကြဲ   Lepäk krät krao, v. to wash as clothes by striking.
- လဖဝ်၊ လဖဝ်ပွဲ   Lephò, Lephò patum, v. to lower, to let down, to bow.
- လဖဝ်သိသ   Lephò sisa, v. to bow the head.
- လဖဝ်ထောံ   Lephò thoe', v. to set down.
- လဖို၊ လဖိုသွာန်   Lephòh, Lephòh samān, v. to ask a question, to question.
- လဖိုဂိုင်   Lephòh käng, v. to take for oneself.
- လဖိုက္တဲဟို   Lephòh klai häm, v. to search, to investigate.
- လဖိုဗန်   Lephòh penòh, v. to meditate.   (လဖိုဗန်ဟ်)
- လဖိုဗိုသကာ   Lephò pòhsanā, v. to consider, to reflect.
- လဗင်   Lepeang, n. a feast, a jollification. Of sapeang.
- လဗင်သမုင်   Lepeang samung, n. a drinking feast.
- လဗင်ပကို   Lepeang pakäm, v. to blame, censure, defame.
- လဗအ်   Lepo', n. the hump of the Indian bull.
- လဗာင်   Lepain, n. a large branch of a tree, an overhanging cliff.
- လဗဲဒကို၊ လဗဲလိုင်   Lepui tekui, Lepui hloin, v. to be drowsy, to be overcome with sleep.
- လဗေင်   Lepeang, n. mire, thick mud.
- လဗော်၊ လဗံက်   Lepok, Lepòk, n. a table.
- လဗီဇနပ်ယံက်လဗော်ပြးဇး   Lemī nok yòk   lepok prah ceh, pot lids cooking spoon, ladle and table scattered about.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လဗး၊ လဗးငြိပ်ဝါ၊ လဗးပထဝီ	Lepēh, Lepēh krēp wē, Lepēh pathawī,	n. a plain, a piece of level ground.
လပိုတ်	Lepüt, v. to cast, throw, fling;	n. a stone's throw.
လပိုတ်ကျာ	Lepüt kyā, n. a storm, a tempest.	
လပိုန်	Lepün, v. to make firm, to establish.	
လပြ	Lepreo, n. an old woman.	
လမ၊ လူ	Leme, n. a huntsman, a hunter.	
လမက်	Lemeak, n. a puddle.	
လမတ်	Lemot, adj. tender, sprouting, unripe.	
လမတ်ကမတ်	Lemot kamot, n. vegetation, grass, weeds.	
လမွဲက်	Lemcòk, adj. black.	
လမွဲက်တောဟ်	Lemcòk taboh, adj. dark green.	
လမဝ်	Lemò, n. young leaves.	
လမန်	Lemon, v. to invite, as an officiant (clergyman or reverend) at ceremonial.	
လမုံ	Lemòh, n. a besom, a sweeping brush.	
လမာနာင်	Lemē nain, n. soot.	
လမာ၊ လမာင်	Lemait, Lemait cäng, n. step, a footstep, a foot-print.	
လမာတ်	Lemāt, n. a person who separates himself from family life and pledges himself to keep the eight precepts.	
လမာတ်သ္မာ	Lemāt sangā, n. one of the four cross seams in a monk's robe.	
လမာန်	Lemān, n. (1) a potter; (2) wild rice.	
လမာဲ	Lemai, v. (1) to stir round, (2) to suspend from the shoulder; (3) n. a present, (4) a snake charmer.	
လမာဲပဏ္ဍကရ၊ လမာဲလဟဲ	Lemai pònna kara, Lemai lepai, n. a present.	
လမိင်	Lemoin, v. to tell, to relate.	
လမိတ်	Lemèt, v. to create, to make.	

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လမိတ်ဗန်	Lemèt petòh, v. to create, to make.
လမိတ်လုံ	Lemèt lepo', n. a sign, a portent.
လမိတ်	Lemih, n. a number, number.
လမိ	Lemēi, v. to look forward, to look ahead; n. a roof.
လမိဗျဟ်	Lemēi penuh, n. to hope for.
လမိရံင်	Lemēi rònḡ, v. to look for, to expect.
လမိသို	Lemēi hei, n. the roof of a house.
လမိ	Lemī, n. a pot lid, the trunk of a tree, foliage.
လမိတုံဗြတ်	Lemī tamòm prāt, n. the plantain stem.
လမိလှ	Lemī hla, n. foliage.
လမိလှကွာဒကာတ်အာဟောင်	Lemī hla klā tekāt ā heang, it is bare of foliage.
လမု	Lemu, n. the sour <i>Sonneratis</i> , a tree which grows in great profusion in tidal creeks; a topknot, a crest.
လမုက်	Lemauk, v. to have nightmare.
လမုတ်	Lemut, n. sin, transgression. Of <i>lut</i> . (လုတ်)
လမုဲလမေက်	Lemui lemeak, v. to be puddled.
လမုဟ်	Lemuh, adj. ripe; adv. now.
လမုဟ်လမတ်	Lemuh lemot, mature and immature.
လမူလမေက်	Lemū lemeak, v. to be puddled, to be messed.
လမူ၊ လမူဇျဟ်	Lemū, Lemū phyeh, v. to stoop, to stoop down.
လမေင်	Lemeang, n. line, succession, row.
လမေင်လမေင်	Lemeang lemeang, adv. successively, in succession.
လမေင်သ္ဘောင်	Lemeang hno, n. succession, lineage, line.
လမေန	Lemēn, adv. crippled; n. a cripple.
လမေမ်၊ လမေမ်ပါသ်	Lemēm, Lemēm pah, n. a dicer, gambler, juggler.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- လမေအ်   Leme', v. (1) to be full, (2) to deceive; n. a juggler (obs.)
- လမေအ်စွဲ၊ လမေအ်လမန်   Leme' canai, Leme' lemon, v. to deceive, to delude, to elude.
- လမော်၊ လမော်သင်ချာ   Lemok, Lemok sangchā, n. a number.
- လမောင်၊ လမောင်စိုတ်   Lemong, Lemong cāt, v. to be wearied; n. weariness.
- လမောင်ဝေင်   Lemong wòin, n. to be wearied with doing anything.
- လမောင်   Lemo, v. to put forth, to spring up, to droop, to stoop, a shoot, an embryo.
- တြဲလမောင်ကျာ်   Krauh lemo kyait, one who is to be a Buddha.
- လမောင်ကိုက်ကင်ပိုင်ခိုင်   Lemo kāk kò padāp temòng, stooping low (of an aged person).
- လမောင်တလဲ   Lemo talai, v. to droop, to hang down.
- လမောင်ဖျေ့ကျ   Lemo phyeh cekau, v. to bend low in making obeisance.
- လမောင်အာ   Lemo ā, v. to delight in, to enjoy oneself.
- လမော်   Lemoh, v. sprinkle.
- လမော်ဂဉ္ဇဲ   Lemoh ke-ui, v. to sprinkle or scatter medicinal liquids or powders on person.
- လမံ၊ လိမံ   Lemao, Limao, n. the orange.
- လမံက်   Lemok, n. a handful, a lump or ball of food.
- လမံက်ပိုင်   Lemok pung, n. a handful of cooked rice.
- လမိုင်   Lemäng, v. to be overthrown (by) a storm.
- လမိုတ်   Lemüt, v. to lash, to strike.
- ပွင်တရင်နုဒန်တြဲက်လမိုတ်စး   Pamang tarang ne tun careak lemüt cah, the door-keeper lashed their backs with a bamboo switch.
- လမိုန်၊ လမိုန်ကာလ   Lemün, Lemün kāla, adv. always.
- လမိုတ်   Lemngoit, v. to face upwards, to look up.
- လမူ   Lemngu, adj. solitary, lonely, empty, void.
- တဲလမူလွအာ   Toa lemngu lepa ā, do not go empty handed.
- လမူလမူန်   Lemngu lemngòn, adj. lonely, desolate.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လမွင်	Lemneang, n. breadth.
ပွဲလမွင်	Poa lemneang, adv. across.
လမျှင်	Lemyung, v. to be clear, pure.
လမျို	Lemyëm, n. life.
လမျိုဟ်	Lemyüh, n. depth.
လမွှ်	Lemlait, v. to open the eyes.
လမွှင်	Lemlain, n. dew, mist, fog.
လမွှိုင်	Lemlòin, n. porcupine. (လမွှိုင်၊ ဗလောင်-lemleang, peleang).
လမွှိုင်၊ လမွှိုင်ဂြိုဟ်	Lemlòng, Lemlòng krëp, n. an echo.
လမွှ်	Lemlòm, n. a mote.
သမးလမွှ်ပွဲမတ်	Samah lemlòm padoa mot, clear the eye of its mote.
လမွှး	Lemleh, n. a level surface, a plane area.
လမွှဲ	Lemoa, v. to look at or on, to gaze.
လမွှဲကျိပ်ဟံ့ပွဲနိတ်ဆုတ်အာရ	Lemoa kyait hu' ku' petòn kòh chut ā ra, looking on the Buddha without concealment he retreated.
လယ	Leye, n. a sling used to suspend a load.
လယတ်	Leyot, n. to bend, to cause to spring as a plank; to swing; to strike; n. a swing.
လယတ်စုတ်	Leyòt cut, v. to swing, to throw.
လယတ်စုတ်တုံ	Leyòt cut kamo', throw a stone.
လယတ်တိုအမတ်	Leyòt tangèm temāt, swung the sledge hammer, struck with the blacksmith's hammer.
လယဟ်	Leyòh, v. to shake off, as dust from the feet.
လယဟ်တဲ	Leyòh toa, v. to shake from the hand.
လယဟ်ထောံ၊ လယဟ်ဖျော်	Leyòh thoe', Leyòh phyeh, v. to shake off.
လယုင်	Leyung, v. to clear the mind, to set ones heart on.
လယုင်စိုတ်၊ လယုင်သျှိုက်	Leyung cät, Leyung sadäk, v. to be pleased, to be satisfied.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- လယုင်သျှိုက်စိုတ်   Leyung sadäk cät, n. faith.
- လယုင်လင်ဖို   Leyung lò phä, set the mind on acquiring merit.
- လယောင်   Leyo, v. to bend, to slope.
- လယောင်စေတ်   Leyo cih, v. to incline, to slope.
- လယောင်လုပ်   Leyo lup, v. to enter stooping.
- လယံ၊ လယအ်   Leyo', n. a snare.
- လယး   Leyeh, n. light.
- လယးအံင်သူ   Leyeh òngsāū (P. amsu), n. a sunbeam, a ray.
- လယိုင်   Leyäng, v. to assent; n. a weight; a responsibility, an anxiety; a surety.
- နိလယိုင်အဲရောင်   Tòh leyäng oa rong, it is my concern.
- ဒိုင်လယိုင်   Tung leyäng, v. to give assent; to assume responsibility, to become surety.
- လယိုတ်   Leyüh, n. a depth.
- မုံလယိုတ်   Menum leyüh, having depth, deep.
- လရ၊ လရတသီ   Leru, Leru kasei, v. to shake, to shake out.
- လရတသီသိုက်လး   Leru kasei samoit leh, shake out to straighten.
- လရရဲဖွဲ   Leru chai phadai, v. to shake off.
- လရလတ်   Leru lecait, v. to scatter, to stir up as dust.
- လရိုတ်   Leräk, v. to shake.
- လရိုအ်   Leru', v. to weep.
- လရိုအ်ဂတော်၊ လရိုအ်ယံ   Leru' ketü, Leru' yēm, v. to cry aloud, to weep with a loud voice.
- လလံ   Lelòm, n. peace, rest, cessation.
- ဟုံဝံလလံ   Hu' ku' lelòm, could not be appeased (of parents grief).
- လလံကို   Lelòm kä, v. to give peace, to soothe, to give rest from disease.
- လလံကျံ   Lelòm kle', v. to suppress, quiet, assuage, extinguish.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- လလံဒွါဝိ   *Lelòm kwē pei, v.*   to be steadfast, tranquil, *Lit.* to have control of the three apertures, namely, body, speech, and mind.
- လလံသွာ   *Lelòm sawā, n.* recovery from illness, relief of mind.
- လလီ   *Lelī, n.* lightning.
- လလဲ   *Lelui, v.* to be left behind, to leave or drop anything involuntarily.
- လလဲကွံ   *Lelui kanòm, v.* to urinate without volition (col).
- လလဲသကဲ့   *Lelui sanui, v.* to drop, to fall away, to miscarry.
- လလောင်   *Lelòin, n.* dissolution, destruction.
- လလောင်ကပ်   *Lelòin kò, n.* the destruction of the **kalpa**.
- လလောင်   *Lelong, v.* to cry aloud, to lift up the voice.
- လလောင်ကမြဲ   *Lelong kamrāo, v.* to proclaim aloud, to call out.
- လလောင်ကမွတ်   *Lelong kamlē, v.* to make a loud noise.
- လလောင်တရး   *Lelong tarah, v.* to noise abroad, to be noised abroad.
- လလာ   *Lelē, variant of next.*
- လလံ   *Leleo, v.* to spread, to spread out, with other verbs it has the meaning of away from.
- ကွတ်လလံ   *Klòt leleo, v.* to steal away.
- သို့ဒဲလလံလမျီု   *Hmoin teo leleo lemyem,* he fled from life, i.e. died.
- ယိုတံင်လလံစဘာဝှိုတ်   *Yēm tòng leleo cāo phewe palät,*   Death drew him away and he returned to extinction.
- လလး   *Leleh, v.* to spread, to stretch out, to receive.
- လလးကထိုန်   *Leleh kathän, n.* robes presented to the monks at the end of **Lent**.
- လလးကာယမလန်   *Leleh kāya me lenòh, v.* to exercise, to stretch the limbs.
- ပွးဇိုင်တဲ၊ ပွးကိုင်   *Plah cäng toa, Plah kawäng,* colloquial expressions with the same meaning as the foregoing.
- လလိုင်   *Leloin, n.* the glow-worm.

မတ်ညှင်လလိုင်	Mot nyòin leloin, his eyes were like the glow-worm.
လဝ်	Lò, v. to lay, to place; v. a signifying that a thing is done and remains.
လဝ်ကိုရ	Lò kã ra, let it be so, let it stand at that.
လဝ်စိုတ်	Lò cät, v. to hold a view, to come to a conclusion.
လဝ်လှောင်	Lò hlong, v. to entice, to beguile, to mislead.
လဝါ	Lewā, n. a bulb, a bulbous root, a stalk.
လဝါ	Lewēm, n. weeping, lamentation. Of yewēm.
လဝါ၊ ဇောလဝါ	Lewai, khu lewai, adv. while.
လဝိင်	Lewoin, v. to shake, to flourish.
လဝိင်တလး	Lewoin talah, v. to shake a whip or goad.
လဝိင်ပွိုန်	Lewoin patän, v. to throw up.
လဝိင်သွင်	Lewoin seang, v. to flourish a sword.
လဝီရိယျ	Lewīriya (P. vīriya), n. diligence, exertion.
လဝေင်	Leweang, v. to avoid, forsake, to keep away from.
လဝေင်ကျံ	Leweang kle', v. to abstain, to refrain, to desist.
လဝေတ်	Leweh (P. vesò), n. disguise, personation.
ပလဝေတ်	Pa leweh, v. to impersonate.
လဝေတ်	Leweh (P. vesò), n. a person of the third class, a merchant; a prosperous person.
ညးနိုက်ညးလဝေတ်	Nyeh tāk nyeh leweh, n. the poor and the rich.
လဝး	Lewah, n. a coil.
လဝိုက်	Lewäk, v. to be blow as the wind.
ကျာတိုန်လဝိုက်	Kyā tãn lewäk, the wind rises or begins to blow.
လဝို	Lewēm, n. a breath, a breathing. Of yewēm.
လဝို၊ လဝိုင်	Lewü, n. authority, dominion, power; adv. continually.
လဝိုအခေါင်	Lewü akhong, n. authority, permission, sanction.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လသာ	Lesā, v. to leave, forsake, abandon.
လသာလပ်	Lesā lò, v. to leave behind.
လသာဂန္ဓ၊ လသာညွန့်	Lesā kònthe, Lesā sakòn, v. to die, to give up the ghost, lit. to leave the skandhas or five elements of being.
လသာတ်	Lesāt, v. (1) to go beyond, (2) to bale.
လသာတ်ပွိုန်ဉ်	Lesāt patän dait, baled out water.
လသု	Lesau, n. a paddle.
လသိုတ်လဲ	Lesät lai, v. to become loose as hair.
လသိုန်	Lesän (P. lasunam), n. an onion.
လသိုန်ပွိုင်	Lesän petain, n. garlic.
လသို	Lesäm, n. the rainy season.
လသို	Lesä, v. to spread.
လဟက်	Lehak, v. to pant.
လဟင်	Lehain, n. the open hand.
မွဲလဟင်တဲ	Moa lehain toa, a handful.
လဟိုင်	Lehoin, n. cessation, peace.
လဟိုင်စိုတ်	Lehoin cät, v. to be happy; n. pleasure, love, attachment.
လဟုက်	Lehauk, v. to be vexed, annoyed.
လဟုက်မံင်ပွဲစိုတ်	Lehauk mòng padoa cät, vexed at heart.
လဟုက်ပူတ်	Lehauk panot, v. to be vexed, to be angry.
လဟုက်ညံက်ကွ	Lehauk nyòng kla, roused like a tiger.
လဟုတ်	Lehut, n. loss, decay, diminution.
လအာ	Le-ā, n. a going, gait.
ဂတိလအာ	Ketei le-ā, n. transition from one existence to another.
လအာတ်	Le-āt, n. a beggar.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကမ္ဘင်လအာတ် Kamlang le-āt, n. the same.

လအိတ် Le-it, n. end, limit, boundary, verge; adv. when.

လအိတ်ကာလ၊ လအိတ်ကဲကပ် Le-it kāla, Le-it kai kò, adv. forever, to the end of the world.

ပွဲလအိတ် Poa le-it, adv. in the end.

လအိတ်တို့ Le-it tawä, adv. continually, always.

လအောင် Le-òin, v. to endure, to be patient; n. patience.

လှာ၊ ချော်လှာ Lā, Cheh lā, n. a mule.

လှ် Lait, v. (1) to fall to pieces, to crumble, as an old brick building, to cave in as the bank of a stream undermined by the water, (2) to split bamboo into thin strips for tying, or for twilling and twining as in making baskets.

လာင် Lain, v. to wash or lave.

လာင်မုက် Lain mauk, v. wash the face.

လာပ် Lēp (P. lābho), n. a reward, a prize.

လာပ်ဂတု Lēp ketau, n. a monthly salary.

လာပ်ပဿကာ၊ လာပ်သကာ Lēp pòtsakā, Lēp sakā (P. lābhasakkāro), n. a reward, a present, a gift.

လာဘပရဲ Lēphe paroa, n. extra allowance.

လာံ Lēm, v. to feel with the hand. (Of klēm), to lay hold, as a climbing plant.

ပျိုက်ညှဲလာံဆက်တယောင်စို Pläng deh lēm chak tayo cih, its shoots reached along and drooped down.

လာံထဲ့ Lēm thui, v. to trail and twine.

လာံသပေါတ် Lēm sapot, v. to stroke with the hand.

လာံ လာံ lai, v. (1) to become loose as a knot, (2) to dissolve as sugar in water; (3) n. a line, a streak, (4) tiger grass.

လာံလောင် Lai lòin, v. to be dissolved, to disappear, to perish, to be lost, to be destroyed.

လာံအာ Lai ā, v. to become loose as a garment.

လိမံ Limāo, n. an orange.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိပ်

- လိက်   Loit (P. lekko, likhanam), n. a writing, a book, a letter.
- လိက်ကသုက်   Loit kasauk, n. a bond.
- လိက်ကတ္တိက   Loit kòttika, n. a covenant.
- လိက်ကိုင်ကာ   Loit kä nā, n. a letter.
- လိက်ကိုင်အခေါင်   Loit kä akhong, n. a ticket.
- လိက်ဂတိ   Loit ketei, n. a promissory note.
- လိက်စုက်လောတ်၊ လိက်ကျောကာန်၊ လိက်သံ   Loit cauk lot, Loit kyē nān, Loit sai, n. a telegram. This second expression is used in **Burma**, and the third in **Siam**.
- လိက်ချီရီ၊ လိက်ပိမ္မ(ပိမ်)   Loit dü pēm, Loit pim, n. a printed book, a newspaper.
- လိက်ဒင်သက်သီ   Loit tung saksē, n. a certificate.
- လိက်ဒွက်   Loit kweak, n. a poetical epistle.
- လိက်ပတ်   Loit pòt, n. a book, books.
- လိက်ပွီ   Loit pateim, n. a petition.
- လိက်ပရင်   Loit parang, n. a letter.
- လိက်ပရိုင်   Loit paräng, n. a newspaper.
- လိက်ပွန်၊ လိက်ပွန်   Loit pekòn, Loit pecòn, n. a written communication, a letter.
- လိက်ပိုစတီဆိုင်   Loit pēm khatä khadòk, n. a spelling book.
- လိက်မေတ္တာ   Loit mettā, n. a friendly epistle.
- လိင်   Loin, v. to hire; n. wages.
- လိင်ခမာင်   Loin khamain, n. hire, wages.
- လိင်   Loin (P. lingam), n. sex, gender.
- လိင်ကြံ   Loin krauk, masculine.
- လိင်မြ   Loin preo, feminine.
- လိင်ကြောင်   Loin karain, v. to be happy.
- လိင်လင်   Loin lang, v. to be dazed.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လီ	Lim, v. to defraud, to twist.
လီဝပ်	Lim kepò, v. to go round.
ဇက်လီဝပ်	Ceak lim kepò, v. to drive round.
လီလှက်	Lim hlòit, v. to extort.
လီစန်	Lim bòn, v. to be twisted, twined; to be inseparable.
လီစန်တွဲမတ်	Lim bòn tabū mai, completely infatuated.
လီ	Lī, v. to wash as the face.
လီမုက်	Lī mauk, v. to wash the face.
လီယး၊ လီယးကတ	Līyeh, Līyeh keta, n. the morrow; adv. tomorrow.
လု	Lu, v. to be unsteady, unstable.
လုလန်	Lu lòn, v. to be fickle, unsteady, to wander; to be addicted to.
ပြောင်လု	Preang lu, n. a buffalo having a horn or horns turned down and loose.
လုက်၊ လုက်ဒး	Lauk, Lauk teh, v. to strike against, to collide with.
လုက်	Lukāo, prep. during, as.
လုက်ပိတူ	Lukāo pei ngoa, for three days.
လုက်ပေင်အာပိသွံ	Lukāo pòin ā pei hnām, for three full years.
လုတ်	Lut, v. to err, to come short.
လုတ်လို	Lut lēm, v. to commit adultery or fornication.
လုန်	Lun, n. a protruding of the bowel, as in obstinate cases of chronic dysentery.
လုပ်	Lup, v. to enter, to go into.
လုပ်တရပ်	Lup taròp, v. to come near, to approach.
လုံ	Lum, prep. throughout.
လဲ	Lui, v. to wade.
လဲလာင်	Lui lain, for talau lain, which see.
လုလန်	Lulòn, v. to be wander to and fro; to be fickle, unsteady; to be addicted to.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လုဟ်	Luh, v. to be fond of, to have a weakness for, to be addicted to.
ဗမာတံလုဟ်ကိုဖျန်သန်	Peme to' luh kä phyun son, the Burmese are very fond of meat.
လေင်	Leang, v. (1) to carry on the hip; (2) to feed, nourish.
လေင်နာ	Leang nā, v. to carry away on the hip.
လေင်	Lòin, v. to be dissolved, exterminated; to be lost, to perish, to be destroyed, to be effaced; n. dissolution, destruction, effacement.
လေင်ကပ်	Lòin kò, n. the destruction of the world.
စိုပ်လေင်ကပ္ပိ	Cäp lòin kòppā, n. to reach the end of the world.
လေင်ဖျက်	Lòin pläk, v. to be lost, destroyed, obliterated.
လေင်ကာ	Leangkā, n. the guava.
လေင်လး	Leang leh, v. to enjoy.
လေင်	Lēn (P. lenam), n. a rock cavern, a retreat, a rock cell.
လေတ်	Lēt, v. to smear, to plaster.
လေပ်	Lēp, v. to be skilled in, to understand, to be accustomed to.
လေပ်လိက်	Lēp loit, v. to understand books, to be able to read.
လေမ်သု	Lēmsau, n. the Agati tree.
လေလာန်	Lēlān, n. an auction.
ပိုတ်လေလာန်	Püt lēlān, v. to put up to auction.
လေဲ	Leo, v. to pay back, to substitute, to compensate; to relate, to recount, to tell.
လေဲကိုစကား	Leo kä canah, v. to give a substitute.
လေဲပုံ	Leo pòm, v. to tell a story.
လေဲဗွဲ	Leo peci, v. to relate, to recount, to tell.
လေ၊ လေပ်	Lē, adv. also.
လေသ	Lēsa (P), n. a trick, a stratagem.
လေဟ်၊ လေ့	Leh, v. (1) to dance; (2) n. a time, a turn.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- လှေသွင်ဂါ *Leh fwoin kai, v.* to dance with movements of the body.
- အုန်တဲတဲလှေသွင်ဂါ *Tyān toa tau leh fwoin kai,* spread out the arms and danced with movements.
- ဂြိုဏ်လှေ *Kläng leh,* many times.
- မွဲလှေပွန် *Moa leh plòn,* another time.
- ထောံပွဲချာ်ပိလှေ *Thoe' padoa dait pei leh,* throw it in the water three times.
- လံ၊ လေအိ *Li or le', n.* a stick, a walking-stick.
- လံကွဟ်၊ လံတူဟ် *Li kanòh, Li tanòh, n.* a stick thrown as a missile, a stick used to throw clay balls.
- လံကပတ် *Li kapòt, n.* a walking-stick.
- လံကလး *Li kalah, n.* a goad, a whip.
- လံကလးချေ *Li kalah cheh, n.* a whip.
- လံကလးဇလပသဲ *Li kalah cele pasoa, n.* a goad with iron spikes.
- လံခချာ်အိက်တ္တောင် *Li khadòh oit kato, n.* an ear-pick.
- လံခမေတ် *Li khamet, n.* a switch.
- လံနီ *Li cū, n.* a rod.
- လံခွက် *Li dòk, n.* a hammer.
- လံခွက်ဇွေ၊ လံတိုပသဲ *Li dòk hnok, Li tanèm pasoa, n.* a sledge-hammer.
- လံတခါတ်၊ လံဂဒုက် *Li takhot, Li ketauk, n.* a strickle.
- လံတက်ကွီ *Li tak kwī, n.* a whip.
- လံတင်ကွက် *Li tò kanoit, n.* a lath, the strip of bamboo on which palm leaf is arranged for roofing.
- လံဒကောက် *Li tekeak, n.* a goad.
- လံဒကီချာ်တုံ *Li tekä dait tòh, n.* a churning stick.
- လံဒန် *Li tòh, n.* a rod.
- လံဒုက် *Li tauk, n.* a walking stick.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- လေံဗတ်   Li pòt (Skt. vajra), n. Indra's thunderbolt.
- သွီကုန်ပတလလေံဗတ်   Hmoin in pa tala li pòt, Indra wields the thunderbolt, an epithet of Indra.
- လေံလျီတ်   Li lemüt, n. a whip, a lash.
- လေံဓပ်   Li bò, n. a cane.
- လဲ   Loa, n. a friend.
- လော   Lü, v. to roll over and over.
- လောတူဇှ်အာ   Lü khatāu cih ā, v. to roll down.
- လော့ဂှ်   Lü klo, v. to be prostrate.
- လောလိန်   Lü lin, v. to roll about.
- လောက   Lūka (P), n. the universe, the world of men.
- လောကပါလ   Lūka pāla (P), n. a guardian of the world.
- လောကဝတ်   Lūka wòt, n. worldly practice.
- လောကမပ်   Lūkamò, n. lot, destiny.   (လောကဓပ်)
- လောကီ   Lūkī (P. lokiyo), adj. worldly.
- လောကုတ္တီ   Lūkuttā (P. lokuttaro), adj. transcending the world, supernatural, spiritual.
- လောင်   Long, v. to sound, to clang.
- လောင်ဆောင်   Long chain, v. to sound forth.
- လောတ်   Lot, v. to fall from an erect posture; n. a draw-plate for drawing wire.
- လောတ်ဂှ်   Lot klo, v. to fall prostrate.
- လောတ်ဇှ်   Lot cih, v. to fall down as in walking.
- လောတ်တမပ်၊ လောတ်တမောင်   Lot tamò, Lot tamo, v. to fall prostrate.
- လောတ်ယဲ   lot yoa, v. to fall ill.
- လောန်   Lon, v. to pass; to be past in time or place, to exceed; adv. very; sign of the comparative degree; n. a weaver's shuttle.
- လောန်ကဲ   Lon kai, adv. very.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- လောန်တမုတ် Lon tamut, adv. a shuttle (?), a loom (?).
- လောန်နုတ် Lon nū kòh, adv. still more.
- လောန်သတိုတ်၊ လောန်သန် Lon satät, Lot sòn, adv. exceedingly, very.
- လောန်အာ Lon ā, v. to go beyond, to exceed.
- လောပ် Lop, v. to enter, to go in. A variant of lup.
- လောဘ Luphe (P), n. covetousness, desire, cupidity, greed.
- လောံလာ၊ လောံလာပူဆာ Lom lai, Lom lai pāu chā, v. to be anxious, distressed.
- လော့ Loa, v. to be easy, not difficult; n. a friend.
- လော့သွာ Loa fwā, adv. easily, with ease.
- လောဟ Lüha (P), n. iron, brass, metal.
- လောဟ် Loh, v. to be fond of, to have a weakness for. Of luh.
- လောဟ်ကိုဖျန်အို Loh kā phyun krai, fond of venison.
- လောဟိတ Luhita (P), n. blood; adj. red.
- လော၊ လော့ Leo, Leo peci, v. to tell, to narrate. Of leo supra.
- လော် Leo, n. a Lao, a race of northern Siam; an arrow.
- လံက် Lòk, v. to besmear, to paint.
- လံက်သိုဝ်အို၊ လံက်သီ Lòk dait ke-ui (in Burma), Lòk sī (in Siam), v. to paint as a house or a boat.
- လံက်လာ် Lòk lait, v. to be shiftless, without expedient.
- လံင် Lòng, v. to put in, to wager.
- လံင်စ၊ လံင်သြန် Lòng ci, Lòng sòn, v. to wager, to bet.
- လံင်စုတ် Lòng cut, v. to put into, to add to.
- လံင်ပပင် Lòng pepeang, v. to put into the alms bowl. The expression has special reference to the occasions when the villagers combine to give the monks a big feast.
- လး Leh, v. to spread out as a cloth; to be stretched; to be straightened; to be flat, level.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- လးဖုန်   Leh phun, v. to make the bed, to prepare a bed.
- လးသဇေါ၊ လးတောအိ   Leh saboa (in Burma), Leh to' (in Siam), v. to lay the table.
- ဝေန်ဝံက်လးအာ   Wēn wòk leh ā, the deformed are straightened.
- လှေန်ဝေန်လးကွာ်အာ   Lemen wēn leh kwai ā, the lame are made straight and walk.
- တုံလး   Kamo' leh, n. a surface of rock, a flat stone.
- လးပပေင်   Leh pepòin, v. to fill up, to make level.
- ကိုလးပပေင်ဇာပ်ဉာန်သဗာန်   Kä leh pepòin cemēp dān sapān, let them level every road.
- လးလေင်   Leh leang, v. to enjoy.
- လးလး   Leh leh, adv. at all, used in prohibition and denial.
- ပအာလးလး   Pa ā leh leh, do not go at all.
- လိုက်   Läk, v. to come through, to appear, to reach the end of; n. a kind of tree bearing trumpet flowers, and long twisted pods, the *Spathodea Serrulata*. The fruit is cooked and eaten as a vegetable with the fish paste.
- လိုက်ဝတ်   Läk wòh, n. the end of Lent (col).
- လိုက်၊ လိုက်ဗာ   Läk (P. loko), Läk pē, n. the world of men.
- လိုက်ပြုလိုက်   Läk praläk (P. paraloko), n. this world and next, this life and the hereafter.
- လိုက်လ   Läk leo, v. to be distressed; to be spent, wearied.
- စိတ်ခေလိုက်လအိုတ်တံတြဟတ်   Cät deh läk leo ät tǎo krehòt, he was wearied to exhaustion.
- လိုင်   Läng, n. a bulb (?).
- လိုင်မတ်   Läng māt, n. a kind of grain, wild rice (?).
- လိုန်   Lün, v. to tread upon, to trample, to tread under foot; n. a cavern (?).
- လိုန်ဝိန်၊ လိုန်ဝိန်တတ်၊ လိုန်လန်   Lün pin, Lün pin cut, Lün lenin, v. to tread, to trample.
- လို   Lēm, v. to be destroyed, to be ruined; to be perverted; n. a women's ornament, anklet, bracelet.
- လိုစိတ်   Lēm cät, v. to give out, to be discouraged.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လှိုင်ခွင်ပံက်	Lēm kreang pok, n. a bracelet.
လှိုမှာ	Lēm hmā, v. to err, to transgress.
လှိုလာ်	Lēm lait, v. to be destroyed, ruined, spoiled.
လှို၊ လှိုင်	Lü, n. the gourd creeper, a kind of vegetable marrow.
လှိုမဲ	Lü mai, adv. of itself, involuntarily, automatically.
လှိုဟ်	Lüh, v. to untwist.
လှိုဟ်ကဝး	Lüh kawah, v. to uncoil.
လှိုဟ်လဲ	Lüh lai, v. to be loosed.
လှ၊ လှပွ၊ ပွလှ	Lenge, Lenge pawa, Pawa lenge, n. an action, a deed.
လှ၊ လှပွတ်	Lenge, Lenge pamot, n. a firebrand, an ember, live coal.
လှတ်	Lengòt, v. to practice, to perform; to exercise, to train oneself; to investigate; to dissolve, to wear away.
လှတ်စေ့	Lengòt cih, v. to decrease in quantity or size.
လှတ်ဇတ်	Lengòt còt, v. to abate, diminish, decrease as water.
လှပ်	Lengo, n. a couple, a pair.
လှပ်လှန်	Lengo lengòn, v. to be dazed, to be lost in thought.
လှတ်	Lengòh, v. to be lost in thought.
လှာ	Lengē, v. to be face up, right side up.
လှာပွိုန်	Lengē patän, v. to right, to restore to position anything overturned.
လှော်	Lengait, v. to look upwards.
လှော်ကျော်	Lengait kyo, v. to peep or look with face up.
လှော်ရံင်	Lengait rònḡ, v. to look upwards.
လှာပ်	Lengep, n. a double tooth, a grinder.
လှာပ်လှာ၊ လှာပ်သွင်	Lengep lenge, Lengep hläng, v. to be dazed, to be lost in thought.
လှိုတ်	Lengit, n. what one swallows at one time.

လှီ	Lengim, n. a thousand.
လှူ	Lengu, v. to be lonely; adj. lonely; secret, private; empty, vain, foolish, useless.
လှူကာယစိုတ်	Lengu kāya cāt, v. to be retired, secluded.
လှူကြိုက်	Lengu krep, adj. lonely.
လှူလှန်	Lengu lengòn, v. to be lonely, desolate.
လှူသမး	Lengu samah, adj. empty, void, deprived of.
လှိုင်	Lengung, v. to be lost in thought.
လှိုင်လှူ	Lengung lenge, v. to be amazed, astonished.
လှောင်လှောင်	Lengauh lengòt, v. to be lost in thought, to be bewildered.
လှူ	Lengū, n. a couple.
လှူကြော့ကြော့ပန်	Lengū krauh kemläng pòn, four couples of men.
လှောင်	Lengēt, v. to squeeze, to crush, as sugar-cane is crushed to express the juice or sesame for oil.
လှောင်	Lengot, v. to exercise, to practice.
လှောင်သီလ	Lengot sēīla, v. to practice the precepts.
လှောင်	Lengo, v. to reverence, to worship by joining the palms.
လှောင်ပွဲ	Lengo pateim, v. to petition respectfully.
လှိုင်	Lengeo, n. sesame.
လှေး	Lengeh, n. trappings of elephants, etc.
လှိုင်၊ လှိုင်	Lengü, pro. adj. some.
လှိုင်	Leneang, n. width, breadth.
လှောင်	Lenē, v. to stop the way.
လှိုင်	Lenim, n. lamentation, grief, distress.
လှိုင်စိုတ်	Lenim cāt, n. grief.
လှိုင်လှိုင်	Lenim leru, v. to cry, to wail.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လို့လှော်	Lenim lenait, v. to lament, to mourn.
လို့သို့ဆက်	Lenim ngī chak, v. to continue in lamentation.
လျှော်ထကဲ့	Lenuh thakui, v. to be lazy, indolent.
လျှော်ထကဲ့စုတိဒးအာအဝါ	Lenuh thakui cutei teh ā apai, the indolent dying must go to the place of punishment.
လှ၊ လမ	Leme, n. a huntsman, a hunter.
လှက်	Lemeak, n. mud.
လှန် (နိမန်)	Lemon, v. to invite, as a priest or wise man for ceremonial.
လှော်၊ လှော်	Lemòh, Lemoh, n. cold.
လှာ	Leme, n. a nurse.
လှော်	Lemait, n. a footstep.
လှော်ခိုင်	lemait cäng, n. the same.
လှော်	Lemai, v. (1) to stir, to stir up as in cooking; (2) to carry anything slung over the shoulder; n. a snake charmer.
လှိုင်စိုတ်	Lemoin cät, v. to be agreeable, to be pleasant.
လှိုတ်၊ လှိုတ်ခနန်	Lemih, Lemih khanon, n. number.
ဟွံတီလှိုတ်ခနန်	Hu' teim lemih khanon, innumerable.
လှီ	Lemi, n. a trunk or stem of tree or plant.
လှီမနာင်	Lemi menain, n. soot.
လှူ	Lemu, n. a topknot, a crest.
လှူတ်	Lemut, v. to transgress, from lut.
လှဲ့	Lemui, v. to wade. Of lui.
လှဲ့လှက်	Lemui lemeak, adj. puddled.
လှဲ့လှက်	Lemui lemeak, v. to speak lightly.
လှူတ်	Lemuh, v. (1) to sprinkle, to scatter; (2) to cool; (3) adv. now.
လှူတ်စိုတ်	Lemuh cät, v. to be happy; n. happiness.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လေ့င်	Lemeang, n. regular order, succession; adv. accordingly.
လေ့င်လေ့င်	Lemeang lemeang, adv. in succession, in order, successively, accordingly.
လေ့တ်	Lemēt, v. to instruct, to reprove.
လေ့တ်နွာ	Lemēt tenē, v. to prohibit.
လေ့တ်ဗဒုံ	Lemēt petòh, v. to form, create. Of lemet.
လေ့န်ဝေန်	Lemēn wēn, n. a cripple.
လေ့ဟ်	lemēh, n. number.
လေ့အ်	Leme', v. to coax, to entice.
လေ့င်၊ လေ့င်လေ့တ်	Lemong, Lemong lemēt, adj. wearied fatigued.
လေ့ဝ်	Lemo, v. to let down; to droop, to incline, to bend, to stop.
လေ့ဝ်စေ့	Lemo cih, v. to lapse, to drop out.
လေ့ဝ်ဖျေ့	Lemo phyeh, v. to let down, to lower into place.
လေ့ဝ်	Lemo, n. a shoot, an embryo.
လှိုတ်	Lemüt, v. to lash, whip, strike.
လှိုတ်ကာ	Lemüt nā, v. to drive away, to follow with a whip.
လှိုန်	Lemün, adv. continually.
လျ	Leye, n. a sling used to suspend a load.
လျတ်	Leyot, v. to sway, to shake.
လျအ်၊ လျံ	Leyo', n. a snare.
လျိုင်၊ လျိုင်ကေ၊ လျိုင်ကေဝ်	Leyung, Leyung kē, Leyung kī, v. to be clear, to be bright.
လျိုင်စိုတ်	Leyung cāt, v. to be pleased, satisfied.
လျး	Leyeh, n. light.
လျးကာယ	Leyeh kāya, n. splendor, ray.
လျိုင်	Leyäng, n. weight.
လျိုဟ်	Leyüh, n. depth.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လွပ်၊ လွပ်လက်နက်	Lewòp, Lewòp lek neak (Bur. letnet), n. a weapon.
လွပ်ကျော်	Lewòp kalok, n. the influence of demons.
လွပ်ကျော်ဒြိုဟ်	Lewòp kalok temrüh, n. the power of an evil spirit.
လွတ်၊ လွတ်တဲ	Lewòh, Lewòh toa, n. a weapon.
လွတ်ယန်	Lewòh yòn, n. a weapon propelled by mechanical means.
လွတ်ကုန်	Lewòh in, n. Indra's bolt.
လွတ်ကျော်ဒြိုဟ်	Lewòh kalok temrüh, n. the power of an evil spirit.
လွာ	Lewā, n. a bulbous root.
လွာဒကိုန်	Lewā tekän, n. the edible root of a kind of water lily.
လွာသွာ	Lewā fwā, n. the root of a kind of lily.
လွာသကာ	Lewēsanā (P. vāsanā), n. j impression left on the mind from past actions and producing pleasure or pain.
လွိုင်	Lewoin, v. to wave, to swing, to sling.
လွိုင်ပျိုန်	Lewoin patän, v. to fling up.
လွိုင်လွဲ	Lewoin leboa, v. to lift up the eyes, to throw a look at.
လွီ	Lewī (P. vīriyam), n. exertion, vigor, energy; v. to be industrious; to care for, to tend.
လွီပြာ၊ လွီပရာ	Lewī parā, n. ardor, zeal, energy, diligence; v. to be diligent; to tend, take care of, support.
လွီလွတ်၊ လွီလွတ်	Lewī lewòt, Lewī lewot, v. to cherish; to be industrious; n. industry.
လွီဝါရ	Lewī wēra, n. retinue, following. Of tawī wēra .
လွီရိယျ	Lewīriya (P. vīriyam), n. a diligence.
လွီမာန်	Lewīmān (P. vimānam), n. a temple.
လွတ်	Lewut, n. a virgin, a maiden.
လွဲ	Lewui, v. to swing back and forth, to attain to.
ကြဲလွဲကျော်သီ	Krauh lewui kyait sēi, one who has attained honor.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ကြုံလွှဲမေဃ	Krauh lewui mēkhe, one who has attained to the sky.
မြဲလွှဲအမြိတ်	Preo lewui amrüt, she who has attained bliss.
လွေင်	Leweang, n. (1) abstinence, leaving off; (2) order, succession, sequence.
ပွဲလွေင်	Poa leweang, adv. successively.
လွေဟ်	Leweh (P. vesò), n. disguise, impersonation.
လွေဟ်	Leweh (P. vesso), n. a person of the third class, a merchant.
လွံက်	Lewò, v. to be dyed.
ယာတ်သုင်လွံက်	Yat dait lewòk, dyed cloth.
လွောင်စန်	Lewong còn, adv. in vain.
လွး	Lewah, n. a broken piece, a part, fragment.
ကြိတ်ရဲသွင်အာဝါလွးကိုန်	Soeh reo sapait ā bā lewah kām tòh, his breast was as if divided in two.
လွိုက်	Lewä, v. to dash. Of lepäk.
လှ	Hla, n. a leaf.
လှကွို	Hla kanei, n. the leaf of the nipa palm used for roofing.
လှစွေံ	Hla fwoe', n. a kind of grass used in thatching where the nipa palm is not available.
လှတရင်	Hla tarang, n. one side of a door where the door is made in two pieces; the door as distinguished from the doorway.
လှဒကေ	Hla tekī, n. weighing scales.
လှဗတင်	Hla petang, n. a window-shutter.
လှဖုဆန်	Hla phadān, n. a ceiling.
လှရိတ်	Hla rüt, n. the leaf of the corypha palm used in making books.
လှရိတ်တာ	Hla rüt tā, n. palm leaf for books.
လှင်	Hlang, v. to be amazed, to be dazed.
လှန်	Hlòn, v. to entice, to lead.
လှန်စတ်	Hlòn bòt, v. to mislead, to deceive.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

တဟင်ခြာလှန်စတ်လင်နီဂမ္ဘိုင်   *Tahang krai hlòn bòt lò cùn kemläng*, the mirage misleads men.

လှာ   *Hlā*, n. a lake.

လှာင်   *Hlain*, v. to be hollow.

လှာဲ   *Hlai*, v. to change.

လှာဲစ   *Hlai ci*, v. to exchange, to barter.

လှိုက်   *Hloit*, n. edible moss.

လှိုင်   *Hloin*, v. to sleep; to enjoy, to delight in.

လှိုင်စိုတ်   *Hloin cät*, v. to enjoy, to take pleasure in.

လှိုင်တံ   *Hloin tào*, v. to enjoy oneself, to delight in.

လှို   *Hloui*, n. copper, a copper coin.

လှိုမွဲဂတေ့   *Hloui moa keteh*, one copper piece, a piece.

လှောက်လှိုင်   *Hlòit hlòng*, v. to be rent or broken to pieces.

လှော်   *Hleh*, n. phlegm.

လှော်အိ   *Hle'*, v. to coax, to soothe, to pet.

လှော်အိလှန်   *Hle' hlòn*, v. to entice, to persuade, to coax.

လှဲ   *Hloa*, v. to be broad, wide.

လှဲလး   *Hloa leh*, v. to be wide, expansive, vast.

လှောင်၊ လှောင်လှောင်၊ လှောင်အာ   *Hlong, Hlong hlain, Hlong ā*, v. to sail.

လှောင်ကျော်ဂင်   *Hlong kleo' keang*, sailed across the sea.

လှောင်ပြ   *Hlong pra*, v. to rejoice.

လှောန်   *Hlong*, n. membrane, inner skin, pellicle.

လှောံ   *Hlom*, v. to put round as a garment, to put on.

လှောင်   *Hlo*, v. to move lengthwise.

မြဲလှောင်အာ   *Sum hlo ā*, serpent move away.

ဒေဲလှောင်လင်ဗျာ   *Deh hlo lò pehu*, he threw the spear.

လှဲဂါ	Hlāokē, n. a Burmese boat of state.
လှဲက်	Hlòk, v. to take out. (ပတိတ်ထောံ)
လှိုက်၊ လှိုက်ထရီ	Hlāk, Hlāk tharām, n. mud, dirt, filth.
လှိုက်	Hlāk, n. hiccough.
လှို	Lewü (P. varo), n. boon, blessing, beatitude.
လှိုန်	Lewü coh, n. the ten boons or blessings.
လှိုလှိုင်	Lälöin, n. the glow-worm.
လှဲ၊ လှဲမတ်	Leboa, Leboa mot, v. to open the eyes.
လှိုဟ်	Leboeh, v. to make cool.
လှိုဟ်စိုတ်	Leboeh cät, v. to make comfortable, happy.
ဝ	We, the twenty-ninth consonant of the Mon alphabet.
ဝ	We, n. the Wa, a race of northern Burma and Siam , formerly noted head hunters. They are classed by Mon writers with the Karens as a people of more rudimentary culture.
ကြောင်၊ ကရောင်	Kareang we, n. Karens and Was.
ဝက်၊ ဝကျ	Weak (P. vaggio), Weakya, n. a division of a palm leaf book consisting of twelve leaves numbered by one of the consonants with the twelve vowels, as, ka, k̄ā, ki, k̄ī, etc; num. aux. applied to books.
လိက်မွဲဝက်	Loit moa weak, one book.
ဝက်	Weak, v. to wear in the ear.
ဝင်	Weang, v. to cease (of rain); an enclosure, a compound, a fence; a pool or deeper part of a stream where the water is non-flowing.
ဝင်ပန်	Weang pòn, n. the four regencies, the four Mahādīpas .
သွိုင်ပန်	Hmoin weang pòn, the four regents.
ဝစန၊ ဝစီ	Wacana (P), Wacī (P), n. word, speech.
ဝဇ္ဇ	Wòtce (P), n. wickedness, sin, crime.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝဇ္ဇကုတ္တီ၊ သို့ဝတ်	Wòtcekutī (P. vaccakutī), Hei wòt, n. a privy.
ဝပုကီ(ဝဋ်ပကီ)	Wòtthakī (P), n. an artisan.
သို့ဝပုကီ	Hmoin wòtthakī, n. an official in charge of artisans.
ဝဏ္ဏာ	Wonnā (P), n. form, appearance.
ဝတ်	Wòt (P. vato, vatam), n. observance, duty, practice.
ဝတ်ကျပ်	Wòt kyait, n. duties to the Buddha , duties to God .
ဝတ်တမဲ့	Wòt tamaui, n. duties of hospitality.
ဝတ်မိမ	Wòt mi me, n. duties to parents.
တိုန်ဝတ်	Tān wòt, v. to worship, to take part in a service.
ပဝတ်	Pa wòt, v. to do reverence.
ပဝတ်ပိဝါ	Pa wòt pei wē, v. to make the three reverences or prostrations.
ဝတ်အလေဝ်	Wòt alē, n. customary observances.
ဝတ်	Wòt (P. vatthu), n. object, thing; story, history; offering.
ဒါန်ဝတ်၊ ဝတ္ထုဒါန်	Tāt wòt, Wòtthu tān, n. an offering.
ပွဲဝတ်	Pakāo wòt, n. an offering of flowers.
ပုင်ဝတ်	Pung wòt, n. an offering of food.
ဝတ္ထု	Wotthu (P), n. object, thing; offering.
ဝတ္ထုဒါန်	Wotthu tāt, n. an offering.
ဝတ္ထုဂဠိဂဠာတ်	Wotthu kenyi kenyāt, n. ornaments, trinkets.
ဝတ်	Wòt, v. to wring, to squeeze out liquid.
ဝတ်ယာတ်	Wòt yāt, v. to wring water from cloth.
ဝတ္တကာ	Wottanā (P. vattanam), n. livelihood, subsistence.
ဝတ္တဝိ	Wotta pei (P. vattam), n. the triple realm of existence.
ကမ္မဝတ်	Kamma wot (P. kammavattam), n. the realm of karma .
ကိလေသဝတ်	Kilesa wot (P. kilesavattam), n. the realm of kilesa .

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝိပကဝတ်	Wipaka wot (P. vipākavattam), n. the realm of results of action.
ဝတ္ထကီ	Wotthakī (P), n. artisan.
ဝန်	Won (P. vandanā), n. homage.
ဝန်စပ်	Won cò, v. to humble oneself, to render homage.
ဒိုင်လပ်ဝန်	Tung lò won, v. to ask permission.
ဝန္တနာ	Wontenē (P), n. salutation, homage.
ဝန္တာ	Wontē (P. vandati), v. to make obeisance, to raise the hands in respectful salutation.
ဝပ်	Wòp, n. a weapon.
ဝပ်တဲ	Wòp toa, n. a weapon, a tool, an implement.
ပာဒးဝပ်	Pama teh wòp, like one possessed, like one in demon grips, kalok (demon) being understood after wòp.
ဝရ	Wara (P), adj. excellent, precious.
ဝရဒ	Werete (P), n. a giver of good things, Buddha.
ဝရုကာ၊ ဒေဝတ်ဝရုကာ	Waruna (P), Tēwetāo waruna, n. Varuna.
ဝပ်	Wò, n. a palanquin, a litter.
ဝဿ	Wotsa (P), n. rain, the rains, a year.
ဝဿနိ၊ ဝဿန္တဥတု	Wotson (P. vassanam), Wotsonta utau, n. the rains, the rainy season.
ဝဟ်	Wòh (P. vasso), n. the rainy season or Buddhist Lent . The monks count the years of their religious life by the number of rainy seasons. Hence it also means year.
တိတ်ဝဟ်၊ လိုက်ဂုံ	Tet wòh, Lak wòh, the end of Lent.
ဝါ	Wē, n. (1) an open plain, any flat open space in the midst of surrounding woods; (2) a time.
ဝါဗု	Wē nge, n. fields, generally a collection of paddy fields.
ဝါဗိုဝ်	Wē bü, n. a salt-marsh.
ဂြိုက်ကိုဝါ	Kläng kă wē, many times, repeatedly.

ဝါဝံ	Wē wu', this time, on this occasion.
ဝါပိဝါ	Bā pei wē, two or three times.
ဝါ	Wea, n. a paper kite (provincial). See weo infra .
ဝါင်	Wain, n. a species of mint.
ဝါင်ကြို၊ ဝါင်ကြဲ၊ ဝါင်တောင်	Wain krep, Wain krai, Wain petain, n. herbs used in medicine.
ဝါင်ခိုင်	Wain pang, n. lemon grass.
ဝါင်ဒုင်၊ ဝါင်ဒုင်တလှိုင်	Wain tung, Wain tung talung, v. to go out to meet. Of Woin .
ဝါစာ	Wēcā (P), n. word, speech.
ဝါစီ	Wēcī, n. an adze.
ဝါစီပိညတ်	Wēcīwinnyāt (P. vacīviññatti), n. indication of meaning by speech.
ဝါတ်၊ ဝါတ်ဂါတ်	Wāt (P. vādo), Wāt kāt, v. to be difficult; to have a quarrel, to be at variance; n. trouble, difficulty; dispute; doctrine, heresy.
ဝါတ်ခါ	Wāt khai, v. to be in distress, to be in difficulties.
ဝါဒ	Wēte (P), n. speech, doctrine; controversy, dispute.
ဝါဒိ၊ တံဝါဒိ	Wēti, Tom wēti, n. the beginning.
ဝါနံ	Wān, n. dressed laterite.
ဝါနိတ်၊ ဝါနိဇ္ဇာ	Wenoitce, Wenitce (P. vānijjam), n. merchandise.
ဝါမ	Weme (P), adj. beautiful, good, handsome.
ဝါယာ	Weyü (P), n. air, wind.
ဝါ	Wai, n. manure; adv. while, when.
ဝါရ	Wēre (P), n. time, occasion; adv. while.
ဝါရအလန်	Wēre alòn, n. a time, a turn.
ဝါရာန်	Wārān (Eng), n. a warrant.
ဝါသ္မာ	Wēsanā (P), n. an impression remaining on the mind from past actions, natural bent.
ဝါဟ	Wēha (P), n. a measure equal to 20 kharis.

ဝိ	Wi, n. the sycamore.
ဝိကင်္ဂ၊ ဝိဗ္ဗင်္ဂ	Wi kò, Wi sakò, n. a variety of the above.
ဝိကွင်	Wi kabang, n. the fig.
ဝိကာ	Wi kā, n. the opposite leaved fig tree.
ဝိကလ	Wikala (P), n. change, alteration; perturbation.
ဝိကာလ	Wikāla (P), n. afternoon.
ဝိစက်	Wicak (P. vicakkhano), n. wisdom.
ဝိစိကိစ္ဆ	Wicikicchā (P), adj. unstable, fickle.
ဝိဇ္ဇာ	Witcē (P), n. knowledge; wisdom.
ဝိဇ္ဇနီ	Witcetū (P. vijjā & dharo), n. a miracle worker, a wizard.
ဝိညာန်	Winnyān (P. viññānam), n. the spirit, the soul.
ဝိတက်	Witak (P. vitakko), n. reflection.
ဝိတက်ပိ	Witak pei, the three vitakkas, namely: lustful thought, malevolent thought, cruel thought.
ဝိတ္ထု	Witthu (P), n. the sky.
ဝိသုရ	Withure (P), n. different kinds of work.
ဝိနာယက	Wināyaka, n. Vināyaka.
ဝိန	Winoa (P. vinayo), n. discipline, the name of a division of the Buddhist scriptures.
ဝိပဿကာ	Wipòtsanā (P), n. spiritual perception.
ဝိပက်၊ ဝိဘက်	Wipak, Wipheak (P. vipāko), n. the result of any deed.
ဝိပတ္တိ	Wipòttei (P), n. misfortune, failure.
ဝိပတ္တိတညျ	Wipòtteitanyu (P), n. one who sees the truth on a second presentation.
ဝိပက်၊ ဝိပက်အာ	Wipòt (P. vipatti), Wipòt ā, v. to be destroyed, lost; to become corrupt.
ဝိပွကာရ	Wippakāra (P), n. change of state, impropriety.
ဝိပဿိ	Wipòtsei (P), n. Vipassī, the name of the Buddha.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ဝိပရိတ်   Wiparèt (P. viparito), n. opposition, quarrel.
- ဝိပူလ   Wipūla (P), adj. large, wide.
- ဝိပူလပဝ်   Wipūla pò (P. vipula & paro), adj. distant, far; n. distant part.
- ဝိဘင်   Wipheang (P. Vibhanga), n. one of the Abhidhamma.
- ဝိဘတ်   Wiphòt (P. vibhatti), n. inflection of nouns, etc. a word taking the place of an inflectional termination as a preposition.
- ဝိမာန်   Wimān (P. vimāno), n. a celestial mansion, a temple.
- ဝိမုတ္တိ   Wimuttei (P), n. release, emancipation.
- ဝိမုတ်   Wimut, n. the same.
- ဝိဝတ်၊ ဝိဝတ်   Wiwot, Wīwot, v. to care for, to watch over.
- ဝိဝါဒ၊ ဝိဝါတ်   Wiwēte, Wiwāt (P), n. dispute, contention.
- ဝိဝါဟ   Wiwēha (P), n. marriage.
- ဝိဝိင်၊ ဝိဝိင်ကိုင်   Wiwoin, Wewoin kaboin, v. to be astounded, to be dazed; to lose consciousness, to faint.
- ဟိုတ်မဝိဝိင်ဟွံကလံဒုဟ်   Hat me wiwoin hu' ku' kalo' tuh, he was so dazed that he could not pay his respects.
- ဝိဝိင်ကိုင်တံၣ်သြိုဟ်ရဲသွာ်အာ   Wiwoin kaboin t̄ao soeh reo sapait ā, he was astounded and his breast like to split.
- ဝိဝိင်ဒေင်လှိုင်   Wiwoin t̄oin hlang, v. to be amazed, astounded.
- ဝိရူပက္ခ   Wirupakkha (P), n. the regent of the West, Lord of Nāgas.
- ဝိရူလက   Wirulaka (P), n. the regent of the South, Lord of Kumbhandas.
- ဝိသာခါ   Wisākhā (P), n. the name of a celebrated female saint.
- ဝိသု   Wisun (P. vasundharā), n. the earth.
- ဝိသု   Wisum, n. season.
- ဝိသေသ၊ ဝိသေ   Wisēsa, Wiseh (P. viseso), adj. uncommon, rare, famous, different; extraordinary.
- ဝိဟာရံ   Wihāram (P), n. a vihāra, a monastery.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝီ	Wī (P. <i>vīriyam</i>), n. to tend, to care for, to nurse.
ဝီပရာ	Wī parā, v. to use diligence in tending, caring for.
ဝီပြောင်	Wī preang kleo, v. to rear cattle.
ဝီယဲ	Wī yoa, v. to care for a case of sickness.
ဝီပက်၊ ဝီပက	Wīpak, Wīpaka (P. <i>vipāko</i>), n. the result of any deed.
ဝီပကဝတ်	Wīpakawot (P), n. the consequences that follow on deeds formerly committed.
ဝီဝဲ	Wīwoa, n. danger, calamity.
ဝီဝဲ-၅	Wīwoa masaun, the five dangers, namely:
သို့	Hmoin, government, the danger from punishment.
ပုတ်	Pamot, fire, the danger from burning.
ကမ္ဘတ်	Kamlot, the thief, the danger from thieves.
သို	Dait, water, the danger from drowning.
သွ	Hna, enmity, the danger from enemies. Another five are the things forbidden in the five precepts, namely: murder, theft, adultery, lying, and the drinking of spirituous liquors.
ဝုတ်	Wut, n. a young woman, a virgin.
ဝုတ်ဗွဲ	Wut plai, n. young men, and maidens; youth.
ကောန်ဝုတ်	Kon wut, n. a virgin daughter.
၅ဝုတ်	Kleo wut, n. a heifer.
ဝုတ်ကမ္ပဲလောင်	Wut kemui leang, n. a girl of the age of puberty.
ဝုတ်ပရိုင်	Wut paròng, n. an old maid.
ဝုတ်တိုတ်	Wut tüh, adv. round about, all about.
ဝုတ်အို	Wut ü, n. the long armed ape.
ဝုန်	Wun, v. to be done enough, to be cooked, applied for rice when it has been finally steamed; n. the sweet potato.
စိန်ဝုန်	Cin wun, v. to be thoroughly cooked, to be healed as a wound or sore.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝုန်ကင်	Wun nang, n. a cushion to support the body in reclining.
ဝုန်ဒင်	Wun teang, n. a pack; pack animals, panniers.
ဝေင်	Wòin, v. to play, to sport; to do anything for pleasure; to go about, to wander.
ဝေင်ဒုင်	Wòin tung, v. to go out to meet.
ဝေင်ဖြိုင်ဗလိ	Wòin seang peli, v. to brandish a sword.
ဝေင်တံသဘင်	Wòin tāo sapheang, v. to keep a feast or festival.
ဝေင်	Weang, v. to shun, to avoid, to eschew.
ဝေင်ကွံ	Weang kle', prep. except.
ဝေင်ခွန်	Weang khòn, v. to set aside.
ဝေင်ဒဲ	Weang teo, v. to avoid, to keep away from.
ဝေင်နူ	Weang nū, prep. except.
ဝေင်ပါ	Weang pai, v. to avoid, to reject.
ဝေင်အာ	Weang ā, v. to be separated.
ဝေတ်	Wēt, v. to reprove, to punish; to urge.
ညှိုင်သာရထီဝေတ်ချေ	Nyong sarathi wet cheh, as the charioteer urges his horse.
ဝေတ်ဗ္ဗာန်	Wet peton, v. to rebuke, reprove.
ဝေဒနာ	Wētenē (P), n. suffering, misery.
ဝေန်	Wēn, v. to be crooked, as the limbs; to be lame.
ဝေန်ဝံက်	Wēn wòk, v. to be deformed, to be crippled; n. a cripple.
ဝေနေယျာန်	Wēnēyacòn (P. veneyyajano), n. a tractable person, a person that can be converted.
ဝေဝစ်	Wewòt (P. vevaccanam), n. a synonym.
ဝေရီ	Werī (P), adj. hating, hostile, revengeful.
ဝေလု	Welu (P), n. bamboo.
ဝေသန္တင်	Wesòntò (P. Vessantarā), n. the hero of the last of the ten great Jātakas.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝေသာဘူ	Wēsaphū (P. Vessabhū), n. the name of the Buddha .
ဝေဟ်	Wēh, v. to break by bending.
ဝေဟ်ကေတ်	Wēh kēt, v. to break off by bending.
ဝေဟ်ပ္ပွပ်	Wēh pakò, v. to break off.
ဝဲ	Woa, n. (1) malice, enmity; (2) an eddy, a whirlpool.
ဝဲသ္မ	Woa sana, n. enmity.
ဒက်ဝဲ	Teak woa, v. to bear malice.
ဝေါင်သ	Wongsa (P. vamso), n. family, kindred, tribe, house.
ဝေါင်သတောင်နန်	Wongsa tano non, n. dynasty, the royal house.
ဝေါန်	Wong (P. vandanam), n. salutation, homage.
ဒိုင်ဝေါန်	Tung won, v. to ask permission.
ဝေါန်စပ်	Won cò, v. to humble oneself, to render homage.
ဝေါဟာ	Wohā (P. vohāro), n. practice, custom; common use.
ဝဲ	Weo, n. a paper kite. This is the correct spelling, since it accords with Mon-Khmer usage, but see wea supra.
ဝဲး	Weh, v. to break by bending.
ဝဲးပကပ်	Weh pakò, v. to break in pieces.
ဝိုင်	Wäng, v. to be bent, round; n. a hoop.
ဝိုင်ညှိုင်ကိုရီတူ	Wäng nyòng kä cū nga, arched like a bow (said of a maiden's eyebrows).
ဝိုင်ခံ့	Wäng khadòm, v. to be rounded.
ကတောင်ဝိုင်ခံ့အပျိုသိုပြု	Kato wäng khadòm aplū sāmprā, ears rounded like a vase.
ဝိုင်ဇာ	Wäng cē, v. to be bent round.
ဝိတ်	Wüt, v. to forget; to swoon; n. putting away, avoidance.
ဝိတ်ထေတ်	Wüt thoe', v. to forsake, to forget.
ဝိတ်လလှဲ	Wüt lelui, v. to leave a thing through forgetfulness.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝိုတ်အို	Wüt ü, n. the gibbon.
ဝိုန်	Wün, n. joints, the timbers on which a floor is laid.
ဝိုန်ဂေင်	Wün kòin, n. a verandah, the surrounding lower part round a central building.
ဝို၊ ဝိုဝ်	Wü, v. to fascinate, to trick, to juggle, to deceive; n. the ridges that rise on the body from severe blows with a rod.
ဝိုစ	Wü ci, v. to deceive by trickery.
ဝိုမတ်	Wü mot, v. to juggle.
ဝိုဟ်	Wuh, n. rice, food, meal.
ဝို	Wu, pro. a. this. It is sometime used as the sign of the nominative case.
ဝိုဝ်လွံ	Fwop, lepo', n. a dream.
သ	Sa, the thirtieth consonant of the Mon alphabet.
သ	Sa, v. p. the sign of the future or subjunctive. In older works it is used with most verbs.
သက	Saka, v. to push off; n. tooth clearer, tooth brush.
သကကျင်	Saka klung, v. to push off a boat, either to keep it from hitting an object or to start it out from the bank.
စသက	Ci saka, v. to brush or clean the teeth.
သကပြသန်ဒဝံဒွာ	Saka proa sòn tewòn tontā, a precious tooth brush.
သက်	Sak, v. (1) to mark, to make a mark, to strike out; (2) to be without, to be deprived of; adv. not.
သက္ကရ	Sakkara, adv. not at all.
သက်ကု၊ သက်ကို	Sak kau, Sak kä, prep. without.
သက္ကရီ	Sak kau phä, adj. vain, useless, foolish.
သက္ကရသို	Sak kau samoin, adv. immediately after, next.
သက်ခွ	Sak khana, adv. at once.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- သက်သက်   Sak sak, adj. whole, pure, unmixed; adv. wholly, purely, at all.
- သတ်ဗကေတ်သက်သက်   Sait pekēt sak sak, unmixed red.
- ဟုံမွဲသက်သက်   Hu' moa sak sak, none at all.
- သက်လဝ်   Sak lò, v. to set a mark so that one can know the place again.
- သက်သီ   Sak sēi (Skt. sakshi), n. witness, an evidence.
- သက်သွာ   Sak sawā, v. to be better, to be easier.
- သတ္တဒါဝါ   Sakkatēkēm (P. sakadāgāmī), n. the first path or stage of sanctification.
- သတ္တရာဇ်   Sakkarāt, n. an era, epoch, date, year.
- သတ္တာရ   Sakkāra (P), n. hospitable reception, festival. This word slightly abbreviated forms the second part of such compounds as *pauceosakā*, *lepsakā*.
- သတ္တုကာ၊ သကုန္တ   Sakkuna, Sakunna (P. sakuṇo), n. a bird.
- ညွန်   Sakòn (Skt. skandha), n. the elements of being, the corporeal system, the body. Of *kònte*.
- အိုတ်ညွန်   Ät sakòn, n. death, dissolution.
- ဒိုအိုတ်ညွန်ဇီဝိရ   Tü ät sakòn cīwi ra, until death.
- သကပ်၊ ညွပ်   Sakò, n. (1) a mat; (2) coarse sugar, jaggery; (3) paste glue.
- သကပ်ကော   Sakò hnā, n. mats in general.
- ညွပ်တာ၊ ကပ်တာ   Sakò tā, n. palm sugar.
- ညွပ်စ၊ ကပ်စ   Sakò bāo, n. cane sugar.
- သကဟ်   Sakòh, v. to be dry.
- ညွဟ်ခြံက်   Sakòh khròk, v. to be dried up.
- သကဟ်ကြံ   Sakòh krēm, v. to be emaciated.
- ညွအ်၊ ညွ၊ သကအ်   Sako', (1) n. a company, a herd, a companion; (2) adj. grey, used of the hair.
- ညွံပဝါ   Sako' pawā, n. a companion.
- ညွံသွး   Sako' fwah, n. attendants, suite.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သကာ	Sakā, v. to spread out, as horns.
ဝှေ့ဟ်ညွာ	Kenih sakā, the tusks spread out.
ပြင်သကာ	Kreang sakā, spreading horns.
သကာတ်	Sakāt, v. violent, severe, fierce, strong, rough, harsh.
ညွာတ်ခြာတ်၊ ညွာတ်မြတ်၊ ညွာတ်မြော်	Sakāt krāt, Sakāt mròh, Sakāt mroh, v. to be rough, cruel, harsh, severe.
ညွာတ်သဲ(သြ)	Sakāt sai, v. to be fierce, wild.
ညှိတ်	Sakit, v. to bite, will bite.
ညှုတ်	Sakut, v. to cut, to cut off, to omit.
ညှုတ်ဖလုတ်	Sakut phalut, v. to be cut off, to be omitted.
သကုကွဲ	Sakuna kloa, n. a covey of birds.
သကဲ	Sakui, v. to be drowsy, to be sleepy.
သကောက်	Sakeak, v. to be sharp.
ညောင်	Sakeang, n. habit, custom.
ညွတ်	Sakēt, v. to take, will take.
သကောန်တဲ	Sakēn toa, n. the little finger.
ညှပ်	Sakēp, v. to grip with tongs or tweezers; n. tongs of tweezers.
ညှပ်မတာ	Sakēp me tā, n. small tweezers for plucking hairs.
ညှံ	Sakēm, v. to grasp, to take in the hand; n. a handful; a digest, an abstract.
ညှံကွတ်	Sakēm kabòt, v. to seize, to obtain influence over.
ညှံတဲ	Sakēm toa, v. to grasp with the hand; n. the hand grasp; power, influence.
လုပ်ညှံတဲ	Lup sakēm toa, v. to be under the power or control of.
ညှပ်	Sake, Sakī, v. (1) to weigh; (2) to cause to tingle; n. a weight.
ညှပ်တောင်ညး	Sakī kato nyeh, to cause the ears of others to tingle.
သကောသိပ္ပ	Sakēh pakāo, n. the filament of a flower.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- သကဲ   Sakoa, n. side, flank.
- သကဲဗလဲ   Sakoa peloa, n. a support.
- သကောတ်   Sakot, n. sediment, paste.
- သကောပ်၊ ခွေ့ဘင်ဆု   Sako, Sako chu, n. the bark of a tree.
- သကောင်အသေတ်   Sako asēt, n. a bark chewed with the betel and the areca nut.
- သကောဟ်   Sakoh, v. to whittle.
- သကိုတ်၊ သကိုတ်ကျဲ   Sakät, Sakät kle', v. to be frightened.
- သကိုပ်၊ ခွီပ်   Sakäp, v. to cover;   n. (1) a leader, a chief; (2) a shawl or plaid, a covering; (3) one of the robes of a **Buddhist monk**.
- သကိုပ်ဂနီ   Sakäp ketü, n. a covering.
- သကိုပ်ကြိပ်၊ သကိုပ်ကြိပ်   Sakäp kröp, Sakäp söp, v. to be full, to be teeming with; to be dorned.
- သပိုင်ဖွာန်   Sakäp panān, n. a military commander.
- သကိုပ်ဖွာန်စပ်   Sakäp panān thò, n. a chief teacher.
- ခွီ၊ သကို   Sakäm, v. to be full, gross, bulky.
- ခွီဟ်   Sakoeh, v. to throw out, to empty as water out of a vessel.
- သဂဏ်   Sakòn, n. a bell, a fringe of bells.
- သွန်   Sakòn, v. to grasp, to grip; n. a handful.
- သွန်တဲ   Sakòn toa, v. to grip with the hand.
- သွန်ရပ်   Sakòn ròp, v. to seize with the hand.
- တဲဖွိတလပါရမီသွန်သော်ဝဉ္စတာ   Toa fwi tala paramē sakòn sok wòncetā, the left hand of the virtuous One gripped his hair.
- ပုံဥပိမ္မဲသွန်   Pakao upä moa sakòn, one handful of lily flowers.
- သွာဝ္ဗေ၊ သွာဗ္ဗ   Sakē ngoa, Sakē petòm, n. midnight.
- သွိတ်   Sakit, n. a bug.
- သျှတ်   Sakut, v. to cut off, break off; to be cut off, to be broken off; to cease, to be scarce.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- သုတ်ကောံ   Sakut kle', v. to cut off, to part with.
- သုတ်ကောံအဟာ   Sakut kle' ahā, refused food.
- သုတ္တဝါတ်၊ သုတ္တဝါတ်သောဝ်၊ သုတ်သဝါတ်အမု   Sakut cawāt, Sakut cawāt hno,   Sakut sawāt ahmau, v. to judge, to sit in judgment.
- သောဟ်   Sakēh, v. to have, to be endowed with.
- သောဟ်ညာန်ပညာ   Sakēh nyān ponnyā, intellectually endowed.
- သောဟ်သွဟ်   Sakēh sawòh, v. to be rich, prosperous; to prosper.
- သောံ၊ သဂေါင်၊ သဝံ   Saku', v. to obtain, to gain, also fut, and subj.
- သွး   Sakeh, v. to speak, to say; also fut, and subj.
- သွိုင်   Saküp, v. to cover; n. a lid, a covering.
- သဂို၊ သွိုင်၊ သွိုင်ကြိုင်၊ သွိုင်ကြိုင်၊ သွိုင်ကြိုင်   Sakēm, Sakēm kräm, Sakēm kläm, Sakēm klu, v. to be pleasant, agreeable; to be pleased, to be agreeable.
- ကောင်လှသွိုင်ကြိုင်   Kanain hla sakēm klu, leafy branches giving grateful shade.
- သွိုင်သွိုင်   Sakēm Sakēm, adj. lukewarm.
- သွိုင်   Sakü, v. to blaze, to burn, to shine.
- သွိုင်မြတ်   Sakü mròh, v. to shine forth, to be plainly evident.
- သကြာ   Sakrē, n. sugar.
- သင်   Sang (P. sangho),   n. the third of the three gems, the assembly, the church, (the disciples), the monks, a monk.
- သင်ကွေးကျော်   Sang kwah kyait, n. the church, (the disciples of the Buddha).
- သင်ရာဇာဏက   Sang rēcē kena, n. a head monk, a bishop.
- သင်   Sang, n. the dry land, the shore; the hair that grows in a circle on the head or neck of a man, ox or horse.
- သင်နိပု၊ သင်အမတာ   Sang nipu (P. nibbula), Sang amatā (Skt. amrita), n. Nirvāna (poetic).
- သင်လွှာတော်   Sang lepait te, the other side.
- သင်ကာ   Sangkā (P), n. doubt, suspicion; v. to doubt, to be suspicious.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သင်ခါ ကျသင်	Sangkha, Kanau sang (P), n. the conch shell.
သင်ခါရ	Sangkhāra (P), n. the mutability of creatures by which they are continually subject to destruction and reproduction.
သင်ခါရဓဝ်	Sangkhāra thò, n. the law which arranges for creatures suffering and doing.
သင်ခေပ	Sangkhēpa (P), n. an abridgement.
ဗွဲသင်ခေပ	Poa sangkhēpa, adv. briefly.
သင်ခေပဏ	Sangkhēpēna (P), n. a compendium, summary.
သင်္ချာ	Sangchā (P), n. numbers, arithmetic.
သင်္ဂဟ	Sangkeha (P), n. aid, help, assistance.
သင်္ဂဟသို့-၄	Sangkeha hmoín pòn, the four elements of popularity pertaining to rulers, namely: affability, liberality, impartiality, and beneficent rule. See Dhammaceti p. 142-4 for full description.
သံဂါယန	Songkēyene (P), n. rehearsing.
သင်ယာတ်	Sangkhāt, n. a boon companion.
သင်ရိုဟ်	Sangroeh (Skt. sangraha), v. to treat kindly, to help, protect.
သင်ဝတ်စင်	Sangwotcò (P. samvaccharo), n. an almanac, a calendar.
သဇ္ဇံ	Sangom, n. repentance, a being silent from sorrow.
သဇ္ဇောဟ်တောဟ်	Sangoh taloh, adj. profound, unfathomable.
သစ္စ	Sòtci (P), n. truth as opposed to falsehood.
သစ္စ-၄	Sòtci pòn, the four cardinal truths of Buddhism , namely:
ဒုက္ခ၊ သမုဒ္ဓယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂ	Taukkha, Samutteye, Niruthe, Meakke, suffering, cause, cessation, and the path.
သစ္စ	Sòtchu, n. fruit, fruits.
သစာ	Sacā, n. fealty, allegiance, troth.
သွက်	Seak, n. thing, that which is for.
သွက်စ	Seak ci, n. what is for eating, food.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သွင်	Seang, n. a sword.
သဏ္ဍဒိဓိ	Sòt cetipha, n. nutmeg.
သဏ္ဍဲ	Sòtchai (P. sajjhāyo), n. repetition, rehearsal.
သွင်သွင်	So' seang, v. to be wearied, tired.
သွိုင်	Sacoin, v. to sew.
သွိုင်	Sung, v. to be clear, limpid, serene, calm.
သွိုင်ကော၊ သွိုင်ကောဝ်	Sung kē, Sung kī, v. to be clear, transparent.
သွိုင်ဖျင်	Sung phadung, v. to be perfected.
သွိုင်ဖိ	Sung phi, v. to be satisfied, pleased.
သွိုင်ဗွင်	Sung pebang, v. to be clear, pure.
သွိုင်သွိုင်	Sung sadāk, v. to be satisfied, pleased; to take pleasure in; to have faith.
သွိုင်	Säng, v. to be difficult, to be heavy; to be pregnant.
သွိုင်၊ သဇိုင်	Sacäng, n. responsibility, concern.
သွိုင်အဲရ	Sacäng oa ra, it is my concern, the responsibility is with me.
သွိုင်သန်	Säng sòn, v. to be heavy, to be difficult.
သွိုင်ဟ်	Süh, v. to be deep.
သွိုင်ဟ်နက်	Süh neak, v. to be deep, intricate, abstruse.
သွိုင်ကို	Sacün kä, v. to hand over, to give up.
သညာ	Sònchē (P), n. evening.
သညာ	Sònnyā (P), n. sense, consciousness, perception.
သညာဩ	Sònnyāsēī (Skt. samnyāsin), n. an ascetic, one who has renounced the world.
သကန်	Sanon, n. a bait.
သကန်တမ္ဗာ	Sanon tamngā, n. a fisherman's bait.
သကာ	Sanā, n. a mat.
သကာစမ္မန်	Sanā còmmaxhòn (P. cammakhandō), n. a leathern mat.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သကဲ့	Sanauī, v. to forget, to neglect.
သကူ	Snāū, n. a measure; from sau (သူ) to measure.
သကေမ်	Sanēm, n. a finger or toe-nail.
သကေမ်ခိုင်	Sanēm cäng, n. a toe-nail.
သကေမ်ခိုင်ဂစံင်	Sanēm cäng kecim kòng, n. the talon of a bird of prey.
သကေမ်တဲ	Sanēm toa, n. a finger-nail.
သကေံသကံ	Sanēm sanāo, v. to soothe, to encourage.
သကေံသကံလှေလှန်	Sanēm sanāo hle' hlòn, the same.
သကေပ်	Sanī, n. vegetable food, a plant.
သကေပ်	Hni, n. a helm, a rudder.
သကေပ်	Sanoa, n. a wind instrument, an oboe.
သကေပ်	Sano, n. lineage, relationship.
သခုဒ်	Sado', n. a box or basket.
သခုဒ်ဇျု	Sado' ceplu, n. a betel box.
သဒို	Sadī, v. to collide, to come into touch.
သညာန်	Sadon, v. to step carefully putting one foot past the other, to measure with the feet.
သညာန်အာ	Sadon ā, v. to past over, to coast along.
သချိုဟ်	Sadoeh, v. to strain.
သချိုဟ်ချ်	Sadoeh dait, n. a strainer.
သတ်	Sot, v. to bear or bring forth fruit; n. fruit, the produce of plants; the areca-nut, which has commonly no other name.
သတ်ခရိုဟ်	Sòt khacuh, n. the luffa.
သတ်စပျော်(ဇပျော်)	Sòt capyēt, Sòt cepyēt, n. the grape fruit.
သတ်ဇာနိဖို	Sòt cētiphä, n. the nutmeg.
သတ်ဆု	Sòt chu, n. fruit.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သတ်ဇုက်	Sòt cauk, n. the long bean, string beans.
သတ်ဇုက်တိ	Sòt cauk tei, n. the ground-nut, pea-nut.
သတ်ဘို	Sòt dait, n. a kind of fruit resembling the orange.
သတ်တဲ	Sòt toa, n. the fist.
သတ်ပကို	Sòt pakäm, n. an astringent, apple-like fruit, the <i>Flaccourtia Cataphracta</i> .
သတ်ပေတ်၊ သတ်ပး	Sòt pēt, Sòt pah, n. chess men.
သတ်ပီ	Sòt pī, n. the Bengal quince, bael.
သတ်ပြ	Sòt preo, n. the coconut.
သတ်ဗလီ	Sòt pelī, n. a ball (obsolete).
သတ်မြိုတ်	Sòt mrüt, n. the custard-apple.
သတ်မြိုတ်ကွင်	Sòt mrüt kabang, n. the ox-heart; the sour-sop.
သတ်သီလော	Sòt silao, n. the pomelo, the shaddock.
သတ်	Sòt (Skt. sattra), n. a being, creature, animal, sentient being, a man.
သတ်ဂမို၊ သတ်ဂမိုဗွာန်	Sòt kemyi, Sòt kemyi kemtāt, n. a beast of prey, a venomous animal or reptile.
သတ်ငိုင်ပန်	Sòt cäng pòn, n. a quadruped.
သတ်ငိုင်ပန်ဒမြိုတ်	Sòt cäng pòn temrüh, n. a beast of prey, as a tiger, a leopard, etc.
သတ်တလသွင်	Sòt tala hneang, n. a bird, a winged animal.
သတ်တိရောန်	Sòt teiròtchän (P. tiracchāno), n. an animal, a beast.
သတ်ပွဲဇန်	Sòt pathauicòn (P. puthujjano), n. a man of the people, an unconverted person.
သတ်မနွံကိုလမျို	Sòt me num kä lemyëm, n. a living being.
သတ္တံ	Sòtto', n. living beings, men in general.
သတ္တဝါ	Sòttawā, n. a rational being.
သတ္တမ	Sòttama (P), o. a. seventh.
သတ္တမူ	Sòttamū, n. the seven roots.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သတ္တဟ	Sòttaha (P), n. a week.
သတ္တိ	Sòttei (P), n. strength.
သတြ	Sòtkrau (Skt), n. an enemy.
သတြဝိဝေ	Sòtkrau wīwoa, n. enmity.
ညွက်	Satak, v. to strike, to beat; will beat, etc.
ညွင်း၊ ညွင်းဝှမ်း၊ ညွင်းလော	Satang, Satang klò, Satang lao, v. to lie down, used of monks and other exalted personages.
သတတ်၊ သတတ်အကုတ်	Satòt, Satòt tekut, v. to cut, to sever, to amputate; fut. will cut, etc.
ညွန်	Satòn, v. to remain, to stand, to be valid; n. a worm; -cost, worth.
ညွပ်	Satòp, v. to be straight, to be straightforward.
ညွပ်လူ	Satòp lekū, v. to be upright, righteous.
ညွပ်လပ်	Satòp lò, v. to make straight, to straighten.
ညွပ်ညွပ်	Satòp satòp, adv. straight-forwardly, in a straight-forward manner.
ညွပ်ညွောင်	Satòp sateang, v. to be straight.
ညွပ်ညွေး	Satòp satah, v. to be straight, to straighten.
သတာတေရ	Satātēra (Greek), n. a stater.
သတိ	Satei (P), n. recollection, active state of mind, attention, caution.
သတိပထာန်	Satei pathān (P. satipaṭṭhānam), n. fixing the attention, earnest meditation.
သတိပထာန်ပန်	Satei pathān pòn, the four satipaṭṭhānas, namely: meditation on the impurity of the body, on the evils of the sensations, on the evanescence of thought, on the conditions of existence.
ညွိုက်၊ ညွိုက်သတင်	Satoit, Satoit satang, v. to lie down.
ညွိုက်သွိုင်	Satoit hloin, v. to sleep.
သတိတ်	Satèt, v. to go out or forth.
သတိတ်ဗူး	Satèt pleh, v. to be freed, to obtain, release, to be emancipated.
ညွီ	Sateim, v. to mark, note, regard.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သွီးဒဲး	Sateim teh, v. to remember, to recall.
သွါ	Satum, n. the right, the right hand side of anything.
တဲသွါ	Toa satum, n. the right hand.
သတောက်	Satòit, n. a saw.
သတောက်	Satot, v. to be wrinkled.
သတောဲ	Satoa, n. fruit just formed.
သတောင်	Sato, v. to incite.
သတောင်ဝဲ	Sato woa, v. to bear malice.
သွောဲတတ်	Satoe' bòt, v. to measure, to compare.
သွား၊ သွားလး	Satah, Satah leh, v. to be even, to be level.
သွားသွောင်	Satah sateang, v. to be straight, to be even, flat.
သွားသွောင်ရဲမုက်ဖံ	Satah sateang reo mauk phòm, flat like the end of a drum.
သွါကံ၊ သွါကံပေါ်	Satäk, Satäk pepait, v. to remove, to tear off, to strip.
သွါကံ	Satäk, n. a bunch, a cluster.
သွါကံ	Satät, adv. very, very much, exceedingly.
သွါ	Satäm, n. thickness; adj. thick, great; numerous.
တံသွါ	Tamo' satäm, n. a great rock.
သထူပ	Sathūpa (Skt), n. a relic shrine, a cetiya, a pagoda.
သွ	Sate, v. to be numb.
သဒင်ကြဲ	Sateangkrē, n. one who is (took) to the highest.
သဒင်ကြီ	Sateangkrī, n. a monk of the second rank in the monastery, the superior's assistant.
သဒ္ဓ	Sòtte (P), n. sound, noise, voice, language.
သဒ္ဓင်	Sòtho (P. saddhammo), n. the true religion.
သဒ္ဓါ	Sòthhē (P), n. faith, kindly feeling; v. to have faith.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- သွန်၊ သွန်ကျဲ   Satòn, Satòn kle', v. to cut off, amputate.
- သွဟ်၊ သဒ္ဓိ   Satòh, v. to be, to become.
- ယဝ်ရသဒ္ဓိ   Yò ra satòh, if it be.
- သဒ္ဓင်၊ သဒ္ဓင်သဒ္ဓ   Satòin, Satòin sate, v. to be numb.
- သဒ္ဓင်လျှင်၊ သဒ္ဓင်သေ့   Satòin lengung, Satòin sangom, v. to be dazed, lost in thought.
- သဒ္ဓင်သွင်   Satòin hlang, v. to be amazed, to be dazed.
- သဒ္ဓင်   Satòng, n. a shield.
- သဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓိသဒ္ဓ၊ သဒ္ဓိသ္မိတ်၊ သဒ္ဓိတ်သဒ္ဓိ   Satèm, Satèm sate, Satèm satüh,   Satüh sathèm, v.
to be stupid, insensible, dull in understanding; unkempt, unpolished.
- သ္မိတ်   Satüh, v. to rise up as a mound.
- သဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓိပဂါ   Sathèm, Sathèm pekē, v. to be covered with leaves, as a tree, to be luxuriant.
- သဒ္ဓိ   Sathü, v. to rumble; to cry in grief.
- သဒ္ဓိသမ္မဟ်   Sathü samngòh, v. to cry in grief.
- သန   Sana, n. a wall-plate.
- သနက်၊ သနက်ပရေ   Sanak, Sanak paroa, n. marriage.
- သဗ္ဗာ   Sonchā (P), n. evening.
- သန္တ   Sònta (P), n. the Tranquil, Nirvāna.
- သန်တပ်ပြာန်   Sòntòp praphòn (P. sineruparibhaṇḍam),   n. the belt of Meru, the seven great
rocks.
- သန္တာရ   Sòntāra (P), n. a couch.
- သန္တာန်   Sònthān (P. saṅṭhānam), n. form, figure, the human body, body, person.
- သန္တိ   Sònthi (P), n. union, rebirth.
- ဂဝ်သန္တိ   Kò sònthi, n. the womb.
- သန္တိတာန်   Sònnithān (P. sannitṭhānam), n. a resolve.
- သန္တိပါတ်   Sònnipāt (P. sannipāto), n. collection, assembly; a virulent fever.
- သန္တိဝါသ   Sònniwāsa (P), n. living with, association.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သနာတ်၊ သနာတ်မလေတ်အင်္ဂါ	Sanāt, Sanāt me lēt angketü, n. a trowel.
သနာ	Sanā, n. a mat, a seat.
သနာဝေ	Sanā thò, n. a seat on which a monk sits preaching.
သနာလး	Sanā leh, n. a rug.
သနာဲဒဲ	Sanaiteo, n. a messenger, a petty officer.
သနဲ၊ သနဲမ်	Sanēm, n. a nail of finger or toe.
သနဲတဲ	Sanēm toa, n. a finger-nail.
သနဲပ်	Sanī, n. a plant used for food, a vegetable.
သနဲပ်ပုန်သွ	Sanī padun fwoe, n. a potherb.
သနဲပ်ဘိုသွ	Sanī dait hau, n. the name of a plant.
သနံက်	Sanok, n. skin, shell.
သနံက်ဖြူ	Sanok sum, n. the skin or slough of a snake.
သနး	Sanah, v. to mobilize. (ကော်စရီ)
သနးပွန်	Sanah panān, v. to mobilize or prepare an army for active service.
သနဲ	Sanaui, v. to drop off, to fall away, to fall out, to miscarry.
သနဲသန်	Sanem sanāo, v. to soothe, to encourage.
သွ	Sapa, v. to do; will do; to cause to do.
သွက်ဘို	Sapak dait, n. a bathing place.
သပွရိုတ်	Sòpparoeh (P. sappuriso), n. a good or pious man; a grave-digger.
သပေါ၊ သပေါန်	Soppao (P), Soppao nait, n. a serpent.
သပေတ်	Sapamo, v. to practice, to exercise. See pamo.
အဲသပေတ်ဝေင်ဂနီညံ	Oa sapamo tho kemei nyi, I shall practice asceticism for a little.
သပပ်	Sapò (P. supanno), n. the Garuda bird.
သပါ၊ သပါထ	Sapā, Sapātha, v. to be dim, dim-sighted.
သပါတဲ	Sapā toa, n. the arm.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သပါသြိုဟ်	Sapā soeh, n. the breast, the bosom.
မိန်လဝ်အပွဲသွာသြိုဟ်	Min lò apdoa sapā soeh, clasped it to her bosom.
သွာက်	Sapait, v. to be divided, to be cleft.
သွာက်အကုတ်အာ	Sapait tekut ā, v. to be cut off.
သွာတ်သွ	Sapat sape, v. to be anxious, fearful.
သပါနီ	Sapani, adj. Spanish.
သွီ	Sapē, n. a pumpkin.
သပိုင်ထဝ်	Sapung thò, n. an ornament or article of dress.
သပုန်	Sapun, v. to rebel, to mutiny; rebellion, mutiny.
သပူ	Sapāū, v. to bore as with an awl or auger.
သပဲ၊ သပေါ	Sapoa, n. a nest.
သပဲဂဇံ	Sapoa kecim, n. a bird's nest.
သပေါတ်	Sapot, v. to rub, to stroke; n. a mop, a brush.
သပေါန်၊ သပေါတ်သပေါန်	Sapon, Sapot sapon, v. to rub with the hand to relieve pain or weariness.
သပေါဟ်ကြိုင်	Sapoh krëp, n. a thicket, a grove.
သပေါဟ်ကြိုင်တောင်	Sapoh krëp to, n. a cotton grove.
သပွဲ	Sapo', v. to be light, worthless; n. blasted grain.
သပွဲဇွာ်	Sapo' sakām, n. the refuse of grain; refuse.
သပွဲသာ	Sapo' sã, v. to be worthless, frivolous, foolish.
သပိုက်	Sapäk, v. to pull out as by the roots.
သပိုင်	Sapäng, v. to put on a loin cloth, to wear a loin-cloth; n. a loin-cloth; one of the robes of a monk.
သပိုတ်	Sapät (P. sopātho), n. an oath.
သပိုဟ်	Sapoeh, n. a species of reed.
သပိုဟ်ကြိုင်	Sapoeh krëm, n. a thicket, a grove. Of sapoh supra.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- သွ   Sape, v. to be in a congested condition, to be choked up.
- သွလုံသြိုဟ်လလိင်နိဟ်   Sape lum soeh leloin tüh coh, his bosom choked up, he forgot where he was.
- သွညွဟ်၊ သွကွပ်   Sape sakòh, Sape kanop, v. to be distressed, to be troubled.
- သွသအပ်   Sape sa-o, v. to be anxious, fearful.
- သဗ္ဗ   Sòppe (P), adj. all, every.
- သဗ္ဗညု   Sòppenyau (P), adj. omniscient; n. the **All-knowing**, an epithet of **Gotama Buddha**.
- သဗ္ဗညုတညာန်   Sòppenyautanyān (P. sabbaññutaññānam), n. omniscience.
- သဗ္ဗထ   Sòppetha (P), adv. everywhere; adj. everything.
- သွလိ၊ သွလိဂပ်   Sapeli, Sapeli kepò (P. bali), v. to make an offering.
- သဗာန်   Sapān, n. a road, a paved way.
- သဗာန်ခေတ်   Sapān sarok, n. a street, a road between houses.
- သွံ၊ သဗအိ   Sapo', n. the hump of the **Indian** bull.
- သဘင်   Sapheang, n. a feast, a festival.
- သဘင်ဇေတ်   Sapheang leh, n. a dance, a nautch.
- သဘန်   Saphòn (P. sarabhaññam), n. a mote of reciting, intoning.
- သဘ်   Saphait, v. to help, assist.
- သဘိက်   Saphoit, n. the plant swallow-wort.
- သဘ်   Sapheo (P. sabhāvo), n. nature, character, state, condition; disposition, natural bent.
- သဘ်ဇေတ်   Sapheo thò, n. divine law.
- သဗ္ဗကိတ်   Samkeak, v. to be sharp, whetted.
- သမင်   Samang, adj. barren; n. the jaws.
- သမက   Samana (P), n. an ascetic, a monk, a disciple of **Buddha**.
- သမကဂုဏ်၊ သမကဘ်   Samana kun, n. the condition of an ascetic. **Samana pheo**, n. the state of an ascetic. See parts.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သမတ်	Samot, v. to be small, young; n. a little one, a babe, a child; an ant.
သမတ်ပြ	Samot preo, n. a young woman.
သမတ်ဗွဲ	Samot plai, n. a boy, a youth, a young man.
သမတ်သစ္စ	Samot sòtci, v. to vow, to promise; n. a vow, a promise.
သမန်	Samon, n. a star; a chain, an appendage.
သမန်ထပ်	Samon thò, n. a gold chain.
သမန်နက်သတ်	Samon neaksòt, n. a star.
သတ္တိ၊ သတ္တိသမုတ်	Samteim, Samteim samot, v. to mark, take notice, to regard.
သတ္တိဒး	Samteim teh, v. to remember, to call to mind.
သတ္တိ	Samtäm, n. thickness.
သမ္ပတိ	Sòm patei (P), n. riches, wealth, property.
သမ္ပယုတ်	Sòm payut (P. sampayutto), adj. dependent.
သမ္ပုဒ္ဓ	Sòm putthe (P), n. a Buddha.
သမ္ပာ	Sòm phē, n. a consort, a husband or wife.
သမ္ပာရ	Sòm phēra (P), n. a preparation, fulfilment.
သမ္မာ	Sòm mā (P), n. truth; adj. right.
သမတ်ရထ	Samòh retha, v. to be able, competent, adequate, sufficient, right, proper.
သမတ်သမန်	Samòh samon, adv. harmoniously, equally, in equality.
သမ်အံ့	Sam-ui, n. putridity.
သမ်အိက်	Samoit, v. to sob. (ဂအိက်-လရိအိဂအိက်)
သမာ	Samā, v. to be doubtful, to be in error, to forget; adj. without addition; n. a craftsman.
သိုတ်သမာ	Dait tòh samā, milk only, pure milk.
သမာကတ်ကြာ	Samā kòtkrai, n. a barber.
သမာကံ	Samā kòm, n. a hunter.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သမာကာရာ	Samā karā, n. a trumpeter.
သမာကောဟ်	Samā kaneh, n. a scribe, a writer on palm.
သမာကွတ်	Samā kwot, n. an artisan, an artificer.
သမာကွာင်	Samā kwain, n. a baker.
သမာခမောပုင်	Samā khamom pung, n. a cook.
သမာမန့်ပု၊ သမာပွဲ	Samā cemon pakāo, Samā pakāo, n. a gardener, a florist.
သမာမိင်	Samā cemoin, n. a tailor.
သမာမြဲ	Samā sum, n. a snake charmer.
သမာတလောတ်	Samā talot, n. a flute player.
သမာတုတ်	Samā taut, n. a weaver.
သမာတူ	Samā nga, n. an archer.
သမာကွိုင်၊ သမာကွိုင်ကွိုင်	Samā kwoin, Samā kwoin kwäk, n. a musician.
သမာထကာ	Samā thana, n. a lute player, a lutist.
သမာဒါန်	Samā tñ, n. a master of ceremonies.
သမာနိမိတ်၊ သမာလိတ်	Samā nimit, Samā lemit, n. a diviner.
သမာပး	Samā pah, n. a dicer, a gambler.
သမာဖံ	Samā phòm, n. a drummer.
သမာပပေဝ်	Samā pepī, n. one who plaits rushes.
သမာပပုတ်	Samā pewut, n. a turner.
သမာမတ်၊ သမာမွိုင်	Samā mot, Samā mnoit, n. a jeweler, a worker in gems.
သမာယန်သေဝ်	Samā yòn sē, n. a weaver.
သမာရောက်သော်	Samā roit sok, n. a hairdresser.
သမာလက်ဗန်	Samā leak pòn, n. a wrestler.
သမာလှေ့	Samā leh, n. a dancer.
သမာသကော့	Samā sanoa, n. a fifer.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သမာသူ	Samā sana, n. a basket maker.
သမာသွင်	Samā hīi, n. a steersman, a helmsman.
သမာဓိ	Samāthi (P), n. peace, calm. This is the last of the eight right ways.
သမာန်	Samān, v. to ask, enquire; n. a question, an enquiry.
သမာန်သူဂြိုဟ်	Samān samauk, v. to ask, to enquire.
သမာပတ်	Samāpòt (P. samāpatti), n. complete devotion.
သမာပယောဂ	Samāpayūke (P), n. a good way of life.
သမိင်ကျိုပ်	Samoin kadäp, n. a turban.
သမိပ်တဲ	Samèp toa, n. the cavity formed by joining the bent palms a measure.
သမီသွပ်	Samēi samòp, adv. certainly, indeed.
သမုင်	Samung, n. a drinker, one who drinks; drinking.
သမုတ်	Samut, v. to call, to name; n. an offering.
ဗဝ်သမုတ်	Pò samut, v. to make an offering.
သမုတ်ဇဟန်	Samut cehòn, n. an offering of food.
သမုဒ္ဒါ သမုဒြ	Samutte (P), Samutkre (Skt), n. the sea. These forms are found chiefly in poetry.
သမုန်သလန်	Samun talòn, adj. false, mutinous, rebellious.
သမုဟ်	Samauh, n. a vapor, steam.
သမူ	Samāū, v. (1) to smell; (2) to roll; n. (1) a smell, a scent; (2) a roll.
သမူဘျံ	Samāū dait, n. steam.
သမူအမြှော်	Samāū amrai, n. odor, smell, scent.
သမူမြှော်မော်	Samāū mremo, n. smell, the sense of smell.
သမူသွပ်တတ်	Samāū hlapòt, n. a roll of scripture, a book.
သမောန်	Samon, n. a border, an edge.
သမောန်ပါင်	Samon pain, n. the lips.
သမောဲ	Samoa, v. to appoint; n. appointment.

သမောဲကြန်လဝ်	Samoa kròn lò, v. to make an appointment.
သမောဝ်	Samo, n. mucus of the nose.
သမး	Samah, v. to be like; to clean.
သမးလမ့်ပွဲမတ်	Samah lemlom pdoa mot, take the mot out of his eye.
သမးသမန်	Samah samon, v. to impersonate.
သမ္မာ	Samngā, n. fear.
သမ္မတ်	Samngòh, v. to be singed, burned.
သမ့်	Samngo', v. to be diligent.
သမ္မာတ်	Samngāt, v. to be frightened.
သမ္မာတ်ဒည	Samngāt tenye, v. to be afraid, to be fearful.
သမ္မဒ်မြ	Samngu temreo, v. to be startled, to be afraid.
သမ္မဟ်	Samngeh, adj. well-to-do, wealthy; less than säk .
သမ့်က်	Samngòk, v. (1) to fear; (2) to be crooked; adj. crooked.
သမ့်က်သမ္မာတ်	Samngòk samngāt, v. to be anxious, to be afraid.
သမ္မ	Samda, v. to be stained.
သမ့်ိုင်	Samdäng, n. a deaf person.
သမ့်ဟ်	Samdoeh, adj. cunning, quick witted.
သမ့်ိုင်	Samnoin, n. a shadow.
သမြပ်	Samròp, v. to be quick, to be violent, to tremble.
သမြပ်မဇွေ်	Samròp me hnok, n. violence.
သမြိုင်	Samroin, adj. sparse, thinly distributed.
သမြောက်	Samreak, v. to split.
သမြောက်တ္တောင်	Samreak kato, ear splitting.
သမြေ်	Samrēm, v. to resound as thunder.
သမ့်ါ	Samläm, v. to be mad, foolish.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သမ္ဘိဒမ္ဘါ	Samläm temlu, v. to be foolish.
သမ္ဘိသ္မိသ္မိ	Samläm satēm sate, n. fools.
သမ္ဘိ	Samlait, n. bronze.
သမ္ဘင်	Samlung, adj. high.
သမ္ဘင်ကျာ	Samlung kyā, n. the south; adj. south.
သမ္မဲ	Samoa, v. to look, to observe.
သမတ်ပြတိတ်အာသမ္မဲဒေဝတံတြသံဂ်	Samot preo tèt ā samoa tēwetāo soa sum kòh, the young woman went out and looked on the deva of the banyan tree.
သမ္မဲကြန်	Samoa kròn, v. to make an appointment.
သမ္မဲလပ်	Samoa lò, v. appoint, to give sanction.
သမ္မိတ်	Samèt (P. samijjhati), v. to effect, to give effect.
သမ္မိတ်ကာ	Samèt nā, v. to pass on, to send forward.
သမ္ပ	Samāo, n. a beak, a bill.
သယာ	Sayē, v. to lift up, to deliver.
သယာကောန်	Sayē kon, v. to give birth.
သယေန်	Sayēn, v. to please.
သယေန်တ္တာဝ်	Sayēn kato, v. to please the ear.
သရံ သပ်	Sò, n. medicine; a physician.
သရ	Sara, n. a sore, a wound; v. to break.
သရတိ	Sara tei, v. to break the ground.
သရမဒးတဋီ၊ သရမဒးတဋီဟ်	Sara me teh tangām, Sara me teh tangām pait, n. a wound.
သရပြကွံင်ပုတ်	Sara preo kabòng pamot, n. confinement in childbirth.
သရက်	Sarak, v. to scratch, to draw a line.
သရင်	Sarang, n. a deed.
သရင်ကိစ္စ၊ သရင်ဂုတ်	Sarang kitci, Sarang keput, n. deeds, works.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သရက	Sarana (P), n. refuge, protection.
သရကဝမန	Saranakemene (P), n. a formula of worship.
သရကဝမနပိ၊ သရကပိ	Saranakemane pei, Sarana pei, n. the three refuges, or objects of faith, the Buddha, the Doctrine, and the Sangha.
သရတ်	Saròt, v. to close as a cloth bag by pulling the strings.
သရဒ	Sarate (P), n. a season, autumn; the name of a risi.
သရန်	Saròn, v. to smart as the eyes.
သရပ်	Saròp, v. to be near, to pertain to.
သရပ်ဖခုပ်လင်၊ သရပ်လင်	Saròp phadòp lò, Saròp lò, v. to bring near.
သရာ	Sarā, n. a trumpet.
သရာတမူက်	Sarā tamngòk, n. a crooked trumpet.
သရပ်ပါပ်(သရင်ပါပ်)	Sarām pāp (Sarang pāp), n. a wrong doing, demerit, sin.
သရဲ	Sarai, n. a soldier, a warrior; a wild beast.
သရဲကွီ	Sarai kwī, n. a soldier fighting on a chariot.
သရဲချင်(စရဲချင်)	Sarai dung (carai dung), n. a harlot.
သရဲဖွာန်	Sarai panān, n. a soldier.
သရဲဖွာန်တိုက်	Sarai panān tāk, n. a foot soldier, infantry.
သရိတ်	Sarèt, v. to stretch, to stroke; n. a line, a streak, expense, hire.
သရိတ်ကေတ်	Sarèt kēt, v. to make a stroke, to draw a line.
သရီရ	Sarēira (P), n. the body; adj. bodily, corporeal.
သရီရဓာတ်	Sarēira thāt, n. corporeal relics.
သရင်	Sarung, v. to step over anything.
သရုပ်	Sarup (P. sarūpo), n. an epitome, a digest.
သရုပ်သဘ်	Sarup sapheo, n. own form, natural state.
သရောင်	Sareang, n. a howdah, a palanquin; a swing cradle.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သရော်	Sarok, v. to repay; will repay.
သရော်ဂုဏ်တလအဲညိ	Sarok kun tala oa nyi, will repay your kindness a little.
သရောဟ်	Saroh, v. to crumble, to fall to pieces.
သရီ	Saräm, n. mire, mud.
သရီ	Sarä, n. derision, scorn, ridicule; mucus.
ပမဒင်သရီအမတ်ဂၤဗျိုင်ရော	Pa me tung sarä amät kemläng rao, why bear the scorn of the ministers.
သရီဟ်	Saroh, v. to crumble, to fall to pieces; to fall off, to fall down, as fruit.
သရီဟ်	Sarüh, v. to count, to number, to reckon.
သလင်	Salang, adj. weak.
မတ်သလင်	Mot salang, having weak eyes.
သလတ်	Salòt, n. the Piyal tree.
သလတ်	Salait, v. to leap, jump.
သလာန်	Salān, v. to scorch.
သလုင်	Salung, n. height.
သလုင်လပ်	Salung lò, v. to make high.
သလေဟ်	Saleh, v. to think, to suppose; to doubt.
သလေဟ်ဟွာ	Saleh pamā, v. to doubt.
သလေဟ်သ့ဗွဲ	Saleh samteim, v. to perceive.
သလေဟ်သအိုန်	Saleh sa-än, v. to hesitate, to weaver.
သလေဝ်	Sale, v. to be out off straight.
မတ်သလေဝ်	Mot sale, v. to squint.
သလေဟ်	Saleh (P. siles), n. phlegm.
သလဲ	Saloa, n. (1) help, support; (2) width, area extent.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဒါန့်ဒ်သလဲဒဲလဲကာသွပ် Tan toh saloa teloa nā fwo, giving is the support that leads on to the devalokas.

သလဲလမ္မာ Saloa lemleh, n. extent area.

သလဲလစေဝ် Saloa lebok, v. to trust; n. refuge.

သလောင်သွပ် Salong sapò, v. to be delighted, overjoyed.

သလောံ Salom, v. to dress, to put on a garment.

သလံင် Salòng, v. to give light, to burn.

သလး Salah, v. (1) to give up, to yield, to relinquish; (2) to clear, to clear up, to make clear, to empty; to be empty, free, vacant.

သလးကိုဒါန့် Salah kã tãn, v. to give in charity.

သလးကျဲ၊ သလးထောံကျဲ Salah kle', Salah thoe kle', v. to give up, to abandon.

သလးစာဂ Salah cãke, v. to give oneself to liberality.

သလးဂ္ဃု၊ သလးဂင် Salah kòpphe, Salah kò, v. to give birth. See the parts.

သလးပွဲ Salah pawah, v. to give up, to sacrifice.

သလးလချီ Salah lemyëm, v. to surrender oneself.

သလးဒိုဟ် Salah tüh, v. to exonerate, to free from blame.

သလိုက် Saläk, v. to dress, to put on; n. what is put on, an article of dress or ornament.

သလိုက်ကံ Saläk ko', n. a collar.

သလိုက်ကမာလိက် Saläk kamā loin, n. a testicle.

သလိုက်စုတ် Saläk cut, v. to put on.

သလိုက်ပွဲတ် Saläk patèt, v. to put off.

သလိုက်ပွဲတ်နက် Saläk patèt nū ko', put off from the neck.

သဝ် Sò, n. a physician; adj. low; v. to be low.

သဝ်ပြဲ Sò preo, n. a lady doctor.

သဝ်ရသက် Sòrawakait, n. the name of the year in a cycle of twelve.

သဝက် Sawak, n. a portion.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သဝက်လပ်	Sawak lò, v. to apportion.
ပုင်ညးသဝက်လပ်	Pung nyeh sawak lò, the apportioned rice.
သဝါ	Sawā, v. to lighten, to ease, to lessen.
သဝါကျေ့လို့	Sawā kle' lenim, v. to lighten distress.
သဝဲ	Sawoa, v. (1) to wave as a cloth; (2) to turn round.
သဝဲဂရး	Sawoa kereh, turned the harrow round.
သဟ	Saha (P), adv. together with.
သဟ်၊ သှ်	Soh, v. (1) to untie, to unfasten; (2) to answer, to interpret, as a dream or an omen; (3) to give effect to.
သှ်ကျေ့	Soh kle', v. to give a sufficient answer; to unloose.
သှ်ဂစဲကျေ့	Sòh kecai kle', v. to loosen.
သှ်ချဲ	Sòh chai, v. to meditate, to practice <i>jhāna</i> .
သှ်ပတ်	Sòh patāo, v. to practice, to maintain.
သှ်ပဝါ	Sòh pawā, v. to bring the Lenten season to a close.
သှ်ပွဲ	Sòh plai, v. to untie, to unloose.
သဟသ	Sahotsa (P), n. a thousand.
သဟာသီ	Sahāsī (P. sāhasiko), adj. violent, cruel, ferocious.
သဟဲ	Sahai (P. sahāyo), n. a friend, a companion.
သဟ်၊ သှ်	Sahām, v. to speak.
သှ်ခွေပ်တိုန်	Sahām khle' tăn, v. to return answer, to speak in reply.
သစေတ်	Sabēt, v. to be close together, to be crowded.
သစိုန်	Sabän, v. to bring together, to collect; to mass, to accumulate.
ကုသိုက်သစိုန်လကျန်မန်	Kausä kòm sabän leaksòn me tòh, the signs are that his karma will accumulate merit.
သအ်	So' n. a key.
သအာ	Sa-ā, v. to go, will go.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ယဝ်ရအဲသအာ Yò ra oa sa-ā, if I should go.

သအာင် Sa-ain, v. to be other than, to be different; **adj.** another, other, different.

ပွဲအရာသအာင်န့ဂ်ပွန် Padoa arē sa-ain nū kòh plòn, in things other than those again.

သအီ Sa-ī, v. to be numerous (?), found usually compounded with other verbs signifying order, closeness, number, etc.

သအီကွန်၊ သအီခွက်၊ သအီပဂါ Sa-ī kabòn, Sa-ī kleak, Sa-ī pekē,

သအီပဝ်၊ သအီပိုင် Sa-ī pò, Sa-ī päng } v. to be plentiful, numerous.

သအီပျပ်၊ သအီပြေ Sa-ī pyòp, Sa-ī prok,

သအုတ် Sa-ut, v. to go bad, to be stale, rancid, applied to milk and to cooked food.

သအုဲ Sa-ui, v. to be decayed, putrid.

သအုဲသအောင် Sa-ui sa-eang, v. to become corrupt.

သအေတ်၊ သအေတ်ခပါန်၊ သအေတ်ဂွက် Sa-et, Sa-et khapān, Sa-et kemtak, v. to be niggardly, miserly, stingy.

သအေဲ Sa-eo, v. to be withered.

သအေဟ် (သအိုဟ်) Sa-oh (Sa-oh), v. to be decayed.

သအေဟ်လဲအာ Sa-oh lai ā, v. to waste away.

သအး Sa-ah, v. to clean, purify, sanctify; to be clean; **adv.** entirely.

အိုတ်သအး Āt sa-ah, entirely gone.

သအးသူ Sa-ah hau, v. to clean or pearl husked rice.

သအးဇး Sa-ah cengeh, v. to be clean, to be cleansed; **adj.** pure, holy; **adv.** clearly.

သအးသအး Sa-ah sa-ah, **adv.** wholly.

သအိုသအော် Sa-ü sa-ait, v. to boast; **adj.** harsh, savage.

သအိုက် Sa-äk, v. to be pleased.

သအိုဟ်၊ သအိုဟ်ဂြဲ၊ သအိုဟ်သ့ Sa-oh, Sa-oh krui, Sa-oh sama, v. to be decayed, rotten, wasted.

သာ Sā, v. to spread, to line; to be light, not heavy.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

လးသာဝင်	Leh sā keco', v. to make a seat by spreading mats or leaves.
သွေ့ဆုမသာစ	Hla chu me sā ci, spread out leaves of trees.
သာကွာ၊ သာသူ	Sā kadā, Sā dā, adj. light, active.
သာယေန်	Sā yēn, v. to be pleasant.
သာသုံ	Sā sapo', v. to triple; to be frivolous, foolish.
သာသာ	Sā sā, adv. slightly, quietly.
သာ	Sā, n. borax; a company, a following, a follower; num. aux. with herds.
သာအရိုင်	Sā aräng, n. tincal.
ကျင်တြဲကကတ်သာ	Kyait kroa kanot sā, the exalted Buddha , the highest of all leaders.
သိုသာ-၁၅	Sam sā còh saun, with fifteen followers.
သတ်	Sait, v. to tear, to rend; adj. torn, rent; n. form, appearance, color.
သတ်ချို	Sait chäm, n. a dark blue color.
သတ်ဂုံ	Sait kòh, adv. as, like as.
သတ်ဇကု	Sait cekau, n. countenance, color of skin.
သတ်ညှပ်မိတ်ထပို	Sait dait mit thapā, n. pink color.
သတ်ကံ	Sait no', pron. such, of this sort.
သတ်ဝဲ	Sait ngoa, adj. bright yellow.
သတ်ထပ်မန်	Sait thò me hnāo, adj. reddish.
သတ်ထပ်သရီ	Sait thò sarim, n. a dark or black color.
သတ်ဒမို	Sait temyäng, n. reddish color, a tawny color.
သတ်ဒဝါန်	Sait tewān, adj. variegated.
သတ်မိတ်	Sait mit, n. yellow color.
သတ်ယန်	Sait yòn, adj. blue.
သတ်လွာ	Sait lewā, n. form, appearance, color.
သတ်လို	Sait lä, adv. how, why.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သော်လှဲ	Sait hlai, n. a tawny color.
သော်ဝနွကာ	Sait wonnakā, n. the color rouge.
သော်ဝံ	Sait wu', adv. thus, after this manner.
သော်သွင်တေက်	Sait hneang ngeak, n. the color green.
သောင်	Sain, v. to shine, to enlighten; to sound; n. a dam, a moat, a trench.
ကြံ့သင်လောက	Krauh sain luka, he who enlightens the world, the Buddha .
သကျ	Sākya, n. Sākya, the race from which Gotama Buddha sprang.
သခါ	Sākhā (P), n. a branch.
သကရ	Sākere (P), n. the sea, the ocean.
သဂူ	Sākū (Malay), n. sago.
သတ်	Sāt, v. (1) to bail, as water out of a boat; (2) to go beyond; (3) to draw; (4) to feed.
သတာန်	Sātān (Heb), n. Satan.
သထုဇန်	Sāthucòn (P. sādhujjano), n. an ordinary man, an unconverted man.
သဓာ၊ သဓာကို	Sāthē (P. sādhārano), Sādhē kā, v. to be common, general.
သဓု	Sāthu (P), adj. good, right, proper.
သဓုကာ	Sāthukā (P. sādhukāro), n. approval, saying sāthu.
သံ၊ သံကို (ကမ္ဘဲ)	Sām, Sāmnaui, n. an eunuch.
သံပါန်	Sām pān, n. a ship's boat, in Burma usage. In Siam it is a kind of boat built as if made of three boards, forming the bottom and two sides.
သံဗာန်	Sāmpām (Eng), n. a summons.
သံပြာ	Sāmprā, adv. fittingly.
သံမင်္ဂါ	Sāmmani (P), n. a female ascetic, a Buddhist nun.
သံသောင်	Sāmso, n. a ramrod.
သမဓိတ်	Sāmapūt, n. the Sāmaveda .

သာမိ	Sāmi (P), n. master, lord, husband.
သဲ	Sai, n. honey-bee.
သဲ၊ သဲခြာ	Sai, Sai khrā, v. to be separated, parted.
သဲဇောင်	Sai pop, v. to hack a bamboo lengthwise, preparatory to flattening it, as used in floors.
သာရထီ	Sārathī (P), n. a charioteer, a coachman.
သာရိကာ	Sārikā (P. sālikā), n. the large mynah bird.
သာရီ	Sārī (P), n. a pilgrim.
သာရုပ်	Sārup (P. sāruppo), n. to be fitting.
သာဝက	Sāwaka (P), n. a disciple.
သာသ္မာ	Sāsanā (P), n. instruction, discipline; religion.
သီ	Sei, n. distilled spirit.
သိက်	Soit, v. to stuff, cram, compress, make compact; adv. how (Of sait).
သိက်စုတ်	Soit cut, v. to stuff into.
သိဝ္ဗး	Soit keh, what do you say? How do you say?
သိက္ခာ	Soitkhā (P), n. learning, study.
သိက္ခာပိုတ်	Soitkhāpāt (P. sikkhāpadam), n. a precept.
သိက္ခာပိုတ်သီလန့်	Sikkhāpāt sēīla còh, the ten precepts regulating the life of a Buddhist monk.
သိင်	Soin (Skt. simha), n. Leo, the 5 th sign of the zodiac.
သိင်၊ သိင်ထောင်	Soin, Soin thong, v. to be wide apart.
သိင်သာ	Soin sā, v. to be lonely.
သိင်ယုတ်၊ သိင်ယုတ္တရ	Soinkhut, Soinkhuttara, n. the hill on which the Shwe Dagon Pagoda stands at Rangoon.
သိင်ယို	Soinkhü (Skt. simhala), n. Ceylon.
သိတ်	Sèt, v. to be rubbed off, abraded.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- သိတ်၊ သိဋ္ဌိ၊ သိဋ္ဌိကာ   Sèt (P. siddhi), Sitthi (P), Sitthikā (P), n.   attainment, accomplishment, success.
- သိန္နရာတ်၊ သိဏ္ဍ၊ သိန္နရ   Sinnarāt, Sinnu, Sinneru   (P. sineru), n. Mt. Meru, the great central mountain round which stand the seven concentric circles of rock.
- သိန္န   Sintheo (P. sindharo), n. Sindh; a Sindh horse, much prized in ancient India; rock-salt.
- သိန်လူ၊ သိန်လှ   Sinlū, n. coral (?); adj. pretty.
- သိပ်၊ သိပ်ကွက်၊ သိပ်နက်၊ သိပ်စုံ   Sèp, Sèp kanak,   Sèp hnak, Sèp hmu, v. to be compact, well-ordered, neat.
- သိပ်ကိပ်   Sip klip, v. to be gentle, affectionate; to honor, revere, to be devoted to.
- သိပ်ကိပ်ဟဲ့ဟဲ့   Sip klip hui hai, v. to be devoted to, to be associated with.
- သိပ်စုံစိုတ်   Sip hmu cāt, v. to be convinced.
- သိရီ၊ သီရီ   Siri, Sīrī (P. sirī), n. goodness, prosperity.
- သိလ္လာ   Sinla, n. coral (?), Of Sinlū supra.
- သိသ   Sisa (P), n. the head.
- သီဟော   Sēihao (P), n. the lion.
- သီ   Sèm (P. sīmā), n.   a boundary; an ordination hall, which apparently gets its name from the boundary marks placed round.
- သိမ်   Sèm, v. to gather up, to take up.
- သီကေတ်   Sèm kēt, v. to take to oneself, to take possession of.
- သီကွတ်   Sèm kabòt, v. to take up.
- သီခနံ   Sèm khanòm, v. to take up, to take on.
- သီခနံဝါတ်ကိုသို့   Sèm khanòm wāt kā hmoim, took on a dispute with the king.
- သီခိုင်   Sèm käng, v. to attach (property); to take away, put away.
- သီဒက်   Sèm teak, v. to see to, to put through dispatch, as a matter of business.
- သီပကောံ   Sèm pakom, v. to gather together.
- သီလဟတ်   Sèm lepòh, v. to pick up and put away.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သိဟ်၊ သေ့	Sih (P. <i>seso</i>), v. to remain, to be left; n. what remains, a remainder.
သိဟ်ဇး	Sih ceh, n. a remnant, a remainder.
သီ၊ သီလ	Sēi (P. <i>sīlam</i>), Sēīla (P), n. moral practice, moral precepts.
သီမသုန်	Sēi msaun, the five precepts, binding on all Buddhists.
ဝ္ဗေသီ	Ngoa sēi, an uposatha day , or duty day on which the precepts may be especially observed.
သီ	Sēi, v. to pay respects to royalty.
သီက္ခိ	Sēi klēi, v. to sit beside, to attend on; to associate with, to honor.
သီက္ခက်	Sēi kleak, v. to attend royalty, nobility, etc.
သီဝေင်	Sēi thò, v. to be seasonal, to be auspicious.
သီမြီ	Sēi mrèm, v. to be respectful.
သီသန်မြီမြန်	Sēi sòn mrèm mròn, v. to care for, to nourish.
သီ	Sēi, n. an aunt.
သီဒေမိ	Sēi ti mi, n. an aunt who is the younger sister of one's mother.
သီမူဇော်တရ	Sēi mū nok tara, n. uncles and aunts.
သီမူဇော်တရကောဒေကလောဝို	Sēi mū nok tara kao ti kalao poe, our relatives.
သီဂို	Sīkenī, n. a relative-in-law younger than the wife or husband.
သီဒန်	Sītòn (P. <i>sīdanam</i>), n. the deep, the ocean.
သီလော	Sīlao, n. the pomelo, the shaddock.
သုက်	Sauk, n. the placenta.
သုက်သတ်ပြ	Sauk sòt preo, n. a pithy substance that fills the cavity of a coconut that has germinated.
သုက္က	Saukka (P), n. semen.
သုက်ဂရုက်	Sauk kerauk, v. to be interlaced, intricate.
သုခ	Saukha (P), n. bliss, happiness.
သုဂတိ	Sauketi (P), n. transition to a happy state of existence.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သုင်	Sung, v. to drink.
သုင်စံက်	Sung bok, v. to smoke, to smoke tobacco.
သုဇ္ဈတိ	Saucòmpatei, n. a name of Indra.
သုဇာတာ	Saucētā, n. Sujātā, consort of Sakka or Indra.
သုတ	Sauta (P), heard, renowned.
သုတက္ကံ	Sauta kawei (P), n. the poet of fiction.
သုတ်	Saut, n. silk; (P. sutam), n. a sutra, a division of the Buddhist scriptures.
သုဇ္ဈိတံ၊ သုတ်ဇိတ်	Saut cāt, n. Jātaka, or birth story.
သုတ်ဇေန်	Saut cēn, n. a forecast of history.
သုတ်သာ	Sut sā, v. to be angry.
သုဒ္ဓ	Sutthe (P), adj. pure, clear, bright.
သုဒဿကာ	Sautòtsanā (P), adj. beautiful; n. name of Sakka's city.
သုခိသုတ်	Sauthēphut (P. sudhābhojanam), n. ambrosial food.
သုန်ကြံ	Saun krēm, v. to be desolate.
သုန်ည၊ သုည	Saunnya (P), n. emptiness, nothingness, a cipher.
သုန္ဒရ	Suntere (P), adj. beautiful.
သုဘာသိုတ်	Sauphēsāt (P. subhāsitam), n. good words.
သုမ္မထိုတ်	Summathäk, n. crystal; adj. crystal.
သုမေဓ	Saumēthe (P), n. a learned man; name of a Buddha.
သို	Sui, v. to move.
သိုဂါ အာ	Sui kēm ā, v. to step forth.
သုရိယ	Sauriya (P), n. the sun.
သုဝဏ္ဏာ	Sauwònnā (P), n. gold.
သုသာန်	Sausān (P. susānam), n. a cemetery, a place where dead bodies are burned, a graveyard.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သုသာန်ထမ္ဗေက်	Sausān thamneak, n. a charnel-house, a place where dead bodies are thrown to rot away instead of being burned.
သု	Sāū, v. to measure, as grain for example.
သုဗီ	Sāū pū, v. to assemble troops, to muster an army.
သုစရိတ်	Sāūcirāt (P. <i>sucaritam</i>), n. right conduct, well-doing.
သုရာ	Sāūrā (P), n. a spirituous liquor.
သုရိက	Sāūrikai (P. <i>asūrikāyo</i>), n. <i>Asuraloko</i> , one of the <i>Apāyas</i> .
သုရိယ	Sāūriya, var. of <i>sauriya</i> above.
သုသုသိုသို	Sāū sāū sām sām, adv. in much quantity.
သေက်၊ သေက်ဇီ	Sòit, Sòit cū, v. to quarrel.
သေက်ညးကံ၊ နှိသေက်	Sòit nyeh ko', Tòh sòit, v. to have a quarrel.
သေက္ခ	Sekkha (P), n. a person who belongs to one of the seven first classes of <i>ariya</i> .
သေင်	Seang, v. to be withered; to be true.
သေင်ဇှို	Seang padām, v. to be dry, seared, withered.
သေင်လေင်	Seang leang, adv. truly.
ညးဟိုသေင်လေင်	Nyeh häm seang leang, he speaks truly.
သေဋ္ဌ	Settha (P), adj. best, excellent, eminent.
သေဋ္ဌိ	Setthī (P), n. a rich man.
သေကာတ်	Sēnāt, n. a gun, a musket.
သေကာ	Sēnā (P), n. an army.
သေကာပတီ	Sēnāpatei (P), n. a general, a commander-in-chief; a king's minister.
သေတ	Sēta (P), adj. white, albino.
သေနင်ဂ	Sēnangke (P. <i>senanga</i>), n. military.
သေနင်ဗျူဟ	Sēnangphūha (P), n. warlike, display.
သေဗွေ	Sēpalē, n. lightning.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သေံ၊ သေမ်	Sēm, adj. Siamese, Shan.
သေဲ	Seo, adj. very small; n. an eighth of a rupee or of a tical, a fuang.
သေဲသြဲ	Seo sao, adv. with confused noise.
သေင်္ဂနေ	Sēnē (Bur), n. a lawyer.
သေသာတ်	Sēsāt, v. to be different, various.
သေဟ်	She (P. seso), v. to remain, to be left; on hand.
သေဟာန်	Sēhān, n. accompaniment.
သဲ	Soa, v. to glide, to sail; to move.
ကျာသဲ	Kya soa, the wind blows.
သော	Sao, adj. dried.
ကသော	Ka sao, n. dried fish.
ဖျုန်သော	Phyun sao, n. dried meat.
သော်	Sok, n. hair.
သော်ကို	Sok keh, n. hair of the face.
သော်ကောင်	Sok kaneang, n. a forelock.
သော်ကျိုပ်	Sok kadäp, n. the hair of the head, a term of endearment.
သော်ကျောန်	Sok klon, n. a tuft of hair.
သော်ယံင်	Sok yòng, n. the knot of hair worn by men.
သော်လမွှင်	Sok lemleang, n. a porcupine's quill.
သော်ညွံ	Sok sako', v. to be grey headed.
သောင်ဂုံ	Song kòh, adv. as, like as, so (col).
သောင်လို	Song lä, adv. how.
သောတ	Saota (P), n. the ear.
သောတာပန်	Saotāpòn (P. sotāpanno), n. a convert, one who has entered the first path.
သောပါန်	Saopān (P. sopānam), n. a stair.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သောန်	Son, v. to cast in a mold; to be brittle.
သောဘာဏဂိုတ်	Saophena cāt (P. sobhaṅcittam), n. good nature.
သော်	Som, v. to lose, to be despoiled of.
သော်မှဲ	Som hmai, v. to bring to grief.
သောမ၊ ဒေဝတ်သောမ	Saoma, Tewetāo saoma, n. Soma.
သောမန်	Saomanauh (P. somanassam), n. satisfaction, enjoyment.
သောမနဟ်	Saomanuh, . variant of preceding.
သိုသောမန်	Sām saomanòh, adv. satisfactorily.
သော်	So, v. to dart, to shoot.
သော်ဗလး	So peleh, v. to throw a dart, to send or shoot forth.
သော်ကာ	So nā, v. to throw as a spear.
အဲသော်ကာဗျဟ်	Oa so nā penuh, I throw the spear.
သော်တလိုဗျေ	So talām phyeh, v. to shoot down.
သော်ကာ	Sokā, adv. sometimes.
သံ	Sāo, n. a curse.
သံက်	Sòk, v. to peel, to skin, to remove the husk or outer covering of any fruit.
သံက်သွာံ	Sòk hnām, v. to remove the skin of an animal.
သံင်	Sòng, v. to make a noise as the surf, to wriggle, to undulate; n. (Bur), a sandbank.
ဒီလောသံင်အာ	Ti lü sòng ā, the tidal wave rolls and undulates.
သံင်ဗီ	Sòng petēi, n. a sandbank.
သံင်ယုတ္တနိကာ	Sòngyuttanikai (P. Samyuttanikāyo), n. one of the divisions of the Suttapitakam.
သံင်ဝါသ	Sòngwēsa (P), adj. living with.
သံင်တိုန်ဝါသ	Sòng tǎn wēsa, v. to cohabit.
သံင်ဝေ	Sòngwēke, n. fear, remorse, repentance.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝံသံင်ဝေဝ	Ku' sòngwēke, v. to repent.
သံင်ဟာရ	Sònghāra (P), n. a compilation, an abridgement.
သံင်ယေဒိသို	Sòngkhētiseh (P. sanghādiseso), n. priestly offence.
သံင်ဘာရ	Sòngphēre (P), n. preparation, necessaries.
သံင်ယောဇနိ၊ သံင်ယောဇိန်	Sòngyücòn, Sòngyücün (P. samyojanam), n. bond, attachment.
သံင်ဝရ	Sòngwere (P), n. restraint.
သံင်ဝရသီ	Sòngweresē, n. restraint under the moral law.
သံသာ	Sòngsā (P. samsāro), n. the passing through a succession of births, transmigration.
သး	Sah, v. to cleanse. Of Sa-ah.
သိုက်	Säk (P. sukko), n. the sixth planet, Venus ; the 6 th day of the week, Friday .
သိုက်	Säk (P. sukho), v. to be well, to be easy, to be in easy circumstances.
သိုက်ဘိုက်	Säk phäk, v. to be wealthy, to be rich.
သိုက်သိုက်	Säk säk, adv. easily, slowly.
သိုက်သွိုင်	Säk hloin, v. to be in easy circumstances.
သိုက်ခမာ	Säkkhamā (P. sukhumālo), n. youthful, tender, delicate, graceful.
မြဲသိုက်ခမာ	Preo säkkhamā, n. a lovely maiden.
သိုင်	Säng, n. a hole, as a serpent's for example.
သိုင်တကေတ်	Säng takēt, n. the anus.
သိုန်	Sän, n. the pandit Senaka .
သို	Säm, adj. all, the whole; prep. with.
သိုစုံ	Säm cum, adv. in pairs.
သိုစိုတ်	Säm cät, adv. heartily.
သိုမင်္ဂင်သြ	Säm me kòng sai, adv. with boldness, boldly.
သိုမပြာကတ်	Säm me prākòt, adv. openly.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သိုမအိုဟ်တမိုဟ်	Säm me oeh tamoeh, adv. joyfully.
သိုသို	Säm säm, adv. wholly.
သို	Sä (P. saranam), n. a formula of worship, a refuge.
သိုပိ	Sä pei, n. the three refuges. See sarana pei.
သိုပို	Sä pä, n. pus, putrid matter.
သိုဝ်	Sä, n. a sheep.
သိုဝ်ကွက်	Sä kamak, n. a ram.
သိုဝ်သမတ်	Sä samot, n. a lamb.
သိုဝ်မွှေ	Sä bu', n. a ewe.
သုဟ်	Sangòh, v. to be burned, to be singed.
သု၊ သုကဏ်	Sangā (ahā, col), Sngā keneh, n. the upper robe of a Buddhist monk.
သုတ်၊ သုတ်စိတ္တ၊ သုတ်ဒဗ္ဗ၊ သုတ်ဒြ	Sangāt, Sangāt citta, Sangāt temreo, Sangāt kreo,
	v. to be frightened, startled.
သုဲ	Hai, v. to masticate, to chew.
သုဲဗျ၊ သုဲကျိ	Hai ceplu, Hai kamä, v. to chew betel.
သို	Hei, n. a house.
သိုကမ္မထာန်	Hei kòmmathān, n. a house of mourning.
သိုကိန်	Hei kamèn, n. a family, a household; family life.
သိုကျာ	Hei kyā, n. a gathering of wind in the intestines.
သိုကွင်ကွတ်	Hei klang kamot, n. the gall bladder.
သိုကွတ်၊ သိုကွတ်နန်	Hei klòt, Hei klòt non, n. a palace.
သိုဂဓံ	Hei kecim, n. a bird cage.
သိုဂလာန်	Hei kelan, n. a watch tower, a gate house.
သိုကြော်၊ သိုကြော်တမော်	Hei kro, Hei kro tamom, n. a kitchen, a cook-house.
သိုစွင်	Hei canòng, n. a funeral pyre.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သို့ဇာတ်	Hei cāt, n. a cage for prisoners.
သို့ဆီ	Hei chim, n. a gathering of blood.
သို့ဇနု	Hei cenū, n. a refuge, place of rest.
သို့ဇရှင်	Hei cerung, n. a room in which a fire is kept; a bathroom.
သို့ဘ်	Hei dait, n. a privy.
သို့ဘ်ပဲဉ်	Hei dait potsāo, n. the bladder.
သို့တနင်ကြကတ်	Hei tanung krakòt, n. a palace, the women's apartments, a seraglio.
သို့တဟ်	Hei tòh, n. the breast of a female, the udder.
သို့ပျိုဟ်	Hei patoeh, n. a gathering of matter.
သို့ဇဟန်	Hei panon, n. a line holder.
သို့ပုတ်	Hei pamot, n. the menses; a lamp, a lantern.
သို့ဗွတ်ဗြပ်	Hei pewò kròp, n. a testicle.
သို့ဗ	Hei peo, n. a small building where offerings are made to the guardian spirit of the village, on the anniversary day.
သို့ဗြမိန်	Hei preo min, n. a nunnery.
သို့လျှ	Hei lengu, n. solitude.
သို့ဝတ်	Hei wòt, n. a privy.
သို့မှင်	Hei hmang, n. the ink-pot for a marking line.
သို့သမုင်	Hei samung, n. a tavern.
သို့သအ်	Hei so', n. a lock.
သို့သဘဲ	Hei sai, n. a honeycomb.
သို့သာသ္တာ	Hei sāsanā, n. a mission house.
သို့ဇြော်	Hei sok, n. a house in the midst of houses.
သို့သပ်	Heisò, n. the seventh planet, Saturn ; the 7 th day of the week, Saturday .
သို့တ်	Sangit, v. to swallow.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သိုတ်၊ သိုတ်သူတ်၊ သိုတ်သူဝဲ၊ သိုတ်သူဝဲ	Hèt, Hèt hòh, Hèt hai, Hèt hoa, v. to be quiet, to be inactive.
သိုတ်ဖြ	Hèt se, v. to be calm, quiet; to be withered, to be wilted.
ပွဲဝဲသိုတ်ဖြအ	Pakao kòh hèt se ā, the flower is withered away.
သိုတ်အ	Hèt ā, v. to swoon, to faint away.
သို	Sangēi (hēi), v. to be quiet; to faint, to swoon, to lose consciousness.
သိုဝိပ်	Sangēi klip, v. to be at peace.
သိုလလံ	Sangēi lelom, v. to be temperate, to restrain oneself; to be at peace.
သို	Sangī, v. to look.
သိုဝိတ်၊ သိုလစဲ	Sangī klit, Sangī leboa, v. to look intently.
သိုမဲ	Sangī moa, v. to look at.
သူ	Hau, n. husked rice.
သူကနန်	Hau kanon, n. broken husked rice.
သူစး	Hau carah, n. cleaned rice, white uncooked rice.
သူက်	Heak, v. to be burned, to be singed.
သူက်	Sangeak, v. to be green.
သူဝ်	Sangī, v. to look, to regard.
သူဝ်ဝိတ်	Sangī klit, v. to look intently.
ရံင်သူဝ်လောက	Ròng ngī lūka, looked around the world.
သူဝဲ၊ သို	Hoa, v. to be distant, far away.
သူဝဲ	Hoa, v. to be singed.
သူဝ်	Sangom, v. to be silent, thoughtful, anxious.
သူက်	Sadak, v. to cough.
သူတ်	Sadòt, n. a pimple.
သူဝ်	Sadò, n. a small dug-out boat.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သုာ	Sadā, v. to be shallow.
သုာံ	Sadām, v. to be true; to aim.
သုာံပြု၊ သုာံသုတ်	Sadām pra, Sadām samot, adj. true, certain; adv. assuredly.
သိုင်း၊ သိုင်းဒး	Sadoin, Sadoin teh, v. to dash the foot.
သို	Sadī, n. a cushion.
သိုသွာ	Sadī sanā, n. a mattress, a cushion.
သိုသီ	Sadoasē, n. the name of the 5 th month.
သို	Sadāo, n. a lamp, a light.
သိုနန်	Sadāo non, light of the palace.
သိုလိုက်လာ	Sadāo lāk pē, light of the world.
သိုင်	Sadòng, v. to follow, to pursue.
သိုင်ဗက်	Sadòng peak, v. to follow a trail.
သူး	Sadah, v. to part from, to separate; n. distance.
သူးဖရဲ	Sadah pharai, v. to keep apart.
သူးသြဲ	Sadah sai, v. to be separated from.
သူးအာ	Sadah ā, v. to be away from, to be separated.
သိုက်၊ သိုက်ဆာန်	Sadäk, Sadäk chān, v. to love, to have pleasure in, to be pleased with.
သိုက်ဗရိုက်၊ သိုက်လဗိုင်ဝိုင်	Sadäk peräk, Sadäk lepain wain, v. to provide pleasure.
သိုက်မျိုက်	Sadäk mläk, v. to be pleased, to be gratified with.
သိုင်	Sadäng, v. to be deaf.
သိုတ်	Sadät, v. to be fine, made fine, reduced to powder.
သိုတ်ခီ	Sadät khī, v. to be very fine.
သိုပ်ညွ	Sadäp saka, v. to stay, help, support, prop.
သိုတ်	Sadoeh, v. (1) to be quick-witted, to be cunning; (2) to strain, to filter.
သွ	Sana, n. (1) enmity, (2) a flame; (3) the earth lizard; (4) a lute.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သွကြိတ်	Sana kroit, n. cotton wool.
သွဒမျိုင်	Sana temyäng, n. the squirrel, the earth lizard.
သွပုတ်	Sana pamot, n. a flame.
သွက်၊ သွက်ကျွံပရေ	Sanak, Sanak kle' paroa, v. to give in marriage.
သွက်ပရေ၊ သွက်ကြကတ်	Sanak paroa, Sanak krakot, n. marriage.
သွတ်၊ သွတ်ဗတ်	Sanot, Sanot pebòt, n. measure.
သွန်	Sanon, n. a fish- hook.
သွတ်	Hnòh, n. temper of metal.
သွာ	Sanā, v. (1) to fry; (2) to carry away; n. a mat used by exalted personages as kings, monks, etc. a mat used for drying grain in the sun.
သွာစးချေ	Sanā cah cheh, n. a saddle.
သွာဟဲ	Sanā hoa, n. a holder.
သွာနိသိဒိုန်	Sanā nisitün (P. nisīdanam), n. a mat to sit on.
သွာဗွိုင်	Sanā pecäp, v. to take away, to convey.
သွတ်	Hnait, n. a two edged sword or dagger.
သွတ်ရတ်	Hnait ròt, n. a scepter, one of the insignia of royalty.
သွာတ်	Sanāt, n. a baling scoop.
သွာန်	Sanān, v. to spread out as fire.
သွာံ	Hnām, n. the skin, leather; the year, a year.
သွာံဝေံ၊ သွာံမွဲဝေံ	Hnām te, Hnām moa te, n. the year before last.
ယးသွာံ	Yeh hnām, n. next year.
သွာံအာ	Hnām ā, n. last year.
သွာဲ	Sanai (Hnai), n. the pin of a wheel –axle, a lynchpin.
သွာဲကွံင်၊ သွာဲခနံင်၊ သွာဲသွံင်	Sanai kanòng, Sanai khanòng, Sanai sanòng, n. an ornamental pin for the hair or head-dress.
သွာဲဒဲ	Sanaiteo, n. a petty officer, a messenger.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သို့က်	Hnoit, n. a casting net.
သို့င်	Hnoin, n. (1) rust; (2) shadow, shade; (3) a bunch as of plantains.
သို့င်ဇကု	Hnoin cekau, n. the male private parts, a common euphemism.
သျှက်ချ်	Sanauk dait, n. a bathing garment.
သျှဲ	Sanau, v. to drop, fall away.
သျှဲကျော်	Sanau kleo, v. to drop over into.
သျှဲ	Sanāū, n. a measuring basket.
သျှဲတရင်	Sanū tarang, n. a bar or bolt for fastening a door.
သွက်	Hneak, n. an ear-ring.
သွက်အက်	Hneak tekòk, n. the pericarp of the lotus.
သွက်သွဒကေဝ်	Hneak hla teki, n. weighing scale weights.
သွင်	Hneang, n. a wing, a feather.
သွင်ဇေက်	Hneang ngeak, adj. green.
သွင်လံ၊ သွင်ကံ	Hneang leo, Hneang kom, n. the feather of an arrow.
သွန်၊ သွန်စပ်	Sanēn, Sanēn còp, v. to adhere, to be attached.
သွပ်	Hnēp, n. a hoof.
သွံ၊ သွမ်	Sanēm, n. a nail of finger or toe.
သွံဖိုင်	Sanēm cäng, n. a toe-nail.
သွံတဲ	Sanēm toa, n. a finger-nail.
သွံသွံ	Sanēm Sanai, v. to soothe as a child.
သွပ်	Hnī, n. a helm, a rudder.
သွပ်	Sanī, n. a plant used as a vegetable, a vegetable.
သွပ်ခါ၊ သွပ်ချ်သျှဲ	Sanī khā, Sanī dait hau, n. spinach.
သွပ်ဟ်	Hneh (hnih), n. a landing-place, a bathing place.
သွပ်ဟ်ချ်	Hnih dait, n. a bathing place, a place for drawing water.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သွေဟ်သင်	Hnih sang, n. a haven, a refuge.
သွေဟ်သင်စွဲစွဲ	Hnih sang cabui cabok, n. a refuge, haven, asylum.
သွေဟ်ပွင်	Hnih pawòin, n. a watering place.
သွေဟ်ကွင်	Hnih kabang, n. a port, an anchorage.
သွေဟ်ဆု	Hnih chu, n. a timber depot.
သွေအ်	Hne', n. a moment.
သွဲ၊ သွဲ	Sanoa, n. an omen.
သွော်	Hnok, n. itch.
သွောတ်၊ သွောတ်ဗတ်	Hnot, Hnot pebòt, n. measure.
သွောင်	Hno, n. a bar, a bolt; a rule, a law, a line, a row; a flag, prayer flag.
သွောင်ဂွံင်	Hno klòng, n. the right way.
သွောင်လတ်	Hno letait, n. a banner.
သွဲ၊ သွဲရဲ	Hnāo, Hnāo reo, v. to mix, associate with.
သွဲက်	Sanok, n. skin, peel, shell, rind, bark.
သွဲင်	Hnòng, n. a star, a constellation.
သွဲင်ကရေ	Hnòng karoa, n. the Southern Cross.
သွဲင်ကောန်စင်	Hnòng kon cain, n. the Pleiades.
သွဲင်ကောန်သွီဒလိင်	Hnòng kon hmoin teloin dait, n. Orion.
သွဲင်ကြဲ	Hnòng krui, n. a meteor.
သွဲင်စိင်	Hnòng coin, n. Ursa Major, the Great Bear 60.
သွဲင်စံပါ	Hnòng còm pā, n. the morning star.
သွဲင်တိုင်	Hnòng täng, n. the North Star.
သွဲင်ဒု	Hnòng tekui, n. a comet.
သွဲး	Sanah, v. to muster as an army; n. a substitute, an agent.
သွဲးကော်	Sanah kēt, v. to mobilize as an army.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သူးဗျူဟ	Sanah pyūha, v. to muster an army.
သွက်	Samak, v. to be willing.
သွက်ကို	Samak kä, v. to be willing to give.
သွက်လုပ်	Samak lup, v. to volunteer.
သွတ်	Samot, v. to be true.
သွတ်ယပ်ရ	Samot yò ra, conj. if.
သွတ်ဟန်	Samot hòn, n. rubbish, debris.
သွပ်	Samò, prep. under, beneath.
သွပ်ကျာ	Samò kyā, n. the north; adj. north.
သွပ်တဲ	Samò toa, n. an assistant.
သွပ်တဲ	Samò ngoa, n. the evening.
သွဟ်	Samòh, v. to be like, to be equal to, to agree; to make equal; adv. alike, in the same manner.
သွဟ်ဂလိုင်၊ သွဟ်လျီ	Samòh keläng, Samòh lengü, v. to halve, to make equal parts.
သွဟ်စိုတ်	Samòh cät, v. to agree, to be like-minded.
သွဟ်ညီ၊ သွဟ်တး၊ သွဟ်ဆွဲး၊ သွဟ်သွန်	Samòh nyī, Samòh tah, Samòh satah, Samòh samon, v. to agree, to be alike, to be even with, to be in accord.
သွဟ်ရဝ	Samòh retha, v. to be able, competent, adequate, sufficient, right, proper.
သွာ	Samā, v. to be in error, to forget; n. a workman, a craftsman.
သွာကံ	Samā kòm, n. an archer, a fletcher.
သွာကွတ်	Samā kwòt, n. an artisan, a skilled workman.
သွာဇိင်	Samā cemoin, n. a tailor.
သွာခြုံ	Samā sum, n. a snake charmer.
သွာတုတ်၊ သွာတုတ်	Samā taut, Samā tamut, n. a weaver.
သွာကွိုင်ကွတ်	Samā kwoin kwäk, n. a musician.
သွာလှော်	Samā lih, n. a dancer.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သွာသွာံ	Samā hnām, n. a tanner, a shoemaker.
သွာ်	Samait (hmait), v. to be wicked, foolish; to be torn, rent.
သွာန်	Hnām (Samān), v. to ask a question; n. a question.
သွာန်သျှက်	Samān samauk (Hnām hmauk), v. to question.
သွာဲသွ	Hmai hma, v. to rot; to be rotten, to be corrupt.
သွာသွိတ်	Hmā samèt (P. mahāsamuddo), n. the sea, the ocean.
သွိက်	Samoit, v. to wish, to desire.
သွိက်ဂး	Samoit keh, v. to signify, wishes to say.
သွိက်ဂွံ	Samoit ku', v. to desire to obtain, wishes to gain; conj ; that, to, in order to.
သွီ၊ သွိုင်	Hmoin, n. a ruler, a governor, a king.
သွိုင်ဂစိုတ်၊ သွိုင်ယို	Hmoin kecät, Hmoin yēm, n. Death, Yamo.
သွိုင်ဇွေင်	Hmoin hnok, n. a petty king.
သွိုင်ဗို	Hmoin pü, n. a general; the chief ingredient of a medical prescription.
သွိုင်ဗျူ	Hmoin pyu, n. a superannuated person of position.
သွိုင်ဝင်စတုမဏ္ဍတ်-၄	Hmoin weang cataumerāt pòn, n. the four regents or Mahārājas.
သွိုင်ကုန်	Hmoin in, n. Indra.
သွိတ်	Samèt (P. samiddhi), n. success, accomplishment; v. to effect, to dedicate, to touch.
သွိပ်	Samèp, n. a measure, the cavity formed by joining the palms; the chin.
သွိတ်	Sameh, n. a remainder, what remains. Of seh.
သွီသွပ်	Samēi samòp, adv. certainly, indeed.
သျှက်	Samauk, v. to name.
သျှင်	Samung, n. a drinker.
သျှတ်	Samut, n. a portion of food or fodder; v. to install.
သျှဲ	Samaui, n. a mantrap of sharpened stakes.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သွဲလောင်	Samui leang, n. a tender young maiden, a tender young man.
သွဲကြန်	Samoa mron, v. to appoint, to make an appointment.
သောန်	Samon, n. a border, an edge.
သောန်ဂွံင်	Samon klòng, n. a roadside.
သောင်	Samo, n. mucus of the nose.
သွံင်	Samòng, n. an insect.
သူး	Samah, v. to be like.
သူးသူး	Samah samah, adv. uselessly, without profit.
သျှ	Sayau, n. a paddle.
သြ၊ သြဇေသြန်	Sa, Sa sēn, v. to be sore, ulcerated.
သြင်	Sang, n. the dry land, the shore; a bank of a stream.
သြင်လပါ်တေံ	Sang lepait te, n. the other side, the further shore.
သြင်တွိုင်	Sareang talung, v. to bring, will bring.
သြန်	Sòn, n. silver, money.
သြန်ဂဒေါ	Sòn ketu', n. ferriage.
သြပ်	Saròp, v. to be near, to pertain to.
သြပ်ကျိုင်	Saròp klung, v. to come near, to approach.
သြပ်ဖုင်	Saròp phadòp, v. to draw near to; to bring near to, to put on.
သြဟ်	Sòh, v. to set one's mind on, to resolve, to practice.
သြဟ်ဇုဲ	Sòh chai, v. to practice Jhāna, to meditate.
သြဟ်ပ္ပ	Sòh patāo, v. to practice, to maintain.
သြဟ်ပ္ပသတိ	Sòh patāo satei, v. to practice activity of mind.
သြဟ်ပ္ပပွင်ပွဲ	Sòh patāo pamang pamo, v. to provide protection.
သြဟ်ပဝါ	Sòh pawā, v. to end the Lenten season, to keep the feast which ends Lent.
သြာ်	Sait, v. to tear, to rend.

ဆြဲထောင်	Sait thong, v. to be rent.
ဆြင်	Sain, n. a moat, a trench, a dam.
ဆြတ်	Sāt, v. to bale water.
ဆြန်	Sān, n. black wood-oil.
ဆြံ	Sarēm, v. to leave priesthood, to give up asceticism and return to home life.
ဆြါ၊ ဆြါသူး	Sai, Sai sadah, v. to part from, to separate, to go away from, to move away.
ဆြိင်၊ ဆြိင်ထောင်	Soin, Soin thong, v. to be apart, to be thinly distributed.
ဆြိတ်	Sèt, n. rhinoceros.
ဆြီ	Sē (Skt), n. splendor, beauty, prosperity.
ဆြိုင်	Sarung, v. to step over any object.
ဆြါန်	Saun (P. suñño), v. to be desolate, empty, void.
ဆြိုင်	Seang, v. to wither, to be withered.
ဆြိုင်န့်	Seang còh, v. to be languid.
ဆြိုင်ဖျို	Seang padām, v. to be seared, to be listless.
ဆြိုင်ဝပ်	Sareang wo, n. a palanquin.
ဆြဲ	Seo, n. a wind instrument, the ken.
ဆြဲဆြဲ	Seo Seo, adj. all, every.
ဆြော်	Sok, n. a lane, a street.
တမံဆြော်သို့	Tamo' sok hei, every street or lane.
ဆြောင်	Song, v. to build. Of Sāng.
ဆြောတ်	Sot, v. to suck, to draw by sucking; n. (1) mortar; (2) zinc.
ဆြောင်	So, v. (1) to dart, to shoot; (2) to melt, to soften.
ဆြောင်ဗလး	So peleh, v. to hurl a missile; n. a missile.
ဆြောင်လဲ	So lai, v. to melt, to soften.
ဆြော်	Soe, n. grain, paddy.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- ဆြော်ခတက် Soe khatak, n. rice grown at the end of the season.
 ဆြော်ဂန် Soe kòn, n. maize, Indian's corn.
 ဆြော်ကျင် Soe kyung, n. wheat.
 ဆြော်နှော် Soe hnok, n. a kind of rice that is long in growth.
 ဆြော်ပလောင် Soe palòin, n. glutinous rice.
 ဆြော်ပလောင်စဲ Soe palòin boa, n. the red glutinous rice.
 ဆြော်ပလောင်လွက် Soe palòin lecòk, n. the black glutinous rice.
 ဆြော်ပွင်ဆပ် Soe plòng chòp, n. paniok seed, a kind of millet.
 ဆြော်လိုင် Soe lāng, n. a sheaf of paddy.
 ဆြော်အဝါ Soe awai, n. rice grown out of season, late rice.
 ဆြော်ကုဗြတ် Soe iprāt, n. the common low-land paddy.
 ဆြော်ကုသေံ Soe isem, n. a kind of paddy much used in feeding ponies.
 ဆွဲက် Sòk, v. to set in a row as burning tapers.
 ဆွဲက်ဗဒပ် Sòk petò, v. to set up, as an umbrella for shade.
 ဆွဲက်လပ် Sòk lò, v. to put on as a ring.
 ဆြး Sah, v. to cleanse, to clean, to pearl.
 ဆြးဂျ Sah kwu, v. to make clean and white.
 ယတ်ဆြး Yait sah, v. to clean rice by pounding.
 ဆြိုင် Säng, v. to build; n. a hole.
 ဆြိုင်ပွန် Säng patòn, v. to build up, to edify, to establish, to found as a city or village.
 ဆြိုင်မုတ် Säng muh, n. the nostrils.
 ဆြိတ် Sarāt, v. to cover the breasts.
 ဆြိ Saräm, n. mud.
 ဆြိ Sarëm, v. to help, assist.
 ဆြိတ် Soeh, n. the chest.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သြိုဟ်ဗ	Soeh pe, n. congestion of the respiratory organs.
သြိုဟ်လွိုဟ်	Soeh lemi, v. to reckon, calculate, number.
သွ	Hla, n. leaf.
သွက္ကောပ်	Hla kato, n. the external ear.
သွက္ကောပ်၊ သွဗီလင်	Hla klain, Hla pilang, n. an emetic.
သွနိုဟ်	Hla khoeh, n. Kusa grass.
သွဇေပ်	Hla cē, n. catechu.
သွတာထပ်	Hla tā thò, n. an ear ornament of beaten gold rolled into a cylinder.
သွတြင်	Hla tarang, n. the leaf of a door, the door as distinguished from the doorway.
သွဒကောပ်	Hla teki, n. a balance or pair of scales.
သွပတ်	Hla pòt, n. a religious book or writing; any book or writing treating of art or science; prose as distinguished from verse.
သွဖုန်	Hla phadān, n. a canopy, an awning.
သွပတင်	Hla petang, n. a window shutter.
သွပတင်ဇာ	Hla petang cē, n. a latticed window.
သွမာဲလဲ	Hla mai lai, n. a great leaf of Hemawon.
သွယာ	Hla yē, n. a sail.
သွရိုတ်တာ	Hla rüt tā, n. palm leaf.
သွလမတ်	Hla lemot, n. a new leaf, a tender leaf.
သွသိုတ်	Hla sät, n. a leaf used in Brahmanical rites.
သွသွပ်	Hla hnī, n. a blade of a helm.
သွင်၊ သွင်သဒ	Hlang, Hlang sate, v. to be dazed, mused.
သွဟ်၊ သွဟ်ကျေဟ်	Salòh, Salòh kleh, v. to dismember, to cut up as a carcass.
သွဟ်	Salait, v. to leap.
သွာန်	Salān, v. to be scorched, to feel a burning sensation.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သွာန်ကိုအာ	Salān kòh ā, v. to be scorched and dry.
သွာံ	Salēm, v. to feel with the hand.
သွာံစိုတ်	Salēm cät, v. to try, to test.
သွာံဗေး၊ သွာံစိုတ်	Salēm peceh, Salēm bät, v. to soothe, encourage, comfort.
သွာဲ	Hlai, v. to change, to exchange, to barter; n. emptiness, worthlessness; sap-wood.
သွာဲဆု	Hlai chu, n. the sap-wood or outer part of a tree, the alburnum.
သွိုက်သွိုင်	Hloit hlong, v. to be rent or broken in pieces.
သွိုင်	Hloin, v. to sleep; to enjoy, to delight in.
သျှင်	Salung, v. to raise, to heighten, to exalt.
သျှင်လပ်	Salung lo, v. to raise to a higher position.
လွသျှင်ဇောနုညး	Lepa salung cekau nu nyeh, do not exalt yourself above others.
သျှင်	Hlung, v. to be high, exalted.
သွေဟ်၊ လှေဟ်	Hleh, n. phlegm.
သွေံ	Hle', v. to coax, to soothe, to pet.
သွဲ၊ သွဲလး	Hloa, Hloa leh, v. to be wide, expansive.
သွေံ	Hlom, v. to put on as garment, to dress, to cover.
သွေံလတက်	Hlom letak, v. to put on, to wear as a dress.
သွေံရှင်	Hlom rung, v. to put up the garment on the shoulders.
သွေံဝ်	Hlo, v. to move lengthwise, to cause to move lengthwise.
သွေံဟ်ကျောဟ်	Saloh kloh, v. to be profound, abstruse.
သွိုင်	Salòng, v. to blaze, to lighten up.
သွး	Salah, v. to be open, free, unclaimed; to yield up, to surrender.
သွးဝး	Salah kweh, v. to be pure, holy.
သွးကြပ်	Salah kròp, v. to give of ones means.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သွှေပွဲသန့်	Salah pateisònthi, v. to give birth, to be delivered.
သွေးပွား	Salah pawah, v. to abandon, renounce, to give up.
သျှိုက်	Saläk, v. to put on, to dress.
သျှိုက်စုတ်	Saläk cut, v. to put on as a shoes or gloves.
သျှိုက်ဖေင်	Saläk pheang, put on a coat.
သျှိုက်	Hläk, n. dirt, filth.
သျှိုက်သေ့ခံ	Hläk sangom, v. to be repentant.
သျှိုင်	Saläng, v. to put on; n. a metal cup or bowl.
သွ၊ သွဗျန်	Fwa, Fwa pyon, n. curry, soup, broth.
သွက်	Fwak, v. to grip with the hand for carrying.
သွက်ကံတူ	Fwak kòm nga, they gripped their bows and arrows.
သွက်နင်	Fwak nung, v. to carry a water-pot by gripping the rim.
သွက်	Sawak, n. a share, a portion; prep. for the sake of.
သွက်စုံ	Sawak ku', conj. that, in order that.
သွက်ရှုတ်ခြပ်	Sawak nguh kròp, n. capital, money for carrying on business.
သွက်တိမူးသို့	Sawak tei mngheh hei, n. a courtyard.
သွတ်	Fwòt, v. to be small, to prepare a quid; n. a quid.
သွတ်ဇဗျ	Fwòt ceplu, n. a quid of betel.
သွပ်လုံ	Fwòp lepo' (Skt. svap), v. to dream; n. a dream.
သွပ်	Sawò, v. to fly as dust.
သွပ်၊ ချင်သွပ်	Fwò (Skt. svarga), Dung fwò, n. heaven, applied to the devalakas .
သွပ်တရ်	Fwò tarāo, n. the six devalokas .
စံအာသွပ်	Cāo ā fwò, returned to the devalokas , a euphemism for death.
နဲသွပ်ဝါ	Nai fwò bā, n. lord of the second devalokas , an epithet of Indra who has his abode in Tavatimsa .

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

- သွတ်   Sawòh, *adj.* clear, pure; *n.* richness; an answer, a reply to a question.
- ကျွင်သွတ်   Klòin sawòh, *n.* pure oil.
- သွာ   Fwā, *v.* to be easy, to feel easy, to be bettered; *n.* a kind of water-lily.
- သွာညးဗြဲမန်   Fwā nyeh mrèm mròn, *adj.* frugal, easily supported.
- သွာဒလောံဗ္ဗောန်   Fwā telu' peton, *adj.* compliant, meek.
- သွာလလံ   Fwā lelòm, *v.* to be bettered, to be appeased.
- သွာင်   Fwain, *n.* a branch of a tree, of a road or river.
- ဝါသွာင်   Bā fwain, *n.* a fork in a tree; the place where two roads or two rivers meet.
- ဝှံင်ပန်သွာင်၊ သွာင်တရ်ပန်   Klong pòn fwain, Fwain tarāo pòn, *n.* a cross-roads, a place where four roads meet.
- သွာင်တဲ   Fwain toa, *n.* the armpit.
- သွို၊ သွိုသွန်   Fwei, Fwei fwon, *n.* duckweed.
- သွိုင်၊ သွိုင်လယတ်   Fwoin, Fwoin leyòt, *v.* to wave, to gesticulate.
- သွိုင်ကာမုက်နိတ်ဝှဲဒိုတ်ပုဗျါ   Fwoin nā mauk khoeh poa tüh puppē,   he turned away his face toward the east.
- သွိုတ်   Fwit, *v.* to rub gently.
- သွိုတ်သွာတ်   Fwit sapot, *v.* to rub gently, to fondle.
- သွိုသွတ်   Sawī sawòt, *v.* to be diligent; to investigate. Of lewī lewòt.
- သွိုင်   Fwung, *n.* a drink, a dose as of medicine.
- သွေ့ဇေန   Sawēdēn, *adj.* Swedish.
- သွေ့က်အာ   Saweak ā, *v.* to wane as the moon.
- ညံင်ဂတုမသွေ့က်အာ   Nyong ketau me saweak ā, like as the moon wanes.
- သွေ့က်ဖျိုင်   Sòit cū, *v.* to quarrel, to strive.
- သွေင်   Sawòin, *v.* to play as a game; to attend as a festival.
- သွဲ   Fwāo, *v.* to curse, revile, swear; *n.* an oath, a curse.
- သွဲ   Soe, *v.* to sell; *n.* grain, paddy; *v. a.* so, indeed.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

သွံပရး	Soe parah, v. to retail.
သွံင်	Sawong, adj. burned.
သွး	Sawah (Skt), n. a magical syllable used in certain rites.
သွးဟး	Sawah hah, an amplification of the preceding.
သွိုန်	Fwän, v. to practice, to observe.
သွိုန်ပုဝ်၊ သွိုန်ဗိုန်	Fwän pamò, Fwän pepän, v. to follow, to practice.
ပုဝ်ကသိုန်သွိုန်ဘာဝနာ	Pamò kasän fwän phēwenā, exercise kasina and practice meditation.
သွိုဝ်	Sawä, v. to have dominion; n. dominion.
သွိုဟ်	Fwoeh, v. to come together; n. flotsam; adv. nearly.
သွိုဟ်ပကောံ	Fwoeh pakom, v. to gather together.
သုတ်သုတ်	Sat dait, v. to bail water out of a ship or boat.
သွန်	Sabòn, n. the name of a tree.
ဟ	Ha, the thirty-first consonant of the Mon alphabet.
ဟ	Ha, adv. not.
ဟမ္မဲ၊ ဟ္မဲ	Ha moa, not any, none.
ဟင်	Hang, n. stocks, timbers on which a boat is built; a granary.
ဟင်ဒရံ	Hang terēm, n. a granary.
ဟတ်	Hòt, n. (1) a spinning-wheel; (2) the rope and ducket of a well; (3) a cubit.
ဟတ်သံဒံင်	Hòt sam tong, n. a standard cubit equal to 19 ½ inches.
ဟတ်တိုဟ်	Hòt tawoeh, n. a gin, as a cotton gin; a mill for grinding sugar-cane.
ဟဒယ	Hateye (P), n. the heart.
ဟန်	Hòn, adv. when; prep. on.
ဟန်ဗန်	Hòt pòn, n. sweepings, rubbish.
ဟဝ်	Hò, n. (1) a high, raised frame, stage, scaffold; (2) a clarinet.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဟင်ကျိုင်	Hò kläng, n. an eagle.
ဟသု	Hòtsa (P. hāso), n. laughter.
ဟာ	Hā, v. to open, to spread apart as a wound; v. a sign of direct question.
ဟာပါင်	Hā pain, v. to open the mouth.
ဟာတ်	Hāt, n. a shallow place in the river.
ဟာန်	Hān, n. a company.
မွဲဟာန်	Moa hān, adv. with, together with.
ဟာန်ပါန်	Hān pān, v. to impersonate, to make up.
ဟာပ်၊ ဟာပ်စ၊ စဟာပ်	Hāp, Hāp ci, Ci hāp, v. to eat.
ဟဲ	Hai, int. attracting attention.
ဟဲဗွဲ	Hai bu', my good woman.
ဟဲယန်	Haiyòn (P. hāyanam), n. diminution, decay.
ဟိုင်ဟိုင်	Hoin hap, v. to be dull, melancholy.
ဟိဏ္ဏ	Hinna (P. hīno), adj. low, bad, wretched.
ဟိန်ပိန်	Hin pin, v. to be slovenly, unseemly.
ဟိန်ပိန်ဗဝ်သအပ်	Hin pin pò sa-ò, v. the same.
ဟိမဝန်	Heimawon, n. Himavanto, the Buddhist fairy-land.
ဟိရိ	Hiri (P), n. shame, modesty.
ဟိ	Hī, v. to drift.
ဟိဂပဝ်ကျိုင်	Hī kepò kläk, v. to be puffed, vain.
ဟုတ်	Hut, v. to diminish, become less; to decay.
ဟုတ်အာ	Hut ā, v. to be worse.
ဟုင်ဟုင်	Hung hung, adv. clang clang, like the sound of a gong.
ဟုပ်	Hup, v. to throng.
ဟုပ်ကိတ်	Hup kit, v. to gather round ravenously like a pack of wolves.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဟုပ်ပိုင်	Hup päng, v. to throng round.
ဟုံ	Hum, v. (1) to suffer loss in business or trade; (2) to bathe.
ဟုံချ်	Hum dait, v. to bathe.
ဟုံခြုံ	Hum se, v. to be sorrowful, depressed.
ဟုံရှိုက်	Hum pläk, v. to suffer adversity, to lose.
ဟုံမှာ	Hum hmā, v. to suffer loss.
ဟုံလောင်	Hum lòn, v. to be cut off, to be wiped out.
ဟူရာ	Hurā (Skt), n. an astrologer.
ဟူဟူ	Hū hū, v. to blaze, to start up as the wind.
ဟောက်	Heak, v. to be burned, singed (col).
ဟောင်	Heang, v. a. assertive.
ဟောန်ဆဲ	Hen chai, v. to treasure up, to be careful; n. carefulness.
ဟောဗြဲ	Hebrai, adj. Hebrew.
ဟောမွန္တ	Hemonta (P), n. one of the three seasons of the year, the winter.
ဟောမဝန်	Hēmawòn, n. Himavanto.
ဟောလသ	Hēlasa, adj. Greek.
ဟောလေကေတ်	Hēlēnēt (Greek), adj. Hellenistic.
ဟေံ	He', n. (1) the gadfly; (2) a kind of reed used in making mats.
ဟဲ	Hoa, v. to cease, to be over, to come to an end.
ဟွန်ဟဲရ	Panān hoa ra, the war is ended.
လီမဟဲ	Līmao hoa, the orange (season) is over.
ဟဲဇး	Hoa ceh, v. to be faded, to lose strength.
ဟဲခဲး	Hoa dah, v. to be quiet, to cease.
ဟဲ့	Hui, v. (1) to associate with, to mingle with; (2) to add, to put together; int. Halloo, Ho.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဟဲ့စုတ်	Hui cut, v. to add, to put together, to mix.
ဟဲ့ဒရီ၊ ဟဲ့နီ၊ ဟဲ့ဟဲ	Hui terēm, Hui hnāo, Hui hai, v. to mix, mingle, associate with.
ဟဲ့ဟုံ	Hui hòh, v. to be secret, private; n. private matters.
ဟော	Hao, expletive, at end of verse.
ဟောခြံ	Hao krē, adv. small.
ဟောရာ	Haora (Skt), n. an astrologer.
ဟောံ	Hom, v. to come to an end, to be ended.
ဟောံခြံ	Hom se, v. to be lost, bewildered; to be sorrowful, despondent.
ဟံင်	Hòng, v. to save, to rescue, as from drowning.
ဟံင်ပြံ	Hòng prait, v. to deliver, to save.
ဟံင်သတ်	Hòng sòt, v. to save men, as the founder of a religion or the preacher of it.
သံဝံ	Hòm pòm, n. coriander.
ဟံသာ	Hòngsā (P. hamsa), n. the Swan, the emblem of Pegu.
ဟံသာဝတီ	Hòngsāwatei, n. the classical name of Pegu.
ဟး	Hah, v. to forego, to bear the loss of; to overflow.
ဟးဂိုဟ်	Hah küh, v. to regret a loss.
ဟးဒလို	Hah telem, v. to overshadow.
ဟးပရး၊ ဟးဗး	Hah parah, Hah peh, v. to overflow, as a flood.
ဟးပေင်	Hah pòin, v. to overflow, to be covered.
ဟိုင်	Häng, n. a large species of hornet.
ဟိုင်ပိုင်	Häng päng, n. disease.
ဟိုတ်	Hät (P. hetu), n. cause, reason; adv. by, reason of.
ဟိုတ်ဂိုရ၊ ဟိုတ်နွံ	Hät kòh ra, Hät nū kòh, conj. on account of that, therefore, because of that.
ဟိုတ်	Hät tetòh, n. subject matter.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဟိုတ်ဒမာန၊ ဟိုတ်အနာ၊ ဟိုတ်နူ	Hät temē nū, Hät anē, Hät nū, prep. because of.
ဟိုတ်ဖို	Hät phä, n. cause and effect, reasoning.
ဟိုတ်မွဲးဂို	Hät mekeh kòh, conj. for.
ဟိုတ်မဲ	Hät mai, to be lax, negligent, careless, slothful.
ဟိုန်	Hän, prep. to, in; sign of accusative in word for word translation from the Pāli.
ဟိုန်ဥဒ္ဓါန်ဟောင်ပြာပ်အာ	Hän utyān heang prāp ā, went away to the park.
ဟိုန်ထာန်လျှ	Hän thān lengu, in a solitary place.
ဟို	Häm, v. to speak.
ဟိုကဆံ	Häm kachòm, v. to speak repeatedly.
ဟိုခွေတ်	Häm khle, v. to reply, to make a reply.
ဟိုဂနီ	Häm ketēm, v. to speak privately.
ဟိုဂမြဲ	Häm kemròm, v. to speak noisily.
ဟိုဂရိုဟ်	Häm kerüh, v. to blame, to disparage.
ဟိုဂး	Häm keh, v. to say, to speak.
ဟိုစနဲ	Häm canai, v. to speak contemptuously.
ဟိုဇို	Häm cēm, v. to say, to speak, to tell.
ဟိုတွံ	Häm kwòh, v. to speak in solemn discourse.
ဟိုဒမာန်	Häm temān, v. to rave, to talk irrationally.
ဟိုဟွန်	Häm pakān, v. to hear and tell the news, to gossip.
ဟိုပိတ်	Häm patèt, v. to develop a story, to unfold.
ဟိုပိ	Häm pateim, v. to address a superior, to petition.
ဟိုပရိုင်	Häm paräng, v. to tell the news, to speak of.
ဟိုပိုဟ်	Häm poeh, v. to slander, to backbite.
ဟိုပို၊ ဟိုပိုန်၊ ဟိုပိုး	Häm panyēi, Häm padun, Häm pyah, v. to set forth, to unfold.
ဟိုပိုင်	Häm pamoin, v. to speak with authority.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဟိုဖျက်ဖျါ၊ ဟိုပျက်	Häm phyauk phyait, Häm pyòk, v. to blame, disparage.
ဟိုပျို	Häm pyü, v. to slander, to speak evil.
ဟိုဗွန်	Häm pakòn, v. to charge, to deliver a message.
ဟိုမုသာ	Häm musā, v. to lie.
ဟိုလဗ်	Häm lepòp, v. to speak harshly.
ဟိုလ်	Häm leo, v. to recount, to make known.
ဟိုလှက်	Häm lòk, v. to abuse; to threaten, to take advantage.
ဟိုသံင်ဟ	Häm sòngkeha, v. to converse familiarly.
ဟိုဝ်၊ ဟိုဝ်ဂိုန်	Hü kenin, v. to fasten a women's skirt, to wear a skirt.
ဟုံ	Hu' adv. not.
ဟုံက	Hu' ka, v. to be not even, i.e. to exceed, used in negative form, and most commonly adverbially.
ပန်စော်ဟုံက	Pon coh hu' ka, more than forty.
ဟုံကမွဲ၊ ဟုံကမွဲပြကာ	Hu' ka moa, Hu' ka moa prakā, adj. manifold, various.
ဟုံတီဂိုန်	Hu' teim kun, adj. ungrateful, not knowing a favor.
ဟုံတီဗွတ်တို့	Hu' teim penot tawä, adj. boundless, immense.
ဟုံဒ်သတ်	Hu' toh sait koh, conj. but.
ဟုံပိုတ်၊ ဟုံပိုတ်ဟုံညွတ်၊ ဟုံညွတ်	Hu' pät, Hu' pät hu' sakut, Hu' sakut, adv. without intermission, continually.
ဟုံမွဲ	Hu' moa, adj. none, absent, not any.
ဟုံမွဲကိုဂိုန်	Hu' moa kä kun, adj. useless.
ဟုံမွဲကိုမိမ	Hu' moa kä mi me, adj. orphaned.
ဟုံသေင်	Hu' seang, adv. no, not so.
ဓ	Ba, the thirty-second consonant of the Mon alphabet.
ဓက်	Bak, v. to pass over, to go beyond, to be beyond.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝင်း ဝင်းဒုန်	Bang, Bang tun, n. tender bamboo shoots, or sprouts.
ဝင်းဆော်	Bang chai, adj. pretty. Of Kabang Chai.
ဝင်းသိုက်သုညာ	Bang säk sunnyā, n. catarrh of the nose.
ဝတ်	Bòt, v. (1) to be tender, delicate, young; (2) to measure, to try, to test.
ဝတ်ကွာတ်	Bòt kanāt, v. to measure, to take measures.
ဝတ်ကွာတ်ပြိုင်ယာန်	Bòt kanāt präng pakān, v. to compare, to take measures for comparison.
ဝတ်တကတ်	Bòt takòt, v. to be delicate, tender.
ဝတ်ပြိုင်	Bòt präng, v. to measure, to measure strength with, to vie.
ဝတ်ဗွတ်	Bòt penot, v. to measure, to estimate, compute.
ဝတ်သောင်း၊ ဝတ်သံ	Bòt song, Bòt sāo, v. to be handsome, comely.
ဝန်	Bòn, v. to twist, to braid; n. dried preserves.
ဝန်ဇက်	Bòn cauk, v. to make string or rope by twisting.
ဝန်တောင်	Bòn to, v. to make thread.
ဝန်လီ	Bòn lim, adj. interlaced, in close connection.
ဝန်သော်	Bòn sok, v. to braid the hair.
ဝပ်	Bò, n. the rattan cane.
ဝပ်ကဒါတ်	Bò katāt, n. the okra.
ဝပ်ကလှန်	Bò kalun, n. the marsh-date palm.
ဝပ်ရမ္မတာ	Bò rommatā, n. a large species of rattan used as rope.
ဝပ်ဇုတ်	Bò cut, n. the marrow. Of kabo cut.
ဝသံ	Bòtsāo, v. to be handsome, comely.
ဝဟ်၊ ဝဟ်ပလုံ	Bòh, Bòh palòh, v. to pluck, as fruit or flowers.
ဝါ	Bā, n. two.
ဝါကရောက်	Bā kareak, adj. cloven.
ဝါစုတ်	Bā coh, n. a. twenty.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝါဝါ၊ ဝါအလန်	Bā wē, Bā alòn, adv. twice, in two turns or times.
ဝိင်၊ ဝိင်ဉ်	Boin, Boin dait, v. to swim.
ဝီ	Bī, n. a river, a sea.
ဝီဇော်	Bī hnok, n. the sea, the ocean.
ဗက်	Bauk, n. a kind of plant, the Telinga potato, the Arum Campanulatum .
ဗင်၊ ဗင်တက်	Bung, Bung tak, v. to strike.
ဗင်ညှီ	Bung sakä, v. to beat.
ဗန်	Bun, n. a knife.
ဗန်နီက်(ဖိုက်)	Bun hnoit, n. a hunting knife.
ဗန်နိင်	Bung noin, n. a razor, one of the articles a candidate for the priesthood must possess.
ဗန်ပုပ်	Bun pangòp, n. a clasp-knife.
ဗန်သမတ်မရောက်ယာတ်	Bun samot me ròit yāt, n. scissors (?).
ဗန်သော်	Bun sok, n. a razor.
ဗန်သွင်စာင်	Bun hneang cain, n. a pen-knife.
ဗမာဲ	Bū mai, v. to be intoxicated, to be dizzy.
ဗေက်	Bòit, v. to be dark, to be blinded.
ဗေတ်၊ ဗေတ်ဂွတ်၊ ဗေတ်လေတ်၊ ဗေတ်တလေတ်	Bet, Bet klet, Bet thelet, Bet talet, v. to be crowded, to be close together.
ဗေတ်ဂရိတ်	Bet keret, v. to crush, to oppress; to be in difficulties.
ဗေတ်ဂွတ်၊ ဗေတ်လက်	Beh kleh, Beh leak, v. to revile, to abuse.
ဗေဲ	Beo, v. to be distorted, to be out of square.
ဗဲ	Boa, n. (1) a weight equal to a 16 th part of a tical; (2) an anna; (3) the pea or bean, a leguminous plant, of which there are many kinds.
ဗဲကလုတ်တီ	Boa kalaut tei, n. the Goa bean.
ဗဲဇော်	Boa hnok, n. a weight equal to four of the seeds of the Adenantha Pavnina .

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝဲညောတ်	Boa dot, n. a weight equal to three of the seeds of the <i>Adenantha Pavonina</i> .
ဝဲမုက်	Boa mauk, n. a sort of kidney bean.
ဝဲမး	Boa meh, n. a bean or vetch.
ဝဲလောံ၊ ဝဲသိုဝ်	Boa lom, Bos samèp, n. chick pea.
ဝဲဝါတ်	Bot, v. to unsheathe, as a sword; to draw, as a nail, to purse the lips.
ဝဲပါင်	Bao pain, v. to rinse the mouth.
ဝဲ	Bāo, n. sugar-cane.
ဝဲက်	Bòk, v. to hoe, to spin, as a top; to peck, as a bird; n. a cigar.
ဝဲက်တံင်	Bòk tò, n. pipe for smoking.
ဝဲက်တူ	Bòk tū, n. a mattock, a hoe.
ဝဲင်	Bòng, v. to warm oneself; to give birth.
ဝဲင်ကောတ်	Bòng kamot, v. to warm oneself at a fire; to be in child-bed.
ဝဲင်တူ	Bòng ngoa, v. to warm oneself in the sun.
ဝဲး၊ ဝဲးလှဲ	Bah, Bah hlai, v. to change.
ဝဲးဘဝ၊ ဝဲးအတ္တဘ	Bah phewe, Bah ottapheo, v. to change states of existence, that is, to die.
ဝဲးယာတ်	Bah yāt, v. to change ones clothes.
ဝဲက်	Bāk, n. a small mortar.
ဝဲင်	Bäng, n. (1) a pickle condiment; (2) a large species of deer, the <i>Rusa Hippilaphus</i> .
ဝဲတ်	Bät, v. to press with the fingers; to make straight; adv. even; prep. about.
ဝဲတ်ပိုင်သွင်္ဂီလင်	Bät käng sateim lò, v. to receive into one's mind.
ဝဲတ်နူ၊ ဝဲတ်ဗွင်၊ ဝဲတ်လူ၊ ဝဲတ်ညွင်	Bät tekū, Bät petò, Bät lekū, Bät satòp, v. to take aim, to make straight.
ဝဲတ်လှီ	Bät lä, adv. how much, however much.
ဝဲန်	Bän, conj. yet, though, still.
ဝဲန်ဂှဲလင်	Bän kòh lē, conj. notwithstanding.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

ဝိန်ဒ်ကို	Bän tòh kām, conj. notwithstanding it is so.
ဝိပ်	Bäp, n. a teal.
ဝိပ်ကွင်၊ ဝိပ်ထပ်၊ ဝိပ်ခင်	Bäp kbang, Bäp tho, Bäp bang, n. the swan, the emblem of Pegu.
ဝိပ်မာ	Bäp mē, n. a small species of teal.
ဝိ၊ ဝိမ်	Bäm, v. to be dull, stupid; to be blunt, not sharp.
ဝိ၊ ဝိပ်	Bü, n. salt.
ဝိကာင်၊ ဝိညာင်	Bü kain, Bü sakain, n. calomel.
ဝိ၅	Bü msaun, n. five preparations of calomel, as follows.
ဝိသိန်ဓာရ	Bü sinthēre, n. burned calomel pounded in cow's milk until dry.
ဝိဘိက်	Bü phoit, n. prepared in the same way with honey.
ဝိသွတ်	Bü sawòh, n. prepared with sesamum oil.
ဝိပိက်	Bü poit, n. prepared with spirits.
ဝိသမုဒ္ဒါ	Bü samutkrī, n. prepared with cow's urine.
ဝိသိန္ဓ	Bü sintheo, n. rock-salt.
ဝိဟ်	Boeh, v. to be cold, to be cool; to be comfortable, to be calm; to cook by boiling.
ဝိဟ်ကံက်	Boeh kòk, v. to shiver with cold.
ဝိဟ်စိုတ်၊ ဝိဟ်သြိုဟ်	Boeh cät, Boeh soeh, v. to be comfortable, to be easy going.
ဝိဟ်ထကောန်	Boeh thakēn, v. to be cold.
ဝိဟ်သွ	Boeh sape, v. to be congested in the respiratory organs.
မ္ဗ	Be, the thirty-third consonant of the Mon alphabet.
မ္ဗ	Be, (1) pers. pron. mas. You, used in familiar address to inferiors; (2) pro. it.
မ္ဗကံ	Be no', this fellow.
မ္ဗဲ	Bai, pers. pro. You, used in friendly, familiar way, by elders to young folks.
မ္ဗဲ	Bui, n. a woman, used in familiar address to inferiors.

မွဲ	Boa, n. an elder sister.
မွဲကမာ၊ မွဲလောင်	Boa keme, Boa leang, n. a nurse, a wet nurse.
မွဲဟဲ	Boa bai, n. a sister-in-law, the elder sister of either husband or wife.
မ္ဗှံ	bu', n. a female, a term of address to women; adj. an affix denoting the feminine gender. This word is also used with the meaning, large, full-grown, the principal part of anything.
မ္ဗှံစဲ	Bu' coa, n. a large louse, i.e. a full-grown one.
မ္ဗှံကရး	bu' kereh, n. the beam of a harrow in which the teeth are fixed.
မ္ဗှံင်	Bu' còng, n. the main part of a bedstead.
မ္ဗှံင်	Bu' cäng, n. the great toe.
မ္ဗှံတလကောန်	Bu tala kon, n. a female animal that has young.
မ္ဗှံတဲ	Bu' toa, n. the thumb.
မ္ဗှံဒဲ	Bu' teo, n. a woman of rank.
မ္ဗှံဒဲကလပ်	Bu' teo kalo, n. the wife of a noble.
မ္ဗှံပဲ၊ မ္ဗှံသို	Bu' padoa, Bu' hei, n. the inner room of a Mon house, the principal room.
မ္ဗှံမိုဟ်	Bu' mnh, n. a full-grown man.
မ္ဗှံသူ	Bu' hau, n. the best quality of rice.
မ္ဗှံကိုတ်	Bu' kät (P. makuṭo), n. a crown.

Appendix

A short English-Mon vocabulary

Abandon, v.	ထောံ၊ လသာ	thoe, lesā.
Abuse, v.	လက်၊ ချံ	leak, chāo.
Accept, v.	ဒင်ကေတ်	tung kēt.
Accompany, v.	အာမွဲစွံ	ā moa coe.
Adhere, v.	ထွန်ဗာန်	thanēn pān.
Adorn, v.	ကျိုင်ကျပ်	Kyäng kyò.
Afternoon, n.	တွဲစေင်	ngoā ceang.
Aim, v.	ပျံ၊ သ့ဝံ	pyām, sadām.
All, adj.	အိုတ်သို၊ သဗ္ဗ	ät sām, sòppe.
Alone, adj.	မွဲစပ်	moa thò.
Animal, n.	သတ်၊ တိရစ္ဆာန်	sòt, teirotchān.
Approach, v.	ကြပ်လုပ်၊ ပြပ်ကျင်	kròp lup, prāp klung.
Arise, v.	တ္တိ၊ ကျိုက်	kata, kalāk.
Arrange, v.	စီရေင်	cireang.
Assemble, v.	ကောံဒရီ	kom terēm.
Associate, v.	ပံင်ဖက်	pòng phak.
Attack, v.	ပျိုက်	petäk.
Aunt, n.	ကူစီ၊ ကူနဲ	icī, inai.
Bag, v.	ထိုင်	thäng.
Bank, n.	ပရင်၊ တိုက်သန်	parang, tāk sòn.
Bathe, v.	ဟုံဘို၊ ဗလိုင်	hum dait, pelëp.
Beat, v.	တက်၊ ဒါတ်	tak, tāt.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Bed, n.	ဒမံင်သွိုက်	temòng satoit.
Beginning, n.	အဒါ တံ	ati, tòm.
Being, n.	ဒနိ	tetòh.
Benefit, n.	ဒတဲကွပ်	tetaui kamò.
Beware, v.	ပသတီ	pa satei.
Bite, v.	ကိတ်	kit.
Blanket, n.	ယာတ်ဂ	yāt ke.
Boat, n.	ဂျင်၊ သွပ်	klung, saddò.
Bone, n.	ဇုတ်	cut.
Born, v.	သလးဂပ်	salah kò.
Bracelet, n.	ကံက်တဲ	kòk toa.
Breadth, n.	လမွင်	lemneang.
Breathe, v.	ယိုလုပ်ယိုတိတ်	yëm lup yëm tet.
Bridge, n.	ဒဒန်	tetòn.
Bud, n.	ခမော်	khamom.
Burn, v.	တူ၊ ဝိုသွိုင်	tāū, kù salòng.
Burst, v.	ကတး၊ ဒကး	ketah, tekah.
Bury, v.	တိုပ်၊ ကြောင်ပျိုင်	täp, krop patäp.
Cage, n.	သိုဂစံ၊ ဓာတ်	hei kecim, cāt.
Capital, n.	အရင်၊ တံ	areang, tòm.
Cart, n.	ကွီ	kwī.
Cat, n.	ပွဲ	pekoa.
Cave, n.	ထို၊ ဝုတ်(ဝိုတ်)	thäm, kuh.
Cemetery, n.	သုသာန်	sausān.
Change, v.	လှဲ၊ ဝး	hlai, bah.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Chase, v.	ကေ့င်	kedeang.
Chew, v.	သ့ဂဲ	hai.
Child, n.	ကောန်ဇုင်	kon ngait.
City, n.	ချိုင်၊ နာဂီ	tung, nākü.
Clean, adj.	သအးဇူး	sa-ah heh.
Cleave, v.	ထွန်	thanēn.
Clove, n.	ကဝါင်	kāo wain.
Coax, v.	လှဲ	hle'.
Comb, n.	ကရး၊ ငြး	kereh, kreh.
Come, v.	ကျိုင်	klung.
Compare, v.	ဇွှာတ်	patoe bòt.
Conceal, v.	ပျက်ဗွန်	panauk petòn.
Confused, adj.	ထဲဒရဲ	thui terui.
Consent, v.	ဒင်လယိုင်	tung leyäng.
Contact, v.	တမတ်	tamot.
Contrary, adj.	ဒစး	tecah.
Cool, adj.	စိုဟ်	boeh.
Coral, n.	ဇာ	kwē.
Corpse, n.	ဇွ၊ ကမ္မထာန်	few, kòmmathān.
Cough, v.	ခသက်	khadak.
Count, v.	တော်၊ ရိုဟ်	tok, rüh.
Cover, v.	ကြော်၊ ဒလီ	krop, telēm.
Cradle, n.	သရေင်	sareang.
Crawl, v.	ကမာ	kemē.
Cricket, n.	စင်ရိုတ်	cangrèt.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Crown, n.	မျှော်ကိုတ်	bu' kät.
Cry, v.	ယာံ၊ လရီအ်	yēm, leru'.
Cunning, adj.	ချိုဟ်	doeh.
Cut, v.	ကုတ်၊ ဟ်	kut, pait.
Dark, adj.	ဉ္စါ	klu.
Deaf, adj.	က့ိုင်	kadäng.
Debt, n.	ဝတ်ဟ်	ketòh.
Deed, n.	ဂုတ်၊ ဝု	keput, pawa.
Defeat, n.	ကမျ	kemya.
Deny, v.	က့က်	kanoit.
Depth, n.	လယိုဟ်	leyüh.
Desolate, adj.	လျုလျန်	lengu lengòn.
Despise, v.	ဟံပမန	hu' pa mene.
Destitute, adj.	ကဲကွဲ	kai kanai.
Die, v.	ချိုတ်၊ စုတ်	chat, cutei.
Dig, v.	ခါ၊ ဝွး	khai, kweh.
Dirt, n.	ကမ့က်၊ ခမိက်	kamläk, khamoit.
Disciple, n.	ကွး	kwah.
Disguise, v.	လဝတ်(ပွင်ရှပ်)	lewēh.
Dish, n.	ပျိန်	pangān.
Dizzy, adj.	ဗု	pebū.
Dog, n.	က့ါ	klä.
Door, n.	တရင်	tarang.
Dream, n.	သွပ်လွံ	fwòp lepo'.
Drowsy, adj.	ကဲ	kekui.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Dry, adj.	ကို၊ ဇတ်	kòh, còt.
Dumb, adj.	ကွဲ	klāo.
Dwarf, n.	ကုန်ကွ	kun kwa.
Eat, v.	စ၊ စဲ	ci, cai.
Echo, n.	ပလံင်စီ	palòng bī.
Eclipse, n.	ကြဲစပ်	kreh còp.
Egg, n.	ခမဲ	khamai,
Elbow, n.	တင်တဲ	tang toa.
Elephant, n.	စိင်	coin.
Enjoy, v.	စသိုင်	ci sāng.
Enclose, v.	စိုင်စိုင်	cä päng.
Enough, adj.	ဂပ်၊ ရုံ	kòp, rum.
Err, v.	မှ၊ ငွတ်	hmā, plēt.
Escape, v.	ဗူး၊ တိတ်ဗလး	pleh, tèt pleh.
Eternal, adj.	တံကောတ်ဟုံမွဲ(တာဝရ)	tòm kanot hu' moa.
Evening, n.	သွင်တဲ	samò ngoa.
Exalt, v.	ထစ၊ ဟိုန်	thaba, patän.
Expense, n.	ခရိတ်၊ ငှုဟ်	kharèt, nguh.
Explain, v.	ပျးကို(သောင်တလးထွး)	pyah kä.
Eye, n.	မတ်	mot.
Face, n.	မုက်၊ ဂတာမုက်	mauk, keta mauk.
Faint, v.	စိပ်၊ ဝိုတ်	cip, wüt.
Famine, n.	ကနောင်ဗယို	kano peyü.
Father, n.	အပါ၊ မ	apā, me.
Fear, v.	ဖက်	phòit.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Feed, v.	ပွ၊ ဖါပ်	peci, phāp.
Female, n.	ပြ၊ ဖျှံ	proe, bu'.
Fever, n.	ဖွတ်	fwòh.
Finger, n.	လပုတ်တဲ	lepuh toa.
Firm, adj.	နိင်း၊ ဝိန်	khäng, pün.
Fish, n. v.	က၊ ပါ က	ka, pām ka.
Fist, n.	သတ်တဲ	sot toa.
Float, v.	ဖတပ်	petò.
Flow, v.	ဖွတ်	fwo.
Foam, n.	ထဝိတ်	thaboeh.
Follow, v.	ဖက်	peak.
Foreigner, n.	ညးမွဲချင်မွဲလ္တဲ	nyeh moa dung moa leko'.
Fort, n.	ဒပ်၊ မြတဲ	tòp, mru tai.
Fox, n.	ကျိတ်	klä tei.
Free, adj.	ပွ၊ သလး	pleh, salah.
Fuel, n.	အောက်	oh.
Furniture, n.	ကြိယုဗာ	kreiyā pē.
Garden, n.	ကွအ်၊ ဝု	klo', kū.
Garments, n.	ဝိက်ယာတ်၊ ဝိန်ယာတ်	kloit yāt, kenin yāt.
Gem, n.	မတ်၊ တုံ	mot, kamo'.
Gentle, adj.	ချိန်ချောတ်	dän dot.
Girl, n.	မုတ်	ngait preo.
Glory, n.	စရာ၊ ကြိန်	carai, krēi còh.
Gold, n.	ထပ်	thò.
Governor, n.	ဒက်ပိတ်ချင်	tekäp dung.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Granary, n.	ဟင်၊ ဒရံ	hang, terēm.
Grass, n.	ချော၊ ကမတ်	choa, kamot.
Gravel, n.	ကြေဟ်	kreh.
Green, adj.	သဇေက်	sangeak.
Grind, v.	ဗုတ်	put.
Guava, n.	လင်ကာ	leangkā.
Gum, n.	ထရိတ်	thabät.
Habit, n.	အကောင်၊ အနိက်	akeang, akhäk.
Hand, n.	တဲ	toa.
Hard, adj.	မိုဟ်	mngüh.
Harp, n.	စံင်	còng.
Head, n.	ကျိပ်၊ ကိပ်	kadäp, kanip.
Heaven, n.	အကာသ၊ ချင်သွင်	akāsa, dung fwò.
Hell, n.	နရက်	nereak.
Herd, n.	ဒကော၊ ဂကော	teko', kekom.
Hew, v.	တော်၊ ဗ်	teh, pait.
Hire, v.	လိုင်	loin.
Hole, n.	တ္တိုင်	katäng.
Honey, n.	ဆိုင်သဲ	dait sai.
House, n.	သို	hei.
Bumble, adj.	စိုတ်သပ်	cät sò.
Hunt, v.	ဗက်ဖျန်	peak phyun.
Husband, n.	တလသို	tala hei.
Idle, adj.	လျှဟ်	lenuh.
Ill, v.	ဂိ၊ ယဲ	ki, yoa.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Include, v.	လုပ်အဝေါင်	lup awong.
Increase, v.	ရှိုင်တိုန်	kläng tän.
Indigo, n.	မဲ၊ မဲကြော့(အရံင်ချီ)	mai, mai krom.
Infinite, adj.	ဟုံမွဲကနောတ်	hu' moa kanot.
Inherit, v.	ဒိုင်အဲကွဲ	tung ai kamai.
Instead, adv.	စကး	canah.
Instruct, v.	ဒွဲတံဗ္ဗာန်	telu' paton.
Intercept, v.	ကြတ်ဒွာ	kròt tenē.
Invite, v.	ဘိက်၊ ဣ	phoit, kanya.
Inwards, adv.	ပွဲအပွဲ	poa apdoa.
Island, n.	လကအိ	leko'.
Jacket, n.	ပလောံ	paloe.
Jaw, n.	ခမင်	khamang.
Journey, v.	အာတရဲ	ā tarāo.
Jump, v.	ဒိုင်သလတ်	tòng salait.
Kill, v.	ဂစိုတ်	kecät.
Knock, v.	ခခိုက်	khadòk.
Ladder, n.	ကကိန်	kanèn.
Land, n.	တိ၊ ဒိုင်	tei, tü.
Lap, n.	ထဝါဒီ	thawai tī.
Laugh, v.	ကြိုင်	kräng.
Learn, v.	ကတ်ဗ္ဗာန်	kòt paton.
Leg, n.	ရိုင်	cäng.
Length, n.	ဇေိုင်	cemloin.
Lick, v.	ကွာန်	klän.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Lightning, n.	ဆေပလေဝ်	chepale.
Limp, v.	ဝံက်ခဲ	kòk khadāo.
Lip, n.	သမန်ပါင်	samon pain.
Lizard, n.	ဂစက်	kecak.
Loathe, v.	ဒဒိုန်ဒရ	te-än tere.
Loins, n.	ပိုင်	kenoin.
Loose, v.	သို၊ သိုပွဲ	sòh, sòh plai.
Low, adj.	သဝ်၊ ယုတ်	sò, yut.
Mad, adj.	ကြံ၊ ဥမတ်	kro', umot.
Maggot, n.	တယူ	tayau.
Male, n.	ကြံ၊ ကွက်	krauh, kamak.
Man, n.	မိုဟ်၊ ကြံ	mnih, krauh.
Mango, n.	ကြက်၊ သတ်ကြက်	krauk, sòt krauk.
March, v.	ဇော်အာ	ceak ā.
Mast, n.	ဒယိုင်ယာ	teyäng yē.
Measure, v.	ကွတ်ဆွဲ	kabot sakem.
Meditate, v.	စင်ခြင်	cang khrang.
Melt, v.	လင်၊ လဲ	leang, lai.
Mend, v.	ပလေဝ်၊ ဝှံ	pale, plo'.
Merciful, adj.	ဆာန်သူ	chān du.
Mid-wife, n.	ကုမိ	imi.
Mingle, v.	နှဲရဲ	hnāo reo.
Misery, n.	ဒဒိုက်ဒုက္ခ	tetäk taukkha.
Miss, v.	ဗွတ်အာ	plēt ā.
Mock, v.	ပစရီ	pa cirä.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Monastery, n.	ဘာ	phē.
Moon, n.	ဂိတု	kitau.
Morning, n.	နဂယး	nū keyeh.
Mother, n.	မိ၊ ယဲ	mi, yai.
Mourn, v.	ကသန်ကသပ်	kasòn kasò.
Move, v.	ချီ၊ ကသီ	chī, kasē.
Mud, n.	ခရီ	kharäm.
Muslin, n.	ခါသာ(ယာတ်ပိက်ပရဲ)	khāsā.
Name, n.	နာမ၊ ယျ	nēme, yemu.
Neck, n.	ကအ်	ko'.
Neighbor, n.	သိုရေင်မွဲစွဲ	hei reang moa coe.
Nice, adj.	ခိုဟ်၊ ခိုဟ်	khoeh, khamèh.
Night, n.	ယဲ	petòm.
Noise, n.	ဗရု၊ ရမျာင်	peru, remsain.
Nose, n.	မုဟ်	muh.
Nourish, v.	မြိမ်န်	mrèm mròn.
Nun, n.	ပဲမိန်	peo min.
Obey, v.	ကလင်	kalang.
Odor, n.	သမူအမြဲ	samāu amrai.
Offering, n.	ဝတ္ထုဒါန်	wòtthu tăn.
Oil, n.	ကျွင်	klòin.
Old, adj.	တရံ၊ ဗျ	tarēm, pyu.
Open, v.	ပံက်၊ ရာင်	pòk, rain.
Opposite, adj.	ဝင်မုက်ကိုမုက်	tho mauk kă mauk.
Order, v.	စီရင်	cīreang.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Ornament, n.	အပေါတ်ဂညိ	apot kenyi.
Overcome, v.	ဖူး	ceneh.
Overlay, v.	လေတ်၊ ငြံ	let, krem.
Oversleep, v.	တိက်ဇက်အာ	toit bak ā.
Pacify, v.	ပသိုတ်၊ ပဟဲ	pa hèt, pahoa.
Pain, n.	ပွမဂီ	pawa me ki.
Palace, n.	နန်ပြာသာတ်	nòn prāsāt.
Paper, n.	စက္ကော	cakkhao.
Parch, v.	ဖသူတ်	phadòt.
Part, n.	စုံ၊ သွက်	coe, sawak.
Pass, v.	လောန်အာ၊ ကလိလောန်	lon ā, kalei lon.
Path, n.	သာန်၊ တာရ်	dān, tarāo.
Patience, n.	ပွမအောင်ဒင်	pawa me òin tung.
Pay, v.	ကိုတ်၊ ကိုဇုတ်	kä, kä nguh.
Pearl, n.	ဗွဲ	ploa.
People, n.	မိုဟ်ကမ္ပိုင်	mnih kemläng.
Perish, v.	လီ၊ ချိတ်	lēm, chät.
Persecute, v.	ပယဲခရ(ပျဲပျံင်ချိတ်)	pa yoa khara.
Person, n.	ညး၊ မိုဟ်	nyeh, mnih.
Picture, n.	ရုပ်၊ ဝီ	rup, pēm.
Pigeon, n.	ပူ၊ ဘဝီ	pāū, phekēm.
Pillow, n.	ဝီ	kenī.
Plough, n. v.	ထောဲ၊ ဇိတ်	thoa, coit.
Pond, n.	အင်၊ ကွာ	ang, kamā.
Porch, n.	မုက်ရောင်	mauk reang.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Possess, v.	ပိုင်	päng.
Pour, v.	စရိုဟ်၊ စပ်	caroeh, cò.
Power, n.	ခြဟတ်	krehòt.
Present, n.	ပရင်	parang.
Pretty, adj.	ကျော်၊ ဆော်	kyè, chai.
Prince, n.	ကောန်သီ	kon hmoin.
Prison, n.	ဂုက်	kauk.
Prize, n.	လာပ်	lēp.
Proclaim, v.	လလောင်ကမြ	lelong kamrāo.
Profit, n.	ပရဲ	paroa.
Prohibit, v.	ဆော်ဒနာ	chē tenē.
Prophecy, v.	ပျးဒိုဟ်	pyah tüh.
Prosper, v.	စိုပ်ဒတဲ	cäp tetaui.
Proud, adj.	မာနသျှင်	mēne hlung.
Puddle, n.	လမက်	lemeak.
Pulley, n.	ရံက်	ròk.
Pure, adj.	သျှင်ဂ္ဂ	sung kwu.
Push, v.	ဒရိုဟ်၊ ထက	terüh, thaka.
Queen, n.	ဂွကျော်	kene kyait.
Question, n.	သမာန်	samān.
Quill, n.	သေ့င်	hneang.
Rafter, n.	ထအိုအ်	tha-oe.
Rain, n.	မြ	proa.
Rave, v.	ကြာန်မောန်	krān themān.
Real, adj.	မန်ကြက်(ခုံခုံ၊အရင်)	me tòh krak.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Reap, v.	ရတ်	ròt.
Rebuke, v.	လေ့တ်(ဝေတ်ဇ္ဈာန်)	lemēt.
Recite, v.	ဖဇ္ဇောတ်	phadot.
Red, adj.	ပကေတ်	pekēt.
Redeem, v.	ရိုက္ခူး(ရိုကလး)	rui klah.
Regard, v.	ရံင်မွဲ	ròng moa.
Regret, v.	ဂိုဟ်(ကဟေဟ်)	küh.
Reign, v. n.	ဟွင်ရင်(လက်ထက်)	pakang rang (leak thak).
Reject, v.	ဝေင်ပါ	weang pai.
Release, v.	ပလး	peleh.
Remember, v.	သ္မိဒ္ဒါ	samteim teh.
Rend, v.	ဂစ်	kecait.
Renew, v.	ဂဟီပလေင်	kehü pale.
Repeat, v.	ထပ်ပ(ဇ္ဈောတ်၊ဟီဗက်)	thòp pa.
Reply, v.	ကလေင်ဟီ	kaleang häm.
Respect, v.	အဲပရဲ	oa paroa.
Rest, v.	ဇူ ခိုအ်	cū, tu'.
Restrain, v.	လဒ်(ထိုင်အပ်၊ဆေင်အပ်)	letòm.
Return, v.	စ၊ ကလေင်ကျိုင်	cāo, kaleang klung.
Rice, n.	ဇြော၊ သူ၊ ပုင်	soe, hau, pung.
Ride, v.	ချိုက်၊ တွင်လုင်	däk, tanang lekung.
Right, adj.	သံ၊ ဒး၊ ညှံ	dam, deh, satum.
Ripe, adj.	ကြိုင်၊ ချဟ်	kròng, duh.
River, n.	ကြိုင်၊ စီ	krung, bī.
Roof, n. v.	ကမီ၊ ကမီသို	kamēi, kamēi hei.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Root, n.	ရိုဟ်	rüh.
Ruin, v.	ပလီပလာ်	paläm palait.
Rumble, v.	ဂမြိုင်(ဂရိုင်၊ဗြုသဉ်)	kemroin.
Run, v.	ခေပ်(ဂြိပ်)	krip.
Rust, n.	သွိုင်၊ အိက်သွိုင်	hnoin, oit hnoin.
Sail, n.	ယာ	yē.
Saint, n.	အရီ၊ အရှန်	arēi, asòn.
Salt, n.	စို	bü.
Salute, v.	ဆက်ပါင်(သွရှေ်သေ့)	chak pain.
Satisfied, adj.	သ့က်စိုတ်	sadäk cät.
Save, v.	ဟံင်ပြှ	hòng prait.
Savior, n.	နဲမဟံင်ပြှ	nai me hòng prait.
Say, v.	ဟိုဂး	häm keh.
Scales, n.	သွဇ္ဇော်	hla sakī.
Scar, n.	ပွတ်သရ	panet sara.
Scatter, v.	တရး	tarah.
Scissors, n.	ကတ်ကြဲ	kòt krai.
Scorpion, n.	အယံ	ayeo.
Scratch, v.	ခရက်	kharak.
Screen, v. n.	စိုဝ်၊ (ဖွေံစိုဒနာ)	cä, (fwu' cä tenē).
Scroll, n.	သမူလိက်	samāū loit.
Seal, n.	တဆိပ်	tachip.
Search, v.	ဣ၊ ဇေဝ်	klai, ngī.
Secret, adj.	လျှ၊ (အမျှက်၊ မကြပ်ဗွန်)	lengu.
See, v.	ညာတ်	nyāt.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Seize, v.	ပိုင်ကေတ်	käng kēt.
Send, v.	ဖအောင်၊ စကာ	pha-o, ci kā.
Separate, v.	ပိုင်စဲ	pait kecai.
Sergeant, n.	အကြပ်	akrāp.
Serve, v.	ဒိုင်စကာ	tung ci kā.
Sesame, n.	လုံ	lengeo.
Settle, v.	ဖျေ့ဒွဲ	phyeh tenai.
Sever, v.	ဒပိုင်	tepät.
Sew, v.	နိုင်	coin.
Shade, n.	သမိုင်	samnoin.
Shake, v.	လရိုက်၊ လရု	leräk, leru.
Shame, n. v.	ဝဝ (ကျိတ်ဝဝ)	kewe, kadäk kewe.
Share, v.	ပိုင်ပရဒ်	pait paro'.
Sheaf, n.	ထွေလှိုင်	soe läng.
Sheep, n.	သိုင်	sä.
Shepherd, n.	ပိုင်သိုင်	pamang sä.
Shine, v.	ဂီ၊ ခွင်လစး	kü, khläng lecah.
Ship, n.	ကွင်	kabang.
Shoe, n.	ဒွပ်	tenop.
Shout, v.	ဂတေင်ကော်	ketē kok.
Show, v.	ထစး	thabah.
Shower, n.	ပြွဲမွဲ (ပြဲပြဲ၊ ကပြဲ)	proa moa bu'.
Shrub, n.	ဂသိုင် (ရွဲ၊ ရာပိရွဲ)	kesä.
Sick, v.	ဂိယဲ	ki yoa.
Sickness, n.	ယဲရောဂါ	yoa rükē.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Sift, v.	ဖချိတ်	phadoeh.
Sign, n.	နိမိတ်၊ လကျန်	nimit, leaksòn.
Silent, adj.	သို့တ်ဖြ	hèt se.
Silver, n.	ကြန်	sòn.
Sing, v.	ဒယေတ်	teyeh.
Sister, n.	ဒေ၊ မွဲ	ti, boa.
Skip, v.	သလတ်	salait.
Skull, n.	ပြက်ကွိုင်	pròk kadäp.
Slander, v.	ဖျက်ပျတ် (ပျတ်ဗွေက်)	phyauk pyòt.
Slant, adj.	စေင် (မထစေင်)	ceang.
Sleep, v.	တိက်လိုင်	toit hloin.
Slip, v.	တလိတ်	talit.
Smell, v.	သမူ (ဝံသမူ)	samāū.
Smoke, n. v.	ယက် (ယက်တိတ်၊ သုင်စက်)	yeak.
Snare, n.	ဒနက်၊ လယံ	teneak, leyo'.
Sneeze, v.	ခအဟ်	kha-òh.
Soft, adj.	ချိန်ဝေတ်	dän bòt.
Soldier, n.	ကောန်ပျိန်	kon panān.
Son, n.	ကောန်ကြံ	kon krauh.
Son-in-law, n.	ဂမန်	kemān.
Song, n.	ဂွက်	kweak.
Soot, n.	မိမာနောင် (ခြင်)	mīmē nain.
Sour, adj.	ဖျး	phyah.
Sow, v.	ကြတ် (မ)	krāt (me).
Sparrow, n.	ဂစံမင်သို့	kecim mang hi.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Speak, v.	ဟိုအရေပ်	häm arī.
Spear, n.	ဗျုဟ်	penuh.
Spectacles, n.	ဒဇ္ဇော်မတ်	tengo mot.
Spend, v.	ရပ်စပ်၊ ဖအိုတ်	rop cop, pha-ät.
Spin, v.	ကျွင်	kleang.
Spit, v.	ချဟ်	chòh.
Split, v.	ခရောက် (ကရောက်)	khareak.
Sport, v.	ဝေင်ဂြိုင် (ဝေင်ဇွန်)	wòin kräng.
Spread, v.	ပွး၊ လး (ပရး)	plah, leh.
Sprinkle, v.	ဗရဲ၊ လမုဟ်	peroa, lemoh.
Squeeze, v.	ကွတ် (ဝတ်၊ ပတ်၊ တွတ်)	kabot.
Stab, v.	ထပက်	thapak.
Staff, n.	ဂစုန်၊ လေံ	kecun, li.
Stairs, n.	ကကိန်	kanèn.
Standard, n.	အလံ (ကဆံင်၊ အဇာ)	alēm.
Stare, v.	ဒလန် (ပစံရံင်)	telòn.
Steal, v.	ကွတ်	klòt.
Step, v.	လဂါ၊ လှ်	lekēm, lemait.
Still, adj.	ကွပ်၊ သိုတ်	kanòp, hèt.
Stink, v.	မသအံ	mesa-ui.
Stoop, v.	ဂစိုင်	kecäng.
Stop, v.	ဒိုအ်၊ ဗျိုအ်	tu', petu'.
Straight, adj.	ဗွပ်လွူ	satòp lekū.
Strange, adj.	တောင်တုဟ်	tameang tamòh.
Straw, n.	ဆံက်	chòk.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Strike, v.	တက်၊ ဝင်	tak, bung.
Strive, v.	ကော်စိုတ်	kle' cät.
Strong, adj.	စွတ်ကိုဗြဟတ်	hnok kä krehòt.
Stump, n.	ခရီဆု	thekü chu.
Stupid, adj.	နီနီ	thëm bäm.
Submit, v.	ဒင်လဒံ	tung letòm.
Succeed, v.	စိုပ်ဒတဲ	cäp tetaui.
Suck, v.	မဲ	meo.
Suckle, v.	ဂမတုံ	kemeo tòh.
Sugar, n.	ခေဏ	thekrē.
Suitable, adj.	ဒးရး	teh reh.
Supine, adj.	မင်လက်တဏှာ	mòng leak tangē.
Supple, adj.	ချိန်လမောင်	dän lemo.
Support, v.	ထံက်မ (ထံက်ပင်)	thòk me.
Surety, n.	ပွဒင်လယိုင်	pawa tung leyäng.
Survey, v.	စတ်တိ	bòt tei.
Swan, n.	ဟံသာ	hòngsā.
Sweet, adj.	ဆုတ်	dāt.
Swell, v.	ပုဖသုံ	pau phado'.
Swim, v.	စိင်ဆွတ်	boin dait.
Swoon, v.	သို့	sangēi.
Take, v.	ကော်တ်	kēt.
Talk, v.	ဟိုအရော်	häm arī.
Tall, adj.	လတ်သျှင်	cut hlung.
Tangle, v.	ပထဲ	pathui.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Target, n.	စက်ပွဲပန်	cak ku' pòn.
Taste, v.	စေပ်စံ	cēp còm.
Tax, n.	အခေါက်ဖလှာ	akhon phalä.
Tease, v.	ခမက်	khameak.
Tell, v.	လံ၊ ဟိုပရိုင်	leo, häm paräng.
Tempest, n.	လပိတ်ကျာ	lepüt kyā.
Tend, v.	ဝီပရာ	wī parā.
Tent, n.	တဲဂမျိုင်	tai kemyäng.
Testify, v.	ဒုင်သက်သီ	tung saksē.
Theft, n.	ပွမကွတ်	pawa me klòt.
Thick, adj.	ဆီ	satäm.
Thief, n.	ကမ္ဘတ်	kamlòt.
Think, v.	သလေဟ်	saleh.
Thrash, v.	ဖျိုင်ကြော့	plän soe.
Thread, n.	တောင်ပလဲ	to palui.
Throat, n.	ဂဆောင်ကံ	kedong ko'.
Thrust, v.	တံ့	tangäm.
Thunder, n.	ဂဂီ	kekü.
Tickle, v.	ကယျက် (ကလောက်)	kayòit (kaycak, kaleak).
Tile, n.	ကြောင်တိ	krop tei.
Tired, adj.	ဆောင်	dong.
Toast, v.	ဖရာင်	pharain.
Toe, n.	တောင်ခိုင်	tanung cäng.
Tongue, n.	လတတ်	letait.
Tooth, n.	ဇေက်	ngeak.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Top, n.	ကနောက်	kanot.
Torn, adj.	စ်	cait.
Total, n.	အပံင်	apòng.
Touch, v.	ဒိဒး	ti teh.
Tower, n.	ပြ၊ တိုက်သရဲ	pra, tāk sarai.
Trade, n.	ပွိုက်	penoit.
Tranquil, adj.	လလံ	lelòm.
Translate, v.	ကွဲ	klai.
Trap, n.	တေပ်	tēp.
Travel, v.	အာတရဲ	ā tarāo.
Tread, v.	လိုန်၊ လိုန်ပိန်	lün, lün pin.
Tree, n.	တုံဆု	tanòm chu.
Trick, v.	ပိုင်မတ်	wü mot.
Troop, n.	ကောံမွိုဟ်	kekom mnih.
Trumpet, n.	ခပီ (ခရာ)	khapä.
Trust, v.	ပတေံ	pateh.
Try, v.	စံတ်	còm bòt.
Turban, n.	ထမိင်	thamoin.
Turn, v.	ကတး	ketah.
Tweezers, n.	ဒကေပ်	tekēp.
Twine, v.	ကွပ်	kwò.
Twist, v.	စန်	bòn.
Udder, n.	ကမံတုံ (သို့တုံ)	kamlòm tòh.
Umbrella, n.	ကုိုင်	kadäng.
Uncle, n.	အနဲ၊ အမူ	anai, amū.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Uncommon, adj.	တောင်	tameang.
Undress, v.	ခလောက်ယာတ်	khalot yāt.
Uneven, adj.	ဟုံညီ	hu' nyī.
Unite, v.	ပံင်ဖက် (ပံင်ကောံ)	pòng phak.
Unjust, adj.	ဟုံမွဲကိုဗွဲခင်	hu' moa kä pepoa thò.
Untie, v.	သဟ်ပ္ဍဲ	sòh plai.
Upright, adj.	ဆွပ်လ္လူ	satòp lekū
Urge, v.	ဖအောဝ်၊ ကသေံ	pha-o, kase'.
Useful, adj.	နံဂုန်	num kun.
Useless, adj.	ဟုံမွဲဂုန်	hu' moa kun.
Utensil, n.	အပေါတ်	apot.
Vacant, adj.	လ္လူသမး (မသလး)	lengu samah.
Valley, n.	ခလံက် (ခရော်)	khalòk.
Value, n. v.	ဂျုဟ် (စွဲဂျုဟ်မး)	nguh.
Vanish, v.	ကွေံဗွန်အာ	kle' petòn ā.
Vary, v.	တူဟ်အာ (ပြိုင်လှဲအာ)	tanòh ā.
Vast, adj.	လှဲလး	hloa leh.
Vaunt, v.	သဒိုသအ်	sa-ü sa-ait.
Venom, n.	ဂျီ	kyi.
Vex, v.	ကွက်ကွဲ	kanauk kanai.
Village, n.	ကွာန်	kwān.
Voice, n.	ရမျာင်	remsain.
Vomit, v.	ထအအ်	tha-o'.
Vow, v.	ပအဓိတာန်	pa athithān.
Walk, v.	ကွာ်၊ ကြော်	kwait, krè.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Wan, v.	ကြိုင်ကြိုင်	kräng krang.
War, n.	ပွာန်	panān.
Warn, v.	ကိုသတိ	kä satei.
Water, n.	သို	dait.
Wave, n.	လပုံ	lepòh.
Wax, n.	ပွဲ	plaii.
Weak, adj.	ချိန်ကိုဖြုတ်	dän kä krehòt.
Wealth, n.	ဘိုက်ဘက်	phäk pheak.
Wealthy, adj.	သိုက်ဘိုက်	säk phäk.
Wedge, n.	ကွက်	klait.
Weight, n.	နီ	hnèm (hnim).
Wet, adj.	ဆွတ်	deak.
Wheel, n.	ခလှာကွီ	khalā kwī.
Whet, v.	ချူထကောက်	chū thakeak.
Whiskers, n.	သော်ခမိပ်	sok khamèp.
Whisper, v.	ကသေ	kaseo.
Wind, n.	ကျာ	kyā.
Window, n.	ပတင်	petang.
Wipe, v.	ကနိတ်	kecut.
Wise, adj.	နွံပညာ	num pònnyā.
Within, prep.	အပွဲ	apdoa.
Witness, n.	ဒိုင်သက်သီ	tung saksēi.
Womb, n.	ဝပ်မိ	kò mi.
Wood, n.	ဆု	chu.
Work, n. v.	ကလောက် (ကျွန်)	kalon.

အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်

Worthy, adj.	ထိုက်ကြိုက်	thäk kräk.
Wrap, v.	ထုပ်ပွဲ	thup kwī.
Yawn, v.	ခအာပ်	kha-āp.
Year, n.	သွာံ	hnām.
Yesterday, n.	လတ္တနေ	leakkane'.
Youth, n.	ဒန်ဗွဲ (သုတ်၊ ဝုတ်ဗွဲ)	tetòh plai.
Zeal, n.	ဂဇေ	kecēh.

သာသနာ-၂၅၅၈၊ ကောဇာ-၁၃၇၆၊ ဂိတုခွဲသီ-၆စွက်၊ တွဲသိုသင် (16, August, 2014) ပွဲစွတ်တွဲဝံ
ကလောင်တက်လင် လိမ်အဘိဓာန်မန်-အင်္ဂလိက်ဝံအာစိုပ်ဒေဝဲရောင်။

သုခိတာ ဟောထ၊ ဒုက္ခာ မုစ္စထ

အညတြဘိက္ခ၊ (တ္တံညုတ်)